ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΑΪΤ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΕΚΔΟΣΗ
ΔΡ ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΕΡΕΥΝΙΔΟΥ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999

HELLENIC PUBLICATIONS
8785 University Boulevard
Berrien Springs, MI 49103 U.S.A.
Tel. (616) 473-1066

ACKNOWLEDGEMENTS

Greek text 1998 Dr Elly Economou
Berrien Springs, MI 49103

Translated and edited
by Dr Elly Econonou from the English Text
«Prophets and Kings»
Review and Herald Publishing Association
Washington DC 20012

computer, typesetting-layout
Katerina Erevnidou
Athens, Greece

First Edition 1999

HELLENIC PUBLICATIONS
8785 University Boulevard
Berrien Springs, MI 49103 U.S.A.
Tel. (616) 473-1066

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		Σελίδα
	Πρόλογος	1
1.	Ο Σολομών	9
2.	Ο Ναός και η αφιέρωσή του	17
3.	Περηφάνια και ευημερία	29
4.	Τα αποτελέσματα της παράβασης	37
5.	Η μετάνοια του Σολομώντα	47
6.	Το ρήγμα του βασιλείου	55
7.	Ο Ιεροβοάμ	63
8.	Εθνική αποστασία	69
9.	Ηλίας ο Θεσβίτης	75
10.	Η φωνή της αυστηρής επίπληξης	83
11.	Ο Κάρμηλος	95
12.	Από την Ιεζραέλ στο Χωρήβ	103
13.	«Τί κάμνεις ενταύθα;»	111
14.	«Εν πνεύματι και δυνάμει Ηλίου»	119
15.	Ιωσαφάτ	129
16.	Η πτώση του οίκου του Αχαάβ	139
17.	Η κλήση του Ελισσαιέ	149
18.	Η ίαση των υδάτων	159
19.	Ένας προφήτης της ειρήνης	163
20.	Ο Νεεμάν	169
21.	Τα τελευταία έργα του Ελισσαιέ	175
22.	«Νινευή η πόλις η μεγάλη»	183
23.	Ασσυριακή αιχμαλωσία	193
24.	«Ηφανίσθη δι'έλλειψιν γνώσεως»	203
25.	Η κλήση του Ησαΐα	209
26.	«Ιδού ο Θεός υμών»	215
27.	Ο Αχάζ	223
28.	Ο Εζεκίας	229
29.	Οι απεσταλμένοι από τη Βαβυλώνα	235
30.	Απολύτρωση από την Ασσυρία	241
31.	Ελπίδα για τους Εθνικούς	253
32.	Ο Μανασσής και ο Ιωσίας	261
33.	Το βιβλίο του νόμου	269

34. Ο Ιερεμίας 279
35. Προσέγγιση της καταστροφής 289
36. Ο τελευταίος βασιλιάς του Ιούδα 301
37. Αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα 311
38. Φως μέσα από το σκότος 319
39. Στην αυλή της Βαβυλώνας 327
40. Το όνειρο του Ναβουχοδονόσορ 337
41. Το φλεγόμενο καμίνι 345
42. Πραγματικό μεγαλείο 353
43. Ο αόρατος παρατηρητής 359
44. Στο λάκκο των λιονταριών 371
45. Η επιστροφή των εξορίστων 379
46. Βοηθούμενοι από τους προφήτες του Θεού 389
47. Ο ιερέας Ιησούς και ο Άγγελος 401
48. «Ουχί διά δυνάμεως, ουδέ διά ισχύος» 409
49. Στις ημέρες της βασιλείας της Εσθήρ 413
50. Έσδρας, ο ιερέας και γραμματέας 419
51. Πνευματική αναζωπύρωση 427
52. Ένας άνθρωπος για τον καιρό του 435
53. Οι οικοδόμοι του τείχους 441
54. Επίπληξη κατά του εκβιασμού 449
55. Ειδωλολατρικές σκευωρίες 455
56. Διδακτοί του νόμου του Θεού 461
57. Μεταρρύθμιση 465
58. Ο ερχομός ενός Απελευθερωτή 473
59. «Ο οίκος του Ισραήλ» 487
60. Οπτασίες μελλοντικής δόξας 501

Συγγράμματα και μεταφράσεις της Ε. Οικονόμου 509

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Η ιστορία των ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΝ έρχεται δεύτερη στη σειρά των πέντε σπουδαίων τόμων που καλύπτουν την Ιερή Ιστορία απ'αρχής μέχρι τέλους. Χρονολογικά όμως το βιβλίο γράφηκε τελευταίο από τους πέντε τόμους της ομώνυμης σειράς, αποτελώντας ταυτόχρονα και το τελευταίο σύγγραμμα που προέρχεται από την εμπνευσμένη πένα της Ελένης Χουάιτ. Τόσο στις διαλέξεις της, όσο και στα συγγράμματά της, η Ελένη Χουάιτ οπουδήποτε έζησε, επί εβδομήντα χρόνια δεν παρέλειψε να τονίζει στο Κοινό τη μεγάλη σημασία των ιστορικών γεγονότων, αποκαλύπτοντας ότι στις ανθρώπινες υποθέσεις διακρίνονται συνυπάρχουσες οι αόρατες δυνάμεις της δικαιοσύνης καθώς και της αδικίας, και επίσης διακρίνεται το *χέρι* του Θεού καθώς και το *έργο* του μεγάλου ανταγωνιστή.

Με βαθιά κατανόηση της πραγματικής έννοιας των επιδράσεων της θεϊκής πρόνοιας, η συγγραφέας τραβάει το παραπέτασμα στην άκρη και παρουσιάζει μια φιλοσοφία της ιστορίας με βάση της οποίας στα γεγονότα του παρελθόντος προσκυρώνεται παγκόσμια σημασία. Τη φιλοσοφία αυτή την εκφράζει ως εξής:

Η δυναμικότητα των εθνών και των ατόμων δεν έγκειται στις ευκαιρίες, ούτε στις περιστάσεις που φαίνεται ότι τα καθιστούν αήττητα. Δεν έγκειται στη μεγαλοσύνη για την οποία καυχώνται. Το μόνο πράγμα που τους κάνει μεγάλους και ισχυρούς, είναι η δύναμη και ο σκοπός του Θεού. Σύμφωνα με τον τρόπο με τον οποίον ανταποκρίνονται στο θεϊκό σκοπό, αυτοί οι ίδιοι υφαίνουν τον ιστό της ειμαρμένης τους.

Η ιστορία των ανθρώπων αφηγείται τα κατορθώματά τους, τις πολεμικές νίκες τους, τις επιτυχίες τους στην αναρρίχηση κοσμικών βαθμίδων. Του Θεού όμως η ιστορία περιγράφει τους ανθρώπους όπως τους βλέπει ο ουρανός.

Ο παρών τόμος ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ αρχίζει με την εξιστόρηση της ένδοξης βασιλείας του Σολομώντα, του βασιλιά του Ισραήλ σ'ένα ενωμένο βασίλειο, με το ναό του Κυρίου - το παγκόσμιο κέντρο της αληθινής λατρείας. Εδώ παρουσιάζονται τα σκαμπανεβάσματα ενός ευνοούμενου και εκλεκτού λαού που χτυπιέται στους βράχους εναλλάξ, από την αφοσίωσή τους στο Θεό στη λατρεία των γύρω εθνών. Και εδώ, σε μια κρίσιμη περίοδο της ιστορίας του κόσμου, φαίνονται καθαρά οι δραματικές

αποδείξεις του λυσσαλέου αγώνα μεταξύ του Χριστού και του Σατανά για τις καρδιές και την αφοσίωση των ανθρώπων.

Το βιβλίο αφθονεί σε μελέτες μεγάλων χαρακτήρων όπως του σοφού Σολομώντα, του οποίου όμως η σοφία δεν τον συγκράτησε από την παρανομία, του πολιτικού άνδρα Ιεροβοάμ με τα καταστρεπτικά αποτελέσματα που ακολούθησαν τη βασιλεία του, του δυναμικού Ηλία χωρίς υψηλή καταγωγή αλλά με υψηλή αποστολή, του Ελισσαιέ προφήτη της ειρήνης και της υγείας, του τρομερού και μοχθηρού Αχάζ, του συνεσταλμένου και καλού Εζεκία, του Δανιήλ που ήταν «σφόδρα αγαπητός» για το Θεό, του Ιερεμία του προφήτη της θλίψης, του Αγγαίου, του Ζαχαρία και του Μαλαχία των προφητών της παλιννόστησης. Και πάνω όμως από όλους αυτούς υψώνεται η ουράνια δόξα του ερχόμενου Βασιλιά και Αμνού του Θεού, του μονογενούς Υιού στον οποίον έβρισκαν την αιώνια εκπλήρωση οι τελετουργικές θυσίες.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ - το πρώτο βιβλίο της σειράς αυτής - καλύπτει την ιστορία από τη δημιουργία του κόσμου μέχρι το τέλος της βασιλείας του Δαβίδ. Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ - τρίτο κατά σειρά βιβλίο - αναφέρεται στη ζωή και τη διακονία του Χριστού. Ετούτος ο τόμος - ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ - έρχεται ακριβώς ανάμεσα στους δύο προαναφερθέντες τόμους. Το τέταρτο βιβλίο - ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ - αφηγείται την ιστορία της Εκκλησίας στην εποχή των Αποστόλων, και η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ - το τελευταίο βιβλίο της πεντάτομης αυτής σειράς, εξιστορεί τον αγώνα μέχρι των ημερών μας και επέκεινα, με προφητική υφή μέχρι την ανανεωμένη γη.

Το βιβλίο ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ που μεταφράσθηκε σε πολλές γλώσσες και λόγω της ευρείας κυκλοφορίας επανεκδόθηκε πολλές φορές, παρουσιάζεται τώρα μεταφρασμένο στα ελληνικά για τους Έλληνες, καλύπτοντας ένα σημαντικό κενό για μια πιο αποτελεσματική και κατανοητή μελέτη της Αγίας Γραφής.

Ο πολύτιμος αυτός βοηθητικός τόμος με τα περιεκτικά πλούσια μαθήματά του, μαθήματα πίστης στο Θεό και στον Υιόν Του και Σωτήρα του κόσμου Χριστό, καθώς και με τις εξιστορήσεις της θεϊκής πρόνοιας όπως εμφανίζονται στη ζωή των μεγάλων ανδρών και γυναικών της Παλαιάς Διαθήκης, είθε να πλουτίσει τη θρησκευτική εμπειρία και διαφωτίσει το νου όλων εκείνων που διαβάζουν τις σελίδες του, είναι η εγκάρδια ευχή και προσευχή που απευθύνουν

ΟΙ ΕΚΔΟΤΕΣ

ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Ο Θεός κάλεσε τον Αβραάμ να εξέλθει από την ειδωλολατρική φυλή του και του ζήτησε να κατοικήσει στη γη Χαναάν, με σκοπό να μεταδώσει τα πολυτιμότερα δώρα του Ουρανού σε όλους τους λαούς της γης. Ο Κύριος του είχε πει: «Θέλω σε κάμει εις έθνος μέγα, και θέλω σε ευλογήσει, και θέλω μεγαλύνει το όνομά σου, και θέλεις είσθαι εις ευλογίαν.» (Γέν. 12:2). Ήταν μεγάλη η τιμή που δείχθηκε στον Αβραάμ να γίνει ο πατέρας του λαού ο οποίος επρόκειτο να είναι για ολόκληρους αιώνες ο θεματοφύλακας και ο διατηρητής της αλήθειας του Θεού στον κόσμο, ο πατέρας του λαού μέσο του οποίου θα ευλογούντο όλα τα έθνη της γης με τον ερχομό του αναμενόμενου Μεσσία.

Οι άνθρωποι είχαν σχεδόν εξολοκλήρου χάσει τη γνώση του αληθινού Θεού. Ο νους τους είχε σκοτισθεί από την ειδωλολατρία. Επειδή η θεϊκή εντολή είναι «αγία, δικαία και καλή» (Ρωμ. 7:12), οι άνθρωποι επιχείρησαν να την αλλάξουν με νόμους που ανταποκρίνονταν στις προθέσεις της δικής τους σκληρής και εγωκεντρικής καρδιάς. Και όμως, με τη μεγαλοψυχία Του ο Θεός δεν τους κατάστρεψε. Σκόπευε να τους δώσει την ευκαιρία να γνωρισθούν με Αυτόν μέσο της εκκλησίας Του. Σχεδίαζε να χρησιμοποιήσει τις αρχές που είχε αποκαλύψει στο λαό Του ως μέσα για να επαναφέρει τη θεϊκή εικόνα στον άνθρωπο.

Ο νόμος του Θεού πρέπει να ανυψωθεί, η εξουσία Του να διατηρηθεί, και το μεγάλο και ανώτερο αυτό έργο είχε ανατεθεί στο λαό Ισραήλ. Ο Θεός τούς ξεχώρισε από τον υπόλοιπο κόσμο, προκειμένου να τους εμπιστευθεί μια ιερή ευθύνη. Τους κατέστησε θεματοφύλακες του νόμου Του, με σκοπό οι άνθρωποι να διατηρήσουν την επίγνωση του Θεού. Έτσι, θα έλαμπε το φως του ουρανού σ’έναν κόσμο βυθισμένο στο σκοτάδι, και μια φωνή θα ακουγόταν να καλεί όλους τους λαούς να στραφούν από την ειδωλολατρία στην υπηρεσία του ζώντα Θεού.

Ο Θεός έβγαλε τον εκλεκτό λαό Του από τη γη της Αιγύπτου «μετά μεγάλης δυνάμεως, και κραταιάς χειρός.» «Εξαπέστειλε Μωυσήν τον δούλον Αυτού, και Ααρών τον οποίον έκλεξεν. Εξετέλεσαν εν μέσω αυτών τους λόγους των σημείων Αυτού, και τα θαυμάσια Αυτού εν γη Χαμ.» «Και επετίμησε την Ερυθράν Θάλασσαν, και εξηράνθη, και διεβίβασεν αυτούς διά των αβύσσων

ως δι'ερήμου.» (Έξ. 32:11, Ψαλμ. 105:26,27, 106:9). Τους γλίτωσε από τη σκλαβιά για να τους φέρει σε μια χώρα αγαθή, μια χώρα που με την πρόνοιά Του είχε ετοιμάσει γι'αυτούς, όπου θα ήταν προφυλαγμένοι από τους εχθρούς τους. Θα τους έφερνε κοντά Του και θα τους αγκάλιαζε με τους αιώνιους βραχίονές Του. Και για αντάλλαγμα της καλοσύνης και της ευσπλαχνίας Του, εκείνοι θα ύψωναν το όνομά Του και θα το καθιστούσαν ένδοξο επάνω στη γη.

«Η μερίς του Κυρίου είναι ο λαός Αυτού, ο Ιακώβ είναι το μέρος της κληρονομίας Αυτού. Εν γη ερήμω εύρηκεν αυτόν, και εν ερημία φρίκης και ολολυγμού περιωδήγησεν αυτόν, επαιδαγώγησεν αυτόν, εφύλαξεν αυτόν ως κόρην οφθαλμού Αυτού. Καθώς ο αετός σκεπάζει την φωλεάν αυτού, περιθάλπει τους νεοσσούς αυτού, εξαπλόνων τας πτέρυγας αυτού, αναλαμβάνει αυτούς και σηκόνει αυτούς επί των πτερύγων αυτού, ούτως ο Κύριος μόνος ωδήγησεν αυτόν, και δεν ήτο μετ'αυτού ξένος θεός.» (Δευτ. 32:9-12).

Έτσι, έφερε τους Ισραηλίτες σιμά Του για να κατοικούν κάτω από τη σκιά του Υψίστου. Θαυματουργικά προστατευμένοι από τους κινδύνους που τους περιέβαλλαν κατά τις περιπλανήσεις τους στην έρημο, τελικά εγκαταστάθηκαν στη γη της επαγγελίας ως το ευνοούμενο έθνος.

Μεταχειριζόμενος μια παραβολή, ο Ησαΐας ανέφερε με συγκινητική περιγραφή την κλήση και εκπαίδευση του λαού Ισραήλ ώστε να γίνουν στον κόσμο οι αντιπρόσωποι του Κυρίου «καρποφορούντες εις παν έργον αγαθόν».

«Τώρα θέλω ψάλλει εις τον ηγαπημένον μου άσμα του αγαπητού μου περί του αμπελώνος Αυτού. Ο ηγαπημένος μου είχεν αμπελώνα επί λόφου παχυτάτου. Και περιέφραξεν αυτόν, και συνήθροισεν εξ αυτού τους λίθους, και εφύτευσεν αυτόν με τα πλέον εκλεκτά κλήματα, και έκτισε πύργον εν τω μέσω αυτού, και κατεσκεύασεν έτι ληνόν εν αυτώ. Και περιέμενε να κάμη σταφύλια, αλλ' έκαμεν αγριοστάφυλα.» (Ησ. 5:1,2).

Με το εκλεκτό έθνος ο Θεός σκόπευε να ευλογήσει ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ο προφήτης δήλωσε: «Ο αμπελών του Κυρίου των δυνάμεων είναι ο οίκος του Ισραήλ, και οι άνδρες Ιούδα το αγαπητόν Αυτού φυτόν.» (Ησ. 5:7).

Στο έθνος των Ισραηλιτών ο Θεός ανέθεσε τις ρήσεις Του. Τους περιέβαλε με τα διατάγματα του νόμου Του που αποτελούν

τις αιώνιες αρχές της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της αγνότητας. Η υπακοή τους στις αρχές αυτές θα τους εξασφάλιζε την προστασία, επειδή θα τους προφύλαγε να καταστραφούν από αμαρτωλές συνήθειες. Ο «πύργος», το παρατηρητήριο που δέσποζε στο αμπέλι, είχε τοποθετηθεί από το Θεό στο κέντρο της χώρας και ήταν το ιερό Του αγιαστήριο.

Ο εκπαιδευτής τους ήταν ο Χριστός. Όπως τους συνόδευε στην έρημο, έτσι εξακολουθούσε να παραμένει ο δάσκαλος και ο οδηγός τους. Πρώτα στο αγιαστήριο και αργότερα στον οικοδομημένο ναό, η δόξα Του ενοικούσε επάνω στο Ιλαστήριο. Για το καλό τους εκδήλωνε συνεχώς τον πλούτο της αγάπης Του και της υπομονής Του.

Χρησιμοποιώντας το Μωυσή, ο Θεός τούς αποκάλυψε το σκοπό Του και οι όροι για την ευημερία τους είχαν διασαφηνισθεί. Τους είχε πει:

> «Συ είσαι λαός άγιος εις Κύριον τον Θεόν σου. Σε έκλεξε Κύριος ο Θεός σου διά να ήσαι εις Αυτόν λαός εκλεκτός, παρά πάντας τους λαούς τους επί του προσώπου της γης.»
>
> «Έκλεξας τον Κύριον σήμερον να ήναι Θεός σου, και να περιπατής εις τας οδούς Αυτού, και να φυλάττης τα διατάγματα Αυτού, και τας εντολάς Αυτού, και τας κρίσεις Αυτού, και να υπακούης εις την φωνήν Αυτού. Και ο Κύριος σοι είπε σήμερον να ήσαι εις Αυτόν λαός εκλεκτός, καθώς ελάλησε προς σε, και να φυλάττης πάσας τας εντολάς Αυτού, και να σε καταστήση υψηλόν υπεράνω πάντων των εθνών τα οποία έκαμεν, εις καύχημα, και εις όνομα, και εις δόξαν. Και να ήσαι λαός άγιος εις Κύριον τον Θεόν σου, καθώς ελάλησε.» (Δευτ. 7:6, 26:17-19).

Ο λαός Ισραήλ επρόκειτο να κατακτήσει ολόκληρο το έδαφος που είχε καθορίσει γι'αυτούς ο Θεός. Τα έθνη εκείνα που θα απέρριπταν τη λατρεία του αληθινού Θεού, θα εκδιώκονταν. Η πρόθεση του Θεού όμως ήταν να ελκυσθούν οι άνθρωποι σ'Αυτόν με την αποκάλυψη του χαρακτήρα Του που θα παρουσίαζαν οι Ισραηλίτες. Η πρόσκληση του ευαγγελίου έπρεπε να δοθεί σε όλον τον κόσμο. Με τη διδασκαλία του τελετουργικού συστήματος των θυσιών ο Χριστός έμελλε να υψωθεί μπροστά στα έθνη, ώστε όσοι πρόσβλεπαν σ'Αυτόν να ζήσουν. Όσοι, όπως η Ραάβ η Χαναναία και η Ρουθ η Μωαβίτισσα, επέστρεφαν από την ειδωλολατρία στη λατρεία του αληθινού Θεού, θα ενώνονταν με τον εκλεκτό λαό Του. Και όπως οι Ισραηλίτες θα αυξάνονταν σε

αριθμό, τα όριά τους θα επεκτείνονταν μέχρι που το βασίλειό τους να συμπεριλάβει ολόκληρο τον κόσμο.

Ο αρχαίος όμως Ισραήλ δεν εκπλήρωσε την πρόθεση του Θεού. Ο Κύριος διαμαρτυρήθηκε:

> «Εγώ σε εφύτευσα άμπελον εκλεκτήν, σπέρμα όλως αληθινόν. Πώς λοιπόν μετεβλήθης εις παρεφθαρμένον κλήμα αμπέλου ξένης εις Εμέ;» «Ο Ισραήλ είναι άμπελος ευκληματούσα. Εκαρποφόρησεν αφθόνως. Κατά το πλήθος των καρπών αυτού επλήθυνε τα θυσιαστήρια, κατά την αγαθότητα της γης αυτού ελάμπρυνε τα αγάλματα.» (Σημ. Εδώ ο προφήτης επισημαίνει ότι όσο άφθονες ήταν οι ευλογίες του Θεού προς αυτούς, τόσο άφθονες ήταν και οι ειδωλολατρικές τους συνήθειες).
>
> «Και τώρα, κάτοικοι Ιερουσαλήμ, και άνδρες Ιούδα, κρίνατε, παρακαλώ, αναμέσον Εμού και του αμπελώνος Μου. Τί ήτο δυνατόν να κάμω έτι εις τον αμπελώνα Μου, και δεν έκαμον εις αυτόν; διά τί λοιπόν, ενώ περιέμενον να κάμη σταφύλια, έκαμεν αγριοστάφυλα; Τώρα λοιπόν, θέλω αναγγείλει τί θέλω κάμει εγώ εις τον αμπελώνα Μου. Θέλω αφαιρέσει τον φραγμόν αυτού, και θέλει καταφαγωθή. Θέλω χαλάσει τον τοίχον αυτού, και θέλει καταπατηθή. Και θέλω καταστήσει αυτόν έρημον. Δεν θέλει κλαδευθή, ουδέ σκαφθή, αλλά θέλουσι βλαστήσει εκεί τρίβολοι και άκανθαι. Θέλω προστάξει έτι τα νέφη να μη βρέξωσι βροχήν επ'αυτόν.» (Ιερ. 2:21, Ωσηέ 10:1, Ησ. 5:3-7).

Μέσο του Μωυσή ο Κύριος είχε κάνει γνωστά στο λαό Του τα αποτελέσματα της απιστίας. Αν αρνούντο να τηρήσουν τη διαθήκη Του, μόνοι τους θα αποκόπτονταν από τη ζωή του Θεού και δε θα είχαν την ευλογία Του. Κατά καιρούς είχαν δώσει προσοχή στις προειδοποιήσεις αυτές, και σαν επακόλουθο πλούσιες ευλογίες είχαν χορηγηθεί στο ιουδαϊκό έθνος, και κοντά σ'αυτό στα γειτονικά επίσης έθνη. Τις περισσότερες όμως φορές λησμόνησαν το Θεό και έχασαν από τα μάτια τους το μεγάλο τους προνόμιο που είχαν να είναι αντιπρόσωποί Του. Στέρησαν από Αυτόν τη λατρεία που απαιτούσε να Του προσφέρουν, και ακόμη στέρησαν τους συνανθρώπους τους από τη θρησκευτική καθοδήγηση και από ένα ιερόπρεπο παράδειγμα. Θέλησαν να ιδιοποιηθούν τους καρπούς του αμπελιού, η επιμέλεια του οποίου τους είχε ανατεθεί. Η λαιμαργία και η απληστία τους τούς έκαναν μισητούς ακόμη και στους ειδωλολάτρες. Με αυτόν τον τρόπο δόθηκε

η αιτία στον ειδωλολατρικό κόσμο να παρερμηνεύσουν το χαρακτήρα του Θεού και τους νόμους της βασιλείας Του.

Με πατρική καρδιά ο Θεός ανεχόταν το λαό Του. Τους παρακαλούσε με ελέη που πρόσφερε και με ελέη που απέσυρε. Με υπομονή τους παρουσίαζε τις αμαρτίες τους και με ανεκτικότητα περίμενε να τις αναγνωρίσουν. Έστελνε προφήτες και αγγελιοφόρους για να παρακινήσουν τους αμπελουργούς να Του αποδώσουν τα δικαιώματά Του. Αντί όμως να τους υποδεχθούν, αυτοί φέρθηκαν σαν εχθροί στους διακριτικούς και πνευματικούς αυτούς ανθρώπους. Οι αμπελουργοί τους καταδίωξαν και τους σκότωσαν. Ο Θεός έστειλε και άλλους αγγελιοφόρους, αλλά και σ'εκείνους συμπεριφέρθηκαν όπως και στους προηγούμενους, με τη μόνη διαφορά ότι σ'αυτούς έδειξαν μεγαλύτερο μίσος.

΄Οταν αποσύρθηκε η θεϊκή εύνοια στο διάστημα της βαβυλωνιακής εξορίας, αυτό το γεγονός έφερε πολλούς σε μετάνοια. Μολαταύτα, μετά την επάνοδό τους στη Γη της Επαγγελίας, ο ιουδαϊκός λαός επανέλαβε τα λάθη των προγενεστέρων και μπλέχθηκε σε πολιτικές διενέξεις με τα όμορα έθνη. Οι προφήτες που έστελνε ο Θεός για να διορθώσουν τις επικρατούσες κακές συνήθειες, έγιναν δεκτοί με την ίδια καχυποψία και καταφρόνηση που έδειξαν στους απεσταλμένους των παλαιότερων εποχών. Και έτσι, από αιώνα σε αιώνα, οι φύλακες του αμπελιού έκαναν την ενοχή τους όλο και βαρύτερη.

Το εξευγενισμένο κλήμα που είχε φυτέψει ο θεϊκός Αμπελουργός στους λόφους της Παλαιστίνης, περιφρονήθηκε από τους Ισραηλίτες και τελικά το πέταξαν επάνω στο μαντρότοιχο του αμπελιού. Το κατασύντριψαν και το ποδοπάτησαν, και νόμισαν ότι το είχαν καταστρέψει ολότελα.

Ο ουράνιος Αμπελουργός μετέφερε το κλήμα και το έκρυψε από τα μάτια τους. Το μεταφύτεψε από την άλλη όμως μεριά του μαντρότοιχου και με τέτοιον τρόπο ώστε ο κορμός του δε φαινόταν. Τα κλαδιά απλώνονταν στον τοίχο και επάνω τους γίνονταν οι εμβολιασμοί. Αλλά ο κορμός ήταν έτσι τοποθετημένος που η ανθρώπινη δύναμη δεν μπορούσε να το φθάσει, ούτε να το βλάψει.

Για τη σημερινή επίγεια εκκλησία του Θεού - για τους σύγχρονους φύλακες του αμπελιού - ιδιαίτερη αξία έχουν οι συμβουλευτικές και παροτρυντικές αγγελίες που έχουν δοθεί μέσο των προφητών, οι οποίοι κατέστησαν σαφή την αιώνια θεϊκή πρόθεση για την ανθρωπότητα. Οι διδασκαλίες των προφητών παρουσιά-

ζουν καθαρά την αγάπη του Θεού για την αμαρτωλή ανθρώπινη φυλή και το σχέδιό Του για τη σωτηρία τους. Η ιστορία της κλήσης του Ισραήλ, η αφήγηση των επιτυχιών και των αποτυχιών του, η επαναφορά του στους κόλπους της θεϊκής εύνοιας, η από μέρους τους απόρριψη του Αμπελουργού και η συνέχιση του αιώνιου σχεδίου από ένα πιστό υπόλοιπο με το οποίο θα εκπληρωθούν όλες οι υποσχέσεις της διαθήκης, νά τι αποτελούσε το θέμα των αγγελιοφόρων του Θεού προς την εκκλησία του στο διάβα των αιώνων. Και σήμερα η αγγελία του Θεού προς την εκκλησία Του - τους πιστούς καλλιεργητές του αμπελιού Του - δεν είναι διάφορο από εκείνο που μετέδωσε ο προφήτης του παλιού καιρού:

> «Ψάλλετε προς αυτήν, ΄Αμπελος αγαπητή, Εγώ ο Κύριος θέλω φυλάττει αυτήν. Κατά πάσαν στιγμήν θέλω ποτίζει αυτήν, διά να μη βλάψη αυτήν μηδείς. Νύκτα και ημέραν θέλω φυλάττει αυτήν.» (Ησ. 27:2,3).

Ο Ισραήλ λοιπόν ας ελπίζει στο Θεό. Αυτήν ακόμη τη στιγμή ο Κύριος του αμπελιού συγκεντρώνει από όλα τα έθνη και τους λαούς τους πολύτιμους καρπούς για τους οποίους τόσο πολύν καιρό περίμενε. Σε λίγο θα επιστρέψει «εις τα ίδια», (στους δικούς Του). Και στη χαρμόσυνη εκείνη ημέρα ο αιώνιος σκοπός Του για τον οίκον Ισραήλ τελικά θα εκπληρωθεί. «Εις τον ερχόμενον θέλει ριζώσει τον Ιακώβ. Ο Ισραήλ θέλει καθήσει και βλαστήσει, και γεμίσει το πρόσωπον της οικουμένης από καρπόν.» (Ησ. 27:6).

Ο ΣΟΛΟΜΩΝ

Στο διάστημα της βασιλείας του Δαβίδ και του Σολομώντα, ο λαός Ισραήλ είχε καταστεί ισχυρός μεταξύ των εθνών και είχε πολλές ευκαιρίες να ασκεί μεγάλη επιρροή για τη γνωστοποίηση της αλήθειας και της δικαιοσύνης. Το όνομα του Κυρίου είχε εξυψωθεί και είχε τιμηθεί, και ο σκοπός για τον οποίον οι Ισραηλίτες είχαν εγκατασταθεί στη γη της επαγγελίας φαινόταν ότι εκπληρωνόταν. Τα εμπόδια καταρρίπτονταν και οι προερχόμενοι από ειδωλολα-τρικές χώρες εκζητητές της αλήθειας δεν έφευγαν ανικανοποίητοι. Πολλοί προσηλυτίζονταν και η εκκλησία του Θεού επάνω στη γη πλήθαινε και ευημερούσε.

Ο Σολομών είχε χρισθεί και είχε ανακηρυχθεί βασιλιάς στα τελευταία χρόνια του Δαβίδ του πατέρα του, ο οποίος για χάρη του είχε παραιτηθεί από το θρόνο. Τα πρώτα χρόνια της ζωής του ήταν λαμπρά με υποσχέσεις, και ο σκοπός του Θεού γι'αυτόν ήταν να προχωρεί από δύναμη σε δύναμη, από δόξα σε δόξα, πλησιάζοντας συνεχώς στην ομοιότητα του χαρακτήρα του Θεού, και εμπνέοντας έτσι το λαό να εκπληρώνει την ιερή παρακαταθήκη του, ως θεματοφύλακες της θεϊκής αλήθειας.

Ο Δαβίδ ήξερε ότι ο υψηλός σκοπός του Θεού για τον Ισραήλ μπορούσε να εκπληρωθεί τότε μόνο, όταν αρχηγοί και λαός θα εκζητούσαν με αδιάπτωτη επαγρύπνηση να φθάσουν στο ιδανικό που τους είχε ορισθεί. Ήξερε ότι για να μπορέσει ο γιος του ο Σολομών να ανταποκριθεί με επιτυχία στην εμπιστοσύνη με την οποία ευαρεστήθηκε να τον τιμήσει ο Θεός, ο νεαρός ηγέτης όφειλε όχι μόνον να είναι ένας μαχητής, ένας πολιτικός, ένας βασιλιάς κυρίαρχος, αλλά και ένας άνδρας καλός, ισχυρός, ένας που να διδάσκει τη δικαιοσύνη και να γίνει υπόδειγμα πιστότητας.

1. Ο Σολομών

Με τρυφερό ενδιαφέρον ο Δαβίδ παρότρυνε το Σολομώντα να φανεί πραγματικός άνδρας, ευγενικός, να φέρεται με ευσπλαχνία και μακροθυμία στους υπηκόους του και σε όλες τις διαπραγματεύσεις του με τα έθνη της γης, να τιμάει και να δοξάζει το όνομα του Θεού και να εξωτερικεύει την ομορφιά της αγιοσύνης. Οι πολλαπλές οδυνηρές και σημαντικές εμπειρίες τις οποίες ο Δαβίδ είχε περάσει στη ζωή του, του είχαν διδάξει την αξία των ευγενέστερων εκείνων αρετών και τον οδήγησαν κατά την προθανάτια εντολή του στο Σολομώντα να προβεί στην ακόλουθη δήλωση:

> «Ο εξουσιάζων επί ανθρώπους, ας ήναι δίκαιος, εξουσιάζων μετά φόβου Θεού. Και θέλει είσθαι ως το φως της πρωίας, όταν ανατέλλη ο ήλιος πρωίας ανεφέλου, ως η εκ της γης χλόη, από της λάμψεως της εκ της βροχής.» (Β΄Σαμ. 23:3,4).

Ω, τι ευκαιρία ήταν εκείνη για το Σολομώντα! Αν ακολουθούσε τη θεόπνευστη διδασκαλία του πατέρα του, η βασιλεία του θα ήταν μια βασιλεία δικαιοσύνης, όπως αυτή που περιγράφεται στον εβδομηκοστό δεύτερο ψαλμό:

«Θεέ, δος την κρίσιν Σου εις τον βασιλέα,
Και την δικαιοσύνην Σου εις τον υιόν του βασιλέως,
Διά να κρίνη τον λαόν Σου εν δικαιοσύνη,
Και τους πτωχούς Σου εν κρίσει . . .
Θέλει καταβή ως βροχή επί θερισμένον λειβάδιον,
Ως ρανίδες σταλάζουσαι επί την γην.
Εν ταις ημέραις αυτού θέλει ανθεί ο δίκαιος,
Και αφθονία ειρήνης θέλει είσθαι εωσού μη υπάρξη η σελήνη.
Και θέλει κατακυριεύει από θαλάσσης έως θαλάσσης,
Και από του ποταμού έως των περάτων της γης . . .
Οι βασιλείς της Θαρσείς και των νήσων
Θέλουσι προσφέρει προσφοράς.
Οι βασιλείς της Αραβίας και της Σεβά
Θέλουσι προσφέρει δώρα.
Και θέλουσι προσκυνήσει αυτόν πάντες οι βασιλείς,
Πάντα τα έθνη θέλουσι δουλεύσει αυτόν . . .
Το όνομα αυτού θέλει διαμένει εις τον αιώνα,
Το όνομα αυτού θέλει διαρκεί ενόσω διαμένει ο ήλιος
Και οι άνθρωποι θέλουσιν ευλογείσθαι εν αυτώ.
Πάντα τα έθνη θέλουσι μακαρίζει αυτόν.
Ευλογητός Κύριος ο Θεός, ο Θεός του Ισραήλ,
΄Οστις μόνος κάμνει θαυμάσια,

1. Ο Σολομών

Και ευλογημένον το ένδοξον όνομα Αυτού εις τον αιώνα.

Και ας πληρωθή από της δόξης Αυτού η πάσα γη.
Αμήν και Αμήν.»

Στη νεανική ηλικία του ο Σολομών ακολούθησε την επιλογή του πατέρα του και για πολλά χρόνια βάδισε στον ίσιο δρόμο και την ζωή του τη χαρακτήριζε η λεπτομερής υπακοή στις εντολές του Θεού. Στην αρχή της βασιλείας του πήγε μαζί με τους πολιτικούς συμβούλους του στη Γαβαών όπου βρισκόταν ακόμη το αγιαστήριο που είχε κατασκευασθεί στην έρημο και εκεί από κοινού με τους επίλεκτους συμβούλους του, «τους χιλιάρχους και εκατοντάρχους», «τους κριτάς», «και πάντας τους άρχοντας παντός του Ισραήλ, τους αρχηγούς των πατριών» (Β΄Χρον. 1:2), πρόσφερε θυσίες στο Θεό και όλοι μαζί καθιέρωσαν τελείως τον εαυτό τους στην υπηρεσία του Κυρίου.

Έχοντας συναίσθηση του μεγέθους των συναφών με το βασιλικό του υπούργημα καθηκόντων, ο Σολομών γνώριζε ότι αυτοί που ήταν επιφορτισμένοι με μεγάλα βάρη, όφειλαν να εκζητούν τη σοφία της θεϊκής Πηγής για καθοδήγηση, αν επιθυμούσαν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους με τρόπο αποδεκτό. Αυτό τον έκανε να ενθαρρύνει τους συμβούλους του να ενωθούν ομόψυχα μαζί του στο να βεβαιωθούν ότι είχαν αποδεχθεί το Θεό.

Επάνω από κάθε επίγειο αγαθό ο βασιλιάς επιθυμούσε τη σοφία και τη νόηση για να εκπληρώσει το έργο που ο Θεός τού είχε αναθέσει. Λαχταρούσε για ευστροφία πνεύματος, για μεγαλοψυχία και για φιλευαισθησία. Τη νύχτα εκείνη ο Κύριος παρουσιάσθηκε στο Σολομώντα στο όνειρό του και του είπε: «Ζήτησον τί να σοι δώσω.» Στην απάντησή του ο νεαρός και άπειρος ηγήτορας εξέφρασε τη συναίσθηση της άκρας ανημπορίας του, τον πόθο του για βοήθεια και είπε:

> «Συ έκαμες μέγα έλεος προς τον δούλον Σου Δαβίδ τον πατέρα μου, επειδή περιεπάτησεν ενώπιόν Σου εν αληθεία, και εν δικαιοσύνη, και εν ευθύτητι καρδίας μετά Σου. Και εφύλαξας εις αυτόν το μέγα τούτο έλεος, και έδωκας εις αυτόν υιόν καθήμενον επί του θρόνου αυτού, καθώς την ημέραν ταύτην.
>
> Και τώρα, Κύριε Θεέ μου, Συ έκαμες τον δούλον Σου βασιλέα αντί Δαβίδ του πατρός μου. Και εγώ είμαι παιδάριον μικρόν, δεν εξεύρω πώς να εξέρχωμαι και να εισέρχωμαι και ο

δούλος Σου είναι εν μέσω του λαού Σου τον οποίον έκλεξας, λαού μεγάλου, όστις εκ του πλήθους δεν δύναται να αριθμηθή, ουδέ να λογαριασθή. Δος λοιπόν εις τον δούλον Σου καρδίαν νοήμονα εις το να κρίνη τον λαόν Σου, διά να διακρίνω μεταξύ καλού και κακού, διότι τίς δύναται να κρίνη τον λαόν Σου τούτον τον μέγαν;»

«Και ήρεσεν ο λόγος εις τον Κύριον, ότι ο Σολομών εζήτησε το πράγμα τούτο.»

Ο Θεός είπε στο Σολομώντα:

«Επειδή συνέλαβες τούτο εν τη καρδία σου και δεν εζήτησας πλούτη, αγαθά και δόξαν, ουδέ την ζωήν των μισούντων σε , ουδέ πολυζωίαν εζήτησας, αλλ'εζήτησας εις εαυτόν σοφίαν και σύνεσιν, διά να κρίνης τον λαόν Μου», «ιδού έκανα κατά τους λόγους σου. Ιδού, έδωκα εις σε καρδίαν σοφήν και συνετήν ώστε δεν εστάθη πρότερόν σου όμοιός σου, ουδέ μετά σε θέλει αναστηθεί όμοιός σου. Έτι δε έδωκα εις σε και ό,τι δεν εζήτησας, και πλούτον, και δόξαν», «ως δεν έγεινεν εις τους βασιλείς τους προ σου, ουδέ εις τους μετά σε θέλουσι γείνει τοιαύτα.»

«Και εάν περιπατής εις τας οδούς Μου, φυλάττων τα διατάγματά Μου και τας εντολάς Μου, καθώς περιεπάτησε Δαβίδ ο πατήρ σου, τότε θέλω μακρύνει τας ημέρας σου.» (Α΄Βασ. 3:5-14, Β΄ Χρον. 1:7-12).

Ο Θεός υποσχέθηκε ότι όπως ήταν μαζί με το Δαβίδ, έτσι θα ήταν και μαζί με το Σολομώντα. Αν ο βασιλιάς θα βάδιζε στον ευθύ δρόμο ενώπιον του Κυρίου, αν έκανε ό,τι τον πρόσταζε ο Θεός, ο θρόνος του θα στερεωνόταν και η βασιλεία του θα γινόταν το μέσον να εξυψωθεί ο Ισραήλ ως «λαός σοφός και συνετός» (Δευτ. 4:6), το φως των τριγύρω εθνών.

Η γλώσσα που χρησιμοποίησε ο Σολομών όταν προσευχήθηκε στο Θεό μπροστά στο παλαιό θυσιαστήριο στη Γαβαών, φανερώνει την ταπεινοφροσύνη του και τη βαθιά επιθυμία του να τιμήσει το Θεό. Αναγνώριζε ότι χωρίς τη θεϊκή βοήθεια ήταν τόσο ανήμπορος όσο ένα μικρό παιδί, για να διεκπεραιώσει τις ευθύνες που είχε επωμισθεί. Ήξερε ότι του έλειπε η διορατικότητα και ήταν η συναίσθηση της μεγάλης του αυτής ανάγκης που τον ώθησε να ζητήσει από το Θεό σοφία.

Δεν υπήρχε στην καρδιά του εγωκεντρική επιθυμία για την απόκτηση γνώσης τέτοιας που να τον υψώσει επάνω από τους άλλους. Επιθυμούσε να διεκπεραιώσει πιστά τα καθήκοντα που

του είχαν ανατεθεί, και διάλεξε το δώρο εκείνο που θα χρησίμευε στη βασιλεία του ως μέσον για να φέρει δόξα στο Θεό. Ποτέ δεν υπήρξε ο Σολομών πλουσιότερος, σοφότερος και πραγματικά μεγαλύτερος παρά όταν ομολόγησε, «εγώ είναι παιδάριον μικρόν Δεν εξεύρω πώς να εξέρχωμαι και να εισέρχωμαι.»

Εκείνοι που στη σημερινή εποχή κατέχουν εμπιστευτικές θέσεις, θα έπρεπε να προσπαθήσουν να μάθουν το μάθημα που διδάσκει η προσευχή του Σολομώντα. Όσο υψηλότερη θέση κατέχει κανείς, τόσο μεγαλύτερη ευθύνη φέρει, τόσο ευρύτερη επιρροή ασκεί και τόσο μεγαλύτερη ανάγκη θείας εξάρτησης έχει. Οφείλει να θυμάται πάντοτε ότι παράλληλα με την κλήση του για εργασία έρχεται και η κλήση για επιφυλακτικό συμβάδισμα στην παρουσία των συνανθρώπων του. Μπροστά στο Θεό πρέπει να κρατάει τη στάση του μαθητευόμενου. Η θέση δεν προσδίδει αγιότητα στο χαρακτήρα. Εκείνο που πραγματικά καθιστά τον άνθρωπο μεγάλο, είναι η τιμή που αποδίδει στο Θεό και η υπακοή που δείχνει στις εντολές Του.

Ο Θεός τον οποίον λατρεύουμε, δεν είναι προσωπολήπτης. Εκείνος που έδωσε στο Σολομώντα το πνεύμα της σοφής διάκρισης, επιθυμεί να χορηγήσει την ίδια αυτή ευλογία στα σημερινά παιδιά Του. Ο λόγος Του δηλώνει: «Εάν τις από σας ήναι ελλιπής σοφίας, ας ζητή παρά του Θεού του δίδοντος εις πάντας και μη ονειδίζοντος, και θέλει δοθή εις αυτόν.» (Ιακ. 1:5).

Όταν εκείνος που σηκώνει τα βάρη, επιθυμεί τη σοφία περισσότερο από τα πλούτη, τη δύναμη ή τη φήμη, δε θα απογοητευθεί. Ο άνθρωπος αυτός θα μάθει από το μεγάλο Δάσκαλο όχι μόνον τι να κάνει, αλλά και πώς να το κάνει με τρόπο που να εξασφαλίζει τη θεϊκή έγκριση.

Όσο παραμένει καθιερωμένος, ο άνθρωπος που έχει προικισθεί από το Θεό με διορατικότητα και ικανότητα, δε θα εκδηλώνει βλέψεις για κάποια ανώτερη θέση, ούτε θα επιδιώκει να διοικεί ή να ελέγχει. Είναι ανάγκη οι άνθρωποι να φέρουν ευθύνες. Ο πραγματικός όμως αρχηγός αντί να αγωνίζεται για υπεροχή, πρέπει να προσεύχεται για καρδιά νοήμονα ώστε να κάνει διάκριση μεταξύ καλού και κακού.

Το μονοπάτι εκείνων που τοποθετούνται στη διοίκηση δεν είναι εύκολο. Αλλά στην κάθε δυσκολία πρέπει να βλέπουν μια κλήση για προσευχή. Δεν πρέπει ποτέ να παραμελούν να συμβουλεύονται τη μεγάλη Πηγή της Παντογνωσίας. Ενισχυμένοι και φωτισμένοι από τον Αρχιεργάτη, θα κατορθώσουν να παραμεί-

νουν σταθεροί έναντι στις ανίερες επιρροές και να κάνουν διάκριση μεταξύ ορθού και εσφαλμένου, μεταξύ καλού και κακού. Θα εγκρίνουν αυτά που ο Θεός εγκρίνει, και θα αγωνίζονται με ζήλο κατά της εισαγωγής εσφαλμένων αρχών στο έργο Του.

Ο Θεός έδωσε στο Σολομώντα τη σοφία που ζήτησε πάνω από τα πλούτη, την τιμή και τη μακροζωία. Του χορηγήθηκε το αίτημά του για ευστροφία πνεύματος, μεγαλοψυχία και αισθηματικότητα.

> «Έδωκεν ο Θεός εις τον Σολομώντα σοφίαν και φρόνησιν πολλήν σφόδρα, έκτασιν πνεύματος ως η άμμος η παρά το χείλος της θαλάσσης. Και υπερέβη η σοφία του Σολομώντος την σοφίαν πάντων των κατοίκων της ανατολής, και πάσαν την σοφίαν της Αιγύπτου, διότι ήτο σοφώτερος παρά πάντας τους ανθρώπους . . . και η φήμη αυτού ήτο εις πάντα τα έθνη κύκλω.» (Α΄ Βασ. 4;29-31).

> «Και πας ο Ισραήλ . . . εφοβήθησαν τον βασιλέα, διότι είδον ότι σοφία Θεού ήτο εν αυτώ, διά να κάμνη κρίσιν (Α΄Βασ. 3:28).

Οι καρδιές του λαού στράφηκαν στο Σολομώντα όπως είχαν στραφεί στο Δαβίδ, και υπάκουαν σ'αυτόν κατά πάντα.

> «Εκραταιώθη ο Σολομών . . . εις την βασιλείαν αυτού, και Κύριος ο Θεός ήτο μετ' αυτού, και εμεγάλυνεν αυτόν εις άκρον.» (Β΄Χρον. 1:1).

Για πολλά χρόνια η ζωή του Σολομώντα διακρινόταν από καθιέρωση στο Θεό, από ευθύτητα και σταθερότητα αρχών, και από ανέγκλητη υπακοή στις εντολές του Θεού. Κατεύθυνε κάθε σημαντική επιχείρηση και χειριζόταν με σύνεση όλα τα σχετιζόμενα με το βασίλειο διοικητικά ζητήματα. Ο πλούτος και η σοφία του, τα μεγαλοπρεπή οικοδομήματα και τα δημόσια έργα που επιτέλεσε στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του, η ενεργητικότητα και η ευσέβεια, η δικαιοσύνη και η μεγαλοψυχία που φανέρωνε με λόγια και με έργα, κέρδισαν την αφοσίωση των υπηκόων του και το θαυμασμό και σεβασμό των αρχηγών πολλών κρατών.

Το όνομα του Κυρίου είχε πολύ τιμηθεί κατά το πρώτο ήμισυ της βασιλείας του Σολομώντα. Η σοφία και η δικαιοσύνη που ασκούσε ο βασιλιάς, μαρτυρούσαν σε όλα τα έθνη για την υπεροχή των γνωρισμάτων του Θεού που λάτρευε. Για ένα διάστημα ο Ισραήλ ήταν το φως στον κόσμο, δείχνοντας στους άλλους τη μεγαλοσύνη του Κυρίου. Ούτε στην υπεροχή της σοφίας, ούτε στα μυθικά πλούτη, ούτε στην απέραντη δύναμη και σοφία που

κατείχε ο Σολομών, οφειλόταν η πραγματική δόξα της βασιλείας του στο ξεκίνημά της, αλλά οφειλόταν στην τιμή που απέδιδε στο Θεό του Ισραήλ με το συνετό χειρισμό των δώρων του Ουρανού.

Καθώς περνούσαν τα χρόνια και η φήμη του Σολομώντα μεγάλωνε, προσπαθούσε να τιμήσει το Θεό αυξάνοντας την πνευματική και ψυχική δύναμη, και εξακολουθώντας να μεταδίδει στους άλλους τις ευλογίες που δεχόταν. Κανείς δεν ήξερε καλύτερα από αυτόν ότι με τη χάρη του Κυρίου είχε κατορθώσει να αποκτήσει δύναμη, σοφία και νόηση, και ότι τα δώρα αυτά του είχαν χορηγηθεί με το σκοπό να γνωστοποιήσει στον κόσμο το Βασιλέα των βασιλέων.

Ο Σολομών έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη φυσική ιστορία, αλλά οι έρευνές του δεν περιορίζονταν σ'ένα ιδιαίτερο κλάδο μάθησης. Με την επισταμένη μελέτη όλων των δημιουργημάτων - έμψυχων και άψυχων - απέκτησε καθαρή αντίληψη του Δημιουργού. Στις δυνάμεις της φύσης, στο ζωικό βασίλειο, στον κόσμο των ορυκτών, σε κάθε δένδρο, θάμνο και λουλούδι έβλεπε μια αποκάλυψη της σοφίας του Θεού. Και ενώ έτσι προσπαθούσε να μαθαίνει όλο και περισσότερο, η γνώση του για το Θεό και την αγάπη Του συνεχώς αυξανόταν.

Η θεόπνευστη σοφία του Σολομώντα διατυπώθηκε με ύμνους, με δοξολογίες και με πολλές παροιμίες.

> «Ελάλησε τρισχιλίας παροιμίας, και αι ωδαί αυτού ήσαν χίλιαι και πέντε. Και ελάλησε περί δένδρων, από της κέδρου του Λιβάνου, μέχρι της υσσώπου της εκφυομένης επί του τοίχου. Ελάλησε έτι περί τετραπόδων, και περί πτηνών, και περί ερπετών, και περί ιχθύων.» (Α΄Βασ. 4:32.33).

Στις παροιμίες του Σολομώντα σκιαγραφούνται αρχές άγιας ζωής και ευγενών προσπαθειών, αρχές ουρανογέννητες που οδηγούν στην ευσέβεια, αρχές που θα έπρεπε να κατευθύνουν κάθε πράξη της ζωής. Η ευρεία διάδοση των αρχών αυτών και η αναγνώριση του Θεού ως Εκείνος στον οποίον ανήκει όλος ο αίνος και η τιμή, έκανε το πρώτο μέρος της βασιλείας του Σολομώντα μια εποχή ηθικής ανάτασης καθώς και υλικής ευημερίας.

Ο ίδιος έγραψε:

> «Μακάριος ο άνθρωπος όστις εύρηκε σοφίαν, και ο άνθρωπος όστις απέκτησε σύνεσιν. Διότι το εμπόριον αυτής είναι καλύτερον παρά το εμπόριον του αργυρίου, και το κέρδος αυτής παρά χρυσίον καθαρόν. Είναι τιμιωτέρα πολυτίμων λίθων, και πάντα όσα επιθυμήσης δεν είναι αντάξια αυτής. Μα-

κρότης ημερών είναι εν τη δεξιά αυτής, εν τη αριστερά αυτής πλούτος και δόξα. Αι οδοί αυτής είναι οδοί τερπναί, πάσαι αι τρίβοι αυτής ειρήνη. Είναι δένδρον ζωής εις τους εναγκαλιζομένους αυτήν, και μακάριοι οι κρατούντες αυτήν.» (Παρ. 3:13-18).

«Η σοφία είναι το πρώτιστον. Απόκτησον σοφίαν. Και υπέρ πάσαν απόκτησίν σου, απόκτησον σύνεσιν.» «Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου.» «Ο φόβος του Κυρίου είναι να μισή τις το κακόν. Αλαζονείαν και αυθάδειαν, πονηράν οδόν, και διεστραμμένον στόμα, Εγώ μισώ.» (Παρ. 4:7, Ψαλμ. 111:10, Παρ. 8:13).

Ω, αν είχε προσέξει ο Σολομών στα τελευταία χρόνια τα θαυμάσια αυτά λόγια της σοφίας! Ω, αν εκείνος που είχε δηλώσει ότι «τα χείλη των σοφών διαδίδουσι γνώσιν» (Παρ. 15:7), και που είχε διδάξει στους βασιλείς της γης να απονέμουν στο Βασιλέα των βασιλέων τον αίνο που επιθυμούσαν να αποδίδουν σ'έναν επίγειο βασιλιά, δε θα είχε ποτέ σφετερισθεί για τον εαυτό του με «διεστραμμένον στόμα» και με «αλαζονείαν και αυθάδειαν» την τιμή η οποία αποκλειστικά ανήκει στο Θεό!

Ο ΝΑΟΣ ΚΑΙ Η ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ

Το μακροχρόνιο προσφιλές σχέδιο του Δαβίδ να οικοδομήσει ναό στον Κύριο, ο Σολομών το εκτέλεσε με σοφία. Επτά χρόνια η Ιερουσαλήμ ήταν γεμάτη από δραστήριους εργάτες που ασχολούντο με την ισοπέδωση του εδάφους, με την ανέγερση πελώριων αντερεισμάτων, με την τοποθέτηση στερεών θεμελίων από «λίθους μεγάλους, λίθους εκλεκτούς, λίθους πελεκητούς», με τη διαμόρφωση της βαριάς ξυλείας από τα δάση του Λιβάνου και με την οικοδομή του μεγαλόπρεπου αγιαστηρίου. (Α΄Βασ. 5:17).

Παράλληλα με την προετοιμασία της ξυλείας και της πέτρας, στην οποία χιλιάδες συγκέντρωναν την ενεργητικότητά τους, η κατασκευή της επίπλωσης του ναού προχωρούσε σταθερά με την οδηγία που ανατέθηκε στον Χουράμ τον Τύριο, «άνθρωπον σοφόν, έχοντα σύνεσιν, . . επιστήμονα εις το να εργάζηται εις χρυσόν, και εις άργυρον, εις χαλκόν, εις σίδηρον, εις λίθους και εις ξύλα, εις πορφύραν, εις κυανούν, και εις βύσσον, και εις κόκκινον.» (Β΄Χρον. 2:13,14).

Έτσι, καθώς το οικοδόμημα επάνω στο Μοριά ανεγειρόταν αθόρυβα «με λίθους προητοιμασμένους πριν μετακομισθώσιν εκεί, ώστε ούτε σφύρα, ούτε πέλεκυς, ουδέν σιδηρούν εργαλείον δεν ηκούσθη εν τω οίκω ενώ ωκοδομείτο», η όμορφη συναρμολόγηση τελειοποιείτο σύμφωνα με τα σχέδια που ο Δαβίδ είχε παραδώσει στο γιο του, «πάντα τα σκεύη τα του οίκου του Θεού.» Σ'αυτά συγκαταλέγονταν το θυσιαστήριο του θυμιάματος, «η τράπεζα των άρτων της προθέσεως», «η επτάφωτος λυχνία» μαζί με τα σκεύη και τα εργαλεία τα προοριζόμενα για την υπηρεσία των ιερέων στα διαμερίσματα των αγίων, τα πάντα «εκ χρυσίου, και τούτο χρυσίον καθαρόν.» Τα χάλκινα είδη της επίπλωσης - το θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος, η μεγάλη λεκάνη στηριγμένη πάνω σε δώδεκα βόδια, οι μικρότερες λεκάνες και

πολλά άλλα σκεύη, «εν τη πεδιάδι του Ιορδάνου έχυσεν αυτά ο βασιλεύς, εν τη αργιλώδει μεταξύ Σοκχώθ και Σαρηδαθά.» (Α΄Βασ. 6:7, Β΄Χρον. 4:19, Β΄Χρον. 4:21, Β΄Χρον. 4:17). Όλα αυτά τα αντικείμενα ετοιμάζονταν σε αφθονία για να μη παρατηρηθεί καμιά έλλειψη.

Ανυπέρβλητη ομορφιά και ασυναγώνιστη λαμπρότητα παρουσίαζε το ανακτορικό οικοδόμημα που ο Σολομών και οι σύντροφοί του έκτισαν για το Θεό και για τη λατρεία Του. Κοσμημένο με πολύτιμες πέτρες, περιτριγυρισμένο με ευρύχωρες αυλές και μεγαλόπρεπες εισόδους, επενδυμένο με σκαλιστό κέδρινο ξύλο και στιλβωμένο χρυσάφι, το ιερό οικοδόμημα με τα κεντητά παραπετάσματα και την πλούσια επίπλωση ήταν ένα ταιριαστό σύμβολο της ζωντανής εκκλησίας του Θεού επί της γης, η οποία διαμέσου των αιώνων οικοδομείται σύμφωνα με το θεϊκό σχέδιο, με υλικά που παρομοιάζονται με «χρυσόν, άργυρον, λίθους τιμίους», «λίθοι τετορνευμένοι προς στολισμόν παλατίου.» Στον πνευματικόν αυτόν ναό, για το Χριστό αναφέρεται «όντος ακρογωνιαίου λίθου αυτού του Ιησού Χριστού, εν τω οποίω πάσα η οικοδομή συναρμολογουμένη αυξάνεται εις ναόν άγιον εν Κυρίω.» (Α΄Κορ. 3:12, Ψαλμ. 144:12, Εφεσ. 2:20,21).

Τέλος, ο σχεδιασμένος από το βασιλιά Δαβίδ και οικοδομημένος από το γιο του το Σολομώντα ναός ολοκληρώθηκε. «Παν ό,τι ήλθεν εις την καρδίαν του Σολομώντος να κάμη εν τω ναώ του Κυρίου . . . ευωδώθη.» Και τότε, στο παλάτι που στεφάνωνε τα υψώματα του όρους Μοριά υπολειπόταν η επιβλητική τελετή της επίσημης αφιέρωσής του στο Θεό και στη λατρεία του, προκειμένου να καταστεί πραγματικά αυτό που ο Δαβίδ είχε τόσο σφοδρά επιθυμήσει να είναι όχι «διά άνθρωπον η οικοδομή, αλλά διά Κύριον τον Θεόν» (Β΄Χρον. 7:11, Α΄ Χρον. 29:1).

Το σημείο επάνω στο οποίο είχε εγερθεί ο ναός, θεωρείτο τόπος ιερός. Ήταν στο σημείο αυτό όπου ο Αβραάμ, ο πατέρας των πιστών, είχε φανερώσει την προθυμία του να θυσιάσει το μοναχογιό του υπακούοντας στην εντολή του Κυρίου. Εκεί ο Θεός ανανέωσε τη διαθήκη της ευλογίας Του με τον Αβραάμ, η οποία περιλάμβανε την ένδοξη μεσσιανική υπόσχεση προς την ανθρώπινη φυλή, την υπόσχεση της απολύτρωσης μέσα από τη θυσία του Υιού του Υψίστου. (Βλέπε Γέν. 22:9,16-18).

Εκεί επίσης ήταν που ο Δαβίδ πρόσφερε ολοκαυτώματα και ειρηνικές προσφορές για να σταματήσει το εκδικητικό σπαθί του εξολοθρευτή αγγέλου, και ο Θεός τού απάντησε στέλνοντας φω-

τιά από τον ουρανό. (Βλέπε Α΄Χρον. κεφ. 21). Και τώρα, για άλλη μια φορά οι λατρευτές του Κυρίου συγκεντρώθηκαν στο ίδιο σημείο για να συναντήσουν το Θεό τους και να ανανεώσουν την υπόσχεση της αφοσίωσής τους σ'Αυτόν.

Η εποχή που διαλέχθηκε για τα εγκαίνια ήταν η πιο κατάλληλη - ο έβδομος μήνας, όταν ο λαός προερχόμενος απ'όλα τα μέρη του βασιλείου συγκεντρώνονταν στα Ιεροσόλυμα για να γιορτάσουν την Εορτή της Σκηνοπηγίας. Με τις εργασίες του θερισμού ήδη τελειωμένες και τον κάματο της καινούριας χρονιάς όχι ακόμη αρχινισμένο, ο λαός ήταν απαλλαγμένος από ευθύνες και μπορούσε να παραδοθεί στην ιερή, χαρμόσυνη επιρροή της ώρας εκείνης.

Στον καθορισμένο χρόνο τα πλήθη του Ισραήλ μαζί με τους φαντασμαγορικά ντυμένους αντιπροσώπους πολλών ξένων εθνών, συγκεντρώθηκαν στις αυλές του ναού. Η σκηνή παρουσίαζε ασυνήθιστη λαμπρότητα. Ο Σολομών, μαζί με τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ και τους επισημότερους άνδρες του λαού, είχε επιστρέψει από ένα άλλο σημείο της πόλης, από όπου είχαν φέρει την κιβωτό της διαθήκης. Από το αγιαστήριο των υψωμάτων της Γαβαών είχαν μεταφέρει την παλαιά «σκηνή του μαρτυρίου και πάντα τα σκεύη τα άγια τα εν τη σκηνή.» (Β΄Χρον. 5:5). Και τα προσφιλή αυτά αναμνηστικά από τις προηγούμενες εμπειρίες του λαού Ισραήλ κατά τις περιπλανήσεις τους στην έρημο και την κατάκτηση της γης Χαναάν, βρήκαν τότε μόνιμη κατοικία στο λαμπρό οικοδόμημα που είχε εγερθεί σε αντικατάσταση της φορητής εκείνης δομής.

Μεταφέροντας στο ναό την ιερή κιβωτό που περιείχε τις δύο λίθινες πλάκες επάνω στις οποίες ήταν γραμμένες με το δάκτυλο του Θεού οι εντολές του Δεκαλόγου, ο Σολομών ακολούθησε το παράδειγμα του πατέρα του Δαβίδ. Κάθε έξι βήματα πρόσφερε θυσία. Με ψαλμούς, με μουσική και με μεγάλη επισημότητα «εισήγαγον οι ιερείς την κιβωτόν της διαθήκης του Κυρίου εις τον τόπον αυτής, εις το χρηματιστήριον του οίκου, εις τα άγια των αγίων» (Β΄Χρον. 5:7). Κατά την έξοδό τους από το ενδότερο μέρος του αγιαστηρίου, πήραν τις προκαθορισμένες γι'αυτούς θέσεις. Οι ψαλμωδοί - οι Λευίτες λευκοντυμένοι στα λινά, με κύμβαλα, με ψαλτήρια και με άρπες - έστεκαν στο αριστερό μέρος του θυσιαστηρίου και μαζί με αυτούς εκατόν είκοσι ιερείς ηχούσαν τις σάλπιγγες. (Βλέπε Β΄ Χρον. 5:12).

2. Ο ναός και η αφιερωσή του

«Τότε ως ήχησαν οι σαλπιγκταί και οι ψαλτωδοί ομού μια φωνή, υμνούντες και δοξολογούντες τον Κύριον, και καθώς ύψωσαν την φωνήν διά σαλπίγγων και κυμβάλων και οργάνων μουσικών, και ύμνουν τον Κύριον λέγοντες, ΄Οτι είναι αγαθός, ότι εις τον αιώνα το έλεος Αυτού, τότε ο οίκος ενεπλήσθη νεφέλης, ο οίκος του Κυρίου, και δεν ηδύναντο οι ιερείς να σταθώσι διά να λειτουργήσωσιν εξ αιτίας της νεφέλης, διότι η δόξα του Κυρίου ενέπλησε τον οίκον του Θεού.» (Β΄Χρον. 5:13,14).

Αναγνωρίζοντας τη σημασία του νέφους αυτού ο Σολομών διακήρυξε:

«Ο Κύριος είπεν ότι θέλει κατοικεί εν γνόφω, αλλ'εγώ ωκοδόμησα εις Σε οίκον κατοικήσεως, και τόπον διά να κατοικής αιωνίως.» (Β΄Χρον. 6:1,2).

«Ο Κύριος βασιλεύει,
Ας τρέμωσιν οι λαοί.
Ο καθήμενος επί των χερουβείμ,
Ας σεισθή η γη.
Ο Κύριος είναι μέγας εν Σιών,
Και επί πάντας του λαούς είναι υψηλός.
Ας δοξολογώσι το όνομά Σου το μέγα και φοβερόν,
Διότι είναι άγιον . . .
Υψούτε Κύριον τον Θεόν ημών,
Και προσκυνείτε εις το υποπόδιον των ποδών Αυτού,
Διότι είναι άγιος.»

(Ψαλμ. 99:1-5)

«Εν τω μέσω της αυλής» του ναού είχαν κατασκευάσει «βάσιν χαλκίνην», δηλαδή εξέδρα, «έχουσαν πέντε πηχών μήκος, και πέντε πηχών πλάτος, και τριών πηχών ύψος». Επάνω σ'αυτή στάθηκε ο Σολομών και με υψωμένα χέρια ευλόγησε τα μεγάλα πλήθη μπροστά του. «Πάσα δε η συναγωγή του Ισραήλ ίστατο.» Ο Σολομών αναφώνησε: «Ευλογητός Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, όστις εξετέλεσε διά των χειρών Αυτού εκείνο το οποίον ελάλησε διά του στόματος Αυτού προς Δαβίδ τον πατέρα μου λέγων . . . έκλεξα την Ιερουσαλήμ διά να ήναι το όνομά Μου εκεί.» (Β΄Χρον. 6:13,3, 4-6).

Τότε ο Σολομών γονάτισε επάνω στην εξέδρα και ενώ ολόκληρος ο λαός τον άκουγε, έκανε την προσευχή της αφιέρωσης.

2. Ο ναός και η αφιερωσή του

Υψώνοντας τα χέρια στον ουρανό, ενώ η ομήγυρη είχε γονατίσει με το πρόσωπο στη γη, ο βασιλιάς προσευχήθηκε:

«Κύριε Θεέ του Ισραήλ, δεν είναι θεός όμοιός Σου, εν τω ουρανώ, και επί της γης, όστις φυλάττεις την διαθήκην και το έλεος προς τους δούλους Σου, τους περιπατούντας ενώπιόν Σου, εν όλη τη καρδία αυτών. . .

Αλλά θέλει αληθώς κατοικήσει Θεός μετά ανθρώπου επί της γης; ιδού, ο ουρανός και ο ουρανός των ουρανών, δεν είναι ικανοί να Σε χωρέσωσι. Πόσον ολιγώτερον ο οίκος ούτος τον οποίον ωκοδόμησα; Πλην επίβλεψον επί την προσευχήν του δούλου Σου, και επί την δέησιν αυτού, Κύριε Θεέ μου, ώστε να επακούσης της κραυγής και της δεήσεως την οποίαν ο δούλος Σου δέεται ενώπιόν Σου, διά να ήναι οι οφθαλμοί Σου ανεωγμένοι προς τον οίκον τούτον ημέραν και νύκτα, προς τον τόπον περί του οποίου είπας ότι θέλεις θέσει το όνομά Σου εκεί, διά να υπακούσης της δεήσεως την οποίαν ο δούλος Σου θέλει δέεσθαι εν τω τόπω τούτω. Και επάκουε των δεήσεων του δούλου Σου, και του λαού Σου Ισραήλ, όταν προσεύχωνται εν τω τόπω τούτω. Και άκουσε Συ εκ του τόπου της κατοικήσεώς Σου, εκ του ουρανού, και ακούων, γίνου ίλεως. . .

Και εάν κτυπηθή ο λαός Σου Ισραήλ έμπροσθεν του εχθρού, διότι ημάρτησαν εις Σε, και επιστρέψωσι, και δοξάσωσι το όνομά Σου, και προσευχηθώσι και δεηθώσι προς Σε εν τω οίκω τούτω, τότε Συ επάκουσον εκ του ουρανού, και συγχώρησον την αμαρτίαν του λαού Σου Ισραήλ, και επανάγαγε αυτούς εις την γην την οποίαν έδωκας εις αυτούς και εις τους πατέρας αυτών.

΄Οταν ο ουρανός κλεισθή, και δεν γίνηται βροχή, διότι ημάρτησαν εις Σε, εάν προσευχηθώσι προς τον τόπον τούτον, και δοξάσωσι το όνομά Σου, και επιστρέψωσιν από των αμαρτιών αυτών, αφού ταπεινώσης αυτούς, τότε Συ επάκουσον εκ του ουρανού, και συγχώρησον την αμαρτίαν των δούλων Σου, και του λαού Σου Ισραήλ, διδάξας αυτούς την οδόν την αγαθήν εις την οποίαν πρέπει να περιπατώσι, και δος βροχήν επί την γην Σου, την οποίαν έδωκας εις τον λαόν Σου διά κληρονομίαν.

Πείνα εάν γείνη εν τη γη, θανατικόν εάν γείνη, ανεμοφθορία και ερυσίβη, ακρίς και βρούχος εάν γείνη, οι εχθροί αυτών εάν πολιορκήσωσιν αυτούς εν τω τόπω της κατοικίας αυτών,

οποιαδήποτε πληγή και οποιαδήποτε νόσος γείνη, πάσαν προσευχήν, πάσαν δέησιν γινομένην υπό παντός ανθρώπου, και υπό παντός του λαού Σου Ισραήλ, όταν γνωρίση έκαστος την πληγήν αυτού και τον πόνον αυτού, και εκτείνη τας χείρας αυτού προς τον οίκον τούτον, τότε Συ επάκουσον εκ του ουρανού, του τόπου της κατοικήσεώς Σου, και συγχώρησον, και δος εις έκαστον κατά πάσας τας οδούς αυτού, όπως γνωρίζεις την καρδίαν αυτού, διότι Συ, μόνος Συ, γνωρίζεις τας καρδίας των ανθρώπων. Διά να φοβώνται, ώστε να περιπατώσιν εν ταις οδοίς Σου, πάσας τας ημέρας όσας ζώσιν επί προσώπου της γης, την οποίαν έδωκας εις τους πατέρας ημών.

Και τον ξένον έτι, όστις δεν είναι εκ του λαού Σου Ισραήλ, αλλ' έρχεται από γης μακράς διά το όνομά Σου το μέγα, και διά την χείρα Σου την κραταιάν, και διά τον βραχίονά Σου τον εξηπλωμένον, εάν έλθωσι και προσευχηθώσι προς τον οίκον τούτον, τότε Συ επάκουσον εκ του ουρανού, εκ του τόπου της κατοικήσεώς Σου, και κάμε κατά πάντα περί όσων ο ξένος Σε επικαλεσθή, διά να γνωρίσωσι πάντες οι λαοί της γης το όνομά Σου, και να Σε φοβώνται, καθώς ο λαός Σου ο Ισραήλ, και διά να γνωρίσωσιν ότι το όνομά Σου εκλήθη επί τον οίκον τούτον, τον οποίον ωκοδόμησα.

Όταν ο λαός Σου εξέλθη εις πόλεμον εναντίον των εχθρών αυτών, διά της οδού δι'ής αποστείλης αυτούς, και προσευχηθώσιν εις Σε προς την πόλιν ταύτην την οποίαν έκλεξας, και τον οίκον τον οποίον ωκοδόμησα εις το όνομά Σου, τότε επάκουσον εκ του ουρανού της προσευχής αυτών, και κάμε το δίκαιον αυτών.

Όταν αμαρτήσωσιν εις Σε, διότι ουδείς άνθρωπος είναι αναμάρτητος, και οργισθής εις αυτούς, και παραδώσης αυτούς έμπροσθεν του εχθρού, και οι αιχμαλωτισταί φέρωσιν αυτούς αιχμαλώτους εις γην μακράν ή πλησίον, και έλθωσιν εις εαυτούς εν τη γη της αιχμαλωσίας αυτών, λέγοντες, Ημάρτομεν, ηνομήσαμεν, και ηδικήσαμεν. Και επιστρέψωσι προς Σε εξ όλης της καρδίας αυτών, εν τη γη της αιχμαλωσίας αυτών όπου εφέρθησαν αιχμάλωτοι, και προσευχηθώσι προς την γην αυτών, και την πόλιν την οποίαν έδωκας εις τους πατέρας αυτών, και την πόλιν την οποίαν έκλεξας, και προς τον οίκον τον οποίον ωκοδόμησα εις το όνομά Σου, τότε επάκουσον εκ του ουρανού, εκ του τόπου της κατοικήσεώς Σου, της προσευχής

αυτών και των δεήσεων αυτών, και συγχώρησον εις τον λαόν Σου τον αμαρτήσαντα εις Σε.

Τώρα, Θεέ μου, ας ήναι, δέομαι, ανεωγμένοι οι οφθαλμοί Σου, και προσεκτικά τα ώτα Σου, εις την προσευχήν την γενομένην εν τω τόπω τούτω. Και τώρα, ανάστηθι, Κύριε Θεέ, εις την ανάπαυσίν Σου, Συ, και η κιβωτός της δυνάμεώς Σου. Οι ιερείς Σου, Κύριε Θεέ, ας ενδυθώσι σωτηρίαν, και οι όσιοί Σου ας ευφρανθώσιν εν αγαθοίς. Κύριε Θεέ, μη απορρίψης το πρόσωπον του κεχρισμένου Σου. Ενθυμήθητι τα ελέη Δαβίδ του δούλου Σου.» (Β΄Χρον. 6:14-42).

Μόλις ο Σολομών τελείωσε την προσευχή του, «κατέβη το πυρ εκ του ουρανού, και κατέφαγε τα ολοκαυτώματα και τας θυσίας.» Οι ιερείς δεν μπορούσαν να μπουν στο ναό «διότι η δόξα του Κυρίου ενέπλησε τον οίκον του Κυρίου.» «Πάντες δε οι υιοί Ισραήλ βλέποντες . . . την δόξαν του Κυρίου επί τον οίκον, έπεσον κατά πρόσωπον επί την γην, επί το λιθόστρωτον, και προσεκύνησαν, και εδόξασαν τον Κύριον, λέγοντες, ΄Οτι είναι αγαθός, ότι εις τον αιώνα το έλεος Αυτού.»

Τότε βασιλιάς και λαός πρόσφεραν θυσίες στον Κύριο. «Ούτως εγκαινίασεν ο βασιλεύς και πας ο λαός τον οίκον του Θεού.» Επτά ημέρες τα πλήθη από κάθε άκρη του βασιλείου, από τα σύνορα «της Αιμάθ μέχρι του ποταμού της Αιγύπτου», «σύναξις μεγάλη σφόδρα» παρέτειναν τον πανηγυρικό εορτασμό. Την επόμενη εβδομάδα τα χαρούμενα πλήθη την πέρασαν τιμώντας τη Γιορτή της Σκηνοπηγίας. ΄Οταν τελείωσαν οι ημέρες τής εκ νέου καθιέρωσής τους και της ευφροσύνης, ο βασιλιάς «απέλυσε τον λαόν εις τας σκηνάς αυτών, ευφραινομένους και αγαλλωμένους την καρδίαν διά τα αγαθά όσα έκαμεν ο Κύριος προς τον Δαβίδ, και προς τον Σολομώντα, και προς τον Ισραήλ τον λαόν Αυτού.» (Β΄Χρον. 7:1-5, 8,10).

Ο βασιλιάς είχε κάνει ό,τι ήταν δυνατόν προκειμένου να ενθαρρύνει το λαό να αφιερωθούν ολοκληρωτικά στο Θεό και στην υπηρεσία Του, και να μεγαλύνουν το άγιο όνομά Του. Και τότε για άλλη μια φορά, όπως στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του στη Γαβαών, ο άρχοντας του Ισραήλ δέχθηκε τη διαβεβαίωση της θεϊκής αποδοχής και ευλογίας. Σ'ένα όραμα τη νύχτα ο Κύριος του παρουσιάσθηκε με το μήνυμα:

«Ήκουσα της προσευχής σου, και έκλεξα τον τόπον τούτον εις εμαυτόν διά οίκον θυσίας. Εάν κλείσω τον ουρανόν και δεν γίνηται βροχή, και εάν προστάξω την ακρίδα να καταφάγη την

γην, και εάν αποστείλω θανατικόν μεταξύ του λαού Μου, και ο λαός Μου, εις τον οποίον εκλήθη το όνομά Μου, ταπεινώσωσιν εαυτούς, και προσευχηθώσι, και εκζητήτωσι το πρόσωπόν Μου, και επιστρέψωσιν από των οδών αυτών των πονηρών, τότε Εγώ θέλω επακούσει εκ του ουρανού, και θέλω συγχωρήσει την αμαρτίαν αυτών, και θεραπεύσει την γην αυτών.

Τώρα οι οφθαλμοί Μου θέλουσιν είσθαι ανεωγμένοι, και τα ώτα Μου προσεκτικά εις την προσευχήν την γινομένην εν τω τόπω τούτω. Διότι τώρα έκλεξα και ηγίασα τον οίκον τούτον, διά να ήναι το όνομά Μου εκεί έως αιώνος. Και οι οφθαλμοί Μου και η καρδία Μου θέλουσιν είσθαι εκεί πάσας τας ημέρας.» (Β΄ Χρον. 7: 12-16).

Αν ο Ισραήλ είχε μείνει πιστός στο Θεό, το ένδοξο αυτό οικοδόμημα θα έστεκε παντοτινά, ένα αιώνιο σημείο της ιδιαίτερης εύνοιας του Θεού στον εκλεκτό λαό Του. Ο Κύριος δήλωσε:

«Περί των υιών του αλλογενούς, οίτινες ήθελον προστεθή εις τον Κύριον, διά να δουλεύωσιν εις Αυτόν, και να αγαπώσι το όνομα του Κυρίου, διά να ήναι δούλοι Αυτού, όσοι φυλάττωσι το σάββατον ώστε να μη βεβηλώσωσιν αυτό, και κρατούσι την διαθήκην Μου,και τούτους θέλω φέρει εις το άγιόν Μου όρος, και θέλω ευφράνει αυτούς εν τω οίκω της προσευχής Μου. Τα ολοκαυτώματα αυτών και αι θυσίαι αυτών θέλουσιν είσθαι δεκταί επί το θυσιαστήριόν Μου, διότι ο οίκος Μου θέλει ονομάζεσθαι, Οίκος προσευχής διά πάντας τους λαούς.» (Ησ. 56: 6,7).

Παράλληλα με τις διαβεβαιώσεις αυτές της αποδοχής, ο Κύριος εξήγησε σαφέστατα και την πορεία των καθηκόντων που αφορούσαν το βασιλιά. Δήλωσε:

«Και συ, εάν περιπατής ενώπιόν Μου, καθώς περιεπάτησε Δαβίδ ο πατήρ σου, και κάμνης κατά πάντα όσα προσέταξα εις σε, και φυλάττης τα διατάγματά Μου και τας κρίσεις Μου, τότε θέλω στερεώσει τον θρόνον της βασιλείας σου, καθώς υπεσχέθην προς Δαβίδ τον πατέρα σου, λέγων, Δεν θέλει εκλείψει εις σε ανήρ ηγεμονεύων επί τον Ισραήλ.» (Β΄Χρον. 7: 17,18).

Αν εξακολουθούσε ο Σολομών να υπηρετεί το Θεό με ταπεινοφροσύνη, ολόκληρο το βασίλειό του θα είχε ασκήσει βαθιά επιρροή για το καλό στα γύρω έθνη, έθνη τα οποία είχαν τόσο ευμενώς εντυπωσιασθεί από τη βασιλεία του Δαβίδ του πατέρα του και από τα σοφά λόγια και τα μεγαλόπρεπα έργα των πρώ-

των χρόνων της δικής του βασιλείας. Διαβλέποντας τους τρομερούς πειρασμούς που περιβάλλουν την ευημερία και τις κοσμικές τιμές, ο Θεός προειδοποίησε το Σολομώντα για το κακό της αποστασίας και προείπε τα τρομερά αποτελέσματα της αμαρτίας. Ακόμη και αυτός ο όμορφος ναός που μόλις είχε εγκαινιασθεί, είπε ότι θα καταντούσε παροιμία και εμπαιγμός μπροστά σε όλους τους λαούς αν οι Ισραηλίτες εγκατέλειπαν «τον Θεόν των πατέρων αυτών» και επέμεναν στην ειδωλολατρία. (Β΄Χρον. 7:20-22).

Εμψυχωμένος και βαθιά χαρούμενος από το ουράνιο άγγελμα ότι η προσευχή του για τον Ισραήλ είχε εισακουσθεί, ο Σολομών προχωρούσε τώρα προς την ενδοξότερη περίοδο της βασιλείας του, όταν «πάντες οι βασιλείς της γης εζήτουν το πρόσωπόν του διά να ακούσωσι την σοφίαν αυτού, την οποίαν ο Θεός έθεσεν εις την καρδίαν αυτού.» (Β΄Χρον. 9:23). Πολλοί πήγαιναν για να παρατηρήσουν το διοικητικό του σύστημα και να ζητήσουν καθοδήγηση για την επίλυση πολύπλοκων θεμάτων.

΄Οταν τα άτομα αυτά επισκέπτονταν το Σολομώντα, εκείνος τους δίδασκε ότι ο Θεός είναι των πάντων ο Δημιουργός, και έτσι επέστρεφαν στα σπίτια τους έχοντας σαφέστερη αντίληψη για το Θεό του Ισραήλ και για την αγάπη Του προς την ανθρώπινη φυλή. Στα έργα της φύσης αναγνώριζαν τότε μια έκφραση της αγάπης Του και μια αποκάλυψη του χαρακτήρα Του, και πολλοί κατέληγαν να Τον λατρεύουν για Θεό τους.

Η ταπεινοφροσύνη του Σολομώντα όταν πρωτάρχισε να σηκώνει τα βάρη του έθνους, όταν ομολόγησε μπροστά στο Θεό «εγώ είμαι παιδάριον μικρόν» (Α΄Βασ. 3:7), η έντονη αγάπη του για το Θεό, η βαθιά ευλάβειά του για τα θεϊκά πράγματα, η έλλειψη εμπιστοσύνης στον εαυτό του και η από μέρους του εξύψωση του άπειρου Δημιουργού των πάντων, όλα αυτά τα χαρακτηριστικά τα τόσο αξιομίμητα εκδηλώθηκαν κατά τις υπηρεσίες που συνδέονταν με την αποπεράτωση του ναού, όταν την ώρα της προσευχής των εγκαινίων γονάτισε παίρνοντας την ταπεινή στάση ενός που υποβάλλει αίτηση.

Οι σημερινοί οπαδοί του Χριστού θα έπρεπε να φυλάγονται από την τάση να χάσουν το πνεύμα της ευλάβειας και του φόβου του Θεού. Οι Γραφές διδάσκουν τους ανθρώπους πώς πρέπει να πλησιάζουν στον Πλάστη τους - με ταπεινοφροσύνη και σεβασμό, έχοντας πίστη σ'ένα θείο Μεσολαβητή. Ο ψαλμωδός δήλωσε:

2. Ο ναός και η αφιερωσή του

«Θεός μέγας είναι ο Κύριος,
Και Βασιλεύς μέγας υπέρ πάντας τους θεούς . . .
Δεύτε, ας προσκυνήσωμεν και ας προσπέσωμεν·
Ας γονατίσωμεν ενώπιον του Κυρίου, του Ποιητού ημών.»
Ψαλμοί 95:3,6

Τόσο στη δημόσια όσο και στην ατομική λατρεία, προνόμιο μας είναι να γονατίζουμε μπροστά στο Θεό όταν Του υποβάλλουμε τα αιτήματά μας. Ο Χριστός, το παράδειγμά μας, «γονατίσας προσηύχετο». Για τους μαθητές Του είναι το ίδιο καταχωρημένο (όπως για τον Πέτρο) που «εγονάτισε και προσηυχήθη» Ο Παύλος δηλώνει: «Κάμπτω τα γόνατά μου προς τον Πατέρα του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.» Εξομολογούμενος τις αμαρτίες του Ισραήλ ενώπιον του Θεού, ο Έσδρας γονάτισε. (Βλέπε Έσδρας 9:5). Ο Δανιήλ «έπιπτεν επί τα γόνατα αυτού τρις της ημέρας, προσευχόμενος και δοξολογών ενώπιον του Θεού αυτού.» (Λουκά 22:41, Πραξ. 9:40, Έφεσ. 3:14, Δαν. 6:10).

Ο αληθινός σεβασμός για το Θεό εμπνέεται από την αίσθηση της άπειρης μεγαλοσύνης Του και από την αναγνώριση της παρουσίας Του. Κάθε καρδιά πρέπει να εντυπωσιάζεται βαθιά από τη συναίσθηση αυτή για τον Αόρατο. Ο χρόνος όπως και ο τόπος της προσευχής είναι ιερός επειδή ο Θεός βρίσκεται εκεί. Και όταν ο σεβασμός εκδηλώνεται με τη σταση και τη συμπεριφορά, το αίσθημα που τον εμπνέει, γίνεται ακόμη πιο βαθύ. Ο ψαλμωδός λέει: «Άγιον και φοβερόν το όνομα Αυτού.» (Ψαλμ. 111:9). Οι άγγελοι όταν προφέρουν το όνομα αυτό, καλύπτουν τα πρόσωπά τους. Με πόσο λοιπόν μεγαλύτερο σεβασμό οφείλουμε εμείς, αμαρτωλά όντα, να το παίρνουμε στα χείλη μας!

Καλά θα έκαναν νέοι και γέροντες να στοχάζονται τα λόγια της Γραφής που δείχνουν πώς πρέπει να θεωρείται ο τόπος που είναι σημειωμένος με την ιδιαίτερη παρουσία του Θεού. Ο Κύριος πρόσταξε στο Μωυσή εκεί στην καιγόμενη βάτο: «Λύσον τα υποδήματά σου εκ των ποδών σου, διότι ο τόπος επί του οποίου ίστασαι, είναι γη αγία.» Μετά που είδε το όραμα του αγγέλου, ο Ιακώβ αναφώνησε: «Βέβαια ο Κύριος είναι εν τω τόπω τούτω, και εγώ δεν ήξευρον . . . Δεν είναι τούτο ειμή οίκος Θεού, και αύτη η πύλη του ουρανού.» (Έξ. 3:5, Γέν. 28:16,17).

Με αυτό που είπε στην τελετή των εγκαινίων, ο Σολομών επιδίωξε να βγάλει από τη σκέψη των παρευρισκομένων τις προκα-

ταλήψεις για το Δημιουργό, οι οποίες είχαν θολώσει το νου των ειδωλολατρών. Ο Θεός του ουρανού δεν περιορίζεται όπως οι θεοί των ειδωλολατρών σε χειροποίητους ναούς. Έρχεται όμως σε συνάντηση με το λαό Του διά του Πνεύματός Του, όταν εκείνοι συγκεντρώνονται στον οίκο, ο οποίος έχει αφιερωθεί για τη λατρεία Του.

Αιώνες αργότερα ο Παύλος δίδαξε την ίδια αυτή αλήθεια με τα ακόλουθα λόγια:

> «Ο Θεός όστις έκαμε τον κόσμον και πάντα τα εν αυτώ, ούτος Κύριος ων του ουρανού και της γης, δεν κατοικεί εν χειροποιήτοις ναοίς, ουδέ λατρεύεται υπό χειρών ανθρώπων, ως έχων χρείαν τινός, επειδή Αυτός δίδει εις πάντας ζωήν και πνοήν και τα πάντα. . . Διά να ζητώσι τον Κύριον, ίσως δυνηθώσι να ψηλαφήσωσιν Αυτόν και να εύρωσιν, αν και δεν είναι μακράν από ενός εκάστου ημών.» (Πράξ. 17:24-28).

> «Μακάριον το έθνος του οποίου ο Θεός είναι ο Κύριος,
> Ο λαός τον οποίον έκλεξε διά κληρονομίαν Αυτού.
> Ο Κύριος διέκυψεν εξ ουρανού,
> Είδε πάντας του υιούς των ανθρώπων.
> Εκ του τόπου της κατοικήσεως Αυτού
> Θεωρεί πάντας τους κατοίκους της γης.»
>
> Ψαλμοί 33:12-14

> «Ο Κύριος ητοίμασε τον θρόνον Αυτού εν τω ουρανώ,
> Και η βασιλεία Αυτού δεσπόζει τα πάντα.»
>
> Ψαλμοί 103:19

> «Θεέ, εν τω αγιαστηρίω είναι η οδός Σου.
> Τίς θεός μέγας ως ο Θεός;
> Συ είσαι ο Θεός ο ποιών θαυμάσια.
> Εφανέρωσας μεταξύ των λαών την δύναμίν Σου.»
>
> Ψαλμοί 77:13,14

Αν και ο Θεός δεν κατοικεί σε χειροποίητους ναούς, τιμάει όμως με την παρουσία Του τις συγκεντρώσεις του λαού Του. Έχει υποσχεθεί πως όταν αυτοί συνέρχονται για να Τον εκζητήσουν, για να ομολογήσουν τις αμαρτίες τους και για να προσευχηθούν ο ένας για τον άλλον, θα έρθει να τους συναντήσει με το Πνεύμα Του. Εκείνοι όμως που συγκεντρώνονται για να Τον λατρεύσουν, πρέπει να απομακρύνουν κάθε τι το κακό. Αν δεν Τον λατρεύουν «εν πνεύματι και αληθεία» και με την ωραιότητα

της αγιοσύνης, η συγκέντρωσή τους δε θα χρησιμεύσει σε τίποτε. Γι'αυτούς ο Θεός λέει: «Ο λαός ούτος Με πλησιάζει με το στόμα αυτών και με τα χείλη Με τιμά, η δε καρδία αυτών μακράν απέχει απ'Εμού.» Αυτοί που λατρεύουν το Θεό, πρέπει να Τον λατρεύουν εν πνεύματι και αληθεία, διότι ο Πατήρ τοιούτους ζητεί τους προσκυνούντας Αυτόν.» (Ματθ. 15:8,9, Ιωάν. 4:23).

«Ο Κύριος είναι εν τω ναώ των αγίων Αυτού. Σιώπα ενώπιον Αυτού πάσα η γη.» (Αββ. 2:20).

ΠΕΡΗΦΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

΄Οσο διάστημα ο Σολομών εξύψωνε το νόμου το ουρανού, ο Θεός ήταν μαζί του και του έδινε σοφία για να διοικεί τον Ισραήλ με αμεροληψία και με ευσπλαχνία. Στην αρχή, ενώ περιβαλλόταν με πλούτη και με κοσμικές τιμές, παρέμεινε όμως ταπεινός και η επιρροή που ασκούσε, ήταν μεγάλη.

«Και εξουσίαζεν ο Σολομών επί πάντα τα βασίλεια, από του ποταμού έως της γης των Φιλισταίων, και έως των ορίων της Αιγύπτου.» «Και είχεν ειρήνην πανταχόθεν κύκλω αυτού. Κατώκει δε ο Ιούδας και ο Ισραήλ εν ασφαλεία, έκαστος υπό την άμπελον αυτού και υπό την συκήν αυτού . . . πάσας τας ημέρας του Σολομώντος.» (Α΄Βασ. 4:21,24,25).

΄Υστερα όμως από μια χαραυγή μεγάλων υποσχέσεων, η ζωή του σκοτείνιασε από την αποστασία. Η Ιερά Ιστορία καταχωρεί το λυπηρό γεγονός ότι αυτός που είχε ονομασθεί Ιεδιδίας, «Ηγαπημένος του Κυρίου» (Β΄Σαμ. 12:25 περιθώριο), αυτός που είχε τιμηθεί από το Θεό με τόσο σημαντική θεϊκή εύνοια ώστε η σοφία και η ακεραιότητά του να του προσδώσουν παγκόσμια φήμη, αυτός που είχε οδηγήσει άλλους να αποδώσουν τιμή στο Θεό του Ισραήλ, στράφηκε από τη λατρεία του Κυρίου και υποκλίθηκε στα ξόανα των ειδωλολατρών.

Εκατοντάδες χρόνια πριν ο Σολομών ανεβεί στο θρόνο, ο Κύριος, προβλέποντας τους κινδύνους οι οποίοι θα πολιορκούσαν εκείνους που θα εκλέγονταν ως κυβερνήτες του Ισραήλ, έδωσε νουθεσία στο Μωυσή για την καθοδήγησή τους. Οδηγίες χορηγήθηκαν ώστε εκείνος που θα καθόταν στο θρόνο του Ισραήλ έπρεπε να «γράψει δι'εαυτόν αντίγραφον» των εντολών του Κυρίου «εξ εκείνου το οποίον είναι ενώπιον των ιερέων των Λευιτών.»

«Τούτο θέλει είσθαι πλησίον αυτού, και θέλει αναγινώσκει εν αυτώ πάσας τας ημέρας της ζωής αυτού, διά να μάθη να

φοβήται Κύριον τον Θεόν αυτού, να φυλάττη πάντας τους λόγους του νόμου τούτου, και τα διατάγματα ταύτα, ώστε να εκτελή αυτά. Διά να μη υψωθή η καρδία αυτού, και διά να μη εκκλίνη από των εντολών δεξιά ή αριστερά, όπως μακροημερεύση εν τη βασιλεία αυτού, αυτός και τα τέκνα αυτού, εν τω μέσω του Ισραήλ.» (Δευτ. 17:18-20).

Παράλληλα με την καθοδήγηση αυτή ο Κύριος κατέστησε ιδιαίτερα προσεκτικό εκείνον που θα χριζόταν βασιλιάς να μη «πληθύνει εις εαυτόν γυναίκας, διά να μη αποπλανηθή η καρδία αυτού», ούτε να «πληθύνει σφόδρα εις εαυτόν αργύριον και χρυσίον.» (Δευτ. 17:17).

Στο Σολομώντα δεν ήταν άγνωστες οι προειδοποιήσεις αυτές, και για ένα διάστημα τις έλαβε υπόψη. Η μεγαλύτερη επιθυμία του ήταν να διοικήσει σύμφωνα με τις εντολές που δόθηκαν από το Σινά. Ο τρόπος με τον οποίο χειριζόταν τις κυβερνητικές υποθέσεις βρισκόταν σε κτυπητή αντίθεση με τις συνήθειες των εθνών της εποχής του - έθνη τα οποία δεν είχαν το φόβο του Θεού και των οποίων οι διοικητές ποδοπατούσαν τον ιερό νόμο Του.

Στην προσπάθειά του να στερεώσει τις σχέσεις του με το ισχυρό βασίλειο στα δυτικά του Ισραήλ, ο Σολομών επιχείρησε να βαδίσει επάνω σε απαγορευμένο έδαφος. Ο Σατανάς ήξερε ποια αποτελέσματα επακολουθούν την υπακοή, και κατά τα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Σολομώντα - ένδοξα χρόνια οφειλόμενα στη σοφία, στην αγαθοεργία και στην ακεραιότητα του βασιλιά - επιδίωξε να χρησιμοποιήσει μέσα που να υποδαυλίσουν ύπουλα του Σολομώντα την άκρα αφοσίωση στους ηθικούς κανόνες και να επιφέρουν το χωρισμό του από το Θεό. Το ότι ο εχθρός επέτυχε στο σκοπό του αυτόν, το γνωρίζουμε από ό,τι βρίσκεται καταχωρημένο: «Έκανε δε ο Σολομών επιγαμίαν μετά του Φαραώ, βασιλέως της Αιγύπτου, και έλαβε την θυγατέρα του Φαραώ· και έφερεν αυτήν εις την πόλιν Δαβίδ.» (Α΄Βασ. 3:1).

Κρίνοντας από ανθρώπινη πλευρά, ο γάμος αυτός, αν και αντιτιθέμενος στη διδασκαλία του νόμου του Θεού, φαινόταν σαν ευλογία, επειδή η ειδωλολάτρισσα γυναίκα του Σολομώντα μεταπείσθηκε και ενώθηκε μαζί του στη λατρεία του αληθινού Θεού. Επιπλέον, ο Φαραώ πρόσφερε σημαντική εκδούλευση στον Ισραήλ όταν κυριεύοντας τη Γεζέρ, «τους Χαναναίους τους κατοικούντας εν τη πόλει είχε φονεύσει, και είχε δώσει αυτήν δώρον εις την θυγατέρα αυτού, την γυναίκα του Σολομώντος.» (Α΄Βασ.

9:16). Την πόλη αυτή την ανοικοδόμησε ο Σολομών, και κάνοντας αυτό προφανώς ενίσχυσε το βασίλειό του κατά μήκος της μεσογειακής ακτής. Συνάπτοντας όμως συμμαχία με ένα ειδωλολατρικό έθνος και επισφραγίζοντας τη συμφωνία με το γάμο του με μια ειδωλολάτρισσα, ο Σολομών απερίσκεπτα παρέβλεψε τη συνετή πρόνοια που είχε λάβει ο Θεός για τη διατήρηση της αγνότητας του λαού Του. Η ελπίδα του ότι η Αιγύπτια γυναίκα του μπορούσε να προσηλυτισθεί, δεν ήταν παρά μια ασθενής δικαιολογία για την αμαρτία.

Για ένα διάστημα ο Θεός από μεγάλη ευσπλαχνία παρέβλεψε το τρομερό αυτό λάθος. Και ο βασιλιάς θα μπορούσε, αν ακολουθούσε ορθή πορεία, να αναχαιτίσει τουλάχιστον μέχρι ένα σημαντικό σημείο τις πονηρές δυνάμεις που είχε θέσει σε κίνηση η απρονοησία του. Αλλά ο Σολομών είχε αρχίσει να χάνει από τα μάτια του την Πηγή της δύναμής του και της δόξας του. Καθώς οι προτιμήσεις του υπερίσχυαν της λογικής, η εμπιστοσύνη στον εαυτό του αυξανόταν και προσπαθούσε να διεκπεραιώσει την πρόθεση του Θεού με το δικό του τρόπο. Έκρινε ότι η σύναψη πολιτικών και εμπορικών σχέσεων με τα γειτονικά έθνη θα μπορούσε να φέρει τα έθνη αυτά στην επίγνωση του αληθινού Θεού, και άρχισε να εγκαινιάζει μια ανόσια συμμαχία με το ένα έθνος ύστερα από το άλλο. Συχνά τις συμμαχίες αυτές επισφράγισαν γάμοι με ειδωλολάτρισσες πριγκίπισσες. Οι εντολές του Κυρίου παραμερίζονταν χάρη των συνηθειών των γειτονικών λαών.

Ο Σολομών κολακευόταν με την ιδέα ότι η σοφία του και η επιρροή του παραδείγματός του θα οδηγούσε τις γυναίκες του από την ειδωλολατρία στη λατρεία του αληθινού Θεού και ακόμη ότι με τέτοιου είδους συναπτόμενες συμμαχίες θα έφερνε τα γύρω έθνη σε στενότερη επαφή με τον Ισραήλ. Μάταιη ελπίδα! Το λάθος του Σολομώντα να θεωρεί τον εαυτό του αρκετά δυνατό να αντισταθεί στην επιρροή των άθεων συντρόφων του ήταν μοιραίο. Όπως μοιραία ήταν και η απάτη που τον έκανε να ελπίζει ότι αν και ο ίδιος παραμέλησε το νόμο του Θεού, οι άλλοι θα οδηγούντο να τον σέβονται και να υπακούουν στα ιερά εντάλματά του.

Οι συμμαχίες και οι εμπορικές σχέσεις με τα ειδωλολατρικά έθνη τού απέδωσαν φήμη, τιμή και πλούτη του κόσμου. Ήταν ικανός να κάνει εισαγωγή χρυσού από το Οφείρ και αργύρου από τη Θαρσείς σε μεγάλες ποσότητες. «Κατέστησεν εν Ιερουσαλήμ ο βασιλεύς τον άργυρον και τον χρυσόν ως λίθους, και τας κέδρους

κατέστησεν ως τας εν τη πεδιάδι συκαμίνους διά την αφθονίαν.» (Β΄ Χρον. 1:15). Ο πλούτος μαζί με όλους τους ακόλουθους πειρασμούς του εισέβαλε στην εποχή του Σολομώντα και σ'ένα σημαντικά αυξημένο μέρος του λαού. Το ατόφιο όμως χρυσάφι του χαρακτήρα είχε θαμπωθεί και είχε φθαρεί.

Τόσο βαθμιαία ήταν η αποστασία του Σολομώντα, που πριν να το καταλάβει, είχε κιόλας απομακρυνθεί από το Θεό. Σχεδόν ανεπαίσθητα άρχισε να εμπιστεύεται όλο και λιγότερο στη θεϊκή καθοδήγηση και ευλογία, και επίσης να στρέφει την εμπιστοσύνη του στη δική του δύναμη. Λίγο κατ'ολίγο άρχισε να αφαιρεί από το Θεό την αμετάθετη εκείνη υπακοή που προοριζόταν να κάνει τον Ισραήλ έναν ξεχωριστό λαό, και να προσαρμόζεται διαρκώς περισσότερο στις συνήθειες των γειτονικών κρατών. Υποχωρώντας στους παρεμπίπτοντες με την επιτυχία και την τιμητική θέση του πειρασμούς, λησμόνησε την Πηγή της ευημερίας του. Η φιλοδοξία να ξεπεράσει όλα τα άλλα έθνη σε δύναμη και μεγαλείο, τον έκανε να παραποιήσει για εγωκεντρικούς σκοπούς τα μέχρι τότε χρησιμοποιούμενα για τη δόξα του Θεού δώρα του ουρανού. Το χρήμα που έπρεπε να θεωρείται ιερή παρακαταθήκη για να βοηθούνται οι πραγματικά φτωχοί και να μεταδίδονται οι αρχές της ιερόπρεπης ζωής στον κόσμο, δαπανήθηκαν εγωιστικά για φιλόδοξους σκοπούς.

Απορροφημένος από μια ακατανίκητη επιθυμία να υπερβεί τα άλλα έθνη σε εξωτερική επίδειξη, ο βασιλιάς παρέβλεψε την ανάγκη της απόκτησης της ομορφιάς και της τελειότητας του χαρακτήρα. Αποζητώντας τη δόξα του μπροστά στον κόσμο, πούλησε την τιμή και την ακεραιότητά του. Στα τεράστια έσοδα που έφερνε το εμπόριο με πολλά κράτη, προστέθηκε συμπληρωματική βαριά φορολογία.

Με αυτό τον τρόπο περηφάνια, φιλοδοξία, ασωτία και τρυφηλότητα καρποφόρησαν στη σκληρότητα και στον εκβιασμό. Το ευσυνείδητο, στοχαστικό πνεύμα που χαρακτήριζε τη συμπεριφορά του προς το λαό κατά το πρώτο μέρος της βασιλείας του, είχε τώρα αλλάξει. Από σοφότερος και σπλαχνικότερος των αρχόντων, κατάντησε τύραννος. Ο άλλοτε συμπονετικός, θεοφοβούμενος προστάτης του λαού, έγινε δυνάστης και δεσποτικός. Ο ένας φόρος μετά τον άλλον επιβαλλόταν στο λαό για να εξευρεθούν οι πόροι για τη συντήρηση της πολυτελέστατης αυλής.

3. Περηφάνια και εημερία

Ο λαός άρχισε να διαμαρτύρεται. Ο σεβασμός και ο θαυμασμός που έτρεφαν άλλοτε για το βασιλιά τους μεταβλήθηκε σε δυσαρέσκεια και απέχθεια.

Σαν προφύλαξη ενάντια στην εξάρτηση από τον ανθρώπινο βραχίονα, ο Κύριος είχε προειδοποιήσει τους μέλλοντες αρχηγούς του Ισραήλ να μη πληθύνουν άλογα για τον εαυτό τους. Κατά παράβλεψη όμως της εντολής αυτής, «εγίνετο εις τον Σολομώντα εξαγωγή ίππων . . . εξ Αιγύπτου, και εκ πάντων των τόπων.» «Και συνήθροισεν ο Σολομών αμάξας και ιππέας· και είχε χιλίας τετρακοσίας αμάξας, και δώδεκα χιλιάδας ιππέων, τους οποίους έθεσεν εις τας πόλεις των αμαξών, και πλησίον του βασιλέως εν Ιερουσαλήμ.» (Β΄Χρον. 1:16, 9:28, Α΄Βασ. 10:26).

΄Ολο και περισσότερο ο βασιλιάς ερχόταν στο σημείο να θεωρεί την πολυτέλεια, την τρυφηλότητα και την εύνοια του κόσμου σαν ένδειξη μεγαλείου. ΄Ομορφες και ελκυστικές γυναίκες κατέφθαναν από την Αίγυπτο, τη Φοινίκη, τον Εδώμ, τον Μωάβ και από διάφορα άλλα μέρη. Αυτές οι γυναίκες αριθμούσαν σε εκατοντάδες. Η θρησκεία τους ήταν η ειδωλολατρία και είχαν διδαχθεί να εκτελούν απάνθρωπες και εξαχρειωτικές ιεροτελεστίες. Καταγοητευμένος από την ομορφιά τους, ο βασιλιάς παραμελούσε τα καθήκοντά του προς το Θεό και προς το βασίλειό του.

Οι γυναίκες του ασκούσαν μεγάλη επιρροή επάνω του, και βαθμηδόν υπερίσχυσαν ώστε αυτός να ενωθεί μαζί τους στη λατρεία. Ο Σολομών αγνόησε τη διδασκαλία που ο Θεός είχε δώσει για να χρησιμεύσει αυτή ως φραγμός κατά της αποστασίας, και είχε τώρα παραδοθεί στη λατρεία των ανύπαρκτων ψεύτικων θεών.

> «΄Οτε εγήρασεν ο Σολομών, αι γυναίκες αυτού εξέκλιναν την καρδίαν αυτού κατόπιν άλλων θεών. Και η καρδία αυτού δεν ήτο τελεία μετά του Κυρίου του Θεού αυτού, ως η καρδία Δαβίδ του πατρός αυτού. Και επορεύθη ο Σολομών κατόπιν της Αστάρτης, της θεάς των Σιδωνίων, και κατόπιν του Μελχώμ, του βδελύγματος των Αμμωνιτών.» (Α΄Βασ. 11:4,5).

Στα δυτικά του υψώματος του ΄Ορους των Ελαιών, απέναντι από το όρος Μοριά, όπου δέσποζε ο όμορφος ναός του Κυρίου, ο Σολομών έκτισε ένα εντυπωσιακό οικοδόμημα για να χρησιμοποιηθεί ως ειδωλολατρικό προσκυνητάρι. Προκειμένου να ευχαριστήσει τις γυναίκες του, τοποθέτησε πελώρια είδωλα, άχαρα ξύλινα και πέτρινα ξόανα μέσα στα δασύλλια από μυρτιές και ελαιόδενδρα. Εκεί, μπροστά στα θυσιαστήρια των ειδωλολατρι-

κών θεοτήτων, μπροστά «εις τον Χεμώς, το βδέλυγμα του Μωάβ» «και εις τον Μολόχ, το βδέλυγμα των υιών Αμμών» τελούντο οι πιο χαμερπείς τελετουργίες της ειδωλολατρίας. (Α΄Βασ. 11:7).

Η πορεία του Σολομώντα έφερε την αναπόφευκτη τιμωρία της. Ο χωρισμός του από το Θεό εξαιτίας της επικοινωνίας του με τους ειδωλολάτρες ήταν η καταστροφή του. Αποσύροντας την αφοσίωσή του από το Θεό, έχασε την αυτοκυριαρχία του. Η ηθική του δραστηριότητα εξέλειπε. Τα λεπτά του αισθήματα αμβλύνθηκαν, η συνείδησή του πωρώθηκε. Αυτός που στα αρχικά χρόνια της βασιλείας του είχε δείξει τέτοια μεγάλη σοφία και συμπόνια αποδίδοντας ένα ανυπεράσπιστο βρέφος στη δυστυχισμένη μητέρα του (βλέπε Α΄Βασ. 3:16-18), έπεσε τόσο χαμηλά, που συγκατατέθηκε να αναρτήσει είδωλο στο οποίο ζωντανά παιδιά προσφέρονταν για θυσίες.

Αυτός που στα νιάτα του είχε προικισθεί με διακριτικότητα και κατανόηση, που στην ανδρική ηλικία του είχε εμπνευσθεί να γράψει, «υπάρχει οδός ήτις φαίνεται ορθή εις τον άνθρωπον, αλλά τα τέλη αυτής φέρουσιν εις θάνατον» (Παρ. 14:12), στα κατοπινά χρόνια τόσο πολύ ξέφυγε από την αγνότητα ώστε να ευνοεί ακόλαστες και αηδιαστικές ιεροπραξίες που συγγένευαν με τη λατρεία των Χεμώς και Ασταρώθ. Αυτός που στα εγκαίνια του ναού είχε πει στο λαό, «ας ήναι λοιπόν η καρδία σας τελεία προς Κύριον τον Θεόν ημών» (Α΄Βασ. 8:61), έγινε ο ίδιος παραβάτης και στην καρδιά και στη ζωή, αρνούμενος τα ίδια του τα λόγια. Θεώρησε την ακολασία ως ελευθερία. Προσπάθησε - αλλά με ποια τιμή! - να ενώσει το φως με το σκοτάδι, το καλό με το κακό, την αγνότητα με την ανηθικότητα, το Χριστό με το Βελίαλ.

Ενώ ξεκίνησε ως ένας από τους μεγαλύτερους βασιλείς που κράτησαν ποτέ σκήπτρο, ο Σολομών κατάντησε έκλυτος, το όργανο και ο σκλάβος των άλλων. Ο άλλοτε ευγενικός, ανδροπρεπής χαρακτήρας του κατάντησε αποχαυνωμένος και θηλυπρεπής. Η πίστη του στο ζώντα Θεό αντικαταστάθηκε με αθεϊστικές αμφιβολίες. Η δυσπιστία κατέστρεψε την ευτυχία του, εξασθένισε τις αρχές του και εξαχρείωσε τη ζωή του. Η δικαιοσύνη και η μεγαλοψυχία στην αρχή της βασιλείας του μεταβλήθηκαν σε δεσποτισμό και τυραννία. Δυστυχισμένη, εύθραυστη ανθρώπινη φύση! Ελάχιστα πράγματα μπορεί να κάνει ο Θεός για ανθρώπους που χάνουν το αίσθημα της εξάρτησής τους από Αυτόν.

3. Περηφάνια και ερημερία

Στο διάστημα των χρόνων αυτών της αποστασίας, η πνευματική κατάπτωση του Ισραήλ βάδιζε αυξανόμενη. Πώς μπορούσε να γίνει διαφορετικά αφού ο βασιλιάς τους είχε συνενώσει τα συμφέροντά του με σατανικούς παράγοντες; Με τους παράγοντες αυτούς εργάσθηκε ο Σατανάς για να φέρει σύγχυση στη σκέψη των Ισραηλιτών ως προς την πραγματική και νόθα λατρεία, και έγιναν εύκολη λεία.

Το εμπόριο με τα άλλα έθνη τούς έφερε σε στενή επαφή με εκείνους που δεν είχαν αγάπη για το Θεό, και έτσι η δική τους αγάπη γι'Αυτόν χαλάρωσε σημαντικά. Η ευαισθησία της αντίληψής τους για τον άγιο χαρακτήρα του Θεού νεκρώθηκε. Αρνούμενοι να ακολουθούσουν το δρόμο της υπακοής, μεταβίβασαν την αφοσίωσή τους στον εχθρό της δικαιοσύνης. Η επιγαμία με τους ειδωλολάτρες κατάντησε κοινή συνήθεια και σύντομα οι Ισραηλίτες έχασαν την αποστροφή τους για την ειδωλολατρία. Η πολυγαμία έγινε επιτρεπτή. Ειδωλολάτρισσες μητέρες δίδασκαν στα παιδιά τους να τηρούν τις ειδωλολατρικές ιεροτελεστίες, και στη ζωή ορισμένων η αγνή θρησκευτική λατρεία που συνέστησε ο Θεός, αντικαταστάθηκε με την ειδωλολατρία της χείριστης μορφής.

Οι Χριστιανοί οφείλουν να διακρίνονται και να χωρίζονται από τον κόσμο, από το πνεύμα του και από την επιρροή του. Ο Θεός είναι κατά πάντα ικανός να μας φυλάξει από τον κόσμο, αλλά εμείς δεν πρέπει να είμαστε «εκ του κόσμου».. Η αγάπη Του ούτε ασταθής είναι, ούτε αυξομειώνεται. Πάντοτε αγρυπνάει επάνω από τα τέκνα Του με άμετρη φροντίδα. Απαιτεί όμως και αφοσίωση αμέριστη.

> «Ουδείς δύναται δύο κυρίους να δουλεύη, διότι ή τον ένα θέλει μισήσει, και τον άλλον θέλει αγαπήσει, ή εις τον ένα θέλει προσκολληθή, και τον άλλον θέλει καταφρονήσει. Δεν δύνασθε να δουλεύητε Θεόν και Μαμμωνά.» (Ματθ. 6:24).

Ο Σολομών ήταν προικισμένος με θαυμάσια σοφία, αλλά ο κόσμος τον απομάκρυνε από το Θεό. Οι σημερινοί άνθρωποι δεν είναι δυνατότεροι από εκείνον. Ρέπουν το ίδιο να υποχωρήσουν στις επιδράσεις που προξένησαν την πτώση του. Όπως ο Θεός προειδοποίησε το Σολομώντα για τον κίνδυνο που διέτρεχε, έτσι και τώρα προειδοποιεί τα τέκνα Του να μη θέτουν σε κίνδυνο τις ψυχές τους ερχόμενοι σε επαφή με τον κόσμο.

> «Εξέλθετε εκ μέσου αυτών και αποχωρίσθητε, λέγει Κύριος, και μη εγγίσητε ακάθαρτον, και Εγώ θέλω σας δεχθή, και

θέλω είσθαι Πατήρ σας, και σεις θέλετε είσθαι υιοί Μου και θυγατέρες, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ.» (Β΄Κορ. 6:17,18).

Μέσα στην ευημερία ενεδρεύει ο κίνδυνος. Στο κύλισμα των αιώνων από τα πλούτη και τις τιμές κινδύνευε πάντοτε η ταπεινοφροσύνη και η πνευματικότητα. Δεν έχουμε δυσκολία να κρατήσουμε ένα άδειο ποτήρι. Το ξέχειλο ποτήρι είναι εκείνο που χρειάζεται προσεκτική ισορροπία. Οι θλίψεις και οι αντιξοότητες μπορεί να δημιουργούν λύπη. Η ευημερία όμως είναι η πιο επικίνδυνη για την πνευματική ζωή. Αν ο άνθρωπος δε βρίσκεται σε συνεχή υποταγή με το θέλημα του Θεού, αν δεν είναι καθαγιασμένος από την αλήθεια, τότε η ευμάρεια ασφαλώς θα αφυπνίσει τη φυσική ροπή για την αλαζονεία.

Στην κοιλάδα της ταπείνωσης όπου οι άνθρωποι εξαρτώνται από το Θεό για να τους διδάξει και να τους οδηγήσει σε κάθε βήμα, υπάρχει σχετική ασφάλεια. Άτομα όμως που βρίσκονται σ'ένα θεαματικό αποκορύφωμα και από τη θέση που έχουν, θεωρείται ότι κατέχουν μεγάλη σοφία, βρίσκονται στο μεγαλύτερο των κινδύνων. Αν τα άτομα αυτά δεν εξαρτηθούν από το Θεό, οπωσδήποτε θα πέσουν.

Όταν η περηφάνια και η φιλοδοξία υποθάλπονται, η ζωή καταστρέφεται, επειδή η περηφάνια μη νιώθοντας καμιά ανάγκη, κλείνει την καρδιά στις άπειρες ευλογίες του ουρανού. Όποιος στοχεύει στον αυτοδοξασμό, θα βρεθεί απογυμνωμένος από τη χάρη του Θεού, με την ικανότητα της οποίας κερδίζονται τα πραγματικά πλούτη και οι πιο ικανοποιητικές χαρές. Όποιος όμως τα πάντα παραχωρεί και τα πάντα κάνει για το Χριστό, θα γνωρίσει την εκπλήρωση της υπόσχεσης: «Η ευλογία του Κυρίου πλουτίζει, και λύπη δεν θέλει προστεθή εις αυτήν.» (Παρ. 10:22). Με το απαλό άγγιγμα της χάρης ο Σωτήρας αφαιρεί από την καρδιά την ανησυχία και την ανίερη φιλοδοξία, ανταλλάσσοντας την εχθρότητα με την αγάπη και τη δυσπιστία με την εμπιστοσύνη. Όταν Αυτός απευθύνεται στην ψυχή λέγοντας «ακολούθει Μοι», η ακατανίκητη γοητεία του κόσμου εξουδετερώνεται. Στον ήχο της φωνής Του, το πνεύμα της απληστίας και της φιλοδοξίας φεύγει, και απελευθερωμένοι τότε οι άνθρωποι σηκώνονται και Τον ακολουθούν.

3. Περηφάνια και εημερία

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

Ανάμεσα στις πρωταρχικές αιτίες που οδήγησαν το Σολομώντα στη σπατάλη και στην καταδυνάστευση, προέχουσα αιτία ήταν η αποτυχία του να διατηρήσει και να καλλιεργήσει το πνεύμα της αυτοθυσίας.

΄Οταν στους πρόποδες του Σινά ο Μωυσής ανέφερε στο λαό του τη θεϊκή εντολή «ας κάμωσιν εις Εμέ αγιαστήριον διά να κατοικώ μεταξύ αυτών», η απάντηση των Ισραηλιτών συνοδεύθηκε από τα κατάλληλα δώρα. «Και ήλθον, πας άνθρωπος τον οποίον η καρδία διήγειρεν αυτόν, και πας τις τον οποίον το πνεύμα αυτού έκαμε προαιρετικόν», και έφεραν προσφορές. Για την κατασκευή του αγιαστηρίου χρειάζονταν πολλές και μεγάλες προετοιμασίες. Απαιτείτο μεγάλη ποσότητα από τα πιο πολύτιμα και δαπανηρά υλικά, αλλά ο Κύριος δεχόταν μόνο αυτοπροαίρετες προσφορές. «Παρά παντός ανθρώπου προαιρουμένου εν τη καρδία αυτού, θέλετε λάβει την προσφοράν Μου» ήταν η εντολή την οποία ο Μωυσής επανέλαβε στη σύναξη του λαού. (Έξ. 25:8, 35:21, 25:2). Αφοσίωση στο Θεό και πνεύμα θυσίας ήταν οι πρώτοι απαιτούμενοι όροι για την προετοιμασία του τόπου προς κατοίκηση του Υψίστου.

Παρόμοια κλήση για αυτοθυσία έγινε όταν ο Δαβίδ παρέδωσε στο Σολομώντα την ευθύνη της οικοδομής του ναού. Ο Δαβίδ ρώτησε στα συγκεντρωμένα πλήθη: «Τίς λοιπόν προθυμείται να κάμη προσφοράν εις τον Κύριον;» (Α΄Χρον. 29:5). Την κλήση αυτή για καθιέρωση και εθελοντική εργασία έπρεπε πάντοτε να την έχουν υπόψη εκείνοι που είχαν να κάνουν με την οικοδόμηση του ναού.

Για την κατασκευή του αγιαστηρίου στην έρημο, διαλεγμένοι άνθρωποι είχαν προικισθεί από το Θεό με ιδιαίτερη δεξιοτεχνία και σοφία.

4. Τα αποτελέσματα της παράβασης

«Και είπεν ο Μωυσής προς τους υιούς Ισραήλ, Ιδέτε, ο Κύριος εκάλεσεν εξ ονόματος Βεσελεήλ . . . εκ φυλής Ιούδα, και ενέπλησεν αυτόν πνεύματος θείου, σοφίας, συνέσεως, και επιστήμης και πάσης καλλιτεχνίας . . . Και έδωκεν εις την καρδίαν αυτού το να διδάσκη αυτός, και Ελιάβ . . . εκ φυλής Δαν. Τούτους ενέπλησε συνέσεως καρδίας, διά να εργάζωνται παν έργον . . . Και έκαμεν ο Βεσελεήλ, και ο Ελιάβ, και πας σοφός την καρδίαν, εις τον οποίον ο Κύριος έδωκε σοφίαν και σύνεσιν.» (Έξ. 35:30-35, 36:1).

Ουράνιες υπάρξεις συνεργάζονταν με εργάτες που ο ίδιος ο Θεός είχε εκλέξει.

Οι απόγονοι των εργατών αυτών κληρονόμησαν σε μεγάλο βαθμό τα τάλαντα που είχαν δοθεί στους προπάτορές τους. Για ένα διάστημα οι άνδρες αυτοί της φυλής του Ιούδα και του Δαν εξακολουθούσαν να είναι ταπεινοί και αφίλαυτοι. Βαθμηδόν όμως και σχεδόν ανεπαίσθητα έχασαν την επαφή τους με το Θεό και την επιθυμία τους να Τον υπηρετήσουν με ανιδιοτέλεια. Απαιτούσαν μεγαλύτερη αμοιβή για τις υπηρεσίες τους επειδή είχαν ανώτερες ικανότητες στον τομέα των καλών τεχνών. Σε ορισμένες περιπτώσεις η απαίτησή τους γινόταν δεκτή, αλλά τις πιο πολλές φορές έβρισκαν εργασία σε γειτονικά έθνη. Αντί για το ευγενικό πνεύμα της αυτοθυσίας που γέμιζε τις καρδιές των διαπρεπών προγόνων τους, υπέθαλπαν πνεύμα πλεονεξίας, πνεύμα αδηφάγο. Προκειμένου να ικανοποιηθούν οι εγωκεντρικές επιθυμίες τους, χρησιμοποιούσαν τη θεόδοτη επιδεξιότητά τους στην υπηρεσία των ειδωλολατρών βασιλέων και διέθεταν τα τάλαντά τους για την τελειοποίηση έργων που δυσφημούσαν το Δημιουργό τους.

Ανάμεσα σ’αυτούς τους ανθρώπους ο Σολομών έψαξε να βρει τον προϊστάμενο εργάτη για την εποπτεία της κατασκευής του ναού επάνω στο όρος Μοριά. Ο βασιλιάς ήταν εφοδιασμένος με λεπτομερείς γραπτές περιγραφές για το κάθε τμήμα του ιερού οικοδομήματος και θα μπορούσε να αποτανθεί με πίστη στο Θεό για καθιερωμένους βοηθούς στους οποίους θα είχε δοθεί ιδιαίτερη επιδεξιότητα για την κατασκευή του απαιτούμενου έργου. Ο Σολομών όμως άφησε να του διαφύγει η ευκαιρία αυτή να ασκήσει πίστη στο Θεό. Έστειλε στο βασιλιά της Τύρου ζητώντας «άνδρα σοφόν εις το να εργάζηται εις χρυσόν, και εις άργυρον, και εις χαλκόν, και εις σίδηρον, και εις πορφύραν, και εις κόκκινον, και εις κυανούν, και επιστήμονα εις το εγγλύφειν γλυφάς

μετά των σοφών . . . εν τη Ιουδαία και εν Ιερουσαλήμ.» (Β΄Χρον. 2:7).

Ο βασιλιάς της Τύρου απάντησε στέλνοντας τον Χουράμ «υιόν γυναικός εκ των θυγατέρων Δαν, και πατρός Τυρίου.» (Β΄Χρον. 2: 14). Από την πλευρά της μητέρας του ο Χουράμ ήταν απόγονος του Ελιάβ, στον οποίο εκατοντάδες χρόνια πριν ο Θεός είχε δώσει ιδιαίτερη σοφία για την κατασκευή του αγιαστηρίου. (Βλέπε ΄Εξ. 31: 6). Έτσι, επικεφαλής των εργατών του Σολομώντα τοποθετήθηκε κάποιος, του οποίου οι προσπάθειες δεν υπαγορεύονταν από την ανιδιοτελή επιθυμία να προσφέρει υπηρεσία στο Θεό. Αυτός υπηρετούσε τον άρχοντα του κόσμου τούτου, το Μαμμωνά. Και αυτές ακόμη οι ίνες της ύπαρξής του ήταν συνυφασμένες με τις αρχές της φιλαυτίας.

Επειδή η ειδικότητά του σπάνιζε, ο Χουράμ ζητούσε υπέρογκη αμοιβή. Λίγο κατ'ολίγο οι εσφαλμένες αρχές του υιοθετήθηκαν από τους συνεταίρους του. Δουλεύοντας καθημερινά μαζί του, αυτό τους έκανε να θελήσουν να συγκρίνουν το μισθό του με το δικό τους και άρχισαν να αποξενώνονται από τον ιερό χαρακτήρα της εργασίας τους. Το πνεύμα της αυταπάρνησης τους εγκατέλειψε και τη θέση του πήρε το πνεύμα της απληστίας. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την απαίτηση υψηλότερων μισθών, και η απαίτηση έγινε δεκτή.

Έτσι ξεκίνησε η κακή επιρροή που επέδρασε σε όλους τους τομείς της υπηρεσίας του Κυρίου και επεκτάθηκε σε ολόκληρο το βασίλειο. Οι μεγάλοι μισθοί που απαιτήθηκαν και χορηγήθηκαν, έδωσαν σε πολλούς την ευκαιρία να παραδοθούν στην πολυτέλεια και στη σπατάλη. Οι φτωχοί καταπιέζονταν από τους πλουσίους. Το πνεύμα της αυτοθυσίας εξέλιπε σχεδόν εξολοκλήρου. Στα επεκταμένα αποτελέσματα των επιδράσεων αυτών μπορεί να αποδοθεί μια από τις βασικές αιτίες της τρομερής αποστασίας εκείνου που κάποτε συγκαταλεγόταν μεταξύ των σοφότερων από τους θνητούς.

Η χτυπητή αντίθεση ανάμεσα στο πνεύμα και στα κίνητρα του λαού που κατασκεύασε το αγιαστήριο της ερήμου και του λαού που ασχολήθηκε με την ανέγερση του ναού του Σολομώντα περιέχει ένα μάθημα μέγιστης σημασίας. Ο συμφεροντολογισμός που χαρακτήριζε τους εργάτες του ναού, βρίσκει το αντίστοιχό του σήμερα στη φιλαυτία που κυβερνάει τον κόσμο. Το πνεύμα της πλεονεξίας, της επιδίωξης για ανώτερη θέση και για ανώτερο μισθό είναι ενδημικό. Η εθελοντική υπηρεσία και η χαρούμενη

αυταπάρνηση των εργατών του αγιαστηρίου σπάνια απαντώνται. Αυτό όμως είναι το μόνο πνεύμα που πρέπει να παρακινεί τους οπαδούς του Ιησού. Ο θεϊκός μας Δάσκαλος έδωσε παράδειγμα για το πώς πρέπει να εργάζονται οι μαθητές Του. Σ'αυτούς που κάλεσε, είπε: «Έλθετε οπίσω Μου, και θέλω σας κάμει αλιείς ανθρώπων.» (Ματθ. 4:19). Δεν πρόσφερε κανένα ορισμένο ποσό σε ανταμοιβή των υπηρεσιών τους. Όφειλαν να συμμερισθούν με Αυτόν την αυταπάρνηση και την αυτοθυσία.

Δεν πρέπει να εργαζόμαστε για το μισθό. Το κίνητρο που μας εμπνέει να εργασθούμε για το Θεό, δεν πρέπει να έχει καμιά σχέση με την εξυπηρέτηση του εγώ. Η ανιδιοτελής αφοσίωση και το πνεύμα της θυσίας πάντοτε ήταν και πάντοτε θα είναι η πρώτη προϋπόθεση για αποδεκτή υπηρεσία. Ο Κύριος και Δάσκαλός μας σχεδιάζει έτσι ώστε ούτε ένα νήμα φιλαυτίας να εισχωρήσει στην ύφανση του έργου Του. Οι προσπάθειές μας πρέπει να περιλαμβάνουν τη διακριτικότητα, την επιδεξιότητα, την ακρίβεια και τη σοφία που ο Θεός της τελειότητας απαίτησε από τους κατασκευαστές του επίγειου αγιαστηρίου. Σε όλα όμως αυτά τα έργα πρέπει να θυμόμαστε ότι τα σπουδαιότερα τάλαντα και οι λαμπρότερες υπηρεσίες τότε μόνο γίνονται αποδεκτά όταν το εγώ τοποθετείται επάνω στο θυσιαστήριο - μια ζωντανή θυσία ολοκαύτωσης.

Μια άλλη παρέγκλιση από τις ορθές αρχές που τελικά οδήγησε το βασιλιά του Ισραήλ στην πτώση, ήταν η υποχώρησή του στον πειρασμό να σφετερισθεί για τον εαυτό του τη δόξα που αποκλειστικά ανήκει στο Θεό.

Από την ημέρα που ο Σολομών ανέλαβε το έργο της οικοδομής του ναού, μέχρι την αποπεράτωσή του, η απολογούμενη πρόθεσή του ήταν «να οικοδομήση οίκον εις το όνομα Κυρίου του Θεού του Ισραήλ.» (Β΄Χρον. 6:7). Η πρόθεση αυτή αναγνωρίσθηκε πλέρια μπροστά στα συγκεντρωμένα πλήθη των Ισραηλιτών τον καιρό των εγκαινίων του ναού. Στην προσευχή του ο βασιλιάς αναγνώρισε ότι ο Κύριος είχε πει: «Το όνομά Μου θέλει είσθαι εκεί.» (Α΄ Βασ. 8:29).

Μια από τις πιο συγκινητικές περικοπές της εγκαινιαστικής προσευχής του Σολομώντα ήταν η παράκλησή του στο Θεό για τους ξένους που θα έρχονταν από χώρες μακρινές για να πληροφορηθούν καλύτερα για Εκείνον του οποίου η φήμη είχε πλατιά διαδοθεί μεταξύ των εθνών. Ο βασιλιάς προσευχήθηκε: «Θέλουσιν ακούσει το όνομά Σου το μέγα, και την χείρα Σου την κρα-

ταιάν, και τον βραχίονά Σου τον εξηπλωμένον.» Για τον καθένα από αυτούς τους ξένους προσκυνητές ο Σολομών είχε ζητήσει:

> «Συ επάκουσον . . . και ενέργησον κατά πάντα περί όσων ο ξένος Σε επικαλεσθή, διά να γνωρίσωσι πάντες οι λαοί της γης το όνομά Σου, να Σε φοβώνται, καθώς ο λαός Σου Ισραήλ. Και διά να γνωρίσωσιν ότι το όνομά Σου εκλήθη επί τον οίκον τούτον, τον οποίον ωκοδόμησα.» (Α΄Βασ. 8:42,43).

Στο τέλος της λειτουργίας ο Σολομών είχε νουθετήσει τους Ισραηλίτες να μείνουν πιστοί και αφοσιωμένοι στο Θεό «διά να γνωρίσωσι πάντες οι λαοί της γης ότι ο Κύριος Αυτός είναι ο Θεός, ουδείς άλλος.» (Α΄Βασ. 8:60)

Ένας μεγαλύτερος από το Σολομώντα ήταν ο σχεδιαστής του ναού. Η σοφία και η δόξα του Θεού φανερώνονταν εκεί. Εκείνοι που αγνοούσαν το γεγονός αυτό, φυσικά θαύμαζαν και επαινούσαν το Σολομώντα ως αρχιτέκτονα και οικοδόμο. Ο βασιλιάς όμως αποποιείτο κάθε τιμή για την εκπόνηση ή την οικοδόμησή του.

Έτσι είχαν τα πράγματα όταν η βασίλισσα της Σεβά πήγε να επισκεφθεί το Σολομώντα. Έχοντας ακούσει για τη σοφία του και για το μεγαλοπρεπή ναό που είχε οικοδομήσει, αποφάσισε «να δοκιμάση αυτόν δι'αινιγμάτων» και να δει η ίδια τα περίφημα έργα του. Συνοδευόμενη από ακολουθία υπηρετών και από καμήλες φορτωμένες «αρώματα, και χρυσόν πολύν σφόδρα, και λίθους πολυτίμους», έκανε το μακρινό ταξίδι στα Ιεροσόλυμα. «Και ότε ήλθε προς τον Σολομώντα, ελάλησε μετ'αυτού περί πάντων όσα είχεν εν τη καρδία αυτής.» Μίλησε μαζί του για τα μυστήρια της φύσης. Και ο Σολομών τη δίδαξε για το Θεό της φύσης, το μεγάλο Δημιουργό, ο οποίος κατοικεί στον ύψιστο ουρανό και κυβερνά τα πάντα. «Και εξήγησεν εις αυτήν ο Σολομών πάντα τα ερωτήματα αυτής. Δεν εστάθη ουδέν κεκρυμμένον από του βασιλέως το οποίον δεν εξήγησεν εις αυτήν.» (Α΄Βασ. 10;1-3, Β΄Χρον. 9:1,2).

> «Και ιδούσα η βασίλισσα της Σεβά πάσαν την σοφίαν του Σολομώντος, και τον οίκον τον οποίον ωκοδόμησε . . . έγεινεν έκθαμβος. Και είπε προς τον βασιλέα, Αληθής ήτο ο λόγος, τον οποίον ήκουσα εν τη γη μου, περί των έργων σου, και περί της σοφίας σου. Αλλά δεν επίστευον εις τους λόγους, εωσού ήλθον, και είδον οι οφθαλμοί μου. Και ιδού, το ήμισυ δεν απηγγέλθη εις εμέ. Η σοφία σου και η ευημερία σου υπερβαίνουσι την φήμην την οποίαν ήκουσα. Μακάριοι οι άν-

δρες σου, μακάριοι οι δούλοι σου ούτοι, οι ιστάμενοι πάντοτε ενώπιόν σου, οι ακούοντες την σοφίαν σου.» (Α΄ Βασ. 10:4-8, Β΄Χρον. 9:3-6).

΄Οταν έληξε ο καιρός της επίσκεψής της, η βασίλισσα είχε τόσο τέλεια διδαχθεί από το Σολομώντα για την πηγή της σοφίας και της ευημερίας του, ώστε βρέθηκε αναγκασμένη όχι να εγκωμιάσει τον ανθρώπινο παράγοντα, αλλά να αναφωνήσει: «Έστω Κύριος ο Θεός σου ευλογημένος, όστις ευηρεστήθη εις σε, διά να σε θέση επί τον θρόνον του Ισραήλ! επειδή ο Κύριος ηγάπησεν εις τον αιώνα τον Ισραήλ, διά τούτο σε κατέστησε βασιλέα, διά να κάμνης κρίσιν και δικαιοσύνην.» (Α΄Βασ. 10:9). Αυτή την εντύπωση ο Θεός ήθελε να σχηματίσουν όλοι οι λαοί. Και όταν «πάντες οι βασιλείς της γης εζήτουν το πρόσωπον του Σολομώντος, διά να ακούσωσι την σοφίαν αυτού, την οποίαν ο Θεός έθεσεν εις την καρδίαν αυτού» (Β΄Χρον. 9:23), ο Σολομών τίμησε για ένα διάστημα το Θεό δείχνοντάς τους το Δημιουργό του ουρανού και της γης, το Διοικητή του σύμπαντος, τον Παντογνώστη.

Αν με ταπεινό πνεύμα ο Σολομών εξακολουθούσε να στρέφει την προσοχή των ανθρώπων από τον εαυτό του σ'Εκείνον ο οποίος του είχε χαρίσει σοφία, πλούτη και τιμή, ποια θα ήταν η δική του ιστορία! Αλλά ενώ η πένα της θεοπνευστίας καταχωρεί τις αρετές του, δίνει επίσης πιστή μαρτυρία και για τα ολισθήματά του. Έχοντας φθάσει στον κολοφώνα του μεγαλείου του και περιβαλλόμενος από τα δώρα του πλούτου, ο Σολομών ζαλίσθηκε, έχασε την ισορροπία του και έπεσε. Συνεχώς εκθειαζόμενος από τους ανθρώπους του κόσμου, τελικά δεν ήταν σε θέση να αντισταθεί στην κολακεία που του πρόσφεραν. Η σοφία που του είχε δοθεί για να δοξάσει το Δωρητή, τον γέμισε με περηφάνια. Κατέληξε να επιτρέπει στους ανθρώπους να μιλούν γι'αυτόν σαν να του άξιζε ο μεγαλύτερος έπαινος για την ασύγκριτη λαμπρότητα του οικοδομήματος που είχε σχεδιασθεί και εγερθεί για την τιμή «του ονόματος του Κυρίου του Θεού του Ισραήλ.»

Αυτή ήταν η αιτία που ο ναός του Κυρίου κατέληξε να γίνει γνωστός μεταξύ των εθνών ως ''ναός του Σολομώντος''. Ο ανθρώπινος παράγοντας σφετερίσθηκε τη δόξα που ανήκε σ'Αυτόν ο οποίος είναι «ο επί τον υψηλόν υψηλότερος». (Εκκλ. 5:8). Ακόμη και σήμερα ο ναός για τον οποίο δήλωσε ο Σολομών, «το όνομά Σου εκλήθη επί τον οίκον τούτον τον οποίον ωκοδόμησα» (Β΄ Χρον. 6: 33), συχνότερα αποκαλείται ''ναός του Σολομώντος'' παρά ναός του Κυρίου.

4. Τα αποτελέσματα της παράβασης

Μεγαλύτερη αδυναμία δεν μπορεί να δείξει ο άνθρωπος από του να αποδώσει στον εαυτό του την τιμή για τα δώρα που ο Ουρανός χορηγεί. Ο πραγματικός χριστιανός τοποθετεί το Θεό πρώτον και έσχατον, καλύτερον στο κάθετι. Η αγάπη του για το Θεό δεν ψυχραίνεται από κανένα φιλόδοξο κίνητρο. Σταθερά και επίμονα θα συντελεί για την απονομή τιμής στον ουράνιο Πατέρα του. Όταν εμείς μένουμε πιστοί στο να εξυψώνουμε το όνομα του Θεού, οι αυθόρμητες ενέργειές μας τοποθετούνται κάτω από τη θεϊκή επίβλεψη και είμαστε τότε σε θέση να αναπτύξουμε ψυχική και διανοητική δύναμη.

Ο Ιησούς, ο θεϊκός Δάσκαλος, διαρκώς εξύψωνε το όνομα του Πατέρα Του. Στους μαθητές Του δίδαξε να προσεύχονται: «Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς.» Και εκείνοι όφειλαν να μη λησμονούν να ομολογούν ότι «Σού είναι η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα.» Τόσο προσεκτικός ήταν ο μεγάλος Θεραπευτής στο να στρέφει την προσοχή από τον εαυτό Του στην πηγή της δύναμής Του, ώστε τα θαυμάζοντα πλήθη, βλέποντας «κωφούς λαλούντας, κουλλούς υγιείς, χωλούς περιπατούντας, και τυφλούς βλέποντας», δε δόξαζαν Αυτόν, αλλά «εδόξαζαν τον Θεόν του Ισραήλ». Στη θαυμάσια προσευχή που έκανε πριν από τη σταύρωσή Του, ο Χριστός δήλωσε: «Εγώ Σε εδόξασα επί της γης.» «Δόξασον τον Υιόν Σου, διά να Σε δοξάσει και ο Υιός Σου.» «Πάτερ δίκαιε, και ο κόσμος δεν Σε εγνώρισεν, Εγώ δε Σε εγνώρισα, και ούτοι εγνώρισαν ότι Συ Με απέστειλας. Και εφανέρωσα εις αυτούς το όνομά Σου, και θέλω φανερώσει, διά να ήναι η αγάπη με την οποίαν Με ηγάπησας εν αυτοίς, και Εγώ εν αυτοίς.» (Ματθ. 6:9, 13, 15:31, Ιωάν. 17:1,4, 25,26).

> «Ούτω λέγει Κύριος, Ας μη καυχάται ο σοφός εις την σοφίαν αυτού, και ας μη καυχάται ο δυνατός εις την δύναμιν αυτού, ας μη καυχάται ο πλούσιος εις τον πλούτον αυτού. Αλλ'ο καυχώμενος ας καυχάται εις τούτο, ότι εννοεί και γνωρίζει Εμέ, ότι Εγώ είμαι ο Κύριος, ο ποιών έλεος, κρίσιν, και δικαιοσύνην επί της γης, επειδή εις ταύτα ευαρεστούμαι, λέγει Κύριος.» (Ιερ. 9: 23,24).

«Θέλω αινέσει το όνομα του Θεού εν ωδή,
Και θέλω μεγαλύνει Αυτόν εν ύμνοις.»
«Άξιος είσαι, Κύριε, να λάβης την δόξαν και την τιμήν
και την δύναμιν.»
«Θέλω Σε αινεί, Κύριε ο Θεός μου,

4. Τα αποτελέσματα της παράβασης

Εν όλη τη καρδία μου,
Και θέλω δοξάζει το όνομά Σου εις τον αιώνα.»
«Μεγαλύνατε τον Κύριον μετ'εμού,
Και ας υψώσωμεν ομού το όνομα Αυτού.»
(Ψαλμ. 69:30, Αποκ. 4:11, Ψαλμ. 86:12, 34:3)

Η εισαγωγή αρχών που οδηγούσαν μακριά από το πνεύμα της θυσίας και έτειναν προς τον αυτοδοξασμό, συνοδεύονταν από μια άλλη παραποίηση του θεϊκού σκοπού για τον Ισραήλ. Ο Θεός είχε προσχεδιάσει ο λαός Του να γίνει το φως του κόσμου. Από αυτούς έπρεπε να λάμψει η δόξα του νόμου Του, εφαρμοζόμενη στην έμπρακτη ζωή. Για την πραγματοποίηση του σχεδίου αυτού θέλησε να τοποθετήσει το εκλεκτό έθνος σ'ένα στρατηγικό σημείο μεταξύ των εθνών του κόσμου.

Στην εποχή του Σολομώντα το βασίλειο του Ισραήλ επεκτεινόταν από την Αιμάθ στο βορρά μέχρι την Αίγυπτο στο νότο, και από τη Μεσόγειο μέχρι τον ποταμό Ευφράτη. Από τα εδάφη αυτά περνούσαν πολλές οδικές αρτηρίες του παγκόσμιου εμπορίου, και καραβάνια από μακρινές χώρες πηγαινοέρχονταν συνεχώς. Έτσι, δινόταν η ευκαιρία στο Σολομώντα και στο λαό του να παρουσιάσουν στους ανθρώπους όλων των εθνών το χαρακτήρα του Βασιλέα των βασιλέων και να τους διδάξουν να Τον σέβονται και να υπακούουν σ'Αυτόν. Με τη διδασκαλία των προσφερομένων θυσιών, ο Χριστός έπρεπε να εξυψώνεται στα μάτια των εθνών, ώστε όσοι ήθελαν, θα μπορούσαν να σωθούν.

Επικεφαλής ενός έθνους που προοριζόταν για φάρος στα γύρω κράτη, ο Σολομών όφειλε να χρησιμοποιήσει τη θεόδοτη σοφία του και δύναμη επιρροής στο να οργανώσει και να κατευθύνει μια σημαντική κίνηση για τη διαφώτιση εκείνων που αγνοούσαν το Θεό και την αλήθειά Του. Έτσι, πλήθη θα είχαν κερδιθεί να εκδηλώσουν αφοσίωση στα θεϊκά εντάλματα, ο Ισραήλ θα είχε προστατευθεί από τις κακές συνήθειες των ειδωλολατρών, και ο Κύριος της δόξας θα είχε πολύ τιμηθεί. Ο Σολομών όμως παρέβλεψε το σπουδαίο αυτό σκοπό. Δεν εκμεταλλεύθηκε τις λαμπρές γι'αυτόν ευκαιρίες να διαφωτίσει εκείνους που συνεχώς περνούσαν από τα εδάφη του, ή έμεναν για λίγο στις μεγάλες πόλεις.

Το ιεραποστολικό πνεύμα που ο Θεός είχε βάλει στην καρδιά του Σολομώντα και στις καρδιές όλων των ειλικρινών Ισραηλιτών, αντικαταστάθηκε από ένα εμπορικό πνεύμα. Οι ευκαιρίες που παρουσίαζε η επικοινωνία με τα πολλά έθνη, χρησιμοποιή-

θηκαν για προσωπικό μεγαλείο. Ο Σολομών επιδίωξε να ενισχύσει τη θέση του στον τομέα της πολιτικής οικοδομώντας οχυρωμένες πόλεις στις οδικές πύλες του εμπορίου. Ξανάκτισε τη Γάζα κοντά στην Ιόππη επάνω στο σταυροδρόμι μεταξύ Αιγύπτου και Συρίας, την Βαιθ-ωρών στα δυτικά της Ιερουσαλήμ που δέσποζε στις διαβάσεις των οδικών αρτηριών οι οποίες οδηγούσαν από την καρδιά της Ιουδαίας στη Γάζα και στη θαλάσσια ακτή, τη Μεγιδδώ που βρισκόταν στο δρόμο τον οποίο ακολουθούσαν τα καραβάνια από τη Δαμασκό στην Αίγυπτο και από τα Ιεροσόλυμα στο βορρά, και ακόμη τη «Θαδμώρ εν τη ερήμω» (Β΄Χρον. 8:4) επάνω στο δρόμο των καραβανιών που προέρχονταν από την ανατολή. Όλες αυτές οι πόλεις οχυρώθηκαν. Τα εμπορικά πλεονεκτήματα που πρόσφερε το στόμιο στο χείλος της Ερυθράς Θάλασσας αξιοποιήθηκαν με την κατασκευή στόλου «εν Εσιών-Γόβερ . . . επί το χείλος της Ερυθράς Θαλάσσης, εν τη γη Εδώμ». Εκπαιδευμένοι Τύριοι ναυτικοί «μετά των δούλων του Σολομώντος» αποτελούσαν το πλήρωμα των πλοίων αυτών που ταξίδευαν και έφερναν «το χρυσίον από Οφείρ . . . και μέγα πλήθος ξύλων αλμουγείμ και λίθους τιμίους.» (Β΄Χρον. 8:18, Α΄Βασ. 9:26,28, 10:11).

Τα εισοδήματα του βασιλιά και πολλών υπηκόων του σημείωσαν σημαντική αύξηση, αλλά με ποιο αντίτιμο! Εξαιτίας της φιλοχρηματίας και της μυωπίας εκείνων στους οποίους ήταν εμπιστευμένες οι ρήσεις του Θεού, τα αναρίθμητα πλήθη που πλημμύριζαν τις ταξιδιωτικές αρτηρίες, αφέθηκαν να παραμένουν στην άγνοια για τον Κύριο.

Σε διαμετρική αντίθεση με την πορεία που ακολούθησε ο Σολομών ήταν η πορεία που ακολούθησε ο Χριστός όταν ήταν σ'αυτή τη γη. Μολονότι κατείχε «πάσαν δύναμιν», δε χρησιμοποίησε ποτέ τη δύναμη αυτή για την ίδια Του τη δόξα. Είπε: «Αι αλώπεκες έχουσι φωλεάς, και τα πετεινά του ουρανού κατοικίας, ο δε Υιός του ανθρώπου δεν έχει πού να κλίνη την κεφαλήν.» (Ματθ. 8:20). Αυτοί που, ανταποκρινόμενοι στην παρούσα κλήση, εισέρχονται στην υπηρεσία του Αρχηγού των εργατών, καλά θα κάνουν να μελετήσουν τις μεθόδους Του. Εκείνος εκμεταλλεύθηκε τις ευκαιρίες που συναντούσε στις ταξιδιωτικές λεωφόρους.

Στα ενδιάμεσα των οδοιποριών Του, ο Ιησούς έμενε στην Καπερναούμ, που έγινε γνωστή ως «Εαυτού πόλις». (Ματθ. 9:1). Βρισκόμενη επάνω στην οδική αρτηρία από τη Δαμασκό στην Ιερουσαλήμ και Αίγυπτο και στη Μεσόγειο Θάλασσα, ήταν κατάλ-

ληλη να αποβεί το κέντρο του έργου του Σωτήρα. Άνθρωποι ερχόμενοι από πολλές χώρες, περνούσαν από την πόλη αυτή ή έμεναν λίγο διάστημα για να ξεκουρασθούν. Εκεί συναντούσε ο Χριστός αυτούς τους προερχόμενους από όλα τα έθνη και από όλα τα κοινωνικά στρώματα, και έτσι τα μαθήματά Του μεταφέρονταν σε άλλες χώρες και σε πολλά σπίτια. Με τον τρόπο αυτόν αφυπνιζόταν το ενδιαφέρον για τις προφητείες που αναφέρονταν στο Μεσσία, η προσοχή στρεφόταν στο Σωτήρα και η αποστολή Του προβαλλόταν στον κόσμο.

Στις ημέρες μας οι ευκαιρίες να έρθουμε σε επαφή με άνδρες και γυναίκες όλων των κοινωνικών τάξεων και πολλών εθνικοτήτων είναι πολύ μεγαλύτερες από ό,τι ήταν στις ημέρες του Ισραήλ. Οι ταξιδιωτικές λεωφόροι έχουν πολλαπλασιασθεί χιλιάδες φορές.

Όπως ο Χριστός, οι απεσταλμένοι του Υψίστου σήμερα πρέπει να καταλάβουν τη θέση τους στα μεγάλα αυτά σταυροδρόμια, όπου να μπορούν να συναντήσουν τα διαβατικά πλήθη από όλα τα μέρη του κόσμου. Όπως Εκείνος, παραδιδόμενοι και αυτοί στο Θεό, πρέπει να σπείρουν το σπόρο του ευαγγελίου και να παρουσιάσουν στους άλλους τις πολύτιμες αλήθειες της Αγίας Γραφής που θα ριζώσουν βαθιά στο νου και στην καρδιά, και θα βλαστήσουν για την αιώνια ζωή.

Σοβαρά μαθήματα διδάσκονται από την αποτυχία του Ισραήλ στα χρόνια κατά τα οποία κυβερνήτης και λαός στράφηκαν από τον υψηλό προορισμό που είχαν κληθεί να εκπληρώσουν. Εκεί όπου εκείνοι αποδείχθηκαν αδύνατοι - σε σημείο να αποτύχουν, ο σημερινός Ισραήλ του Θεού - οι αντιπρόσωποι του ουρανού που αποτελούν την πραγματική εκκλησία του Χριστού, πρέπει να φανούν δυνατοί, γιατί σ'αυτούς εναπόκειται το καθήκον να τελειώσουν το έργο που έχει ανατεθεί στον άνθρωπο και να εγκαινιάσουν την ημέρα των τελικών αμοιβών.

Οι ίδιες όμως επιδράσεις που υπερίσχυσαν στον Ισραήλ την εποχή της βασιλείας του Σολομώντα, πρόκειται να απαντηθούν και σήμερα. Οι δυνάμεις του εχθρού της δικαιοσύνης παραμένουν αμετακίνητα στερεές. Μόνο με τη δύναμη του Θεού μπορεί να κερδιθεί η νίκη. Ο προκείμενος σε μας αγώνας απαιτεί την εξάσκηση του πνεύματος, της αυταπάρνησης, την έλλειψη εμπιστοσύνης στον εαυτό μας και την αποκλειστική εξάρτηση από το Θεό για τη συνετή χρήση κάθε παρουσιαζόμενης ευκαιρίας για τη σωτηρία των ψυχών. Η ευλογία του Κυρίου θα συνοδεύει την

εκκλησία Του καθώς ενωμένη θα προχωρεί, αποκαλύπτοντας σ'ένα κόσμο που βρίσκεται στο σκοτάδι της αμαρτίας την ομορφιά της αγιοσύνης, εκδηλούμενης με ένα χριστόμορφο πνεύμα αυτοθυσίας, με την εξύψωση του θεϊκού παρά του ανθρώπινου στοιχείου και με καλοκάγαθη, ακούραστη υπηρεσία γι'αυτούς που τόσο πολύ χρειάζονται τις ευλογίες του ευαγγελίου.

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

Δύο φορές στο διάστημα της βασιλείας του Σολομώντα ο Κύριος παρουσιάσθηκε σ'αυτόν με λόγια επιδοκιμασίας και καθοδήγησης: μια φορά στο όνειρο στη Γαβαών όπου η υπόσχεση για σοφία, πλούτη και τιμή συνοδευόταν από την παραίνεση να παραμείνει ταπεινός και υπάκουος, και έπειτα μετά τα εγκαίνια του ναού, όταν για άλλη μια φορά ο Κύριος τον νουθέτησε να μείνει πιστός.

Σαφείς ήταν οι παραινέσεις και θαυμάσιες οι υποσχέσεις που δόθηκαν στο Σολομώντα. Μολαταύτα αναφέρεται ότι αυτός, για τον οποίον οι περιστάσεις, ο χαρακτήρας και η ζωή έδειχναν να ανταποκρίνονται πληρέστατα στις απαιτήσεις της εντολής και στην προσδοκία του ουρανού, «δεν εφύλαξεν εκείνο το οποίον ο Κύριος προσέταξε.» «Η καρδία αυτού εξέκλινεν από του Κυρίου του Θεού του Ισραήλ, όστις εφανερώθη δις εις αυτόν περί του πράγματος τούτου, να μη υπάγη κατόπιν άλλων θεών.» (Α΄Βασ. 11:9,10). Και τόσο ολοκληρωμένη ήταν η αποστασία του, τόσο η καρδιά του είχε σκληρυνθεί από την παράβαση, που η κατάστασή του φαινόταν να είναι μάλλον απελπιστική. Από τη χαρά της επικοινωνίας με τα θεία, ο Σολομών στράφηκε να βρει ικανοποίηση στις αισθησιακές απολαύσεις. Για την πείρα του αυτή λέει:

> «Έκαμον πράγματα μεγάλα εις εμαυτόν, ωκοδόμησα εις εμαυτόν οικίας, εφύτευσα δι'εμαυτόν αμπελώνας. Έκαμον δι'εμαυτόν κήπους και παραδείσους . . . Απέκτησα δούλους και δούλας . . . Συνήθροισα εις εμαυτόν αργύριον και χρυσίον, και εκλεκτά κειμήλια βασιλέων και τόπων, απέκτησα εις εμαυτόν άδοντας και αδούσας, και τα εντρυφήματα των υιών των ανθρώπων, παν είδος παλλακίδων. Και εμεγαλύνθην και ηυξήνθην υπέρ πάντας τους υπάρξαντας προ εμού εν Ιερουσαλήμ. . .

Και πάν ό,τι εζήτησαν οι οφθαλμοί μου, δεν ηρνήθην εις αυτούς. Δεν εμπόδισα την καρδίαν μου από πάσης ευφροσύνης, διότι η καρδία μου ευφραίνετο εις πάντας τους μόχθους μου . . . Και παρετήρησα εγώ εν πάσι τοις έργοις μου τα οποία έκαμον αι χείρες μου, και εν παντί τω μόχθω τον οποίον εμόχθησα, και ιδού, τα πάντα ματαιότης, και θλίψις πνεύματος, και ουδέν όφελος υπό τον ήλιον.

Και εστράφην εγώ διά να παρατηρήσω την σοφίαν, και την μωρίαν, και την αφροσύνην. Διότι τί θέλει κάμει ο άνθρωπος ελθών μετά τον βασιλέα; ό,τι έκαμον ήδη . . . Εμίσησα την ζωήν . . . Εμίσησα έτι εγώ πάντα τον μόχθον μου, τον οποίον είχον μοχθήσει υπό τον ήλιον.» (Εκκλ. 2:4-18).

Από την ίδια την πικρή του πείρα, ο Σολομών διδάχθηκε την κενότητα της ζωής εκείνης που ζητάει να βρει το μεγαλύτερο καλό στα γήινα πράγματα. Έστησε θυσιαστήρια στις ειδωλολατρικές θεότητες, και το μόνο που έμαθε, ήταν οι μάταιες υποσχέσεις τους για την ηρεμία του πνεύματος. Ζοφερές, ταλαίπωρες για την ψυχή σκέψεις τον βασάνιζαν νύχτα και μέρα. Γι'αυτόν δεν απέμεινε πια καμιά χαρά στη ζωή, καμιά γαλήνη του πνεύματος, και το μέλλον παρουσιαζόταν σκοτεινιασμένο από την απογοήτευση.

Παραταύτα ο Θεός δεν τον εγκατέλειψε. Με επιπληκτικά μηνύματα και με αυστηρές τιμωρίες προσπάθησε να αφυπνίσει το βασιλιά για να αναγνωρίσει αυτός την αμαρτωλότητα της πορείας του. Απέσυρε την προστατευτική φροντίδα Του και επέτρεψε σε ανταγωνιστές να εξασθενήσουν το βασίλειό του.

«Και εσήκωσεν ο Κύριος αντίπαλον εις τον Σολομώντα, τον Αδάδ του Ιδουμαίον . . . Και εσήκωσεν ο Θεός εις αυτόν και άλλον αντίπαλον τον Ρεζών όστις έγεινεν αρχηγός συστρέμματος» και ο οποίος «επηρέαζε τον Ισραήλ, βασιλεύων επί της Συρίας. Και ο Ιεροβοάμ . . .δούλος του Σολομώντος. . . δυνατός εν ισχύι» «και ούτος εσήκωσε χείρα κατά του βασιλέως.» (Α΄Βασ. 11:14-28).

Τελικά, ο Θεός έστειλε με έναν προφήτη το καταπληκτικό μήνυμα στο Σολομώντα:

«Επειδή τούτο ευρέθη εν σοι, και δεν εφύλαξας την διαθήκην Μου και τα διατάγματά Μου, τα οποία προσέταξα εις σε, θέλω εξάπαντος διαρρήξει την βασιλείαν από σου. Πλην εν ταις ημέραις σου δεν θέλω κάμει τούτο, χάριν Δαβίδ του πα-

τρός σου, εκ της χειρός του υιού σου θέλω διαρρήξει αυτήν.» (Α΄ Βασ. 11: 1,12).

Σαν να ξυπνούσε από όνειρο με την καταδικαστική αυτή απόφαση που προφέρθηκε εναντίον του και εναντίον της οικογένειάς του, ο Σολομών, με ταραγμένη συνείδηση, άρχισε να βλέπει την τρέλα του κάτω από το πραγματικό της πρίσμα. Με σπασμένο το ηθικό, σωματικά και πνευματικά καταρρακωμένος, στράφηκε ταλαίπωρος και διψασμένος από τις μολυσμένες δεξαμενές για να πιει πάλι από την Πηγή της ζωής. Επιτέλους, η μαθητεία που προξενούν τα βάσανα είχε εκπληρώσει το έργο της γι'αυτόν. Για πολύ καιρό βασανιζόταν από το φόβο της ολοκληρωτικής καταστροφής εξαιτίας της ανικανότητάς του να απομακρυνθεί από την τρέλα του. Ο Θεός δεν τον είχε εντελώς απορρίψει, αλλά παρέστεκε έτοιμος να τον λυτρώσει από μια σκλαβιά σκληρότερη και από το θάνατο, από την οποία δεν είχε τη δύναμη να λυτρωθεί μόνος του.

Με ευγνωμοσύνη ο Σολομών αναγνώρισε τη δύναμη και την ευσπλαχνία Εκείνου ο οποίος είναι «ο επί τον υψηλόν υψηλότερος» (Εκκλ. 5:8). Μετανοημένος, άρχισε να οδηγεί πάλι τα βήματά του προς το υψηλό επίπεδο της αγνότητας από όπου είχε τόσο πολύ ξεπέσει. Δεν μπορούσε να ελπίζει ποτέ ότι θα απέφευγε τα καταστρεπτικά αποτελέσματα της αμαρτίας, δεν μπορούσε ποτέ να απαλλάξει τη σκέψη του από τη θύμηση της φιλήδονης πορείας που είχε ακολουθήσει, μπορούσε όμως να προσπαθήσει ειλικρινά να αποτρέψει άλλους από του να μιμηθούν την τρέλα του. Μπορούσε να ομολογήσει ταπεινά τους εσφαλμένους τρόπους και να υψώσει προειδοποιητικά τη φωνή του ώστε οι άλλοι να μην απολεσθούν εξαιτίας των κακών επιδράσεων που είχε δημιουργήσει.

Ο πραγματικά μετανοημένος δε σβήνει από τη μνήμη του τις αμαρτίες του παρελθόντος. Μόλις αποκτήσει την ηρεμία του, δε γίνεται αστόχαστος για τα λάθη που έκανε. Σκέπτεται αυτούς που με τη στάση του οδήγησε στο κακό, και προσπαθεί με οποιονδήποτε δυνατό τρόπο να τους επαναφέρει στο σωστό δρόμο. Όσο καθαρότερο είναι το φως στο οποίο εισέρχεται, τόσο μεγαλύτερη είναι η επιθυμία του να οδηγήσει τα βήματα των άλλων στον ορθό δρόμο. Δεν υποτιμάει τη σημασία της σφαλερής διαγωγής του παίρνοντας στα ελαφρά το λάθος του, αλλά υψώνει το σήμα του κινδύνου, ώστε οι άλλοι να προειδοποιηθούν. Ο Σολομών ομολόγησε ότι «η καρδία των υιών των ανθρώπων είναι πλήρης

κακίας, και αφροσύνη είναι εν τη καρδία αυτών.» (Εκκλ. 9:3). Και αλλού πάλι δήλωσε:

«Επειδή η κατά του πονηρού έργου απόφασις δεν εκτελείται ταχέως, διά τούτο η καρδία των υιών των ανθρώπων είναι όλη έκδοτος εις το να πράττη το κακόν. Αν και ο αμαρτωλός πράττη κακόν εκατοντάκις, και μακροημερεύει, εγώ όμως γνωρίζω βεβαίως ότι θέλει είσθαι καλόν εις τους φοβουμένους τον Θεό, οίτινες φοβούνται από προσώπου αυτού. Εις δε τον ασεβή δεν θέλει είσθαι καλόν, και δεν θέλουσι μακρυνθή αι ημέραι αυτού, αίτινες παρέρχονται ως σκιά, διότι δεν φοβείται από προσώπου του Θεού.» (Εκκλ. 8:11-13).

Με θεόπνευστη οδηγία ο βασιλιάς καταχώρησε για τις επερχόμενες γενεές το ιστορικό των σπαταλημένων χρόνων του μαζί με τα προειδοποιητικά τους διδάγματα. Έτσι, αν και το σπόρο που έσπειρε, τον θέρισε ο λαός του σε μια συγκομιδή από κακό, το ισόβιο έργο του δεν πήγε εντελώς χαμένο. Με πραότητα και ταπεινοφροσύνη, στα τελευταία χρόνια ο Σολομών «εδίδαξε την γνώσιν εις τον λαόν, και μάλιστα επρόσεξε και ηρεύνησε, και έβαλεν εις τάξιν πολλάς παροιμίας. Ο Εκκλησιαστής εζήτησε να εύρη λόγους ευαρέστους, και το γεγραμμένον ήτο ευθύτης και λόγοι αληθείας. Οι λόγοι των σοφών είναι ως βούκεντρα και ως καρφία εμπεπηγμένα υπό των διδασκάλων συναθροισάντων αυτούς, εδόθησαν δε παρά του αυτού ποιμένος. Περιπλέον δε τούτων, μάθε, υιέ μου.» (Εκκλ. 12:9-12).

«Ας ακούσωμεν το τέλος της όλης υποθέσεως, Φοβού τον Θεόν, και φύλαττε τας εντολάς Αυτού, επειδή τούτο είναι το παν του ανθρώπου. Διότι ο Θεός θέλει φέρει εις κρίσιν παν έργον, και παν κρυπτόν, είτε αγαθόν, είτε πονηρόν.» (Εκκλ. 12:13,14).

Τα τελευταία γραπτά του Σολομώντα φανερώνουν ότι καθώς αναγνώριζε όλο και περισσότερο τη διεστραμμένη πορεία του, απέδιδε ιδιαίτερη προσοχή στις προειδοποιήσεις προς τους νέους για να μη πέσουν στα ίδια λάθη που τον είχαν οδηγήσει να αποποιηθεί τελείως τα εκλεκτότερα δώρα του ουρανού. Με λύπη και ντροπή ομολόγησε ότι στα καλύτερα χρόνια της ανδρικής ηλικίας του, τότε που θα έπρεπε να έχει βρει στο Θεό την παρηγοριά, το στήριγμα, τη ζωή του, στράφηκε από το φως του ουρανού και από τη σοφία του Θεού, και αντικατέστησε με την ειδωλολατρία τη λατρεία του Κυρίου. Και τώρα, αφού πια διδάχθηκε από τη θλιβερή πείρα την τρέλα μιας τέτοιας ζωής, ο διακαής

πόθος του ήταν να σώσει τους άλλους από την πικρή εμπειρία από την οποία αυτός είχε περάσει.

Με συγκινητικό πάθος έγραψε για τα προνόμια και τις ευθύνες των νέων στην υπηρεσία του Θεού:

«Γλυκύ βέβαια είναι το φως, και ευάρεστον εις τους οφθαλμούς να βλέπωσι τον ήλιον. Αλλά και εάν ο άνθρωπος ζήση έτη πολλά, και ευφραίνηται εν πάσι τούτοις, ας ενθυμηθή όμως τας ημέρας του σκότους, ότι θέλουσιν είσθαι πολλαί. Πάντα τα συμβαίνοντα ματαιότης. Ευφραίνου, νεανίσκε, εν τη νεότητί σου, και η καρδία σου ας σε χαροποιή εν ταις ημέραις της νεότητός σου. Και περιπάτει κατά τας επιθυμίας της καρδίας σου, και κατά την όρασιν των οφθαλμών σου, πλην έξευρε ότι διά πάντα ταύτα ο Θεός θέλει σε φέρει εις κρίσιν. Και αφαίρεσον τον θυμόν από της καρδίας σου, και απομάκρυνον την πονηρίαν από της σαρκός σου, διότι η νεότης και η παιδική ηλικία είναι ματαιότης.» (Εκκλ. 11:7-10)

«Και ενθυμού τον Πλάστην σου εν ταις ημέραις της νεότητός σου, πριν έλθωσιν αι κακαί ημέραι και φθάσωσι τα έτη εις τα οποία θέλεις ειπεί, Δεν έχω ευχαρίστησιν εις αυτά, πριν σκοτισθή ο ήλιος, και το φως, και η σελήνη, και οι αστέρες, και επανέλθωσι τα νέφη μετά την βροχήν, ότε οι φύλακες της οικίας θέλουσι τρέμει και οι άνδρες οι ισχυροί θέλουσι κλονίζεσθαι, και αι αλέθουσαι θέλουσι παύσει διότι ωλιγοστεύθησαν, και αι βλέπουσαι διά των θυρίδων θέλουσιν αμαυρωθή, και αι θύραι θελουσι κλεισθή εν τη οδώ, ότε θέλει ασθενήσει η φωνή της αλεθούσης, και ο άνθρωπος θέλει εξεγείρεσθαι εις την φωνήν του στρουθίου, και πάσαι αι θυγατέρες του άσματος ατονίσωσιν. Ότε θέλουσι φοβείσθαι το ύψος, και θέλουσι τρέμει εν τη οδώ, ότε η αμυγδαλέα θέλει ανθήσει και η ακρίς θέλει προξενήσει βάρος και η όρεξις θέλει εκλείψει. Διότι ο άνθρωπος υπάγει εις τον αιώνιον οίκον αυτού, και οι πενθούντες περικυκλούσι τας οδούς, πριν λυθή η αργυρά άλυσος, και σπάση ο λύχνος ο χρυσούς, ή συντριφθή η υδρία εν τη πηγή, ή χαλάση ο τροχός εν τω φρέατι, και επιστρέψη το χώμα εις την γην, καθώς ήτο, και το πνεύμα επιστρέψη εις τον Θεόν, όστις έδωκεν αυτό.» (Εκκλ. 12:1-7).

Η ζωή του Σολομώντα είναι γεμάτη από προειδοποιήσεις όχι μόνο για τους νέους, αλλά και για τους ώριμους στην ηλικία, καθώς και για εκείνους που κατηφορίζουν στο μονοπάτι της ζωής, αντιμετωπίζοντας τη δύση του ηλίου. Βλέπουμε και ακούμε για

την αστάθεια των νέων, για την αμφιταλάντευσή τους μεταξύ ορθού και εσφαλμένου και για το ακατανίκητο γι'αυτούς ρεύμα των αμαρτωλών παθών. Από τα άτομα της ωριμότερης ηλικίας δεν περιμένουμε αυτή την αστάθεια και τη δυσπιστία. Περιμένουμε να έχει σχηματισθεί ο χαρακτήρας και να έχουν βαθιά ριζωθεί οι αρχές. Αλλά αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε. Όταν ο Σολομών έπρεπε να έχει δυνατό σαν ατσάλι χαρακτήρα, ξέπεσε από την ακεραιότητά του κάτω από την επήρεια του πειρασμού. Όταν η δύναμή του έπρεπε να είναι η ισχυρότερη, τότε βρέθηκε εντελώς ανίσχυρος.

Από τέτοια παραδείγματα πρέπει να διδαχθούμε ότι η επαγρύπνηση και η προσευχή αποτελούν τη μόνη ασφάλεια τόσο για τους νέους όσο και για τους ηλικιωμένους. Η ασφάλεια δε βρίσκεται στις ανώτερες θέσεις και στα μεγάλα προνόμια. Μπορεί κανείς να έχει απολαύσει για χρόνια μια πραγματική χριστιανική εμπειρία, αλλά εξακολουθεί να βρίσκεται εκτεθειμένος στις επιθέσεις του Σατανά.

Στον αγώνα μεταξύ εσωτερικής αμαρτίας και εξωτερικού πειρασμού, και αυτός ακόμη ο σοφός και δυνατός Σολομών νικήθηκε. Η αποτυχία του μας διδάσκει ότι οποιεσδήποτε μπορεί να είναι οι πνευματικές ικανότητες του ανθρώπου και με οσοδήποτε μεγάλη πιστότητα μπορεί να έχει υπηρετήσει το Θεό στο παρελθόν, δεν μπορεί ποτέ να εμπιστευθεί με σιγουριά στη δική του σύνεση και ακεραιότητα. Για κάθε γενεά και για κάθε τόπο το πραγματικό θεμέλιο και το υπόδειγμα για το σχηματισμό του χαρακτήρα υπήρξε το ίδιο. Ο θεϊκός νόμος «Θέλεις αγαπά Κύριον τον Θεόν σου εξ όλης καρδίας . . . και τον πλησίον σου ως σεαυτόν», η μεγάλη αυτή αρχή που εκδηλώθηκε στο χαρακτήρα και στη ζωή του Σωτήρα μας, αποτελεί το μόνο ασφαλές θεμέλιο, το μόνο ασφαλή οδηγό. «Σοφία και επιστήμη θέλουσιν είσθαι η στερέωσις των καιρών σου, και η σωτήριος δύναμις» - η σοφία και η επιστήμη που μόνο ο λόγος του Θεού μπορεί να μεταδώσει. (Λουκά 10:27, Ησ. 33:6).

Αληθεύουν εξίσου τώρα όσο και στην εποχή που ειπώθηκαν τα λόγια αυτά στον Ισραήλ, απαιτώντας υπακοή στις εντολές Του: «Αύτη είναι η σοφία σας και η σύνεσίς σας ενώπιον των εθνών.» Αυτή είναι η μόνη προστασία της ατομικής ακεραιότητας, της οικογενειακής αγνότητας, της κοινωνικής ευημερίας και της εθνικής σταθερότητας. Μέσα σε όλες τις περιπλοκές, τους κινδύνους και τις αντικρουόμενες απαιτήσεις της ζωής, ο μόνος

ασφαλής και σίγουρος κανόνας είναι να κάνουμε αυτό που λέγει ο Θεός. «Τα διατάγματα του Κυρίου (είναι) ευθέα» «και ο πράττων ταύτα δεν θέλει σαλευθή εις τον αιώνα.» (Δευτ. 4:6, Ψαλμ. 19:8, 15:5).

΄Οσοι δίνουν προσοχή στην προειδοποίηση που φέρει η αποστασία του Σολομώντα, θα κρατηθούν μακριά από την πρώτη εμφάνιση των αμαρτιών εκείνων που τον κυρίεψαν. Μόνον η υπακοή στις ουράνιες απαιτήσεις μπορεί να συγκρατήσει τον άνθρωπο από την αποστασία. Ο Θεός χορήγησε στον άνθρωπο πολύ φως και μεγάλες ευλογίες. Αλλά αν το φως αυτό και οι ευλογίες δε γίνουν αποδεκτά, δεν μπορούν να αποβούν ασφάλεια κατά της ανυπακοής και της αποστασίας. ΄Οταν εκείνοι, τους οποίους ο Θεός έχει υψώσει σε μεγάλες εμπιστευτικές θέσεις, στρέφονται από Αυτόν στην ανθρώπινη σοφία, τότε το φως τους μεταβάλλεται σε σκότος. Οι εμπιστευμένες σ'αυτούς ικανότητες μετατρέπονται σε παγίδα. Μέχρις ότου ο ανταγωνισμός φθάσει στο τέλος, πάντοτε θα υπάρχουν εκείνοι που απομακρύνονται από το Θεό.

Ο Σατανάς θα προσαρμόζει τις περιστάσεις έτσι που, αν δεν προστατευθούμε από τη θεϊκή δύναμη, αυτές θα εξασθενήσουν σχεδόν απαρατήρητα την κατοχύρωση της ψυχής. Πρέπει να διερωτόμαστε σε κάθε βήμα, ''είναι αυτή η οδός του Κυρίου;'' ΄Οσο διαρκεί η ζωή αυτή, θα χρειάζεται η στερεή διαφύλαξη των συναισθημάτων και παθών. Ούτε στιγμή δεν μπορούμε να είμαστε ασφαλείς, παρά μόνο αν βρισκόμαστε στο Θεό και αν η ζωή μας είναι «κεκρυμμένη εν Χριστώ». Η επαγρύπνηση και η προσευχή είναι οι εγγυητές της αγνότητας. ΄Οσοι θα εισέλθουν στην πόλη του Θεού, θα περάσουν από τη στενή πύλη με εναγώνιες προσπάθειες, επειδή «δεν θέλει εισέλθει εις αυτήν ουδέν το οποίον μιαίνει.» (Αποκ. 21:27). Κανείς όμως από αυτούς που έχουν πέσει στην αμαρτία, δεν πρέπει να αποθαρρυνθεί. ΄Ανθρωποι ηλικιωμένοι, τιμημένοι άλλοτε από το Θεό, μπορεί να έχουν μολύνει την ψυχή τους, θυσιάζοντας την αρετή στο βωμό του ένοχου πόθου. Αν όμως μετανοήσουν, αν εγκαταλείψουν την αμαρτία και στραφούν στο Θεό, υπάρχει ακόμη ελπίδα γι'αυτούς.

Εκείνος που δηλώνει «έσο πιστός μέχρι θανάτου και θέλω σοι δώσει τον στέφανον της ζωής», δίνει επίσης και την πρόσκληση: «Ας εγκαταλίπη ο ασεβής την οδόν αυτού, και ο άδικος τας βουλάς αυτού, και ας επιστρέψη προς τον Κύριον, και θέλει ελεήσει αυτόν, και προς τον Θεόν ημών, διότι Αυτός θέλει συγχωρήσει

αφθόνως.» Ο Θεός μισεί την αμαρτία, αλλά αγαπάει τον αμαρτωλό. Λέει: «Θέλω ιατρεύσει την αποστασίαν αυτών, θέλω αγαπήσει αυτούς εγκαρδίως.» (Αποκ. 2:10, Ησ. 55:7, Ωσ. 14:4).

Η μετάνοια του Σολομώντα ήταν ειλικρινής. Η ζημιά όμως που προξένησε το κακό του παράδειγμα δεν μπορούσε να απαλειφθεί. Στο διάστημα της αποστασίας του υπήρχαν στο βασίλειό του άνθρωποι που έμειναν πιστοί στο καθήκον τους, διατηρώντας την αφοσίωσή τους. Πολλοί όμως είχαν παρασυρθεί, και οι δυνάμεις του κακού που κινητοποιήθηκαν με την ειδωλολατρία και με τις συνήθειες του κόσμου, δεν ήταν εύκολο να αναχαιτισθούν από το μεταμελημένο βασιλιά. Η επιρροή του για το καλό είχε εξασθενήσει.

Πολλοί δίσταζαν να δείξουν πλήρη εμπιστοσύνη στη διακυβέρνησή του. Παρόλο που ο βασιλιάς ομολόγησε την αμαρτία του και έγραψε για το καλό των γενεών που θα ακολουθούσαν μια αναφορά της ανοησίας του και της μεταμέλειάς του, δεν μπορούσε ποτέ να ελπίζει ότι θα ήταν δυνατόν να εξουδετερώσει εντελώς την επίδραση των σφαλμάτων του. Ενθαρρυμένοι από την αποστασία του, πολλοί εξακολουθούσαν να κάνουν το κακό και μόνο το κακό. Και στο ολίσθημα πολλών ηγετών που τον είχαν μιμηθεί, μπορεί να αποδοθεί η λυπηρή επίδραση του εξευτελισμού των θεόδοτων ικανοτήτων του.

Μέσα στην αγωνία της επώδυνης αντανάκλασης της αμαρτωλής πορείας, ο Σολομών βρέθηκε αναγκασμένος να δηλώσει:

> «Η σοφία είναι καλητέρα παρά τα όπλα του πολέμου, είς δε αμαρτωλός αφανίζει μεγάλα καλά.» «Είναι κακόν το οποίον είδον υπό τον ήλιον, λάθος, λέγω, προερχόμενον από του εξουσιαστού, ότι ο άφρων βάλλεται εις μεγάλας αξίας.» «Μυίαι αποθνήσκουσαι κάμνουσι το μύρον του μυρεψού να βρωμή, να αναβράζη, και μικρά αφροσύνη ατιμάζει τον εν υπολήψει επί σοφία και τιμή.» (Εκκλ. 9: 18, 10:5,6,1).

Ανάμεσα στα πολλά μαθήματα που διδάσκονται από τη ζωή του Σολομώντα, κανένα δεν παρουσιάζεται εμφατικότερο από τη δύναμη της επιρροής για το καλό ή το κακό. Όσο περιορισμένη και αν είναι η σφαίρα της δράσης μας, ασκούμε πάντοτε επιρροή για ευτυχία ή για δυστυχία. Ασχετα αν το ξέρουμε ή το ελέγχουμε, αυτό απευθύνεται στους άλλους με ευλογία ή με κατάρα. Μπορεί να φέρει τη βαρύτητα της αποκαρδιωτικής δυσαρέσκειας ή το δηλητήριο του θανάσιμου μιάσματος μιας προσφιλούς αμαρτίας, ή μπορεί να φορτίζεται με τη ζωοδότειρα δύναμη της πίστης, του

θάρρους και της ελπίδας, και να γλυκαίνεται με την ευωδιά της αγάπης. Το αποτέλεσμα όμως για το καλό ή το κακό θα το φέρει οπωσδήποτε.

Η σκέψη ότι η επιρροή μας μπορεί να είναι οσμή θανάτου προς θάνατο, είναι τρομερή αλλά πιθανή. Ποιος μπορεί να υπολογίσει την απώλεια μιας πλανημένης ψυχής από την οποία αφαιρείται η αιώνια ευτυχία! Και όμως μια απότομη πράξη μας, ένας απερίσκεπτος λόγος μας ασκεί μια τόσο βαθιά επιρροή στη ζωή κάποιου άλλου που μπορεί να προξενήσει την καταστροφή της ψυχής του. Ένας ψόγος του χαρακτήρα είναι ικανός να απομακρύνει πολλούς από το Χριστό.

Καθώς ο σπαρμένος σπόρος θερίζεται και ο θερισμένος σπόρος ξανασπέρνεται, ο θερισμός πολλαπλασιάζεται. Ο νόμος αυτός αληθεύει στις σχέσεις μας με τους άλλους. Η κάθε πράξη, ο κάθε λόγος είναι ένας σπόρος που θα καρποφορήσει. Κάθε πράξη καλοκαγαθίας, υπακοής, αυταπάρνησης θα αναπαραχθεί στους άλλους, και μέσα από εκείνους πάλι σε άλλους. Το ίδιο, κάθε πράξη ζηλοφθονίας, κακίας ή διχόνοιας θα φυτρώσει σε «ρίζα πικρίας» και θα μολύνει πολλούς. (Εβρ. 12:15). Και πόσους περισσότερους θα δηλητηριάσουν οι «πολλοί»! Έτσι προχωρεί το σπάρσιμο του καλού και του κακού γι'αυτή τη ζωή και για την αιωνιότητα.

ΤΟ ΡΗΓΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

«Εκοιμήθη ο Σολομών μετά των πατέρων αυτού, και ετάφη εν τη πόλει Δαβίδ του πατρός αυτού, και εβασίλευσεν αντ'αυτού Ροβοάμ ο υιός αυτού.» (Α΄Βασ. 11:43)

Λίγο μετά την ανάρρησή του στο θρόνο, ο Ροβοάμ πήγε στη Συχέμ, όπου περίμενε να λάβει επίσημη αναγνώριση από όλες τις φυλές, «διότι ήρχετο πας ο Ισραήλ εις Συχέμ διά να κάμη αυτόν βασιλέα.» (Β΄Χρον. 10:1).

Ανάμεσα στους εκεί παρευρισκομένους ήταν και ο Ιεροβοάμ ο γιος του Ναβάτ - ο ίδιος Ιεροβοάμ, ο γνωστός από τη βασιλεία του Σολομώντα ως «ανήρ δυνατός εν ισχύι», στον οποίον ο προφήτης Αχιά ο Σηλωνίτης είχε μεταβιβάσει την καταπληκτική αγγελία: «Ιδού, θέλω διαρρήξει την βασιλείαν εκ της χειρός του Σολομώντος, και δώσει τας δέκα φυλάς εις σε.» (Α΄Βασ. 11: 28,31).

Με τον απεσταλμένο Του αυτόν ο Κύριος είχε εξηγήσει με σαφήνεια στον Ιεροβοάμ την ανάγκη του διαχωρισμού του βασιλείου. Ο διαχωρισμός αυτός έπρεπε να γίνει, γιατί είχε δηλώσει: «Διότι Με εγκατέλιπον, και ελάτρευσαν Αστάρτην την θεάν των Σιδωνίων, Χεμώς τον θεόν των Μωαβιτών, και Μελχών τον θεόν των υιών Αμμών. Και δεν περιεπάτησαν εις τας οδούς Μου, διά να πράττωσι το ευθές ενώπιόν Μου, και να φυλάττωσι τα διατάγματά Μου και τας κρίσεις Μου, ως Δαβίδ ο πατήρ αυτού.» (Α'Βασ.11:33).

Επιπλέον, είχε εξηγηθεί στον Ιεροβοάμ ότι η βασιλεία δε θα διαρρηγνυόταν πριν να λήξει η μοναρχία του Σολομώντα. Ο Κύριος δήλωσε:

> «Δεν θέλω όμως λάβει πάσαν την βασιλείαν εκ της χειρός αυτού, αλλά θέλω διατηρήσει αυτόν ηγεμόνα πάσας τας ημέρας της ζωής αυτού, χάριν Δαβίδ του δούλου Μου τον οποίον έκλεξα, διότι εφύλαττε τας εντολάς Μου και τα διατάγματά

Μου. Θέλω όμως λάβει την βασιλείαν εκ της χειρός του υιού αυτού, και δώσει αυτήν εις σε, τας δέκα φυλάς.» (Α΄Βασ. 11:34, 35).

Παρά το γεγονός ότι ο Σολομών λαχταρούσε να προετοιμάσει το Ροβοάμ που είχε εκλεγεί διάδοχός του, να αντιμετωπίσει με σύνεση την προαναγγελθείσα από τον προφήτη του Θεού κρίση, δεν κατόρθωσε ποτέ να ασκήσει κατάλληλη για το καλό επιρροή στη σκέψη του γιου του, του οποίου η αρχική εκπαίδευση είχε τόσο κατάφωρα παραμεληθεί. Ο Ροβοάμ είχε κληρονομήσει από την Αμμωνίτιδα μητέρα του τη σφραγίδα ενός αμφιταλαντευόμενου χαρακτήρα. Κάποτε προσπάθησε να υπηρετήσει το Θεό, απολαμβάνοντας μέχρι ένα βαθμό την ευημερία. Δεν έμεινε όμως σταθερός, και τελικά ενέδωσε στις διάφορες κακές επιρροές που τον είχαν περιβάλλει από τη νηπιακή ηλικία του. Τα λάθη της ζωής του Ροβοάμ και η τελική αποστασία του φανερώνουν τα τρομερά αποτελέσματα της επιγαμίας του Σολομώντα με ειδωλολάτρισσες γυναίκες.

Οι φυλές είχαν υποστεί μακρόχρονα θλιβερά αδικήματα εξαιτίας των καταπιεστικών μέτρων του προηγούμενου κυβερνήτη τους. Η πολυδάπανη βασιλεία του Σολομώντα στο διάστημα της αποστασίας του τον είχε οδηγήσει να επιβάλει βαριά φορολογία στο λαό και να απαιτήσει σημαντική χειρωνακτική υπηρεσία. Πριν προχωρήσουν στη στέψη ενός νέου διοικητή, οι αρχηγοί των φυλών αποφάσισαν να βεβαιωθούν αν ο γιος του Σολομώντα είχε ή δεν είχε σκοπό να ελαφρύνει τα βάρη αυτά.

«Τότε ήλθον ο Ιεροβοάμ και πας ο Ισραήλ και ελάλησαν προς τον Ροβοάμ λέγοντες, Ο πατήρ σου εσκλήρυνε τον ζυγόν ημών. Τώρα λοιπόν την δουλείαν την σκληράν του πατρός σου, και τον ζυγόν αυτού τον βαρύν, τον οποίον επέβαλεν εφ’ημάς, ελάφρυνον συ και θέλομεν σοι δουλεύει.»

Επιθυμώντας να ζητήσει τη γνώμη των συμβούλων του πριν να καθορίσει την πολιτική γραμμή του, ο Ροβοάμ απάντησε:

«Επανέλθετε προς εμέ μετά τρεις ημέρας.»

«Και ανεχώρησεν ο λαός. Και συνεβουλεύθη ο βασιλεύς Ροβοάμ τους πρεσβυτέρους, οίτινες παρίσταντο ενώπιον του Σολομώντος του πατρός αυτού έτι ζώντος, λέγων, Τι με συμβουλεύετε σεις να αποκριθώ προς τον λαόν τούτον; Και ελάλησαν προς αυτόν λέγοντες, Εάν φερθής ευμενώς προς τον λαόν τούτον, και ευαρεστήσης εις αυτούς, και λαλήσης προς

αυτούς αγαθούς λόγους, τότε θέλουσιν είσθαι δούλοι σου διά παντός.» (Β΄Χρον. 10:3-7).

Μη ικανοποιημένος ο Ροβοάμ, στράφηκε σε νεότερα άτομα με τα οποία είχε συναναστραφεί στα νιάτα του και στην αρχή της ανδρικής ηλικίας του και τους ρώτησε: «Τί με συμβουλεύετε σεις να αποκριθώμεν προς το λαόν τούτον, όστις ελάλησε προς εμέ, λέγων, Ελάφρωσον τον ζυγόν τον οποίον ο πατήρ σου επέβαλεν εφ' ημάς;» (Α΄Βασ.12:9). Οι νέοι πρότειναν να φερθεί αυστηρά με τους υπηκόους του βασιλείου του και να τους κάνει από μιας αρχής γνωστό ότι δε θα ανεχόταν καμιά επέμβαση στις προσωπικές επιθυμίες του.

Κολακευμένος από την προοπτική της εξάσκησης απόλυτης εξουσίας, ο Ροβοάμ αποφάσισε να απορρίψει τη συμβουλή των ωριμοτέρων ανδρών του βασιλείου του, δεχόμενος για συμβούλους του τους νεοτέρους. Έτσι, όταν την προσδιορισμένη ημέρα «ήλθεν ο Ιεροβοάμ και πας ο λαός προς τον Ροβοάμ» για την ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική που σκεπτόταν να ακολουθήσει, «απεκρίθη ο βασιλεύς προς αυτούς σκληρώς . . . λέγων, ο πατήρ μου εβάρυνε τον ζυγόν σας, αλλ' εγώ θέλω κάμει αυτόν βαρύτερον. Ο πατήρ μου σας επαίδευσε με μάστιγας, αλλ'εγώ θέλω σας παιδεύσει με σκορπίους.» (Α΄Βασ. 12:12-14).

Αν ο Ροβοάμ και οι άπειροι σύμβουλοί του είχαν εννοήσει ποιο ήταν το θεϊκό θέλημα για τον Ισραήλ, θα είχαν εισακούσει το αίτημα του λαού για τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση του κράτους. Την ώρα όμως της ευκαιρίας που τους παρουσιάσθηκε στη Συχέμ δεν υπολόγισαν από την αιτία στο αποτέλεσμα, και έτσι εξασθένησαν για πάντα την επιρροή τους επάνω σ'ένα μεγάλο μέρος του λαού. Η δηλωμένη τους απόφαση να συνεχίσουν και να αυξήσουν την καταδυνάστευση που πρωτοεμφανίσθηκε στη βασιλεία του Σολομώντα, ήταν εντελώς αντίθετη με το θέλημα του Θεού, και έδωσε στο λαό μεγάλη αφορμή να αμφιβάλουν για την ειλικρίνεια των κινήτρων τους. Με την ασύνετη και άκαρδη προσπάθεια να ασκήσει δύναμη, ο βασιλιάς και οι εκλεγέντες σύμβουλοι φανέρωσαν την περηφάνια που εμπνέει η θέση και η εξουσία.

Ο Κύριος δεν επέτρεψε στο Ροβοάμ να εφαρμόσει την πολιτική που είχε χαράξει. Ανάμεσα στις φυλές υπήρχαν χιλιάδες ανθρώπων που είχαν ξεσηκωθεί πολύ από τα καταπιεστικά μέτρα της μοναρχίας του Σολομώντα, και τώρα ένιωθαν πως δεν μπο-

ρούσαν να κάνουν διαφορετικά, παρά να επαναστατήσουν εναντίον του οίκου του Δαβίδ.

«Και ιδών πας ο Ισραήλ ότι ο βασιλεύς δεν εισήκουσεν εις αυτούς, απεκρίθη ο λαός προς τον βασιλέα, λέγων, Τί μέρος έχομεν ημείς εις τον Δαβίδ; ουδεμίαν κληρονομίαν έχομεν εις τον υιόν του Ιεσσαί. Εις τας σκηνάς σου έκαστος, Ισραήλ. Πρόβλεψον τώρα, Δαβίδ, περί του οίκου σου. Και ανεχώρησεν πας ο Ισραήλ εις τας σκηνάς αυτού.» (Α'Βασ. 12:16).

Το ρήγμα που προκάλεσε η απότομη απάντηση του Ροβοάμ αποδείχθηκε ανεπανόρθωτο. Από τότε οι δώδεκα φυλές του Ισραήλ χωρίσθηκαν. Οι φυλές του Ιούδα και του Βενιαμίν αποτέλεσαν το νότιο βασίλειο του Ιούδα κάτω από την ηγεσία του Ροβοάμ, ενώ οι δέκα βόρειες φυλές συνέστησαν και διατήρησαν διαφορετική κυβέρνηση, γνωστή ως βασίλειο του Ισραήλ με αρχηγό τους τον Ιεροβοάμ. Έτσι, εκπληρώθηκε η πρόρρηση του προφήτη σχετικά με το ρήγμα του βασιλείου. «Το πράγμα έγεινε παρά Κυρίου.» (Α΄ Βασ. 12:15).

΄Οταν ο Ροβοάμ είδε να αποσκιρτούν οι δέκα φυλές από αυτόν, τέθηκε σε άμεση κίνηση. Μεταχειριζόμενος έναν από τους σημαίνοντες άνδρες του βασιλείου του, «τον Αδωράμ τον επί των φόρων», κατέβαλε προσπάθεια για να τους συμφιλιώσει. Ο πρέσβης όμως αυτός της ειρήνης δέχθηκε την έκδηλη συμπεριφορά των εχθρικών αισθημάτων κατά του Ροβοάμ. «Ελιθοβόλησαν αυτόν πας ο Ισραήλ με λίθους, και απέθανε.» Τρομοκρατημένος από τη μεγάλη έκταση που φάνηκε να πήρε η επανάσταση, «έσπευσεν ο βασιλεύς Ροβοάμ να αναβή εις την άμαξαν, διά να φύγη εις Ιερουσαλήμ.» (Α΄Βασ. 12:18).

«Και ελθών ο Ροβοάμ εις Ιερουσαλήμ, συνήθροισε πάντα τον οίκον Ιούδα, και την φυλήν Βενιαμίν, εκατόν ογδοήκοντα χιλιάδας εκλεκτών πολεμιστών, διά να πολεμήσωσι κατά του οίκου Ισραήλ, όπως επαναφέρωσι την βασιλείαν εις τον Ροβοάμ τον υιόν του Σολομώντος.

΄Εγινεν όμως λόγος Θεού προς τον Σεμαΐαν, άνθρωπον του Θεού, λέγων, Λάλησον προς Ροβοάμ, τον υιόν του Σολομώντος, τον βασιλέα του Ιούδα, και προς πάντα τον οίκον Ιούδα και Βενιαμίν, και προς το επίλοιπον του λαού λέγων, Ούτω λέγει Κύριος, Δεν θέλετε αναβή, ουδέ πολεμήσει εναντίον των αδελφών σας των υιών Ισραήλ. Επιστρέψατε έκαστος εις τον οίκον αυτού, διότι παρ'Εμού έγινε το πράγμα τού-

το. Και υπήκουσαν εις τον λόγον του Κυρίου, και επέστρεψαν να υπάγωσι, κατά τον λόγον του Κυρίου.» (Α΄Βασ. 12:21-24).

Τρία χρόνια ο Ροβοάμ προσπάθησε να επωφεληθεί από τη θλιβερή αυτή πείρα στην αρχή της βασιλείας του. Και με την προσπάθειά του αυτή ευημέρησε. «Ωκοδόμησε πόλεις οχυράς εν Ιούδα», «και οχύρωσε τα φρούρια, και έβαλεν εις αυτά φρουράρχους, και αποθήκας τροφών, και ελαίου, και οίνου.» Προσεκτικά «ωχύρωσεν αυτάς πολύ σφόδρα.» (Β΄Χρον. 11:5,11,12). Το μυστικό όμως της ευημερίας του Ιούδα στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Ροβοάμ δεν οφειλόταν στα μέτρα αυτά. Ήταν η αναγνώριση του Θεού ως Ανώτατου Άρχοντα που έφερε τις φυλές του Ιούδα και του Βενιαμίν σε πλεονεκτική θέση. Στον αριθμό τους προστέθηκαν πολλοί θεοφοβούμενοι άνθρωποι από τις βόρειες φυλές.

«΄Οσοι εκ πασών των φυλών του Ισραήλ έδωκαν τας καρδίας αυτών εις το να ζητώσι Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ, ήλθον εις Ιερουσαλήμ διά να θυσιάσωσιν εις Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτών. Και κατίσχυσαν την βασιλείαν του Ιούδα, και ισχυροποίησαν τον Ροβοάμ τον υιόν του Σολομώντος, τρία έτη, διότι τρία έτη περιεπάτησαν εν τη οδώ του Δαβίδ και του Σολομώντος.» (Β΄Χρον. 11:16,17).

Στη συνέχιση αυτής της πορείας βρισκόταν η ευκαιρία του Ροβοάμ να επανορθώσει αισθητά τα λάθη του παρελθόντος και να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη στην ικανότητά του να διοικήσει με σύνεση. Η πένα όμως της θεοπνευστίας χάραξε τη λυπηρή καταχώρηση του διαδόχου του Σολομώντα σαν έναν ο οποίος απέτυχε να ασκήσει δυνατή επιρροή για αφοσίωση στο Θεό.

Από φυσικού του ισχυρογνώμων, γεμάτος αυτοπεποίθηση, επίμονος και με ροπή προς την ειδωλολατρία, μπορούσε μολαταύτα, αν είχε θέσει την εμπιστοσύνη του εξ ολοκλήρου στο Θεό, να είχε σχηματίσει ισχυρό χαρακτήρα, σταθερή πίστη και υποταγή στις θεϊκές απαιτήσεις. Με το πέρασμα του χρόνου όμως, ο βασιλιάς στήριξε την εμπιστοσύνη του στη δύναμη της θέσης που κατείχε και των φρουρίων που κατοχύρωσε. Λίγο κατ'ολίγο υποχώρησε στις κληρονομικές αδυναμίες του μέχρις ότου όλη η επιρροή του κατευθύνθηκε στην ειδωλολατρία. «Καθώς εστερεώθη η βασιλεία του Ροβοάμ και ενεδυναμώθη, εγκατέλιπε τον νόμον του Κυρίου, και πας ο Ισραήλ μετ'αυτού.» (Β΄Χρον. 12:1)

Πόσο λυπηρά, πόσο γεμάτα σημασία τα λόγια «και πας ο Ισραήλ μετ'αυτού»! Ο λαός που ο Θεός είχε εκλέξει να γίνει φως

στα γύρω έθνη, στρεφόταν από την Πηγή της δύναμης και προσπαθούσε να γίνει όπως τα γειτονικά τους κράτη. Όπως με το Σολομώντα, το ίδιο έγινε και με το Ροβοάμ - η επιρροή του κακού παραδείγματος παρέσυρε πολλούς.

Και όπως έγινε με αυτούς, έτσι, κατά μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό γίνεται και σήμερα με τον καθένα που επιδίδεται στο κακό - η επίδραση της κακοπραγίας δεν περιορίζεται στον πράττοντα. «Ουδείς ζη δι'εαυτόν.» Κανείς δε χάνεται μόνος στην παρανομία. Του καθένα η ζωή είναι ή ένα φως που φωτίζει και χαροποιεί τους άλλους, ή μια σκοτεινή επιρροή που οδηγεί στην απόγνωση και στην καταστροφή. Ή οδηγούμε τους άλλους ψηλά προς την ευτυχία και την αιώνια ζωή, ή χαμηλά προς τη θλίψη και τον αιώνιο θάνατο. Και αν με τις πράξεις μας προτρέπουμε ή αναγκάζουμε αυτούς που μας περιβάλλουν, να επιδοθούν στο κακό, τότε γινόμαστε συνένοχοι της αμαρτίας τους.

Ο Θεός δεν επέτρεψε να μείνει ατιμώρητη η αμαρτία του αρχηγού του Ιούδα.

> «Εν τω πέμπτω έτει της βασιλείας του Ροβοάμ, Σισάκ ο βασιλεύς της Αιγύπτου ανέβη εναντίον της Ιερουσαλήμ, επειδή παρηνόμησαν εις τον Κύριον, μετά χιλίων διακοσίων αμαξών και εξήκοντα χιλιάδων ιππέων. Ο δε λαός όστις ήλθε μετ'αυτού εξ Αιγύπτου ήτο αναρίθμητος . . . Και κυριεύσας τας οχυράς πόλεις τας εν Ιούδα, ήλθεν έως της Ιερουσαλήμ. Τότε ο Σεμαΐας ο προφήτης ήλθε προς Ροβοάμ, και τους άρχοντας του Ιούδα τους συναχθέντας εν Ιερουσαλήμ διά τον φόβον του Σισάκ, και είπε προς αυτούς, Ούτω λέγει Κύριος, Σεις Με εγκαταλίπετε, διά τούτο σας εγκατέλιπον και Εγώ εις την χείρα του Σισάκ.» (Β΄ Χρον. 12:2-5).

Ο λαός δεν είχε ακόμη φθάσει σε τέτοιο βαθμό της αποστασίας ώστε να αγνοήσει τις ποινικές κυρώσεις του Θεού. Στις απώλειες που υπέστησαν με την εισδρομή του Σισάκ, αναγνώρισαν το δάκτυλο του Θεού και για ένα διάστημα ταπεινώθηκαν. «Δίκαιος ο Κύριος», ομολόγησαν.

> «Και ότε είδεν ο Κύριος ότι εταπεινώθησαν, έγεινε λόγος Κυρίου προς τον Σεμαΐαν λέγων, Ούτοι εταπεινώθησαν. Δεν θέλω εξολοθρεύσει αυτούς, αλλά θέλω χαρίσει εις αυτούς σωτηρίαν τινά, και ο θυμός Μου δεν θέλει εκχυθή επί την Ιερουσαλήμ διά χειρός του Σισάκ. Αλλ'όμως θέλουσι γείνει δούλοι αυτού, διά να γνωρίσωσι την δουλείαν την Εμήν, και την δουλείαν των βασιλειών της γης.

6. Το ρήγμα του βασιλείου

Και ανέβη ο Σισάκ ο βασιλεύς της Αιγύπτου επί την Ιερουσαλήμ, και έλαβε τους θησαυρούς του οίκου του Κυρίου, και τους θησαυρούς του οίκου του βασιλέως. Τα πάντα έλαβεν, έλαβεν έτι τους θυρεούς τους χρυσούς, τους οποίους έκαμεν ο Σολομών. Και αντ' εκείνων έκαμεν ο βασιλεύς Ροβοάμ θυρεούς χαλκίνους, και παρέδωκεν αυτούς εις τας χείρας των αρχόντων των σωματοφυλάκων, οίτινες εφύλαττον την είσοδον του οίκου του βασιλέως . . . Επειδή λοιπόν εταπεινώθη (ο βασιλεύς), απεστράφη απ'αυτού ο θυμός του Κυρίου, διά να μη αφανίση αυτούς ολοκλήρως, διότι ήσαν έτι αγαθά πράγματα εν τω Ιούδα.» (Β΄Χρον. 12: 6-12).

΄Οταν όμως πέρασε η συμφορά και το κράτος πάλι ευημέρησε, πολλοί ξέχασαν τους φόβους τους και στράφηκαν πάλι στην ειδωλολατρία. Ανάμεσα σ'αυτούς ήταν ο ίδιος ο βασιλιάς Ροβοάμ. Αν και ταπεινώθηκε με τη συμφορά που τον είχε επισκεφθεί, απέτυχε να καταστήσει οριστικά την πείρα αυτή μια κρίσιμη καμπή της ζωής του. Λησμονώντας το μάθημα που ο Θεός είχε προσπαθήσει να του διδάξει, ξανακύλησε στα αμαρτήματα που είχαν προκαλέσει τις τιμωρίες στο έθνος. ΄Υστερα από μερικά άδοξα χρόνια κατά τα οποία ο βασιλιάς «δεν προσήλωσε την καρδίαν αυτού εις το να εκζητή τον Κύριον», «εκοιμήθη ο Ροβοάμ μετά των πατέρων αυτού και ετάφη εν τη πόλει Δαβίδ. Εβασίλευσε δε αντ'αυτού Αβιά ο υιός αυτού.» (Εδ. 14,16).

Με το ρήγμα του βασιλείου στην αρχή της ηγεμονίας του Ροβοάμ, η δόξα του Ισραήλ άρχισε να απομακρύνεται χωρίς ποτέ να επανέλθει εξολοκλήρου. Κατά καιρούς, στους αιώνες που ακολούθησαν, ο θρόνος του Δαβίδ είχε καταληφθεί από άνδρες με ηθική αξία και πλατιά ευθυκρισία και, κάτω από την αρχηγία των ηγεμόνων αυτών, οι ευλογίες οι χορηγημένες στον Ιούδα επεκτάθηκαν και στα όμορα έθνη. Μερικές φορές το όνομα του Κυρίου υψώθηκε πάνω από κάθε ψεύτικο θεό και ο νόμος Του τηρήθηκε με σεβασμό. Από καιρό σε καιρό προφήτες μεγάλης ολκής παρουσιάσθηκαν για να ενισχύσουν τα χέρια των αρχηγών και να ενθαρρύνουν το λαό να παραμείνει πιστός. Οι σπόροι όμως του κακού που φύτρωσαν με την ανάρρηση του Ροβοάμ στο θρόνο, δεν επρόκειτο να εκριζωθούν ποτέ ολοκληρωτικά. Και κατά καιρούς ο άλλοτε ευνοούμενος λαός του Θεού έμελλε να πέσει τόσο χαμηλά, ώστε κατάντησε περίγελως των εθνικών.

΄Ομως, παρά τη διαστροφή εκείνων που έκλιναν προς τις ειδωλολατρικές συνήθειες, με ευσπλαχνία ο Θεός έκανε ό,τι ήταν

στη δύναμή Του για να σώσει το διαιρημένο βασίλειο από την ολοσχερή καταστροφή. Και καθώς τα χρόνια κυλούσαν και ο σκοπός του για τον Ισραήλ φαινόταν να τορπιλίζεται εντελώς από τα επινοήματα των εμπνευσμένων από σατανικούς πράκτορες ανθρώπων, Εκείνος εξακολουθούσε να εκδηλώνει τα καλοπροαίρετα σχέδιά Του με την αιχμαλωσία και την παλιννόστηση του εκλεκτού έθνους.

Το σχίσμα του βασιλείου δεν ήταν παρά η αρχή μιας θαυμάσιας ιστορίας στην οποία αποκαλύπτονται τόσο η μακροθυμία όσο και η ευσπλαχνία του Θεού. Από το καμίνι της θλίψης έμελλαν να περάσουν εξαιτίας των κληρονομικών και επίκτητων ροπών προς το κακό. Έτσι ο Θεός επιδίωξε να τους εξαγνίσει για να τους καταστήσει ιδιαίτερο λαό Του, ζηλωτή καλών έργων, οι οποίοι και τελικά θα αναγνώριζαν:

> «Δεν υπάρχει όμοιός Σου, Κύριε. Είσαι μέγας, και μέγα το όνομά Σου εν δυνάμει. Τίς δεν ήθελε Σε φοβείσθαι, Βασιλεύ των εθνών;... Μεταξύ πάντων των σοφών των εθνών, και εν πάσι τοις βασιλείοις αυτών, δεν υπάρχει όμοιός Σου.» «Ο Κύριος είναι Θεός αληθινός, είναι Θεός ζων, και Βασιλεύς αιώνιος.» (Ιερ. 10:6,7,10).

Και οι λατρευτές των ειδώλων θα μάθαιναν στο τέλος το μάθημα ότι οι ψεύτικοι θεοί είναι ανήμποροι να ανυψώσουν και να σώσουν. «Οι θεοί οίτινες δεν έκαμον τον ουρανόν και την γην, θέλουσι αφανισθή από της γης, και υποκάτωθεν του ουρανού τούτου.» (Ιερ. 10:11). Ο άνθρωπος μπορεί να βρει ανάπαυση και ειρήνη μόνο με την αφοσίωσή του στο ζώντα Θεό που δημιούργησε τα πάντα και κυβερνάει τα πάντα.

Ομόψυχοι οι τιμωρημένοι αλλά μεταμελημένοι του Ισραήλ και του Ιούδα θα έφθαναν κάποτε να ανανεώσουν τη διαθήκη της σχέσης τους με τον Κύριο των δυνάμεων, το Θεό των πατέρων τους, και περί αυτού θα δήλωναν:

> «Αυτός εποίησε την γην διά της δυνάμεως Αυτού,
> Εστερέωσε την οικουμένην διά της σοφίας Αυτού,
> Και εξέτεινε τους ουρανούς εν τη συνέσει Αυτού.
> Όταν εκπέμπει την φωνήν Αυτού,
> Συνίσταται πλήθος υδάτων εν ουρανοίς,
> Και ανάγει νεφέλας από των άκρων της γης.
> Κάμνει αστραπάς διά βροχήν,
> Και εξάγει άνεμον από των θησαυρών Αυτού.

6. Το ρήγμα του βασιλείου

Πας άνθρωπος εμωράνθη υπό της γνώσεως αυτού,
Πας χωνευτής κατησχύνθη υπό των γλυπτών,
διότι ψεύδος είναι το χωνευτόν αυτού,
Και πνοή δεν υπάρχει εν αυτώ.
Ματαιότης ταύτα, έργον πλάνης.
Εν τω καιρώ της επισκέψεως αυτών θέλουσιν απολεσθή.
Η μερίς του Ιακώβ δεν είναι ως αυτά,
Διότι Αυτός είναι ο πλάσας τα πάντα.
Και ο Ισραήλ είναι η ράβδος της κληρονομίας Αυτού.
Κύριος των δυνάμεων το όνομα Αυτού.»

Ιερ. 10:12-16

Ο ΙΕΡΟΒΟΑΜ

Ενθρονισμένος από τις δέκα επαναστατημένες φυλές του Ισραήλ κατά του οίκου του Δαβίδ, ο Ιεροβοάμ, ο πρώην δούλος του Σολομώντα, ήταν σε θέση να κάνει συνετές μεταρρυθμίσεις τόσο στις πολιτικές όσο και στις θρησκευτικές υποθέσεις. Κάτω από την ηγεσία του Σολομώντα, είχε δείξει επιδεξιότητα και ευθυκρισία, και η γνώση που είχε αποκτήσει τα χρόνια της πιστής υπηρεσίας τον κατέστησαν κατάλληλο να κυβερνήσει με σύνεση. Ο Ιεροβοάμ όμως απέτυχε να βασισθεί στο Θεό.

Ο μεγαλύτερος φόβος του Ιεροβοάμ ήταν ότι κάποτε στο μέλλον οι καρδιές των υπηκόων του μπορεί να ελκύονταν από τον ηγεμόνα που κατείχε το θρόνο του Δαβίδ. Σκεπτόταν πως αν οι δέκα φυλές είχαν το ελεύθερο να επισκέπτονται συχνά την παλιά έδρα της ιουδαϊκής μοναρχίας, όπου εξακολουθούσε η λατρεία στο ναό όπως στα χρόνια της βασιλείας του Σολομώντα, πολλοί θα είχαν τη διάθεση να ανανεώσουν την αφοσίωσή τους στην κυβέρνηση του κέντρου της Ιερουσαλήμ. Ζητώντας τη γνώμη των συμβούλων του, ο Ιεροβοάμ αποφάσισε μονομιάς να μειώσει όσο το δυνατόν περισσότερο την πιθανότητα μιας ενδεχόμενης εξέγερσης κατά της ηγεσίας του. Αυτό θα το πετύχαινε με τη σύσταση δύο θρησκευτικών κέντρων εντός των ορίων του νεοσυσταθέντος βασιλείου του, το ένα στη Βαιθήλ και το άλλο στην περιοχή Δαν. Σ'αυτά τα μέρη θα προσκαλούντο οι δέκα φυλές του Ισραήλ να συγκεντρώνονται για να λατρεύουν το Θεό αντί στα Ιεροσόλυμα.

Κάνοντας τη μετάθεση αυτή, ο Ιεροβοάμ σκέφθηκε να προσφύγει στη φαντασία των Ισραηλιτών, τοποθετώντας μπροστά τους κάποια ορατή παράσταση που να συμβολίζει την παρουσία του αόρατου Θεού. Έτσι, ζήτησε να κατασκευασθούν δύο χρυσά μοσχάρια που τοποθετήθηκαν σε παρεκκλήσια στα καθορισμένα λατρευτικά κέντρα. Με αυτή την προσπάθεια να αναπαραστήσει

τη Θεότητα, ο Ιεροβοάμ παρέβηκε τη σαφή εντολή του Κυρίου: «Μη κάμης εις σεαυτόν είδωλον . . . μη προσκυνήσης αυτά μηδέ λατρεύσης αυτά.» (Έξ. 20:4,5).

Τόσο ισχυρή ήταν η επιθυμία του Ιεροβοάμ να κρατήσει τις δέκα φυλές απομακρυσμένες από την Ιερουσαλήμ, ώστε δε σκέφθηκε το βασικό τρωτό σημείο του σχεδίου του. Δεν έλαβε υπόψη του το μεγάλο κίνδυνο στον οποίο εξέθετε τους Ισραηλίτες τοποθετώντας μπροστά τους το ειδωλολατρικό σύμβολο της θεότητας με την οποία οι πρόγονοί τους είχαν τόσο εξοικειωθεί κατά τους αιώνες της σκλαβιάς τους στην Αίγυπτο. Η πρόσφατη παραμονή του Ιεροβοάμ στην Αίγυπτο θα έπρεπε να του δίδαξε την ανοησία να τοποθετήσει τέτοιου είδους ειδωλολατρικές παραστάσεις μπροστά στο λαό. Έχοντας σκοπό να παρακινήσει τις βόρειες φυλές να διακόψουν τις ετήσιες επισκέψεις τους στην αγία πόλη, υιοθέτησε το πιο ακατανόητο μέσον. Τους παρότρυνε: «Φθάνει εις εσάς να αναβαίνητε εις Ιερουσαλήμ. Ιδού οι θεοί σου, Ισραήλ, οίτινες σε ανήγαγον εκ γης Αιγύπτου.» (Α΄Βασ. 12:28). Έτσι, καλούντο να υποκλιθούν μπροστά στα χρυσά ομοιώματα και να υιοθετήσουν ξένους τύπους λατρείας.

Ο βασιλιάς επιδίωξε να πείσει τους Λευίτες, μερικοί από τους οποίους ζούσαν στην επικράτειά του, να αναλάβουν την υπηρεσία των ιερέων στα νεόδμητα προσκυνητάρια της Βαιθήλ και του Δαν. Αλλά αυτό δεν το κατόρθωσε. Γι'αυτό αναγκάσθηκε να αναθέσει την ιεροσύνη σε άνδρες «εκ των εσχάτων του λαού». (Α΄Βασ. 12:31). Αναστατωμένοι από την εξέλιξη των πραγμάτων, πολλοί πιστοί, μαζί με ένα μεγάλο αριθμό Λευιτών, έφυγαν στα Ιεροσόλυμα όπου μπορούσαν να προσκυνήσουν σύμφωνα με τις θείες απαιτήσεις.

> «Έκαμεν ο Ιεροβοάμ εορτήν εν τω μηνί τω ογδόω, εν τη δεκάτη πέμπτη ημέρα του μηνός, ως την εορτήν την εν Ιούδα, και ανέβη επί το θυσιαστήριον. Ούτως έκαμεν εν Βαιθήλ, θυσιάζων εις τους μόσχους τους οποίους έκαμε· και κατέστησεν εν Βαιθήλ τους ιερείς των υψηλών τόπων, τους οποίους έκαμε.» (Α΄Βασ. 12:32).

Η θρασεία του βασιλιά περιφρόνηση για το Θεό αθετώντας τις θεϊκά καθορισμένες διατάξεις, δεν έμεινε χωρίς επιτίμηση. Ενώ ακόμη πρωτοστατούσε και λιβάνιζε στα εγκαίνια του ξένου βωμού που είχε στήσει στη Βαιθήλ, παρουσιάσθηκε μπροστά του ένας άνθρωπος του Θεού από το βασίλειο του Ιούδα, σταλμένος

να καταγγείλει δημόσια αυτόν που αποτόλμησε να εισάγει καινούριες μορφές θρησκευτικής λατρείας.

«Και εφώνησε προς το θυσιαστήριον με λόγον του Κυρίου και είπε, Θυσιαστήριον, ούτω λέγει Κύριος, Ιδού, υιός θέλει γεννηθή εις τον οίκον Δαβίδ, Ιωσίας το όνομα αυτού, και θέλει θυσιάσει επί σε τους ιερείς των υψηλών τόπων, τους θυμιάζοντας επί σε, και οστά ανθρώπων θέλουσι καυθή επί σε.»

«Και έδωκε σημείον την αυτήν ημέραν, λέγων, Τούτο είναι το σημείον, το οποίον ελάλησεν ο Κύριος, ιδού το θυσιαστήριον θέλει διασχισθή, και η στάκτη η επ'αυτού θέλει εκχυθή.» «Και διεσχίσθη το θυσιαστήριον, και εξεχύθη η στάκτη από του θυσιαστηρίου, κατά το σημείον το οποίον έδωκεν ο άνθρωπος του Θεού διά του λόγου του Κυρίου.» (Α΄Βασ. 13:2,3,5).

Βλέποντας αυτό, ο Ιεροβοάμ καταλήφθηκε από ένα πνεύμα περιφρόνησης για το Θεό και προσπάθησε να αναχαιτίσει εκείνον που πρόφερε το άγγελμα. Οργισμένος, «εξέτεινε την χείρα αυτού από του θυσιαστηρίου, λέγων, συλλάβετε αυτόν». Η βίαιη χειρονομία συνάντησε την άμεση επίπληξη. Το απλωμένο εναντίον του απεσταλμένου του Κυρίου χέρι, έγινε άχρηστο, κοκκάλωσε και δεν μπορούσε να επιστρέψει στη θέση του.

Τρομοκρατημένος ο βασιλιάς, παρακάλεσε τον προφήτη να μεσολαβήσει στο Θεό γι'αυτόν. «Δεήθητι, παρακαλώ, Κυρίου του Θεού σου, και προσευχήθητι υπέρ εμού, διά να επιστρέψει η χειρ μου προς εμέ. Και εδεήθη ο άνθρωπος του Θεού προς τον Κύριον, και επέστρεψεν η χειρ του βασιλέως προς αυτόν, και αποκατεστάθη ως το πρότερον.» (Α΄Βασ. 13:4,6).

Μάταια προσπάθησε ο Ιεροβοάμ να προσδώσει επισημότητα στον εγκαινιασμό του ξένου θυσιαστηρίου, σεβασμό για κάτι που θα οδηγούσε στην ασέβεια προς τη λατρεία του Κυρίου στο ναό της Ιερουσαλήμ. Με το μήνυμα του προφήτη ο βασιλιάς του Ισραήλ θα έπρεπε να έρθει σε μετάνοια και να εγκαταλείψει τις κακές προθέσεις του που απομάκρυναν το λαό από την αληθινή λατρεία του Θεού. Σκλήρυνε όμως την καρδιά του και αποφάσισε να ακολουθήσει το δρόμο που ο ίδιος είχε διαλέξει.

Την εποχή της γιορτής αυτής στη Βαιθήλ οι καρδιές των Ισραηλιτών δεν είχαν εντελώς σκληρυνθεί. Πολλοί επηρεάζονταν ακόμη από το Άγιο Πνεύμα. Ο Θεός είχε σκοπό εκείνους που έβαιναν τροχάδην στην αποστασία, να τους σταματήσει στο δρόμο τους πριν να είναι πολύ αργά. Έστειλε τον αγγελιαφόρο Του

για να διακόψει τις ειδωλολατρικές ενέργειες και να αποκαλύψει τόσο στο βασιλιά όσο και στο λαό ποια θα ήταν τα αποτελέσματα της αποστασίας αυτής. Το σχίσιμο του θυσιαστηρίου ήταν σημείο της δυσαρέσκειας του Θεού για το βδέλυγμα που είχε διαπραχθεί στον Ισραήλ.

Ο Κύριος επιζητεί να σώσει και όχι να καταστρέψει. Η σωτηρία των αμαρτωλών Τον χαροποιεί. «Ζω εγώ, λέγει Κύριος ο Θεός, δεν θέλω τον θάνατον του αμαρτωλού.» (Ιεζ. 33:11). Με προειδοποιήσεις και με παροτρύνσεις καλεί τους παραστρατημένους να σταματήσουν να κάνουν το κακό, να στραφούν σ'Αυτόν και να ζήσουν. Στους εκλεγμένους απεσταλμένους Του χορηγεί ιερό θάρρος ώστε αυτοί που τους ακούουν, να φοβηθούν και να έρθουν σε μετάνοια. Με πόση σταθερότητα ο άνθρωπος του Θεού επέπληξε το βασιλιά! Η σταθερότητα αυτή ήταν απαραίτητη. Με κανένα άλλο τρόπο δεν ήταν δυνατό να επικριθεί το γενόμενο κακό. Ο Κύριος έδωσε στο δούλο Του θάρρος, ώστε αυτοί που τον άκουσαν να σχηματίσουν μια βαθιά εντύπωση. Οι απεσταλμένοι του Κυρίου δεν πρέπει ποτέ να φοβούνται πρόσωπο ανθρώπου, αλλά ατρόμητοι να υπερασπίζονται το δίκαιο. Όσο έχουν την εμπιστοσύνη τους στο Θεό, δε χρειάζεται να φοβούνται, επειδή Εκείνος που τους δίνει την εντολή, τους δίνει και τη διαβεβαίωση της προστατευτικής φροντίδας Του.

Αφού μετέδωσε το μήνυμά του, ο προφήτης ήταν έτοιμος να φύγει, όταν ο Ιεροβοάμ του είπε:

> «Είσελθε μετ'εμού εις τον οίκον, και λάβε τροφήν, και θέλω σοι δώσει δώρα.» «Αλλ'ο άνθρωπος του Θεού είπε προς τον βασιλέα, Το ήμισυ του οίκου σου αν μοι δώσης, δεν θέλω εισέλθει μετά σου, ουδέ θέλω φάγει άρτον, ουδέ θέλω πίει ύδωρ, εν τω τόπω τούτω. Διότι ούτως είναι προστεταγμένον εις εμέ διά του λόγου του Κυρίου, λέγοντος, Μη φάγης άρτον, και μη πίης ύδωρ, και μη επιστρέψης δια της οδού δια της οποίας ήλθες.» (Α΄Βασ. 13:7-9).

Καλά θα έκανε ο προφήτης αν επέμενε στο σκοπό του να επιστρέψει στην Ιουδαία χωρίς χρονοτριβή. Ενώ βάδιζε για το σπίτι του παίρνοντας άλλο δρόμο, τον πρόφθασε ένας γέροντας που ισχυριζόταν ότι ήταν προφήτης και που έκανε ψεύτικες παρουσιάσεις στον άνθρωπο του Θεού, λέγοντας: «Και εγώ προφήτης είμαι, καθώς συ, και άγγελος ελάλησε προς εμέ διά του λόγου του Κυρίου, λέγων, Επίστρεψον αυτόν μετά σου εις την οικίαν σου, διά να φάγη άρτον και να πίη ύδωρ.» Το ψέμα επαναλήφ-

θηκε πολλές φορές, και η πρόσκληση έγινε πιεστική, μέχρι που ο άνθρωπος του Θεού πείσθηκε να επιστρέψει.

Επειδή ο πραγματικός προφήτης επέτρεψε στον εαυτό του να ακολουθήσει μια πορεία αντίθετη από τη γραμμή του καθήκοντος, ο Θεός τον άφησε να υποστεί την ποινή της παράβασής του. Ενώ αυτός και εκείνος που τον προσκάλεσε να επιστρέψει στη Βαιθήλ κάθονταν μαζί στο τραπέζι, η έμπνευση του Παντοδυνάμου ήρθε στον ψευδοπροφήτη «και εφώνησε προς τον άνθρωπον του Θεού τον ελθόντα εξ Ιούδα, λέγων, Ούτω λέγει Κύριος, επειδή παρήκουσας της φωνής του Κυρίου και δεν εφύλαξας την εντολήν την οποίαν Κύριος ο Θεός προσέταξεν εις σε . . . το σώμα σου δεν θέλει εισέλθει εις τον τάφον των πατέρων σου.» (Α΄Βασ. 13:18-22).

Η μοιραία αυτή προφητεία σύντομα εκπληρώθηκε:

> «Και αφού έφαγεν άρτον, και αφού έπιεν, ητοίμασεν εκείνος την όνον εις αυτόν . . . και ανεχώρησεν. Εύρε δε αυτόν λέων καθ'οδόν και εθανάτωσεν αυτόν, και το σώμα αυτού ήτο ερριμμένον εν τη οδώ, η δε όνος ίστατο πλησίον αυτού, και ο λέων ίστατο πλησίον του σώματος. Και ιδού, άνδρες διαβαίνοντες είδον το σώμα ερριμμένον εν τη οδώ . . . και ελθόντες απήγγειλαν τούτο εις την πόλιν όπου κατώκει ο προφήτης ο γέρων. Και ότε ήκουσεν ο προφήτης ο επιστρέψας αυτόν εκ της οδού, είπεν, Ούτος είναι ο άνθρωπος του Θεού, όστις παρήκουσε της φωνής του Κυρίου.» (Α΄Βασ. 13:23-26).

Η τιμωρία την οποία υπέστη ο δύσπιστος μηνυτής ήταν ακόμη μια απόδειξη για την αληθότητα της προφητείας που λέχθηκε από το θυσιαστήριο. Αν μετά που ο προφήτης παρέβηκε το λόγο του Θεού, του είχε επιτραπεί να προχωρήσει ασφαλώς, ο βασιλιάς θα χρησιμοποιούσε το γεγονός αυτό προσπαθώντας να δικαιολογήσει τη δική του ανυπακοή. Από το σχίσιμο του θυσιαστηρίου, από το παραλυμένο χέρι του και από την τρομερή μοίρα εκείνου που τόλμησε να αψηφήσει μια σαφή εντολή του Κυρίου, ο Ιεροβοάμ θα έπρεπε να αντιληφθεί την άμεση δυσαρέσκεια του προσβλημένου Θεού και οι τιμωρίες αυτές θα έπρεπε να τον έχουν προειδοποιήσει για να μην επιμένει να κάνει το κακό. Αντί να μετανοήσει όμως, «ο Ιεροβοάμ έκαμεν πάλιν εκ των εσχάτων του λαού ιερείς των υψηλών τόπων.» Έτσι, όχι μόνον αυτός αμάρτησε, αλλά και «έκαμε τον Ισραήλ να αμαρτήση». «Και έγεινε το πράγμα τούτο αιτία αμαρτίας εις τον οίκον του Ιεροβοάμ, ώστε

να εξολοθρεύση και να αφανίση αυτόν από προσώπου της γης.» (Α΄Βασ. 13:33,34, 14: 16).

Στο τέλος μιας ταραχώδους βασιλείας είκοσι δύο ετών, ο Ιεροβοάμ γνώρισε μια ολέθρια ήττα στον πόλεμο εναντίον του Αβιά, του διαδόχου του Ροβοάμ. «Και δεν ανέλαβε πλέον δύναμιν ο Ιεροβοάμ εν ταις ημέραις του Αβιά, αλλ'επάταξεν αυτόν ο Κύριος, και απέθανε.» (Β΄Χρον. 13:20).

Η αποστασία που άρχισε με τη βασιλεία του Ιεροβοάμ, γινόταν όλο και χειρότερη μέχρις ότου κατέληξε στην ολοκληρωτική καταστροφή του βασιλείου του Ισραήλ. Πριν ακόμη πεθάνει ο Ιεροβοάμ, ο Αβιά, ο ηλικιωμένος προφήτης στη Σηλώ που χρόνια πριν είχε προείπει την ανάρρηση του Ιεροβοάμ στο θρόνο, δήλωσε:

> «Θέλει πατάξει Κύριος τον Ισραήλ, ώστε να κινήται ως κάλαμος εν τω ύδατι, και θέλει εκριζώσει τον Ισραήλ εκ της γης ταύτης της αγαθής, την οποίαν έδωκεν εις τους πατέρας αυτών, και διασκορπίσει αυτούς πέραν του ποταμού· επειδή έκαμον τα άλση αυτών, διά να παροργίσωσι τον Κύριον. Και θέλει παραδώσει τον Ισραήλ εξ αιτίας των αμαρτιών του Ιεροβοάμ, όστις ημάρτησε, και όστις έκαμε τον Ισραήλ να αμαρτήση.» (Α΄Βασ. 14:15,16).

Μολαταύτα, ο Κύριος δεν εγκατέλειψε τον Ισραήλ χωρίς προηγουμένως να κάνει ό,τι ήταν δυνατόν για να τους επαναφέρει στην αφοσίωσή του προς Αυτόν.

Στα μακρά σκοτεινά χρόνια όταν ο ένας αρχηγός μετά τον άλλον πρόβαλλαν θρασεία περιφρόνηση στον Ουρανό και βύθιζαν τον Ισραήλ όλο και περισσότερο στην ειδωλολατρία, ο Θεός έστελνε το ένα μήνυμα μετά το άλλο στον παραστρατημένο λαό Του. Με τους προφήτες Του τους πρόσφερε κάθε ευκαιρία για να αναχαιτίσουν το κύμα της αποστασίας και να επιστρέψουν σ'Αυτόν. Στα χρόνια που ακολούθησαν τη ρήξη του βασιλείου, θα εμφανιζόταν και θα εργαζόταν ο Ηλίας και ο Ελισαιέ, και οι συγκινητικές εκκλήσεις του Ωσηέ, του Αμώς και του Αβδιού επρόκειτο να ακουσθούν στη χώρα. Ποτέ το βασίλειο του Ισραήλ δεν επρόκειτο να αφεθεί χωρίς διαπρεπείς μάρτυρες της ισχυρής δύναμης του Θεού για να τους σώσει από την αμαρτία. Και στις σκοτεινότερες ακόμη στιγμές, ορισμένοι θα έμεναν πιστοί στα μάτια του αγίου Θεού. Οι πιστοί αυτοί συγκαταλέγονται μεταξύ του ωραίου υπόλοιπου, το οποίο τελικά θα εκπλήρωνε τον αιώνιο σκοπό του Θεού.

7. Ο Ιεροβοάμ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ

Από τότε που πέθανε ο Ιεροβοάμ μέχρι που ο Ηλίας παρουσιάσθηκε στον Αχαάβ, ο λαός του Ισραήλ υπέστη μεγάλη πνευματική κατάπτωση. Κυβερνώμενοι από ανθρώπους που δεν είχαν το φόβο του Θεού και που ενθάρρυναν καινούριες μορφές θρησκευτικής λατρείας, η μεγαλύτερη μερίδα του λαού σύντομα λησμόνησε το καθήκον της να υπηρετεί το ζώντα Θεό και υιοθέτησε πολλές ειδωλολατρικές συνήθειες.

Ο Ναδάβ, ο γιος του Ιεροβοάμ, κατέλαβε το θρόνο του Ισραήλ για μερικούς μόνο μήνες. Η κακή σταδιοδρομία του τερματίσθηκε ξαφνικά από μια συνωμοσία με επικεφαλής τον Βαασά, έναν από τους στρατηγούς του, για την κατάκτηση της κυβέρνησης. Ο Ναδάβ σκοτώθηκε μαζί με όλους τους συγγενείς του που είχαν σειρά διαδοχής «κατά τον λόγον του Κυρίου, τον οποίον ελάλησε διά του δούλου Του Αχιά του Σηλωνίτου, διά τας αμαρτίας του Ιεροβοάμ, τας οποίας ημάρτησε και διά των οποίων έκαμε τον Ισραήλ να αμαρτήση, και διά τον παροργισμόν με τον οποίον παρώργισε Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ.» (Α΄Βασ. 15:29,30).

Έτσι αφανίσθηκε ο οίκος του Ιεροβοάμ. Η ειδωλολατρική θρησκεία που άρχισε με αυτόν, επέφερε στους ένοχους παραβάτες τις ανταποδοτικές τιμωρίες του Ουρανού. Μολαταύτα, οι επόμενοι κυβερνήτες, Βαασά, Ηλά, Ζιμβρί και Αμρί, σε διάστημα σαράντα περίπου ετών, ακολούθησαν την ίδια ολέθρια πορεία της κακοπραγίας.

Στο μεγαλύτερο μέρος της εποχής αυτής της αποστασίας στο βασίλειο του Ισραήλ, ο Ασά διοικούσε το βασίλειο του Ιούδα. Για πολλά χρόνια «έκαμεν ο Ασά το καλόν και το ευθές ενώπιον Κυρίου του Θεού αυτού, διότι αφήρεσε τα θυσιαστήρια των αλλοτρίων θεών, και τους υψηλούς τόπους, και κατεσύντριψε τα α-

γάλματα, και κατέκοψε τα άλση, και είπε προς τον Ιούδαν να εκζητώσι Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτών, διά να κάμνωσι τον νόμον και τας εντολάς. Αφήρεσεν έτι από πασών των πόλεων του Ιούδα τους υψηλούς τόπους και τα είδωλα. Και ησύχασε το βασίλειον ενώπιον αυτού.» (Β΄Χρον. 14:2-5).

Η πίστη του Ασά πέρασε σκληρή δοκιμασία όταν «Ζερά ο Αιθίοψ, με στράτευμα εκατόν μυριάδων» εισέβαλε στο βασίλειο. Στην κρίσιμη αυτή ώρα ο Ασά δε στηρίχθηκε σε «πόλεις οχυράς εν Ιούδα» που είχε οικοδομήσει με τείχη «περί αυτάς, και πύργους, πύλας και μοχλούς», ούτε σε «δυνατούς εν ισχύι άνδρας» του προσεκτικά εκπαιδευμένου στρατεύματός του. (Β΄Χρον. 14:9,6-8). Ο βασιλιάς είχε την εμπιστοσύνη του στον Κύριο των δυνάμεων, στο όνομα του οποίου θαυμάσιες απελευθερώσεις είχαν επιτευχθεί για τον Ισραήλ του παρελθόντος. Παρατάσσοντας τις δυνάμεις του για τη μάχη, ζήτησε τη βοήθεια του Θεού.

Οι εχθρικές δυνάμεις στέκονταν τώρα αντιμέτωπες. Αυτή ήταν στιγμή μεγάλης δοκιμασίας γι'αυτούς που υπηρετούσαν τον Κύριο. Είχε γίνει εξομολόγηση όλων των αμαρτιών; Οι άνδρες του Ιούδα είχαν απόλυτη εμπιστοσύνη στην απελευθερωτική δύναμη του Θεού; Αυτές οι σκέψεις απασχολούσαν τους αρχηγούς. Κρίνοντας από ανθρώπινη πλευρά, το απειράριθμο πλήθος θα σάρωνε τα πάντα στο διάβα του. Τον καιρό της ειρήνης όμως ο Ασά δεν επιδιδόταν στις τέρψεις και τις διασκεδάσεις. Ετοιμαζόταν για οποιαδήποτε επείγουσα ανάγκη. Είχε στρατό καταρτισμένο για πόλεμο. Είχε προσπαθήσει να οδηγήσει το λαό του να είναι τακτοποιημένος με το Θεό. Και τώρα, παρά το γεγονός ότι οι δυνάμεις του ήταν αριθμητικά λιγότερες από τις εχθρικές, η πίστη σ'Εκείνον στον οποίο στήριζε την εμπιστοσύνη του, δεν κλονίσθηκε.

Έχοντας εκζητήσει το Θεό στις ημέρες τις ευδαιμονίας, ο βασιλιάς μπορούσε να στηριχθεί σ'Αυτόν τώρα την ημέρα της κακοτυχίας. Οι ικεσίες του φανέρωναν ότι η θαυμαστή δύναμη του Θεού δεν του ήταν άγνωστη.

> «Και εβόησεν ο Ασά προς τον Κύριον τον Θεόν αυτού, και είπε, Κύριε, δεν είναι ουδέν παρά Σοι να βοηθής τους έχοντας πολλήν, ή μηδεμίαν δύναμιν. Βοήθησον ημάς, Κύριε Θεέ ημών, διότι επί σε πεποίθαμεν, και εν τω ονόματί Σου ερχόμεθα εναντίον του πλήθους τούτου. Κύριε, Συ ο Θεός ημών, ας μη υπερισχύση άνθρωπος εναντίον Σου.» (Β΄Χρον. 14:11).

8. Εθνική Αποστασία

Η προσευχή του Ασάν είναι προσευχή κατάλληλη για κάθε Χριστιανό πιστό να την προφέρει. Η πάλη την οποία διεξάγουμε «δεν είναι εναντίον εις σάρκα και αίμα, αλλ'εναντίον εις τας αρχάς, εναντίον εις τας εξουσίας . . . εναντίον εις τα πνεύματα της πονηρίας τα εν τοις επουρανίοις.» (Εφεσ. 6:12). Στον αγώνα του βίου μας έχουμε να αντιμετωπίσουμε πονηρούς πράκτορες που έχουν παραταχθεί εναντίον του δικαίου. Η ελπίδα μας δεν είναι στον άνθρωπο αλλά στο ζώντα Θεό. Με πλήρη βεβαιότητα πίστης πρέπει να περιμένουμε ότι Αυτός θα ενώσει την παντοδυναμία Του με τις προσπάθειες της ανθρώπινης σύμπραξης για τη δόξα του ονόματός Του. Φέροντας την πανοπλία της δικαιοσύνης Του, μπορούμε να κερδίσουμε τη νίκη εναντίον οποιουδήποτε εχθρού.

Η πίστη του βασιλιά Ασά αμείφθηκε κατάφανα:

«Επάταξεν ο Κύριος τους Αιθίοπας έμπροσθεν του Ασά, και έμπροσθεν του Ιούδα, και οι Αιθίοπες έφυγον. Ο δε Ασά και ο λαός μετ'αυτού κατεδίωξαν αυτούς έως Γεράρρων· και έπεσον εκ των Αιθιόπων τοσούτοι, ώστε δεν ηδύναντο να αναλάβωσι πλέον, διότι συνετρίβησαν έμπροσθεν του Κυρίου, και έμπροσθεν του στρατεύματος Αυτού.» (Β΄Χρον. 14:12,13).

Καθώς τα νικηφόρα στρατεύματα του Ιούδα και του Βενιαμίν επέστρεφαν στην Ιερουσαλήμ, «ήλθε το Πνεύμα του Θεού επί Αζαρίαν το υιόν του Ωδήδ, και εξήλθεν εις συνάντησιν του Ασά, και είπε προς αυτόν, Ακούσατέ μου, Ασά, και πας ο Ιούδας και ο Βενιαμίν, Ο Κύριος είναι με σας, όταν σεις είσθε μετ'Αυτού. Και εάν εκζητήτε Αυτόν, θέλει ευρεθή εις εσάς, εάν όμως εγκαταλείψητε Αυτόν, θέλει σας εγκαταλείψει.» «Σεις δε ενδυναμούσθε, και ας μη ήναι εκλελυμέναι αι χείρες σας· διότι θέλει είσθαι μισθός εις το έργον σας.» (Β΄Χρον. 15:1,2,7).

Παίρνοντας μεγάλο θάρρος από τα λόγια αυτά, σε λίγο ο Ασά ανέλαβε δεύτερη μεταρρύθμιση στη γη του Ιούδα.

«Απέβαλε τα βδελύγματα εκ πάσης της γης Ιούδα και Βενιαμίν, και εκ των πόλεων τας οποίας έλαβεν εκ του όρους Εφραΐμ, και ανενέωσε το θυσιαστήριον του Κυρίου, το κατέμπροσθεν του προνάου του Κυρίου.

Και συνήγαγε πάντα τον Ιούδαν και τον Βενιαμίν, και τους παροικούντας μετ'αυτών, εκ του Εφραΐμ και Μανασσή, και εκ του Συμεών, διότι πολλοί εκ του Ισραήλ προσεχώρησαν εις αυτόν, ιδόντες ότι Κύριος ο Θεός αυτού ήτο μετ'αυτού. Και συνήχθησαν εις Ιερουσαλήμ, κατά τον τρίτον μήνα του δεκά-

του πέμπτου έτους της βασιλείας του Ασά. Και προσέφεραν θυσίας εις τον Κύριον, κατά την ημέραν εκείνην, εκ των λαφύρων τα οποία έφεραν, επτακοσίους βόας, και επτά χιλιάδας προβάτων. Και εισήλθον εις συνθήκην να εκζητήσωσι Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτών, εξ όλης της καρδίας αυτών και εξ όλης της ψυχής αυτών.» «Και ευρέθη εις αυτούς, και έδωκεν εις αυτούς ο Κύριος ανάπαυσιν κυκλόθεν.» (Β΄Χρον. 15:8-12,15).

Το μακρόχρονο ιστορικό της πιστής υπηρεσίας του Ασά, αμαυρώθηκε από μερικά λάθη που έκανε σε ορισμένες περιπτώσεις όταν δε βασίσθηκε ολοκληρωτικά στο Θεό. ΄Οταν σε κάποια περίσταση ο βασιλιάς του Ισραήλ εισέβαλε στο βασίλειο του Ιούδα και κατέλαβε τη Ραμά, μια οχυρωμένη πόλη πέντε μόλις μίλια μακριά από την Ιερουσαλήμ, ο Ασά επιδίωξε την απελευθέρωσή της συνάπτοντας συμμαχία με τον Βεν-αδάδ, το βασιλιά της Συρίας. Αυτή η αποτυχία του να στηριχθεί τον καιρό της ανάγκης αποκλειστικά στο Θεό, επικρίθηκε αυστηρά από τον προφήτη Ανανί που παρουσιάσθηκε στον Ασά με το ακόλουθο μήνυμα:

«Επειδή επεστηρίχθης επί τον βασιλέα της Συρίας, και δεν επεστηρίχθης επί Κύριον τον Θεόν σου, διά τούτο εξέφυγε το στράτευμα του βασιλέως της Συρίας από της χειρός σου. Οι Αιθίοπες και οι Λίβυες δεν ήσαν στράτευμα μέγα, μετά πολυαρίθμων αμαξών και ιππέων; επειδή όμως επεστηρίχθης εις τον Κύριον, παρέδωκεν αυτούς εις την χείρα σου, διότι οι οφθαλμοί του Κυρίου περιτρέχουσι διά πάσης της γης, διά να δειχθή δυνατός υπέρ των εχόντων την καρδίαν αυτών τελείαν προς Αυτόν. Εις τούτο έπραξας αφρόνως, διά τούτο θέλεις έχει πολέμους εις το εξής.» (Β΄Χρον. 16: 7-9).

Αντί να ταπεινωθεί για το λάθος του μπροστά στο Θεό, «ωργίσθη ο Ασά κατά του βλέποντος, και έβαλεν αυτόν εις φυλακήν, διότι ηγανάκτησεν εναντίον αυτού διά τούτο. Και κατέθλιψεν ο Ασά τινάς εκ του λαού εν εκείνω τω καιρώ.» (Β'Χρον. 16:10).

«Ηρρώστησε δε ο Ασά τους πόδας αυτού εν τω τριακοστώ εννάτω έτει της βασιλείας αυτού, εωσού η αρρωστία αυτού έγεινε μεγίστη, αλλ'ουδέ εν τη αρρωστία αυτού εξεζήτησε τον Κύριον, αλλά τους ιατρούς.» (Β΄Χρον. 16:12). Ο βασιλιάς πέθανε το τεσσαρακοστό πρώτο έτος της βασιλείας του, και τον διαδέχθηκε ο γιος του Ιωσαφάτ.

Δύο χρόνια πριν το θάνατο του Ασά, ο Αχαάβ άρχισε να κυβερνάει το βασίλειο του Ισραήλ. Από την αρχή, η βασιλεία του

χαρακτηρίσθηκε από παράξενη και τρομερή αποστασία. Ο πατέρας του ο Ομρί, ο ιδρυτής της Σαμάρειας, «έπραξε πονηρά ενώπιον του Κυρίου, και έπραξε χειρότερα παρά πάντας τους προ αυτού.» (Α΄ Βασ. 16:25). Οι αμαρτίες του Αχαάβ όμως ήταν ακόμη μεγαλύτερες. «Διά να παροργίση Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ, έπραξεν ο Αχαάβ περισσότερον παρά πάντας τους βασιλείς του Ισραήλ, όσοι εστάθησαν προ αυτού», ενεργώντας «ως μικρόν όν το να περιπατή εις τας αμαρτίας του Ιεροβοάμ υιού του Ναβάτ.» (Β΄Βασ. 16: 33, 31). Δεν του έφθανε που ενθάρρυνε τις θρησκευτικές ιεροτελεστίες οι οποίες τηρούντο στη Βαιθήλ και στο Δαν, αλλά οδήγησε με θρασύτητα το λαό στη βδελυρότερη ακόμη ειδωλολατρία, απορρίπτοντας τη λατρεία του Κυρίου χάρη της λατρείας του Βάαλ.

Παίρνοντας για γυναίκα του την Ιεζάβελ, «την θυγατέρα του Εθβαάλ, βασιλέως των Σιδωνίων» και αρχιερέα του Βάαλ, ο Αχαάβ «ελάτρευσε τον Βάαλ και προσεκύνησεν αυτόν, και ανήγειρε βωμόν εις τον Βάαλ, τον οποίον ωκοδόμησεν εν Σαμαρεία.» (Β΄Βασ. 16:31,32).

Ο Αχαάβ δεν περιορίσθηκε να συστήσει τη λατρεία του Βάαλ στην πρωτεύουσα αλλά, καθοδηγούμενος από την Ιεζάβελ, έκτισε ειδωλολατρικά θυσιαστήρια σε πολλούς «υψηλούς τόπους» όπου, προστατευμένοι από τα γύρω δασύλλια, οι ιερείς και οι άλλοι που σχετίζονταν με τη σαγηνευτική αυτή μορφή της ειδωλολατρίας ασκούσαν την αποτρόπαια επιρροή τους, μέχρι που σύσσωμος σχεδόν ο Ισραήλ ακολουθούσε το Βάαλ.

> «Ουδείς τωόντι δεν εστάθη όμοιος του Αχαάβ, όστις επώλησεν εαυτόν εις το να πράττη πονηρά ενώπιον του Κυρίου, όπως εκίνει αυτόν Ιεζάβελ η γυνή αυτού. Και έπραξε βδελυρά σφόδρα ακολουθών τα είδωλα, κατά πάντα όσα έπραττον οι Αμορραίοι, τους οποίους ο Κύριος εξεδίωξεν απέμπροσθεν των υιών Ισραήλ.» (Α΄Βασ. 21:25,26).

Ο Αχαάβ δεν είχε ηθικό σθένος. Η επιγαμία του με μια γυναίκα ειδωλολάτρισσα που είχε αποφασιστικό χαρακτήρα και πείσμονη ιδιοσυγκρασία, είχε ολέθρια αποτελέσματα τόσο γι’αυτόν όσο και για το έθνος. Χωρίς αρχές και χωρίς ιδανικά για την εξάσκηση του καλού, ο χαρακτήρας του εύκολα διαπλάσθηκε από το αποφασιστικό πνεύμα της Ιεζάβελ. Η εγωκεντρική φύση του δεν μπορούσε να εκτιμήσει την ευσπλαχνία του Θεού για τον Ισραήλ και για τα δικά του καθήκοντα ως θεματοφύλακα και αρχηγού του εκλεκτού λαού.

8. Εθνική Αποστασία

Κάτω από την άτονη επιρροή της διοίκησης του Αχαάβ, ο Ισραήλ απομακρύνθηκε από το ζώντα Θεό και διέφθειρε τη συμπεριφορά του απέναντί Του. Από πολλά χρόνια είχαν χάσει τα αισθήματά τους για την ευσέβεια και για το φόβο του Θεού. Και τώρα φαινόταν ότι δεν υπήρχε κανείς που να τολμήσει να διακινδυνεύσει τη ζωή του προβάλλοντας αντίσταση στην επικρατούσα αποστασία. Η μαύρη σκιά της κάλυψε ολόκληρη τη χώρα. Ξόανα των Βααλείμ και των Ασταρώθ υπήρχαν παντού. Πολλαπλασιάζονταν οι ειδωλολατρικοί ναοί και τα ιερά άλση όπου λατρεύονταν τα ανθρώπινα κατασκευάσματα. Η ατμόσφαιρα είχε μολυνθεί από τον καπνό των θυσιών που προσφέρονταν στους ψεύτικους θεούς. Σε λόφους και κοιλάδες αντιλαλούσαν οι κραυγές των μεθυσμένων ειδωλολατρών ιερέων που πρόσφεραν θυσίες στον ήλιο, στο φεγγάρι και στα αστέρια.

Με την επιρροή της Ιεζάβελ και των αχρείων ιερέων της ο λαός διδασκόταν ότι τα ξόανα που είχαν στηθεί, ήταν θεότητες που κυβερνούσαν με τις μυστηριακές δυνάμεις τους τα στοιχεία της φύσης, τη φωτιά και το νερό. Όλα τα δώρα του ουρανού - τα τρεχούμενα ρυάκια, οι κρυσταλλοπηγές, η απαλή δροσιά, τα ψιλοβρόχια που ανανέωναν τη γη και έκαναν τα λιβάδια άφθονα να καρποφορούν - αποδίδονταν στην εύνοια του Βάαλ και της Αστάρτης αντί στο Χορηγό κάθε καλού και τέλειου δώρου. Ο λαός λησμόνησε ότι οι λόφοι και οι κοιλάδες, τα ποτάμια και οι πηγές βρίσκονται στα χέρια του ζώντα Θεού, και ότι Αυτός εξουσιάζει τον ήλιο, τα σύννεφα του ουρανού και όλες τις φυσικές δυνάμεις.

Με πιστούς αγγελιοφόρους ο Θεός έστελνε επανειλημμένες προειδοποιήσεις στον αποστάτη βασιλιά και στο λαό. Μάταια πήγαν τα επιτιμητικά λόγια. Μάταια διαβεβαίωναν οι εμπνευσμένοι μηνυτές το δικαίωμα του Κυρίου να είναι Αυτός ο μόνος Θεός στον Ισραήλ. Μάταια εξύψωναν του νόμους που Εκείνος εμπιστεύθηκε σ'αυτούς. Γοητευμένοι από τη φανταχτερή επίδειξη και τις σαγηνευτικές ιεροτελεστίες της ειδωλολατρίας, ο λαός ακολούθησε το παράδειγμα του βασιλιά και των αυλικών του, και παραδόθηκε στις μεθυστικές, εξαχρειωτικές απολαύσεις μιας αισθησιακής λατρείας. Τυφλωμένοι από την τρέλα τους, προτίμησαν να απορρίψουν το Θεό και τη λατρεία Του. Το φως που τους είχε χορηγηθεί με τόση μεγαλοψυχία, είχε μεταβληθεί σε σκοτάδι. Το καθαρό χρυσάφι είχε θαμπώσει.

Αλίμονο, πώς χάθηκε η δόξα του Ισραήλ! Ποτέ προηγουμένως ο εκλεκτός λαός του Θεού δεν είχε πέσει τόσο χαμηλά στην απο-

στασία. Οι προφήτες του Βάαλ ανέρχονταν σε «τετρακοσίους πεντήκοντα και τετρακοσίους προφήτας των αλσών.» (Α΄Βασ. 18:19). Μόνο η θαυματουργική δύναμη του Θεού μπορούσε να συγκρατήσει το έθνος από την ολοσχερή καταστροφή. Θεληματικά ο Ισραήλ είχε αποχωρισθεί από το Θεό, αλλά ο Κύριος συμπονούσε ακόμη με ευσπλαχνία εκείνους που είχαν παρασυρθεί στην αμαρτία και έμελλε να στείλει σ'αυτούς έναν από τους δυναμικότερους προφήτες Του, με το έργο του οποίου πολλοί θα επανέρχονταν στην αφοσίωσή τους προς το Θεό των πατέρων τους.

ΗΛΙΑΣ Ο ΘΕΣΒΙΤΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Βασιλέων, κεφ. 17:1-7)

Ανάμεσα στα βουνά της Γαλαάδ, στην ανατολική πλευρά του Ιορδάνη, ζούσε στην εποχή του Αχαάβ ένας άνθρωπος πίστης και προσευχής, του οποίου η ατρόμητη υπηρεσία επρόκειτο να αναχαιτίσει την ταχεία εξάπλωση της αποστασίας στον Ισραήλ. Μακριά από κάθε φημισμένη πόλη και χωρίς καμιά περίοπτη θέση στην κοινωνία, ο Ηλίας ο Θεσβίτης ανέλαβε παραταύτα την αποστολή του, εμπιστευόμενος στην πρόθεση του Θεού να του ετοιμάσει το δρόμο για μια πλήρη επιτυχία. Από τα χείλη του έβγαιναν λόγια πίστης και δύναμης, και ολόκληρη η ζωή του ήταν αφιερωμένη στο έργο της μεταρρύθμισης. Δική του ήταν η φωνή η «βοώσα εν τη ερήμω» για να επιτιμήσει την αμαρτία και να απωθήσει την παλίρροια του κακού. Και ενώ στελλόταν στο λαό ως επικριτής της αμαρτίας, το άγγελμά του πρόσφερε το βάλσαμο της Γαλαάδ στις προσβλημένες από την αμαρτία ψυχές όλων εκείνων που επιθυμούσαν να θεραπευθούν.

Καθώς ο Ηλίας έβλεπε τον Ισραήλ να βυθίζεται όλο και περισσότερο στην ειδωλολατρία, η ψυχή του θλιβόταν και η αγανάκτησή του φούντωνε. Ο Θεός είχε κάνει μεγάλα πράγματα για το λαό Του. Τους είχε απελευθερώσει και τους είχε δώσει «τας γέας των εθνών . . . διά να φυλάττωσι τα διατάγματα Αυτού, και να εκτελώσι τους νόμους Αυτού.» (Ψαλμ. 105:44,45). Τα ευεργετικά όμως σχέδια του Κυρίου είχαν πια σχεδόν λησμονηθεί. Η απιστία γρήγορα χώρισε το εκλεκτό έθνος από την Πηγή της δύναμής του. Παρατηρώντας την αποστασία αυτή από το ορεινό του ερημητήριο, ο Ηλίας κυριευόταν από λύπη. Με αγωνία ψυχής παρακαλούσε το Θεό να σταματήσει την αμαρτωλή πορεία τού άλλοτε ευνοούμενου λαού Του, και στην ανάγκη να τους στείλει τιμωρίες για να μπορέσουν να δουν κάτω από το πραγματικό φως την

απομάκρυνσή τους από το Θεό του ουρανού. Λαχταρούσε να τους δει να μετανοήσουν πριν φθάσουν με τις κακοπραγίες τους στο σημείο που να προκαλέσουν τον Κύριο να τους εξολοθρεύσει εντελώς.

Η προσευχή του Ηλία εισακούσθηκε. Επανειλημμένες εκκλήσεις, διαμαρτυρίες και προειδοποιήσεις απέτυχαν να φέρουν τον Ισραήλ σε μετάνοια. Είχε φθάσει ο καιρός που ο Θεός έπρεπε να τους μιλήσει χρησιμοποιώντας την τιμωρία. Εφόσον οι λατρευτές του Βάαλ ισχυρίζονταν ότι οι πολύτιμες ευεργεσίες του ουρανού, η δροσιά και η βροχή δεν προέρχονταν από τον Κύριο αλλά από τις κυρίαρχες δυνάμεις της φύσης και ότι στη δημιουργική ενέργεια του ηλίου οφείλονταν ο πλουτισμός της γης προκαλώντας την άφθονη καρποφορία της, η κατάρα του Θεού έμελλε να πέσει βαριά επάνω στη μολυσμένη γη. Οι αποστατημένες φυλές του Ισραήλ θα έβλεπαν την ανοησία τους στο να πιστεύουν ότι η δύναμη του Βάαλ θα τους έφερνε επίγειες ευλογίες. Μέχρις ότου επιστρέψουν στο Θεό μετανοημένοι και Τον αναγνωρίσουν ως Πηγή κάθε ευλογίας, δε θα έπεφτε διόλου δροσιά ούτε βροχή σε ολόκληρη τη χώρα.

Στον Ηλία ανατέθηκε η αποστολή να μεταδώσει στον Αχαάβ την αγγελία αυτή του Ουρανού. Δε ζήτησε εκείνος να γίνει ο αγγελιοφόρος του Κυρίου, αλλά ο λόγος του Κυρίου ήρθε σ'αυτόν. Και ζηλωτής όπως ήταν για την τιμή του έργου του Θεού, δε δίστασε να υπακούσει στην ουράνια κλήση, αν και η υπακοή του μπορούσε να προκαλέσει την άμεση καταστροφή του από το χέρι του ασεβούς βασιλιά. Ο προφήτης ξεκίνησε αμέσως, και ταξιδεύοντας μέρα-νύχτα έφθασε στη Σαμάρεια. Στο παλάτι δεν υπέβαλε αίτηση εισόδου ούτε και περίμενε να τον αναγγείλουν επίσημα. Ντυμένος με τα χοντροφτιαγμένα ρούχα που συνήθως φορούσαν οι προφήτες τον καιρό εκείνο, προσπέρασε τους φρουρούς - ως φαίνεται απαρατήρητος - και για μια στιγμή σταμάτησε μπροστά στον έκπληκτο βασιλιά.

Ο Ηλίας δε ζήτησε συγνώμη για την ξαφνική εμφάνισή του. Κάποιος ανώτερος από το βασιλιά του Ισραήλ τον είχε προστάξει να μιλήσει. Και υψώνοντας τα χέρια του στον ουρανό, έδωσε την επίσημη διαβεβαίωση στο όνομα του ζώντος Θεού ότι οι τιμωρίες του Υψίστου επρόκειτο να πέσουν επάνω στον Ισραήλ. Δήλωσε: «Ζη Κύριος ο Θεός του Ισραήλ ενώπιον του οποίου παρίσταμαι, δεν θέλει είσθαι τα έτη ταύτα δρόσος και βροχή, ειμή διά του λόγου του στόματός μου.»

9. Ηλίας ο Θεσβίτης

Μόνο χάρη στην ακράδαντη πίστη του λόγου του Θεού ο Ηλίας μετέδωσε το μήνυμά του. Αν δεν είχε απόλυτη εμπιστοσύνη σ'Εκείνον που υπηρετούσε, δε θα παρουσιαζόταν ποτέ στον Αχαάβ. Οδοιπορώντας στη Σαμάρεια, ο Ηλίας είχε περάσει από ποτάμια που γοργοκυλούσαν, από καταπράσινους λόφους και από μεγαλόπρεπα δάση που φαινόταν αδύνατον να πειραχθούν από την ξηρασία. Οπουδήποτε έπεφτε το μάτι, όλα περιβάλλονταν από ομορφιά. Στον προφήτη μπορούσε να γεννηθεί η απορία πώς ήταν δυνατόν τα ασταμάτητα μέχρι τότε ποτάμια να στερέψουν, και πώς οι λόφοι εκείνοι και οι κοιλάδες μπορούσαν να καούν από την ξηρασία. Δεν έδωσε όμως τόπο στη δυσπιστία. Πίστευε ακράδαντα ότι ο Θεός ήταν ικανός να ταπεινώσει τον αποστάτη Ισραήλ και ότι με τις τιμωρίες θα μπορούσε να τον φέρει σε μετάνοια.

Το διάταγμα του Ουρανού είχε εκδοθεί. Ο λόγος του Θεού δεν μπορούσε να αποτύχει και, με κίνδυνο της ζωής του, ο Ηλίας άφοβα εκτέλεσε την αποστολή του. Σαν ''κεραυνός εν αιθρία'' έπεσε το μήνυμα της επικείμενης τιμωρίας στα αυτιά του αμαρτωλού βασιλιά. Αλλά πριν προλάβει ο Αχαάβ να συνέλθει από την έκπληξή του ή να ετοιμάσει κάποια απάντηση, ο Ηλίας εξαφανίσθηκε το ίδιο απότομα όπως είχε εμφανισθεί, χωρίς να περιμένει να δει το αποτέλεσμα της αγγελίας του. Και ο Κύριος πήγε μπροστά από τον Ηλία οδηγώντας τον στο δρόμο. Στον προφήτη δόθηκε η εντολή: «Στρέψον προς ανατολάς και κρύφθητι πλησίον του χειμάρρου Χερίθ, του απέναντι του Ιορδάνου, και θέλεις πίνει εκ του χειμάρρου. Προσέταξα δε τους κόρακας να σε τρέφωσιν εκεί.»

Ο βασιλιάς έκανε προσεκτική έρευνα, αλλά ο προφήτης δε βρέθηκε πουθενά. Η βασίλισσα Ιεζάβελ, εξοργισμένη με το άγγελμα ότι είχαν αποκλεισθεί τα ευεργετικά δώρα του ουρανού, χωρίς να χάσει καιρό συσκέφθηκε με τους προφήτες του Βάαλ οι οποίοι συνασπίσθηκαν μαζί της στο να καταρασθούν τον προφήτη και να καταφρονήσουν το θυμό του Κυρίου. Παρά την επιθυμία τους όμως να βρουν εκείνον που είχε εκστομίσει το λόγο της συμφοράς, γραφτό τους ήταν να απογοητευθούν. Και ούτε μπορούσαν να κρατήσουν μυστικό από τους άλλους το γεγονός ότι η εκδοθείσα τιμωρία ήταν απόρροια της επικρατούσας αποστασίας. Η είδηση της καταγγελίας των αμαρτιών του Ισραήλ και της προφητείας του Ηλία για την εσπευσμένη επικύρωση σύντομα διαδό-

θηκε σε ολόκληρη τη χώρα. Σε μερικούς προξένησε φόβο, γενικά όμως το θεϊκό μήνυμα έγινε δεκτό με καταφρόνηση και ειρωνεία.

Τα λόγια του προφήτη είχαν άμεσο αποτέλεσμα. Εκείνοι που στην αρχή ειρωνεύονταν στη σκέψη της συμφοράς, είχαν σε λίγο την ευκαιρία να σκεφθούν σοβαρά. Επειδή έπειτα από μερικούς μήνες η γη, στερημένη από δροσιά και βροχή στέγνωσε, η βλάστηση ξεράθηκε. Με το πέρασμα του χρόνου, ποταμοί που μέχρι τότε δεν είχαν στερέψει, άρχισαν τώρα να στερεύουν και τα ρυάκια να στεγνώνουν. Μολαταύτα ο λαός ενθαρρυνόταν από τους ηγέτες του να δείχνουν εμπιστοσύνη στο Βάαλ και να εκλάβουν ως ανοησίες τα λόγια του προφήτη Ηλία. Οι ιερείς εξακολουθούσαν να επιμένουν ότι η δύναμη του Βάαλ προξενούσε τις δροσιστικές βροχοπτώσεις. Συμβούλευαν: ‘’Μη φοβάστε το Θεό του Ηλία και μη τρέμετε στα λόγια του. Ο Βάαλ είναι εκείνος που φέρνει τη συγκομιδή στον καιρό της και προνοεί για τον άνθρωπο και για τα ζώα.’’

Του Θεού το άγγελμα στον Αχαάβ έδωσε στην Ιεζάβελ και στους ιερείς της καθώς και σε όλους τους οπαδούς του Βάαλ και της Αστάρτης την ευκαιρία να δοκιμάσουν τη δύναμη των θεών τους και, αν ήταν δυνατόν, να αποδείξουν ψεύτικο το λόγο του Ηλία. Απέναντι στις διαβεβαιώσεις εκατοντάδων ειδωλολατρικών ιερέων η προφητεία του Ηλία στεκόταν μόνη της. Αν, παρά τη διακήρυξη του προφήτη, ο Βάαλ ήταν ακόμη σε θέση να στείλει δροσιά και βροχή κάνοντας τα ποτάμια να εξακολουθούν να τρέχουν και τη βλάστηση να αυξάνεται, τότε ας τον λάτρευε ο βασιλιάς του Ισραήλ και ο λαός ας έλεγε ότι αυτός είναι θεός.

Αποφασισμένοι να κρατήσουν το λαό στην πλάνη, οι ιερείς του Βάαλ εξακολουθούσαν να προσφέρουν θυσίες στους θεούς τους και να τους επικαλούνται νύχτα-μέρα για να δροσίσουν τη γη. Με δαπανηρές προσφορές οι ιερείς προσπαθούσαν να κατευνάσουν το θυμό των θεών τους. Με ζήλο και επιμονή που θα άξιζε να επιδειχθούν για καλύτερους σκοπούς, περνούσαν ώρες γύρω από τους ειδωλολατρικούς βωμούς προσευχόμενοι με θέρμη για βροχή. Τη μια νύχτα μετά την άλλη, απ’άκρη σ’άκρη της καταδικασμένης χώρας, ακούγονταν οι κραυγές και οι παρακλήσεις τους. Αλλά διόλου σύννεφα δεν παρουσιάζονταν στον ουρανό την ημέρα για να καλύψουν τις καυτές ακτίνες του ηλίου. Ούτε δροσιά ούτε βροχή ξεδιψούσαν την ξερή γη. Ο λόγος του Κυρίου παρέμεινε αμετάβλητος, με όσα και αν έκαναν οι ιερείς του Βάαλ.

9. Ηλίας ο Θεσβίτης

Ένας χρόνος πέρασε χωρίς καθόλου βροχή. Η γη φλεγόταν σαν από φωτιά. Η καυτερή ζέστη του ήλιου κατέστρεψε τη λιγοστή βλάστηση που είχε απομείνει. Τα ποτάμια στέρευαν. Μουγκρίζοντας τα βόδια και βελάζοντας τα πρόβατα περιπλανιόνταν δώθε-κείθε απεγνωσμένα. Τα άλλοτε ανθηρά λιβάδια έγιναν σαν την καυτερή αμμουδιά της ερήμου, άβατη γη και ακατοίκητη. Τα αφιερωμένα στην ειδωλολατρία άλση γυμνώθηκαν από τη φυλλωσιά τους. Τα δένδρα του δάσους, κάτισχνα σκελετώματα της φύσης, δεν έδιναν σκιά. Η ατμόσφαιρα έγινε στεγνή και αποπνικτική. Οι αμμοθύελλες στράβωναν τα μάτια και έφραζαν σχεδόν ολότελα την αναπνοή. Πόλεις και χωριά που πριν άκμαζαν, κατάντησαν τόποι πένθιμης θρηνωδίας. Η πείνα και η δίψα χτυπούσαν τους ανθρώπους και τα ζώα με τρομερή θνησιμότητα. Ο λιμός με όλα τα φρικτά χαρακτηριστικά πλησίαζε όλο και περισσότερο.

Και όμως, παρά τα δείγματα αυτά της δύναμης του Θεού, ο Ισραήλ δε μετανόησε, ούτε έμαθε το μάθημα που ήθελε να του διδάξει ο Θεός. Δεν μπορούσαν να δουν ότι Εκείνος που δημιούργησε τη φύση, κυβερνάει τους νόμους της και μπορεί να τους κάνει όργανα ευλογίας ή καταστροφής. Με στόμφο στην καρδιά και με τη γοητεία της κίβδηλης λατρείας, τους δεν ήθελαν να ταπεινωθούν μπροστά στον ισχυρό βραχίονα του Θεού, και άρχισαν να αναζητούν κάποια άλλη αιτία στην οποία να αποδώσουν τα βάσανά τους.

Η Ιεζάβελ αρνήθηκε εντελώς να αναγνωρίσει την ξηρασία σαν τιμωρία του Κυρίου. Άκαμπτη στην αποφασιστικότητά της να περιφρονήσει το Θεό του ουρανού, αυτή η ίδια καθώς ολόκληρος σχεδόν ο λαός του Ισραήλ ενωμένοι κατηγόρησαν τον Ηλία ότι αυτός ήταν η αφορμή για όλη τη δυστυχία τους. Αυτός δεν είχε κατακρίνει τους τρόπους της λατρείας τους; Αν αυτός έβγαινε από τη μέση, ισχυριζόταν η Ιεζάβελ, ο θυμός των θεών τους θα κατευναζόταν και τα βάσανά τους θα έληγαν.

Παρακινούμενος από τη βασίλισσα, ο Αχαάβ διέταξε μια εξαιρετικά επισταμένη έρευνα για να αποκαλύψει το κρησφύγετο του προφήτη. Στα γύρω κράτη, κοντινά και μακρινά, έστειλε μηνυτές για να βρουν τον άνθρωπο που μισούσε αλλά και που φοβόταν. Μέσα στην αγωνία του να γίνει η έρευνα όσο το δυνατό εξονυχιστική, απαιτούσε από τα έθνη και τα βασίλεια αυτά όρκο ότι δεν είχαν ιδέα για το μέρος όπου κρυβόταν ο προφήτης. Μάταιη όμως ήταν η έρευνα. Ο προφήτης ήταν εξασφαλισμένος από την

κακία του βασιλιά, οι αμαρτίες του οποίου είχαν προκαλέσει στη χώρα την καταγγελία του προσβλημένου Θεού.

΄Οταν οι προσπάθειές της εναντίον του Ηλία απέτυχαν, η Ιεζάβελ αποφάσισε να εκδικηθεί σφάζοντας όλους τους προφήτες του Κυρίου στο Ισραήλ. Ούτε ένας δεν έπρεπε να μείνει ζωντανός. Η εξαγριωμένη γυναίκα εκτέλεσε το σκοπό της με τη σφαγή πολλών από τους δούλους του Κυρίου. Δε χάθηκαν όμως όλοι, επειδή ο Οβαδία, ο οικονόμος του οίκου του Αχαάβ πιστός όμως στο Θεό, με κίνδυνο της ζωής του «έλαβεν εκατόν προφήτας του Κυρίου και έκρυψεν αυτούς ανά πεντήκοντα εις σπήλαιον, και διέτρεφεν αυτούς εν άρτω και ύδατι.» (Α΄Βασ. 18:4).

Ο δεύτερος χρόνος της πείνας πέρασε, αλλά ανηλεείς οι ουρανοί δεν παρουσίαζαν κανένα σημάδι για βροχή. Η ξηρασία και ο λιμός συνέχισαν το έργο τους της ερήμωσης απ'άκρη σ'άκρη του βασιλείου. Πατέρες και μητέρες, μη έχοντας τη δυνατότητα να ανακουφίσουν τα βάσανα των παιδιών τους, ήταν αναγκασμένοι να τα βλέπουν να πεθαίνουν. Παραταύτα, οι αποστάτες Ισραηλίτες αρνούντο να ταπεινώσουν τις καρδιές τους μπροστά στο Θεό και εξακολουθούσαν να γογγύζουν εναντίον του ανθρώπου, με το λόγο του οποίου οι τρομερές αυτές τιμωρίες είχαν πέσει επάνω τους. Μέσα στη συμφορά και στην απόγνωσή τους φαίνονταν ανήμποροι να διακρίνουν μια κλήση για μετάνοια, μια θεϊκή επέμβαση που να τους φυλάξει από του να κάνουν το μοιραίο βήμα που θα ξεπερνούσε τα όρια της συγχώρησης του Ουρανού.

Η αποστασία του Ισραήλ ήταν τρομερότερο κακό από την φρίκη του λιμού. Ο Θεός προσπαθούσε να ελευθερώσει το λαό Του από την αυταπάτη του και να τους κάνει να συναισθανθούν την ευθύνη τους σ'Εκείνον στον οποίο χρωστούσαν τη ζωή τους και τα πάντα. Επιζητούσε να τους βοηθήσει να επανακτήσουν τη χαμένη πίστη τους, και αν ακόμη χρειαζόταν να τους προξενήσει μεγάλη θλίψη.

> «Μήπως Εγώ θέλω τωόντι τον θάνατον του ανόμου, λέγει Κύριος ο Θεός, και ουχί να επιστρέψη από των οδών αυτού και να ζήση;» «Απορρίψατε αφ'υμών πάσας τας ανομίας υμών, τας οποίας ηνομήσατε εις Εμέ, και κάμετε εις εαυτούς νέαν καρδίαν και νέον πνεύμα, και διά τί να αποθάνητε, οίκος Ισραήλ; Διότι Εγώ δεν θέλω τον θάνατον του αποθνήσκοντος, λέγει Κύριος ο Θεός, διά τούτο επιστρέψατε, και ζήσατε.» «Επιστρέψατε από των οδών υμών των πονηρών. Διά τί να αποθάνητε, οίκος Ισραήλ;» (Ιεζ. 18:23,31,32, 33:11).

9. Ηλίας ο Θεσβίτης

Ο Θεός έστειλε μηνυτές στον Ισραήλ καλώντας τους να επιστρέψουν στην αφοσίωσή τους σ'Αυτόν. Αν είχαν δώσει προσοχή στις εκκλήσεις αυτές, αν είχαν γυρίσει από το Βάαλ στο ζώντα Θεό, δε χρειαζόταν να δοθεί ποτέ το μήνυμα τιμωρίας στον Ηλία. Οι προειδοποιήσεις όμως που έπρεπε να τους γίνουν οσμή ζωής για ζωή, σ'αυτούς έγιναν οσμή θανάτου για θάνατο. Η περηφάνια τους πληγώθηκε, ο θυμός τους ξέσπασε εναντίον των αγγελιοφόρων, και τώρα έβλεπαν με μεγάλο μίσος τον Ηλία. Αν μόνο έπεφτε στα χέρια τους ευχαρίστως θα τον παρέδιδαν στην Ιεζάβελ - σαν να είχαν τη δυνατότητα επιβάλλοντάς του τη σιγή να εμποδίσουν και την εκπλήρωση των λόγων του! Αντιμέτωποι με τη συμφορά, εξακολουθούσαν να επιμένουν στην ειδωλολατρία τους, αυξάνοντας έτσι την ενοχή η οποία είχε φέρει στη χώρα τις τιμωρίες του Ουρανού.

Για τον ταλαίπωρο Ισραήλ δεν υπήρχε παρά ένα μόνο φάρμακο - να στραφούν μακριά από τα αμαρτήματα που είχαν φέρει επάνω τους το χέρι τιμωρίας του Παντοδυνάμου και να επιστρέψουν στο Θεό με ειλικρινή πρόθεση καρδιάς. Σ'αυτούς είχε δοθεί η διαβεβαίωση:

> «Εάν κλείσω τον ουρανόν και δεν γίνηται βροχή, και εάν προστάξω την ακρίδα να καταφάγη την γην, και εάν αποστείλω θανατικόν μεταξύ του λαού Μου, και ο λαός Μου, επί τον οποίον εκλήθη το όνομά Μου, ταπεινώσωσιν εαυτούς, και προσευχηθώσι, και εκζητήσωσι το πρόσωπόν Μου, και επιστρέψωσιν από των οδών αυτών των πονηρών, τότε Εγώ θέλω επακούσει εκ του ουρανού, και θέλω συγχωρήσει την αμαρτίαν αυτών, και θεραπεύσει την γην αυτών.» (Β΄Χρον. 7:13.14).

Για να φέρει αυτό το ευλογημένο αποτέλεσμα, ο Θεός εξακολουθούσε να κατακρατεί από αυτούς τη δροσιά και τη βροχή μέχρι που να μεσολαβούσε μια αποφασιστική μεταρρύθμιση.

9. Ηλίας ο Θεσβίτης

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΥΣΤΗΡΗΣ ΕΠΙΠΛΗΞΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Βασιλέων, κεφ. 17:8-24, 18:1-19)

Για ένα διάστημα ο Ηλίας έμεινε κρυμμένος στα βουνά, κοντά στον ποταμό Χερίθ. Εκεί για μήνες με θαυματουργικό τρόπο εφοδιαζόταν την τροφή. Αργότερα, όταν εξαιτίας της ξηρασίας ο ποταμός στέρεψε, ο Θεός πρόσταξε στο δούλο Του να βρει καταφύγιο σε μια ειδωλολατρική χώρα. Του είπε: «Σηκωθείς, ύπαγε εις Σαρεπτά της Σιδώνος, και κάθισον εκεί. Ιδού, προσέταξα εκεί γυναίκα χήραν να σε τρέφη.» Η γυναίκα αυτή δεν ήταν Ισραηλίτισσα. Δεν είχε λάβει ποτέ τα προνόμια και τις ευλογίες που είχε απολαύσει ο εκλεκτός λαός του Θεού. Πίστευε όμως στον αληθινό Θεό και είχε βαδίσει σύμφωνα με όλο το φως που έλαμπε στο μονοπάτι της. Και τώρα που δεν υπήρχε ασφάλεια για τον Ηλία στον Ισραήλ, ο Θεός τον έστειλε σ'αυτή τη γυναίκα για να βρει άσυλο στο σπίτι της.

> «Και σηκωθείς υπήγεν εις Σαρεπτά. Και ως ήλθεν εις την πύλην της πόλεως, ιδού εκεί γυνή χήρα συνάγουσα ξυλάρια. Και εφώνησε προς αυτήν, και είπε, Φέρε μοι, παρακαλώ ολίγον ύδωρ εν αγγείω, διά να πίω. Και ενώ υπήγε να φέρη αυτό, εφώνησε προς αυτήν, και είπε, φέρε μοι παρακαλώ κομμάτιον άρτου εν τη χειρί σου.»

Αυτό το πάμφτωχο σπίτι το θέριζε ο λιμός και το αξιοθρήνητο μικρό απομεινάρι πλησίαζε να σωθεί. Ο ερχομός του Ηλία την ίδια ακριβώς μέρα που η χήρα φοβόταν ότι θα εγκατέλειπε τον αγώνα να διατηρηθεί στη ζωή, δοκίμασε την πίστη της στη δύναμη του ζώντος Θεού να προνοήσει για τις ανάγκες της. Αλλά ακόμη και στη χειρότερη αυτή εσχατιά της, έδωσε απόδειξη της πίστης της γιατί συμμορφώθηκε με την απαίτηση ενός ξένου που της ζητούσε να μοιρασθεί με αυτόν την τελευταία της μπουκιά.

Απαντώντας στο αίτημα του Ηλία για τροφή και νερό, η χήρα είπε:

«Ζη Κύριος ο Θεός σου, δεν έχω ψωμίον, αλλά μόνον μίαν χεριάν αλεύρου εις το πιθάριον, και ολίγον έλαιον εις το ρωγίον, και ιδού, συνάγω δύο ξυλάρια διά να υπάγω και να κάνω αυτό δι'εμαυτήν, και διά τον υιόν μου, και να φάγωνεν αυτό, και να αποθάνωμεν.»

Ο Ηλίας της είπε:

«Μη φοβού· ύπαγε, κάνε ως είπας. Πλην εξ αυτού κάμε εις εμέ πρώτον μίαν μικράν πήτταν, και φέρε εις εμέ, και έπειτα κάμε διά σεαυτήν, και διά τον υιόν σου, διότι ούτω λέγει Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, Το πιθάριον του αλεύρου δεν θέλει κενωθή, ουδέ το ρωγίον του ελαίου θέλει ελαττωθή, έως της ημέρας καθ'ην ο Κύριος θέλει δώσει βροχήν επί προσώπου της γης.»

Μεγαλύτερη από αυτή δοκιμασία πίστης δεν μπορούσε να γίνει. Μέχρι τότε η χήρα είχε φερθεί σε όλους τους ξένους με καλοσύνη και γενναιοδωρία. Και τώρα, παρά το βάσανο που θα έβρισκε αυτή και το παιδί της, έχοντας εμπιστοσύνη στο Θεό του Ισραήλ για την κάλυψη των αναγκών της, ανταποκρίθηκε στην υπέρτατη αυτή δοκιμή φιλοξενίας, πράττοντας «κατά τον λόγον του Ηλία».

Θαυμάσια ήταν η φιλοξενία που έδειξε στον προφήτη του Θεού η Φοίνισσα γυναίκα, και θαυμάσιος ο τρόπος με τον οποίον αμείφθηκε η πίστη της και η γενναιοδωρία της.

«Έτρωγεν, αυτή, και αυτός, και ο οίκος αυτής ημέρας πολλάς. Το πιθάριον του αλεύρου δεν εκενώθη, ουδέ το ρωγίον του ελαίου ηλαττώθη, κατά τον λόγον του Κυρίου, τον οποίον ελάλησε διά του Ηλία.»

«Μετά δε τα πράγματα ταύτα, ηρρώστησεν ο υιός της γυναικός, της κυρίας του οίκου. Και η αρρωστία αυτού ήτο δυνατή σφόδρα, εωσού δεν έμεινε πνοή εν αυτώ. Και είπε προς τον Ηλίαν, Τί έχεις μετ'εμού, άνθρωπε του Θεού; ήλθες προς εμέ διά να φέρης εις ενθύμησιν τας ανομίας μου και να θανατώσης τον υιόν μου; Ο δε είπε προς αυτήν, Δος μοι τον υιόν σου. Και έλαβεν αυτόν εκ του κόλπου αυτής, και ανεβίβασεν αυτόν εις το υπερώον, όπου αυτός εκάθητο, και επλαγίασεν αυτόν επί την κλίνην αυτού . . . Και εξηπλώθη τρις επί το παιδάριον, και ανεβόησε προς τον Κύριον . . . Και ήκουσεν ο Κύριος της φωνής του Ηλία, και επανήλθεν η ψυχή του παι-

δαρίου εντός αυτού, και ανέζησε. Και έλαβεν ο Ηλίας το παιδάριον, και κατεβίβασεν αυτό από του υπερώου εις τον οίκον, και έδωκεν αυτό εις την μητέρα αυτού. Και είπεν ο Ηλίας, Βλέπε, ζη ο υιός σου. Και είπεν η γυνή προς τον Ηλίαν, Τώρα γνωρίζω εκ τούτου ότι είσαι άνθρωπος του Θεού, και ο λόγος του Κυρίου εν τω στόματί σου είναι αλήθεια.»

Η χήρα της Σαρεπτά μοιράσθηκε την μπουκιά της με τον Ηλία, και σε αντάλλαγμα διατηρήθηκε η ζωή της καθώς και η ζωή του παιδιού της. Και σε όλους, όσοι στον καιρό της δοκιμασίας και της ανάγκης προσφέρουν συμπόνια και βοήθεια σ'αυτούς που έχουν μεγαλύτερη ακόμη χρεία, ο Θεός υπόσχεται μεγάλη ευλογία. Ο Θεός δεν έχει αλλάξει. Η δύναμή Του δεν είναι μικρότερη τώρα από ό,τι ήταν στις ημέρες του Ηλία. Δεν είναι λιγότερο σίγουρη η υπόσχεση τώρα από ό,τι όταν την πρόφερε ο Σωτήρας μας: «΄Οστις δέχεται προφήτην εις όνομα προφήτου, μισθόν προφήτου θέλει λάβει.» (Ματθ. 10:41).

«Την φιλοξενίαν μη λησμονείτε· επειδή διά ταύτης τινές εφιλοξένησαν αγγέλους μη γνωρίζοντες.» (Εβρ. 13:2).

Η δύναμη των λόγων αυτών δεν έχει υποστεί καμία αλλοίωση με το πέρασμα του χρόνου. Ο ουράνιος Πατέρας μας εξακολουθεί να παρουσιάζει στο δρόμο των παιδιών Του ευκαιρίες οι οποίες είναι κρυμμένες ευλογίες, και αυτοί που τις αξιοποιούν, νιώθουν μεγάλη χαρά.

«Εάν . . . ανοίγης την ψυχήν σου εις τον πεινώντα και ευχαριστής την τεθλιμμένην ψυχήν, τότε το φως σου θέλει ανατέλλει εν τω σκότει, και το σκότος σου θέλει είσθαι ως μεσημβρία. Και ο Κύριος θέλει σε οδηγεί πάντοτε, και χορταίνει την ψυχήν σου εν ανομβρίαις, και παχύνει τα οστά σου, και θέλεις είσθαι ως κήπος ποτιζόμενος, και ως πηγή ύδατος, της οποίας τα ύδατα δεν εκλείπουσι.» (Ησ. 58:10,11).

Στους πιστούς υπηρέτες Του ο Χριστός και σήμερα λέει: «΄Οστις δέχεται εσάς, Εμέ δέχεται, και όστις δέχεται Εμέ, δέχεται τον αποστείλαντά Με.» Κάθε καλοσυνάτη πράξη που γίνεται για το όνομα Του, θα αναγνωρισθεί και θα ανταμειφθεί. Στην ίδια αυτή τρυφερή αναγνώριση ο Χριστός συμπεριλαμβάνει και το πιο αδύναμο, ακόμη και πιο ταπεινό μέλος της οικογένειας του Θεού. «΄Οστις ποτίση ένα των μικρών τούτων (αυτών που είναι όπως τα παιδιά στην πίστη και στη γνώση που έχουν για το Θεό) ποτήριον μόνον ψυχρού ύδατος εις όνομα μαθητού, αληθώς σας λέγω, δεν θέλει χάσει τον μισθόν αυτού.» (Ματθ. 10:41,42).

10. Η φωνή της αυστηρής επίπληξης

Στα χρόνια της ξηρασίας και του λιμού ο Ηλίας ένθερμα προσευχόταν για να στραφούν οι καρδιές των Ισραηλιτών από την ειδωλολατρία στην αφοσίωση του Θεού. Υπομονητικά ο προφήτης περίμενε, ενώ το χέρι του Θεού έπεφτε βαρύ επάνω στην ταλαίπωρη χώρα. Καθώς έβλεπε τα σημάδια της δυστυχίας και της στέρησης να πολλαπλασιάζονται από κάθε μεριά, η ψυχή του έσφιγγε από τη λύπη και λαχταρούσε για δύναμη που να έφερνε σύντομα μια μεταρρύθμιση. Ο Θεός όμως εκτελούσε το σχέδιό Του, και το μόνο που είχε να κάνει ο δούλος Του, ήταν να προσεύχεται με πίστη και να περιμένει τον καιρό της αποφασιστικής δράσης.

Η επικρατούσα αποστασία της εποχής του Αχαάβ ήταν το αποτέλεσμα πολυετών σφαλμάτων. Βήμα προς βήμα, χρόνο με χρόνο ο Ισραήλ παραστρατούσε από τον ευθύ δρόμο. Από τη μια γενεά στην επόμενη είχαν αρνηθεί να ευθυγραμμίσουν την πορεία τους και τελικά η πλειονότητα του λαού είχε υποταχθεί στην αρχηγία των δυνάμεων του σκότους. Περίπου ένας αιώνας είχε περάσει αφότου, κάτω από την ηγεσία του βασιλιά Δαβίδ, ενωμένος ο Ισραήλ είχε ψάλει με χαρά ύμνους δοξολογίας στον Ύψιστο, αναγνωρίζοντας την ολοκληρωτική εξάρτησή τους από Αυτόν για τις καθημερινές ευλογίες. Ακούστε τα λόγια της λατρείας ενώ έψαλλαν:

«Θεέ της σωτηρίας ημών . . .
Χαροποιείς τας αρχάς της αυγής και της εσπέρας.
Επισκέπτεσαι την γην και ποτίζεις αυτήν,
Υπερπλουτίζεις αυτήν.
Ο ποταμός του Θεού είναι πλήρης υδάτων.
Ετοιμάζεις τον σίτον αυτών, επειδή ούτω διέταξας.
Τα αυλάκια αυτής ποτίζεις,
Και εξομαλίζεις τους σβώλους αυτής.
Απαλύνεις αυτήν διά σταλακτής βροχής,
Ευλογείς τα βλαστήματα αυτής.
Στεφανόνεις το έτος με τα αγαθά Σου,
Και τα ίχνη Σου σταλάζουσι πάχος.
Σταλάζουσιν αι βοσκαί της ερήμου,
Και οι λόφοι περιζώνονται χαράν.
Αι πεδιάδες είναι ενδεδυμέναι ποίμνια,
Και αι κοιλάδες εσκεπασμέναι υπό σίτου.
Αλαλάζουσι, και έτι υμνολογούσι.»

10. Η φωνή της αυστηρής επίπληξης

Ψαλμοί 65:5,8-13

Ο Ισραήλ είχε τότε αναγνωρίσει ότι ο Θεός ήταν «ο θεμελιών την γην», και εκφράζοντας την πίστη του αυτή είχε ψάλει:

«Με την άβυσσον, ως ιμάτιον, εκάλυψας αυτήν.
Τα ύδατα εστάθησαν επί των ορέων,
Από επιτιμήσεως Σου έφυγον.
Από της φωνής της βροντής Σου εσύρθησαν εν βία.
Ανέβησαν εις τα όρη, κατέβησαν εις τας κοιλάδας,
Εις τόπον τον οποίον διώρισας δι'αυτά.
Έθεσας όριον, το οποίον δεν θέλουσιν υπερβή,
Ουδέ θέλουσιν επιστρέψει διά να σκεπάσωσι την γην.»
Ψαλμοί 105:5-9

Με τη μεγάλη δύναμη του άπειρου Θεού τα στοιχεία της φύσης στη γη, στη θάλασσα και στον ουρανό συγκρατούνται στα όριά τους, και ο Θεός τα χρησιμοποιεί για την ευτυχία των πλασμάτων Του. Ανοίγει με απλοχεριά «τον αγαθόν θησαυρόν Αυτού . . . διά να δίδη βροχήν . . . κατά τον καιρόν αυτής και να ευλογή πάντα τα έργα» των χεριών των ανθρώπων. (Δευτ. 28: 12).

«Ο εξαποστέλλων πηγάς εις τας φάραγγας,
Διά να ρέωσιν αναμέσον των ορέων.
Ποτίζουσι πάντα τα θηρία του αγρού,
Οι άγριοι όνοι σβύνουσι την δίψαν αυτών.
Πλησίον αυτών τα πετεινά του ουρανού κατασκηνούσι,
Και αναμέσον των κλάδων κελαηδούσι . . .
Ο αναδίδων χόρτον διά τα κτήνη
Και βοτάνην προς χρήσιν του ανθρώπου.
Διά να εξάγη τροφήν εκ της γης
Και οίνον ευφραίνοντα την καρδίαν του ανθρώπου,
Έλαιον διά να λαμπρύνει το πρόσωπον αυτού,
Και άρτον στηρίζοντα την καρδίαν του ανθρώπου . . .
Πόσον μεγάλα είναι τα έργα Σου, Κύριε!
Τα πάντα εν σοφία εποίησας,
Η γη είναι πλήρης των ποιημάτων Σου,
Αύτη η θάλασσα η μεγάλη και ευρύχωρος.
Εκεί είναι ερπετά αναρίθμητα, ζώα μικρά μετά μεγάλων . . .
Πάντα ταύτα επί Σε ελπίζουσι,

10. Η φωνή της αυστηρής επίπληξης

Διά να δώσης εν καιρώ την τροφήν αυτών.
Δίδεις εις αυτά, συνάγουσι,
Ανοίγεις την χείρα Σου, χορταίνουσιν αγαθά.»

Ψαλμοί 104:10-15, 24-28

Ο Ισραήλ είχε άφθονες ευκαιρίες για χαρά. Η γη στην οποία τους είχε φέρει ο Θεός, ήταν γη όπου έρρεε γάλα και μέλι. Στο διάστημα των περιπλανήσεών τους στην έρημο, ο Θεός τούς είχε διαβεβαιώσει ότι δε θα ήταν ποτέ αναγκασμένοι να υποφέρουν από έλλειψη βροχής. Τους είχε πει:

«Η γη εις την οποίαν εισέρχεσαι διά να κληρονομήσης αυτήν, δεν είναι ως η γη της Αιγύπτου εκ της οποίας εξήλθετε, όπου έσπειρες τον σπόρον σου, και επότιζες διά του ποδός σου, ως κήπον λαχάνων. Αλλ'η γη εις την οποίαν διαβαίνετε διά να κληρονομήσητε αυτήν, γη ορέων και κοιλάδων, από της βροχής του ουρανού πίνει ύδωρ, γην την οποίαν Κύριος ο Θεός σου επιβλέπει πάντοτε. Οι οφθαλμοί Κυρίου του Θεού σου είναι επ'αυτήν, από της αρχής του έτους έως τέλους του έτους.»

Η υπόσχεση της αφθονίας της βροχής δόθηκε με τον όρο της υπακοής. Ο Κύριος είχε δηλώσει:

«Εάν επιμελώς ακούσητε τας εντολάς Μου, τας οποίας Εγώ προστάζω εις εσάς σήμερον, να αγαπάτε Κύριον τον Θεόν σας, και να λατρεύητε Αυτόν εξ όλης της καρδίας σας, και εξ όλης της ψυχής σας, τότε θέλω δώσει την βροχήν της γης σας εν τω καιρώ αυτής την πρώιμον και την όψιμον, διά να συνάξης τον σίτον σου, και τον οίνον σου, και το έλαιόν σου. Και θέλω δώσει χόρτον εις τους αγρούς σου διά τα κτήνη σου, διά να τρώγης και να χορταίνης. Προσέχετε εις εαυτούς, μήποτε πλανηθή η καρδία σας, και παραδρομήσητε, και λατρεύσητε άλλους θεούς, και προσκυνήσητε αυτούς, και εξαφθή η οργή του Κυρίου εναντίον σας, και κλείση τον ουρανόν, διά να μη βρέξη, και η γη να μη δώση τους καρπούς αυτής, και εξολοθρευθήτε πάραυτα εκ της γης της αγαθής, την οποίαν δίδει εις εσάς ο Κύριος.» (Δευτ. 11:10-17).

Οι Ισραηλίτες είχαν προειδοποιηθεί:

«Αλλ'εάν δεν υπακούσης εις την φωνήν Κυρίου του Θεού σου, διά να προσέχης να εκτελής πάσας τας εντολάς Αυτού, και τα διατάγματα Αυτού τα οποία εγώ προστάζω εις σε σήμερον, πάσαι αι κατάραι αύται θέλουσιν ελθεί επί σε, και θέλουσι

σε ευρεί . . . Και ο ουρανός σου ο υπεράνω της κεφαλής σου θέλει είσθαι χαλκός, και η γη υποκάτω σου σίδηρος. Ο Κύριος θέλει δώσει την βροχήν της γης σου κονιορτόν και χώμα. Εκ του ουρανού θέλει καταβαίνει επί σε, εωσού εξολοθρευθής.» (Δευτ. 28:15,23,24).

Αυτά συγκαταλέγονται μεταξύ των σοφών συμβουλών του Κυρίου στον αρχαίο Ισραήλ. Ο Θεός είχε προστάξει στον εκλεκτό λαό Του:

«Θέλετε λοιπόν βάλει τους λόγους Μου τούτους, εις την καρδίαν σας, και εις την ψυχήν σας, και θέλετε δέσει αυτούς διά σημείον επί της χειρός σας, και θέλουσιν είσθαι ως προμετωπίδια μεταξύ των οφθαλμών σας. Και θέλετε διδάσκει αυτούς εις τα τέκνα σας, ομιλούντες περί αυτών, καθήμενος εν τη οικία σου, και περιπατών εν τη οδώ, και πλαγιάζων, και εγειρόμενος.» (Δευτ. 11:18,19).

Σαφή ήταν τα προστάγματα αυτά, αλλά καθώς περνούσαν οι αιώνες και η μια γενεά μετά την άλλη αγνοούσαν τα αναγκαία μέτρα που είχαν ληφθεί για την πνευματική τους ευτυχία, οι ολέθριες επιδράσεις της αποστασίας απειλούσαν να σαρώσουν κάθε φραγμό που είχε θέσει η θεία χάρη. Αυτή ήταν η εξέλιξη των πραγμάτων, και τώρα ο Θεός επισκεπτόταν το λαό Του με τις αυστηρότερες τιμωρίες. Η προφητεία του Ηλία έβρισκε την τρομερή εκπλήρωσή της.

Για τρία χρόνια αναζητούσαν το μηνυτή της συμφοράς από πόλη σε πόλη και από χώρα σε χώρα. Με εντολή του Αχαάβ, πολλοί αρχηγοί κρατών είχαν δώσει όρκο τιμής ότι ο παράξενος προφήτης δε βρισκόταν στα εδάφη τους. Παραταύτα, η έρευνα συνεχιζόταν, επειδή η Ιεζάβελ και οι προφήτες του Βάαλ μισούσαν θανάσιμα τον Ηλία και δε φείδονταν καμιάς προσπάθειας προκειμένου να τον φέρουν στην εξουσία τους. Και η βροχή δεν ερχόταν.

Τέλος, «μετά πολλάς ημέρας», ήρθε ο λόγος του Θεού στον Ηλία: «Ύπάγε, φανερώθητι εις τον Αχαάβ, και Εγώ θέλω δώσει βροχήν επί το πρόσωπον της γης.» Υπακούοντας στην εντολή, «υπήγεν ο Ηλίας να φανερωθή εις τον Αχαάβ». Τον ίδιο καιρό που ο προφήτης ξεκίνησε οδοιπορώντας για τη Σαμάρεια, ο Αχαάβ είχε προτείνει στον Οβαδία, τον οικονόμο του σπιτιού του, να κάνουν μια έρευνα για να ανακαλύψουν υδροπηγές και ρυάκια με την ελπίδα να βρουν βοσκή για τα μεγάλα και τα μικρά ζώα τους που λιμοκτονούσαν. Ακόμη και στη βασιλική αυλή τα αποτε-

λέσματα της παρατεταμένης ξηρασίας είχαν γίνει έντονα αισθητά. Ανησυχώντας σοβαρά για το μέλλον της οικογένειάς του, ανέλαβε να συμμετέχει προσωπικά με το δούλο του στην αναζήτηση μερικών ευνοϊκών σημείων όπου πιθανόν να βρίσκονταν βοσκότοποι.

«Εμέρισαν λοιπόν την γην εις εαυτούς, διά να διέλθωσιν αυτήν. Ο μεν Αχαάβ απήλθε διά μιας οδού καταμόνας, ο δε Οβαδία απήλθε δι'άλλης οδού καταμόνας. Και ενώ ήτο ο Οβαδία καθ'οδόν, ιδού, ο Ηλίας συνήντησεν αυτόν. Και εκείνος εγνώρισεν αυτόν, και έπεσε κατά πρόσωπον αυτού, και είπε, Συ είσαι, κύριέ μου Ηλία;»

Τον καιρό της αποστασίας του Ισραήλ, ο Οβαδία είχε μείνει πιστός. Ο κύριός του ο βασιλιάς δεν κατόρθωσε να τον κάνει να αποσύρει την αφοσίωσή του από το Θεό. Και τώρα είχε τιμηθεί με μια εντολή από τον Ηλία: «Ύπαγε, ειπέ προς τον κύριόν σου, Ιδού ο Ηλίας.» Τρομοκρατημένος ο Οβαδία αναφώνησε: «Τί ημάρτησα ώστε θέλεις να παραδώσης τον δούλον σου εις την χείρα του Αχαάβ, διά να με θανατώση;» Να φέρει μια τέτοια αγγελία στον Αχαάβ ήταν να προκαλέσει το βέβαιο θάνατό του. Εξήγησε στον προφήτη:

«Ζη κύριος ο Θεός σου, δεν είναι έθνος ή βασίλειον, όπου δεν έστειλεν ο κύριός μου να σε ζητώσι. Και ότε έλεγον, Δεν είναι, αυτός ώρκιζε το βασίλειον και το έθνος, ότι δεν σε εύρηκαν. Και τώρα συ λέγεις, Ύπαγε, ειπέ προς τον κύριόν σου, Ιδού, ο Ηλίας. Και καθώς εγώ αναχωρήσω από σου, το Πνεύμα του Κυρίου θέλει σε φέρει όπου δεν εξεύρω· και όταν υπάγω και αναγγείλω τούτο προς τον Αχαάβ, και δεν σε εύρη, θέλει με θανατώσει.»

Θερμά ο Οβαδία παρακάλεσε τον προφήτη να μην τον πιέσει.

«Ο δούλος σου φοβούμαι τον Κύριον εκ νεότητός μου. Δεν απηγγέλθη προς τον κύριόν μου τί έκανα, ότε η Ιεζάβελ εθανάτωνε τους προφήτας του Κυρίου, τίνι τρόπω έκρυψα εκατόν άνδρας εκ των προφητών του Κυρίου, ανά πεντήκοντα εις σπήλαιον, και διέθρεψα αυτούς εν άρτω και ύδατι; Και τώρα συ λέγεις, Ύπαγε, ειπέ προς τον κύριόν σου, Ιδού, ο Ηλίας. Αλλ' αυτός θέλει με θανατώσει.»

Με επίσημο όρκο ο Ηλίας υποσχέθηκε στον Οβαδία ότι η παραγγελία του δε θα έμενε ατελεσφόρητη. Του είπε: «Ζη Κύριος των δυνάμεων, έμπροσθεν του οποίου παρίσταμαι, ότι σήμερον θέλω εμφανισθή εις αυτόν.» Με τη διαβεβαίωση αυτή «υπήγε

λοιπόν ο Οβαδία εις συνάντησιν του Αχαάβ, και απήγγειλε προς αυτόν.»

Με έκπληξη ανάμεικτη με φόβο άκουσε ο βασιλιάς το μήνυμα που του έστειλε ο άνθρωπος, τον οποίον φοβόταν και μισούσε, και τον οποίον ακούραστα αναζητούσε. Ήξερε καλά ότι ο Ηλίας δε θα διακινδύνευε τη ζωή του μόνο και μόνο για να τον συναντήσει. Μήπως ο προφήτης ήταν έτοιμος να προφέρει καινούρια κατάρα εναντίον του Ισραήλ; Η καρδιά του βασιλιά καταλήφθηκε από τρόμο. Θυμήθηκε το ξυλιασμένο χέρι του Ιεροβοάμ. Ο Αχαάβ δεν μπορούσε να αγνοήσει την κλήση ούτε να υψώσει το χέρι του εναντίον του απεσταλμένου του Κυρίου τολμούσε. Και έτσι, συνοδευόμενος από στρατιώτες και σωματοφύλακές του, τρέμοντας ο μονάρχης πήγε να συναντήσει τον προφήτη.

Βασιλιάς και προφήτης βρέθηκαν αντιμέτωποι. Αν και ο Αχαάβ κατεχόταν από σφοδρό μίσος, η παρουσία όμως του Ηλία τον έκανε να φαίνεται αποθαρρυμένος, ανίσχυρος. Χωρίς να το συναισθάνεται, με τα πρώτα κιόλα λόγια που πρόφερε τραυλίζοντας «συ είσαι ο διαταράττων τον Ισραήλ;» φανέρωσε τα κρυφά αισθήματα της καρδιάς του. Ο Αχαάβ ήξερε ότι με το λόγο του Θεού ο ουρανός είχε γίνει σαν χαλκός, και όμως επιδίωξε να κάνει τον προφήτη ένοχο για τα βαριά πλήγματα που βρήκαν τη χώρα.

Είναι φυσικό για το φταίχτη να θεωρεί τους απεσταλμένους του Κυρίου υπεύθυνους για τις συμφορές που ακολουθούν σαν αναπόφευκτο αποτέλεσμα της απομάκρυνσης από το δρόμο της δικαιοσύνης. Αυτοί που τοποθετούνται κάτω από την εξουσία του Σατανά, δε βλέπουν τα πράγματα όπως τα βλέπει ο Θεός. Όταν ο καθρέπτης της αλήθειας παρουσιάζεται μπροστά τους, αγανακτούν στη σκέψη ότι τους γίνεται επίπληξη. Τυφλωμένοι από την αμαρτία αρνούνται να μετανοήσουν. Αισθάνονται ότι οι υπηρέτες του Θεού στρέφονται εναντίον τους και ότι τους αξίζει να υποστούν σοβαρές κυρώσεις.

Με συνειδητή αθωότητα στέκεται ο Ηλίας μπροστά στον Αχαάβ χωρίς προσπάθεια να δικαιολογηθεί ή να κολακεύσει το βασιλιά. Ούτε προσπαθεί να κατευνάσει την οργή του με την ευχάριστη είδηση ότι η ξηρασία είχε σχεδόν τελειώσει. Δεν έχει καμιά πρόθεση να ζητήσει συγχώρηση. Αγανακτισμένος και ζηλωτής για την υπόληψη του Θεού, ανταποδίνει την κατηγορία του Αχαάβ άφοβα, δηλώνοντας στο βασιλιά ότι ήταν οι δικές *του* αμαρτίες και οι αμαρτίες των πατέρων *του* που είχαν φέρει στον

Ισραήλ την τρομερή αυτή συμφορά. Ο Ηλίας διαβεβαίωσε με τόλμη: «Δεν διαταράττω εγώ τον Ισραήλ, αλλά συ, και ο οίκος του πατρός σου. Διότι σεις εγκατελίπετε τας εντολάς του Κυρίου, και υπήγες κατόπιν των Βααλείμ.»

Σήμερα χρειάζεται η φωνή της δριμείας επίπληξης, επειδή σοβαρά αμαρτήματα έχουν χωρίσει το λαό από το Θεό. Η απιστία γίνεται πολύ του συρμού. «Δεν θέλομεν τούτον να βασιλεύση εφ' ημάς», ακούγεται από χιλιάδες (Λουκά 19:14). Τα συχνά ευχάριστα κηρύγματα δεν προκαλούν βαθιά εντύπωση. Η σάλπιγγα δε δίνει κανένα σταθερό ήχο. Οι καρδιές των ανθρώπων δεν κόπτονται από τις σαφείς, αιχμηρές αλήθειες του λόγου του Θεού.

Υπάρχουν πολλοί καλούμενοι Χριστιανοί οι οποίοι, αν ήθελαν να εκφράσουν τα πραγματικά τους αισθήματα, θα έλεγαν: ''Τι ανάγκη υπάρχει να μιλάει κανείς με τόση σαφήνεια;'' Μπορούν κάλλιστα να θέσουν την ερώτηση: ''Ποια ανάγκη έκανε τον Ιωάννη το Βαπτιστή να πει στους Φαρισαίους'', «γεννήματα εχιδνών, τίς έδειξεν εις εσάς να φύγητε από της μελλούσης οργής;» (Λουκά 3:7). ''Γιατί χρειαζόταν να προκαλέσει την οργή της Ηρωδιάδας λέγοντας στον Ηρώδη ότι ήταν παράνομο γι'αυτόν να ζει με τη γυναίκα του αδελφού του; Ο πρόδρομος του Χριστού έχασε τη ζωή του γιατί μιλούσε ξεκάθαρα. Γιατί δεν μπορούσε να κάνει το έργο του χωρίς να επισύρει τη δυσαρέσκεια αυτών που ζούσαν στην αμαρτία;''

Αυτά υποστηρίζουν άτομα που θα έπρεπε να στέκουν πιστοί φύλακες του νόμου του Θεού, μέχρι που η εξυπνάδα πήρε τη θέση της πιστότητας και η αμαρτία γίνεται ανεξέλεγκτα ανεκτή. Πότε θα ακουσθεί άλλη μια φορά η πιστή επίπληξη στην εκκλησία;

«Συ είσαι ο άνθρωπος.» (Β΄Σαμ. 12:7). Λόγια τόσο αναμφισβήτητα σαφή όπως αυτά που απεύθυνε ο Νάθαν στο Δαβίδ, σπάνια ακούγονται από τους σύγχρονους άμβωνες, σπάνια εμφανίζονται στο δημόσιο τύπο. Αν δεν σπάνιζαν τόσο πολύ, θα βλέπαμε μεγαλύτερη δύναμη του Θεού να αποκαλύπτεται μεταξύ των ανθρώπων. Οι απεσταλμένοι του Κυρίου δε θα έπρεπε να παραπονούνται ότι οι προσπάθειές τους παραμένουν ατελεσφόρητες χωρίς προηγουμένως να μετανοήσουν για την εκδηλούμενη επιδοκιμασία τους και την επιθυμία τους να ευχαριστήσουν τους ανθρώπους, πράγμα που τους κάνει να καταπνίξουν την αλήθεια.

10. Η φωνή της αυστηρής επίπληξης

Οι κήρυκες αυτοί που θέλουν να φαίνονται ευχάριστοι στους ανθρώπους, που φωνάζουν ''Ειρήνη, ειρήνη'', ενώ ο Θεός δε λέει ειρήνη, καλά θα κάνουν να ταπεινώσουν τις καρδιές τους μπροστά στο Θεό, ζητώντας συγχώρηση για την ανειλικρίνειά τους και για την έλλειψη ηθικού σθένους. Δεν είναι από αγάπη για τον πλησίον τους που εξωραΐζουν το εμπιστευμένο σ'αυτούς άγγελμα, αλλά επειδή αγαπούν την τρυφηλότητα και θέλουν να διατηρούν την ηρεμία τους.

Η πραγματική αγάπη επιζητεί πρώτιστα την τιμή του Θεού και τη σωτηρία των ψυχών. Όσοι έχουν αυτή την αγάπη, δε θα παρακάμψουν την αλήθεια προκειμένου να απαλλάξουν τον εαυτό τους από τα δυσάρεστα αποτελέσματα που έχουν τα λόγια της αλήθειας. Όταν ψυχές κινδυνεύουν, οι κήρυκες του Θεού δε θα σκεφθούν τον εαυτό τους, αλλά θα μιλήσουν το λόγο του Θεού που τους δόθηκε να μιλήσουν, αρνούμενοι να δικαιολογήσουν ή να μετριάσουν το κακό.

Μακάρι να αναγνώριζε κάθε ιεροκήρυκας τον ιερό χαρακτήρα του υπουργήματός του και την αγιοσύνη του έργου του, και να έδειχνε το θάρρος που έδειξε ο Ηλίας! Ταγμένοι από το Θεό αγγελιοφόροι, οι ιεροκήρυκες βρίσκονται σε μια θέση τρομερής ευθύνης. Σ'αυτούς αναφέρεται το καθήκον «έλεγξον, επίπληξον, πρότρεψον μετά πάσης μακροθυμίας και διδαχής.» (Β΄Τιμ. 4:2).

Στη θέση του Χριστού, οφείλουν να εργάζονται ως οικονόμοι των μυστηρίων του ουρανού, ενθαρρύνοντας τους υπάκουους και προειδοποιώντας τους ανυπάκουους. Αυτοί δεν πρέπει να επηρεάζονται από την πολιτική του κόσμου. Ποτέ δεν πρέπει να λοξοδρομούν από το μονοπάτι που ο Ιησούς τους ζήτησε να βαδίσουν.

Πρέπει να προχωρούν με πίστη και να θυμούνται ότι περιβάλλονται από νέφος μαρτύρων. Δεν πρέπει να μιλούν τα δικά τους λόγια, αλλά τα λόγια που τους ανέθεσε να μιλήσουν Κάποιος ανώτερος από τους άρχοντες της γης. Το μήνυμά τους πρέπει να είναι «ούτω λέγει ο Κύριος». Ο Θεός καλεί τους ανθρώπους σαν τον Ηλία, το Νάθαν και τον Ιωάννη Βαπτιστή, ανθρώπους που να φέρουν το άγγελμά Του με πιστότητα, άσχετα ποιες θα είναι οι συνέπειες, ανθρώπους που να ομιλούν την αλήθεια με θάρρος, έστω και αν αυτό απαιτεί να θυσιάσουν όλα όσα έχουν.

Ο Θεός δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει ανθρώπους οι οποίοι, σε καιρό κινδύνου, τότε που χρειάζεται η δύναμη, το θάρρος και

η επιρροή όλων, φοβούνται να λάβουν θέση για το δίκαιο. Καλεί ανθρώπους οι οποίοι να μάχονται πιστά, καταπολεμώντας το άδικο, αγωνιζόμενοι «εναντίον εις τας αρχάς και εξουσίας, εναντίον εις τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, εναντίον εις τα πνεύματα της πονηρίας τα εν τοις επουρανίοις». (Εφεσ. 6:12). Σε τέτοιους ανθρώπους θα απευθύνει τα λόγια, «Εύγε, δούλε αγαθέ και πιστέ . . . είσελθε εις την χαράν του Κυρίου σου.» (Ματθ. 25:23).

Ο ΚΑΡΜΗΛΟΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Βασιλέων, κεφ. 18:19-40)

Ενώ βρισκόταν στην παρουσία του Αχαάβ, ο Ηλίας ζήτησε να συγκεντρωθεί όλος ο λαός του Ισραήλ και οι προφήτες του Βάαλ και της Αστάρτης και να πάνε να τον συναντήσουν επάνω στο όρος Κάρμηλος. Πρόσταξε: «Απόστειλον, συνάθροισον προς εμέ πάντα τον Ισραήλ εις το όρος τον Κάρμηλον, και τους προφήτας του Βάαλ τους τετρακοσίους πεντήκοντα, και τους τετρακοσίους προφήτας των αλσών, οίτινες τρώγουσιν εις την τράπεζαν της Ιεζάβελ.»

Η εντολή είχε δοθεί από έναν ο οποίος φαινόταν να στέκεται στην ίδια την παρουσία του Κυρίου. Και ο Αχαάβ υπάκουσε αμέσως σαν ο προφήτης να ήταν ο μονάρχης και ο βασιλιάς να ήταν ο υποτελής. Ταχείς αγγελιοφόροι στάλθηκαν σε ολόκληρο το βασίλειο καλώντας το λαό να συναντηθεί με τον Ηλία και με τους προφήτες των Βααλείμ και των Ασταρώθ.

Σε κάθε πόλη και χωριό ο λαός ετοιμαζόταν να συγκεντρωθεί στον καθορισμένο καιρό. Ενώ οδοιπορούσαν προς τον τόπο της συνάθροισης, οι καρδιές μερικών ήταν γεμάτες από παράξενα συναισθήματα. Κάτι το ασυνήθιστο επρόκειτο να συμβεί. Ειδεμή, τι σκοπό είχε η συνάντηση αυτή στον Κάρμηλο; Ποια καινούρια συμφορά έμελλε να πέσει στο λαό και στη χώρα;

Πριν από την ξηρασία, το βουνό Κάρμηλος ήταν ένας τόπος ομορφιάς. Τα ποτάμια του πήγαζαν από αστείρευτες πηγές και οι εύφορες πλαγιές του καλύπτονταν από αγριολούλουδα και ανθηρά άλση. Τώρα όμως η ομορφιά του είχε μαραθεί χτυπημένη από την κατάρα. Τα θυσιαστήρια που είχαν στηθεί για τη λατρεία του Βάαλ και της Αστάρτης, παρουσιάζονταν τώρα μέσα σε άφυλλα

άλση. Σε αντίθεση με αυτά, επάνω σ'ένα από τα υψηλότερα κορφοβούνια βρισκόταν το γκρεμισμένο θυσιαστήριο του Κυρίου.

Ο Κάρμηλος δέσποζε σ'ένα εκτεταμένο μέρος της χώρας. Οι κορφές του ήταν ορατές από πολλά μέρη του βασιλείου του Ισραήλ. Από πλεονεκτικά σημεία στους πρόποδες του βουνού μπορούσε κανείς να παρατηρεί ένα μεγάλο μέρος των όσων γίνονταν εκεί ψηλά. Ο Θεός είχε σημαντικά προσβληθεί από τη λατρεία των ειδώλων που γινόταν κρυμμένη μέσα στις δασωμένες βουνοπλαγιές. Και ο Ηλίας επίτηδες διάλεξε την υψηλή αυτή θέση ως το πιο ευδιάκριτο σημείο για την επίδειξη της δύναμης του Θεού και για την υπεράσπιση της τιμής του ονόματός Του.

Ενωρίς το πρωί της καθορισμένης ημέρας τα πλήθη του αποστάτη Ισραήλ, με φανερή προσδοκία συγκεντρώθηκαν κοντά στην κορυφή του βουνού. Οι προφήτες της Ιεζάβελ παρέλασαν σε μια επιβλητική παράταξη. Ο βασιλιάς εμφανίσθηκε με θεαματικό μεγαλείο και κατέλαβε τη θέση του επικεφαλής των ιερέων, ενώ οι ειδωλολάτρες επευφημούσαν την παρουσία του.

Στην καρδιά των ιερέων όμως φώλιαζε η ανησυχία, επειδή θυμόνταν ότι με το λόγο του προφήτη η γη του Ισραήλ στερήθηκε τριάμισι χρόνια τη δροσιά και τη βροχή. Ήταν σίγουροι ότι κάποια τρομερή κρίση τούς περίμενε. Οι θεοί στους οποίους αυτοί εμπιστεύονταν, φάνηκαν ανίσχυροι να αποδείξουν τον Ηλία ως ψευδοπροφήτη. Στις απεγνωσμένες κραυγές τους, στις προσευχές τους, στα δάκρυά τους, στην ταπείνωσή τους, στις θορυβώδεις ιεροτελεστίες τους, στις δαπανηρές και ακατάπαυστες θυσίες τους, τα αντικείμενα της λατρείας τους είχαν ανεξήγητα παραμείνει αδιάφορα.

Αντικρίζοντας το βασιλιά Αχαάβ και τους ψευδοπροφήτες, και περιστοιχσμένος από τα συγκεντρωμένα πλήθη του Ισραήλ, ήταν ο Ηλίας ο μόνος παρών για να υπερασπισθεί την τιμή του Κυρίου. Εκείνος τον οποίο κατηγορούσε ολόκληρο το βασίλειο για το βάρος της δυστυχίας τους, βρισκόταν μπροστά τους, φαινομενικά ανυπεράσπιστος στην παρουσία του βασιλιά του Ισραήλ, των προφητών του Βάαλ, των ανδρών του πολέμου και των χιλιάδων του λαού γύρω του. Αλλά ο Ηλίας δεν ήταν μόνος του. Επάνω του και γύρω του βρίσκονταν τα προστατευτικά πλήθη του ουρανού, «άγγελοι υπερέχοντες εις δύναμιν».

Χωρίς καμιά συστολή, ατρόμητος, ο προφήτης στεκόταν μπροστά στο πλήθος, έχοντας πλήρη συναίσθηση της αποστολής του στο να εκτελέσει τη θεϊκή προσταγή. Το πρόσωπό του φωτι-

ζόταν από μια σοβαρότητα που προξενούσε δέος. Με αγωνιώδη προσδοκία ο λαός τον περίμενε να μιλήσει. Κοιτάζοντας πρώτα στο γκρεμισμένο θυσιαστήριο και μετά στα πλήθη, ο Ηλίας φώναξε δυνατά σαν να ηχούσε σάλπιγγα:

«Έως πότε χωλαίνετε μεταξύ δύο φρονημάτων; Εάν ο Κύριος ήναι Θεός, ακολουθείτε Αυτόν. Αλλ'εάν ο Βάαλ, ακολουθείτε τούτον.»

Ο λαός δεν αποκρίθηκε ούτε ένα λόγο. Ούτε ένας από την αχανή εκείνη σύναξη τόλμησε να φανερώσει την αφοσίωσή του στο Θεό. Σαν μαύρο σύννεφο η εξαπάτηση και η τύφλωση είχαν απλωθεί επάνω στον Ισραήλ. Η ολέθρια αυτή αποστασία δεν τους είχε καταλάβει απότομα, αλλά βαθμηδόν, καθώς κατά διαστήματα αμέλησαν να δίνουν προσοχή στα προειδοποιητικά και επιτιμητικά λόγια που τους έστελνε ο Κύριος. Κάθε απομάκρυνση από το ορθό, κάθε άρνηση για μετάνοια αύξανε την ενοχή τους και τους απομάκρυνε περισσότερο από τον ουρανό. Και τώρα, στην κρίσιμη αυτή στιγμή, εξακολουθούσαν να αρνούνται να πάρουν το μέρος του Θεού.

Ο Κύριος απεχθάνεται την αδιαφορία και την έλλειψη νομιμοφροσύνης σε μια κρίσιμη στιγμή του έργου Του. Ολόκληρο το σύμπαν παρακολουθεί με ανείπωτο ενδιαφέρον τις τελευταίες σκηνές της μεγάλης διαμάχης μεταξύ καλού και κακού. Ο λαός του Θεού προσεγγίζει τα σύνορα του αιώνιου κόσμου. Τι είναι εκείνο που μπορεί να τους ενδιαφέρει περισσότερο από του να φανούν νομιμόφρονες στο Θεό του ουρανού;

Στο διάβα των αιώνων ο Θεός είχε πάντοτε τους ήρωες της ηθικής, και τους έχει και σήμερα, αυτούς - όπως ο Ιωσήφ, ο Ηλίας, ο Δανιήλ - που δεν ντρέπονται να ομολογήσουν ότι είναι ο ιδιαίτερος λαός Του. Η ευλογία Του συνοδεύει τους κόπους ενεργητικών ανθρώπων, ανθρώπων που δεν παρεκκλίνουν από την ευθυγράμμιση του καθήκοντος, αλλά που με θεϊκή δραστηριότητα ρωτούν: «Τίς είναι με το μέρος του Κυρίου;» (Έξ. 32:26), ανθρώπους που δε σταματούν απλώς στην ερώτηση, αλλά απαιτούν από εκείνους οι οποίοι προτιμούν να συνταυτισθούν με το λαό του Θεού, να παρουσιασθούν και να φανερώσουν απροκάλυπτα την αφοσίωσή τους στο Βασιλέα των βασιλέων και στον Κύριο των κυρίων. Αυτοί οι άνθρωποι υποτάσσουν το θέλημά τους και τα σχέδιά τους στο νόμο του Θεού. Με την αγάπη που έχουν γι'Αυτόν, δε θεωρούν τη ζωή τους πολύτιμη για τον εαυτό τους. Το έργο τους είναι να παραλάβουν το φως από το Λόγο του Θεού

και να το κάνουν να λάμψει στον κόσμο με καθαρές, σταθερές ακτίνες. Η αφοσίωση στο Θεό είναι το έμβλημα τους.

Καθώς ο Ισραήλ στον Κάρμηλο αμφέβαλλε και δίσταζε, η φωνή του Ηλία έσπασε πάλι τη σιωπή:

> «Εγώ μόνος έμεινα προφήτης του Κυρίου, οι δε προφήται του Βάαλ είναι τετρακόσιοι πεντήκοντα άνδρες. Ας δώσωσι λοιπόν εις ημάς δύο μόσχους, και ας εκλέξωσι τον ένα μόσχον δι'εαυτούς, και ας διαμελίσωσιν αυτόν, και ας επιθέσωσιν αυτόν επί των ξύλων, και πυρ ας μη βάλωσι. Και εγώ θέλω ετοιμάσει τον άλλον μόσχον, και επιθέσει επί των ξύλων, και πυρ δεν θέλω βάλει. Και επικαλέσθητε το όνομα των θεών σας, και εγώ θέλω επικαλεσθή το όνομα του Κυρίου, και ο Θεός, όστις εισακούση διά πυρός, ούτος ας ήναι ο Θεός.»

Η πρόταση του Ηλία ήταν τόσο λογική, ώστε ο λαός δεν μπορούσε να την αποφύγει, και βρήκε το θάρρος να απαντήσει: «Καλός ο λόγος.» Οι προφήτες του Βάαλ δεν τόλμησαν να διαφωνήσουν, και ο Ηλίας τους πρόσταξε: «Εκλέξατε εις εαυτούς τον ένα μόσχον, και ετοιμάσατε αυτόν πρώτοι, διότι είσθε πολλοί. Και επικαλέσθητε το όνομα των θεών σας, πυρ όμως μη βάλητε.»

Με εμφανή θρασύτητα και περιφρόνηση, αλλά και με φόβο στις ένοχες καρδιές τους, οι ψευδοπροφήτες ετοιμάζουν το θυσιαστήριό τους, στοιβάζοντας επάνω του τα ξύλα και το θύμα της θυσίας. Και τότε αρχίζουν τα μαγικά τους ψαλτήρια. Οι στριγγλές φωνές τους ηχούν και αντηχούν μέσα στα δάση και στα γύρω υψώματα, ενώ επικαλούνται το όνομα του θεού τους λέγοντας: «Επάκουσον ημών, Βάαλ.» Οι ιερείς συγκεντρώνονται γύρω από το θυσιαστήριό τους και με πηδήματα, στριφογυρίσματα, τσιρίγματα, ξεμαλλιάσματα και πετσοκοψίματα εκλιπαρούν το θεό τους να τους ακούσει.

Περνάει το πρωινό, φθάνει το μεσημέρι χωρίς κανένα να φανεί σημάδι ότι ο Βάαλ άκουγε τις κραυγές των εξαπατημένων οπαδών του. Ούτε φωνή, ούτε ακρόαση στις φρενήρεις ικεσίες τους. Το θύμα παραμένει άθικτο από τη φωτιά.

Ενώ συνεχίζουν τη λυσσαλέα ευλάβειά τους, οι πανούργοι ιερείς προσπαθούν διαρκώς να μηχανευθούν κάποιο μέσο με το οποίο να ανάψουν φωτιά επάνω στο θυσιαστήριο και να κάνουν το λαό να πιστέψει ότι η φωτιά προήλθε κατευθείαν από το Βάαλ. Ο Ηλίας όμως παρακολουθούσε την κάθε τους κίνηση, και οι ιερείς ''ελπίζοντες παρά πάσαν ελπίδα'' για κάποια ευκαιρία να

εξαπατήσουν, εξακολουθούσαν να επιδίδονται στις ανόητες τελετές τους.

«Και περί την μεσημβρίαν ο Ηλίας μυκτηρίζων αυτούς έλεγε, Επικαλείσθε μετά φωνής μεγάλης, διότι θεός είναι. Ή συνομιλεί, η ασχολείται, ή είναι εις οδοιπορίαν, ή ίσως κοιμάται, και θέλει εξυπνήσει. Και επεκαλούντο μετά φωνής μεγάλης, και κατετέμνοντο κατά την συνήθειαν αυτών με μαχαίρας και με λόγχας, εωσού αίμα εξεχύθη επ'αυτούς. Και αφού παρήλθεν η μεσημβρία, και αυτοί προεφήτευον μέχρι της ώρας της προσφοράς, και ουκ ήν φωνή, και ουκ ήν ακρόασις, και ουκ ήν προσοχή.»

Ευχαρίστως θα ερχόταν ο Σατανάς σε βοήθεια αυτών που είχε εξαπατήσει και που έμεναν αφοσιωμένοι στην υπηρεσία του. Ευχαρίστως θα είχε στείλει κεραυνό για να καταναλώσει τη θυσία τους. Ο Κύριος όμως είχε θέσει όρια στο Σατανά, είχε συγκρατήσει τη δύναμή του και κανένα από τα επινοήματά του δεν μπορούσε να προξενήσει μια σπίθα στο θυσιαστήριο του Βάαλ.

Τέλος, με φωνές βραχνές από τα ξεφωνήματα και με τα ρούχα ματωβαμμένα από τις αυτοεπιβαλλόμενες πληγές, οι ιερείς είναι ικανοί για όλα. Με αμείωτη φρενίτιδα σμίγουν στα παρακάλια τους φοβερές κατάρες του θεού του ηλίου και ο Ηλίας εξακολουθει να παρακολουθεί προσεκτικά, επειδή ξέρει πως αν με κάποιο τέχνασμα οι ιερείς κατόρθωναν να ανάψουν τη φωτιά στο θυσιαστήριό τους, στη στιγμή θα τον έκαναν κομμάτια.

Το βράδυ πλησιάζει. Οι προφήτες του Βάαλ είναι αποκαμωμένοι, ζαλισμένοι, συγχυσμένοι. Ο ένας προτείνει κάτι, ο άλλος κάτι άλλο μέχρι που τελικά σταμάτησαν τις προσπάθειές τους. Οι κραυγές και οι κατάρες δεν αντηχούσαν πια στον Κάρμηλο. Απελπισμένοι, αποσύρθηκαν από τον αγώνα.

Ολόκληρη την ημέρα ο λαός παρακολουθούσε τις επιδείξεις των διαψευσμένων ιερέων. Παρατηρούσαν τα άγρια πηδήματά τους γύρω από το βωμό σαν να προσπαθούσαν να αρπάξουν τις καυτερές ακτίνες του ηλίου για να εκπληρώσουν το σκοπό τους. Έβλεπαν με τρόμο τις φοβερές παραμορφώσεις που είχαν προξενήσει στα σώματά τους οι ιερείς, και είχαν την ευκαιρία να συλλογισθούν τις τρέλες της ειδωλολατρίας. Πολλοί ανάμεσα στο πλήθος είχαν εξαντλήσει την υπομονή τους παρακολουθώντας τις επιδείξεις της δαιμονοπιστίας και περίμεναν τώρα με βαθύτατο ενδιαφέρον τις κινήσεις του Ηλία.

11. Ο Κάρμηλος

Είχε φθάσει η ώρα της εσπερινής λατρείας και ο Ηλίας προστάζει το λαό: «Πλησιάσετε προς εμέ.» Καθώς εκείνοι πλησιάζουν τρέμοντας, αυτός στρέφεται στο γκρεμισμένο θυσιαστήριο όπου κάποτε οι άνθρωποι λάτρευαν το Θεό του ουρανού και το επιδιορθώνει. Γι'αυτόν ο σωρός εκείνος των ερειπίων ήταν πολυτιμότερος από όλους τους μεγαλόπρεπους βωμούς του ειδωλολατρικού κόσμου.

Με την αναστήλωση του παλιού αυτού θυσιαστηρίου, ο Ηλίας έδειξε την ευλάβειά του για τη διαθήκη που ο Κύριος είχε κάνει με τον Ισραήλ όταν πέρασαν τον Ιορδάνη και έμπαιναν στη γη της επαγγελίας. Διαλέγοντας «δώδεκα λίθους, κατά τον αριθμό των φυλών των υιών Ιακώβ, . . . ωκοδόμησε τους λίθους θυσιαστήριον εις το όνομα του Κυρίου.»

Οι απογοητευμένοι ιερείς του Βάαλ, αποκαμωμένοι από τις μάταιες προσπάθειές τους, περιμένουν να δουν τι θα κάνει ο Ηλίας. Μισούν τον προφήτη επειδή πρότεινε μια δοκιμή η οποία εξέθετε την αδυναμία και την ανικανότητα των θεών τους. Φοβούνται όμως και τη δύναμή του. Ο λαός, φοβισμένος και αυτός και προσδοκώντας με κομμένη την ανάσα, παρατηρεί, ενώ ο Ηλίας συνεχίζει τις προετοιμασίες του. Οι ήρεμες κινήσεις του προφήτη έρχονται σε ζωηρή αντίθεση με το φανατικό, βλακώδη παροξυσμό των οπαδών του Βάαλ.

΄Οταν ολοκληρώθηκε το θυσιαστήριο, ο προφήτης σκάβει ένα χαντάκι γύρω από αυτό, και αφού στοιβάζει κανονικά τα ξύλα και ετοιμάζει το μοσχάρι, τοποθετεί το θύμα επάνω στο θυσιαστήριο και προστάζει το λαό να καταβρέξει τη θυσία και το θυσιαστήριο με νερό.

> «Και είπε, Γεμίσατε ύδατος τέσσαρας υδρίας, και χύσετε επί το αυλάκωμα και επί τα ξύλα. Και είπε, Δευτερώσατε, και εδευτέρωσαν. Και είπε, Τριτώσατε, και ετρίτωσαν. Και περιέτρεχε το ύδωρ πέριξ του θυσιαστηρίου. Και η αύλαξ έτι εγέμισεν ύδατος.»

Υπενθυμίζοντας στο λαό τη συνεχιζόμενη για χρόνια αποστασία η οποία προκάλεσε το θυμό του Κυρίου, ο Ηλίας τους καλεί να ταπεινώσουν τις καρδιές τους και να επιστρέψουν στο Θεό των πατέρων τους για να σηκωθεί η πληγή από τη χώρα του Ισραήλ. Κατόπιν, υποκλινόμενος με ευλάβεια μπροστά στον αόρατο Θεό, υψώνει τα χέρια προς τον ουρανό και προφέρει μια απλή προσευχή. Οι ιερείς του Βάαλ φωνασκούσαν, άφριζαν, πηδούσαν από το πρωί μέχρι αργά το απόγευμα.

11. Ο Κάρμηλος

΄Οταν όμως ο Ηλίας προσευχήθηκε, δεν ακούσθηκαν ανόητες φωνασκίες στην κορυφή του Καρμήλου. Προσευχήθηκε γνωρίζοντας ότι ο Θεός ήταν εκεί, μάρτυρας της σκηνής, ακροατής της έκκλησής του. Οι προφήτες του Βάαλ είχαν προσευχηθεί άγρια, ασυνάρτητα. Ο Ηλίας προσεύχεται απλά και ένθερμα ζητώντας από το Θεό να δείξει την υπεροχή Του ως προς το Βάαλ για να οδηγηθεί ο Ισραήλ να επιστρέψει σ'Αυτόν.

Ο προφήτης ικετεύει:

«Θεέ του Αβραάμ, του Ισαάκ, και του Ισραήλ, ας γείνη γνωστόν σήμερον, ότι Συ είσαι Θεός εν τω Ισραήλ, και εγώ δούλος Σου, και κατά τον λόγον Σου έκαμα πάντα ταύτα τα πράγματα. Επάκουσόν μου, Κύριε, επάκουσόν μου, διά να γνωρίση ο λαός ούτος ότι Συ Κύριος είσαι ο Θεός, και Συ επέστρεψας την καρδίαν αυτών οπίσω.»

Μια ιερόπρεπη σιγή απλώνεται επάνω σε όλους. Οι ιερείς του Βάαλ τρέμουν από φόβο. Συναισθανόμενοι την ενοχή τους, περιμένουν την άμεση απονομή δικαιοσύνης.

Μόλις τελείωσε η προσευχή του Ηλία, φλόγες φωτιάς, φωτεινές σαν αστραπή, κατέβηκαν από τον ουρανό στο επιδιορθωμένο θυσιαστήριο καταναλίσκοντας τη θυσία, γλείφοντας το νερό της αυλακιάς και καίγοντας ακόμη και τις πέτρες του βωμού. Η λάμψη της φλόγας φωτίζει το βουνό και θαμπώνει τα μάτια του πλήθους. Κάτω στην πεδιάδα, όπου πολλοί παρακολουθούν με εναγώνια προσμονή τις κινήσεις αυτών πού βρίσκονται επάνω, η κάθοδος της φωτιάς είναι πανοραμική και όλοι θαυμάζουν βλέποντάς την. Μοιάζει με το στύλο της φωτιάς που στην Ερυθρά θάλασσα χώρισε το λαό Ισραήλ από τα αιγυπτιακά στρατεύματα.

Στο βουνό ο λαός με δέος πέφτει μπρούμυτα μπροστά στον αόρατο Θεό. Δεν τολμούν να ξανακοιτάξουν την ουρανόσταλτη φωτιά. Φοβούνται μήπως και αυτοί οι ίδιοι καταναλωθούν. Και έχοντας καταλάβει το καθήκον τους να αναγνωρίσουν το Θεό του Ηλία ως Θεό των πατέρων τους, στον οποίο οφείλουν υποταγή, αναφωνούν όλοι μαζί: «Ο Κύριος Αυτός είναι ο Θεός. Ο Κύριος, Αυτός είναι ο Θεός.» Με καταπληκτική ευκρίνεια η φωνή αντηχεί επάνω στο βουνό και αντιλαλεί κάτω στην πεδιάδα.

Επιτέλους ο Ισραήλ αφυπνίζεται, βγαλμένος από την πλάνη, μετανοημένος. Επιτέλους ο λαός βλέπει πόσο τρομερά είχαν προσβάλει την υπόληψη του Θεού. Η φύση της λατρείας του Βάαλ, συγκρινόμενη με τη λογική υπηρεσία που απαιτείται από τον αληθινό Θεό, αποκαλύπτεται στην ολότητά της. Ο λαός αναγνω-

ρίζει τη δικαιοσύνη και την ευσπλαχνία του Θεού στο να κατακρατήσει τη δροσιά και τη βροχή μέχρι να συνέλθουν και να ομολογήσουν το όνομά Του. Τώρα είναι έτοιμοι να παραδεχθούν ότι ο Θεός του Ηλία είναι ανώτερος από όλα τα είδωλα.

Οι ιερείς του Βάαλ παρακολουθούν αμήχανοι τη θαυμάσια αποκάλυψη της δύναμης του Κυρίου. Αλλά και μέσα στη συντριβή τους ακόμη και στην παρουσία της θείας δόξας, αρνήθηκαν να μετανοήσουν για τις κακές πράξεις τους. Ήταν αποφασισμένοι να παραμείνουν οι προφήτες του Βάαλ, και με αυτό απέδειξαν ότι είχαν ωριμάσει για την καταστροφή. Προκειμένου να προστατευθεί ο μεταμελημένος Ισραήλ από αυτούς οι οποίοι του είχαν διδάξει τη λατρεία του Βάαλ, ο Ηλίας πήρε οδηγία από το Θεό να καταστρέψει αυτούς τους ψευτοδασκάλους. Η οργή του λαού ήδη είχε ξεσηκωθεί εναντίον των αρχηγών της παράβασης. Και όταν ο Ηλίας δίνει την προσταγή, «πιάσατε τους προφήτας του Βάαλ, μηδείς εξ αυτών ας μη διασωθή», αυτοί είναι έτοιμοι να υπακούσουν. Συλλαμβάνουν τους προφήτες και τους κατεβάζουν στο χείμαρρο Κεισών και εκεί, προς το τέλος της ημέρας που σημείωσε την αρχή μιας αποφασιστικής μεταρρύθμισης έσφαξαν τους υπηρέτες του Βάαλ. Σε κανένα τους δε χαρίσθηκε η ζωή.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΖΡΑΕΛ ΣΤΟ ΧΩΡΗΒ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Βασιλέων, κεφ. 18:41-46, 19:1-8)

Με τη σφαγή των προφητών του Βάαλ ανοίχθηκε ο δρόμος για την πραγματοποίηση μιας ριζικής πνευματικής μεταρρύθμισης μεταξύ των δέκα φυλών του βασιλείου του βορρά. Ο Ηλίας τους είχε παρουσιάσει την αποστασία τους. Τους είχε καλέσει να ταπεινώσουν τις καρδιές τους και να επιστρέψουν στον Κύριο. Οι τιμωρίες του Ουρανού είχαν εκτελεσθεί. Ο λαός είχε εξομολογηθεί τις αμαρτίες του και είχε αναγνωρίσει το ζώντα Θεό, το Θεό των πατέρων του. Τώρα η κατάρα του Ουρανού θα αποσυρόταν, και οι επίγειες ευλογίες της ζωής θα ανανεώνονταν. Η γη θα δροσιζόταν από τη βροχή. Ο Ηλίας είπε στον Αχαάβ: «Ανάβα, φάγε και πίε, διότι είναι φωνή πλήθους βροχής.» Έπειτα ο προφήτης πήγε στην κορυφή του όρους για να προσευχηθεί.

΄Οταν ο Ηλίας είπε στον Αχαάβ με τόση πεποίθηση να ετοιμασθεί για τη βροχή, δεν είχε καμιά εξωτερική απόδειξη ότι τα πρωτοβρόχια ήταν έτοιμα να πέσουν. Ο προφήτης δε διέκρινε καθόλου σύννεφα στον ουρανό, ούτε καμιά βροντή άκουσε. Απλώς είπε το λόγο που το ΄Αγιο Πνεύμα τον παρακίνησε να πει σε ανταπόκριση της δυνατής πίστης του.

Ολόκληρη την ημέρα άφοβα είχε εκτελέσει το θέλημα του Θεού. Και τώρα που έκανε όσα υπάγονταν στη δύναμή του να κάνει, ήξερε ότι ο Ουρανός θα χορηγούσε απεριόριστα τις υποσχεμένες ευλογίες. Ο ίδιος Θεός που είχε στείλει την ξηρασία, είχε επίσης υποσχεθεί την αφθονία της βροχής ως αμοιβή της καλοπραγίας. Και τώρα ο Ηλίας περίμενε τη νεροποντή. Παίρνοντας ταπεινή στάση, με «το πρόσωπον αυτού αναμέσον των γονάτων αυτού», μεσολαβούσε στο Θεό για χάρη του μεταμελημένου Ισραήλ.

12. Από την Ιεζραέλ στο Χωρήβ

Ο Ηλίας είχε επανειλημμένα στείλει τον υπηρέτη του σ'ένα σημείο που έβλεπε προς τη Μεσόγειο για να πληροφορηθεί αν υπάρχει κανένα ορατό σημείο ότι ο Θεός είχε εισακούσει την προσευχή του. Κάθε φορά ο υπηρέτης επέστρεφε με την απάντηση: «Δεν είναι ουδέν.» Ο προφήτης δεν έχασε ούτε την υπομονή του ούτε την πίστη του, αλλά εξακολουθούσε την ένθερμη παράκλησή του. Έξι φορές ο υπηρέτης γύρισε πίσω λέγοντας ότι δε φαινόταν κανένα σημάδι βροχής στον πυρωμένο ουρανό. Απτόητος ο Ηλίας τον έστειλε ακόμη μια φορά, και τη φορά αυτή ο υπηρέτης επέστρεψε με τα λόγια: «Ιδού, νέφος μικρόν, ως παλάμη ανθρώπου, αναβαίνει εκ της θαλάσσης.»

Αυτό ήταν αρκετό. Ο Ηλίας δεν περίμενε να σκοτεινιάσει ο ουρανός. Στο μικρό εκείνο σύννεφο διέκρινε, με τα μάτια της πίστης, αφθονία βροχής και ενήργησε σύμφωνα με την πίστη του όταν έστειλε γρήγορα τον υπηρέτη του στον Αχαάβ με το μήνυμα: «Ζεύξον την άμαξάν σου και κατάβα, διά να μη σε εμποδίση η βροχή.»

Επειδή ο Ηλίας ήταν άνθρωπος μεγάλης πίστης, ο Θεός τον χρησιμοποίησε στη σοβαρή αυτή κρίση της ιστορίας του Ισραήλ. Ενώ προσευχόταν, η πίστη του αυξήθηκε ώσπου έδραξε τις υποσχέσεις του Ουρανού, και επέμενε στην προσευχή μέχρι που οι ικεσίες του πήραν την απάντησή τους. Δεν περίμενε για την πλήρη απόδειξη ότι ο Θεός τον είχε ακούσει, αλλά με την ελάχιστη ένδειξη της θεϊκής εύνοιας, ήταν πρόθυμος να διακινδυνεύσει το παν. Και όμως αυτό που εκείνος ήταν ικανός να κάνει κάτω από την αιγίδα του Θεού, όλοι μπορούν να το κάνουν στη σφαίρα της δραστηριότητάς τους υπηρετώντας το Θεό. Για τον προφήτη των ορέων της Γαλαάδ αναφέρεται: «Ο Ηλίας ήτο άνθρωπος ομοιοπαθής με ημάς, και προσηυχήθη ενθέρμως να μη βρέξη, και δεν έβρεξεν επί της γης έτη τρία και μήνας έξ.» (Ιακ. 5:17).

Τέτοια πίστη χρειάζεται ο κόσμος σήμερα - πίστη που να πιάνεται από τις υποσχέσεις του Θεού και να μην εννοεί να υποχωρήσει μέχρις ότου ακούσει ο Ουρανός. Τέτοια πίστη μας ενώνει σφιχτά με τον Ουρανό και μας ενισχύει για να αντιμετωπίσουμε τις δυνάμεις του σκότους. Με την πίστη τα παιδιά του Θεού «κατεπολέμησαν βασιλείας, ειργάσθησαν δικαιοσύνην, επέτυχον τας επαγγελίας, έφραξαν στόματα λεόντων, έσβεσαν δύναμιν πυρός, έφυγον στόματα μαχαίρας, ενεδυναμώθησαν από ασθενείας, έγιναν ισχυροί εν πολέμω, έτρεψαν εις φυγήν στρατεύματα αλλοτρίων.» (Εβρ. 11:34,35). Και με την πίστη πρέπει εμείς σήμερα

να φθάσουμε στα ύψη που ο Θεός θέλει να φθάσουμε. «Εάν δύνασαι να πιστεύσης, πάντα είναι δυνατά εις τον πιστεύοντα.» (Μάρκ. 9:32).

Η πίστη αποτελεί κύριον παράγοντα για την επιτυχημένη προσευχή.

> «Ο προσερχόμενος εις τον Θεόν, πρέπει να πιστεύση, ότι είναι, και γίνεται μισθαποδότης εις τους εκζητούντας Αυτόν.» «Εάν ζητώμεν τι κατά το θέλημα Αυτού, ακούει ημάς. Και εάν εξεύρωμεν ότι ακούει ημάς, ό,τι αν ζητήσωμεν, εξεύρομεν ότι λαμβάνομεν τα ζητήματα τα οποία εζητήσαμεν παρ'Αυτού.» (Εβρ. 11:6, Α΄Ιωάν. 5:14,15).

Με την καρτερική πίστη του Ιακώβ, με την άκαμπτη επιμονή του Ηλία μπορούμε να παρουσιάσουμε τα αιτήματά μας στον Πατέρα, απαιτώντας όλες τις υποσχέσεις. Η τιμή του θρόνου Του στηρίζεται στην εκπλήρωση του λόγου Του.

Οι σκιές της νύχτας άρχισαν να απλώνονται στο όρος Κάρμηλος όταν ο Αχαάβ ετοιμαζόταν να κατεβεί. «Εν τω μεταξύ ο ουρανός συνεσκότασεν εκ νεφών και ανέμου, και έγεινε βροχή μεγάλη. Και ανέβη ο Αχαάβ εις την άμαξαν αυτού, και υπήγεν εις Ιεζραέλ.» Ταξιδεύοντας για τη βασιλεύουσα με το σκοτάδι και τη βροχή που τον τύφλωνε, ο Αχαάβ δεν μπορούσε να δει πού πήγαινε. Ο Ηλίας, ο οποίος ως προφήτης του Θεού εκείνη την ημέρα είχε ταπεινώσει τον Αχαάβ μπροστά στους υπηκόους του και είχε εξολοθρεύσει τους ειδωλολάτρες ιερείς, εξακολουθούσε να τον αναγνωρίζει για βασιλιά. Και τώρα, σαν μια έμπρακτη ένδειξη σεβασμού, και με τη δύναμη με την οποία τον ενίσχυε ο Θεός, έτρεχε μπροστά από το βασιλικό αμάξι, οδηγώντας το βασιλιά στην είσοδο της πόλης.

Η ευγενική αυτή πράξη την οποία επέδειξε ο απεσταλμένος του Κυρίου σ'έναν αποστάτη βασιλιά, περιέχει ένα μάθημα για όλους, όσοι ισχυρίζονται ότι είναι υπηρέτες του Θεού, αλλά κατά την εκτίμησή τους ανήκουν σε υψηλό επίπεδο. Υπάρχουν άτομα τα οποία θεωρούν τον εαυτό τους παραπάνω από το να εκτελούν καθήκοντα που σ'αυτούς φαίνονται ταπεινωτικά. Διστάζουν να εκτελέσουν και αναγκαία ακόμη υπηρεσία επειδή φοβούνται μήπως τους ιδούν να κάνουν τη δουλειά ενός υπηρέτη.

Τα άτομα αυτά έχουν να διδαχθούν πολλά από το παράδειγμα του Ηλία. Με το λόγο του οι ευλογίες του ουρανού είχαν κατακρατηθεί από τη γη επί τρία χρόνια. Είχε εντυπωσιακά τιμηθεί από το Θεό όταν σε απάντηση της προσευχής του στον Κάρμηλο φωτιά

άστραψε από τον ουρανό και κατέφαγε τη θυσία. Το χέρι του ήταν εκείνο που εκτέλεσε την τιμωρία του Θεού με τη σφαγή των ειδωλολατρών προφητών. Η προσευχή του για βροχή είχε εισακουσθεί. Και όμως, μετά από τους περίβλεπτους θριάμβους με τους οποίους ο Θεός ευαρεστήθηκε να τιμήσει τη δημόσια υπηρεσία του, ήταν πρόθυμος να κάνει τη δουλειά ενός υπηρέτη.

Στην πύλη της εισόδου της Ιεζραέλ ο Ηλίας και ο Αχαάβ χωρίσθηκαν. Ο προφήτης προτιμώντας να μείνει έξω από τα τείχη, τυλίχθηκε στο μανδύα του και ξάπλωσε κατάχαμα να κοιμηθεί. Ο βασιλιάς, προσπερνώντας, έφθασε σε λίγο στην προστασία του παλατιού του και εκεί διηγήθηκε στη γυναίκα του τα καταπληκτικά γεγονότα της ημέρας και τη θαυμάσια αποκάλυψη της θεϊκής δύναμης, η οποία είχε αποδείξει στον Ισραήλ ότι ο Κύριος ήταν ο αληθινός Θεός και ο Ηλίας ο εκλεκτός απεσταλμένος Του. Όταν ο Αχαάβ ανέφερε στη βασίλισσα για τη σφαγή των ειδωλολατρών προφητών, η Ιεζάβελ σκληρή και αμετανόητη, εξαγριώθηκε. Στα συμβάντα του Καρμήλου αρνήθηκε να αναγνωρίσει την υπερέχουσα πρόνοια του Θεού και, πάντοτε προκλητική, δήλωσε με θράσος ότι Ηλίας ήταν άξιος θανάτου.

Τη νύχτα ένας απεσταλμένος ξύπνησε τον κατάκοπο προφήτη, γνωστοποιώντας του το λόγο της Ιεζάβελ: «Ούτω να κάνωσιν οι θεοί, και ούτω να προσθέσωσιν, εάν αύριον περί την ώραν ταύτην δεν καταστήσω την ζωήν σου ως την ζωήν ενός εξ εκείνων.»

Θα νόμιζε κανείς ότι μετά την επίδειξη τέτοιου ατρόμητου θάρρους, μετά τον τέλειο θρίαμβο έναντι του βασιλιά και των ιερέων του λαού, ο Ηλίας δε θα είχε ποτέ καταληφθεί από αποθάρρυνση, ούτε θα είχε αισθανθεί τον τρόμο της δειλίας. Αλλά εκείνος που είχε ευλογηθεί με τόσες αποδείξεις της σπλαχνικής φροντίδας του Θεού, δεν αποτελούσε εξαίρεση στις αδυναμίες της ανθρωπότητας, και στη σκοτεινή αυτή ώρα η πίστη και το θάρρος του τον εγκατέλειψαν. Ξύπνησε αμήχανος. Η βροχή έπεφτε από τον ουρανό και το σκοτάδι τον περιέβαλλε από παντού. Λησμονώντας ότι τρία χρόνια νωρίτερα ο Θεός τον είχε κατευθύνει σ'ένα μέρος καταφυγής μακριά από το μίσος της Ιεζάβελ και την έρευνα του Αχαάβ, ο προφήτης τώρα έσπευσε να φύγει για να σώσει τη ζωή του. Φθάνοντας στη Βηρ-σαβεέ, «αφήκεν εκεί τον υπηρέτην αυτού, αυτός δε υπήγεν εις την έρημον μιας ημέρας οδόν.»

12. Από την Ιεζραέλ στο Χωρήβ

Δεν έπρεπε να φύγει ο Ηλίας από τη θέση του καθήκοντός του. Έπρεπε να αντιμετωπίσει την απειλή της Ιεζάβελ κάνοντας έκκληση για προστασία σ'Εκείνον ο οποίος του είχε αναθέσει να υπερασπισθεί την τιμή του Κυρίου. Όφειλε να πει στο μηνυτή ότι ο Θεός στον οποίο εμπιστευόταν, θα τον προστάτευε από το μίσος της βασίλισσας. Ελάχιστες ώρες είχαν περάσει αφότου είχε διαπιστώσει μια υπέροχη επίδειξη της θεϊκής δύναμης και αυτό έπρεπε να του δώσει τη διαβεβαίωση ότι δε θα έμενε τώρα εγκαταλειμμένος. Αν είχε παραμείνει εκεί όπου ήταν, αν είχε κάνει καταφύγιο και δύναμή του το Θεό, μένοντας σταθερός στην αλήθεια, θα είχε προστατευθεί από το κακό. Ο Κύριος θα του είχε δώσει άλλη μια υπέροχη νίκη με τιμωρίες που θα έστελνε στην Ιεζάβελ, και η εντύπωση που αυτό θα δημιουργούσε στο βασιλιά και στο λαό, θα είχε επιτελέσει μια μεγάλη μεταρρύθμιση.

Ο Ηλίας περίμενε πολλά από το θαύμα που είχε γίνει στον Κάρμηλο. Έλπιζε ότι μετά την επίδειξη της δύναμης του Θεού η Ιεζάβελ δε θα μπορούσε πια να επηρεάσει τη σκέψη του Αχαάβ και ότι θα ακολουθούσε ταχεία μεταρρύθμιση στον Ισραήλ. Επάνω στον Κάρμηλο είχε μοχθήσει όλη την ημέρα νηστικός. Όταν όμως οδηγούσε το άρμα του Αχαάβ στην πύλη της Ιεζραέλ, η αντοχή του ήταν ισχυρή, παρόλη τη φυσική υπερένταση που υπέστη εργαζόμενος.

Αλλά η αντενέργεια εκείνη η οποία πολλές φορές παρουσιάζεται σαν επακόλουθο της μεγάλης πίστης και της ένδοξης επιτυχίας, πίεζε τώρα τον Ηλία. Φοβήθηκε ότι η μεταρρύθμιση που είχε αρχίσει στον Κάρμηλο, δε θα διαρκούσε. Είχε ανέλθει στα ύψη του Φασγά, αλλά τώρα είχε πέσει στην κοιλάδα χαμηλά. Όσο βρισκόταν κάτω από την έμπνευση του Παντοδυνάμου, είχε περάσει με επιτυχία τη σκληρότερη δοκιμασία της πίστης. Αλλά την ώρα αυτή της αποθάρρυνσης με την απειλή της Ιεζάβελ να ηχεί στα αυτιά του και του Σατανά τη φαινομενική υπεροχή μέσο της σκευωρίας της διεφθαρμένης αυτής γυναίκας, έχασε το στήριγμά του από το Θεό.

Είχε υπέρμετρα υψωθεί και τώρα η αντενέργεια ήταν τρομακτική. Λησμονώντας το Θεό, ο Ηλίας εξακολουθούσε να φεύγει τρέχοντας, μέχρις ότου βρέθηκε ολομόναχος σε μια χέρσα και ερημική περιοχή. Τελείως αποκαμωμένος, κάθησε να ξεκουρασθεί κάτω από ένα αγριοκυπαρίσι. Εκεί είπε: «Αρκεί τώρα, Κύριε, λάβε την ψυχή μου, διότι δεν είμαι εγώ καλύτερος των πατέρων μου.» Φυγάς, μακριά από την κατοικία των ανθρώπων, με το

ηθικό καταπτοημένο από την πικρή απογοήτευση, ποθούσε ποτέ πια να μην ξαναντικρίσει πρόσωπο ανθρώπου. Τέλος, εντελώς εξαντλημένος, αποκοιμήθηκε.

΄Όλοι συναντούν στη ζωή τους στιγμές σφοδρής απογοήτευσης και τρομερής αποθάρρυνσης - ημέρες γεμάτες από λύπη, κατά τις οποίες είναι δύσκολο να πιστεύει κανείς ότι ο Θεός εξακολουθεί να είναι ο καλοκάγαθος ευεργέτης των χοϊκών παιδιών Του, ημέρες κατά τις οποίες οι στενοχώριες βασανίζουν την ψυχή σε σημείο που ο θάνατος φαίνεται προτιμότερος από τη ζωή. Τότε είναι που πολλοί χάνουν το έρεισμα τους στο Θεό και καταλήγουν να γίνουν σκλάβοι της αμφιβολίας, δέσμιοι της απιστίας. Αν μπορούσαμε σε τέτοιες ώρες να διακρίνουμε με πνευματική διορατικότητα τη σημασία της πρόνοιας του Θεού, θα βλέπαμε αγγέλους να επιζητούν να μας σώσουν από τον ίδιο τον εαυτό μας, αγωνιζόμενοι να στηρίξουν τα πόδια μας επάνω σε θεμέλιο στερεότερο και από τα αιώνια βουνά. Και τότε θα γεννιόταν μέσα μας καινούρια πίστη και καινούρια ζωή.

Ο πιστός Ιώβ την ημέρα της συμφοράς του και του σκότους είχε δηλώσει:

«Είθε να χαθή η ημέρα καθ'ην εγεννήθην.»
«Είθε να εζυγίζετο τωόντι η λύπη μου,
Και η συμφορά μου να ετίθετο όλη ομού εν πλάστιγγι!»
«Είθε να απελάμβανον την αίτησίν μου,
Και να μοι έδιδεν ο Θεός την επιθυμίαν μου!
Και να ήθελεν ευδοκήσει ο Θεός να με αφανίση,
Να απολύση την χείρα Αυτού και να με κόψη!
Και θέλει είσθαι έτι η παρηγορία μου.»
«Εγώ δεν θέλω κρατήσει το στόμα μου,
Θέλω λαλήσει εν τη αγωνία του πνεύματός μου,
Θέλω θρηνολογήσει εν τη πικρία της ψυχής μου.»
«Η ψυχή μου εκλέγει αγχόνην και θάνατον,
Παρά τα οστά μου.
Αηδίασα, δεν θέλω ζήσει εις τον αιώνα.
Λείψον απ'εμού, διότι αι ημέραι μου είναι ματαιότης.»
Ιώβ 3:3, 6:2,8-10, 7:15,16).

Παρόλο όμως ότι ο Ιώβ ήταν απηυδισμένος από τη ζωή, δεν αφέθηκε να πεθάνει. Του επιφυλασσόταν ένα καλύτερο μέλλον και έλαβε ένα άγγελμα ελπίδας:

«Θέλεις είσθαι σταθερός και δεν θέλεις φοβείσθαι,
Διότι συ θέλεις λησμονήσει την θλίψιν,
Θέλεις ενθυμηθή αυτήν ως ύδατα διαρρεύσαντα,
Και ο καιρός σου θέλει ανατείλει λαμπρότερος της μεσημβρίας,
Και αν επέλθη σκότος επί σε, πάλιν θέλεις γείνει ως η αυγή,
Και θέλεις είσθαι ασφαλής, διότι υπάρχει ελπίς εις σε. . .
Θέλεις πλαγιάζει, και ουδείς θέλει σε τρομάζει,
Και πολλοί θέλουσιν ικετεύει το πρόσωπόν σου.
Των δε ασεβών οι οφθαλμοί θέλουσι μαρανθή,
Και καταφύγιον θέλει λείψει απ'αυτών,
Και η ελπίς αυτών θέλει είσθαι να εκπνεύσωσι.»

Ιώβ 11:15-20

Από τα βάθη της απελπισίας και της απόγνωσης, ο Ιώβ σηκώθηκε στα ύψη της απόλυτης εμπιστοσύνης, χάρη στην ευσπλαχνία και στη σωτήρια δύναμη του Θεού. Θριαμβευτικά έκανε την ακόλουθη δήλωση:

«Και αν με θανατόνη, εγώ θέλω ελπίζει επ'Αυτόν . . .
Αυτός μάλιστα θέλει είσθαι η σωτηρία μου.»
«Εξεύρω ότι ζη ο Λυτρωτής μου,
Και θέλει εγερθή εν τοις εσχάτοις καιροίς επί της γης.
Και αφού μετά το δέρμα μου το σώμα τούτο φθαρή,
Πάλιν με την σάρκα μου θέλω ιδεί τον Θεόν,
Τον οποίον αυτός εγώ θέλω ιδεί,
Και θέλουσι θεωρήσει οι οφθαλμοί μου, και ουχί άλλος.»

Ιώβ 13:15,16, 19:25-27

«Απεκρίθη ο Κύριος προς τον Ιώβ εκ του ανεμοστροβίλλου» (Ιώβ 38:1), και φανέρωσε στο δούλο Του την ισχύ της δύναμής Του! Όταν ο Ιώβ έρριξε μια ματιά στο Δημιουργό του, βδελύχθηκε τον εαυτό του και μετανόησε «εν σάκκω και σποδώ». Τότε ο Θεός μπόρεσε να τον ευλογήσει πλουσιοπάροχα, κάνοντας τα έσχατα χρόνια του καλύτερα από τα πρώτα.

Η ελπίδα και το θάρρος είναι απαραίτητα για την τέλεια υπηρεσία στο Θεό. Αυτά είναι οι καρποί της πίστης. Η αποθάρρυνση είναι παράλογη και αμαρτωλή. Ο Θεός είναι και ικανός και «θέλων να δείξη περισσότερον» (Εβρ. 6:17) στους δούλους Του τη

χορήγηση της δύναμης που χρειάζονται για τις δοκιμασίες και τις αντιξοότητες. Τα σχέδια των εχθρών του έργου Του μπορεί να παρουσιάζονται καλά εκπονημένα και στερεά εδραιωμένα. Ο Θεός όμως μπορεί να ανατρέψει και τα ισχυρότερα ακόμη από αυτά. Και αυτό το κάνει στο δικό Του καιρό και με το δικό Του τρόπο, όταν βλέπει ότι η πίστη των δούλων Του έχει αρκετά δοκιμασθεί.

Για τους αποκαρδιωμένους υπάρχει μια αποτελεσματική θεραπεία - πίστη, προσευχή και εργασία. Η πίστη και η δραστηριότητα μεταδίδουν σιγουριά και ικανοποίηση που αυξάνουν μέρα με την ημέρα. Συναντάτε τον πειρασμό να παρασυρθείτε από κακά προαισθήματα ή από τη μεγαλύτερη αποθάρρυνση; Στις πιο σκοτεινές ημέρες, όταν η κατάσταση παρουσιάζεται στο έπακρο απειλητική, μη φοβάστε. Αυτός ξέρει τι χρειάζεσθε. Έχει όλη τη δύναμη. Η άπειρη αγάπη και ευσπλαχνία Του δεν αποκάμνουν ποτέ. Μη φοβάστε ότι δε θα δυνηθεί να εκπληρώσει την υπόσχεσή Του. Αυτός είναι η αιώνια αλήθεια. Δεν πρόκειται ποτέ να αλλάξει τη διαθήκη που έχει κάνει με εκείνους που Τον αγαπούν. Και θα χορηγήσει στους πιστούς υπηρέτες Του την κατάλληλη δόση που απαιτεί η χρεία τους. Ο απόστολος Παύλος έκανε την ακόλουθη διαπίστωση:

> «Και μοι είπεν, Αρκεί εις σε η χάρις Μου, διότι η δύναμίς Μου εν αδυναμία δεικνύεται τελεία . . . Όθεν ευαρεστούμαι εις τας αδυναμίας, εις τας ύβρεις εις τας ανάγκας, εις τους διωγμούς, εις τας στενοχωρίας υπέρ του Χριστού, διότι όταν ήμαι αδύνατος, τότε είμαι δυνατός.» (Β΄Κορ. 12:9,10).

Εγκατέλειψε μήπως ο Θεός τον Ηλία την ώρα της δοκιμασίας του; Α, όχι! Δεν αγάπησε το δούλο Του λιγότερο όταν ο Ηλίας αισθάνθηκε τον εαυτό του εγκαταλειμμένο από Θεό και ανθρώπους, από ό,τι τον αγαπούσε τότε που, σε απάντηση της προσευχής του, φωτιά άστραψε από τον ουρανό φωτίζοντας το κορφοβούνι.

Και τώρα, ενώ ο Ηλίας κοιμόταν, ξύπνησε από ένα απαλό άγγιγμα και μια ευχάριστη φωνή. Ξύπνησε κατατρομαγμένος ότι θα είχε να τρέξει πάλι για να σωθεί, φοβούμενος ότι ο εχθρός του τον είχε ανακαλύψει. Το σκυμμένο όμως από πάνω του συμπαθητικό πρόσωπο δεν ήταν πρόσωπο εχθρού, αλλά φίλου. Ο Θεός είχε στείλει έναν άγγελο από τον ουρανό με τροφή για το δούλο Του. «Σηκώθητι, φάγε,» είπε ο άγγελος. «Και ανέβλεψε,

και ιδού, πλησίον της κεφαλής αυτού άρτος εγκρυφίας και αγγείον ύδατος.»

Αφού ο Ηλίας τονώθηκε τρώγοντας την ετοιμασμένη γι'αυτόν τροφή, ξανακοιμήθηκε. Ο άγγελος ήρθε δεύτερη φορά. Αγγίζοντας τον αποκαμωμένο άνθρωπο, του είπε με στοργική τρυφερότητα: «Σηκώθητι, φάγε, διότι πολλή είναι η οδός από σου.» Ο Ηλίας σηκώθηκε, έφαγε και με τη δύναμη της τροφής εκείνης ήταν δυνατός να οδοιπορήσει «τεσσαράκοντα ημέρας και τεσσαράκοντα νύκτας έως Χωρήβ, του όρους του Θεού», όπου βρήκε καταφύγιο σε μια σπηλιά.

«ΤΙ ΚΑΜΝΕΙΣ ΕΝΤΑΥΘΑ;»

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Βασιλέων, κεφ. 19:9-18)

Του Ηλία το καταφύγιο στο όρος Χωρήβ μπορεί να ήταν κρυμμένο από τους ανθρώπους, στο Θεό όμως ήταν γνωστό και ο αποκαμωμένος και αποθαρρυμένος προφήτης δεν αφέθηκε να παλέψει μόνος του με τις δυνάμεις του σκότους που ασκούσαν πίεση επάνω του. Στην είσοδο της σπηλιάς όπου είχε καταφύγει ο Ηλίας, τον συνάντησε ο Θεός με ένα ισχυρό άγγελο που έστειλε για να καλύψει τις ανάγκες του και να του κάνει γνωστές τις προθέσεις του Θεού για τον Ισραήλ.

Μόνο όταν ο Ηλίας θα μάθαινε να εμπιστεύεται στο Θεό, θα ήταν σε θέση να ολοκληρώσει το έργο του γι'αυτούς που είχαν εξαπατηθεί με τη λατρεία του Βάαλ. Ο περιφανής θρίαμβος στην κορυφή του Καρμήλου είχε ανοίξει το δρόμο για μεγαλύτερες νίκες. Από τις θαυμάσιες όμως ευκαιρίες που παρουσιάζονταν μπροστά του, ο Ηλίας είχε αποτραβηχθεί εξαιτίας της απειλής της Ιεζάβελ. Ο άνθρωπος του Θεού έπρεπε να κατανοήσει την αδυναμία της τωρινής του κατάστασης για να τη συγκρίνει με την προνομιούχο θέση για την οποία τον προόριζε ο Κύριος.

Ο Θεός συνάντησε τον ταλαιπωρημένο δούλο Του με την ερώτηση: «Τί κάμνεις ενταύθα, Ηλία;» ''Σε έστειλα στο χείμαρρο Χερίθ και μετά στη χήρα της Σαρεπτά. Σου ανέθεσα να επιστρέψεις στη γη Ισραήλ και να σταθείς μπροστά στους ειδωλολάτρες ιερείς στον Κάρμηλο και σε έζωσα με δύναμη για να οδηγήσεις το άρμα του βασιλιά στην πόλη της Ιεζραέλ. Ποιος όμως σε απέστειλε στη βιαστική αυτή φυγή στην ερημιά; Ποιο σκοπό εκπληρώνεις εδώ;''

Πικραμένος στην καρδιά ο Ηλίας θρήνησε με παράπονο:

13. «Τί κάμνεις ενταύθα;»

«Εστάθην εις άκρον ζηλωτής υπέρ Κυρίου, του Θεού των δυνάμεων, διότι οι υιοί Ισραήλ εγκατέλιπον την διαθήκην Σου, τα θυσιαστήριά Σου κατέστρεψαν και τους προφήτας Σου εθανάτωσαν εν ρομφαία. Και εναπελείφθην εγώ μόνος, και ζητούσι την ψυχήν μου διά να αφαιρέσωσιν αυτήν.»

Καλώντας τον προφήτη να αφήσει τη σπηλιά, ο άγγελος τον πρόσταξε να σταθεί στην παρουσία του Κυρίου επάνω στο βουνό και να ακροασθεί το λόγο Του.

«Και ιδού, ο Κύριος διέβαινε, και άνεμος μέγας και δυνατός έσχιζε τα όρη, και συνέτριβε τους βράχους έμπροσθεν του Κυρίου. Ο Κύριος δεν ήτο εν τω ανέμω. Και μετά τον άνεμον σεισμός, ο Κύριος δεν ήτο εν τω σεισμώ. Και μετά τον σεισμόν πυρ, ο Κύριος δεν ήτο εν τω πυρί. Και μετά το πυρ ήχος λεπτού αέρος. Και ως ήκουσεν ο Ηλίας, εσκέπασε το πρόσωπον αυτού με την μηλωτήν αυτού, και εξήλθε, και εστάθη εις την είσοδον του σπηλαίου.»

Ο Θεός δε διάλεξε μεγαλόπρεπες εκδηλώσεις της θεϊκής δύναμης, αλλά τον «ήχο λεπτού αέρος» για να αποκαλυφθεί στο δούλο Του. Ήθελε να διδάξει στον Ηλία ότι δεν είναι πάντοτε το έργο της θεαματικότερης εκδήλωσης αυτό που σημειώνει τη μεγαλύτερη επιτυχία στην εκπλήρωση του σκοπού Του. Ενώ ο Ηλίας περίμενε την παρουσία του Κυρίου, ένας ανεμοστρόβιλος ξέσπασε, ακολουθούμενος από αστραπές που έσχιζαν τον ουρανό, και από μια λυσσαλέα φωτιά που σάρωνε τα πάντα. Αλλά ο Θεός δεν ήταν σε κανένα από αυτά. Τότε ήρθε μια απαλή φωνή και ο Ηλίας σκέπασε το πρόσωπό του ερχόμενος στην παρουσία του Κυρίου. Η οξυθυμία του πέρασε, το πνεύμα του γαλήνεψε και καθυποτάχθηκε. Τότε γνώρισε ότι η ήρεμη εμπιστοσύνη, η σταθερή εξάρτηση από το Θεό πάντοτε θα του εξασφάλιζαν έτοιμη βοήθεια σε ώρα ανάγκης.

Δεν είναι πάντοτε η πιο εξεζητημένη παρουσίαση της θεϊκής αλήθειας αυτή που κάνει την ψυχή να συναισθανθεί την ενοχή της και να μεταλλαγεί. Οι καρδιές των ανθρώπων δεν αγγίζονται ούτε με τη ρητορική, ούτε με τα λογικά επιχειρήματα, αλλά με τη γλυκιά επιρροή του Αγίου Πνεύματος, η οποία ενεργεί ήσυχα αλλά σταθερά για τη μετάπλασση και το σχηματισμό του χαρακτήρα. Είναι η μαλακή, η σιγανή φωνή του Πνεύματος του Θεού αυτή που έχει τη δύναμη να αλλάξει την καρδιά.

«Τι κάμνεις εδώ, Ηλία;» ξαναρώτησε η φωνή και ο προφήτης πάλι απάντησε: «Εστάθην εις άκρον ζηλωτής υπέρ Κυρίου του

Θεού των δυνάμεων, διότι οι υιοί Ισραήλ εγκατέλιπον την διαθήκην Σου, τα θυσιαστήριά Σου κατέστρεψαν, και τους προφήτας Σου εθανάτωσαν εν ρομφαία, και εναπελείφθην εγώ μόνος. Και ζητούσι την ζωήν μου διά να αφαιρέσωσιν αυτήν.»

Ο Κύριος αποκρίθηκε στον Ηλία ότι οι φταίχτες του Ισραήλ δε θα έμεναν ατιμώρητοι. Έπρεπε να βρεθούν άνθρωποι κατάλληλοι για να εκτελέσουν τη θεϊκή πρόθεση για την τιμωρία του ειδωλολατρικού βασιλείου. Ένα τραχύ έργο επρόκειτο να γίνει ώστε όλοι να έχουν την ευκαιρία να λάβουν θέση με το μέρος του Θεού. Ο Ηλίας ο ίδιος έπρεπε να επιστρέψει στον Ισραήλ και να συμμερισθεί με άλλους το βάρος για την πραγματοποίηση της μεταρρύθμισης.

Ο Κύριος πρόσταξε στον Ηλία:

> «Ύπαγε, επίστρεψον εις την οδόν σου προς την έρημον της Δαμασκού. Και όταν έλθης, χρίσον τον Αζαήλ βασιλέα επί την Συρίαν, τον δε Ιηού τον υιόν του Νιμσί θέλεις χρίσει βασιλέα επί τον Ισραήλ, και τον Ελισσαιέ τον υιόν του Σαφάτ, από Αβελμεολά, θέλεις χρίσει προφήτην αντί σου. Και θέλει συμβή, ώστε τον διασωθέντα εκ της ρομφαίας του Αζαήλ, θέλει θανατώσει ο Ιηού, και τον διασωθέντα εκ της ρομφαίας του Ιηού, θέλει θανατώσει ο Ελισσαιέ.»

Ο Ηλίας νόμιζε ότι αυτός ήταν ο μόνος λατρευτής του αληθινού Θεού στον Ισραήλ. Εκείνος όμως που διαβάζει όλων τις καρδιές, φανέρωσε στον προφήτη ότι υπήρχαν πολλοί άλλοι οι οποίοι, στη μακρόχρονη περίοδο της αποστασίας, παρέμειναν πιστοί σ'Αυτόν. Γι'αυτό και είπε: «Αφήκα επτά χιλιάδας, πάντα τα γόνατα όσα δεν έκλιναν εις τον Βάαλ και πάν στόμα το οποίον δεν ησπάσθη αυτόν.»

Από την πείρα του Ηλία στις δύσκολες εκείνες ημέρες της αποθάρρυνσης και της φαινομενικής ήττας, πολλά μαθήματα μπορούν να εξαχθούν - μαθήματα ανεκτίμητα για τους δούλους του Θεού της σημερινής εποχής, η οποία διακρίνεται για τη γενική παρέκκλισή της από το ορθό.

Η σημερινή κυριαρχούσα αποστασία είναι όμοια με εκείνη που στις ημέρες του προφήτη Ηλία είχε ξαπλωθεί παντού στον Ισραήλ. Με την εξύψωση του ανθρώπινου στοιχείου υπεράνω του θεϊκού, με τον εγκωμιασμό την δημοφιλών ηγητόρων, με τη λατρεία του μαμμωνά και με την τοποθέτηση των επιστημονικών διδαχών πάνω από τις αποκαλυπτικές αλήθειες, πλήθη ανθρώπων σήμερα ακολουθούν το Βάαλ. Η αμφιβολία και η απιστία

ασκούν τη συντριπτική επίδρασή τους στο νου και στην καρδιά, και πολλοί αντικαθιστούν τις ρήσεις του Θεού με τις θεωρίες των ανθρώπων. Διδάσκεται γενικά ότι έχουμε φθάσει σε μια εποχή όπου η ανθρώπινη λογική εξυψώνεται πάνω από τις διδασκαλίες του Λόγου. Ο νόμος του Θεού, ο θεϊκός κανόνας της δικαιοσύνης, κηρύσσεται άκυρος. Ο εχθρός της κάθε αλήθειας εργάζεται με εξαπατητική δύναμη για να κάνει άνδρες και γυναίκες να τοποθετούν τα ανθρώπινα θεσπίσματα στη θέση του Θεού και να λησμονούν εκείνο που έχει ορισθεί για την ευτυχία και τη σωτηρία της ανθρωπότητας.

Μολαταύτα η αποστασία αυτή, όσο και αν γενικευθεί, δεν είναι παγκόσμια. Όλοι στον κόσμο δεν είναι παράνομοι και αμαρτωλοί. Όλοι δεν έχουν πάρει το μέρος του εχθρού. Ο Θεός έχει πολλές χιλιάδες που δεν έκαμψαν το γόνατο στο Βάαλ, πολλούς οι οποίοι προσπαθούν να σχηματίσουν ευρύτερη αντίληψη για το Χριστό και για το νόμο Του, πολλούς οι οποίοι ελπίζουν παρά κάθε ελπίδα ότι ο Ιησούς θα έρθει σύντομα να θέσει τέρμα στην κυριαρχία της αμαρτίας και του θανάτου. Και ακόμη υπάρχουν πολλοί οι οποίοι από άγνοιά τους υπήρξαν λατρευτές του Βαάλ, αλλά για τους οποίους το Πνεύμα του Θεού εξακολουθεί να αγωνίζεται.

Αυτοί χρειάζονται την προσωπική βοήθεια εκείνων που έχουν την επίγνωση του Θεού και της δύναμης του Λόγου Του. Σε μια εποχή σαν τη σημερινή, κάθε παιδί του Θεού οφείλει να ασχολείται έμπρακτα προσφέροντας βοήθεια σε άλλους. Καθώς αυτοί που έχουν κατανοήσει τη βιβλική αλήθεια προσπαθούν να αναζητήσουν τους άνδρες και τις γυναίκες που επιποθούν το φως, θα βοηθηθούν από τους αγγέλους του Θεού. Και εκεί όπου πηγαίνουν οι άγγελοι, κανείς δεν πρέπει να φοβάται να προχωρήσει. Σαν αποτέλεσμα των πιστών προσπαθειών από μέρους καθιερωμένων εργατών, πολλοί θα επιστρέψουν από την ειδωλολατρία στη λατρεία του ζώντος Θεού. Πολλοί θα σταματήσουν να αποτίσουν φόρο τιμής στα από ανθρώπους επινοημένα θεσπίσματα και άφοβα θα πάρουν θέση με το μέρος του Θεού και του νόμου Του.

Πολλά πράγματα εξαρτώνται από την ακούραστη δραστηριότητα εκείνων που είναι αφοσιωμένοι και πιστοί, και γι’αυτό ο Σατανάς καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να ματαιώσει το θεϊκό σκοπό που πρόκειται να πραγματοποιήσουν οι υποταγμένοι στο Θεό άνθρωποι. Μερικούς τους κάνει να χάσουν την επα-

φή με την υψηλή και άγια αποστολή τους και μένουν ικανοποιημένοι με τις τέρψεις αυτής της ζωής. Τους οδηγεί στο να περνούν άνετη ζωή ή να εγκαταλείπουν - για χάρη μεγαλύτερων κοσμικών πλεονεκτημάτων - τις θέσεις από όπου θα μπορούσαν να ασκούν θετική επιρροή. ΄Αλλους τους κάνει να εγκαταλείπουν το καθήκον τους αποθαρρυμένοι από την αντίδραση ή τον κατατρεγμό. ΄Ολους αυτούς ο Ουρανός τους βλέπει με τρυφερό έλεος. Σε κάθε παιδί του Θεού, του οποίου τη φωνή ο εχθρός των ψυχών κατόρθωσε να σιγήσει, απευθύνεται η ερώτηση: «Τί κάμνεις ενταύθα;» ''Εγώ σου ανέθεσα να πας σε όλο τον κόσμο, να κηρύξεις το ευαγγέλιο και να ετοιμάσεις ένα λαό για την ημέρα του Θεού. Γιατί είσαι εδώ; Ποιος σε έστειλε;''

Η χαρά στην οποία αποβλέπει ο Χριστός, η χαρά που Τον δυνάμωσε στις δοκιμασίες και στα βάσανα, ήταν η χαρά να βλέπει να σώζονται αμαρτωλοί. Αυτή πρέπει να είναι η χαρά του κάθε οπαδού Του και η κινητήρια δύναμη κάθε φιλοδοξίας του. Αυτοί που αναγνωρίζουν, έστω και σε περιορισμένο βαθμό, τι σημασία έχει η απολύτρωση γι'αυτούς και για τους συνανθρώπους τους, θα καταλάβουν σε κάποιο μέτρο τις τεράστιες ανάγκες της ανθρωπότητας. Οι καρδιές τους θα συγκινούνται από ευσπλαχνία καθώς αντικρίζουν την ηθική και πνευματική ένδεια χιλιάδων ανθρώπων που ζουν κάτω από τη σκιά μιας τρομερής καταστροφής. Η φυσική θλίψη συγκρινόμενη με την πνευματική ένδεια, είναι τίποτε.

Η ερώτηση απευθύνεται τόσο σε οικογένειες όσο και σε άτομα: «Τί κάμνεις ενταύθα;» Σε πολλές εκκλησίες υπάρχουν οικογένειες καλά καταρτισμένες στην αλήθεια του λόγου του Θεού που θα μπορούσαν να ευρύνουν τον κύκλο της επιρροής τους αν πήγαιναν σε μέρη όπου υπάρχει ανάγκη για την υπηρεσία που είναι ικανές να προσφέρουν. Ο Θεός καλεί χριστιανικές οικογένειες να πηγαίνουν στα σκοτεινά μέρη της γης και να εργασθούν με σύνεση και με επιμονή γι'αυτούς που περιβάλλονται από πνευματικό σκοτάδι. Προκειμένου να δοθεί απάντηση στην κλήση αυτή, απαιτείται αυτοθυσία. Ενώ πολλοί περιμένουν να μετακινηθεί κάθε εμπόδιο, ψυχές πεθαίνουν χωρίς ελπίδα και χωρίς Θεό. Επιζητώντας κοσμικά προνόμια, επιδιώκοντας να αποκτήσουν επιστημονικές γνώσεις, οι άνθρωποι πρόθυμα εκθέτουν τη ζωή τους σε νοσογόνες περιοχές και υφίστανται κακουχίες και στερήσεις. Πού είναι όμως εκείνοι που προθυμοποιούνται να

κάνουν το ίδιο, με σκοπό να μιλήσουν στους άλλους για το Σωτήρα;

Αν κάτω από δύσκολες περιστάσεις, άνθρωποι με πνευματικό σθένος, πιεζόμενοι υπερβολικά, χάνουν το θάρρος τους και αποκαρδιώνονται, αν έρχονται στιγμές που δε βλέπουν τίποτε το επιθυμητό στη ζωή ώστε να την αναζητούν, αυτό δεν είναι διόλου παράξενο, ούτε πρωτοφανές. Ας μη ξεχνούν όλοι αυτοί ότι ένας από τους πιο δυναμικούς προφήτες έφυγε τρέχοντας, φοβούμενος για τη ζωή του εξαιτίας της παράφορης οργής μιας εξαγριωμένης γυναίκας. Φυγάς, κατάκοπος και αποκαμωμένος από την οδοιπορία, με σπασμένο το ηθικό του από την πικρή απογοήτευση, ζήτησε να πεθάνει. Αλλά όταν είχε χάσει κάθε ελπίδα και το έργο της ζωής του φαινόταν να απειλείται με καταστροφή, τότε διδάχθηκε ένα από τα πολυτιμότερα μαθήματα της ζωής του. Την ώρα της μεγαλύτερης αδυναμίας του γνώρισε την ανάγκη και τη δυνατότητα του να εμπιστεύεται στο Θεό κάτω από τις πιο επικίνδυνες συνθήκες.

Εκείνοι που ενώ διαθέτουν τις ενέργειες της ζωής τους εργαζόμενοι με αυτοθυσία, συναντούν τον πειρασμό να υποπέσουν στην αποθάρρυνση και στη δυσπιστία, μπορούν να πάρουν θάρρος από την πείρα του Ηλία. Η άγρυπνη φροντίδα του Θεού, η αγάπη Του, η δύναμή Του φανερώνονται ιδιαίτερα για χάρη των υπηρετών Του, των οποίων ο ζήλος παρεξηγείται ή δεν εκτιμάται, των οποίων οι συμβουλές και οι επιπλήξεις καταφρονούνται και των οποίων οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες αμείβονται με μίσος και εναντίωση.

Σε στιγμές της μεγαλύτερης αδυναμίας τότε είναι που ο Σατανάς προσβάλλει την ψυχή με τους τρομερότερους πειρασμούς. Με τον τρόπο αυτόν έλπιζε να καταβάλει και τον Υιόν του Θεού, επειδή με αυτή την τακτική είχε κερδίσει πολλές νίκες σε βάρος των ανθρώπων. Όταν η δύναμη της θέλησης εξασθένιζε και η πίστη εξέλειπε, τότε εκείνοι που είχαν υπερασπισθεί το δίκαιο με γενναιότητα και για πολύ καιρό, έπεφταν στον πειρασμό.

Κουρασμένος, έπειτα από σαράντα χρόνια περιπλάνησης και αγώνα κατά της απιστίας, ο Μωυσής για μια στιγμή έχασε τη λαβή του από την Άπειρη Δύναμη. Το ίδιο και ο Ηλίας. Αυτός που είχε διατηρήσει την εμπιστοσύνη του στον Κύριο στα χρόνια της ξηρασίας και του λιμού, αυτός που είχε σταθεί ατρόμητος στην παρουσία του Αχαάβ, αυτός που όλη εκείνη τη δύσκολη ημέρα στον Κάρμηλο είχε σταθεί μπροστά σε ολόκληρο το έθνος

του Ισραήλ, μοναδικός αντιπρόσωπος του αληθινού Θεού, σε μια στιγμή εξάντλησης άφησε να νικηθεί η πίστη του στο Θεό από το φόβο του θανάτου.

Το ίδιο συμβαίνει και σήμερα. Όταν μας καταλαμβάνει η αμφιβολία, όταν μας πιέζουν οι περιστάσεις ή μας ταλαιπωρούν η φτώχια και η δυστυχία, ο Σατανάς προσπαθεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη μας στον Κύριο. Τότε είναι που παρουσιάζει μπροστά μας τα λάθη μας και μας ωθεί να δυσπιστήσουμε στο Θεό και να αμφιβάλλουμε για την αγάπη Του. Ελπίζει να αποθαρρύνει την ψυχή και να αποκόψει το έρεισμά μας από το Θεό.

Εκείνοι που, ενώ βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του αγώνα, παρακινούνται από το Άγιο Πνεύμα να επιτελέσουν ένα ιδιαίτερο έργο, συχνά αισθάνονται μια ψυχική συντριβή αφού περάσει πια η κρίση. Η αποθάρρυνση μπορεί να κλονίσει την ισχυρότερη πίστη και να εξασθενήσει τη σταθερότερη θέληση. Ο Θεός όμως καταλαβαίνει, λυπάται ακόμη και αγαπάει. Διαβάζει τα κίνητρα και τις προθέσεις της καρδιάς. Να περιμένουν με υπομονή, να έχουν εμπιστοσύνη όταν όλα φαίνονται σκοτεινά, είναι το μάθημα που πρέπει να μάθουν οι ιθύνοντες του έργου του Κυρίου. Ο Ουρανός δε θα τους απογοητεύσει την ημέρα που συναντούν αντιξοότητες. Τίποτε δεν είναι φαινομενικά πιο ανίσχυρο, αλλά στην πραγματικότητα πιο αήττητο από την ψυχή που νιώθει την αναξιότητά της και στηρίζεται εξολοκλήρου στο Θεό.

Η εμπειρία του Ηλία που τον δίδαξε να εμπιστεύεται και πάλι στο Θεό σε ώρα δοκιμασίας, δεν είναι μόνο για ανθρώπους σε θέση μεγάλης ευθύνης. Εκείνος που ήταν η ισχύς του Ηλία, είναι δυνατός να στηρίξει κάθε αγωνιζόμενο παιδί Του όσο αδύνατο και αν είναι. Από τον καθένα απαιτεί νομιμοφροσύνη και στον καθένα χορηγεί δύναμη ανάλογη με την εκάστοτε ανάγκη. Στηριζόμενος στη δική του δύναμη ο άνθρωπος είναι ανίσχυρος. Αλλά στηριζόμενος στη δύναμη του Θεού, γίνεται ισχυρός για να νικήσει το κακό και να βοηθήσει και άλλους να νικήσουν. Ο Σατανάς δεν μπορεί ποτέ να εκμεταλλευθεί αυτόν που για υπεράσπισή του έχει το Θεό. «Βεβαίως θέλουσιν ειπεί περί Εμού, εν τω Κυρίω είναι η δικαιοσύνη και η δύναμις.» (Ησ. 45:24).

Φίλοι μου Χριστιανοί, ο Σατανάς γνωρίζει τις αδυναμίες σας. Γι'αυτό προσηλωθείτε στον Ιησού. Μένοντας στην αγάπη του Θεού, μπορείτε να αντέξετε κάθε δοκιμασία. Μόνο η δικαιοσύνη του Χριστού είναι ικανή να σας χορηγήσει δύναμη για να αναχαιτίσετε το ρεύμα του κακού που παρασύρει τον κόσμο. Περιβάλλε-

τε την εμπειρία σας με πίστη. Η πίστη ελαφρώνει κάθε φορτίο, ανακουφίζει κάθε κόπωση. Έργα της Πρόνοιας που τώρα φαίνονται μυστηριώδη, μπορείτε να τα κατανοήσετε με συνεχή εμπιστοσύνη στο Θεό. Βαδίστε με πίστη στο μονοπάτι που Εκείνος χαράζει. Δοκιμασίες θα έρθουν. Όμως προχωρείτε. Αυτό θα ενισχύσει την πίστη σας και θα σας κάνει ικανούς για υπηρεσία.

Τα κατάστιχα της Ιερής Ιστορίας έχουν γραφθεί όχι μόνο για να τα διαβάζουμε και να τα θαυμάζουμε, αλλά να εργασθεί και για μας η ίδια πίστη που εργάσθηκε για τους δούλους του Θεού στον παλιό καιρό. Ο Κύριος θα εργασθεί τώρα με τον ίδιο αξιοσημείωτο τρόπο οπουδήποτε υπάρχουν πιστές καρδιές για να γίνουν κανάλια της δύναμής Του.

Σ'εμάς, όπως και στον Πέτρο, απευθύνονται τα λόγια: «Ιδού, ο Σατανάς σάς εζήτησε, διά να σας κοσκινίση ως τον σίτον. Πλην Εγώ εδεήθην περί σου διά να μη εκλείψη η πίστις σου.» (Λουκά 22: 31,32). Ο Χριστός ποτέ δε θα εγκαταλείψει εκείνους για χάρη των οποίων έχει πεθάνει. Εμείς μπορεί να Τον εγκαταλείψουμε και να κυριευθούμε από τον πειρασμό, αλλά ο Χριστός ποτέ δεν αποστρέφεται κάποιον για τον οποίον πλήρωσε τα λύτρα με τη ζωή Του.

Αν μπορούσαν να ανοιχθούν τα πνευματικά μάτια μας, θα βλέπαμε ψυχές να λυγίζουν κάτω από την καταπίεση, να βαρύνονται από τη λύπη και να πιέζονται σαν κάρα παραφορτωμένα από δεμάτια, έτοιμες να πεθάνουν από απόγνωση. Θα βλέπαμε αγγέλους να πετούν γρήγορα για να βοηθήσουν τις πειραζόμενες αυτές ψυχές, να στρέψουν προς τα πίσω τις ορδές του πονηρού που τις περικυκλώνουν, και να τοποθετήσουν τα πόδια τους σε ασφαλές θεμέλιο. Οι μάχες που διεξάγονται μεταξύ των δύο στρατευμάτων είναι τόσο πραγματικές όσο και οι μάχες που δίνονται από τα στρατεύματα αυτού του κόσμου. Από την έκβαση του πνευματικού αυτού αγώνα εξαρτώνται πεπρωμένα αιώνιας σημασίας.

Στο όραμα του προφήτη Ιεζεκιήλ ένα χέρι παρουσιάσθηκε κάτω από τα φτερά των χερουβείμ. Αυτό είναι για να διδάξει στους υπηρέτες του Θεού ότι την επιτυχία τη χορηγεί η θεϊκή δύναμη. Εκείνοι τους οποίους ο Θεός χρησιμοποιεί ως απεσταλμένους Του, δεν πρέπει να αισθάνονται ότι το έργο Του εξαρτάται από αυτούς. Εκείνος ο οποίος δεν κοιμάται, ο οποίος εργάζεται ακατάπαυστα για την πραγματοποίηση των σχεδίων Του, θα συνεχίσει το έργο Του. Θα ματαιώσει τους σκοπούς των πονηρών αν-

θρώπων και θα προξενήσει σύγχυση στις συμβουλές εκείνων που συνωμοτούν για το κακό του λαού Του. Αυτός που είναι ο Βασιλιάς, ο Κύριος των δυνάμεων, κάθεται μεταξύ των χερουβείμ και προστατεύει τα τέκνα Του ανάμεσα στις προστριβές και στο σάλο των εθνών. Όταν τα προπύργια των βασιλέων ανατραπούν, όταν τα βέλη της οργής διαπεράσουν τις καρδιές των εχθρών Του, ο λαός Του θα είναι ασφαλής στα χέρια Του.

«ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΗΛΙΟΥ»

Μέσα στους μακρινούς αιώνες που διέρρευσαν από την εποχή του Ηλία, η ιστορία της ζωής του προξένησε έμπνευση και θάρρος σ'εκείνους που έχουν κληθεί να υπερασπισθούν το δίκαιο μέσα στην αποστασία. Και έχει ιδιαίτερη σημασία για μας «εις τους οποίους τα τέλη των αιώνων έφθασαν.» (Α΄Κορ. 10:11). Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Ο σύγχρονος κόσμος έχει τους Αχαάβ και τις Ιεζάβελ του. Η σημερινή εποχή είναι τόσο πραγματικά ειδωλολατρική, όσο ήταν εκείνη κατά την οποία ο Ηλίας έζησε.

Μπορεί να μην είναι ορατό κανένα εξωτερικό θυσιαστήριο. Μπορεί να μην υπάρχουν παραστάσεις που να τραβούν το μάτι. Και όμως χιλιάδες ακολουθούν τις θεότητες του κόσμου τούτου - πλούτη, φήμη, ηδονές και τους ευχάριστους μύθους που οδηγούν τον άνθρωπο να ακολουθεί τις κλίσεις μιας καρδιάς μη καθιερωμένης.

Χιλιάδες έχουν εσφαλμένη αντίληψη για το Θεό και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά Του, και αληθεύει εξίσου το γεγονός ότι λατρεύουν έναν ψεύτικο θεό, όπως συνέβαινε με τους λατρευτές του Βάαλ. Πολλοί, και μεταξύ ακόμη αυτών που ισχυρίζονται ότι είναι Χριστιανοί, έχουν υποστεί επιδράσεις οι οποίες είναι εκ διαμέτρου αντίθετες προς το Θεό και την αλήθειά Του. Αυτό τους κάνει να απομακρύνονται από το θεϊκό στοιχείο και να εξυψώνουν το ανθρώπινο.

Το πνεύμα που επικρατεί στην εποχή μας είναι πνεύμα απιστίας και αποστασίας - ένα πνεύμα θεωρούμενο διαφωτιστικό και με τη δήθεν γνώση της αλήθειας, στην πραγματικότητα όμως της πιο τυφλής αλαζονείας. Ανθρώπινες θεωρίες εξαίρονται και καταλαμβάνουν τη θέση του Θεού και του νόμου Του. Ο Σατανάς οδηγεί στον πειρασμό άνδρες και γυναίκες να γίνουν ανυπάκου-

οι, υποσχόμενος ότι με την ανυπακοή θα αποκτήσουν την ελευθερία και την ανεξαρτησία η οποία θα τους κάνει σαν θεούς.

Παρατηρείται ένα αντιδραστικό πνεύμα για το σαφή λόγο του Θεού, ένα πνεύμα ειδωλολατρικού εκθειασμού της ανθρώπινης σοφίας υπεράνω της θεϊκής αποκάλυψης. Οι άνθρωποι άφησαν να σκοτισθεί τόσο πολύ η σκέψη τους και να συγχυσθεί από τη συμμόρφωση με τις κοσμικές συνήθειες και επιρροές, ώστε φαίνεται να έχουν χάσει την ικανότητα να κάνουν διάκριση ανάμεσα στο φως και στο σκότος, στην αλήθεια και στην πλάνη.

Έχουν τόσο πολύ ξεφύγει από τον ορθό δρόμο ώστε εκλαμβάνουν τις απόψεις μερικών λεγομένων φιλοσόφων σαν περισσότερο αξιόπιστες από τις αλήθειες της Γραφής. Οι νουθεσίες και οι υποσχέσεις του λόγου του Θεού, οι απειλές του κατά της ανυπακοής και της ειδωλολατρίας, όλα αυτά φαίνονται ανίσχυρα να μαλακώσουν τις καρδιές τους. Πίστη σαν αυτή που ενεργοποιούσε τον Παύλο, τον Πέτρο και τον Ιωάννη, τη θεωρούν παλιοκαιρίσια, αινιγματική και ανάξια λόγου για την ευφυΐα των σύγχρονων στοχαστών.

Από την αρχή ο Θεός έδωσε το νόμο Του στο ανθρώπινο γένος ως μέσον για την απόκτηση της ευτυχίας και της αιώνιας ζωής. Η μοναδική ελπίδα του Σατανά για να ματαιώσει το σκοπό του Θεού είναι να οδηγήσει άνδρες και γυναίκες στην παρακοή αυτού του νόμου και η συνεχής προσπάθειά του είναι να παραποιήσει τις διδαχές του και να υποτιμήσει τη σημασία του. Το καίριο πλήγμα που κατάφερε, ήταν η προσπάθεια να μεταβάλει τον ίδιο το νόμο ώστε να οδηγήσει τους ανθρώπους να παραβαίνουν τις εντολές του, ενώ διατείνονται ότι τις τηρούν.

Ένας συγγραφέας παρομοίασε την προσπάθεια της αλλαγής του θεϊκού νόμου με μια παλιά κακόβουλη συνήθεια να στρέφουν οι άνθρωποι προς λαθεμένη κατεύθυνση οι οδικές πινακίδες οι τοποθετημένες σε σημαντικό σταυροδρόμι. Μεγάλη ήταν η αμηχανία και η ταλαιπωρία που συχνά προκαλούσε η αλλαγή αυτή.

Ο Θεός έχει στήσει ένα σηματοδότη για τους ταξιδιώτες της ζωής στον κόσμο αυτό. Η μια πινακίδα του σηματοδότη αυτού έδειχνε την πρόθυμη υπακοή στο Δημιουργό σαν το δρόμο της ευτυχίας και της ζωής, ενώ η άλλη έδειχνε την ανυπακοή σαν το δρόμο της δυστυχίας και του θανάτου. Ο δρόμος της ευτυχίας ήταν τόσο ευδιάκριτα προσδιορισμένος όσο ήταν και ο δρόμος που οδηγούσε στην πόλη του καταφυγίου τον καιρό της ιουδαϊκής οικονομίας. Σε μια κακιά ώρα όμως για τη φυλή μας, ο μεγάλος

εχθρός του καλού αντέστρεψε το σηματοδότη και τα πλήθη των ανθρώπων μπερδεθηκαν στο δρόμο.

Με το Μωυσή ο Κύριος είχε διδάξει στους Ισραηλίτες:

«Προσέχετε να φυλάττητε τα σάββατά Μου, διότι τούτο είναι σημείον μεταξύ Εμού και υμών εις τας γενεάς υμών, διά να γνωρίζητε ότι Εγώ είμαι Κύριος, ο αγιάζων υμάς. Και θέλετε φυλάττει το σάββατον, διότι είναι άγιον εις εσάς. Όστις βεβηλώση αυτό, θέλει εξάπαντος θανατωθή. Διότι πας όστις κάμη εργασίαν . . . εν τη ημέρα του σαββάτου, θέλει εξάπαντος θανατωθή. Και θέλουσι φυλάττει οι υιοί Ισραήλ το σάββατον, διά να εορτάζωσιν αυτό εις τας γενεάς αυτών, εις διαθήκην αιώνιον. Τούτο είναι σημείον μεταξύ Εμού και των υιών Ισραήλ διαπαντός. Διότι εις έξ ημέρας εποίησεν ο Κύριος τον ουρανόν και την γην, εν δε τη εβδόμη ημέρα κατέπαυσε και ανεπαύθη.» (Έξ. 31:13-17).

Με αυτά τα λόγια ο Κύριος διευκρίνισε ότι η υπακοή είναι ο δρόμος που οδηγεί στην Πόλη του Θεού. Ο άνθρωπος όμως της αμαρτίας άλλαξε το σηματοδότη και τον έκανε να δείχνει προς την εσφαλμένη κατεύθυνση. Θέσπισε ένα κίβδηλο Σάββατο και έκανε άνδρες και γυναίκες να πιστεύουν ότι με το να αναπαύονται την ημέρα αυτή, υπακούουν στην εντολή του Θεού.

Ο Θεός δήλωσε ότι η έβδομη ημέρα είναι το Σάββατο του Κυρίου. Όταν «συνετελέσθησαν ο ουρανός και η γη», ο Θεός εξύψωσε την ημέρα αυτή ως αναμνηστικό του δημιουργικού έργου Του. Αναπαυόμενος την έβδομη ημέρα «από πάντων των έργων Αυτού τα οποία έκαμε», ο Θεός «ευλόγησε την ημέραν την εβδόμην, και ηγίασεν αυτήν.» (Γέν. 2:1-3).

Τον καιρό της εξόδου από την Αίγυπτο, ο θεσμός του Σαββάτου αναφέρθηκε στο λαό του Θεού με προεξέχουσα έμφαση. Ενώ ήταν ακόμη σκλαβωμένοι, οι επιστάτες τους προσπάθησαν να τους επιβάλουν να εργάζονται το Σάββατο, για να αυξηθεί η ποσότητα της εργασίας που απαιτείτο κάθε εβδομάδα. Συνεχώς οι όροι εργασίας γίνονταν σκληρότεροι και δυσκολότεροι. Οι Ισραηλίτες όμως απελευθερώθηκαν από τη σκλαβιά και φέρθηκαν σ'ένα μέρος όπου μπορούσαν να τηρούν ανενόχλητοι όλες τις εντολές του Κυρίου.

Στο Σινά εκφωνήθηκε ο νόμος και το κείμενο του νόμου αυτού παραδόθηκε στο Μωυσή επάνω σε δύο «πλάκας λιθίνας, γεγραμμένας με τον δάκτυλον του Θεού.» (Έξ. 31:18). Και στα σαράντα περίπου χρόνια των περιπλανήσεων τους, γινόταν

στους Ισραηλίτες συνεχώς υπενθύμιση για την ορισμένη από το Θεό ημέρα ανάπαυσης με την κατακράτηση του μάννα κάθε έβδομη ημέρα και τη θαυματουργική διατήρηση της διπλής ποσότητάς του που έπεφτε την ημέρα της Παρασκευής.

Πριν να μπει στη γη της επαγγελίας, ο λαός Ισραήλ είχε λάβει τη νουθεσία από το Μωυσή: «Φύλαττε την ημέραν του σαββάτου, διά να αγιάζης αυτήν.» (Δευτ. 5:12). Ο σκοπός του Θεού ήταν, με την πιστή τήρηση της εντολής του Σαββάτου, ο Ισραήλ να εξακολουθεί να φέρνει διαρκώς στη θύμηση του την υποχρέωσή του σ'Αυτόν ως Πλάστη και Λυτρωτή του. Όσο θα τηρούσαν το Σάββατο με το σωστό πνεύμα, η ειδωλολατρία δεν μπορούσε να υπάρξει. Αν όμως παραμεριζόταν η εντολή αυτή του Δεκαλόγου ως άκυρη στο εξής, οι άνθρωποι θα λησμονούσαν το Δημιουργό και θα λάτρευαν άλλους θεούς. Ο Θεός ανήγγειλε:

> «Τα σάββατά Μου έδωκα έτι εις αυτούς, διά να ήναι μεταξύ Εμού και αυτών σημείον, ώστε να γνωρίζωσιν ότι Εγώ είμαι ο Κύριος, ο αγιάζων αυτούς.» Αλλά αυτοί «τας κρίσεις Μου», λέει, «απέρριψαν, και εν τοις διατάγμασί Μου δεν περιεπάτησαν, και τα σάββατά Μου εβεβήλωσαν, διότι αι καρδίαι αυτών εποφεύοντο κατόπιν των ειδώλων αυτών.» (Ιεζ. 20:12,16).

Και στην έκκληση που τους απευθύνει να επιστρέψουν σ'Αυτόν, εφιστά και πάλι την προσοχή τους στη σημασία να τηρούν το Σάββατο άγιο. Λέει:

> «Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός σας. Εν τοις διατάγμασί Μου περιπατείτε, και τας κρίσεις Μου φυλάττετε και εκτελείτε αυτάς, και αγιάζετε τα σάββατά Μου, και ας ήναι μεταξύ Εμού και υμών σημείον, ώστε να γνωρίζητε ότι Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός σας.» (Ιεζ. 20:19,20).

Εφιστώντας την προσοχή του Ιούδα στις αμαρτίες που τελικά τους οδήγησαν στη βαβυλωνιακή αιχμαλωσία, ο Κύριος δήλωσε:

> «Τα σάββατά Μου εβεβήλωσαν.» «Διά τούτο εξέχεα την οργήν Μου επ'αυτούς, κατηνάλωσα αυτούς εν τω πυρί της οργής Μου. Τας οδούς αυτών ανταπέδωκα επί τας κεφαλάς αυτών.» (Ιεζ. 22: 8,31).

Κατά την παλιννόστηση στην Ιερουσαλήμ τον καιρό του Νεεμία, η παραβίαση της ημέρας του Σαββάτου αντιμετωπίσθηκε με την αυστηρή αυτή ερώτηση:

> «Δεν έκαμον ούτως οι πατέρες σας, και έφερεν ο Θεός ημών πάντα ταύτα τα κακά εφ'ημάς, και επί την πόλιν ταύτην;

αλλά σεις επαναφέρετε οργήν επί τον Ισραήλ, βεβηλούντες το σάββατον.» (Νεεμ. 13:18).

Στο διάστημα της επίγειας υπηρεσίας Του ο Χριστός τόνισε τις δεσμευτικές υποχρεώσεις που συνεπάγεται το Σάββατο. Σε όλες τις διδασκαλίες Του σεβάσθηκε το θέσπισμα που Αυτός είχε δώσει. Στις ημέρες Του το Σάββατο είχε τόσο πολύ διαστραφεί, ώστε η τήρησή του αντανακλούσε τον εγωιστικό και αυθαίρετο χαρακτήρα των ανθρώπων μάλλον, παρά το χαρακτήρα του Θεού. Ο Χριστός παραμέρισε τις ψευδείς διδαχές με τις οποίες κακοπαρίσταναν το Θεό εκείνοι οι οποίοι ισχυρίζονταν ότι Τον γνώριζαν. Μολονότι Αυτός κατατρεχόταν από την ανιλεή εχθρότητα των ραββίνων, δεν έδειξε την παραμικρή διάθεση να συγκατατεθεί στις αξιώσεις τους, αλλά εξακολούθησε με σταθερότητα να τηρεί το Σάββατο σύμφωνα με το νόμο του Θεού. Με γλώσσα που δεν επιδέχεται καμιά παρανόηση, έδωσε τη μαρτυρία Του όσον αφορά τη στάση Του έναντι του νόμου του Κυρίου, λέγοντας:

«Μη νομίσητε ότι ήλθον να καταλύσω τον νόμον ή τους προφήτας, δεν ήλθον να καταλύσω αλλά να εκπληρώσω. Διότι αληθώς σας λέγω, έως αν παρέλθη ο ουρανός και η γη, ιώτα έν ή μία κεραία δεν θέλει παρέλθει από του νόμου, εωσού εκπληρωθώσι πάντα. Όστις λοιπόν αθετήση μίαν των εντολών τούτων των ελαχίστων, και διδάξη ούτω τους ανθρώπους, ελάχιστος θέλει ονομασθή εν τη βασιλεία των ουρανών. Όστις δε εκτελέση και διδάξη, ούτος μέγας θέλει ονομασθή εν τη βασιλεία των ουρανών.» (Ματθ. 5:17-19).

Στη χριστιανική οικονομία ο μεγάλος εχθρός της ευτυχίας του ανθρώπου κατέστησε το Σάββατο της τετάρτης εντολής το αντικείμενο ιδιαίτερης επίθεσης. Ο Σατανάς λέει:

‘’Θα εναντιωθώ στους σκοπούς του Θεού. Θα κάνω τους οπαδούς μου ικανούς να παραγνωρίσουν το αναμνηστικό στοιχείο του Θεού - το Σάββατο της τετάρτης εντολής. Με αυτό θα δείξω στον κόσμο ότι άλλαξε η ημέρα που ευλόγησε και αγίασε ο Θεός. Η ημέρα αυτή δε θα απομείνει ζωντανή στη μνήμη των ανθρώπων. Θα εξαλείψω εντελώς τη θύμηση της. Στη θέση της θα βάλω μια ημέρα που δε θα φέρει τα διακριτικά του Θεού, μια ημέρα που να μην μπορεί να είναι σημείο μεταξύ του Θεού και του λαού Του. Θα κάνω εκείνους οι οποίοι θα δεχθούν την ημέρα αυτή να θέσουν επάνω της τον αγιασμό που ο Θεός έθεσε στην έβδομη ημέρα.

Θα υψωθώ μέσο του αντιπροσώπου μου. Η πρώτη ημέρα θα εγκωμιασθεί και ο Διαμαρτυρόμενος κόσμος θα δεχθεί το κίβδηλο αυτό Σάββατο ως γνήσιο. Θα υποβιβάσω το νόμο Του αφού οι άνθρωποι δε θα τηρούν το καθορισμένο Σάββατο. Τις λέξεις «σημείον μεταξύ Εμού και υμών εις τας γενεάς υμών» θα τις κάνω να αποδίδονται στο δικό μου σάββατο.

Έτσι, ο κόσμος θα ανήκει σε μένα. Θα γίνω ο άρχοντας της γης, ο αρχηγός του κόσμου. Θα κυριαρχήσω στις διάνοιες που θα υποταχθούν στη δύναμή μου σε τέτοιο σημείο ώστε το Σάββατο του Θεού να γίνει ιδιαίτερα ένα σημείο περιφρόνησης. Σημείο; Θα καταστήσω την τήρηση της έβδομης ημέρας σημείο μη νομιμοφροσύνης προς τις επίγειες εξουσίες. Ανθρώπινοι νόμοι θα γίνουν τόσο καταπιεστικοί, ώστε άνδρες και γυναίκες δε θα τολμούν να τηρούν το Σάββατο της έβδομης ημέρας. Από φόβο ότι θα στερηθούν τροφή και ενδύματα, θα ενωθούν με τον κόσμο παραβαίνοντας το νόμο του Θεού. Ο κόσμος θα περιέλθει εξολοκλήρου στην κυριότητά μου.''

Θεσπίζοντας το κίβδηλο σάββατο, ο εχθρός σκεπτόταν να «μεταβάλη καιρούς και νόμους». Μπόρεσε όμως στην πραγματικότητα να μεταβάλει το νόμο του Θεού; Τα λόγια του κεφαλαίου Έξοδος 31 δίνουν την απάντηση. Εκείνος που είναι «ο αυτός χθες, σήμερον και εις τους αιώνας», δήλωσε σχετικά με το Σάββατο: «Τούτο είναι σημείον μεταξύ Εμού και υμών διά παντός.» (Έξ. 31:13, 17).

Ο αλλαγμένος σηματοδότης δείχνει την αντίθετη κατεύθυνση. Ο Θεός όμως δεν έχει αλλάξει. Εξακολουθεί να παραμένει ο ισχυρός Θεός του Ισραήλ.

> «Ιδού, τα έθνη είναι ως ρανίς από κάδου, και λογίζονται ως η λεπτή σκόνη της πλάστιγγος. Ιδού, μετατοπίζει τα όρη ως σκόνην. Και ο Λίβανος δεν είναι ικανός εις καύσιν, ουδέ τα ζώα αυτού εις ολοκαύτωμα. Πάντα τα έθνη ενώπιον Αυτού είναι ως μηδέν. Λογίζονται παρ'Αυτώ ολιγώτερον παρά το μηδέν, και την ματαιότητα.» (Ησ. 40:15-17).

Και σήμερα ο Θεός ζηλοτυπεί για το νόμο Του όπως στην εποχή του Αχαάβ και του Ηλία.

Πόσο όμως περιφρονείται ο νόμος αυτός! Παρατηρήστε το σύγχρονο άνθρωπο σε απροκάλυπτη ανταρσία εναντίον του Θεού. Αυτή είναι πράγματι μια δύστροπη γενεά, γεμάτη αχαριστία, φορμαλισμό, ανειλικρίνεια, περηφάνια και αποστασία. Οι άνθρωποι παραμελούν τη Γραφή και μισούν την αλήθεια. Ο Ιησούς

βλέπει ο νόμος Του να απορρίπτεται, η αγάπη Του να καταφρονείται, οι απεσταλμένοι Του να συναντούν την αδιαφορία. Μίλησε χρησιμοποιώντας τα ελέη Του, αλλά αυτά πέρασαν απαρατήρητα. Μίλησε με προειδοποιητικά μηνύματα, αλλά σ'αυτά δε δόθηκε προσοχή. Οι ιεροί χώροι της ανθρώπινης ψυχής μεταστράφηκαν σε χώρους ανίερης οδικής κυκλοφορίας. Φιλαυτία, φθόνος, περηφάνια, κακεντρέχεια - όλα αυτά υποθάλπονται.

Πολλοί δε διστάζουν να ειρωνεύονται το λόγο του Θεού. Εκείνοι που πιστεύουν στο λόγο αυτό, όπως ακριβώς τον διαβάζουν, υφίστανται τα σκώμματα των άλλων. Παρατηρείται μια αυξανόμενη περιφρόνηση για τους νόμους και την τάξη, που κατευθείαν έλκει την καταγωγή της από την παραβίαση των σαφών εντολών του Θεού. Η βία και το έγκλημα είναι το αποτέλεσμα της παρέκκλισης από το δρόμο της υπακοής. Παρατηρήστε την αθλιότητα και τη δυστυχία του πλήθους των ανθρώπων που ασκούν τη λατρεία τους στο βωμό των ειδώλων και που μάταια αναζητούν την ευτυχία και τη γαλήνη.

Κοιτάξτε την παγκόσμια σχεδόν παραμέληση της εντολής του Σαββάτου, και κοιτάξτε ακόμη τη θρασεία ασέβεια εκείνων οι οποίοι από το ένα μέρος εφαρμόζουν νόμους για να περιφρουρήσουν την ασφάλεια της υποτιθέμενης αγιότητας της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, και από το άλλο μέρος θεσπίζουν νόμους για τη νομιμοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των οινοπνευματωδών.

Σημείωση Εκδοτών: (Το βιβλίο αυτό γράφηκε στις Η.Π.Α την εποχή της ποταπαγόρευσης).

Θεωρούμενοι σοφότεροι από όσα έχουν γραφεί, προσπαθούν να παραβιάσουν τη συνείδηση των ανθρώπων καθιστώντας επιτρεπτή μια φαυλότητα που αποκτηνώνει και καταστρέφει τις υπάρξεις τις πλασμένες κατά την εικόνα του Θεού. Ο ίδιος ο Σατανάς εμπνέει μια τέτοια νομοθεσία. Ξέρει καλά ότι η κατάρα του Θεού πέφτει επάνω σ'εκείνους που εξυψώνουν τα ανθρώπινα νομοθετικά διατάγματα επάνω από τα θεϊκά και κάνει ό,τι του είναι δυνατόν για να οδηγήσει τους ανθρώπους στον πλατύ δρόμο που καταλήγει στην καταστροφή.

Τόσο πολύν καιρό έχουν λατρέψει οι άνθρωποι τις ανθρώπινες ιδέες και τα ανθρώπινα θεσπίσματα, που ολόκληρος σχεδόν ο κόσμος ακολουθεί τα είδωλα. Και εκείνος που προσπάθησε να μεταβάλει το νόμο του Θεού, μεταχειρίζεται κάθε απατηλό τέχνασμα προκειμένου να παρασύρει άνδρες και γυναίκες να παρατα-

χθούν εναντίον του Θεού και εναντίον του σημείου με το οποίο οι δίκαιοι αναγνωρίζονται.

Αλλά ο Κύριος δε θα επιτρέψει επ'άπειρον να παραβιάζεται ο νόμος Του και να περιφρονείται ατιμωρητί. Πλησιάζει ο καιρός οπότε «οι υπερήφανοι οφθαλμοί του ανθρώπου θέλουσι ταπεινωθή και η έπαρσις του ανθρώπου θέλει υποκύψει, μόνος δε ο Κύριος θέλει υψωθή εν εκείνη τη ημέρα». (Ησ. 2:11). Μπορεί ο σκεπτικισμός να φέρεται προς τις απαιτήσεις του Θεού με αστεϊσμούς, με ειρωνείες και με άρνηση. Μπορεί το πνεύμα της κοσμικότητας να μολύνει τους πολλούς, μπορεί το έργο του Θεού να υπάρχει χάρη στη σθεναρή προσπάθεια και συνεχή θυσία, αλλά στο τέλος η αλήθεια θα θριαμβεύσει ένδοξα.

Στην τελευταία φάση του έργου του Θεού επάνω στη γη, ο νόμος του Θεού θα εξυψωθεί και πάλι. Η ψευδής θρησκεία μπορεί να επικρατεί, η ανομία μπορεί να πληθυνθεί, η αγάπη των πολλών μπορεί να ψυχρανθεί, ο σταυρός του Γολγοθά μπορεί να αγνοηθεί και σκότος σαν σάβανο μπορεί να σκεπάσει τον κόσμο Ολόκληρη η δύναμη του λαϊκού ρεύματος μπορεί να στραφεί εναντίον της αλήθειας, σκευωρία μπορεί να επινοηθεί επάνω σε σκευωρία για την ανατροπή του λαού του Θεού, την ημέρα όμως του μεγαλύτερου κινδύνου ο Θεός του Ηλία θα εγείρει ανθρώπινα όργανα για να φέρουν μια αγγελία που δεν πρόκειται να σιγήσει.

Στις πολυπληθείς πόλεις της χώρας και σε μέρη όπου οι άνθρωποι κατέβαλαν τις μεγαλύτερες προσπάθειες καταφερόμενοι εναντίον του Υψίστου, θα ακουσθεί η φωνή της αυστηρής επίπληξης. Θαρραλέοι άνθρωποι ταγμένοι από το Θεό θα καταγγείλουν έντονα τη συνένωση της εκκλησίας με τον κόσμο. Θα καλούν με σοβαρότητα άνδρες και γυναίκες να στραφούν από την τήρηση ενός ανθρώπινου θεσπίσματος στην τήρηση του πνευματικού Σαββάτου. Θα διακηρύττουν σε κάθε έθνος:

> «Φοβήθητε τον Θεόν και δότε δόξαν εις Αυτόν, διότι ήλθεν η ώρα της κρίσεως Αυτού, και προσκυνήσατε τον ποιήσαντα τον ουρανόν και την γην και την θάλασσαν και τας πηγάς των υδάτων . . . Όστις προσκυνή το θηρίον και την εικόνα αυτού, και λαμβάνει χάραγμα επί του μετώπου αυτού ή επί της χειρός αυτού, και αυτός θέλει πίει εκ του οίνου του θυμού του Θεού, του κεκερασμένου ακράτου εν τω ποτηρίω της οργής Αυτού.» (Αποκ. 14:7-10).

Ο Θεός δε θα ακυρώσει τη διαθήκη Του ούτε θα αλλάξει ό,τι έχει βγει από τα χείλη Του. Ο λόγος Του παραμένει σταθερός

στον αιώνα, το ίδιο αμετάβλητος όπως και ο θρόνος Του. Την ημέρα της κρίσης η διαθήκη αυτή θα εμφανισθεί γραμμένη με σαφήνεια από το δάκτυλο του Θεού, και ο κόσμος θα παραταχθεί μπροστά στο βήμα της Άπειρης Δικαιοσύνης για να ακούσει την καταδικαστική απόφαση.

Σήμερα, όπως και στην εποχή του Ηλία, η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο λαό που φυλάει την εντολή του Θεού και στους προσκυνητές των ψεύτικων θεών είναι καθαρά χαραγμένη. Ο Ηλίας ανέκραξε:

> «Έως πότε χωλαίνετε μεταξύ δύο φρονημάτων; Εάν ο Κύριος ήναι Θεός, ακολουθείτε Αυτόν, αλλ'εάν ο Βάαλ, ακολουθείτε τούτον.» (Α΄Βασ. 18:21).

Και το σημερινό άγγελμα είναι:

> «Έπεσεν, έπεσε Βαβυλών η μεγάλη . . . Εξέλθετε εξ αυτής, ο λαός Μου, διά να μη συγκοινωνήσητε εις τας αμαρτίας αυτής, και να μη λάβητε εκ των πληγών αυτής. Διότι αι αμαρτίαι αυτής έφθασαν έως του ουρανού, και ενεθυμήθη ο Θεός τα αδικήματα αυτής.» (Αποκ. 18: 2,4,5).

Δεν είναι μακριά ο καιρός που η δοκιμή θα έρθει για τον καθένα. Η τήρηση του κίβδηλου σάββατου θα μας επιβληθεί. Ο αγώνας θα είναι ανάμεσα στις εντολές του Θεού και στα εντάλματα των ανθρώπων. Αυτοί που βαθμηδόν θα έχουν υποχωρήσει στις κοσμικές απαιτήσεις και θα έχουν συμμορφωθεί με τις κοσμικές συνήθειες, θα υποταχθούν στις εκάστοτε δυνάμεις για να αποφύγουν τον περίγελω, την προσβολή, την απειλή της φυλάκισης και του θανάτου.

Στο διάστημα αυτό το χρυσάφι θα απαλλαγεί από τη σκουριά. Η πραγματική θεοσέβεια θα διακριθεί καθαρά από τη φαινομενική της μορφή και στιλπνάδα. Πολλά τότε αστέρια τα οποία θαυμάζαμε για τη λαμπρότητά τους, θα σβήσουν στο σκοτάδι. Εκείνοι που θα έχουν θεωρήσει ως δεδομένα τα διακοσμητικά στοιχεία του αγιαστηρίου, αλλά δε θα έχουν ντυθεί με τη δικαιοσύνη του Χριστού, θα παρουσιασθούν τότε μέσα στην επαίσχυντη γύμνια τους.

Ανάμεσα στους κατοίκους της γης, σκορπισμένοι σε κάθε χώρα, βρίσκονται εκείνοι που δεν έκλιναν το γόνατο στο Βάαλ. Όπως τα άστρα του ουρανού που φαίνονται μόνο τη νύχτα, οι πιστοί αυτοί θα λάμψουν όταν σκότος καλύψει τη γη και ζόφος τα έθνη. Στις ειδωλολατρικές περιοχές της Αφρικής, στις καθολικές χώρες της Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής, στην Κίνα, στις

Ινδίες, στα νησιά των ωκεανών και σε κάθε σκοτεινή γωνιά της γης, ο Θεός έχει φυλαγμένο ένα στερέωμα πιστών που θα εξακολουθεί να λάμπει μέσα στο σκοτάδι, αποκαλύπτοντας καθαρά σ'έναν κόσμο αποστάτη τη μεταμορφώνουσα δύναμη της υπακοής στο νόμο Του.

Αυτοί οι πιστοί ήδη παρουσιάζονται σε κάθε έθνος, ανάμεσα σε κάθε γλώσσα και λαό, και στην ώρα της μεγαλύτερης αποστασίας, όταν ο Σατανάς θα καταβάλει την υπέρτατη προσπάθεια ώστε να κάνει «πάντας τους μικρούς και τους μεγάλους, και τους πλουσίους και τους πτωχούς, και τους ελευθέρους και τους δούλους» να λάβουν - κάτω από την απειλή του θανάτου - το σημείο της υποταγής σε μια ψευδή ημέρα ανάπαυσης, οι πιστοί αυτοί «άμεμπτοι και ακέραιοι, τέκνα Θεού αμώμητα», θα λάμψουν «ως φωστήρες εν τω κόσμω». (Αποκ. 13:16, Φιλιπ. 2:15). Όσο σκοτεινότερη η νύχτα, τόσο ζωηρότερα θα λάμπουν.

Τι παράξενο έργο θα είχε κάνει ο Ηλίας αν καταμετρούσε το λαό Ισραήλ την εποχή που οι τιμωρίες του Θεού έπεφταν επάνω στο λαό που είχε αποσκιρτήσει! Θα είχε μετρήσει μόνο έναν με το μέρος του Κυρίου. Αλλά όταν είπε «εναπελήφθην εγώ μόνος και ζητούσι την ζωήν μου», τα λόγια του Κυρίου τον κατέπληξαν: «Αφήκα όμως εις τον Ισραήλ επτά χιλιάδας, πάντα τα γόνατα όσα δεν έκλιναν εις τον Βάαλ.»

Ας μη προσπαθήσει λοιπόν κανείς σήμερα να μετρήσει τον Ισραήλ, αλλά ας έχει ο καθένας μια μαλακή καρδιά, μια καρδιά τρυφερής συμπόνιας, μια καρδιά που, όπως η καρδιά του Χριστού, να αναζητεί τη σωτηρία ενός χαμένου κόσμου.

Ο ΙΩΣΑΦΑΤ

Μέχρι την ανάρρησή του στο θρόνο σε ηλικία τριάντα πέντε ετών, ο Ιωσαφάτ είχε μπροστά του το παράδειγμα του καλού βασιλιά Ασά, ο οποίος σε κάθε σχεδόν κρίση «έκαμε το ευθές ενώπιον του Κυρίου». Καθόλο το διάστημα της εικοσιπεντάχρονης ευδόκιμης βασιλείας του, ο Ιωσαφάτ προσπάθησε να βαδίσει «εις πάσας τας οδούς Ασά του πατρός αυτού. Δεν εξέκλινεν απ'αυτών.» (Α΄Βασ. 15:11, 22:43).

Στην προσπάθεια του να κυβερνήσει με σύνεση, ο Ιωσαφάτ επιδίωξε να πείσει τους υπηκόους του να κρατήσουν σταθερή στάση έναντι των ειδωλολατρικών συνηθειών. Αρκετός λαός της επικράτειάς του «εθυσίαζεν έτι και εθυμίαζεν εν τοις υψηλοίς τόποις.» Ο βασιλιάς δεν κατέστρεψε αμέσως τους τόπους αυτούς της λατρείας, αλλά από μιας αρχής προσπάθησε να περιφρουρήσει το βασίλειο του Ιούδα από τις αμαρτίες που χαρακτήριζαν το βόρειο βασίλειο, το οποίο διοικούσε ο για πολλά χρόνια σύγχρονός του Αχαάβ. Ο ίδιος ο Ιωσαφάτ ήταν αφοσιωμένος στο Θεό. «Δεν εξεζήτησε τους Βααλείμ, αλλά τον Θεόν του πατρός αυτού εξεζήτησε, και εις τας εντολάς Αυτού περιεπάτησε, και ουχί κατά τα έργα του Ισραήλ.» Λόγω της ακεραιότητάς του, ο Κύριος ήταν μαζί του και «εστερέωσεν ο Κύριος την βασιλείαν εν τη χειρί αυτού». (Β΄Χρον. 17:3-5).

> «Και πας ο Ιούδας έδωκε δώρα εις τον Ιωσαφάτ, και απέκτησε πλούτον και δόξαν πολλήν. Και υψώθη η καρδία αυτού εις τας οδούς του Κυρίου.» Καθώς κυλούσε ο χρόνος και γίνονταν μεταρρυθμίσεις, ο βασιλιάς «αφήρεσε τους υψηλούς τόπους και τα άλση από του Ιούδα.» «Και το υπόλοιπον των σοδομιτών, το εναπολειφθέν εν ταις ημέραις Ασά του πατρός αυτού, αυτός εξήλειψεν από της γης.» (Β΄Χρον. 5-7, Α΄Βασ. 22: 47).

Έτσι, σταδιακά οι κάτοικοι στο βασίλειο του Ιούδα απαλλάχθηκαν από πολλούς κινδύνους που απειλούσαν να φέρουν σημαντική επιβράδυνση στην πνευματική ανάπτυξη.

Σε ολόκληρο το βασίλειο ο λαός είχε ανάγκη να διδαχθεί το νόμο του Θεού. Η ασφάλειά του εξαρτάτο από την κατανόηση αυτού του νόμου. Συμμορφώνοντας τη ζωή τους με τις απαιτήσεις του, θα έδειχναν νομιμοφροσύνη στο Θεό και στους ανθρώπους. Αναγνωρίζοντας αυτό, ο Ιωσαφάτ έλαβε μέτρα να ασφαλίσει το λαό του με τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής. Οι τοπικοί αρχηγοί διαφόρων περιοχών της επικράτειάς του έλαβαν οδηγίες να οργανώσουν την πιστή υπηρεσία των διδασκόντων ιερέων. Με βασιλική εντολή, οι δάσκαλοι αυτοί, εργαζόμενοι κάτω από την άμεση επίβλεψη των αρχόντων, «περιήρχοντο εις πάσας τας πόλεις του Ιούδα και εδίδασκον τον λαόν.» (Β΄Χρον. 17:7-9). Και με την προσπάθεια τόσων πολλών ανθρώπων να κατανοήσουν τις αξιώσεις του νόμου του Θεού και να απομακρύνουν την αμαρτία, επήλθε μια αποτελεσματική αναζωπύρωση.

Ο Ιωσαφάτ χρεωστούσε σε μεγάλο βαθμό την επιτυχία του ως κυβερνήτης στη συνετή αυτή λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των πνευματικών αναγκών των υπηκόων του. Η υπακοή στο νόμο του Θεού φέρνει μεγάλο κέρδος. Η συμμόρφωση στις θεϊκές απαιτήσεις έχει μια μεταμορφώνουσα δύναμη που φέρνει την ειρήνη και την ευδοκία μεταξύ των ανθρώπων. Αν οι διδασκαλίες του λόγου του Θεού γίνονταν η ελέγχουσα επιρροή στη ζωή του κάθε άνδρα και της κάθε γυναίκας, αν ο νους και η καρδιά φέρονταν κάτω από τη συγκρατούσα δύναμή του, δε θα υπήρχε τόπος για το κακό που κυριαρχεί τώρα στον εθνικοκοινωνικό τομέα. Από κάθε σπίτι θα προερχόταν μια επιρροή που θα καθιστούσε τους ανθρώπους ισχυρούς σε πνευματική διορατικότητα και σε ηθική δύναμη, και με τον τρόπο αυτό άτομα και έθνη θα βρίσκονταν σε πλεονεκτική θέση.

Πολλά χρόνια έζησε ο Ιωσαφάτ ειρηνικά, ανενόχλητος από τα γειτονικά έθνη. «Επέπεσε φόβος Κυρίου επί πάσας τας βασιλείας των πέριξ του Ιούδα τόπων.» Από τους Φιλισταίους λάμβανε χρηματικό δασμό και δώρα, και από τους Άραβες μεγάλα ποίμνια από αμνοερίφια. «Και προεχώρει ο Ιωσαφάτ μεγαλυνόμενος σφόδρα, και ωκοδόμησεν εν Ιούδα φρούρια, και πόλεις αποθηκών . . . Άνδρας πολεμιστάς, δυνατούς εν ισχύι . . . ούτοι ήσαν οι υπηρετούντες τον βασιλέα, εκτός των όσους έβαλεν ο βασιλεύς εις τας οχυράς πόλεις εν παντί τω Ιούδα.» Πλούσια ευλογη-

μένος με «πλούτον και δόξαν πολλήν», ήταν ικανός να ασκήσει με επιδεξιότητα μεγάλη επιρροή για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. (Β΄Χρον. 17:10,12-19, 18:1).

Μερικά χρόνια μετά την ανάρρησή του στο θρόνο, ο Ιωσαφάτ, στον κολοφώνα της τότε ευημερίας του, συγκατατέθηκε στο γάμο του γιου του Ιωράμ με τη Γοθολία, την κόρη του Αχαάβ και της Ιεζάβελ. Με την ένωση αυτή παγιώθηκε μια συμμαχία ανάμεσα στα βασίλεια του Ιούδα και του Ισραήλ - συμμαχία που δε συμπεριλαμβανόταν στα σχέδια του Θεού και που σε μια κρίσιμη στιγμή επέφερε την καταστροφή του βασιλιά και πολλών από τους υπηκόους του.

Σε κάποια περίπτωση ο Ιωσαφάτ επισκέφθηκε το βασιλιά του Ισραήλ στη Σαμάρεια. Ιδιαίτερες τιμές προσφέρθηκαν στο βασιλικό επισκέπτη των Ιεροσολύμων, και πριν λήξει η επίσκεψη αυτός είχε πεισθεί να συμμετάσχει με το βασιλιά του Ισραήλ σε πόλεμο εναντίον των Συρίων. Ο Αχαάβ έλπιζε ότι αν ένωνε τις δυνάμεις του με τις δυνάμεις του Ιούδα, θα μπορούσε να επανακτήσει τη Ραμώθ-γαλαάδ, μια αρχαία πόλη καταφυγίου η οποία, όπως υποστήριζε, δικαιωματικά ανήκε στους Ισραηλίτες.

Παρόλο ότι ο Ιωσαφάτ σε μια στιγμή αδυναμίας υποσχέθηκε βιαστικά να συμπράξει με το βασιλιά του Ισραήλ στον πόλεμο κατά των Συρίων, όταν το σκέφθηκε καλύτερα, αποφάσισε να ζητήσει να μάθει το θέλημα του Θεού σχετικά με την ανάληψη της υποχρέωσης αυτής. «Ερώτησον σήμερον, παρακαλώ, τον λόγον του Κυρίου», πρότεινε στον Αχαάβ. Απαντώντας ο Αχαάβ κάλεσε τετρακόσιους από τους ψευδοπροφήτες της Σαμάρειας και τους ρώτησε: «Να υπάγωμεν εις Ραμώθ-γαλαάδ διά να πολεμήσωμεν; ή να απέχω;» Και εκείνοι αποκρίθηκαν: «Ανάβα, και θέλει παραδώσει ο Θεός αυτήν εις την χείρα του βασιλέως.» (Β΄Χρον. 18:4,5).

Μη ικανοποιημένος, ο Ιωσαφάτ ζήτησε να μάθει με βεβαιότητα το θέλημα του Θεού και ρώτησε: «Δεν είναι ενταύθα έτι προφήτης του Κυρίου διά να ερωτήσωμεν δι'αυτού;» Ο Αχαάβ απάντησε: «Είναι έτι άνθρωπός τις Μιχαΐας, υιός του Ιεμλά, διά του οποίου δυνάμεθα να ερωτήσωμεν τον Κύριον. Πλην, μισώ αυτόν, διότι δεν προφητεύει καλόν περί εμού, αλλά κακόν.» Ο Ιωσαφάτ επέμενε στην απαίτησή του να κληθεί ο άνθρωπος του Θεού, και όταν αυτός φέρθηκε μπροστά τους και αφού τον όρκισε ο Αχαάβ να μη λέει «παρά την αλήθειαν εν ονόματι του Κυρίου», ο Μιχαΐας είπε: «Είδον πάντα τον Ισραήλ διεσπαρμένον επί τα όρη ως

πρόβατα μη έχοντα ποιμένα. Και είπε Κύριος, ούτοι δεν έχουσι κύριον. Ας επιστρέψωσιν έκαστος εις τον οίκον αυτού εν ειρήνη.» (Β.Χρον. 18:6, Α΄Βασ. 22:8, 16,17).

Τα λόγια του προφήτη έπρεπε να επαρκέσουν για να πείσουν τους βασιλείς ότι ο Ουρανός δεν ενέκρινε το σκοπό τους. Κανείς όμως από τους δύο ηγήτορες δεν ήταν διατεθειμένος να δώσει προσοχή στο προάγγελμα. Ο Αχαάβ είχε προσχεδιάσει την πορεία του και ήταν αποφασισμένος να την ακολουθήσει. Ο Ιωσαφάτ είχε δώσει το λόγο της τιμής του. «Θέλομεν είσθαι μετά σου εν τω πολέμω», και ύστερα από μια τέτοια υπόσχεση δίστασε να αποσύρει τις δυνάμεις του. «Και ανέβη ο βασιλεύς του Ισραήλ και ο Ιωσαφάτ ο βασιλεύς του Ιούδα εις Ραμώθ-γαλαάδ.» (Β΄Χρον. 18:3, Α΄ Βασ. 22:29).

Κατά τη μάχη που ακολούθησε, ο Αχαάβ πληγώθηκε από ένα βέλος και προς το δειλινό ξεψύχησε. «Περί την δύσιν του ηλίου έγεινε διακήρυξις εν τω στρατοπέδω λέγουσα, Έκαστος εις την πόλιν αυτού και έκαστος εις τον τόπον αυτού.» (Α΄Βασ. 22:36). Έτσι, εκπληρώθηκε ο λόγος του προφήτη.

Ο Ιωσαφάτ επέστρεψε μετά την καταστρεπτική αυτή μάχη στα Ιεροσόλυμα. Ενώ πλησίαζε στην πόλη, τον συνάντησε ο προφήτης Ιηού με την επίπληξη:

> «Τον ασεβή βοηθείς, και τους μισούντας τον Κύριον αγαπάς; διά τούτο οργή παρά του Κυρίου είναι επί σε. Πλην ευρέθησαν εν σοι καλά πράγματα, διότι αφήρεσας τα άλση από της γης, και κατεύθυνας την καρδίαν σου εις το να εκζητής τον Θεόν.» (Β΄Χρον. 19:2,3).

Τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Ιωσαφάτ πέρασαν κατά το μεγαλύτερο μέρος με την ενίσχυση της εθνικής και πνευματικής άμυνας του Ιούδα. «Ο Ιωσαφάτ . . . έπειτα εξήλθε πάλιν διά του λαού από Βηρ-σαβεέ έως του όρους Εφραΐμ, και επέστρεψεν αυτούς προς Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτών.» (Β΄Χρον. 19:4).

Ένα από τα σπουδαιότερα μέτρα που έλαβε ο βασιλιάς, ήταν η εγκαθίδρυση και διατήρηση αποτελεσματικού συστήματος δικαιοσύνης. «Κατέστησε κριτάς εν τη γη, εν πάσαις ταις οχυραίς πόλεσι του Ιούδα, εν εκάστη πόλει.» Και με την εντολή που τους έδινε, τους συνιστούσε:

> «Ιδέτε τί κάμνετε σεις, διότι δεν κρίνετε κρίσιν ανθρώπου, αλλά του Κυρίου, όστις είναι μεθ'υμών εν τη κρισολογία. Τώρα λοιπόν ας είναι εφ'υμάς ο φόβος του Κυρίου. Προσέχετε εις

τας πράξεις σας, διότι δεν είναι αδικία παρά Κυρίω τω Θεώ ημών, ουδέ προσωποληψία, ουδέ δωροδοκία.» (Β΄Χρον. 19:5-7).

Το δικαστικό σύστημα είχε τελειοποιηθεί με τη σύσταση ενός Εφετείου στην Ιερουσαλήμ όπου «κατέστησεν ο Ιωσαφάτ κριτάς εκ των Λευιτών και των ιερέων και εκ των αρχηγών των πατριών του Ισραήλ, διά την κρίσιν του Κυρίου και διά τας διαφοράς.» (Β΄Χρον. 19: 8).

Ο βασιλιάς παρότρυνε αυτούς τους δικαστές να είναι πιστοί. Τους συνέστησε:

«Ούτω θέλετε κάμνει εν φόβω Κυρίου, εν πίστει, και εν καρδία τελεία. Και οποιαδήποτε διαφορά έλθη προς εσάς εκ των αδελφών σας, των κατοικούντων εν ταις πόλεσιν αυτών, αναμέσον αίματος και αίματος, αναμέσον νόμου και εντολής, διαταγμάτων και νομίμων, θέλετε νουθετεί αυτούς, διά να μη γίνωνται ένοχοι εις τον Κύριον, και έλθη οργή εφ'υμάς, και επί τους αδελφούς υμών. Ούτω κάμνετε, και δεν θέλετε γίνεσθαι ένοχοι. Και ιδού, Αμαρίας ο ιερεύς θέλει είσθαι ο αρχηγός υμών εν πάση υποθέσει του Κυρίου, και Ζεβαδίας ο υιός του Ισραήλ, ο άρχων του οίκου Ιούδα, εν πάση υποθέσει του βασιλέως, οι δε Λευίται θέλουσιν είσθαι επιστάται έμπροσθεν σας. Ανδρίζεσθε και πράττετε, και ο Κύριος θέλει είσθαι μετά του αγαθού.» (Β΄ Χρον. 10:9-11).

Με την προσεκτική περιφρούρηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών των υπηκόων του, ο Ιωσαφάτ τόνισε ιδιαίτερα την παροχή φροντίδας που το κάθε μέλος της ανθρώπινης οικογένειας δέχεται από το Θεό της δικαιοσύνης, ο οποίος κυβερνάει τα πάντα. «Ο Θεός ίσταται εν τη συνάξει των δυνατών, αναμέσον των θεών θέλει κρίνει.» Και σ'αυτούς που έχουν ορισθεί να ενεργούν ως δικαστές υπό την εξουσία Του, εντέλλεται: «Κρίνετε τον πτωχόν και τον ορφανόν, κάμετε δικαιοσύνην εις τον τεθλιμμένον και πένητα» και «λυτρώνετε αυτόν εκ χειρός των ασεβών.» (Ψαλμ. 82:1,3,4).

Προς το τέλος της βασιλείας του Ιωσαφάτ, το βασίλειο του Ιούδα υπέστη εισβολή από ένα στράτευμα, η προσέγγιση του οποίου δικαιολογημένα έκανε τους κατοίκους της χώρας να τρέμουν. «Και μετά ταύτα ήλθον κατά του Ιωσαφάτ οι υιοί Μωάβ και οι υιοί Αμμών και μετ'αυτών άλλοι εκτός των Αμμωνιτών, διά να πολεμήσωσι.» Την είδηση της εισβολής αυτής τη μετέδωσε στο βασιλιά ένας αγγελιοφόρος που παρουσιάσθηκε με τα ακόλουθα

τρομακτικά λόγια: «Μέγα πλήθος έρχεται εναντίον σου εκ του πέραν της θαλάσσης, εκ της Συρίας, και ιδού, είναι εν Ασασών-θαμάρ, ήτις είναι Εν-γαδδί.» (Β΄Χρον. 20:1,2).

Ο Ιωσαφάτ ήταν άνθρωπος θαρραλέος και ανδρείος. Χρόνια ολόκληρα είχε επιδοθεί στην ενίσχυση των στρατευμάτων του και των οχυρών του πόλεων. Ήταν καλά προετοιμασμένος για να αντιμετωπίσει περίπου όλους τους εχθρούς. Στην κρίσιμη αυτή ώρα όμως δε στηρίχθηκε σε σάρκινο βραχίονα. Δε βασιζόταν στο πειθαρχημένο στρατό του και στις οχυρωμένες πόλεις του, αλλά μόνο με ζωντανή πίστη στο Θεό του Ισραήλ μπορούσε να ελπίζει ότι θα αποσπούσε τη νίκη από τους ειδωλολάτρες αυτούς που καυχησιολογούσαν για τη δύναμή τους να ταπεινώσουν τον Ιούδα στα μάτια των εθνών.

«Και εφοβήθη ο Ιωσαφάτ, και εδόθη εις το να εκζητή τον Κύριον, και εκήρυξε νηστείαν διά παντός του Ιούδα. Και συνήχθησαν οι άνδρες Ιούδα, διά να ζητήσωσι βοήθειαν παρά Κυρίου. Εκ πασών έτι των πόλεων Ιούδα ήλθον διά να ζητήσωσι τον Κύριον.»

΄Ορθιος στην αυλή του ναού μπροστά στο λαό, ο Ιωσαφάτ εξέχεε την ψυχή του στην προσευχή, επικαλούμενος τις υποσχέσεις του Θεού, εξομολογούμενος την αδυναμία του Ισραήλ και ικετεύοντας:

«Κύριε Θεέ των πατέρων ημών, δεν είσαι Συ ο Θεός ο εν τω ουρανώ; και δεν είσαι Συ ο κυριεύων επί πάντα τα βασίλεια των εθνών, και δεν είναι εν τη χειρί Σου η δύναμις και η ισχύς, και ουδείς δύναται να αντισταθή εις Σε; Δεν είσαι Συ ο Θεός ημών, ο εκδιώξας τους κατοίκους της γης ταύτης έμπροσθεν του λαού Σου Ισραήλ, και δους αυτήν εις το σπέρμα του Αβραάμ του αγαπητού Σου εις τον αιώνα; Και κατώκησαν εν αυτή, και ωκοδόμησαν εις Σε αγιαστήριον εν αυτή διά το όνομά Σου, λέγοντες, Εάν, όταν επέλθη εφ'ημάς κακόν, ρομφαία, κρίσις, ή θανατικόν, ή πείνα, σταθώμεν έμπροσθεν του οίκου τούτου, και ενώπιόν Σου, διότι το όνομά Σου είναι εν τω οίκω τούτω, και βοήσωμεν προς Σε εν τη θλίψει ημών, τότε θέλεις ακούσει και σώσει.

Και τώρα, ιδού οι υιοί Αμμών και Μωάβ, και οι από του όρους Σηείρ, προς τους οποίους δεν αφήκας τον Ισραήλ να υπάγη, ότε ήρχοντο εκ γης Αιγύπτου, αλλ'εξέκλιναν απ'αυτών, και δεν εξολόθρευσαν αυτούς, και ιδού πώς ανταμείβουσιν ημάς, ερχόμενοι να εκβάλωσιν ημάς από της κληρονομίας

Σου, την οποίαν έδωκας εις ημάς να κληρονομήσωμεν. Θεέ ημών, δεν θέλεις κρίνει αυτούς; διότι δεν υπάρχει εις ημάς δύναμις διά να αντισταθώμεν εις τούτο το μέγα πλήθος το οποίον έρχεται εφ'ημάς, και δεν εξεύρομεν τί να κάμωμεν, αλλ'επί Σε είναι οι οφθαλμοί ημών.» (Β΄Χρον. 20:3-12).

Με την εμπιστοσύνη που είχε ο Ιωσαφάτ, μπορούσε να πει στον Κύριο, «επί Σε είναι οι οφθαλμοί ημών». Χρόνια είχε διδάξει το λαό του να εμπιστεύονται σ'Εκείνον ο οποίος στους περασμένους αιώνες είχε επέμβει τόσες πολλές φορές για να σώσει τους εκλεκτούς Του από ολοσχερή καταστροφή. Και τώρα που ο κίνδυνος απειλούσε το βασίλειο, ο Ιωσαφάτ δεν τον αντιμετώπισε μόνος του. «Ίστατο πας ο Ιούδας ενώπιον του Κυρίου με τα βρέφη αυτών, τας γυναίκας αυτών και τους υιούς αυτών.» (Β΄Χρον. 20:13). Ενωμένοι νήστεψαν και προσευχήθηκαν. Ενωμένοι παρακάλεσαν τον Κύριο να φέρει σύγχυση στους εχθρούς τους για να δοξασθεί το όνομά Του.

«Θεέ, μη σιωπήσης, μη σιγήσης,
Και μη ησυχάσης, Θεέ.
Διότι, ιδού, οι εχθροί Σου θορυβούσι,
Και οι μισούντες Σε ύψωσαν κεφαλήν.
Κακήν βουλήν έλαβον κατά του λαού Σου,
Και συνεβουλεύθησαν κατά των εκλεκτών Σου.
Είπον, Έλθετε και ας εξολοθρεύσωμεν αυτούς
Από του να είναι έθνος,
Και το όνομα του Ισραήλ ας μη μνημονεύηται πλέον.
Διότι εκ συμφώνου συνεβουλεύθησαν ομού,
Συνεμμάχησαν κατά Σου.
Αι σκηναί του Εδώμ, και οι Ισμαηλίται,
Ο Μωάβ και οι Αγαρηνοί,
Ο Γεβάλ, και ο Αμμών, και ο Αμαλήκ . . .
Κάμε εις αυτούς ως εις τους Μαδιανίτας, ως εις τον Σισάραν,
Ως τον Ιαβείν εν τω χειμάρρω Κεισών . . .
Ας καταισχυνθώσι, και ας ταραχθώσι διαπαντός,
Και ας εντραπώσι, και ας απωλεσθώσι,
Και ας γνωρίσωσιν ότι Συ, του οποίου το όνομα είναι Κύριος,
Είσαι ο μόνος Ύψιστος επί πάσαν την γην.»

Ψαλμοί 83

15. Ο Ιωσαφάτ

Ενώ ο λαός, ενωμένος με το βασιλιά του, ταπεινώθηκε ενώπιον του Θεού ζητώντας τη βοήθειά Του, το Πνεύμα του Κυρίου επήλθε στον Ιααζιήλ, Λευίτη «εκ των υιών Ασάφ», και τότε αυτός είπε:

«Ακούσατε, πας ο Ιούδας, και οι κατοικούντες Ιερουσαλήμ, και συ βασιλεύ Ιωσαφάτ, Ούτω λέγει Κύριος προς υμάς, Μη φοβείσθε σεις, μηδέ πτοηθήτε από προσώπου τούτου του μεγάλου πλήθους, διότι η μάχη δεν είναι υμών αλλά του Θεού. Κατάβητε αύριον εναντίον αυτών. Ιδού, αναβαίνουσι διά της αναβάσεως Σις, και θέλετε ευρεί αυτούς εν τω άκρω του χειμάρρου, έμπροσθεν της ερήμου Ιερουήλ. Δεν θέλετε πολεμήσει σεις εν ταύτη τη μάχη. Παρουσιάσθητε, στήτε, και ιδέτε την μεθ' ημών σωτηρίαν του Κυρίου, Ιούδα και Ιερουσαλήμ. Μη φοβείσθε, μηδέ πτοηθήτε. Αύριον εξέλθετε εναντίον αυτών, και ο Κύριος μεθ'υμών.»

«Και έκυψεν ο Ιωσαφάτ επί πρόσωπον εις την γην, και πας ο Ιούδας και οι κατοικούντες Ιερουσαλήμ έπεσον ενώπιον του Κυρίου, προσκυνούντες τον Κύριον. Και εσηκώθησαν οι Λευίται, εκ των υιών των Καθιτών, και εκ των υιών των Κοριτών, διά να υμνήσωσι Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ, εν φωνή υψωμένη σφόδρα.»

Νωρίς το πρωί σηκώθηκαν και πήγαν στην έρημο Θεκουέ. Καθώς προχωρούσαν προς τη μάχη, ο Ιωσαφάτ είπε:

«Ακούσατέ μου, Ιούδα και οι κατοικούντες την Ιερουσαλήμ, πιστεύσατε εις Κύριον τον Θεόν υμών, και θέλετε στερεωθή, πιστεύσατε τους προφήτας Αυτού, και θέλετε ευωδωθή.» «Και συμβουλευθείς μετά του λαού, διέταξε ψαλτωδούς διά να ψάλλωσιν εις τον Κύριον, και να υμνώσι την μεγαλοπρέπειαν της αγιότητος Αυτού.» (Β΄Χρον. 20: 14-21).

Οι ψαλτωδοί αυτοί βάδιζαν μπροστά από το στράτευμα και ύψωναν τις φωνές τους δοξολογώντας το Θεό για την υπόσχεση της νίκης.

Ήταν ένας παράξενος τρόπος να πηγαίνουν να δώσουν μάχη εναντίον του εχθρικού στρατεύματος εγκωμιάζοντας τον Κύριο με ψαλμωδίες και εξαίροντας το Θεό του Ισραήλ. Αυτό ήταν το θούριο της μάχης γι'αυτούς. Είχαν την ομορφιά της αγιοσύνης. Προσφέροντας περισσότερη δοξολογία στο Θεό, η ελπίδα, το θάρρος και η πίστη τους αυξάνονταν συνεχώς. Και δε θα ενίσχυε αυτό τα χέρια των γενναίων στρατιωτών των σημερινών υπερασπιστών της αλήθειας;

«Ο Κύριος έστησεν ενέδρας εναντίον των υιών Αμμών, Μωάβ, και των εκ του όρους Σηείρ, των ελθόντων κατά του Ιούδα, και εκτυπήθησαν. Διότι εσηκώθησαν οι υιοί Αμμών και Μωάβ κατά του όρους Σηείρ, διά να εξολοθρεύσωσι και να εξαλείψωσιν αυτούς. Και αφού συνετέλεσαν τους κατοίκους της Σηείρ, εβοήθησαν αλλήλους διά να εξολοθρευθώσι. Ελθών δε ο Ιούδας εις την σκοπιάν της ερήμου, ανέβλεψε προς το πλήθος, και ιδού, ήσαν νεκρά σώματα πεπτωκότα κατά γης, και ουδείς διεσώθη.» (Β΄Χρον. 20:22-24).

Ο Θεός ήταν η δύναμη του Ιούδα στην κρίσιμη εκείνη περίσταση, και Αυτός είναι η δύναμη του λαού Του σήμερα. Δεν πρέπει να έχουμε το θάρρος μας στους αρχηγούς, ούτε να βάζουμε τους ανθρώπους στη θέση του Θεού. Πρέπει να θυμούμαστε ότι οι άνθρωποι μπορεί να πέσουν έξω, ότι κάνουν λάθη και ότι Εκείνος που είναι παντοδύναμος, αποτελεί το ισχυρό, αμυντικό μας προπύργιο. Σε κάθε ανάγκη οφείλουμε να συναισθανόμαστε ότι η μάχη είναι δική Του. Οι πηγές Του δε γνωρίζουν όρια και τα φαινομενικώς ακατόρθωτα πράγματα καθιστούν τη νίκη περίλαμπρη.

«Σώσον ημάς, Θεέ της σωτηρίας ημών,
Και συνάγαγε ημάς, και ελευθέρωσον ημάς εκ των εθνών,
Διά να δοξολογώμεν το όνομά Σου το άγιον,
Και να καυχώμεθα εις την αίνεσίν Σου.»

Α΄Χρον. 16:35

Φορτωμένοι με λάφυρα, τα στρατεύματα του Ιούδα επέστρεψαν «εν ευφροσύνη, διότι εύφρανεν αυτούς ο Κύριος από των εχθρών αυτών. Και ήλθον εις Ιερουσαλήμ εν ψαλτηρίοις και κιθάραις και σάλπιγξι, προς τον οίκον του Κυρίου.» Μεγάλη ήταν η αιτία της χαράς τους. Υπακούοντας στην εντολή, «στήτε και ιδέτε την μεθ'υμών σωτηρίαν του Κυρίου . . . μη φοβείσθε, μηδέ πτοηθήτε» (Β΄ Χρον. 20:27,28, 17), είχαν θέσει εξολοκλήρου την εμπιστοσύνη τους στο Θεό. Και Εκείνος απέδειξε ότι ήταν το φρούριό τους και ο απελευθερωτής τους. Τότε μπορούσαν να ψάλλουν με πλήρη συναίσθηση τους εμπνευσμένους ύμνους του Δαβίδ:

«Ο Θεός είναι καταφυγή ημών και δύναμις,
Βοήθεια ετοιματάτη εν ταις θλίψεσι . . .

Καταπαύει τους πολέμους έως των περάτων της γης,
Συντρίβει τόξον, και κατακόπτει λόγχην.
Καίει αμάξας εν πυρί.
Ησυχάσατε, και γνωρίσατε ότι Εγώ είμαι ο Θεός,
Θέλω υψωθή μεταξύ των εθνών, θέλω υψωθή εν τη γη.
Ο Κύριος των δυνάμεων είναι μεθ'ημών,
Προπύργιον ημών είναι ο Θεός του Ιακώβ.»
«Κατά το όνομά Σου, Θεέ, ούτω και η αίνεσίς Σου
Είναι έως των περάτων της γης.
Η δεξιά Σου είναι πλήρης δικαιοσύνης.
Ας ευφραίνηται το όρος Σιών,
Ας αγάλλωνται αι θυγατέρες Ιούδα, διά τας κρίσεις Σου . . .
Διότι ούτος είναι ο Θεός ημών εις τον αιώνα του αιώνος.
Αυτός θέλει οδηγεί ημάς μέχρι θανάτου.»

Ψαλμοί 46, 48:10,11,14

Χάρη στην πίστη του Ιουδαίου ηγήτορα και του στρατού του, «επέπεσε φόβος Θεού επί πάντα τα βασίλεια των τόπων εκείνων, ότε ήκουσαν ότι ο Κύριος επολέμησεν εναντίον των εχθρών του Ισραήλ. Και ησύχασεν η βασιλεία του Ιωσαφάτ, διότι ο Θεός αυτού έδωκεν εις αυτόν ανάπαυσιν κυκλόθεν.» Β΄Χρον. 20:29,30.

Η ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΟΥ ΑΧΑΑΒ

**(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Βασιλέων, κεφ. 21:,
και Β΄Βασιλέων, κεφ. 1:)**

Η κακή επιρροή που απ'αρχής η Ιεζάβελ άσκησε επάνω στον Αχαάβ, συνεχίσθηκε μέχρι τα τελευταία χρόνια της ζωής του και καρποφόρησε με επαίσχυντες και βίαιες πράξεις σε βαθμό που σπάνια παρόμοιες έχουν καταχωρηθεί στην Ιερή Ιστορία. «Ουδείς τωόντι δεν εστάθη όμοιος του Αχαάβ, όστις επώλησεν εαυτόν εις το να πράττη πονηρά ενώπιον του Κυρίου, όπως εκίνει αυτόν Ιεζάβελ η γυνή αυτού.»

Με μια εκ γενετής κλίση προς την πλεονεξία, παρακινούμενος από την Ιεζάβελ και ενθαρρυνόμενος προς το κακό, ο Αχαάβ είχε ακολουθήσει ό,τι του υπαγόρευε η αμαρτωλή καρδιά του, μέχρις ότου τον κυριάρχησε ολότελα το πνεύμα της φιλαυτίας. Τα πράγματα που επιθυμούσε, νόμιζε ότι του ανήκαν δικαιωματικά.

Αυτό το κατ'εξοχήν κληρονομικό χαρακτηριστικό, το οποίο είχε τέτοιες καταστρεπτικές συνέπειες στην τύχη του βασιλείου γι'αυτούς που τον διαδέχθηκαν, παρουσιάζεται με ένα γεγονός που μεσολάβησε όταν ο Ηλίας ήταν ακόμη προφήτης του Ισραήλ. Δίπλα στο βασιλικό παλάτι ήταν ένα αμπέλι που ανήκε στο Ναβουθαί, έναν Ιεζραηλίτη. Ο Αχαάβ έβαλε στην καρδιά του να κάνει κατοχή το αμπέλι, και πρότεινε να το αγοράσει ή να το ανταλλάξει με ένα άλλο αγροτεμάχιο. Είπε στο Ναβουθαί: «Δος μοι τον αμπελώνα σου, Ναβουθαί, διά να έχω αυτόν κήπον λαχάνων, επειδή είναι πλησίον του οίκου μου. Και θέλω σοι δώσει αντ'αυτού αμπελώνα καλήτερον παρ'αυτόν, ή, αν ήναι αρεστόν εις σε, θέλω σοι δώσει το αντίτιμον αυτού εις αργύριον.»

16. Η πτώση του οίκου του Αχαάβ

Για το Ναβουθαί το αμπέλι αυτό είχε μεγάλη σημασία γιατί προερχόταν από τους προγόνους του και αρνήθηκε να το αποχωρι-σθεί. Αποκρίθηκε στον Αχαάβ: «Μη γένοιτο εις εμέ παρά Θεού να δώσω την κληρονομίαν των πατέρων μου εις σε.» Σύμφωνα με το λευιτικό κώδικα, κανένα τμήμα της γης δεν μπορούσε να μεταβιβασθεί μόνιμα είτε με πώληση είτε με αντιπαροχή, επειδή «έκαστος των υιών Ισραήλ» όφειλε να μείνει «προσκολλημένος εις την κληρονομίαν της φυλής των πατέρων αυτού.» (Αρ. 36:7).

Η άρνηση του Ναβουθαί έκανε το φίλαυτο μονάρχη να αρρωστήσει. «Ήλθεν ο Αχαάβ εις τον οίκον αυτού σκυθρωπός και δυσηρεστημένος διά τον λόγον τον οποίον ελάλησε προς αυτόν ο Ναβουθαί ο Ιεζραηλίτης . . . και επλαγίασεν επί της κλίνης αυτού και απέστρεψε το πρόσωπον αυτού και δεν έφαγεν άρτον.»

Όταν σε λίγο η Ιεζάβελ πληροφορήθηκε τα καθέκαστα, αγανακτισμένη με την ιδέα ότι κάποιος είχε την τόλμη να αρνηθεί την αίτηση του βασιλιά, διαβεβαίωσε τον Αχαάβ ότι δεν ήταν ανάγκη να θλίβεται περισσότερο. Του είπε: «Συ τώρα βασιλεύεις επί τον Ισραήλ; σηκώθητι, φάγε άρτον, και ας ήναι εύθυμος η καρδία σου. Εγώ θέλω σοι δώσει τον αμπελώνα του Ναβουθαί του Ιεζραηλίτου.»

Ο Αχαάβ δε νοιαζόταν με ποιον τρόπο η γυναίκα του θα εκπλήρωνε τον επιδιωκόμενο σκοπό, και η Ιεζάβελ ανέλαβε αμέσως την εκτέλεση του αμαρτωλού σχεδίου της. Έγραψε επιστολές εξ ονόματος του βασιλιά, τις σφράγισε με τη σφραγίδα του και τις έστειλε στους πρεσβυτέρους και στους άρχοντες της πόλης όπου κατοικούσε ο Ναβουθαί λέγοντας: «Κηρύξατε νηστείαν και καθίσατε τον Ναβουθαί επί κεφαλής του λαού, και παρακαθίσατε δύο άνδρας κακούς αντικρύ αυτού, και ας μαρτυρήσωσιν κατ'αυτού λέγοντες, Συ εβλασφήμησας τον Θεόν και τον βασιλέα. Και εκβάλετε αυτόν και λιθοβολήσατε αυτόν και ας αποθάνη.»

Η προσταγή εκτελέσθηκε. «Και έκαμον οι άνδρες της πόλεως αυτού, οι πρεσβύτεροι και οι άρχοντες . . . καθώς εμήνυσε προς αυτούς η Ιεζάβελ κατά το γεγραμμένον εν ταις επιστολαίς τας οποίας έστειλε προς αυτούς.» Τότε η Ιεζάβελ πήγε στο βασιλιά και του είπε να σηκωθεί και να πάει να πάρει το αμπέλι. Και ο Αχαάβ αδιάφορος για τις συνέπειες, ακολούθησε τυφλά τη συμβουλή της και κατέβηκε για να κάνει κατοχή την περιουσία που εποφθαλμιούσε.

Ο βασιλιάς όμως δεν αφέθηκε ανενόχλητος για να χαρεί αυτό που είχε αποκτήσει με δόλο και αιματοχυσία.

«Ήλθεν ο λόγος προς Ηλίαν τον Θεσβίτην, λέγων, Σηκώθητι, κατάβα εις συνάντησιν του Αχαάβ, βασιλέως του Ισραήλ όστις κατοικεί εν Σαμαρεία. Ιδού, εν τω αμπελώνι Ναβουθαί είναι όπου κατέβη διά να κληρονομήση αυτόν. Και θέλεις λαλήσει προς αυτόν λέγων, Ούτω λέγει Κύριος, Εφόνευσας και έτι εκληρονόμησας;»

Επιπλέον ο Θεός νουθέτησε τον Ηλία να προφέρει μια φοβερή τιμωρία κατά του Αχαάβ.

Ο προφήτης έσπευσε να εκτελέσει τη θεϊκή προσταγή. Ο ένοχος ηγέτης, όταν συνάντησε τον αυστηρό μηνυτή του Κυρίου πρόσωπο προς πρόσωπο μέσα στο αμπέλι, εξέφρασε τον ξαφνικό φόβο του με τα λόγια: «Με εύρηκας, εχθρέ μου;»

Χωρίς να διστάσει, ο αγγελιοφόρος του Κυρίου απάντησε: «Σε εύρηκα, διότι επώλησας σεαυτόν εις το να πράττης το πονηρόν ενώπιον του Κυρίου. Ιδού, λέγει Κύριος, Εγώ θέλω φέρει κακόν επί σε και θέλω σαρώσει κατόπιν σου.» Δε θα του δειχνόταν έλεος. Ο οίκος του Αχαάβ θα καταστρεφόταν ολοσχερώς σαν «τον οίκον του Ιεροβοάμ υιού του Ναβάτ και τον οίκον του Βαασά υιού του Αχιά», δήλωσε μέσο του δούλου Του ο Θεός «διά τον παροργισμόν τον οποίον Με παρόργισας, και έκαμες τον Ισραήλ να αμαρτήση».

Και για την Ιεζάβελ ο Θεός ανήγγειλε: «Οι κύνες θέλουσι καταφάγει την Ιεζάβελ πλησίον του περιτειχίσματος της Ιεζραέλ. Όστις εκ του Αχαάβ αποθάνη εν τη πόλει, οι κύνες θέλουσι καταφάγει αυτόν. Και όστις αποθάνη εν τω αγρώ, τα πετεινά του ουρανού θελουσι καταφάγει αυτόν.»

Όταν ο βασιλιάς άκουσε την τρομερή αυτή αγγελία, «διέρρηξε τα ιμάτια αυτού και έβαλε σάκκον επί την σάρκα αυτού και ενήστευσε, και εκοίτετο περιτετυλιγμένος σάκκον και εβάδιζε κεκυφώς».

«Ήλθε δε ο λόγος προς Ηλίαν τον Θεσβίτην, λέγων, Είδες πώς εταπεινώθη ο Αχαάβ ενώπιόν Μου; επειδή εταπεινώθη ενώπιόν Μου, δεν θέλω φέρει το κακόν εν ταις ημέραις αυτού, εν ταις ημέραις του υιού αυτού θέλω φέρει το κακόν επί τον οίκον αυτού.»

Τρία χρόνια αργότερα ο βασιλιάς Αχαάβ βρήκε το θάνατό του από τους Συρίους. Ο διάδοχός του Οχοζίας «έπραξε πονηρά ενώπιον του Κυρίου, και περιεπάτησεν εις την οδόν του πατρός

αυτού και εις την οδόν της μητρός αυτού και εις την οδόν Ιεροβοάμ υιού του Ναβάτ.» «Ελάτρευσε τον Βάαλ και προσεκύνησεν αυτόν, και παρώργισε Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ», όπως είχε κάνει ο πατέρας του ο Αχαάβ (Α΄Βασ. 22:52.53). Οι τιμωρίες όμως ακολούθησαν κατά πόδι τις αμαρτίες του απειθάρχητου βασιλιά. Ένας καταστρεπτικός πόλεμος εναντίον του Μωάβ, ακολουθούμενος από ένα δυστύχημα που του στοίχισε τη ζωή, επικύρωσαν την εναντίον του οργή του Θεού.

Πέφτοντας «διά του δρυφράκτου του υπερώου αυτού» ο Οχοζίας βαριά τραυματισμένος και φοβούμενος ποιο θα ήταν το επακόλουθο, έστειλε μερικούς υπηρέτες να ρωτήσουν τον Βέελζεβούλ, το θεό της Ακκαρών, αν θα ξεπερνούσε την αρρώστια ή όχι. Ο θεός της Ακκαρών υποτίθεται ότι έδινε πληροφορίες με τα μέντιουμ των ιερέων του για ό,τι επρόκειτο να συμβεί στο μέλλον. Μεγάλα πλήθη πήγαιναν να τον συμβουλευθούν. Αλλά οι προρρήσεις που γίνονταν εκεί και οι πληροφορίες πού δίνονταν, προέρχονταν από τον άρχοντα του σκότους.

Οι υπηρέτες του Οχοζία συνάντησαν έναν άνθρωπο του Θεού ο οποίος τους υπέδειξε να επιστρέψουν στο βασιλιά με το μήνυμα: «Επειδή δεν είναι Θεός εν τω Ισραήλ, διά τούτο υπάγετε να ερωτήσητε τον Βέελ-ζεβούλ, τον θεόν της Ακκαρών; Τώρα λοιπόν ούτω λέγει Κύριος, Δεν θέλεις καταβή από της κλίνης σου εις την οποίαν ανέβης, αλλ'εξάπαντος θέλεις αποθάνει.» Αφού έδωσε το μήνυμά του, ο προφήτης απομακρύνθηκε.

Οι έκπληκτοι υπηρέτες επέστρεψαν βιαστικοί στο βασιλιά και του επανέλαβαν τα λόγια του ανθρώπου του Θεού. Ο βασιλιάς τους ρώτησε: «Οποία ήτο η μορφή του ανθρώπου;» Εκείνοι του απάντησαν: «΄Ανθρωπος δασύτριχος και περιεζωσμένος την οσφύν αυτού με ζώνην δερματίνην.» «Ηλίας ο Θεσβίτης είναι», φώναξε ο Οχοζίας. Ήξερε ότι αν ο ξένος που συνάντησαν οι απεσταλμένοι του ήταν πράγματι ο Ηλίας, τότε η καταστροφή που προιώνιζαν τα λόγια του, θα επαληθευόταν οπωσδήποτε. Αγωνιώντας να αποτρέψει, αν γινόταν, την απειλούμενη καταδίκη, αποφάσισε να στείλει να φέρει τον προφήτη.

Δύο φορές ο Οχοζίας έστειλε μια ομάδα στρατιωτών για να φοβίσουν τον προφήτη, και τις δύο φορές η οργή του Θεού έπεσε επάνω τους τιμωρώντας τους. Η τρίτη ομάδα στρατιωτών ταπεινώθηκε μπροστά στο Θεό και ο αρχηγός τους πλησιάζοντας στον απεσταλμένο του Κυρίου «εγονάτισεν έμπροσθεν του Ηλία και παρεκάλεσεν αυτόν και είπε προς αυτόν, ΄Ανθρωπε του Θεού, ας

σταθή, δέομαι, αξιοτίμητος εις τους οφθαλμούς σου η ζωή μου και η ζωή των δούλων σου τούτων των πεντήκοντα.»

«Είπεν ο άγγελος του Κυρίου προς τον Ηλίαν, κατάβα μετ' αυτού, μη φοβηθής απ'αυτού. Και εσηκώθη και κατέβη μετ'αυτού προς τον βασιλέα. Και είπε προς αυτόν, Ούτω λέγει Κύριος, Επειδή απέστειλας μηνυτάς να ερωτήσωσι τον Βέελζεβούλ, τον θεόν της Ακκαρών, ως εάν δεν ήτο Θεός εν τω Ισραήλ διά να ζητήσης τον λόγον Αυτού, διά τούτο δεν θέλεις καταβή από της κλίνης εις την οποίαν ανέβης, αλλ'εξάπαντος θέλεις αποθάνει.»

΄Οταν βασίλευε ο πατέρας του, ο Οχοζίας είχε παρατηρήσει τα θαυμάσια έργα του Υψίστου. Είδε τις φοβερές αποδείξεις που ο Θεός είχε δώσει στον αποστάτη Ισραήλ για το πώς θεωρεί εκείνους οι οποίοι παραμερίζουν τις ισχύουσες αξιώσεις του νόμου Του. Ο Οχοζίας ενήργησε σαν οι τρομερές εκείνες πραγματικότητες να ήταν παραμύθια. Αντί να ταπεινώσει την καρδιά του ενώπιον του Κυρίου, ακολούθησε το Βάαλ και τελευταία είχε τολμήσει να κάνει και τη θρασύτερη εκείνη πράξη της ασέβειάς του. Επαναστατημένος και αμετανόητος, ο Οχοζίας πέθανε «κατά τον λόγον του Κυρίου, τον οποίον ελάλησεν ο Ηλίας.»

Η ιστορία του βασιλιά Οχοζία για την αμαρτία του και την τιμωρία της περιέχει μια προειδοποίηση που κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει χωρίς να υποστεί τις συνέπειες. Μπορεί σήμερα οι άνθρωποι να μη σέβονται τα είδωλα, αλλά χιλιάδες προσκυνούν στα τεμένη το Σατανά το ίδιο αληθινά όπως έγινε με το βασιλιά του Ισραήλ. Το πνεύμα της ειδωλολατρίας είναι διαδεδομένο στο σύγχρονο κόσμο, παρόλο ότι κάτω από την επίδραση της επιστήμης και της μόρφωσης, έχει πάρει πιο εξευγενισμένη και ελκυστική μορφή από ό,τι τον καιρό που ο Οχοζίας αναζήτησε το θεό της Ακκαρών. Η κάθε μέρα προσθέτει τη θλιβερή μαρτυρία της ότι η πίστη στο βέβαιο λόγο της προφητείας εξασθενεί και ότι αντί αυτής ή δεισιδαιμονία και η σατανική μαγεία αιχμαλωτίζουν τη διάνοια πολλών.

Σήμερα τα μυστήρια της ειδωλολατρίας έχουν αντικατασταθεί από τους μυστικούς συλλόγους και τις πνευματιστικές συγκεντρώσεις, από τα σκοτεινά δυσνόητα και τα θαύματα των πνευματιστικών μέντιουμ. Οι αποκαλύψεις των μέντιουμ αυτών γίνονται πρόθυμα αποδεκτές από χιλιάδες ανθρώπους που αρνούνται να δεχθούν το φως το προερχόμενο από το λόγο του Θεού ή από το Πνεύμα Του. Αυτοί που πιστεύουν στον πνευματισμό,

μπορεί να εκφράζονται περιπαιχτικά για τους μάγους του παλιού καιρού, αλλά ο μεγάλος (διαβολικός) απατεώνας γελάει θριαμβευτικά όταν αυτοί παραδίδονται στα κάτω από διαφορετική μορφή τεχνάσματά του.

Είναι πολλοί που ενώ οπισθοχωρούν με αποτροπιασμό στη σκέψη τους να συμβουλευθούν πνευματιστικούς μεσάζοντες (μέντιουμ), έλκονται όμως από πιο ευχάριστες φάσεις του πνευματισμού. ΄Αλλοι παρασύρονται από τις διδαχές της Χριστιανικής Επιστήμης, από το μυστικισμό της Θεοσοφίας και από διάφορα θρησκεύματα της Ανατολής.

Οι οπαδοί όλων σχεδόν των μορφών του πνευματισμού ισχυρίζονται ότι έχουν τη δύναμη να θεραπεύουν. Αποδίδουν τη δύναμη αυτή στον ηλεκτρισμό, στο μαγνητισμό, στα ονομαζόμενα ‘’συμπαθητικά θεραπευτικά μέσα’’ ή σε λανθάνουσες δυνάμεις μέσα στο μυαλό του ανθρώπου. Και δεν είναι λίγοι εκείνοι που ακόμη και στη χριστιανική αυτή εποχή πηγαίνουν σ’αυτούς τους θεραπευτές αντί να εμπιστεύονται στο ζώντα Θεό και στην επιδεξιότητα καλώς καταρτισμένων γιατρών. Παραστέκοντας στο κρεβάτι του άρρωστου παιδιού της, η μητέρα φωνάζει: ‘’Δεν αντέχω άλλο. Δεν υπάρχει γιατρός ικανός να αποκαταστήσει την υγεία του παιδιού μου;’’ Την πληροφορούν για τις θαυμαστές γιατρειές που έκανε κάποιος μάντης ή θεραπευτής μαγνητισμού, και αυτή εμπιστεύεται το πλάσμα της στη φροντίδα του, τοποθετώντας το τόσο πραγματικά στα χέρια του Σατανά σαν να τον είχε να στέκεται δίπλα της. Σε πολλές τέτοιες περιπτώσεις η μελλοντική ζωή του παιδιού κατευθύνεται από μια σατανική δύναμη που φαίνεται αδιάσπαστη.

Ο Θεός είχε λόγους για να δυσαρεστηθεί με την ασέβεια του Οχοζία. Τι δεν είχε κάνει για να κερδίσει τις καρδιές του λαού Ισραήλ και να τους εμπνεύσει την εμπιστοσύνη σ’Αυτόν! Ολόκληρους αιώνες είχε δώσει στο λαό Του αποδείξεις απαράμιλλης καλοσύνης και αγάπης. Από την αρχή είχε δείξει ότι «η τρυφή» Του «ήτο μετά των υιών των ανθρώπων.» (Παρ. 8:31). Εκείνος ήταν η «βοήθεια ετοιματάτη» σε όλους όσοι Τον εκζητούσαν ειλικρινά.

Τώρα όμως ο βασιλιάς του Ισραήλ, στρεφόμενος από το Θεό για να ζητήσει βοήθεια από το χειρότερο εχθρό του λαού του, διακήρυττε στους ειδωλολάτρες ότι είχε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στα είδωλά τους παρά στο Θεό του ουρανού. Με τον ίδιο τρόπο άνδρες και γυναίκες Τον προσβάλλουν όταν στρέφονται από την

Πηγή της δύναμης και της σοφίας για να ζητήσουν βοήθεια ή συμβουλή από τις δυνάμεις του σκότους. Αν η οργή του Θεού εξήφθηκε από την πράξη του Οχοζία, πώς βλέπει ο Θεός εκείνους που, ενώ έχουν στη διάθεσή τους μεγαλύτερο φως, προτιμούν να ακολουθούν την ίδια πορεία;

Αυτοί που παραχωρούν τον εαυτό τους στα γητέματα του Σατανά, μπορεί να κομπάζουν για τη μεγάλη ωφέλεια που απέκτησαν. Δείχνει όμως αυτό ότι η πορεία τους είναι συνετή και ασφαλής; Τι μ'αυτό αν η ζωή μπορεί να παραταθεί: Τι μ'αυτό αν πρόσκαιρα κέρδη μπορούν να εξασφαλισθούν; Αξίζει στο τέλος να έχουν αγνοήσει το θέλημα του Θεού; Όλα αυτά τα φαινομενικά κέρδη τελικά θα αποδειχθούν μια ανεπανόρθωτη ζημιά. Δεν είναι δυνατό να παραβιάσουμε ατιμωρητί ένα φράγμα που ο Θεός έχει ορθώσει, προκειμένου να διαφυλάξει το λαό Του από τη δύναμη του Σατανά.

Επειδή ο Οχοζίας δεν είχε γιο, στο θρόνο τον διαδέχθηκε ο αδελφός του ο Ιωράμ, ο οποίος βασίλεψε στις δέκα φυλές δώδεκα χρόνια. Σε όλα αυτά τα χρόνια η μητέρα του η Ιεζάβελ βρισκόταν ακόμη στη ζωή και εξακολουθούσε να ασκεί την κακή επιρροή της στις υποθέσεις του κράτους. Οι ειδωλολατρικές συνήθειες εφαρμόζονταν ακόμη από πολλούς μεταξύ του λαού, και ο ίδιος ο Ιωράμ «έπραξε πονηρά ενώπιον του Κυρίου, ουχί όμως καθώς ο πατήρ αυτού και η μήτηρ αυτού. Διότι εσήκωσε το άγαλμα του Βάαλ, το οποίον είχε κάμει ο πατήρ αυτού. Πλην ήτο προσκεκολλημένος εις τας αμαρτίας του Ιεροβοάμ υιού του Ναβάτ, όστις έκαμε τον Ισραήλ να αμαρτήση. Δεν απεμακρύνθη απ'αυτών.» (Βασ. 3:2,3).

Στο διάστημα που ο Ιωράμ βασίλευε στον Ισραήλ, πέθανε ο Ιωσαφάτ, και του Ιωσαφάτ ο γιος, του οποίου το όνομα ήσαν επίσης Ιωράμ, ανήλθε στο θρόνο του βασιλείου του Ιούδα. Ο γάμος του με την κόρη του Αχαάβ και της Ιεζάβελ έφερε τον Ιωράμ του Ιούδα σε στενότερη επαφή με το βασιλιά του Ισραήλ. Ενώ βασίλευε, ακολούθησε το Βάαλ «καθώς έκαμεν ο οίκος του Αχαάβ». «Ωκοδόμησε έτι υψηλούς τόπους επί τα όρη του Ιούδα, και έκαμε τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ να πορνεύσωσι και απεπλάνησε τον Ιούδα.» (Β΄Χρον. 21:6,11).

Ο βασιλιάς του Ιούδα δεν αφέθηκε να εξακολουθήσει την τρομερή αποστασία του ανεξέλεγκτος. Ο προφήτης Ηλίας δεν είχε ανεβεί ακόμη στον ουρανό, και δεν μπορούσε να σιωπήσει όταν το βασίλειο του Ιούδα ακολουθούσε τον ίδιο δρόμο που είχε οδη-

γήσει το βασίλειο του βορρά στο χείλος της καταστροφής. Ο προφήτης έστειλε στον Ιωράμ του Ιούδα μια γραπτή ανακοίνωση στην οποία ο ασεβής βασιλιάς διάβασε τα ακόλουθα τρομακτικά λόγια:

«Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός του Δαβίδ του πατρός σου, Επειδή δεν περιεπάτησας εν ταις οδοίς του Ιωσαφάτ του πατρός σου, και εν ταις οδοίς του Ασά βασιλέως του Ιούδα, αλλά περιεπάτησας εν τη οδώ των βασιλέων του Ισραήλ, και έκαμες τον Ιούδαν και τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ να πορνεύσωσι, κατά τας πορνείας του οίκου του Αχαάβ, έτι δε εθανάτωσας τους αδελφούς σου, τον οίκον του πατρός σου, τους καλητέρους σου, Ιδού, ο Κύριος θέλει παταξει με πληγήν μεγάλην τον λαόν σου, και τα τέκνα σου, και τας γυναίκας σου, και πάντα τα υπάρχοντά σου. Και συ θέλεις κτυπηθή με πολλάς αρρωστίας.»

Η προφητεία αυτή εκπληρώθηκε.

«Ο Κύριος έτι διήγειρεν εναντίον του Ιωράμ το πνεύμα των Φιλισταίων, και των Αράβων, των πλησιοχώρων των Αιθιόπων. Και ανέβησαν κατά του Ιούδα, και εφώρμησαν επ'αυτόν, και διήρπασαν πάντα τα υπάρχοντα τα ευρεθέντα εν τω οίκω του βασιλέως, και τους υιούς αυτού έτι, και τας γυναίκας αυτού, ώστε δεν έμεινεν εις αυτόν άλλος υιός, ειμή ο Ιωάχαζ, ο νεώτερος των υιών αυτού. Και μετά ταύτα επάταξεν αυτόν ο Κύριος εις τα εντόσθια αυτού, με αρρωστίαν ανίατον. Και προϊόντος του καιρού, μετά παρέλευσιν δύο ετών . . . απέθανε με πόνους σκληρούς.» «Εβασίλευσε δε αντ'αυτού Οχοζίας ο υιός αυτού.» (Β΄ Χρον. 21: 12-19, Β΄Βασ. 8:24).

Ο γιος του Αχαάβ, ο Ιωράμ, βασίλευε ακόμη στο βασίλειο του Ισραήλ, όταν ο ανεψιός Οχοζίας ανήλθε στο θρόνο του Ιούδα. Ο Οχοζίας βασίλεψε ένα μόνο χρόνο κατά τον οποίον, επηρεαζόμενος από την μητέρα του Γοθολία που ήταν «σύμβουλος αυτού εις το αμαρτάνειν, . . . έπραξε πονηρά ενώπιον του Κυρίου, καθώς ο οίκος Αχαάβ.» (Β΄Χρον. 22:3,4, Β΄Βασ. 8:27). Η γιαγιά του η Ιεζάβελ ζούσε ακόμη και ο Οχοζίας αποθρασυνόμενος συνέπραξε με το θείο του, τον Ιωράμ του Ισραήλ.

Σε λίγο ο Οχοζίας ο βασιλιάς του Ιούδα βρήκε τραγικό θάνατο. Στην πραγματικότητα τα επιζήσαντα μέλη του οίκου του Αχαάβ «αυτοί ήσαν οι σύμβουλοι αυτού διά τον αφανισμόν αυτού». (Β΄ Χρον. 22:3,4). Ενώ ο Οχοζίας επισκεπτόταν το θείο του στην Ιεζραέλ, ο προφήτης Ελισαιέ οδηγήθηκε από το Θεό να στείλει

έναν από τους γιους των προφητών στη Ραμώθ-γαλαάδ για να χρίσει τον Ιηού βασιλιά του Ισραήλ. Οι ενωμένες δυνάμεις του Ιούδα και του Ισραήλ την εποχή εκείνη είχαν εμπλακεί σε μια στρατιωτική εκστρατεία εναντίον των Συρίων στη Ραμώθ-γαλαάδ. Ο Ιωράμ πληγώθηκε στη μάχη και επέστρεψε στην Ιεζραέλ, αναθέτοντας την αρχιστρατηγία του βασιλικού στρατού στον Ιηού.

΄Οταν έχρισε τον Ιηού ο απεσταλμένος του Ελισσαιέ, δήλωσε: «Σε έχρισα βασιλέα επί τον λαόν του Κυρίου, επί τον Ισραήλ.» Και τότε με επισημότητα του έδωσε μια εντολή προερχόμενη από τον ουρανό: «Θέλεις πατάξει τον οίκον του Αχαάβ του κυρίου σου», πρόσταξε ο Κύριος μέσο του απεσταλμένου Του, προσθέτοντας: «Διά να εκδικήσω τα αίματα των δούλων Μου των προφητών, και τα αίματα των δούλων του Κυρίου, εκ χειρός της Ιεζάβελ. Διότι πας ο οίκος του Αχαάβ θέλει εξολοθρευθή.» (Β΄Βασ. 9:6-8).

Μετά την αναγόρευσή του ως αρχιστρατήγου, ο Ιηού έσπευσε να πάει στην Ιεζραέλ όπου ανέλαβε το καθήκον του να θανατώσει εκείνους που εσκεμμένα είχαν διαλέξει να συνεχίσουν να αμαρτάνουν και να οδηγούν και άλλους στην αμαρτία. Τον Ιωράμ του Ισραήλ, τον Οχοζία του Ιούδα, τη βασιλομήτορα Ιεζάβελ και «πάντας τους εναπολειφθέντας εκ του οίκου του Αχαάβ εν Ιεζραέλ και πάντας τους μεγάλους αυτού και τους οικείους αυτού», τους εκτέλεσε. «Και πάντας τους προφήτας του Βάαλ, πάντας τους λατρευτάς αυτού, και πάντας του ιερείς αυτού» τους πέρασε από το μαχαίρι. Τα ειδωλολατρικά ξόανα συντρίφθηκαν και κάηκαν και ο ναός του Βάαλ γκρεμίσθηκε. «Ούτω ηφάνισεν ο Ιηού τον Βάαλ από τον Ισραήλ.» (Β΄Βασ. 10:11,19,28).

Η είδηση της ομαδικής αυτής εκτέλεσης έφθασε στη Γοθολία, την κόρη της Ιεζάβελ, που κατείχε ακόμη διοικητική θέση στο βασίλειο του Ιούδα. ΄Οταν έμαθε ότι ο γιος της, ο βασιλιάς του Ιούδα ήταν νεκρός, «εσηκώθη και εξολόθρευσεν άπαν το βασιλικόν σπέρμα του οίκου Ιούδα». Με τη σφαγή αυτή όλοι οι απόγονοι του Δαβίδ, οι οποίοι είχαν νόμιμα δικαιώματα στο θρόνο, αφανίσθηκαν εκτός από έναν, ένα μωρό που λεγόταν Ιωάς και που η γυναίκα του αρχιερέα Ιωδαέ είχε κρύψει στον περίβολο του ναού. Έξι χρόνια έμεινε κρυμμένο το παιδί, ενώ «η Γοθολία εβασίλευεν επί πάσης της γης.» (Β΄Χρον. 22:10,12).

Στο τέλος των έξι χρόνων «οι Λευίται και πας ο Ιούδας» (Β΄ Χρον. 23:8), ενωμένοι με τον αρχιερέα Ιωδαέ, έχρισαν και έστε-

ψαν το βασιλόπαιδο Ιωάς ανακηρύσσοντάς το βασιλιά τους. «Και κροτήσαντες τας χείρας, είπον, Ζήτω ο βασιλεύς!» (Β΄Βασ. 11:12).

«Και ακούσασα η Γοθολία του λαού τρέχοντος και ευφημούντος τον βασιλέα, ήλθε προς τον λαόν εις τον οίκον του Κυρίου.» «Και ότε είδε, και ιδού, ο βασιλεύς ίστατο πλησίον του στύλου κατά το έθος, και οι άρχοντες και οι σαλπιγκταί πλησίον του βασιλέως, και πας ο λαός της γης έχαιρε και εσάλπιζε. Και διέρρηξεν η Γοθολία τα ιμάτια αυτής, και εβόησε, Προδοσία, προδοσία!» (Β΄Χρον. 23:12, Β΄Βασ.11:14)

Ο Ιωδαέ πρόσταξε τους στρατιωτικούς επιτρόπους να συλλάβουν τη Γοθολία και τους ακολούθους της και να τους οδηγήσουν έξω από το ιερό στον τόπο της εκτέλεσης όπου επρόκειτο να σφαγούν.

Έτσι εξολοθρεύθηκε το τελευταίο μέλος της οικογένειας του Αχαάβ. Το τρομερό κακό που είχε επέλθει εξαιτίας της συμμαχίας του με την Ιεζάβελ, συνεχίσθηκε μέχρις ότου εξαλείφθηκε και ο τελευταίος απόγονός του. Ακόμη και στη χώρα του Ιούδα, όπου η λατρεία του αληθινού Θεού δεν είχε ποτέ επίσημα παραγκωνισθεί, η Γοθολία είχε κατορθώσει να αποπλανήσει πολλούς. Αμέσως μετά την εκτέλεση της αμεταμέλητης βασίλισσας «εισήλθον πας ο λαός της γης εις τον οίκον του Βάαλ και εκρήμνισαν αυτόν. Τα θυσιαστήρια αυτού και τα είδωλα αυτού κατεσύντριψαν εντελώς, και Ματθάν τον ιερέα του Βάαλ εθανάτωσαν έμπροσθεν των θυσιαστηρίων.» (Β΄Βασ. 11:18).

Τότε ακολούθησε μια μεταρρύθμιση, Εκείνοι που είχαν πάρει μέρος στο να ανακηρύξουν βασιλιά τον Ιωάς, έκαναν επίσημη διαθήκη «ότι θέλουσιν είσθαι λαός του Κυρίου». Και τώρα που η κακή επιρροή της κόρης της Ιεζάβελ είχε εξαλειφθεί από το βασίλειο του Ιούδα, «ευφράνθη πας ο λαός της γης, και η πόλις ησύχασε». (Β΄Χρον. 23:16,21).

Η ΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΙΣΣΑΙΕ

Ο Θεός είχε προστάξει τον Ηλία να χρίσει κάποιον άλλο προφήτη στη θέση του. «Τον Ελισσαιέ τον υιόν του Σαφάτ . . . θέλεις χρίσει προφήτην αντί σου» (Α΄Βασ. 19:16), του είχε πει. Και υπακούοντας στην εντολή, ο Ηλίας βγήκε σε αναζήτηση του Ελισσαιέ. Ταξιδεύοντας προς τα βόρεια, πόσο διαφορετική ήταν η σκηνή από ό,τι την ήξερε λίγο διάστημα πριν! Το χώμα ήταν τότε πυρωμένο, οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις νεκρωμένες, επειδή τριάμισι χρόνια δεν είχε πέσει ούτε δροσιά, ούτε βροχή. Τώρα η βλάστηση ξεπετιόταν παντού σαν να ήθελε να εξαγοράσει το χαμένο καιρό της ξηρασίας και του λιμού.

Ο πατέρας του Ελισσαιέ ήταν πλούσιος κτηματίας, άνθρωπος του οποίου η οικογένεια αριθμούσε μεταξύ εκείνων που στον καιρό της ολοκληρωτικής σχεδόν αποστασίας δεν είχε κλείνει το γόνατο στο Βάαλ. Το σπιτικό του τιμούσε το Θεό και η αφοσίωση στην πίστη του αρχαίου Ισραήλ αποτελούσε κανόνα της καθημερινής ζωής. Μέσα σ'ένα τέτοιο περιβάλλον ο Ελισσαιέ πέρασε τα παιδικά χρόνια του. Μέσα στη γαλήνη της εξοχικής ζωής, κάτω από τη διδασκαλία του Θεού και της φύσης καθώς και την πειθαρχία η οποία αποκτάται με τη χρήσιμη εργασία, εκπαιδεύθηκε σε συνήθειες απλότητας και υπακοής στους γονείς του και στο Θεό, συνήθειες που τον έκαναν κατάλληλο για τη σημαντική θέση την οποία επρόκειτο αργότερα να καταλάβει.

Η προφητική κλήση έγινε στον Ελισσαιέ την ώρα που, μαζί με τους υπηρέτες του πατέρα του, όργωνε το χωράφι. Είχε διαλέξει το καταλληλότερο γι'αυτόν επάγγελμα. Κατείχε όχι μόνο τη διοικητική ικανότητα μεταξύ των ανθρώπων, αλλά και την πραότητα ενός που είναι έτοιμος για υπηρεσία. ΄Ανθρωπος με «πράο και ησύχιο πνεύμα», αλλά ενεργητικός και σταθερός.. Η ακεραιότητα, η πιστότητα, η αγάπη και ο φόβος Θεού ήταν τα χαρακτηριστικά του και με τον ταπεινό κύκλο του καθημερινού μόχθου αποκτούσε

δύναμη στις προθέσεις του και ευγένεια στο χαρακτήρα του, αυξανόμενος συνεχώς σε χάρη και γνώση. Καθώς συνεργαζόταν με τον πατέρα του στις οικιακές ασχολίες, μάθαινε να συνεργάζεται με το Θεό.

Δείχνοντας πιστότητα στα μικροκαθήκοντα, ο Ελισσαιέ προετοιμαζόταν για βαρύτερες ευθύνες. Μέρα με την ημέρα η έμπρακτη πείρα του τον έκανε κατάλληλο για ένα ανώτερο και ευρύτερο έργο. Έμαθε να υπηρετεί, και μαθαίνοντας αυτό, έμαθε να συμβουλεύει και να καθοδηγεί. Το μάθημα αυτό είναι για όλους. Κανείς δεν μπορεί να ξέρει ποια είναι τα σχέδια του Θεού για την ειδίκευσή του. Όλοι όμως μπορούν να είναι σίγουροι ότι η πιστότητα στα μικροπράγματα είναι η ένδειξη καταλληλότητας για μεγαλύτερες ευθύνες. Κάθε πράξη στη ζωή είναι μια αποκάλυψη του χαρακτήρα και μόνο εκείνος που αποδεικνύεται «εργάτης ανεπαίσχυντος» μπορεί να τιμηθεί από το Θεό με ανώτερη υπηρεσία. (Β΄Τιμ. 2:15).

Όποιος φαντάζεται ότι δεν έχει καμιά συνέπεια ο τρόπος με τον οποίον εκτελεί τις μικρότερες εργασίες, παρουσιάζεται ακατάλληλος για μια τιμητικότερη θέση. Μπορεί να θεωρεί τον εαυτό του τέλεια καταρτισμένο για την ανάληψη ανωτέρων καθηκόντων. Αλλά ο Θεός βλέπει βαθύτερα από την επιφάνεια. Αφού εξετασθεί και δοκιμασθεί, γράφεται εναντίον του η φράση, «εζυγίσθης εν τη πλάστιγγι, και ευρέθης ελλιπής». Η έλλειψη πιστότητας επιστρέφει εναντίον του. Δεν κατορθώνει να αποκτήσει τη χάρη, την ικανότητα, τη δύναμη του χαρακτήρα που θα αποκτούσε με την ανεπιφύλακτη παραχώρηση.

Επειδή δε σχετίζονται άμεσα με κάποια θρησκευτικής φύσης εργασία, πολλοί νομίζουν ότι η ζωή τους είναι άχρηστη, ότι δεν κάνουν τίποτε για την εξάπλωση της βασιλείας του Θεού. Αν μπορούσαν να κάνουν κάποιο μεγάλο έργο, με τι χαρά θα το αναλάμβαναν! Αλλά επειδή είναι ικανοί για μικρά μόνο πράγματα, κρίνουν τον εαυτό τους δικαιολογημένο που δεν κάνουν τίποτε. Σε αυτό σφάλλουν. Ο άνθρωπος μπορεί να προσφέρει ενεργό υπηρεσία στο Θεό ασχολούμενος με τα συνηθισμένα καθημερινά καθήκοντα - κόβοντας δένδρα, καθαρίζοντας το έδαφος, ακολουθώντας το αλέτρι. Η μητέρα που εκπαιδεύει τα παιδιά της για το Χριστό, εργάζεται το ίδιο για το Θεό, όπως και ο ιεροκήρυκας στον άμβωνα.

Πολλοί λαχταρούν για κάποιο ιδιαίτερο τάλαντο με το οποίο να επιτελέσουν μια θαυμάσια εργασία, τη στιγμή που τα καθήκοντα

τα οποία βρίσκονται στο πλάι τους και των οποίων η εκτέλεση θα έκανε τη ζωή να ευωδιάζει, δεν τα βλέπουν. Αυτοί που σκέπτονται έτσι, ας αναλάβουν τα καθήκοντα που βρίσκονται στο άμεσο περιβάλλον τους. Η επιτυχία δεν εξαρτάται τόσο από το ταλέντο, όσο από την ενεργητικότητα και τη θέληση. Δεν είναι η κατοχή θαυμαστών ταλέντων εκείνη που μας καθιστά ικανούς να προσφέρουμε ευπρόσδεκτη υπηρεσία, αλλά η ευσυνείδητη εκτέλεση των καθημερινών καθηκόντων, το ικανοποιημένο πνεύμα, το ανεπηρέαστο ειλικρινές ενδιαφέρον για το καλό των άλλων. Στην πιο ταπεινή βίγλα μπορεί να βρεθεί η πραγματική υπεροχή. Οι πιο κοινές ασχολίες, όταν εκτελούνται με πιστότητα, είναι όμορφες στα μάτια του Θεού.

Ενώ ο Ηλίας, θεϊκά καθοδηγούμενος στην αναζήτηση ενός διαδόχου, περνούσε από το χωράφι όπου όργωνε ο Ελισσαιέ, έρριξε στους ώμους του νέου το μανδύα της καθιέρωσης. Στον καιρό της πείνας η οικογένεια του Σαφάτ γνώριζε καλά το έργο και την αποστολή του Ηλία, και τώρα το Πνεύμα του Θεού μίλησε στην καρδιά του Ελισσαιέ για τη σημασία της πράξης αυτής του προφήτη. Γι'αυτόν ήταν το σημάδι ότι είχε κληθεί από το Θεό να διαδεχθεί τον Ηλία.

«Ο δε αφήκε τους βόας, και έτρεξε κατόπιν του Ηλία, και είπεν, Ας ασπασθώ, παρακαλώ, τον πατέρα μου και την μητέρα μου, και τότε θέλω σε ακολουθήσει.» Η απάντηση του Ηλία ήταν: «Ύπαγε, επίστρεψον, διότι τί έκαμα εις σε;» Αυτό δεν ήταν αποδιωχτικό, αλλά ήταν μια δοκιμασία της πίστης. Ο Ελισσαιέ έπρεπε να λογαριάσει το τίμημα, έπρεπε να αποφασίσει ο ίδιος να δεχθεί ή να απορρίψει την κλήση. Αν οι πόθοι του ήταν δεμένοι με το σπίτι του και τα προνόμια του σπιτιού του, ήταν ελεύθερος να μείνει εκεί. Ο Ελισσαιέ όμως κατάλαβε τη σημασία της κλήσης. Ήξερε ότι αυτή προερχόταν από το Θεό και δε δίστασε να υπακούσει.

Για κανένα πρόσκαιρο πλεονέκτημα δεν πρέπει να αποποιηθούμε την ευκαιρία να γίνουμε απεσταλμένοι του Κυρίου ή να θυσιάσουμε το προνόμιο να σχετισθούμε με τον υπηρέτη Του. «Έλαβε έν ζεύγος βοών, και έσφαξεν αυτούς, και έψησε το κρέας αυτών με τα εργαλεία των βοών, και έδωκεν εις τον λαόν, και έφαγον. Τότε σηκωθείς, υπήγε κατόπιν του Ηλία και υπηρέτει αυτόν.» (Α΄ Βασ. 19:20,21). Χωρίς να διστάσει, άφησε το σπίτι που αγαπούσε για να ακολουθήσει τον προφήτη στην αβέβαιη ζωή του.

17. Η κλήση του Ελισσαιέ

Αν ο Ελισσαιέ είχε ρωτήσει τον Ηλία τι περίμενε από αυτόν, ποιο θα ήταν το έργο του, θα είχε πάρει την απάντηση: ‘’Ο Θεός ξέρει. Θα σου το κάνει γνωστό. Αν παραμένεις με τον Κύριο, Αυτός θα απαντήσει στην κάθε σου ερώτηση. Μπορείς να έρθεις μαζί μου αν έχεις τη μαρτυρία ότι ο Θεός σε έχει καλέσει. Γνώριζέ το για τον εαυτό σου ότι πίσω μου στέκει ο Θεός και ότι αυτή που ακούς είναι η φωνή Του. Αν μπορείς να θεωρήσεις τα πάντα σκύβαλα για να κερδίσεις την εύνοια του Θεού, τότε έλα.’’

Παρόμοια με την κλήση που έλαβε ο Ελισσαιέ ήταν η απάντηση που έδωσε ο Χριστός στο νεαρό άρχοντα ο οποίος Του υπέβαλε την ερώτηση: «Τί καλόν να πράξω διά να έχω ζωήν αιώνιον;» Και ο Χριστός απάντησε: «Εάν θέλης να ήσαι τέλειος, ύπαγε, πώλησον τα υπάρχοντά σου, και δος εις τους πτωχούς, και θέλεις έχει θησαυρόν εν ουρανώ. Και ελθέ, ακολούθει Μοι.» (Ματθ. 19:16-21).

Ο Ελισσαιέ δέχθηκε την κλήση για υπηρεσία χωρίς να ρίξει μια ματιά πίσω του στις τέρψεις και στις ανέσεις που εγκατέλειπε. Ο νεαρός άρχοντας όταν άκουσε τα λόγια του Σωτήρα, «ανεχώρησε λυπούμενος, διότι είχε κτήματα πολλά». (Ματθ. 19:22). Δεν ήθελε να υποβληθεί στη θυσία. Η αγάπη του για τα υπάρχοντά του ήταν μεγαλύτερη από την αγάπη του για το Θεό. Με την άρνησή του να εγκαταλείψει όλα για το Χριστό, αποδείχθηκε ανάξιος για μια θέση στην υπηρεσία του Κυρίου.

Στον καθένα έρχεται η κλήση να θέσει τα πάντα στο βωμό της υπηρεσίας. Δεν καλούμαστε όλοι να υπηρετήσουμε όπως ο Ελισσαιέ υπηρέτησε, ούτε από όλους μας απαιτείται να πουλήσουμε όσα έχουμε. Αλλά ο Θεός ζητάει από μας να δώσουμε στην υπηρεσία Του την πρώτη θέση στη ζωή μας, να μην επιτρέπουμε να περνάει η ημέρα χωρίς να κάνουμε κάτι για την πρόοδο του έργου Του επάνω στη γη. Δεν περιμένει από όλους το ίδιο είδος υπηρεσίας. Μπορεί κάποιος να κληθεί να υπηρετήσει σε μια ξένη χώρα. Από κάποιον άλλον μπορεί να ζητηθεί να βοηθήσει το ευαγγελιστικό έργο με τα μέσα που διαθέτει. Ο Θεός δέχεται την προσφορά του καθενός. Εκείνο που θεωρείται απαραίτητο, είναι η καθιέρωση της ζωής και όλων των συμφερόντων της. Όσοι κάνουν την αφιέρωση αυτή, θα ακούσουν την κλήση του Ουρανού και θα υπακούσουν σ’αυτή.

Στον κάθε συμμέτοχο της χάρης Του ο Κύριος καθορίζει ένα έργο για τους άλλους. Ατομικά πρέπει να σταθούμε στο μέρος μας και να πούμε: «Ιδού εγώ, απόστειλόν με.» Είτε κήρυκας του

θείου λόγου είναι κανείς, είτε γιατρός, είτε έμπορος ή αγρότης, επαγγελματίας ή μηχανικός, την ευθύνη τη φέρνει ο ίδιος. Έχει το καθήκον να παρουσιάσει στους άλλους το ευαγγέλιο της σωτηρίας τους. Με οποιαδήποτε επιχείρηση καταγίνεται, πρέπει να αποβλέπει σ'αυτόν το σκοπό.

Αρχικά δεν απαιτήθηκε κανένα σπουδαίο έργο από τον Ελισσαιέ. Η εργασία του ήταν ασήμαντα μικροκαθήκοντα. Αναφέρεται ότι έχυνε νερό στα χέρια του Ηλία, του κυρίου του. Ήταν πρόθυμος να κάνει οτιδήποτε απαιτούσε ο Θεός, και με το κάθε βήμα διδασκόταν μαθήματα ταπεινοφροσύνης και υπηρεσίας. Ως προσωπικός θεράποντας του προφήτη, εξακολουθούσε να παραμένει πιστός στα μικροπράγματα, ενώ με καθημερινά ενισχυμένη πρόθεση αφιέρωνε τον εαυτό του στην από το Θεό ταγμένη αποστολή του.

Η ζωή του Ελισσαιέ μετά που ενώθηκε με τον Ηλία, δεν ήταν απαλλαγμένη από πειρασμούς. Δοκιμασίες είχε άφθονες. Σε κάθε όμως έκτακτη περίσταση στηριζόταν στο Θεό. Πειραζόταν από τη σκέψη του σπιτιού που είχε αφήσει πίσω του, αλλά δεν έδινε προσοχή σ'αυτόν τον πειρασμό. Αφού είχε βάλει πια το χέρι του στο αλέτρι, ήταν αποφασισμένος να μη γυρίσει πίσω, ενώ οι δυσκολίες και οι δοκιμασίες τον απέδειξαν σταθερό στο εμπιστευμένο έργο του.

Η υπηρεσία του Θεού περιλαμβάνει πολύ περισσότερα πράγματα από το κήρυγμα του λόγου. Σημαίνει την εκπαίδευση των νέων, όπως ο Ηλίας εκπαίδευσε τον Ελισσαιέ, αποσπώντας τους από τα συνηθισμένα τους καθήκοντα και αναθέτοντας σ'αυτούς ευθύνες για το έργο του Θεού. Μικρές ευθύνες στην αρχή και μεγαλύτερες στη συνέχεια καθώς αποκτούν δύναμη και πείρα. Στο κήρυγμα του λόγου υπάρχουν άνδρες πίστης και προσευχής, άνδρες που μπορούν να πουν: «Εκείνο το οποίον ήτο απ'αρχής, το οποίον ηκούσαμεν, το οποίον είδομεν με τους οφθαλμούς ημών, το οποίον εθεωρήσαμεν, και αι χείρες ημών εψηλάφησαν, περί του Λόγου της ζωής . . . Εκείνο το οποίον είδομεν και ηκούσαμεν, απαγγέλομεν εις εσάς.» (Α΄Ιωάν. 1:1,3). Οι νέοι άπειροι εργάτες πρέπει έμπρακτα να εκπαιδεύονται στο πλευρό των πεπειραμένων αυτών δούλων του Θεού. Έτσι θα μάθουν να σηκώνουν βάρη.

Εκείνοι που αναλαμβάνουν την κατάρτιση αυτή των νεαρών εργατών, προσφέρουν αξιοθαύμαστη υπηρεσία. Αυτός ο ίδιος ο Κύριος συνεργάζεται με τις προσπάθειές τους. Όσο για τους

νεαρούς εργάτες στους οποίους απευθύνεται ο λόγος της καθιέρωσης και οι οποίοι έχουν το προνόμιο να έρθουν σε στενή επαφή με πρόθυμους και θεοσεβείς εργάτες, οφείλουν να επωφεληθούν όσο το δυνατό περισσότερο από την ευκαιρία αυτή. Ο Θεός τους τίμησε εκλέγοντάς τους για την υπηρεσία Του και τοποθετώντας τους εκεί όπου θα μπορέσουν να γίνουν ακόμη πιο κατάλληλοι γι'αυτή, και οφείλουν να είναι ταπεινοί, πιστοί, υπάκουοι και πρόθυμοι για θυσία. Αν υποβληθούν στην πειθαρχία του Θεού εκτελώντας τις υποδείξεις Του και προτιμώντας για συμβούλους τους υπηρέτες Του, θα εξελιχθούν σε δίκαιους, έντιμους και σταθερούς άνδρες στους οποίους ο Θεός μπορεί να αναθέσει ευθύνες.

Καθώς κηρύσσεται το ευαγγέλιο με την αγνότητά του, άνδρες θα κληθούν από το άροτρο και από κοινές εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν σοβαρά το νου, και θα εκπαιδευθούν στο πλευρό πεπειραμένων ανθρώπων. Ενώ μαθαίνουν να εργάζονται αποδοτικά, θα κηρύξουν την αλήθεια με δύναμη. Με τις θαυμαστές ενέργειες της θεϊκής πρόνοιας τα βουνά των δυσκολιών θα μετακινηθούν και θα ριχθούν στη θάλασσα. Το άγγελμα που έχει τόσο μεγάλη σημασία για τους κατοίκους της γης, θα ακουσθεί και θα κατανοηθεί. Οι άνθρωποι θα γνωρίσουν τι είναι αλήθεια. Προς τα εμπρός, συνεχώς προς τα εμπρός, το έργο θα προχωρεί μέχρις ότου ολόκληρη η γη θα έχει ειδοποιηθεί, και τότε θα έρθει το τέλος.

Αρκετά χρόνια μετά την κλήση του Ελισσαιέ, ο Ηλίας και ο Ελισσαιέ εργάσθηκαν μαζί, ο νεότερος άνδρας αποκτώντας καθημερινά μεγαλύτερη κατάρτιση για το έργο του. Ο Ηλίας υπήρξε το όργανο του Θεού για την ανατροπή γιγαντιαίων κακών. Η ειδωλολατρία η οποία, υποστηριζόμενη από τον Αχαάβ και την ειδωλολάτρισσα Ιεζάβελ, είχε αποπλανήσει το έθνος, οριστικά είχε αναχαιτισθεί. Οι προφήτες του Βάαλ είχαν σφαγεί. Ολόκληρος ο λαός του Ισραήλ είχε βαθιά συγκινηθεί και πολλοί επέστρεψαν στη λατρεία του Θεού. Σαν διάδοχος του Ηλία, ο Ελισσαιέ έπρεπε με προσεκτική, υπομονητική καθοδήγηση να προσπαθήσει να φέρει τον Ισραήλ στο σωστό δρόμο. Η ένωσή του με τον Ηλία,- το μεγαλύτερο προφήτη από την εποχή του Μωυσή - τον προετοίμαζε για το έργο που σύντομα έμελλε να αναλάβει μόνος του.

Στα χρόνια αυτά της κοινής υπηρεσίας τους, ο Ηλίας είχε κληθεί από καιρό σε καιρό να αντιμετωπίσει με αυστηρή επίπληξη κάποιες σκανδαλώδεις κακίες. Όταν ο ασεβής Αχαάβ κατέλαβε

με βία το αμπέλι του Ναβουθαί, η φωνή του Ηλία ήταν εκείνη που προείπε την καταστροφή του και τον αφανισμό ολόκληρης της οικογένειάς του. Και όταν ο Οχοζίας, μετά το θάνατο του πατέρα του Αχαάβ, στράφηκε από το ζώντα Θεό στο Βεελ-ζεβούλ, το θεό της Ακκαρών, η φωνή του Ηλία ακούσθηκε για άλλη μια φορά σε έντονη διαμαρτυρία.

Τα σχολεία των προφητών που είχε ιδρύσει ο Σαμουήλ, είχαν αποσαθρωθεί στα χρόνια της αποστασίας του Ισραήλ. Ο Ηλίας επανίδρυσε τα σχολεία αυτά κάνοντας προσιτή για τους νέους την απόκτηση μιας εκπαίδευσης που θα τους οδηγούσε στο να μεγαλύνουν το νόμο και να τον καταστήσουν έντιμο. Τρία από τα σχολεία αυτά - ένα στα Γάλγαλα, ένα στη Βαιθήλ και ένα στην Ιεριχώ - αναφέρονται ονομαστικά. Λίγο πριν αρπαχθεί ο Ηλίας στον ουρανό, αυτός και ο Ελισσαιέ επισκέφθηκαν τα εκπαιδευτικά αυτά κέντρα. Τα μαθήματα που ο προφήτης του Θεού τους είχε δώσει σε επίσημες επισκέψεις, τώρα τα επαναλάμβανε. Ιδιαίτερη νουθεσία τους έκανε σε σχέση με το μεγάλο τους προνόμιο της αφοσίωσης που όφειλαν να διατηρήσουν με το Θεό του ουρανού. Χάραξε επίσης στη διάνοιά τους τη σπουδαιότητα να αφήσουν την απλότητα να χαρακτηρίζει κάθε πτυχή της μόρφωσής τους. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορούσαν να γίνουν σύμμορφοι του ουρανού και να προχωρούν εργαζόμενοι σύμφωνα με τις μεθόδους του Κυρίου.

Η καρδιά του Ηλία ήταν όλο χαρά βλέποντας τα όσα είχαν επιτελεσθεί μέσα σε αυτά τα σχολεία. Το έργο της μεταρρύθμισης δεν ήταν ολοκληρωμένο, παντού όμως στο βασίλειο μπορούσε κανείς να διακρίνει την επαλήθευση του λόγου του Κυρίου: «Αφήκα εις τον Ισραήλ επτά χιλιάδας, πάντα τα γόνατα όσα δεν έκλιναν εις τον Βάαλ.» (Α΄Βασ. 19:18)

Ενώ ο Ελισσαιέ συνόδευε τον προφήτη στις υπηρεσιακές περιοδείες του από σχολείο σε σχολείο, η πίστη και η αποφασιστικότητά του δοκιμάσθηκαν άλλη μια φορά. Στα Γάλγαλα, και πάλι στη Βαιθήλ και στην Ιεριχώ, ο προφήτης τού ζήτησε να γυρίσει πίσω, λέγοντας: «Κάθου ενταύθα, παρακαλώ, διότι ο Κύριος με απέστειλεν έως Βαιθήλ.» Στην παλιά όμως εργασία του ο Ελισσαιέ σέρνοντας το αλέτρι είχε μάθει να μην αποτυχαίνει ούτε να αποθαρρύνεται, και τώρα που είχε βάλει το χέρι του στο αλέτρι, σε ένα διαφορετικό είδος καθήκοντος, δεν ήθελε να παρεκκλίνει από το σκοπό του. Δεν ήθελε να αποχωρισθεί από τον κύριό του, όσο ακόμη υπήρχε η ευκαιρία να γίνει περισσότερο κατάλληλος

για υπηρεσία. Ο Ηλίας δεν ήξερε ότι το γεγονός της ανάληψής του στον ουρανό είχε αποκαλυφθεί στους μαθητές του στα σχολεία των προφητών, και ιδιαίτερα στον Ελισσαιέ. Έτσι λοιπόν, ο δόκιμος υπηρέτης του ανθρώπου του Θεού έμενε πολύ κοντά του. Κάθε φορά που του γινόταν η πρόταση να γυρίσει πίσω, η απάντησή του ήταν: «Ζη Κύριος, και ζη η ψυχή σου, δεν θέλω σε αφήσει.»

«Και υπήγαν αμφότεροι . . . Εκείνοι οι δύο εστάθησαν επί τον Ιορδάνην. Και έλαβεν ο Ηλίας την μηλωτήν αυτού, και εδίπλωσεν αυτήν, και εκτύπησε τα ύδατα, και διηρέθησαν ένθεν και ένθεν, και διέβησαν αμφότεροι διά ξηράς. Και ότε διέβησαν, είπεν ο Ηλίας προς τον Ελισσαιέ, Ζήτησον τί να σοι κάμω, πριν αναληφθώ από σου.»

Ο Ελισσαιέ δε ζήτησε κοσμικές τιμές, ούτε καμιά υψηλή θέση μεταξύ των μεγάλων της γης. Εκείνο που πραγματικά λαχταρούσε, ήταν μεγάλη δόση του Πνεύματος που ο Θεός είχε τόσο γενναιόδωρα χαρίσει σ'αυτόν ο οποίος επρόκειτο να τιμηθεί με την ανάληψη. Ήξερε ότι τίποτε άλλο εκτός από το Πνεύμα του Θεού που ήταν επάνω στον Ηλία μπορούσε να τον καταστήσει κατάλληλο να καταλάβει τη θέση εκείνη στον Ισραήλ, στην οποία ο Θεός τον είχε καλέσει, και γι'αυτό ζήτησε:

«Διπλασία μερίς του Πνεύματός σου ας ήναι, παρακαλώ επ'εμέ.»

Απαντώντας στο αίτημα αυτό ο Ηλίας είπε:

«Σκληρόν πράγμα εζήτησας. Πλην εάν με ίδης αναλαμβανόμενον από σου, θέλει γείνει εις σε ούτως, ει δε μη, δεν θέλει γείνει.»

«Και ενώ αυτοί περιεπάτουν έτι λαλούντες, Ιδού, άμαξα πυρός, και ίπποι πυρός, και διεχώρισαν αυτούς αμφοτέρους. Και ανέβη ο Ηλίας με ανεμοστρόβιλον εις τον ουρανόν.» (Β΄Βασ. 2:1-11).

Ο Ηλίας ήταν ο τύπος των αγίων οι οποίοι θα είναι ζώντες επάνω στη γη τον καιρό της δευτέρας παρουσίας του Χριστού και οι οποίοι θα μεταμορφωθούν «εν μια στιγμή, εν ριπή οφθαλμού, εν τη εσχάτη σάλπιγγι», χωρίς να γευθούν το θάνατο. (Α΄Κορ. 15:51,52). Ήταν με αυτή του την ιδιότητα του αντιπροσώπου εκείνων οι οποίοι θα αναληφθούν σαν και αυτόν που ο Ηλίας είχε το δικαίωμα προς το τέλος της επίγειας διακονίας του Χριστού να σταθεί με το Μωυσή στο πλευρό του Σωτήρα στο ΄Οροσ της Μεταμόρφωσης.

17. Η κλήση του Ελισσαιέ

Σ'αυτούς τους δύο δοξασμένους οι απόστολοι διέκριναν σε σμικρογραφία μια αναπαράσταση της βασιλείας των λυτρωμένων. Αντίκρισαν τον Ιησού ντυμένο με το φως του ουρανού. Άκουσαν τη «φωνή εκ της νεφέλης» να Τον αναγνωρίζει ως Υιόν του Θεού (Λουκά 9:35). Είδαν το Μωυσή που αντιπροσώπευε εκείνους οι οποίοι θα αναστηθούν από τους νεκρούς στη δευτέρα παρουσία και είδαν επίσης τον Ηλία που αντιπροσώπευε εκείνους οι οποίοι στο τέλος της ιστορίας του κόσμου θα μεταλλαγούν από θνητοί σε αθάνατους και θα αναληφθούν στον ουρανό χωρίς να γευθούν θάνατο.

Στην έρημο, ολομόναχος και αποθαρρυμένος, ο Ηλίας είχε πει ότι είχε βαριεστήσει τη ζωή και είχε αποζητήσει το θάνατο. Ο Κύριος όμως μέσα στην ευσπλαχνία Του δεν έκανε αυτό που ζήτησε ο προφήτης. Υπήρχε μεγάλο έργο ακόμη που έπρεπε αυτός να κάνει, και όταν το έργο αυτό τελείωσε, ο Ηλίας δεν αφέθηκε να χαθεί μέσα στην αποθάρρυνση και στη μοναξιά. Δε θα κατέβαινε στον τάφο, αλλά θα ανέβαινε με τους αγγέλους του Θεού στην παρουσία της δόξας Του.

> «Ο δε Ελισσαιέ έβλεπε, και εβόα, Πάτερ μου, πάτερ μου, άμαξα του Ισραήλ, και ιππικόν αυτού! Και δεν είδεν αυτόν πλέον, και επίασε τα ιμάτια αυτού, και διέσχισεν αυτά εις δύο τμήματα. Και σηκώσας την μηλωτήν του Ηλία, ήτις επέπεσεν επάνωθεν εκείνου, επέστρεφε, και εστάθη επί το χείλος του Ιορδάνου. Και λαβών την μηλωτήν του Ηλία, ήτις έπεσεν επάνωθεν εκείνου, εκτύπησε τα ύδατα, και είπε, Πού είναι Κύριος ο Θεός του Ηλία; Και ως εκτύπησε και αυτός τα ύδατα, διηρέθησαν ένθεν και ένθεν, και διέβη ο Ελισσαιέ. Και ιδόντες αυτόν οι υιοί των προφητών, οι εν Ιεριχώ εκ του απέναντι, είπον, Το πνεύμα του Ηλία επανεπαύθη επί τον Ελισσαιέ. Και ήλθον εις συνάντησιν αυτού, και προσεκύνησαν αυτόν έως εδάφους.» (Β΄Βασ. 2:12-15).

Όταν ο Κύριος με την πρόνοιά Του θεωρεί καλό να αποσύρει από το έργο του εκείνους στους οποίους είχε δώσει σοφία, βοηθάει και ενισχύει τους διαδόχους τους, αν αυτοί προσβλέπουν σ'Εκείνον για βοήθεια και βαδίζουν στο δρόμο Του. Μπορεί να γίνουν σοφότεροι ακόμη από τους προκατόχους τους επειδή μπορούν να επωφεληθούν από την πείρα τους και να διδαχθούν τη σοφία από τα λάθη τους.

17. Η κλήση του Ελισσαιέ

Από τότε ο Ελισσαιέ κατέλαβε τη θέση του Ηλία. Αυτός που είχε δειχθεί στα ελάχιστα πιστός, επρόκειτο να δειχθεί πιστός και στα πολλά.

Η ΙΑΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Στην εποχή των πατριαρχών η κοιλάδα του Ιορδάνη «εποτίζετο όλη . . . ως παράδεισος του Κυρίου». Στην όμορφη αυτή κοιλάδα διάλεξε ο Λωτ να κατοικήσει και «έστησε τας σκηνάς αυτού έως Σοδόμων». (Γέν. 13:10,12). Στην καταστροφή των πόλεων της πεδιάδας (Σόδομα και Γόμορρα) η γύρω περιοχή έγινε άχρηστος ερημότοπος και από τότε αποτελεί μέρος της ιουδαϊκής ερήμου.

Ένα τμήμα της όμορφης κοιλάδας έμεινε με τις ζωογόνες πηγές και τα ρυάκια του για να χαροποιεί τον άνθρωπο. Στην κοιλάδα αυτή, πλουτισμένη με σπαρμένα χωράφια και δάση με χουρμαδιές και άλλα καρποφόρα δένδρα, είχαν κατασκηνώσει ο λαός Ισραήλ αφού πέρασαν τον Ιορδάνη και γεύθηκαν για πρώτη φορά τους καρπούς της γης της επαγγελίας. Μπροστά τους ορθώνονταν τα τείχη της Ιεριχώ, ένα ειδωλολατρικό προπύργιο, το κέντρο της λατρείας της Αστάρτης, της χειρότερης και πιο εξαχρειωμένης μορφής της ειδωλολατρίας στη Χαναάν. Σε λίγο τα τείχη της γκρεμίσθηκαν, οι κάτοικοί της φονεύθηκαν και τον καιρό της πτώσης της έγινε η επίσημη διακήρυξη στην παρουσία όλου του λαού Ισραήλ: «Κατηραμένος ενώπιον του Κυρίου ο άνθρωπος, όστις αναστήση και κτίση την πόλιν ταύτην την Ιεριχώ. Με τον θάνατον του πρωτοτόκου υιού αυτού θέλει βάλει τα θεμέλια αυτής, και με τον θάνατον του νεωτάτου υιού θέλει στήσει τας πύλας αυτής.» (Ησ. 6:26).

Πέντε αιώνες είχαν περάσει. Το σημείο αυτό έμεινε έρημο, καταραμένο από το Θεό. Μέχρι και οι πηγές που είχαν κάνει την κατοίκηση στο μέρος αυτό της κοιλάδας τόσο επιθυμητή, είχαν υποστεί τα καταστρεπτικά αποτελέσματα της κατάρας. Την εποχή της αποστασίας του Αχαάβ, όταν με την επιρροή της Ιεζάβελ η λατρεία της Αστάρτης αναβίωσε, η Ιεριχώ, η παλιά έδρα της λατρείας αυτής, ξανακτίσθηκε, παρόλο το τρομακτικό κόστος του οικο-

δόμου. Ο Χιήλ ο Βαιθηλίτης «έβαλε τα θεμέλια αυτής επί Αβειρών του πρωτοτόκου αυτού, και έστησε τας πύλας αυτής επί Σεγούβ του νεωτέρου υιού αυτού, κατά τον λόγον του Κυρίου.» (Α΄ Βασ. 16:34).

Κοντά στην Ιεριχώ, ανάμεσα από καρπερούς οπωρώνες, βρισκόταν ένα από τα σχολεία των προφητών, και εκεί πήγε ο Ελισσαιέ μετά την ανάληψη του Ηλία. Στο διάστημα της παραμονής του κοντά τους, οι άνδρες της πόλης ήρθαν στον προφήτη και είπαν: «Ιδού τώρα, η θέσις της πόλεως ταύτης είναι καλή, καθώς ο κύριός μου βλέπει. Τα ύδατα όμως είναι κακά και η γη άγονος.» Η πηγή που στα περασμένα χρόνια ήταν καθαρή και έδινε ζωή, συμβάλλοντας σημαντικά στην υδροδότηση της πόλης και της γύρω περιοχής, είχε τώρα γίνει ακατάλληλη για χρήση. Απαντώντας στο αίτημα των κατοίκων της Ιεριχώ, ο Ελισσαιέ είπε: «Φέρετέ μοι φιάλην καινήν, και βάλετε άλας εις αυτήν.» Όταν την έφεραν, ο προφήτης «εξήλθεν εις την πηγήν των υδάτων, και έρριψε το άλας εκεί, και είπεν, Ούτω λέγει Κύριος, Υγίανα τα ύδατα ταύτα, δεν θέλει είσθαι πλέον εκ τούτων θάνατος ή ακαρπία.» (Β΄Βασ. 2:19-21).

Η εξυγίανση των υδάτων στην Ιεριχώ δεν επιτελέσθηκε με καμιά ανθρώπινη σοφία, αλλά με τη θαυματουργική μεσολάβηση του Θεού. Εκείνοι που είχαν ανοικοδομήσει την πόλη, δεν ήταν άξιοι της εύνοιας του Ουρανού. Εκείνος όμως που «ανατέλλει τον ήλιον Αυτού επί πονηρούς και αγαθούς» (Ματθ. 5:45), είδε στην περίπτωση αυτή ότι ήταν καλό να φανερώσει με το δείγμα αυτό της ευσπλαχνίας τη θέλησή Του να γιατρέψει τον Ισραήλ από τις πνευματικές του ασθένειες. Η αποκατάσταση ήταν μόνιμη. «Ιάθησαν τα ύδατα έως της ημέρας ταύτης, κατά τον λόγον του Ελισσαιέ, τον οποίον ελάλησε.» (Β΄Βασ. 2:22). Ενώ διαβαίνουν οι αιώνες, τα νερά εξακολουθούν να κυλούν κάνοντας το μέρος αυτό της κοιλάδας μια όαση ομορφιάς.

Πολλά πνευματικά συμπεράσματα βγαίνουν από την ιστορία της θεραπείας των υδάτων. Το σταμνί, το αλάτι, η πηγή, όλα είναι συμβολικά. Ρίχνοντας αλάτι στα πικρά νερά της πηγής, ο Ελισσαιέ δίδαξε το ίδιο πνευματικό μάθημα που αιώνες αργότερα ο Σωτήρας έδωσε στους μαθητές Του όταν δήλωσε: «Σεις είσθε το άλας της γης.» (Ματθ. 5:13). Όταν το αλάτι ήρθε σε επαφή με τη μολυσμένη πηγή, καθάρισε τα νερά και ξανάδωσε ζωή και ευλογία εκεί όπου πρωτύτερα ήταν καταστροφή και θάνατος. Όταν ο Θεός παραβάλει τα παιδιά Του με το αλάτι, θέλει να τους

διδάξει ότι καθιστώντας τους αντικείμενα της χάρης Του, σκοπό έχει να τους κάνει όργανα για τη σωτηρία των άλλων. Διαλέγοντας ένα λαό από όλο τον κόσμο, ο Θεός δεν είχε τη μοναδική πρόθεση να τους υιοθετήσει ως γιους και θυγατέρες Του, αλλά μέσο αυτών να μπορέσει ο κόσμος να δεχθεί τη χάρη που φέρνει τη σωτηρία. Όταν ο Θεός έκλεξε τον Αβραάμ, δεν ήταν απλώς για να τον κάνει φίλο του Θεού, αλλά για να τον καταστήσει διάμεσο των εξαίρετων προνομίων τα οποία ο Θεός επιθυμούσε να επιδαψιλεύσει στα έθνη.

Ο κόσμος έχει ανάγκη από δείγματα πραγματικής χριστιανοσύνης. Το δηλητήριο της αμαρτίας επιδρά στην καρδιά της κοινωνίας. Πόλεις και χωριά βυθίζονται στην αμαρτία και στην ηθική διαφθορά. Ο κόσμος είναι γεμάτος από αρρώστιες, βάσανα, ανομία. Κοντά μας και μακριά μας υπάρχουν ψυχές μέσα στη φτώχια και στην απόγνωση. Βαρύνονται με το αίσθημα της ενοχής και χάνονται από έλλειψη κάποιας σωτήριας επιρροής. Το ευαγγέλιο της αλήθειας είναι πάντοτε μπροστά τους, αλλά αυτές αφανίζονται επειδή το παράδειγμα εκείνων που θα έπρεπε να είναι γι'αυτές οσμή ζωής για ζωή, είναι οσμή θανάτου. Οι ψυχές πίνουν την πικρία επειδή οι πηγές είναι δηλητηριασμένες, ενώ θα έπρεπε να είναι σαν τη νεροπηγή που αναβλύζει αιώνια ζωή.

Το αλάτι πρέπει να αναμειχθεί με την ουσία στην οποία προστίθεται. Πρέπει να τη διαπεράσει, να την εμποτίσει για να μπορέσει να τη συντηρήσει. Έτσι και με την προσωπική επαφή και σχέση οι άνθρωποι αγγίζονται από τη σώζουσα δύναμη του ευαγγελίου. Δε σώζονται κατά μάζες, αλλά κατά άτομα. Η προσωπική επιρροή είναι μια δύναμη για να συνεργάζεται με την επιρροή του Χριστού, να εξυψώνει εκεί όπου ο Χριστός εξυψώνει, να μεταδίδει ορθές αρχές και να αναχαιτίζει την επέκταση της διαφθοράς του κόσμου. Είναι για να διασκορπίζει τη χάρη εκείνη που μόνο ο Χριστός μπορεί να μεταδώσει. Είναι για να εξυψώνει, να γλυκαίνει τη ζωή και το χαρακτήρα των άλλων με τη δυναμικότητα του αγνού παραδείγματος ενωμένου με σταθερή πίστη και αγάπη.

Για τη μέχρι τότε μολυσμένη πηγή της Ιεριχώ ο Κύριος δήλωσε: «Υγίανα τα ύδατα ταύτα. Δεν θέλει είσθαι πλέον εκ τούτων θάνατος ή ακαρπία.» Η ρυπαρή πηγή συμβολίζει την ψυχή εκείνη που έχει χωρισθεί από το Θεό. Η αμαρτία όχι μόνο αποξενώνει, αλλά καταστρέφει στην ανθρώπινη ψυχή την επιθυμία και την ικανότητα της γνωριμίας με Αυτόν. Με την αμαρτία ολόκληρος ο

ανθρώπινος οργανισμός αναστατώνεται, ο νους διαστρεβλώνεται, η φαντασία διαφθείρεται, οι ψυχικές ιδιότητες εξαχρειώνονται. Παρατηρείται η απουσία της αγνής θρησκείας, της αγιότητας της καρδιάς. Η μεταβάλλουσα δύναμη του Θεού δεν έχει επιφέρει τη μεταλλαγή του χαρακτήρα. Η ψυχή είναι εξασθενημένη, και εξαιτίας της έλλειψης ηθικής δύναμης για να υπερνικήσει, μολύνεται και εξαχρειώνεται.

Για την ψυχή που εξαγνίσθηκε, τα πάντα αλλάζουν. Η μεταλλαγή του χαρακτήρα αποτελεί για τον κόσμο τη μαρτυρία του ενοικούντος Χριστού. Το Πνεύμα του Θεού παράγει καινούρια ζωή στην ψυχή, φέρνοντας τις σκέψεις και τις επιθυμίες στην υπακοή του θελήματος του Χριστού και ο εσωτερικός άνθρωπος ανανεώνεται κατά την εικόνα του Θεού. Αμαρτωλοί και ανίσχυροι άνδρες και γυναίκες δείχνουν στον κόσμο ότι η απολυτρωτική δύναμη της χάρης είναι ικανή τον άσχημο χαρακτήρα να το διαμορφώσει σε χαρακτήρα συμμετριικό και καρποφόρο.

Η καρδιά που δέχεται το λόγο του Θεού δεν είναι σαν το νερόλακκο που εξατμίζεται, σαν τη δεξαμενή που χάνει το θησαυρό της. Είναι σαν τη βουνίσια νεροπηγή που τροφοδοτείται από άλλες αστείρευτες πηγές, των οποίων τα δροσερά, ολοκάθαρα νερά πηδούν από βράχο σε βράχο, δροσίζοντας τους κουρασμένους, τους διψασμένους, τους βαρυφορτωμένους. Είναι σαν τον ποταμό που τρέχει διαρκώς και ενώ προχωρεί, γίνεται βαθύτερος και ευρύτερος μέχρι που τα νερά του γεμάτα ζωή σκορπίζονται σε όλη τη γη. Το ποτάμι που κυλάει τραγουδώντας, αφήνει πίσω του το δώρο της βλάστησης και της παραγωγικότητας. Η χλόη στα πλάγια του είναι το ζωηρότερο πράσινο, τα δένδρα παρουσιάζουν πλουσιότερη φυλλωσιά, τα λουλούδια είναι αφθονότερα. Όταν η γη απλώνεται γυμνή και σκουρωπή κάτω από την κάψα του καλοκαιρινού ήλιου, μια πράσινη γραμμή διαγράφει την πορεία του ποταμού.

Το ίδιο συμβαίνει με το αληθινό παιδί του Θεού. Η θρησκεία του Χριστού φανερώνεται σαν μια τονωτική, εμποτιστική αρχή, μια ζωντανή, δρώσα πνευματική ενέργεια. Όταν η καρδιά είναι ανοιχτή στην ουράνια επιρροή της αλήθειας και της αγάπης, οι αρχές αυτές θα ξεχυθούν σαν τα ποτάμια στην έρημο κάνοντας να παρουσιασθεί καρποφορία εκεί όπου τώρα είναι μόνο ακαρπία και θάνατος.

Καθώς αυτοί που έχουν εξαγνισθεί και καθαγιασθεί με την επίγνωση της βιβλικής αλήθειας επιδίδονται ολόψυχα στο έργο της

σωτηρίας των ψυχών, θα γίνουν πράγματι οσμή ζωής για ζωή. Και ενώ καθημερινά πίνουν από την αστείρευτη πηγή της χάρης και της γνώσης, θα ανακαλύψουν ότι οι δικές τους καρδιές ξεχειλίζουν από το Πνεύμα του Κυρίου τους και ότι με την ανιδιοτελή υπηρεσία τους πολλοί ωφελούνται φυσικά, διανοητικά και πνευματικά. Οι αποκαμωμένοι ανανεώνονται, οι άρρωστοι αναρρώνουν, οι βαρυμένοι από την αμαρτία ανακουφίζονται. Από μακρινές χώρες ευχαριστίες ακούγονται από τα χείλη εκείνων των οποίων οι καρδιές στρέφονται από την υπηρεσία της αμαρτίας στη δικαιοσύνη. «Δίδετε και θέλει δοθή εις εσάς», επειδή ο λόγος του Θεού είναι «πηγή κήπων, φρέαρ ύδατος ζώντος, και ρύακες από του Λιβάνου». (Λουκά 6:38, ΄Ασμα 4:15).

ΕΝΑΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Β΄Βασιλέων, κεφ. 4:)

Το προφητικό έργο του Ελισσαιέ ήταν σε ορισμένους τομείς πολύ διαφορετικό από αυτό του Ηλία. Στον Ηλία είχαν ανατεθεί μηνύματα καταδίκης και τιμωρίας. Η φωνή του ήταν φωνή άφοβης επίπληξης καλώντας βασιλιά και λαό να στραφούν από την αμαρτωλή πορεία τους. Του Ελισσαιέ η αποστολή ήταν περισσότερο ειρηνική. Η δική του αποστολή ήταν να ενισχύσει το έργο που είχε αρχίσει ο Ηλίας, να διδάξει την οδό του Κυρίου. Ο εμπνευσμένος λόγος τον παρουσιάζει ως ερχόμενο σε προσωπική επαφή με το λαό, περιβαλλόμενο από τους γιους των προφητών και προσφέροντα θεραπεία και χαρά με τα θαύματα και την υπηρεσία του.

Ο Ελισσαιέ ήταν άνθρωπος με ήπιο και αγαθό πνεύμα. Αλλά ότι μπορούσε να είναι και αυστηρός αυτό φαίνεται από τη στάση που τήρησε όταν, πηγαίνοντας στη Βηθλεέμ, τον ειρωνεύθηκαν ασεβέστατα παιδιά που έτυχε να βγαίνουν από την πόλη. Τα παιδιά αυτά είχαν ακούσει για την ανάληψη του Ηλία και έκαναν το σημαντικό αυτό γεγονός θέμα της ειρωνείας τους λέγοντας στον Ελισσαιέ: «Ανάβαινε, φαλακρέ! Ανάβαινε, φαλακρέ!» Όταν άκουσε τα περιπαιχτικά λόγια τους, ο προφήτης στράφηκε πίσω και με την έμπνευση του Παντοδυνάμου εκστόμισε μια κατάρα εναντίον τους. Η τρομερή τιμωρία που ακολούθησε, προερχόταν από το Θεό. «Εξήλθον εκ του δάσους δύο άρκτοι, και διεσπάραξαν εξ αυτών τεσσαράκοντα δύο παιδία.» (Β΄Βασ. 2:23,24).

Αν ο Ελισσαιέ άφηνε την ειρωνεία να περάσει απαρατήρητη, θα εξακολουθούσε να γελοιοποιείται και να διασύρεται από το συρφετό, και η αποστολή του να καθοδηγεί και να σώζει σε μια περίοδο σοβαρού εθνικού κινδύνου θα αποτύχαινε. Αυτό το μο-

ναδικό γεγονός τρομερής αυστηρότητας ήταν αρκετό για να εμπνεύσει σεβασμό σε όλη την υπόλοιπη ζωή του. Πενήντα χρόνια μπαινόβγαινε από την πύλη της Βαιθήλ, πηγαινοερχόταν σε όλη τη χώρα, από πόλη σε πόλη, περνώντας ανάμεσα σε πλήθη από οκνηρά, ατίθασα, άσωτα παιδιά. Κανένα όμως δεν τόλμησε να τον ειρωνευθεί ή να περιπαίξει την ιδιότητά του ως προφήτη του Υψίστου.

Και αυτή η καλοσύνη έχει τα όριά της. Η δικαιοδοσία πρέπει να υποστηρίζεται από σταθερή αυστηρότητα. Διαφορετικά, πολλοί θα τη δέχονται με ειρωνεία και περιφρόνηση. Η λεγόμενη τρυφερότητα, τα χάδια και τα χατίρια που οι γονείς και οι κηδεμόνες δείχνουν στα παιδιά, είναι ένα από τα χειρότερα κακά που μπορούν να τα βρουν. Σε κάθε οικογένεια η σταθερότητα, η αποφασιστικότητα και οι λογικές απαιτήσεις είναι απαραίτητες.

Ο σεβασμός που έλειπε από τα παιδιά τα οποία ειρωνεύονταν τον Ελισσαιέ, είναι μια χάρη που πρέπει να καλλιεργηθεί προσεκτικά. Κάθε παιδί πρέπει να διδαχθεί να δείχνει πραγματικό σέβας στο Θεό. Ποτέ το όνομά Του δεν πρέπει να αναφέρεται με ελαφρότητα ή με απερισκεψία. Οι άγγελοι όταν το προφέρουν, καλύπτουν το πρόσωπό τους. Με τι σεβασμό οφείλουμε εμείς, οι έκπτωτοι και αμαρτωλοί, να το παίρνουμε στα χείλη μας!

Σεβασμός οφείλεται στους αντιπροσώπους του Θεού - κήρυκες, δασκάλους και γονείς οι οποίοι καλούνται να μιλούν και να ενεργούν αντί Αυτού. Με το σεβασμό που αποδίδεται σ'αυτούς, τιμάται ο Θεός. Η ευγένεια αποτελεί επίσης ένα από τα χαρίσματα του Πνεύματος και πρέπει να καλλιεργείται από όλους. Έχει τη δύναμη να απαλύνει ιδιοσυγκρασίες που χωρίς αυτό θα γίνονταν σκληρές και άξεστες. Αυτοί που διατείνονται ότι είναι οπαδοί του Χριστού ενώ συνεχίζουν να είναι τραχείς, απότομοι και αγενείς, δεν έχουν διδαχθεί από το Χριστό. Η ειλικρίνειά τους δεν αμφισβητείται, η εντιμότητά τους δεν αμφιβάλλεται. Η ειλικρίνεια όμως και η εντιμότητα δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την έλλειψη της καλοσύνης και της ευγένειας.

Το καλοσυνάτο πνεύμα που έκανε ικανό τον Ελισσαιέ να ασκήσει μεγάλη επιρροή στη ζωή πολλών Ισραηλιτών, φανερώνεται από την ιστορία των φιλικών του σχέσεων με μια οικογένεια που κατοικούσε στο Σουνάμ. Ενώ ταξιδεύοντας πηγαινοερχόταν παντού στο βασίλειο, «εν ημέρα τινί διέβαινεν ο Ελισσαιέ εις Σουνάμ, όπου ήτο γυνή τις μεγάλη, και αυτή εκράτησεν αυτόν διά να φάγη άρτον.» Η οικοδέσποινα πρόσεξε ότι ο Ελισσαιέ ήταν

«άγιος άνθρωπος του Θεού» και είπε στον άνδρα της: «Ας κάμωμεν, παρακαλώ, μικρόν υπερώον επί του τοίχου, και ας βάλωμε εκεί δι'αυτόν κλίνην, και τράπεζαν, και καθέδραν, και λύχνον, διά να στρέφει εκεί όταν έρχηται προς ημάς.» Σ'αυτό το ήσυχο μέρος ο Ελισσαιέ ερχόταν συχνά, ευγνώμων για την αναπαυτική γαλήνη του. Και ούτε ο Θεός αδιαφόρησε για την καλοσύνη της γυναίκας. Η οικογένειά της ήταν άτεκνη και ο Κύριος τότε αντάμειψε το φιλόξενο πνεύμα της χαρίζοντάς της ένα γιο.

Τα χρόνια κυλούσαν. Το παιδί μεγάλωνε, ώσπου μπορούσε να βγαίνει στα χωράφια με τους θεριστές. Μια μέρα το χτύπησε η ζέστη «και είπε προς τον πατέρα αυτού, Την κεφαλήν μου, την κεφαλήν μου!» Ο πατέρας διέταξε ένα δούλο να φέρει το παιδί στη μητέρα του. «Και λαβών αυτό, έφερεν αυτό προς την μητέρα αυτού, και εκάθισεν επί των γονάτων αυτής μέχρι μεσημβρίας και απέθανε. Και ανέβη και επλαγίασεν αυτό επί της κλίνης του ανθρώπου του Θεού, και έκλεισε την θύραν επάνωθεν αυτού, και εξήλθε.»

Στη θλίψη της η Σουναμίτισσα αποφάσισε να στραφεί στον Ελισσαιέ για βοήθεια. Ο προφήτης βρισκόταν τότε στο όρος Κάρμηλος, και η γυναίκα συνοδευόμενη από τον υπηρέτη της ξεκίνησε αμέσως για εκεί. «Και ως είδεν ο άνθρωπος του Θεού αυτήν μακρόθεν, είπε προς τον Γιεζεί τον υπηρέτην αυτού, Ιδού η Σουναμίτις εκείνη! Τώρα λοιπόν τρέξον εις συνάντησιν αυτής, και ειπέ προς αυτήν, Καλώς έχεις; καλώς έχει ο ανήρ σου; καλώς έχει το παιδίον;» Ο υπηρέτης έκανε όπως διατάχθηκε, αλλά η δυστυχισμένη μητέρα μόνο όταν έφθασε στον Ελισσαιέ φανέρωσε την αιτία της θλίψης της. Όταν άκουσε για την απώλειά της, ο Ελισσαιέ πρόσταξε στο Γιεζεί: «Ζώσθητι την οσφύν σου, και λάβε την βακτηρίαν μου εις την χείρα σου, και ύπαγε. Εάν απαντήσης άνθρωπον, μη χαιρετίσης αυτόν, εάν τις σε χαιρετίση, μη ανταποκριθής εις αυτόν, και επίθες την βακτηρίαν μου επί το πρόσωπον του παιδίου.» Η μητέρα όμως δεν ικανοποιήθηκε παρά μόνο όταν ο ίδιος ο Ελισσαιέ πήγε μαζί της.

> «Ζη Κύριος, και ζη η ψυχή σου, δεν θέλω σε αφήσει» του είπε. «Και εσηκώθη και ηκολούθησεν αυτήν. Ο δε Γιεζεί επέρασεν έμπροσθεν αυτών, και επέθεσε την βακτηρίαν επί το πρόσωπον του παιδίου, πλην ουδεμία φωνή και ουδεμία ακρόασις. Όθεν επέστρεψεν εις συνάντησιν αυτού, και απήγγειλε προς αυτόν λέγων, δεν εξύπνησε το παιδίον.»

Όταν έφθασαν στο σπίτι, ο Ελισσαιέ πήγε στο δωμάτιο όπου βρισκόταν το νεκρό παιδί.

«Και έκλεισε την θύραν όπισθεν των δύο αυτών, και προσηυχήθη εις τον Κύριον. Και ανέβη και επλαγίασεν επί το παιδίον, και επέθεσε το στόμα αυτού επί το στόμα εκείνου, και τους οφθαλμούς αυτού επί τους οφθαλμούς εκείνου, και τας χείρας αυτού επί τας χείρας εκείνου. Και εξηπλώθη επ'αυτό, και εθεραπεύθη η σαρξ του παιδίου. Έπειτα εσύρθη, και περιεπάτει εν τω οικήματι πότε εδώ και πότε εκεί. Και ανέβη πάλιν, και εξηπλώθη επ'αυτό, και το παιδίον επταρνίσθη έως επτάκις, και ήνοιξε το παιδίον τους οφθαλμούς αυτού.»

Ο Ελισσαιέ κάλεσε το Γιεζεί και ζήτησε να του στείλει τη μητέρα. «Και ότε εισήλθε προς αυτόν, είπε, Λάβε τον υιόν σου. Και εκείνη εισήλθε, και έπεσεν εις τους πόδας αυτού, και προσεκύνησεν έως εδάφους, και εσήκωσε τον υιόν αυτής, και εξήλθε.» Έτσι αμείφθηκε η πίστη της γυναίκας αυτής. Ο Χριστός, ο μεγάλος ζωοδότης, αποκατέστησε το γιο της. Με τον ίδιο τρόπο θα αμειφθούν οι πιστοί Του, όταν στην επάνοδό Του ο θάνατος θα χάσει το κεντρί του και το μνήμα θα στερηθεί τη νίκη που απαίτησε δική του. Τότε θα δώσει στους δούλους Του τα παιδιά που τους αφαίρεσε ο θάνατος.

«Ούτω λέγει Κύριος, Φωνή ηκούσθη εν Ραμά, θρήνος. κλαυθμός, οδυρμός. Η Ραχήλ κλαίουσα τα τέκνα αυτής δεν ήθελε να παρηγορηθή διά τα τέκνα αυτής, διότι δεν υπάρχουσιν. Ούτω λέγει Κύριος, Παύσον την φωνήν σου από κλαυθμού και τους οφθαλμούς σου από δακρύων, διότι το έργον σου θέλει ανταμειφθεί, λέγει Κύριος, και θέλουσιν επιστρέψει εκ της γης του εχθρού. Και είναι ελπίς εις τα έσχατά σου, λέγει Κύριος, και τα τέκνα σου θέλουσιν επιστρέψει εις τα όρια αυτών.» (Ιερ. 31:15-17).

Ο Ιησούς μας παρηγορεί για τη λύπη μας για τους νεκρούς με ένα μήνυμα ανυπολόγιστης ελπίδας.

«Εκ χειρός άδου θέλω ελευθερώσει αυτούς, εκ θανάτου θέλω σώσει αυτούς. Πού είναι, θάνατε, ο όλεθρός σου; πού, άδη, η φθορά σου;» «Εγώ είμαι . . . ο ζων, και έγεινα νεκρός, και ιδού, είμαι ζων εις τους αιώνας των αιώνων, αμήν. Και έχω τα κλειδία του άδου και του θανάτου.» «Επειδή Αυτός ο Κύριος θέλει καταβή απ'ουρανού με κέλευσμα, με φωνήν αρχαγγέλου, και με σάλπιγγα Θεού, και οι αποθανόντες εν Χριστώ θέλουσιν αναστηθεί πρώτον. Έπειτα, ημείς οι ζώντες ό-

σοι απομένομεν, θέλομεν αρπαχθή μετ'αυτών εν νεφέλαις εις απάντησιν του Κυρίου εις τον αέρα, και ούτω θέλομεν είσθαι πάντοτε μετά του Κυρίου. Λοιπόν παρηγορείτε αλλήλους με τους λόγους τούτους.» (Ωσηέ 13:14, Αποκ. 1:18, Α΄Θεσ. 4:16,17).

Ο Ελισσαιέ, όπως ο Σωτήρας της ανθρωπότητας του οποίου ήταν τύπος, συνδύαζε και αυτός στην υπηρεσία του για τους ανθρώπους το έργο της θεραπείας και της διδασκαλίας. Πιστά και ακούραστα, με τους πολύχρονους και αποτελεσματικούς μόχθους του, ο Ελισσαιέ προσπάθησε να ενθαρρύνει και να προωθήσει το σπουδαίο εκπαιδευτικό έργο που επιτελείτο στα σχολεία των προφητών. Με την πρόνοια του Θεού, τα νουθετικά λόγια του στις ευσυνείδητες ομάδες των συγκεντρωμένων νέων επιβεβαιώνονταν από τις εκδηλώσεις του Αγίου Πνεύματος και κατά καιρούς από άλλες αλάθητες αποδείξεις της εξουσίας του ως δούλου του Κυρίου.

Με την ευκαιρία μιας από αυτές τις επισκέψεις του στο σχολείο των Γαλγάλων αποκατέστησε τη δηλητηριασμένη λαχανόσουπα.

«Ήτο πείνα εν τη γη, και οι υιοί των προφητών εκάθηντο έμπροσθεν αυτού. Και είπε προς τον υπηρέτην αυτού, Στήσον τον λέβητα τον μέγαν, και ψήσον μαγείρευμα διά τους υιούς των προφητών. Και εξελθών τις εις τον αγρόν διά να συνάξη χόρτα, εύρηκεν αγριοκολοκύνθην, και εσύναξεν απ'αυτής άγρια κολοκύνθια εωσού εγέμισε το ιμάτιον αυτού, και επιστρέψας έκοψεν αυτά εις τον λέβητα του μαγειρεύματος, επειδή δεν εγνώριζεν αυτά. Έπειτα εκένωσαν εις τους ανθρώπους διά να φάγωσι. Και καθώς έφαγον εκ του μαγευρεύματος, εξεφώνησαν και είπον, Άνθρωπε του Θεού, θάνατος είναι εν τω λέβητι. Και δεν ηδύναντο να φάγωσιν. Ο δε είπε, Φέρετε άλευρον. Και έρριψεν αυτό εις τον λέβητα. Έπειτα είπε, Κένωσον εις τον λαόν, διά να φάγωσι, Και δεν ήτο ουδέν κακόν εν τω λέβητι.»

Και πάλι στα Γάλγαλα ενώ η πείνα μάστιζε ακόμη τη γη, ο Ελισσαιέ έθρεψε εκατό άνδρες με ένα δώρο που έλαβε.

«Ήλθεν άνθρωπός τις από Βάαλ σαλισά, και έφερεν εις τον άνθρωπον του Θεού άρτον από των πρωτογεννημάτων, είκοσι κρίθινα ψωμία, και νωπά αστάχυα σίτου εν τω σάκκω αυτού. Και είπε, Δος εις τον λαόν να φάγωσι. Και ο θεράπων αυτού είπε, Τί να βάλω ταύτα έμπροσθεν εκατόν ανθρώπων;

Ο δε είπε, Δος εις τον λαόν διά να φάγωσι, διότι ούτω λέγει Κύριος, Θέλουσι φάγει και αφήσει υπόλοιπον. Τότε έβαλεν έμπροσθεν αυτών, και έφαγον, και αφήκαν υπόλοιπον, κατά τον λόγον του Κυρίου.»

Τι συγκαταβατικότητα από μέρους του Χριστού να κάνει το θαύμα αυτό, χρησιμοποιώντας τον απεσταλμένο Του για να ικανοποιήσει την πείνα! Από τότε πολλές φορές, αν όχι πάντοτε με τέτοιο έκδηλο και κατανοητό τρόπο, εργάσθηκε ο Κύριος Ιησούς για την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών. Αν είχαμε σαφέστερη πνευματική διορατικότητα, θα αναγνωρίζαμε πολύ ευκολότερα από ό,τι το κάνουμε, τις γεμάτες ευσπλαχνία δοσοληψίες του Θεού με τα παιδιά των ανθρώπων.

Η χάρη του Θεού είναι εκείνη που μεταβάλλει τη μικρή ποσότητα στην τέλεια επάρκεια. Το χέρι του Θεού μπορεί να εκατονταπλασιάσει. Από τα αποθηκεύματά Του μπορεί να στρώσει ολόκληρο τραπέζι στην έρημο. Με το άγγιγμα το χεριού Του μπορεί να αυξήσει τα πενιχρά εφόδια και να τα κάνει να φθάσουν για όλους. Η δύναμή Του ήταν εκείνη που αβγάτισε τα ψωμιά και τα στάχυα στα χέρια των γιων των προφητών.

Την εποχή της επίγειας υπηρεσίας του Χριστού, όταν είχε κάνει ένα παρόμοιο θαύμα χορταίνοντας τα πλήθη, η ίδια έλλειψη πίστης εκδηλώθηκε σαν αυτή που έδειξαν εκείνοι που σχετίζονταν με τον προφήτη του παλιού καιρού. Ο υπηρέτης του Ελισσαιέ είπε: «Τί να βάλω τούτο έμπροσθεν εκατόν ανθρώπων;» Και όταν ο Ιησούς ζήτησε από τους μαθητές Του να δώσουν στα πλήθη να φάνε, εκείνοι απάντησαν: «Ημείς δεν έχομεν πλειότερον παρά πέντε άρτους και δύο ιχθύας, εκτός εάν υπάγωμεν ημείς και αγοράσωμεν τροφάς δι'όλον τον λαόν τούτον.» (Λουκά 9:13). Τι είναι αυτό για τόσους πολλούς;

Τα μάθημα αυτό είναι για τα παιδιά του Θεού στην κάθε εποχή. Όταν ο Κύριος αναθέτει την εκτέλεση κάποιου έργου, ας μη σταματούν οι άνθρωποι για να ερευνήσουν τη λογικότητα της εντολής ή την πιθανότητα των αποτελεσμάτων των προσπαθειών τους να υπακούσουν σ'αυτή. Τα εφόδια που έχουν στα χέρια τους μπορεί να μη φαίνονται αρκετά για να καλύψουν την υπάρχουσα ανάγκη. Στα χέρια του Θεού όμως θα αποδειχθούν παραπάνω από αρκετά. Ο υπηρέτης «έβαλεν έμπροσθεν αυτών, και έφαγον, και αφήκαν υπόλοιπον κατά τον λόγον του Κυρίου».

Πληρέστερη κατανόηση της σχέσης του Θεού με εκείνους που εξαγόρασε με τη δωρεά του Υιού Του και μεγαλύτερη πίστη στην

πρόοδο του έργου Του στη γη - αυτή είναι η σοβαρότερη ανάγκη της σημερινής εκκλησίας. Κανείς ας μη χάνει χρόνο θρηνώντας για την πενιχρότητα των ορατών πόρων. Η εξωτερική εμφάνιση μπορεί να μη φαίνεται ενθαρρυντική, η ενεργητικότητα όμως και η εμπιστοσύνη στο Θεό θα επαυξήσει τους πόρους. Το δώρο που προσφέρεται σ'Αυτόν με ευχαριστίες και με προσευχή για να το ευλογήσει, θα το πολλαπλασιάσει όπως πολλαπλασίασε την τροφή που προσφέρθηκε στους γιους των προφητών και στα εξαντλημένα πλήθη.

Ο ΝΕΕΜΑΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Β΄Βασιλέων, κεφ. 5)

«Ο δε Νεεμάν, ο στρατηγός του βασιλέως της Συρίας, ήτο ανήρ μέγας ενώπιον του κυρίου αυτού, και τιμώμενος, επειδή ο Κύριος δι'αυτού έδωκε σωτηρίαν εις την Συρίαν. Και ο άνθρωπος ήτο δυνατός εν ισχύι, λεπρός όμως.»

Ο Βεν-αδάδ, ο βασιλιάς της Συρίας, είχε νικήσει τα ισραηλινά στρατεύματα στη μάχη που είχε για αποτέλεσμα το θάνατο του Αχαάβ. Από τότε οι Σύριοι είχαν επιδοθεί σ'ένα διαρκή συνοριακό πόλεμο κατά του Ισραήλ και σε μια επιδρομή τους είχαν αρπάξει ένα κοριτσάκι που, στη χώρα της αιχμαλωσίας του «υπηρέτει την γυναίκα του Νεεμάν».

Μια σκλάβα μακριά από το σπίτι της, η μικρή αυτή κόρη ήταν μολαταύτα ένας μάρτυρας του Θεού που χωρίς να το ξέρει εκπλήρωνε το σκοπό για τον οποίον ο Θεός είχε εκλέξει τον Ισραήλ για λαό Του. Καθώς υπηρετούσε στο ειδωλολατρικό εκείνο σπίτι, είχε συγκινηθεί από την κατάσταση του κυρίου της και καθώς θυμόταν τα θαύματα θεραπείας που είχε κάνει ο Ελισσαιέ, είπε στην κυρία της: «Είθε να ήτο ο κύριός μου έμπροσθεν του προφήτου τού εν Σαμαρεία! διότι ήθελεν ιατρεύσει αυτόν από της λέπρας αυτού.» Ήξερε ότι ο Ελισσαιέ είχε τη δύναμη του Ουρανού, και πίστευε ότι με τη δύναμη αυτή μπορούσε ο Νεεμάν να γιατρευθεί.

Η διαγωγή της αιχμάλωτης μικρής κόρης, ο τρόπος με τον οποίον συμπεριφερόταν στο ειδωλολατρικό εκείνο σπιτικό, είναι μια δυναμική μαρτυρία της αξίας που αποδίδεται στην αρχική οικογενειακή διαπαιδαγώγηση. Τίποτε ανώτερο δεν έχει ανατεθεί στους πατέρες και στις μητέρες από τη φροντίδα και τη διαπαιδα-

γώγηση των παιδιών. Οι γονείς έχουν να στήσουν τα ίδια τα θεμέλια των έξεων και του χαρακτήρα. Με το παράδειγμά τους και με τη διδασκαλία τους αποφασίζεται σε μεγάλο βαθμό το μέλλον των παιδιών τους.

Ευτυχείς οι γονείς των οποίων η ζωή είναι μια πραγματική αντανάκλαση της θεϊκής ζωής, έτσι που οι υποσχέσεις και οι εντολές του Θεού να ξυπνούν στο παιδί την ευγνωμοσύνη και το σεβασμό, οι γονείς των οποίων η τρυφερότητα, η δικαιοσύνη και η μακροθυμία ερμηνεύουν στο παιδί την αγάπη, τη δικαιοσύνη και τη μακροθυμία του Θεού. Και καθώς διδάσκουν στο παιδί τους να τους αγαπάει, να τους εμπιστεύεται και να υπακούει σ'αυτούς, το διδάσκουν να υπακούει στον ουράνιο Πατέρα, να Τον αγαπάει και να Τον εμπιστεύεται. Γονείς που μεταδίδουν τέτοιο δώρο στο παιδί, το έχουν προικίσει με ένα θησαυρό πολυτιμότερο από όλα τα πλούτη του κόσμου, θησαυρό που διαρκεί όσο και η αιωνιότητα.

Δεν ξέρουμε σε ποιο είδος εργασίας θα υπηρετήσουν τα παιδιά μας. Μπορεί να περάσουν τη ζωή τους μέσα στον οικογενειακό κύκλο. Μπορεί να καταπιασθούν με τις συνηθισμένες ασχολίες της ζωής ή να πάνε να διδάξουν το ευαγγέλιο σε ειδωλολατρικές χώρες. Όλα όμως καλούνται το ίδιο να γίνουν ιεραπόστολοι για το Θεό, διάκονοι ελέους για τον κόσμο. Πρέπει να αποκτήσουν την παιδεία που θα τα βοηθήσει να σταθούν δίπλα στο Χριστό με ανιδιοτελή υπηρεσία.

Οι γονείς της Εβραιοπούλας εκείνης, όταν τη δίδασκαν για το Θεό, δεν ήξεραν ποια θα ήταν η μοίρα της. Ήταν όμως πιστοί στο καθήκον τους, και στο σπίτι του Σύριου αρχιστρατήγου το παιδί τους έκανε μαρτυρία για το Θεό που είχε μάθει να τιμάει.

Ο Νεεμάν ακουσε αυτό που το κορίτσι είχε πει στην κυρία του, και αφού πήρε την άδεια του βασιλιά, ξεκίνησε για να βρει τη γιατρειά του παίρνοντας μαζί του «δέκα τάλαντα αργυρίου και έξ χιλιάδας χρυσούς, και δέκα αλλαγάς ενδυμάτων». Έφερνε ακόμη και μια επιστολή από το βασιλιά της Συρίας προς το βασιλιά του Ισραήλ στην οποία υπήρχε το ακόλουθο μήνυμα: «Ιδού, έστειλα προς σε Νεεμάν τον δούλον μου, διά να ιατρεύσης αυτόν από της λέπρας αυτού.» Όταν ο βασιλιάς του Ισραήλ διάβασε το γράμμα, «διέσχισε τα ιμάτια αυτού, και είπε, Θεός είμαι εγώ διά να θανατώνω ή να ζωοποιώ, ώστε ούτος στέλλει προς εμέ να ιατρεύσω άνθρωπον από της λέπρας αυτού; γνωρίσατε λοιπόν, παρακαλώ, και ιδέτε ότι ούτος ζητεί πρόφασιν εναντίον μου.»

20. Ο Νεεμάν

Η είδηση του γεγονότος αυτού έφθασε στον Ελισσαιέ και αυτός έστειλε μήνυμα στο βασιλιά λέγοντας: «Διά τί διέσχισας τα ιμάτιά σου; ας έλθη τώρα προς εμέ, και θέλει γνωρίσει ότι είναι προφήτης εν τω Ισραήλ.»

«Τότε ήλθεν ο Νεεμάν μετά των ίππων αυτού και μετά της αμάξης αυτού, και εστάθη εις την θύραν της οικίας του Ελισσαιέ.» Ο προφήτης τον πρόσταξε με ένα αγγελιοφόρο του: «Ύπαγε, λούσθητι επτάκις εν τω Ιορδάνη, και θέλει επανέλθει η σαρξ σου εις σε, και θέλεις καθαρισθή.»

Ο Νεεμάν περίμενε να δει κάποια θαυμάσια εκδήλωση της δύναμης που να προέρχεται από τον ουρανό και είπε: «Εγώ έλεγον, Θέλει βεβαίως εξέλθει προς εμέ, και θέλει σταθή, και επικαλεσθή το όνομα Κυρίου, του Θεού αυτού, και διακινήσει την χείρα αυτού επί τον τόπον, και ιατρεύσει τον λεπρόν.» Όταν του είπαν να πλυθεί στον Ιορδάνη, η περηφάνια του πληγώθηκε και με τη θιγείσα αξιοπρέπειά του και με απογοήτευση φώναξε: «Ο Αβανά και ο Φαρφάρ, ποταμοί της Δαμασκού, δεν είναι καλύτεροι υπέρ πάντα τα ύδατα του Ισραήλ; δεν ηδυνάμην να λουσθώ εν αυτοίς και να καθαρισθώ;» « Και στραφείς ανεχώρησε μετά θυμού.»

Το περήφανο πνεύμα του Νεεμάν επαναστάτησε εναντίον της πορείας που του χάραξε ο Ελισσαιέ να ακολουθήσει. Οι ποταμοί που ανέφερε ο Σύριος στρατηγός είχαν εξωραϊσθεί, περιβάλλονταν από δασύλλια, και πολλοί συνέρρεαν στις όχθες τους για να λατρεύσουν τα ειδωλολατρικά τους ξόανα. Δε θα στοίχιζε μεγαλύτερη ταπείνωση στο Νεεμάν να κατεβεί σ'ένα από αυτά τα ποτάμια. Όμως τη γιατρειά θα την αποκτούσε τότε μόνο όταν θα ακολουθούσε τις ιδιαίτερες οδηγίες του προφήτη. Μόνο η εθελουσία υπακοή μπορούσε να φέρει το ποθούμενο αποτέλεσμα.

Οι δούλοι του Νεεμάν τον παρακαλούσαν να εκτελέσει τις οδηγίες του Ελισσαιέ: «Εάν ο προφήτης ήθελε σοι ειπεί μέγα πράγμα, δεν ήθελες κάμει αυτό; Πόσω μάλλον τώρα, όταν σοι λέγη, Λούσθητι και καθαρίσθητι;» Η πίστη του Νεεμάν δοκιμαζόταν, ενώ η περηφάνια του αγωνιζόταν για υπεροχή. Η πίστη όμως νίκησε και ο υπερόπτης Σύριος υπέταξε την περηφάνια της καρδιάς και έσκυψε παραδιδόμενος στο φανερωμένο θέλημα του Κυρίου. Επτά φορές βυθίσθηκε στον Ιορδάνη, «κατά τον λόγον του ανθρώπου του Θεού». Και αμείφθηκε για την πίστη του. «Η σαρξ αυτού απεκατέστη ως σαρξ παιδίου μικρού, και εκαθαρίσθη.»

20. Ο Νεεμάν

Με ευγνωμοσύνη «επέστρεψε προς τον άνθρωπον του Θεού, αυτός και πάσα η συνοδεία αυτού», αναγνωρίζοντας: «Ιδού, τώρα εγνώρισα ότι δεν είναι Θεός εν πάση τη γη, ειμή εν τω Ισραήλ.»

Σύμφωνα με τις συνήθειες της εποχής, ο Νεεμάν παρακάλεσε τότε τον Ελισσαιέ να δεχθεί ένα ακριβό δώρο. Αλλά ο προφήτης αρνήθηκε. Δεν έπρεπε να πληρωθεί για μια ευλογία που ο Θεός είχε σπλαχνικά επιδαψιλεύσει. Γι'αυτό και είπε: «Ζη Κύριος, δεν θέλω δεχθή.» Ο Σύριος τον βίασε, αλλά αυτός αρνήθηκε.

> «Και είπεν ο Νεεμάν, Και αν μη, ας δοθή, παρακαλώ, εις τον δούλον σου δύο ημιόνων φορτίον εκ του χώματος τούτου, διότι ο δούλος σου δεν θέλει προσφέρει εις το εξής ολοκαύτωμα, ουδέ θυσίαν εις άλλους θεούς, παρά μόνον εις τον Κύριον. Περί τούτου του πράγματος ας συγχωρήση ο Κύριος τον δούλον σου, όταν εισέρχηται ο κύριός μου εις τον οίκον του Ριμμών διά να προσκυνήση εκεί, και στηρίζηται εις την χείρα μου, και εγώ κλίνω εμαυτόν εν τω οίκω του Ριμμών, ο Κύριος ας συγχωρήση τον δούλον σου περί του πράγματος τούτου.
>
> Και είπε προς αυτόν, Ύπαγε εν ειρήνη. Και ανεχώρησεν απ'αυτού μικρόν τι διάστημα.»

Ο Γιεζεί, ο υπηρέτης του Ελισσαιέ, είχε επί χρόνια την ευκαιρία να αναπτύξει το αφιλαυτο πνεύμα που χαρακτήριζε το ισόβιο έργο του κυρίου του. Είχε το προνόμιο να γίνει ένας επίσημος σημαιοφόρος στο στράτευμα του Κυρίου. Τα καλύτερα δώρα του Ουρανού ήταν από καιρό στη διάθεσή του. Και όμως, αποποιούμενος αυτά, είχε μάλλον την επιθυμία του στα χαμερπή νοθεύματα του εγκόσμιου πλούτου. Και τώρα οι κρυφοί πόθοι του φιλάργυρου πνεύματός του τον έκαναν να ενδώσει σ'έναν ακατανίκητο πειρασμό λέγοντας από μέσα του: «Ιδού, εφείσθη ο κύριός μου τον Νεεμάν τούτον τον Σύριον, ώστε να μη λάβη εκ της χειρός αυτού εκείνο το οποίον έφερε. Πλην . . . εγώ θέλω τρέξει κατόπιν αυτού, και θέλω λάβει τι παρ'αυτού.» Έτσι είχαν τα πράγματα όταν κρυφά «έτρεξεν ο Γιεζεί κατόπιν του Νεεμάν.»

«Ότε είδεν αυτόν ο Νεεμάν τρέχοντα κατόπιν αυτού, επήδησεν εκ της αμάξης εις συνάντησιν αυτού, και είπε, Καλώς έχετε; Ο δε είπε, Καλώς.» Τότε ο Γιεζεί είπε ένα κατάφωρο ψέμα: «Ο κύριός μου με απέστειλε, λέγων, Ιδού, ταύτην την ώραν ήλθον προς εμέ, εκ του όρους Εφραΐμ, δύο νέοι εκ των υιών των προφητών. Δος εις αυτούς, παρακαλώ, έν τάλαντον αργυρίου, και δύο αλλαγάς ενδυμάτων.» Στην αίτηση αυτή ο Νεεμάν συγκατα-

τέθηκε ευχαρίστως, δίνοντας αμέσως στο Γιεζεί δύο αργυρά τάλαντα αντί για ένα, «και δύο αλλαγάς ενδυμάτων» και αναθέτοντας στους δούλους να κουβαλήσουν τα τιμαλφή.

Καθώς ο Γιεζεί πλησίαζε στο σπίτι του Ελισσαιέ, είπε στους δούλους να φύγουν και έκρυψε το ασήμι και τις στολές. Αφού έκανε αυτό, «αυτός εισήλθε, και εστάθη έμπροσθεν του κυρίου αυτού», και για να αποφύγει την επίπληξη, είπε ένα δεύτερο ψέμα. Στην ερώτηση του προφήτη «πόθεν, Γιεζεί;» αποκρίθηκε: «Ο δούλος σου δεν υπήγε πούποτε.»

Τότε ήρθε η αυστηρή επίκριση, φανερώνοντας ότι ο Ελισσαιέ τα ήξερε όλα.

> «Δεν υπήγεν η καρδία μου μετά σου, ότε ο άνθρωπος επέστρεψεν από της αμάξης αυτού εις συνάντησίν σου; είναι καιρός να λάβης αργύριον, και να λάβης ιμάτια, και ελαιώνας, και αμπελώνας, και πρόβατα, και βόας, και δούλους και δούλας; διά τούτο η λέπρα του Νεεμάν θέλει κολληθή επί σε, και εις το σπέρμα σου εις τον αιώνα.»

Γοργά η τιμωρία έπεσε επάνω στον ένοχο άνδρα. «Εξήλθεν απ'έμπροσθεν αυτού λελεπρωμένος ως χιών.»

Σοβαρά είναι τα μαθήματα που διδάσκονται από αυτή την πείρα ενός στον οποίο είχαν χορηγηθεί υψηλά και ιερά προνόμια. Ο τρόπος του Γιεζεί ήταν τέτοιος που μπορούσε να γίνει πέτρα σκανδάλου στο δρόμο του Νεεμάν, στο νου του οποίου είχε λάμψει ένα θαυμάσιο φως και ο οποίος διέκειτο φιλικά προς τη λατρεία του ζώντος Θεού. Για την εξαπάτηση που διέπραξε ο Γιεζεί, καμιά δικαιολογία δεν μπορούσε να προβληθεί. Μέχρι την ημέρα του θανάτου του έμεινε λεπρός , καταραμένος από το Θεό και απορριμένος από τους συνανθρώπους του.

«Ο ψευδής μάρτυς δεν θέλει μείνει ατιμώρητος, και ο λαλών ψεύδη δεν θέλει εκφύγει.» Μπορεί οι άνθρωποι να σκέπτονται να κρύψουν τις κακές πράξεις τους από τα ανθρώπινα μάτια, αλλά δεν μπορούν να εξαπατήσουν το Θεό. «Τα πάντα είναι γυμνά και τετραχειλισμένα εις τους οφθαλμούς Αυτού, προς ον έχομεν να δώσωμεν λόγον.» (Παρ. 19:5, Εβρ. 4:13). Ο Γιεζεί σκέφθηκε να εξαπατήσει τον Ελισσαιέ, αλλά ο Θεός αποκάλυψε στον προφήτη Του τα λόγια που ο Γιεζεί είπε στο Νεεμάν καθώς και κάθε λεπτομέρεια της σκηνής που μεσολάβησε μεταξύ των δύο ανδρών.

Η αλήθεια είναι από το Θεό. Η απάτη με όλες τις μυριόμορφες φάσεις της είναι από το Σατανά, και οποιοσδήποτε και με οποιονδήποτε τρόπο λοξοδρομεί από την ευθυγραμμισμένη αλήθεια,

παραδίδεται στη δύναμη του πονηρού. Αυτοί που έχουν μαθητευθεί από το Χριστό, «δεν συγκοινωνούν εις τα έργα τα άκαρπα του σκότους». (Εφεσ. 5:11). Τόσο με τα λόγια τους όσο και με τη ζωή τους θα είναι έντιμοι και ειλικρινείς, επειδή προετοιμάζονται για την επικοινωνία με τους αγίους εκείνους στο στόμα των οποίων δεν υπάρχει δόλος. (Βλέπε Αποκ. 14:5).

Αιώνες μετά που ο Νεεμάν επέστρεψε στο σπίτι του στη Συρία, σωματικά θεραπευμένος και πνευματικά μεταλλαγμένος, η θαυμάσια πίστη επαινέθηκε από το Σωτήρα σαν παράδειγμα για όλους εκείνους οι οποίοι ισχυρίζονται ότι υπηρετούν το Θεό. Ο Σωτήρας δήλωσε: «Πολλοί λεπροί ήσαν επί Ελισσαίου του προφήτου εν τω Ισραήλ, και ουδείς αυτών εκαθαρίσθη, ειμή Νεεμάν ο Σύριος.» (Λουκά 4:27). Ο Θεός προσπέρασε τους πολλούς λεπρούς στον Ισραήλ, επειδή η απιστία τους είχε κλείσει τη θύρα της αγαθοεργίας γι'αυτούς. Ένας ειδωλολάτρης ευγενής, ο οποίος υπήρξε πιστός στις πεποιθήσεις του για τη δικαιοσύνη και ο οποίος ένιωθε την αγάπη που είχε για βοήθεια, στα μάτια του Θεού ήταν περισσότερο άξιος της ευλογίας Του από τους κατατρυχομένους του Ισραήλ που είχαν αγνοήσει και είχαν περιφρονήσει τα θεόδοτα προνόμιά τους. Ο Θεός εργάζεται γι'αυτούς που εκτιμούν την εύνοιά Του και ανταποκρίνονται στο φως που τους στέλνει ο Ουρανός.

Σε κάθε χώρα σήμερα υπάρχουν εκείνοι που έχουν ειλικρινή καρδιά και επάνω στους οποίους λάμπει το φως του ουρανού. Αν συνεχίζουν να ακολουθούν πιστά αυτό που κατανοούν ότι είναι το καθήκον τους, θα λάβουν περισσότερο φως, μέχρι που σαν το Νεεμάν του παλιού καιρού θα αναγκασθούν να ομολογήσουν ότι «δεν είναι Θεός εν πάση τη γη», εκτός από το ζώντα Θεό, το Δημιουργό.

Σε κάθε ειλικρινή ψυχή «αν περιπατή εν τω σκότει, και δεν έχει φως», δίνεται η πρόσκληση:

> «Ας θαρρή επί το όνομα του Κυρίου, και ας επιστηρίζεται εις τον Θεόν αυτού.» «Διότι εκ του αιώνος δεν έμαθον οι άνθρωποι, τα ώτα αυτών δεν ήκουσαν, οι οφθαλμοί αυτών δεν είδον Θεόν εκτός Σου, όστις να έκαμε τοιαύτα εις τους επικαλουμένους Αυτόν. Έρχεσαι εις συνάντησιν του ευφραινομένου και εργαζομένου δικαιοσύνην, των ενθυμουμένων Σε εν ταις οδοίς Σου.» (Ησ. 50:10, 64:4,5).

20. Ο Νεεμάν

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΛΙΣΣΑΙΕ

Καλεσμένος στο προφητικό λειτούργημα τον καιρό που βασίλευε ακόμη ο Αχαάβ, ο Ελισσαιέ έζησε για να δει πολλές αλλαγές που συνέβησαν στο βασίλειο του Ισραήλ. Οι τιμωρίες η μια επάνω στην άλλη είχαν πέσει στους Ισραηλίτες κατά το διάστημα της βασιλείας του Αζαήλ του Σύριου, ο οποίος είχε χρισθεί να γίνει η μάστιγα του αποστατημένου έθνους. Τα αυστηρά μέτρα της μεταρρύθμισης που είχε εγκαινιάσει ο Ιηού, κατέληξαν στον εξολοθρεμό ολόκληρης της οικογένειας του Αχαάβ. Στους συνεχείς πολέμους εναντίον των Συρίων, ο διάδοχος του Ιηού, ο Ιωχάζ, είχε χάσει μερικές πόλεις ανατολικά του Ιορδάνη. Για ένα διάστημα φαινόταν ότι οι Σύριοι θα κατακτούσαν ολόκληρο το βασίλειο. Η μεταρρύθμιση όμως που είχε αρχίσει με τον Ηλία και συνεχίσθηκε από τον Ελισσαιέ, έκανε πολλούς να εκζητήσουν το Θεό. Τα θυσιαστήρια του Βάαλ είχαν εγκαταλειφθεί και αργά αλλά σταθερά ο σκοπός του Θεού εκπληρωνόταν στη ζωή εκείνων που προτιμούσαν να Τον υπηρετούν με όλη την καρδιά τους.

Από αγάπη Του για τον παραστρατημένο Ισραήλ, ο Θεός επέτρεψε στους Συρίους να τους βασανίσουν. Από συμπόνια για εκείνους των οποίων η ηθική δύναμη ήταν εξασθενημένη, έγειρε τον Ιηού να φονεύσει την αμαρτωλή Ιεζάβελ και όλο τον οίκο του Αχαάβ. Για άλλη μια φορά, χάρη στη σπλαχνική Του πρόνοια, οι ιερείς του Βάαλ και των Ασταρώθ είχαν εκδιωχθεί και οι ειδωλολατρικοί βωμοί τους είχαν γκρεμισθεί. Με τη σοφία Του ο Θεός προείδε ότι αν εξέλιπε ο πειρασμός, μερικοί θα εγκατέλειπαν την ειδωλολατρία και θα έστρεφαν τα βλέμματά τους στον ουρανό. Γι'αυτό το λόγο επέτρεψε να τους βρει η μια συμφορά μετά την άλλη. Οι τιμωρίες Του μετριάζονταν από την ευσπλαχνία Του. Και μετά την εκπλήρωση του σκοπού Του έστρεψε το ρεύμα προς όφελος εκείνων που είχαν μάθει να Τον εκζητούν.

21. Τα τελευταία έργα του Ελισσαιέ

Ενώ οι δυνάμεις για το καλό ή το κακό ανταγωνίζονταν για την υπεροχή και ο Σατανάς έκανε ό,τι μπορούσε για να ολοκληρώσει την καταστροφή που είχε επιφέρει στο διάστημα της βασιλείας του Αχαάβ και της Ιεζάβελ, ο Ελισσαιέ εξακολουθούσε να δίνει τη μαρτυρία του. Συναντούσε αντίδραση, αλλά κανείς δεν τολμούσε να αμφισβητήσει τα λόγια του. Σε ολόκληρο το βασίλειο τον τιμούσαν και τον σέβονταν. Πολλοί πήγαιναν σ'αυτόν για καθοδήγηση. Ενώ η Ιεζάβελ ζούσε ακόμη, ο Ιωράμ, ο βασιλιάς του Ισραήλ, ζήτησε τη συμβουλή του. Και κάποτε, ενώ ήταν στη Δαμασκό, τον επισκέφθηκαν απεσταλμένοι του Βεν-αδάδ, του βασιλιά της Συρίας, ο οποίος επιθυμούσε να μάθει αν η αρρώστια που τον είχε βρει, θα κατέληγε σε θάνατο. Ο προφήτης έδινε σε όλους πιστή μαρτυρία σε μια εποχή όπου η αλήθεια είχε υποστεί γενική διαστρέβλωση και η πλειονότητα του λαού βρισκόταν σε απροκάλυπτη ανταρσία εναντίον του Ουρανού.

Και ο Θεός δεν εγκατέλειψε ποτέ τον εκλεκτό απεσταλμένο Του. Κάποτε, στον καιρό μιας συριακής εισβολής, ο βασιλιάς της Συρίας επιχείρησε να εξολοθρεύσει τον Ελισσαιέ για την ενέργειά του να πληροφορεί το βασιλιά του Ισραήλ για τα σχέδια του εχθρού. Ο Σύριος βασιλιάς έκανε συμβούλιο με τους δούλους του λέγοντας: «Εις τον δείνα και δείνα τόπον θέλω στρατοπεδεύσει.» Το σχέδιο αυτό αποκαλύφθηκε από τον Κύριο στον Ελισσαιέ.

> «Και απέστειλεν ο άνθρωπος του Θεού προς τον βασιλέα του Ισραήλ, λέγων, φυλάχθητι να μη περάσης τον τόπον εκείνον, διότι οι Σύριοι στρατοπεδεύουσιν εκεί. Και απέστειλεν ο βασιλεύς του Ισραήλ εις τον τόπον, τον οποίον είπε προς αυτόν ο άνθρωπος του Θεού, και παρήγγειλε περί αυτού. Και προεφυλάχθη εκείθεν ουχί άπαξ, ουδέ δις.
>
> Και εταράχθη η καρδία του βασιλέως της Συρίας διά το πράγμα τούτο. Και συγκαλέσας τους δούλους αυτού, είπε προς αυτούς, Δεν θέλετε με αναγγείλει, τίς εξ ημών είναι υπέρ του βασιλέως του Ισραήλ; Και είπεν είς εκ των δούλων αυτού, Ουδείς, κύριέ μου βασιλεύ, αλλ'ο Ελισσαιέ ο προφήτης, ο εν τω Ισραήλ, αναγγέλλει προς τον βασιλέα του Ισραήλ τους λόγους, τους οποίους λαλείς εν τω ταμείω του κοιτώνος σου.» (Β΄Βασ. 6:9-12).

Αποφασισμένος να ξεκάνει τον προφήτη, ο Σύριος βασιλιάς έδωσε εντολή να τον αναζητήσουν.

> «Υπάγετε και ιδέτε πού είναι διά να συλλάβω αυτόν. Και ανήγγειλαν προς αυτόν, λέγοντες, Ιδού είναι εν Δωθάν. Και

απέστειλε εκεί ίππους και αμάξας, και στράτευμα μέγα, οίτινες, ελθόντες διά νυκτός, περιεκύκλωσαν την πόλιν. Και ότε εξηγέρθη το πρωί ο υπηρέτης του ανθρώπου του Θεού, και εξήλθεν, ιδού στράτευμα είχε περικυκλωμένην την πόλιν με ίππους και αμάξας.» (Β΄Βασ. 6:13-15).

Κατατρομαγμένος ο υπηρέτης τον αναζήτησε για να του δώσει τα νέα λέγοντας: «Ω, κύριε! Τί θέλομεν κάμει;» Ο προφήτης του απάντησε: «Μη φοβού, διότι πλειότεροι είναι οι μεθ'ημών παρά τους μετ'αυτών.» Και τότε για να μπορέσει ο υπηρέτης να δει μόνος του «προσηυχήθη ο Ελισσαιέ και είπε, Κύριε, άνοιξον, δέομαι, τους οφθαλμούς αυτού διά να ίδη. Και ήνοιξεν ο Κύριος τους οφθαλμούς του υπηρέτου και είδε, και ιδού το όρος ήτο πλήρες ίππων και αμαξών πυρός περί τον Ελισσαιέ.» (Β΄Βασ. 6:16,17).

Ανάμεσα στο δούλο του Θεού και στα αρματωμένα εχθρικά στρατεύματα βρισκόταν κυκλικά μια ομάδα από ουράνιους αγγέλους. Είχαν κατεβεί με μεγάλη δύναμη, όχι για να καταστρέψουν ούτε για να απαιτήσουν εκδήλωση τιμής και σεβασμού, αλλά για να στρατοπεδεύσουν ολόγυρα, εξυπηρετώντας τα αδύναμα και σε αμηχανία ευρισκόμενα πλάσματα του Θεού.

΄Οταν ο λαός του Θεού φέρεται σε δυσχερή θέση και φαινομενικά δεν υπάρχει διέξοδος γι'αυτούς, η μοναδική εξάρτησή τους πρέπει να είναι ο Κύριος.

Ο συριακός στρατός προχωρούσε καμαρωτός, αγνοώντας την παρουσία των αοράτων στρατευμάτων του ουρανού.

«Και ότε κατέβησαν προς αυτόν οι Σύριοι, προσηυχήθη ο Ελισσαιέ προς τον Κύριον, και είπε, Πάταξον, δέομαι, τον λαόν τούτον με αορασίαν. Και επάταξεν αυτούς με αορασίαν, κατά τον λόγον του Ελισσαιέ. Και είπε προς αυτούς ο Ελισσαιέ, δεν είναι αύτη η οδός, ουδέ αύτη η πόλις. Έλθετε κατόπιν μου, και θέλω σας φέρει προς τον άνθρωπον, τον οποίον ζητείτε. Και έφερεν αυτούς εις την Σαμάρειαν. Και ότε ήλθον εις την Σαμάρειαν, είπεν ο Ελισσαιέ, ΄Ανοιξον, Κύριε, τους οφθαλμούς τούτων, διά να βλέπωσι. Και ήνοιξεν ο Κύριος τους οφθαλμούς αυτών και είδον, και ιδού ήσαν εν τω μέσω της Σαμαρείας. Και ως είδεν αυτούς ο βασιλεύς του Ισραήλ, είπε προς τον Ελισσαιέ, Να πατάξω, να πατάξω, πάτερ μου; Ο δε είπε, Μη πατάξης. Ήθελες πατάξει εκείνους τους οποίους ηχμαλώτευσας διά της ρομφαίας σου και διά του τόξου σου; θες άρτον και οίνον έμπροσθεν αυτών, και ας φάγωσι, και ας

πίωσι, και ας απέλθωσι προς τον κύριον αυτών.» (Β΄Βασ. 6:18-22).

Για ένα διάστημα μετά το γεγονός αυτό, ο Ισραήλ περέμεινε ανενόχλητος από τις επιθέσεις των Συρίων. Αργότερα όμως, κάτω από την ενεργητική καθοδήγηση ενός αποφασιστικού βασιλιά, του Αζαήλ (εγγονού του Αζαήλ ο οποίος ήταν μάστιγα για τον Ισραήλ), τα συριακά στρατεύματα περικύκλωσαν τη Σαμάρεια και την πολιόρκησαν. Ποτέ δεν είχε βρεθεί ο Ισραήλ σε τέτοια δυσχερή θέση όπως σ'εκείνη την πολιορκία. Οι αμαρτίες των πατέρων είχαν πραγματικά πέσει επάνω στα παιδιά και στων παιδιών τους τα παιδιά. Τα φρικαλέα γεγονότα του παρατεταμένου λιμού είχαν φέρει το βασιλιά του Ισραήλ σε απόγνωση, όταν ξαφνικά ο Ελισσαιέ προείπε την απελευθέρωση, για την ακόλουθη κιόλα ημέρα.

Λίγο πριν τη χαραυγή το επόμενο πρωί, «ο Κύριος είχε κάμει να ακουσθή εν τω στρατοπέδω των Συρίων κρότος αμαξών, και κρότος ίππων, κρότος μεγάλου στρατεύματος», και εκείνοι τρομοκρατημένοι «σηκωθέντες έφυγον εν τω σκότει, και εγκατέλιπον τας σκηνάς αυτών, το στρατόπεδον όπως ήτο» με πλούσια αποθηκευμένα τρόφιμα. «Και έφυγον διά την ζωήν αυτών» χωρίς να σταματήσουν παρά μόνο αφού πέρασαν τον Ιορδάνη.

Τη νύχτα της φυγής, τέσσαρες λεπροί στην πύλη της πόλης, απελπισμένοι από την πείνα, σκέφθηκαν να μπουν στο συριακό στρατόπεδο και να αφεθούν στο έλεος των πολιορκητών, ελπίζοντας να κινήσουν έτσι τη συμπόνιά τους και να τους δοθεί τροφή. Ποια ήταν όμως η έκπληξή τους όταν μπαίνοντας στο στρατόπεδο ανακάλυψαν ότι «δεν ήτο εκεί άνθρωπος», και δεν ήταν κανείς για να τους βλάψει ή να τους εμποδίσει.

> «Και ότε οι λεπροί ούτοι ήλθον έως του άκρου του στρατοπέδου, εισήλθον εις μίαν σκηνήν, και έφαγον και έπιον, και λαβόντες εκείθεν αργύριον και χρυσίον και ιμάτια, υπήγαν και έκρυψαν αυτά. Επιστρέψαντες δε εισήλθον εις άλλην σκηνήν, και έλαβον άλλα εκείθεν, και υπήγαν και έκρυψαν και ταύτα. Τότε είπον προς αλλήλους, Ημείς δεν κάμνομεν καλά. Η ημέρα αύτη είναι ημέρα αγαθών αγγελιών και αν ημείς σιωπώμεν, και περιμένομεν μέχρι του φωτός της αυγής, συμφορά τις θέλει επέλθει εφ'ημάς.» (Β΄Βασ. 7:8,9).

Γρήγορα γύρισαν στην πόλη με τα ευχάριστα νέα. Τα λάφυρα ήταν πολλά. Υπήρχε τέτοια αφθονία εφοδίων που την ημέρα εκείνη «επωλήθη έν μέτρον σεμιδάλεως δι'ένα σίκλον, και δύο

μέτρα κριθής δι'ένα σίκλον», όπως είχε προείπει ο Ελισσαιέ την προηγούμενη ημέρα. Ακόμη μια φορά το όνομα του Θεού εξυψώθηκε ενώπιον των ειδωλολατρών «κατά τον λόγον του Κυρίου» μέσο του προφήτη Του στον Ισραήλ. (Βλέπε Β΄Βασ. 7:5-16).

Έτσι συνέχισε ο άνθρωπος του Θεού να εργάζεται χρόνο με το χρόνο, ερχόμενος σε επαφή με το λαό με πιστή υπηρεσία, και σε καιρούς κρίσης μένοντας στο πλευρό των βασιλέων ως συνετός σύμβουλος. Το μακρόχρονο ειδωλολατρικό κατρακύλισμα από μέρους ηγεσίας και λαού είχε κάνει το ολέθριο έργο του. Η μαύρη σκιά της αποστασίας ήταν εμφανής ακόμη παντού, όμως πότε εδώ και πότε εκεί υπήρχαν εκείνοι που είχαν αποφασιστικά αρνηθεί να κλίνουν το γόνατο στο Βάαλ. Ενώ ο Ελισσαιέ συνέχιζε το μεταρρυθμιστικό έργο του, πολλοί επέστρεφαν από την ειδωλολατρία και χαίρονταν να υπηρετούν τον αληθινό Θεό. Ο προφήτης ενθαρρυνόταν από τα θαύματα αυτά και εμπνεόταν από μια βαθύτερη επιθυμία να αγγίσει όλες τις ειλικρινείς καρδιές. Όπου και αν βρισκόταν, προσπαθούσε να γίνει κήρυκας δικαιοσύνης.

Από ανθρώπινη άποψη η προοπτική για πνευματική αναγέννηση του έθνους ήταν τόσο απελπιστική όπως και σήμερα για τους δούλους του Θεού που εργάζονται σε σκοτεινά μέρη της γης. Η εκκλησία όμως του Χριστού είναι ο αντιπρόσωπος του Θεού στη γη για τη διακήρυξη της αλήθειας. Εκείνος την ενδυναμώνει για να επιτελέσει ένα ιδιαίτερο έργο, και αν αυτή παραμένει αφοσιωμένη στο Θεό, υπακούοντας στις εντολές Του, θα ενοικεί μέσα της το έξοχο στοιχείο της θεϊκής δύναμης. Αν μείνει πιστή στην αφοσίωσή της, καμιά δύναμη δεν μπορεί να της αντισταθεί. Οι δυνάμεις του εχθρού δε θα είναι περισσότερο ικανές να την καταβάλουν από ό,τι το άχυρο μπορεί να αντισταθεί στον ανεμοστρόβιλο.

Μπροστά στην εκκλησία παρουσιάζεται η χαραυγή μιας λαμπρής, ένδοξης ημέρας, αν αυτή περιβληθεί με το ένδυμα της δικαιοσύνης του Χριστού και αποχωρισθεί από κάθε συμβίβαση με τον κόσμο.

Ο Θεός καλεί τους πιστούς δούλους Του οι οποίοι εμπιστεύονται σ'Αυτόν, να μιλούν ενθαρρυντικά σ'εκείνους που είναι δύσπιστοι και απελπισμένοι. Στραφείτε στο Θεό εσείς οι απόκληροι της ελπίδας. Ζητείστε δύναμη από το Θεό, το ζώντα Θεό. Δείξτε ακλόνητη, ταπεινή πίστη στη δύναμή Του και στην προθυμία Του να σώζει. Όταν με πίστη πιανόμαστε από τη δύναμή Του, Αυτός

θα μεταβάλει, αξιοθαύμαστα θα μεταβάλει την πιο απελπιστική, την πιο αποθαρρυντική προοπτική. Θα το κάνει για τη δόξα του ονόματός Του.

Όσο ήταν σε θέση ο Ελισσαιέ να ταξιδεύει από τόπο σε τόπο στο βασίλειο του Ισραήλ, εξακολουθούσε να δείχνει ενεργό ενδιαφέρον για την καθοδήγηση των σχολείων των προφητών. Οπουδήποτε βρισκόταν, ο Θεός ήταν μαζί του δίνοντάς του τα κατάλληλα λόγια να μιλήσει και δύναμη να κάνει θαύματα. Κάποτε «είπον οι υιοί των προφητών εις τον Ελισσαιέ, Ιδού τώρα, ο τόπος εις τον οποίον ημείς κατοικώμεν ενώπιόν σου, είναι στενός δι'ημάς. Ας υπάγωμεν, παρακαλούμεν, έως του Ιορδάνου, και εκείθεν ας λάβωμεν έκαστος μίαν δοκόν, και ας κάμωμεν εις εαυτούς εκεί τόπον, διά να κατοικώμεν εκεί.» (Β΄Βασ. 6:1,2). Ο Ελισσαιέ πήγε μαζί τους στον Ιορδάνη ενθαρρύνοντάς τους με την παρουσία του, καθοδηγώντας τους, και ακόμη κάνοντας ένα θαύμα για να τους βοηθήσει στη δουλειά τους. «Ενώ δε ο είς κατέβαλλε την δοκόν, έπεσε το σιδήριον εις το ύδωρ. Και εβόησε και είπεν, Ω, κύριε! και τούτο ήτο δάνειον! Είπε δε ο άνθρωπος του Θεού, Πού έπεσε; Και έδειξε τον τόπον εις αυτόν. Τότε έκοψε σχίζαν ξύλου, και έρριψεν εκεί, και το σιδήριον επεπόλασε. Και είπεν, Ανάλαβε προς σεαυτόν. Και εκτείνας την χείρα αυτού, έλαβεν αυτό.» (Β΄Βασ. 6:5-7).

Τόσο αποτελεσματική υπήρξε η υπηρεσία του και τόσο πλατιά η επιρροή του ώστε, ενώ βρισκόταν στο επιθανάτιο κρεβάτι του, ακόμη και αυτός ο νεαρός βασιλιάς Ιωάς - ένας ειδωλολάτρης που ελάχιστα είχε σεβασμό στο Θεό, αναγνώρισε στο πρόσωπο του προφήτη έναν πατέρα στον Ισραήλ και ομολόγησε ότι η παρουσία του ανάμεσά τους είχε μεγαλύτερη αξία σε καιρούς χαλεπούς από ό,τι η κατοχή στρατεύματος με ιππικό και άρματα. Τα κατάστιχα αναφέρουν: «Ο δε Ελισσαιέ ηρρώστησε την αρρωστίαν αυτού υπό της οποίας απέθανε. Και κατέβη προς αυτόν Ιωάς ο βασιλεύς του Ισραήλ, και έκλαυσεν επί τω προσώπω αυτού, και είπε, Πάτερ μου, πάτερ μου, άμαξα του Ισραήλ και ιππικόν αυτού!» (Β΄Βασ. 13:14).

Σε πολλές ταραγμένες ψυχές που χρειάζονταν βοήθεια, ο προφήτης έπαιξε το ρόλο συνετού και συμπαθητικού πατέρα. Και στην περίπτωση αυτή δεν αποστράφηκε τον άθεο νεαρό που είχε μπροστά του, τον τόσο ανάξιο για την εμπιστευτική θέση που κατείχε και που είχε τόση ανάγκη από συμβουλές. Μέσα στην πρόνοιά Του ο Θεός παρουσίασε στο βασιλιά μια ευκαιρία για να

επανορθώσει τις αποτυχίες του παρελθόντος και να φέρει το βασίλειό του σε πλεονεκτική θέση. Ο σύριος εχθρός που κατείχε τότε τα εδάφη στα ανατολικά του Ιορδάνη επρόκειτο να εκδιωχθεί. Η δύναμη του Θεού έμελλε να εκδηλωθεί άλλη μια φορά προς όφελος του παραστρατημένου Ισραήλ.

Ο ετοιμοθάνατος προφήτης πρόσταξε στο βασιλιά: «Λάβε τόξον και βέλη.» Ο Ιωάς υπάκουσε. Τότε ο προφήτης είπε: «Επίθες την χείρα σου επί το τόξον.» Ο Ιωάς «επέθηκε την χείρα αυτού, και επέθηκεν ο Ελισσαιέ τας χείρας αυτού επί τας χείρας του βασιλέως. Και είπε, ΄Ανοιξον το παράθυρον κατ'ανατολάς», βλέποντας προς τις πόλεις τις πέραν του Ιορδάνη, στην κατοχή τότε των Συρίων. Ο βασιλιάς άνοιξε το δικτυωτό παράθυρο και ο Ελισσαιέ του είπε να τοξεύσει. Καθώς το βέλος εκτοξεύθηκε ακολουθώντας τη φορά του, ο προφήτης εμπνεύσθηκε να πει: «Το βέλος της σωτηρίας του Κυρίου, και το βέλος της σωτηρίας των Συρίων! Και θέλεις πατάξει τους Συρίους εν Αφέκ, εωσού συντελέσης αυτούς.»

Και τώρα ο προφήτης δοκίμασε την πίστη του βασιλιά. Προστάζοντας το βασιλιά να πάρει τα βέλη, είπε: «Πάταξον επί την γην.» Τρεις φορές ο βασιλιάς σημάδεψε στη γη και μετά σταμάτησε. Ο Ελισσαιέ δυσαρεστημένος φώναξε: «΄Επρεπε να πατάξης πεντάκις ή εξάκις. Τότε ήθελες πατάξει τους Συρίους εωσού συντελέσης αυτούς. Τώρα όμως τρις θέλεις πατάξει τους Συρίους.» (Β΄Βασ. 13: 15-19).

Το μάθημα είναι για όλους όσοι έχουν εμπιστευτικές θέσεις. ΄Οταν ο Θεός ανοίγει το δρόμο για την εκτέλεση κάποιου ορισμένου έργου και χορηγεί τη διαβεβαίωση της επιτυχίας, το όργανο της εκλογής Του πρέπει να κάνει ό,τι μπορεί για την απόδοση του αναμενόμενου αποτελέσματος. Η επιτυχία θα χορηγηθεί ανάλογα με τον ενθουσιασμό και την επιμονή με τα οποία προωθείται το έργο.

Ο Θεός μπορεί να επιτελέσει θαύματα για το λαό Του μόνο όταν αυτοί κάνουν το μέρος τους με ακαταπόνητη δραστηριότητα. Στο έργο Του καλεί ανθρώπους αφοσιωμένους, ανθρώπους με ηθικό σθένος, με διακαή αγάπη για τις ψυχές και με ζήλο που ποτέ δε χαλαρώνει. Τέτοιοι εργάτες δε θεωρούν κανένα έργο ακατόρθωτο, καμιά προοπτική δυσαναπλήρωτη. Εργάζονται ακλόνητοι μέχρι που η φαινομενική ήττα μετατρέπεται σε ένδοξη νίκη. Ούτε αυτοί οι τοίχοι της φυλακής, ούτε ακόμη η πυρά του μαρτυρίου

τούς κάνουν να παρεκκλίνουν από το σκοπό της συνεργασίας τους με το Θεό για την εγκαθίδρυση της βασιλείας Του.

Με τη συμβουλή και την ενθάρρυνση που έδωσε ο Ελισσαιέ στον Ιωάς, περατώθηκε το έργο του. Εκείνος στον οποίο είχε χορηγηθεί σε μεγάλη μερίδα το Πνεύμα που επαναπαυόταν στον Ηλία, δείχθηκε πιστός μέχρι τέλους. Ποτέ δεν ταλαντεύθηκε. Ποτέ δεν έχασε την εμπιστοσύνη του στη δύναμη του Παντοδυνάμου. Πάντοτε, όταν ο δρόμος μπροστά του φαινόταν ερμητικά κλειστός, εκείνος προχωρούσε με πίστη και ο Θεός τιμούσε την εμπιστοσύνη του και άνοιγε το δρόμο μπροστά του.

Δεν ήταν γραφτό να ακολουθήσει ο Ελισσαιέ τον κύριό του σ'ένα πύρινο αμάξι. Σ'αυτόν ο Θεός επέτρεψε να υποστεί μια παρατεταμένη αρρώστια. Στις αργοδιάβατες ώρες της ανθρώπινης αδυναμίας και του πόνου, η πίστη του βασιζόταν στερεά στις υποσχέσεις του Θεού και ακόμη διέκρινε ολόγυρά του ουράνιους απεσταλμένους της παρηγοριάς και της ειρήνης. Όπως στα ύψη της Δωθάν είχε δει τα κυκλωτικά στρατεύματα του ουρανού, τα πύρινα άρματα του Ισραήλ και τους ιππείς τους, έτσι και τώρα είχε τη συναίσθηση της παρουσίας των παραστεκομένων αγγέλων, και αυτό τον ενίσχυε. Σε όλη τη ζωή του είχε ασκήσει μεγάλη πίστη και καθώς αυξανόταν στην επίγνωση της πρόνοιας του Θεού και της ευσπλαχνικής καλοκαγαθίας Του, η πίστη ωρίμασε σε μια ενδημική εμπιστοσύνη στο Θεό. Όταν τον κάλεσε ο θάνατος, ήταν έτοιμος να αναπαυθεί από τους κόπους του.

«Πολύτιμος ενώπιον του Κυρίου ο θάνατος των οσίων Αυτού.» «Ο δίκαιος εν τω θανάτω αυτού έχει ελπίδα.» Μαζί με τον ψαλμωδό ο Ελισσαιέ μπορούσε να πει έχοντας πλήρη εμπιστοσύνη: «Ο Θεός θέλει λυτρώσει την ψυχήν μου εκ χειρός άδου, διότι θέλει με δεχθεί.» Και ευχαρίστως μπορούσε να αποδείξει: «Εξεύρω ότι ζει ο Λυτρωτής μου, και θέλει εγερθεί εν τοις εσχάτοις καιροίς επί της γης.» «Εγώ δε εν δικαιοσύνη θέλω ιδεί το πρόσωπόν Σου και θέλω χορτασθή από της θεωρίας Σου όταν εξεγερθώ.» (Ψαλμ. 116:15, Παρ. 14:32, Ψαλμ. 49:15, Ιώβ 19:25, Ψαλμ. 17:15).

«ΝΙΝΕΥΗ Η ΠΟΛΙΣ Η ΜΕΓΑΛΗ»

Μια από τις μεγαλύτερες πόλεις της αρχαιότητας, την εποχή του διαιρημένου βασιλείου του Ισραήλ, ήταν η Νινευή πρωτεύουσα του κράτους των Ασσυρίων. Κτισμένη στην καρπερή όχθη του ποταμού Τίγρη, λίγο μετά τη διασπορά από τον πύργο της Βαβέλ, είχε τόσο ακμάσει στο διάβα των αιώνων ώσπου έγινε «πόλις μεγάλη σφόδρα, οδού τριών ημερών.» (Ιωνάς 3:3).

Στον καιρό της κοσμικής ευημερίας της η Νινευή αποτελούσε κέντρο εγκλημάτων και διαφθοράς. Η θεοπνευστία την χαρακτηρίζει ως «πόλιν των αιμάτων . . . πλήρη ψεύδους και αρπαγής.» Σε εικονική γλώσσα ο προφήτης Ναούμ παραβάλλει τους Νινευίτες με άγριο και αδηφάγο λιοντάρι. «Επί τίνα» ρωτάει «δεν επήλθε πάντοτε η κακία σου;» (Ναούμ 3:1,19).

Μολαταύτα η Νινευή, αμαρτωλή όπως είχε καταντήσει, δεν είχε όμως ολοκληρωτικά παραδοθεί στο κακό. Επειδή Εκείνος ο οποίος βλέπει «πάντας του υιούς των ανθρώπων» και «ο οφθαλμός Αυτού ανακαλύπτει παν πολύτιμον» (Ψαλμ. 33:13, Ιώβ 28:10), διέκρινε στην πόλη εκείνη πολλούς που αναζητούσαν κάτι το καλύτερο και ανώτερο και που, αν τους δινόταν η ευκαιρία να πληροφορηθούν για το ζώντα Θεό, θα εγκατέλειπαν τις κακές πράξεις τους και θα λάτρευαν Αυτόν. Έτσι, με τη σοφία Του ο Θεός τούς αποκαλύφθηκε με έναν τρόπο αλάθητο, για να τους φέρει, αν ήταν δυνατό, σε μετάνοια.

Το όργανο που εκλέχθηκε για το έργο αυτό ήταν ο προφήτης Ιωνάς, ο γιος του Αμαθί. Σ'αυτόν ήρθε ο λόγος του Κυρίου: «Σηκώθητι, ύπαγε εις Νινευή, την πόλιν την μεγάλην και κήρυξον κατ'αυτής, διότι η ασέβεια αυτής ανέβη ενώπιόν Μου.» (Ιωνάς 1:1,2).

22. «Νινευή η π΄λις η μεγάλη»

Αναλογιζόμενος ο προφήτης τις δυσκολίες και τα φαινομενικώς αδύνατα αποτελέσματα της αποστολής αυτής, ήρθε σε πειρασμό να αμφισβητήσει την ορθότητα της κλήσης που έλαβε. Από ανθρώπινη πλευρά φαινόταν ότι τίποτε δεν μπορούσε να αναμένεται από τη διακήρυξη ενός τέτοιου αγγέλματος στην αγέρωχη εκείνη πόλη. Λησμόνησε προς στιγμή ότι ο Θεός τον οποίον υπηρετούσε, ήταν πάνσοφος και παντοδύναμος. Ενώ δίσταζε, ακόμη και αμφέβαλλε, ο Σατανάς τον κατέλαβε με αποθάρρυνση. Ο προφήτης κυριεύθηκε από μεγάλο φόβο «και εσηκώθη ο Ιωνάς διά να φύγη εις Θαρσείς». Φθάνοντας στην Ιόππη και βρίσκοντας εκεί ένα πλοίο έτοιμο να αναχωρήσει, «έδωκε τον ναύλον αυτού και επέβη εις αυτό διά να υπάγη μετ' αυτών». (Ιωνάς 1:3).

Με την εντολή που του δόθηκε, ο Ιωνάς επιφορτιζόταν μια βαριά ευθύνη. Εκείνος όμως που τον πρόσταξε να πάει, ήταν ικανός να υποστηρίξει το δούλο Του και να του δώσει επιτυχία. Αν ο προφήτης είχε υπακούσει αναντίρρητα, θα είχε απαλλαγεί από πολλές επώδυνες πείρες και θα είχε ευλογηθεί πλουσιοπάροχα. Παρόλα αυτά, την ώρα της απογοήτευσης του Ιωνά, ο Κύριος δεν τον εγκατέλειψε. Με μια αλληλοδιαδοχή από δοκιμασίες και από περίεργες ενέργειες της πρόνοιας, η εμπιστοσύνη του προφήτη στο Θεό και στην απεριόριστη σώζουσα δύναμή Του επρόκειτο να αποκατασταθεί.

Αν, όταν πρωτοπήρε την κλήση, ο Ιωνάς είχε σταματήσει για να σκεφθεί με ηρεμία, θα είχε καταλάβει πόσο ανόητη ήταν η κάθε από μέρους του προσπάθεια να ξεφύγει από την ευθύνη που έφερε. Όμως δεν αφέθηκε για πολύ να συνεχίσει ανενόχλητος την έξαλλη φυγή του. «Ο Κύριος εξήγειρεν άνεμον μέγαν επί την θάλασσαν και έγεινε κλύδων μέγας εν τη θαλάσση, και το πλοίον εκινδύνευε να συντριφθή. Και εφοβήθησαν οι ναύται, και ανεβόησαν έκαστος προς τον θεόν αυτού, και έκαμον εκβολήν των εν τω πλοίω σκευών εις την θάλασσαν διά να ελαφρυνθή απ'αυτών. Ο δε Ιωνάς κατέβη εις το κοίλωμα του πλοίου και επλαγίασε, και εκοιμάτο βαθέως.» (Ιωνάς 1:4,5).

Ενώ οι ναύτες παρακαλούσαν τους ειδωλολατρικούς θεούς τους για βοήθεια, ο καπετάνιος του πλοίου, μέσα στην απόγνωσή του, ζήτησε να βρει τον Ιωνά και του είπε: «Τι κοιμάσαι συ; σηκώθητι, επικαλού τον Θεό σου, ίσως ο Θεός μάς ενθυμηθή και δεν χαθώμεν.» (Ιωνάς 1:6). Οι προσευχές όμως του ανθρώπου που παρεξέκλινε από το δρόμο του καθήκοντος δεν έφεραν καμιά

βοήθεια. Οι ναύτες πεπεισμένοι ότι η περίεργη ορμητική θαλασσοταραχή υποδηλούσε την οργή των θεών τους, πρότειναν μια τελευταία λύση.

«Και είπον έκαστος προς τον πλησίον αυτού, Έλθετε, ας ρίψωμεν κλήρους, διά να γνωρίσωμεν τίνος ένεκεν το κακόν τούτο είναι εφ'ημάς. Και έρριψαν κλήρους, και έπεσεν ο κλήρος επί τον Ιωνάν. Τότε είπον προς αυτόν, Ειπέ τώρα προς ημάς, τίνος ένεκεν το κακόν τούτο ήλθεν εφ'ημάς; Τί είναι το έργον σου; και πόθεν έρχεσαι; Τίς ο τόπος σου; και εκ τίνος λαού είσαι;

Ο δε είπε προς αυτούς, Εγώ είμαι Εβραίος και σέβομαι Κύριον τον Θεόν του ουρανού, όστις εποίησε την θάλασσαν και την ξηράν.

Τότε εφοβήθησαν οι άνθρωποι φόβον μέγαν και είπον προς αυτόν, Τί είναι τούτο το οποίον έκαμες; Διότι εγνώρισαν οι άνθρωποι ότι έφευγεν από προσώπου Κυρίου, επειδή είχεν αναγγείλει τούτο προς αυτούς.

Και είπον προς αυτόν, Τί να σε κάμωμεν, διά να ησυχάση η θάλασσα αφ'ημών; Διότι η θάλασσα εκλυδωνίζετο επί το μάλλον. Και είπε προς αυτούς, Σηκώσατέ με και ρίψατέ με εις την θάλασσαν, και η θάλασσα θέλει ησυχάσει αφ'υμών, διότι εγώ γνωρίζω ότι εξαιτίας εμού έγεινεν ο μέγας ούτος κλύδων εφ'υμάς. Οι άνθρωποι όμως εκοπηλάτουν δυνατά διά να επιστρέψωσιν εις την ξηράν, αλλά δεν ηδύναντο, διότι η θάλασσα εκλυδωνίζετο επί το μάλλον κατ'αυτών.

΄Οθεν ανεβόησαν προς τον Κύριον και είπον, Δεόμεθα, Κύριε, δεόμεθα, ας μη χαθώμεν διά την ζωήν του ανθρώπου τούτου, και μη επιβάλης εφ'ημάς αίμα αθώον, διότι Συ, Κύριε, έκαμες ως ήθελες. Και έσήκωσαν τον Ιωνάν και έρριψαν αυτόν εις την θάλασσαν, και η θάλασσα εστάθη από του θυμού αυτής. Τότε οι άνθρωποι εφοβήθησαν τον Κύριον φόβον μέγαν, και προσέφεραν θυσίαν εις τον Κύριον, και έκαμον ευχάς.

Και διέταξε Κύριος μέγα κήτος να καταπίη τον Ιωνάν. Και ήτο ο Ιωνάς εν τη κοιλία του κήτους τρεις ημέρας και τρεις νύκτας.

Και προσηυχήθη ο Ιωνάς προς Κύριον τον Θεόν αυτού εκ της κοιλίας του κήτους, και είπεν.» (Ιωνάς 1:7 - 2:2)

«Εβόησα εν τη θλίψει μου προς τον Κύριον

Και εισήκουσέ μου.
Εκ κοιλίας άδου εβόησα
Και εισήκουσε της φωνής μου.
Διότι με έρριψας εις τα βάθη,
Εις την καρδίαν της θαλάσσης
Και ρεύματα με περιεκύκλωσαν.
Πάσαι αι τρικυμίαι Σου και τα κύματά Σου
Διήλθον επάνωθέν μου.
Και εγώ είπα,
Απερρίφθην απ'έμπροσθεν των οφθαλμών Σου,
΄Όμως θέλω επιβλέψει πάλιν εις τον ναόν τον άγιόν Σου.
Τα ύδατα με περιεκύκλωσαν έως της ψυχής,
Η άβυσσος με έκλεισε,
Τα φύκια περιετυλίχθησαν περί την κεφαλήν μου.
Κατέβην εις τα έσχατα των ορέων,
οι μοχλοί της γης είναι επάνωθέν μου διαπαντός.
Αλλ'ανέβη η ζωή μου από της φθοράς, Κύριε Θεέ μου.
Ενώ ήτο εκλείπουσα εν εμοί η ψυχή μου,
Ενεθυμήθην τον Κύριον,
Και η προσευχή μου εισήλθε προς Σε
Εις τον ναόν τον άγιόν Σου.
Οι φυλάττοντες ματαιότητας ψεύδους
Εγκαταλείπουσι το έλεος αυτών.
Αλλ'εγώ θέλω θυσιάσει προς Σε μετά φωνής αινέσεως,
Θέλω αποδώσει όσα ηυχήθην.
Η σωτηρία είναι παρά του Κυρίου.»

Ιωνάς 2:3-10

Τέλος, ο Ιωνάς έμαθε ότι «του Κυρίου είναι η σωτηρία». (Ψαλμ. 3:8). Με τη μετάνοια και την αναγνώριση της σώζουσας χάρης του Θεού, του ήρθε η απελευθέρωση. Ο Ιωνάς ελευθερώθηκε από τους κινδύνους του βυθού και εκβράσθηκε στην ξηρά.

Ο δούλος του Θεού έλαβε εκ νέου την εντολή να προειδοποιήσει τη Νινευή. «Σηκώθητι, ύπαγε εις Νινευή την πόλιν την μεγάλην, και κήρυξον προς αυτήν το κήρυγμα το οποίον Εγώ λαλώ προς σε.» Τη φορά αυτή δε στάθηκε να διερωτηθεί ή να αμφιβάλει, αλλά υπάκουσε χωρίς δισταγμό. «Εσηκώθη . . . και υπήγεν εις Νινευή, κατά τον λόγον του Κυρίου. (Ιωνάς 3:1-3).

Μόλις μπήκε στην πόλη, ο Ιωνάς άρχισε αμέσως να διακηρύττει την εναντίον της αγγελία: «Έτι τεσσαράκοντα ημέραι και η

Νινευή θέλει καταστραφή.» (Ιωνάς 3:4). Πήγαινε από δρόμο σε δρόμο κράζοντας το σύνθημα της προειδοποίησης. Η αγγελία δεν πήγε χαμένη. Η κραυγή που αντηχούσε στους δρόμους της αμαρτωλής πόλης, περνούσε από στόμα σε στόμα μέχρι που όλοι οι κάτοικοι είχαν ακούσει την καταπληκτική διακοίνωση. Το Πνεύμα του Θεού έστελνε το άγγελμα σε κάθε καρδιά κάνοντας τα πλήθη να τρέμουν εξαιτίας των αμαρτιών τους και να μετανοούν βαθιά ταπεινωμένοι.

«Οι άνδρες της Νινευή επίστευσαν εις τον Θεόν και εκήρυξαν νηστείαν, και ενεδύθησαν σάκκους από μεγάλου αυτών έως μικρού αυτών. Διότι ο λόγος είχε φθάσει προς τον βασιλέα της Νινευή, και εσηκώθη από του θρόνου αυτού, και αφήρεσε την στολήν αυτού επάνωθεν εαυτού, και εσκεπάσθη με σάκκον, και εκάθησεν επί σποδού. Και διεκηρύχθη και εγνωστοποιήθη εν τη Νινευή διά ψηφίσματος του βασιλέως και των μεγιστάνων αυτού, και ελαλήθη, Οι άνθρωποι και τα κτήνη, οι βόες και τα πρόβατα να μη γευθώσι μηδέν, μηδέ να βοσκήσωσι, μηδέ ύδωρ να πίωσιν, αλλ'άνθρωπος και κτήνος να σκεπασθώσι με σάκκους και να φωνάξωσιν ισχυρώς προς τον Θεόν, και ας επιστρέψωσιν έκαστος εκ της οδού αυτού της πονηράς, και από της αδικίας ήτις είναι εν ταις χερσίν αυτών. Τίς εξεύρει αν επιστρέψη και μεταμεληθή ο Θεός, και επιστρέψη από της οργής του θυμού Αυτού, και δεν απολεσθώμεν;» (Ιωνάς 3:5-9).

΄Οταν βασιλιάς και ευγενείς, μαζί με τον κοινό λαό - ανώτεροι και κατώτεροι - «μετενόησαν εις το κήρυγμα του Ιωνά», και ενωμένοι έκραξαν στο Θεό του ουρανού, Αυτός τους ευσπλαχνίσθηκε. «Είδεν ο Θεός τα έργα αυτών ότι απέστρεψαν από της οδού αυτών της πονηράς, και μετεμελήθη ο Θεός περί του κακού, το οποίον είπε να κάμη εις αυτούς, και δεν έκαμεν αυτό.» (Ματθ. 12:41, Ιωνάς 3:10). Η καταστροφή τους είχε ανασταλεί, ο Θεός του Ισραήλ είχε εξυψωθεί και τιμηθεί από ολόκληρο τον ειδωλολατρικό κόσμο και ο νόμος του είχε αποκαλυφθεί. Μόνο ύστερα από πολλά χρόνια η Νινευή έπεσε λεία στα γειτονικά έθνη, επειδή εγκατέλειψε το Θεό και έδειξε μεγαλαυχία και περηφάνια. (Για την εξιστόρηση της πτώσης της Ασσυρίας δείτε το 30ο κεφάλαιο του βιβλίου).

΄Οταν ο Ιωνάς έμαθε ότι ο Θεός είχε πρόθεση να γλιτώσει την πόλη, η οποία, παρά την ανηθικότητά της κατέληξε να μετανοήσει «εν σάκκω και σποδώ», θα έπρεπε να ήταν ο πρώτος

που θα χαιρόταν για τη θαυμαστή χάρη του Θεού. Αντί όμως γι'αυτό σκεφτόταν περισσότερο την πιθανότητα ότι μπορούσε να θεωρηθεί ψευδοπροφήτης. Ζηλωτής για την υπόληψή του, έχασε από τα μάτια του την άπειρα μεγαλύτερη αξία των ψυχών στην εξαχρειωμένη εκείνη πόλη. Για τη συμπόνια που ο Θεός έδειξε στους μεταμελημένους Νινευίτες «ελυπήθη ο Ιωνάς λύπην μεγάλην και ηγανάκτησε». Ρώτησε στον Κύριο: «Δεν ήτο ούτος ο λόγος μου, ενώ ήμην έτι εν τη πατρίδι μου; Διά τούτο προέλαβον να φύγω εις Θαρσείς, διότι εγνώριζον ότι είσαι Θεός ελεήμων και οικτίρμων, μακρόθυμος και πολυέλεος, και μετανοών διά το κακόν.» (Ιωνάς 4:1,2).

Παρασύρθηκε και αυτή τη φορά από την τάση του να αμφισβητεί πάλι και να αμφιβάλει, και καταλήφθηκε από την απελπισία, αδιαφορώντας εντελώς για το καλό των άλλων.

«Και τώρα, Κύριε, λάβε, δέομαί Σου, την ψυχήν μου απ'εμού, διότι είναι κάλλιον εις εμέ να αποθάνω παρά να ζω. Και είπε Κύριος, Είναι καλόν να αγανακτής; Και εξήλθεν ο Ιωνάς από της πόλεως, και εκάθησε κατά το ανατολικόν μέρος της πόλεως, και εκεί έκαμεν εις εαυτόν καλύβην, και εκάθητο υποκάτω αυτής εν τη σκιά, εωσού ίδη τί έμελλε να γείνη εις την πόλιν. Και διέταξε Κύριος ο Θεός κολοκύνθην, και έκαμε να αναβή επάνωθεν του Ιωνά, διά να ήναι σκιά υπεράνω της κεφαλής αυτού, διά να ανακουφίση αυτόν από της θλίψεως αυτού. Και εχάρη ο Ιωνάς δια την κολοκύνθην χαράν μεγάλην.» (Ιωνάς 4:3-6).

Τότε ο Θεός έδωσε στον Ιωνά ένα μάθημα με μια παραβολή:

«Και διέταξεν ο Θεός σκώληκα, ότε εχάραξεν η αυγή την επαύριον, και επάταξε την κολοκύνθην, και εξηράνθη. Και καθώς ανέτειλεν ο ήλιος, διέταξεν ο Θεός άνεμον ανατολικόν καυστικόν. Και προσέβαλεν ο ήλιος επί την κεφαλήν του Ιωνά, ώστε ωλιγοψύχησε. Και εζήτησεν εν τη ψυχή αυτού να αποθάνη, και είπεν, Είναι κάλλιον εις εμέ να αποθάνω παρά να ζω.

Και είπεν ο Θεός προς τον Ιωνά, Είναι καλόν να αγανακτής διά την κολοκύνθην;

Και είπε, Καλόν είναι να αγανακτώ έως θανάτου.

Και είπε Κύριος, Συ ελυπήθης υπέρ της κολοκύνθης, διά την οποίαν δεν εκοπίασας, αλλ'ουδέ έκαμες αυτήν να αυξήση, ήτις εγεννήθη εν μια νυκτί, και εν μια νυκτί εχάθη. Και Εγώ δεν έπρεπε να λυπηθώ υπέρ της Νινευή, της πόλεως της με-

γάλης, εν η υπάρχουσι πλειότεροι των δώδεκα μυριάδων ανθρώπων, οίτινες δεν διακρίνουσι την δεξιάν αυτών από της αριστεράς αυτών, και κτήνη πολλά;» (Ιωνάς 4:7-11).

Συγκεχυμένος, ταπεινωμένος και ανίκανος να καταλάβει το σκοπό του Θεού στο να σώσει τη Νινευή, ο Ιωνάς είχε μολαταύτα εκπληρώσει την εντολή που του είχε ανατεθεί να προειδοποιήσει τη μεγάλη εκείνη πόλη. Και παρόλο ότι το προρρηθέν εκείνο γεγονός δε συνέβη, το προειδοποιητικό όμως μήνυμα προερχόταν από το Θεό. Και εκπλήρωσε το σκοπό που ο Θεός τού προόριζε να εκπληρώσει.

Η δόξα της χάρης του φανερώθηκε ανάμεσα στους ειδωλολάτρες. Εκείνοι που για πολύ καιρό είχαν καθίσει «εν σκότει θανάτου», είχαν δεθεί «εν θλίψει και σιδήρω», «εβόησαν προς τον Κύριον εν τη θλίψει αυτών και έσωσεν αυτούς από των αναγκών αυτών. Και εξήγαγεν αυτούς εκ του σκότους και εκ της σκιάς του θανάτου, και τα δεσμά αυτών συνέτριψεν». «Αποστέλλει τον λόγον Αυτού και ιατρεύει αυτούς, και ελευθερώνει από της φθοράς αυτών.» (Ψαλμ. 107:10,13,14,20).

Κατά την επίγεια διακονία Του ο Χριστός αναφέρθηκε στο καλό που προέκυψε από του Ιωνά το κήρυγμα στη Νινευή, και σύγκρινε τους κατοίκους του ειδωλολατρικού εκείνου κέντρου με τον αυτοκαλούμενο λαό του Θεού των ημερών Του. Δήλωσε:

«΄Ανδρες Νινευίται θέλουσιν αναστηθή εν τη κρίσει μετά της γενεάς ταύτης, και θέλουσι κατακρίνει αυτήν, διότι μετενόησαν εις το κήρυγμα του Ιωνά. Και ιδού, πλειότερον του Ιωνά είναι εδώ.» (Ματθ. 12:40,41).

Σ'ένα πολυάσχολο κόσμο, γεμάτο από το θόρυβο του εμπορίου και τους διαπληκτισμούς των συναλλαγών, όπου οι άνθρωποι αγωνίζονταν να συγκεντρώσουν όσα περισσότερα μπορούσαν για τον εαυτό τους, είχε παρουσιασθεί ο Χριστός. Και πάνω από την οχλοβοή ακούσθηκε σαν σάλπιγγα του Θεού η φωνή Του:

«Τί θέλει ωφελήσει τον άνθρωπον, εάν κερδήση τον κόσμον όλον, και ζημιωθή την ψυχήν αυτού; Ή τί θέλει δώσει ο άνθρωπος εις ανταλλαγήν της ψυχής αυτού;» (Μάρκ. 8:36,37).

΄Οπως το κήρυγμα του Ιωνά ήταν σημείο στους Νινευίτες, έτσι ήταν το κήρυγμα του Χριστού σημείο στη γενεά Του. Αλλά τι αντίθεση στην αποδοχή του λόγου! Παρά την αδιαφορία και τους χλευασμούς ο Σωτήρας εξακολουθούσε να εργάζεται μέχρι που ολοκλήρωσε την αποστολή Του. Το μάθημα είναι για τους σύγ-

χρονους απεσταλμένους του Θεού, όταν οι πόλεις των εθνών έχουν την ίδια πραγματική ανάγκη να γνωρίσουν τις χαρακτηριστικές ιδιότητες και τις προθέσεις του αληθινού Θεού όπως οι Νινευίτες του παλιού καιρού. Οι πρεσβευτές του Χριστού πρέπει να υποδείξουν στους ανθρώπους ένα κόσμο ανώτερο που έχει εξαφανισθεί.

Σύμφωνα με τη διδαχή των Αγίων Γραφών, η μόνη πόλη στην οποία πρέπει να προσβλέπουμε, είναι η πόλη της οποίας τεχνίτης και δημιουργός είναι ο Θεός. Με τα μάτια της πίστης ο άνθρωπος μπορεί να διακρίνει τα πρόθυρα του ουρανού να λαμποκοπούν με τη δόξα του Θεού. Με τους υπηρετούντες δούλους Του ο Κύριος Ιησούς καλεί τους ανθρώπους να αγωνισθούν για να αποκτήσουν με καθαγιασμένη φιλοδοξία την αιώνια κληρονομιά. Τους παροτρύνει να συγκεντρώσουν θησαυρό πλάι στο θρόνο του Θεού.

Σίγουρα και σύντομα μια παγκόσμια σχεδόν ενοχή θα βαρύνει τους κατοίκους των πόλεων εξαιτίας της σταθερής αύξησης της παρανομίας. Η επικρατούσα διαφθορά είναι αδύνατο να περιγραφεί από την ανθρώπινη πένα. Η κάθε ημέρα παρουσιάζει καινούριες αποκαλύψεις προστριβών, δωροδοκιών και εξαπατήσεων. Η κάθε ημέρα δημιουργεί το αποκαρδιωτικό ρεκόρ της βίας, της ανομίας, της αδιαφορίας για την ανθρώπινη συμφορά, της βάρβαρης και δαιμονικής καταστροφής της ανθρώπινης ζωής. Η κάθε ημέρα μαρτυρεί την αύξηση των διανοητικών διαταραχών, των εγκλημάτων και αυτοκτονιών.

Από γενεά σε γενεά ο Σατανάς προσπάθησε να κρατήσει τους ανθρώπους στην άγνοια για τα καλοπροαίρετα σχέδια του Κυρίου. Επιχείρησε να απομακρύνει από τα μάτια τους τα σημαντικά χαρακτηριστικά του νόμου του Θεού - τις αρχές της δικαιοσύνης, της ευσπλαχνίας και της αγάπης που συνεπάγεται ο νόμος.

Οι άνθρωποι καυχώνται για τη θαυμαστή πρόοδο του διαφωτιστικού αιώνα στον οποίο ζούμε. Ο Θεός όμως βλέπει τη γη γεμάτη από βία και παρανομία. Οι άνθρωποι διακηρύττουν ότι ο νόμος του Θεού καταργήθηκε και ότι η Γραφή δεν είναι αξιόπιστη. Το αποτέλεσμα είναι ένα κύμα κακού να σαρώνει ολόκληρο τον κόσμο, παρόμοιο του οποίου δεν παρουσιάσθηκε από τον καιρό του Νώε και του αποστάτη Ισραήλ. Η ευγένεια της ψυχής, η καλοσύνη, η ευλάβεια εξοστρακίζονται για τον ένοχο πόθο πραγμάτων απαγορευμένων. Ο μαύρος πίνακας των εγκλημάτων που

διαπράττονται χάρη του κέρδους, είναι ικανός να κάνει το αίμα να παγώσει στις φλέβες και να γεμίσει με φρίκη την ψυχή.

Ο Θεός μας είναι Θεός ευσπλαχνικός. Στους παραβάτες του νόμου Του φέρεται με μακροθυμία και με στοργική σπλαχνικότητα. Αλλά στις ημέρες μας, όταν οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν τόσες πολλές ευκαιρίες να εξοικειωθούν με το θεϊκό νόμο, όπως αυτός αποκαλύπτεται από το ΄Αγιο Πνεύμα, ο μεγάλος Κυβερνήτης του σύμπαντος δεν μπορεί να παρατηρεί αδιάφορος την ασέβεια των πόλεων όπου κυριαρχεί η βία και το έγκλημα. Το τέλος της ανεκτικότητας του Θεού για εκείνους που εξακολουθούν να παραμένουν στην ανυπακοή, είναι τώρα πια πολύ κοντά.

Πρέπει να απορούν οι άνθρωποι για τη σύντομη και απρόσμενη αλλαγή της συμπεριφοράς του ΄Υπατου ΄Αρχοντα έναντι των κατοίκων του αμαρτωλού κόσμου; Πρέπει να απορούν όταν η τιμωρία ακολουθεί την παράβαση και την αυξανόμενη εγκληματικότητα; Πρέπει να απορούν ότι ο Θεός φέρνει την καταστροφή και το θάνατο σ'εκείνους των οποίων τα παράνομα κέρδη έχουν αποκτηθεί με το δόλο και την εξαπάτηση; Παρά το γεγονός ότι περισσό φως ως προς τις απαιτήσεις του Θεού έλαμψε στο δρόμο τους, πολλοί αρνήθηκαν να αναγνωρίσουν την κυριότητα του Θεού και προτίμησαν να παραμείνουν κάτω από το μαύρο λάβαρο του επινοητή της κάθε ανταρσίας εναντίον της διακυβέρνησης του ουρανού.

Η ανεκτικότητα του Θεού υπήρξε πολύ μεγάλη, τόσο μεγάλη που όταν αναλογιζόμαστε την αδιάκοπη προσβολή των αγίων εντολών Του, εκπλησσόμαστε. Ο παντοδύναμος Θεός έχει επιβάλλει στο δικό Του νομοθετικό έμβλημα δύναμη περιορισμού. Δίχως άλλο όμως θα εγερθεί για να τιμωρήσει τους ασεβείς που με τέτοια θρασύτητα περιφρονούν τις δίκαιες απαιτήσεις του Δεκαλόγου.

Ο Θεός χορηγεί στους ανθρώπους μια δοκιμαστική περίοδο. Είναι όμως ένα σημείο πέρα από το οποίο η θεϊκή υπομονή εξαντλείται και οι τιμωρίες του Θεού θα επιβληθούν στα σίγουρα. Ο Κύριος μακροθυμεί με τους ανθρώπους και με τις πόλεις, στέλλοντας ευσπλαχνικές προειδοποιήσεις για να τους σώσει από τη θεϊκή οργή. Αλλά θα έρθει καιρός όταν οι παρακλήσεις για ευσπλαχνία δε θα εισακούονται και το αντάρτικο στοιχείο που θα συνεχίσει να απορρίπτει το φως της αλήθειας, θα εξαλειφθεί προς όφελος δικό τους καθώς και εκείνων που διαφορετικά θα επηρεάζονταν από το παράδειγμά τους.

22. «Νινευή η π΄λις η μεγάλη»

Πλησιάζει ο καιρός όπου θα παρατηρηθεί τέτοια θλίψη στον κόσμο που κανένα ανθρώπινο βάλσαμο δε θα είναι ικανό να γιατρέψει. Το Πνεύμα του Θεού αποσύρεται. Θεομηνίες στη θάλασσα και στη στεριά ακολουθούν η μια την άλλη σε γοργή αλληλοδιαδοχή. Πόσο συχνά ακούμε για σεισμούς και ανεμοστρόβιλους, για πυρκαγιές και για πλημμύρες με τεράστιες απώλειες σε έμψυχο και άψυχο υλικό!

Οι συμφορές αυτές παρουσιάζονται σαν ιδιότροπα ξεσπάσματα από αδιοργάνωτες, ατίθασες, φυσικές δυνάμεις που δεν μπορούν με κανένα τρόπο να υποβληθούν στον ανθρώπινο έλεγχο. ΄Ομως μέσα σε όλες αυτές τις συμφορές ο σκοπός του Θεού είναι ευανάγνωστος. Συμπεριλαμβάνονται στα μέσα που Αυτός μετέρχεται, επιδιώκοντας να αφυπνίσει άνδρες και γυναίκες για να δουν τον κίνδυνο που διατρέχουν.

Του Θεού οι απεσταλμένοι στις μεγάλες πόλεις δεν πρέπει να αποθαρρύνονται από την ασέβεια, την αδικία και τη διαφθορά που είναι αναγκασμένοι να αντιμετωπίζουν ενώ προσπαθούν να διακηρύξουν τις αγαθές αγγελίες της σωτηρίας. Ο Κύριος θα εμψύχωνε κάθε τέτοιον εργάτη με το ίδιο μήνυμα που απεύθυνε στον Παύλο όταν ήταν στην ασεβή Κόρινθο: «Μη φοβού, αλλά ομίλει και μη σιωπήσης, διότι Εγώ είμαι μετά σου και ουδείς θέλει επιβάλει την χείρα επί σε διά να σε κακοποιήση, διότι έχω λαόν πολύν εν τη πόλει ταύτη.» (Πράξ. 18:9,10).

Αυτοί που ασχολούνται με το ψυχοσωτήριο έργο, ας θυμούνται ότι αν και υπάρχουν πολλοί που δε θα δώσουν προσοχή στις παροτρύνσεις του λόγου του Θεού, ολόκληρος όμως ο κόσμος δε θα αποστραφεί το φως και την αλήθεια, ούτε τις επικλήσεις ενός υπομονητικού και ανεκτικού Σωτήρα. Σε κάθε πόλη, όπου μπορεί να βρίθει η βία και το έγκλημα, υπάρχουν πολλοί οι οποίοι, με την κατάλληλη διδασκαλία, μπορούν να γίνουν οπαδοί του Ιησού. Με αυτόν τον τρόπο χιλιάδες μπορούν να επηρεασθούν από τη σώζουσα αλήθεια και να οδηγηθούν να δεχθούν το Χριστό ως προσωπικό τους Σωτήρα.

Το άγγελμα του Θεού για τους σημερινούς κατοίκους της γης είναι: «Γίνεσθε έτοιμοι, διότι καθ'ήν ώραν δεν στοχάζεσθε, έρχεται ο υιός του ανθρώπου.» (Ματθ. 24:44). Οι επικρατούσες κοινωνικές συνθήκες, ιδίως των μεγαλουπόλεων των διαφόρων εθνών, διατυμπανίζουν καθαρά σαν τη βροντή ότι έφθασε η ώρα της κρίσης του Θεού και ότι το τέλος κάθε επίγειου πράγματος πλησίασε.

22. «Νινευή η π΄λις η μεγάλη»

Βρισκόμαστε στο κατώφλι της κρίσης των αιώνων. Με σύντομη αλληλοδιαδοχή εκτυλίσσονται οι τιμωρίες του Θεού - πυρκαγιές, πλημμύρες και σεισμοί παράλληλα με πολέμους και αιματοχυσίες. Στον καιρό αυτό δεν πρέπει να μας εκπλήσσουν τα μεγάλα και αποφασιστικά γεγονότα. Επειδή ο άγγελος της ευσπλαχνίας δεν μπορεί επί πολύ ακόμη να προφυλάξει τους αμετανόητους. «Ιδού, ο Κύριος εξέρχεται από του τόπου Αυτού διά να παιδεύση τους κατοίκους της γης ένεκεν της ανομίας αυτών. Η δε γη θέλει ανακαλύψει τα αίματα αυτής, και δεν θέλει σκεπάσει πλέον τους πεφονευμένους αυτής.» (Ησ. 26: 21).

Η καταιγίδα της οργής του Θεού συγκεντρώνεται. Θα επιζήσουν εκείνοι μόνο που θα ανταποκριθούν στις κλήσεις της ευσπλαχνίας, όπως οι κάτοικοι της Νινευή στο κήρυγμα του Ιωνά, και θα καθαγιασθούν χάρη στην υπακοή τους στους νόμους του θεϊκού Κυβερνήτη. Μόνο οι δίκαιοι θα κρυφθούν «εν τω Χριστώ εις τον Θεόν» μέχρι να περάσει η καταστροφή. Ας είναι αυτά τα λόγια της ψυχής:

Καταφύγιο εγώ δεν έχω άλλο
Από Σένα, Προπύργιό μου το μεγάλο.
Ταλαίπωρη μου την ψυχή
Μη την αφήσεις μοναχή.
Κρύψε με, Σωτήρα, κρύψε με,
Γερά στην αγκαλιά Σου σφίξε με,
Μέχρι που της ζωής η θύελλα περάσει
Κι ελεύθερη η ψυχή στον ουρανό να φθάσει.

Η ΑΣΣΥΡΙΑΚΗ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

Τα τελευταία χρόνια του δύσμοιρου βασιλείου του Ισραήλ τα χαρακτήριζε μια τέτοια βία και αιματοχυσία που παρόμοια δεν είχε ιδεί ποτέ του, ούτε και στη χειρότερη περίοδο των συγκρούσεων και του αναβρασμού κάτω από τη δυναστεία του Αχαάβ. Πάνω από δύο αιώνες οι αρχηγοί των δέκα φυλών είχαν σπείρει στον άνεμο και θέριζαν τώρα τα ανεμομαζώματα. Ο ένας βασιλιάς δολοφονείτο μετά τον άλλον, ανοίγοντας δρόμο και σε άλλους φιλόδοξους να κυβερνήσουν. Ο Κύριος δήλωσε: «Αυτοί κατέστησαν βασιλείς, πλην ουχί παρ'Εμού, έκαμον άρχοντας, πλην χωρίς να έχω είδησιν.» Κάθε αρχή δικαιοσύνης είχε παραμερισθεί. Εκείνοι που θα έπρεπε να έχουν εμφανισθεί στα έθνη της γης ως θεματοφύλακες της θεϊκής χάρης, «εφέρθησαν απίστως προς τον Κύριον» και προς αλλήλους. (Ωσηέ 8:4, 5:7).

Χρησιμοποιώντας αυστηρότατες επιπλήξεις, ο Θεός επιδίωξε να αφυπνίσει το αμετανόητο έθνος να αναγνωρίσει τον επικείμενο κίνδυνο της ολοκληρωτικής καταστροφής. Μετά τον Ωσηέ και τον Αμώς έστειλε στις δέκα φυλές το ένα μήνυμα μετά το άλλο, εκλιπαρώντας τους να έρθουν σε κατανυκτική μετάνοια και απειλώντας τους με εξολοθρεμό σαν αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης παρανομίας. Ο Ωσηέ είπε:

> «Ηροτριάσατε ασέβειαν, εθερίσατε ανομίαν. Εφάγετε καρπόν ψεύδους διότι ήλπισας εις την οδόν σου, εις το πλήθος των ισχυρών σου. Διά τούτο απώλεια θέλει εγερθή μεταξύ των λαών σου και πάντα τα φρούριά σου θέλουσιν εκπορθηθή . . . Πρωί θέλει αφανισθή ολοτελώς ο βασιλεύς του Ισραήλ.» (Ωσηέ 10:13-15).

Για τον Εφραΐμ ο προφήτης έδωσε την ακόλουθη μαρτυρία: «Ξένοι κατέφαγον την δύναμιν αυτού και αυτός δεν γνωρίζει τούτο, και λευκαί τρίχες ανεφύησαν σποράδην εν αυτώ και αυτός δεν γνωρίζει τούτο.»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: (Ο προφήτης Ωσηέ συχνά αναφέρει τον Εφραΐμ ως τον αρχηγό της αποστασίας μεταξύ των δέκα φυλών του Ισραήλ, σαν σύμβολο του αποστατήσαντος έθνους).

Επειδή «ο Εφραΐμ συνετρίβη εν τη κρίσει», ανίκανος ο λαός των δέκα φυλών να διακρίνει το ολέθριο αποτέλεσμα της αμαρτωλής πορείας του, σε λίγο θα γινόταν «πλανώμενος μεταξύ των εθνών». (Ωσηέ 7:9, 8:3, 5:11, 9:17).

Μερικοί από τους άρχοντες του Ισραήλ υπέφεραν πολύ για την απώλεια του γοήτρου τους, και επιθυμούσαν να το επανακτήσουν. Αντί όμως να αποστραφούν τις πράξεις οι οποίες είχαν προξενήσει την εξασθένηση του έθνους, εξακολουθούσαν να παρανομούν, κολακευμένοι με την ιδέα πως όταν θα παρουσιαζόταν η ευκαιρία, θα επανακτούσαν την ποθούμενη πολιτική δύναμη συνάπτοντας συμμαχία με τους ειδωλολάτρες.

> «Είδεν ο Εφραΐμ την νόσον αυτού και ο Ιούδας το έλκος αυτού, και υπήγεν ο Εφραΐμ προς τον Ασσύριον.» «Ο Εφραΐμ είναι ως περιστερά δελεαζομένη, μη έχουσα σύνεσιν. Επικαλούνται την Αίγυπτον και υπάγουσιν εις την Ασσυρίαν.» «Κάμνουσι συνθήκην μετά των Ασσυρίων.» (Ωσηέ 5:13, 7:11, 12:1).

Με τον άνθρωπο του Θεού που είχε εμφανισθεί μπροστά στο θυσιαστήριο της Βαιθήλ, με τον Ηλία και με τον Ελισσαιέ, με τον Αμώς και με τον Ωσηέ ο Κύριος είχε επανειλημμένα παρουσιάσει στις δέκα φυλές τα κακά επακόλουθα της παρακοής. Με το να αντιστέκεται όμως και στις επιπλήξεις και στις παρακλήσεις, ο Ισραήλ βυθιζόταν όλο και περισσότερο στην αποστασία.

> «Ο Ισραήλ απεσκίρτησεν ως δάμαλις αποσκιρτώσα», δήλωσε ο Κύριος. «Ο λαός Μου είναι προσκεκολλημένος εις την αποστασίαν την κατ'Εμού.» (Ωσηέ 4:16, 11:7).

Κατά καιρούς οι τιμωρίες του Ουρανού έπεφταν βαρύτατες επάνω στον επαναστατημένο λαό. Ο Θεός ανήγγειλε:

> «Εφόνευσα αυτούς διά των λόγων του στόματός Μου, και αι κρίσεις σου θέλουσιν εξέλθει ως φως. Διότι έλεος θέλω και ουχί θυσίαν, και επίγνωσιν Θεού μάλλον παρά ολοκαυτώματα. Αυτοί όμως ως ο Αδάμ παρέβησαν την διαθήκην, εν τούτω εφέρθησαν απίστως προς Εμέ.» (Ωσηέ 6:5-7).

> «Ακούσατε τον λόγον του Κυρίου, υιοί Ισραήλ,» ήταν το τελευταίο μήνυμα που τους έστειλε. «Επειδή ελησμόνησας τον νόμον του Θεού σου, και Εγώ θέλω λησμονήσει τα τέκνα σου. Καθώς επλήθυναν, ούτως ημάρτησαν εις Εμέ. Την δόξαν των

εις ατιμίαν θέλω μεταβάλει . . . Θέλω επισκεφθή επ'αυτούς τας οδούς αυτών και ανταποδώσει εις αυτούς τας πράξεις αυτών.» (Ωσηέ 4:1,6-9).

Η ανομία του Ισραήλ μισόν αιώνα πριν από την ασσυριακή αιχμαλωσία ήταν ίδια με εκείνη του καιρού του Νώε και κάθε άλλης εποχής, όταν οι άνθρωποι είχαν απορρίψει το Θεό και είχαν ολοκληρωτικά παραδοθεί στην αμαρτία. Η εξύψωση της φύσης επάνω από το Θεό της φύσης, η λατρεία των δημιουργημάτων και όχι του Δημιουργού πάντοτε κατέληγαν στο χειρότερο κακό. Έτσι, όταν ο λαός Ισραήλ με τη λατρεία του Βάαλ και της Αστάρτης απέδωσαν τη μέγιστη τιμή στις δυνάμεις της φύσης, αποχωρίσθηκαν από τη σχέση τους με κάθε τι το ανυψωτικό και εξευγενιστικό, και έπεσαν εύκολη λεία στον πειρασμό. Όταν οι αμυντικές δυνάμεις της ψυχής σαρώθηκαν, οι παραπλανημένοι λατρευτές έμειναν έναντι της αμαρτίας χωρίς φραγμό και παραδόθηκαν στα αμαρτωλά πάθη της ανθρώπινης καρδιάς.

Εναντίον της μεγάλης καταδυνάστευσης, της κατάφωρης αδικίας, της ασυνήθιστης πολυτέλειας και σπατάλης, της αδιάντροπης μέθης και κραιπάλης, της αχαλίνωτης ακολασίας και παραλυσίας της εποχής τους, ύψωναν οι προφήτες τη φωνή τους. Άδικα όμως διαμαρτύρονταν, άδικα καυτηρίαζαν την αμαρτία. Ο προφήτης είπε:

«Μισούσι τον ελέγχοντα εν τη πύλη και βδελύττονται τον λαλούντα εν ευθύτητι.» «Καταθλίβετε τον δίκαιον, δωροδοκείσθε και καταδυναστεύετε τους πτωχούς εν τη πύλη.» (Αμώς 5:10, 12).

Τέτοια ήταν μερικά από τα αποτελέσματα που επακολούθησαν το στήσιμο των δύο χρυσών μοσχαριών που έκανε ο Ιεροβοάμ. Η πρώτη απομάκρυνση από το καθιερωμένο σύστημα λατρείας είχε οδηγήσει στη σύσταση χυδαιότερων μορφών ειδωλολατρίας, μέχρις ότου ολόκληρος σχεδόν ο πληθυσμός της χώρας επιδόθηκε στις δελεαστικές συνήθειες της λατρείας της φύσης. Λησμονώντας το Δημιουργό τους, οι Ισραηλίτες «διεφθάρησαν βαθέως». (Ωσηέ 9:9).

Οι προφήτες εξακολουθούσαν να διαμαρτύρονται για τις κακές αυτές πράξεις και να εκλιπαρούν για καλοπραγία. Ο Ωσηέ παρότρυνε:

«Σπείρατε δι'εαυτούς εν δικαιοσύνη, θερίσατε εν ελέει. Ανοίξατε την αφειμένην σας γην, διότι είναι καιρός να εκζητήσητε τον Κύριον, εωσού έλθη και επισταλάξη δικαιοσύνην

εφ'υμάς.» «Συ επίστρεψον προς τον Θεόν σου, φύλαττε έλεος και κρίσιν, και έλπιζε επί τον Θεόν σου διά παντός.» «Ισραήλ, επίστρεψον προς Κύριον τον Θεόν σου, διότι έπεσας διά της ανομίας σου . . . Είπατε προς Αυτόν, Αφαίρεσον πάσαν την ανομίαν ημών και δέχθητι ημάς ευμενώς.» (Ωσηέ 10:12, 12:6, 14:1,2).

Πολλές ευκαιρίες είχαν προσφερθεί στους παραβάτες για να μετανοήσουν. Την ώρα της χειρότερης αποστασίας τους και της μεγαλύτερης ανάγκης τους, το μήνυμα του Θεού γι'αυτούς ήταν μήνυμα συγχώρησης και ελπίδας. Ο Θεός δήλωσε: «Απωλέσθης, Ισραήλ, πλην εν Εμοί είναι η βοήθειά σου. Πού είναι ο βασιλεύς σου; πού; ας σε σώση τώρα.» (Ωσηέ 13:9,10).

Ο προφήτης ικέτευε:

«Έλθετε και ας επιστρέψωμεν προς τον Κύριον,
Διότι Αυτός διεσπάραξε, και θέλει μας ιατρεύσει.
Επάταξε, και θέλει περιδέσει την πληγήν ημών.
Θέλεις αναζωοποιήσει ημάς μετά δύο ημέρας.
Εν τη τρίτη ημέρα θέλεις μας αναστήσει
Και θέλομεν ζη ενώπιον Αυτού.
Τότε θέλομεν γνωρίσει
Και θέλομεν εξακολουθεί να γνωρίζωμεν τον Κύριον.
Η έξοδος Αυτού είναι προδιατεταγμένη ως η αυγή,
Και θέλει ελθεί προς ημάς ως υετός,
Ως βροχή όψιμος και πρώιμος επί την γην.»

Ωσηέ 6:1-3

Σ'εκείνους που είχαν λησμονήσει το αιωνόβιο σχέδιο για την απολύτρωση των παγιδευμένων από τη δύναμη του Σατανά αμαρτωλών, ο Κύριος πρόσφερε αποκατάσταση και ειρήνη. Δήλωσε:

«Θέλω ιατρεύσει την αποστασίαν αυτών, θέλω αγαπήσει αυτούς εγκαρδίως διότι ο θυμός Μου απεστράφη από αυτού. Θέλω είσθαι ως δρόσος εις τον Ισραήλ, ως κρίνον θέλει ανθήσει, και θέλει εκτείνει τας ρίζας αυτού ως δένδρον του Λιβάνου. Οι κλάδοι αυτού θέλουσιν εξαπλωθή, και η δόξα αυτού θέλει είσθαι ως ελαίας, και η οσμή αυτού ως του Λιβάνου. Θέλουσιν επιστρέψει και καθίσει υπό την σκιάν αυτού, θέλουσιν αναζήσει ως σίτος και ανθίσει ως άμπελος. Η μνήμη αυτού θέλει είσθαι ως οίνος Λιβάνου. Ο Εφραΐμ θέλει ειπεί, Τί έχω

να κάμω πλέον μετά των ειδώλων; Εγώ ήκουσα και θέλω παραφυλάξει αυτόν. Εγώ είμαι εις αυτόν ως ελάτη ευθαλής, απ'Εμού ο καρπός σου θέλει προέλθει.

Τίς είναι σοφός και θέλει εννοήσει ταύτα; συνετός, και θέλει γνωρίσει αυτά; διότι ευθείαι είναι αι οδοί του Κυρίου και οι δίκαιοι θέλουσι περιπατεί εν αυταίς, οι δε παραβάται θέλουσι πέσει εν αυταίς.» (Ωσηέ 14:4-9).

Τα προερχόμενα από την αναζήτηση του Θεού οφέλη τονίζονταν με ιδιαίτερη έμφαση. Ο Κύριος προσκαλούσε:

«Εκζητήσατέ Με, και θέλετε ζήσει. Και μη εκζητείτε την Βαιθήλ, και μη εισέρχεσθε εις Γάλγαλα, και μη διαβαίνετε εις Βηρσαβεέ, διότι τα Γάλγαλα θέλουσιν υπάγει εξάπαντος εις αιχμαλωσίαν, και η Βαιθήλ θέλει καταντήσει εις το μηδέν.» «Εκζητήσατε το καλόν και ουχί το κακόν, διά να ζήσητε, και ούτω Κύριος ο Θεός των δυνάμεων θέλει είσθαι μεθ'υμών, καθώς είπετε. Μισείτε το κακόν, και αγαπάτε το καλόν, και αποκαταστήσατε την κρίσιν εν τη πύλη. Ίσως Κύριος ο Θεός των δυνάμεων ελεήση το υπόλοιπον του Ιωσήφ.» (Αμώς 5:4,5,14,15).

Οι κατά πολύ υπερτερούντες μεταξύ εκείνων που άκουγαν τις προσκλήσεις αυτές αρνήθηκαν να επωφεληθούν από αυτές. Τόσο αντίθετα προς τις κακές επιθυμίες των αμετανοήτων ήταν τα λόγια των απεσταλμένων του Θεού, ώστε ο ειδωλολάτρης ιερέας της Βαιθήλ έστειλε στο βασιλιά του Ισραήλ για να του πει ότι «ο Αμώς συνώμοσεν εναντίον σου εν μέσω του οίκου Ισραήλ, ο τόπος δεν δύναται να υποφέρη πάντας τους λόγους αυτού.» (Αμώς 7:10).

Ο Θεός διακήρυξε με τον Ωσηέ:

«Ενώ ιάτρευον τον Ισραήλ, απεκαλύφθη τότε η ανομία του Εφραΐμ και η κακία της Σαμαρείας.» «Και η υπερηφανία του Ισραήλ μαρτυρεί κατά πρόσωπον αυτού, και δεν επιστρέφουσι προς Κύριον τον Θεόν αυτών, ουδέ εκζητούσιν Αυτόν διά πάντα ταύτα.» (Ωσηέ 7:1,10).

Από γενεά σε γενεά ο Κύριος είχε ανεχθεί τα παραστρατημένα παιδιά Του. Και τότε ακόμη, παρά την προκλητική ανταρσία, εξακολουθούσε να λαχταράει να τους φανερωθεί δείχνοντας την επιθυμία να τους σώσει και λέγοντας: «Τί να κάμω εις σε, Εφραΐμ; τί να κάμω εις σε, Ιούδα; διότι η καλωσύνη σας είναι ως νεφέλη πρωινή και ως δρόσος εωθινή ήτις παρέρχεται.» (Ωσηέ 6:4).

23. Η ασσυριακή αιχμαλωσία

Το μεγάλο κακό που είχε ξαπλωθεί στη χώρα, είχε καταντήσει αθεράπευτο. Τότε εκδόθηκε η κατά του Ισραήλ τρομερή απόφαση:

«Ο Εφραΐμ προσεκολλήθη εις τα είδωλα, αφήσατε αυτόν.» «Ήλθον αι ημέραι της επισκέψεως, αι ημέραι της ανταποδόσεως ήλθον, ο Ισραήλ θέλει γνωρίσει τούτο.» (Ωσηέ 4:17, 9:7).

Οι δέκα φυλές του Ισραήλ θα θέριζαν τώρα τους καρπούς της αποστασίας τους που είχε πρωταρχίσει με το στήσιμο των ξένων θυσιαστηρίων της Βαιθήλ και του Δαν. Η αγγελία του Θεού σ'αυτούς ήταν:

«Απέρριψεν αυτούς ο μόσχος σου, Σαμάρεια. Ο θυμός Μου εξήφθη εναντίον αυτών. Έως πότε δεν θέλουσι δυνηθή να καθαρισθώσι; Και τούτο βεβαίως έγεινεν υπό του Ισραήλ, ο τεχνίτης έκαμεν αυτό, όθεν αυτό δεν είναι Θεός. Ο μόσχος της Σαμαρείας θέλει γείνει συντρίμματα.» «Οι κάτοικοι της Σαμαρείας θέλουσι κατατρομάξει διά τον μόσχον της Βαιθ- αυέν, διότι ο λαός αυτού θέλει πενθήσει δι'αυτόν, και οι ειδωλοθύται αυτού χαίροντες εις αυτόν . . . Αυτός θέλει φερθή εις την Ασσυρίαν, δώρον προς τον βασιλέα Ιαρείβ (Σεναχερείμ).» (Ωσηέ 8:5,6, 10:5,6).

«Ιδού οι οφθαλμοί Κυρίου του Θεού είναι επί το βασίλειον το αμαρτωλόν, και θέλω αφανίσει αυτό από προσώπου της γης, πλην ότι δεν θέλω αφανίσει ολοτελώς τον οίκον του Ιακώβ, λέγει Κύριος. Διότι ιδού, Εγώ θέλω προστάξει, και θέλω λικμήσει τον οίκον Ισραήλ μεταξύ πάντων των εθνών, καθώς λικμάται ο σίτος εν τω κοσκίνω, και δεν θέλει πέσει κόκκος επί την γην. Υπό ρομφαίας θέλουσιν αποθάνει πάντες οι αμαρτωλοί του λαού μου, οι λέγοντες, Δεν θέλει μας εγγίσει ουδέ μας καταφθάσει κακόν.»

«Οι οίκοι οι ελεφάντινοι θέλουσιν απολεσθή, και οι οίκοι οι μεγάλοι θέλουσιν αφανισθή, λέγει Κύριος.» «Κύριος ο Θεός των δυνάμεων είναι όστις εγγίζει την γην, και τήκεται, και πάντες οι κατοικούντες εν αυτή θέλουσι πενθήσει.» «Οι υιοί σου και αι θυγατέρες σου θέλουσι πέσει διά ρομφαίας, και η γη σου θέλει μερισθή διά σχοινίου, και συ θέλεις τελευτήσει εν γη ακαθάρτω, ο δε Ισραήλ βεβαίως θέλει φερθή αιχμάλωτος εκ της γης αυτού.» «Επειδή θέλω κάνει τούτο εις σε, ετοιμάσθητι να απαντήσης τον Θεόν σου, Ισραήλ.» (Αμώς 9:8-10, 3:15, 9:5, 7:17, 4:12).

23. Η ασσυριακή αιχμαλωσία

Για ένα διάστημα οι προρρημένες αυτές κυρώσεις είχαν ανασταλεί και κατά τη βασιλεία του Ιεροβοάμ του Β΄ τα στρατεύματα του Ισραήλ είχαν κερδίσει σημαντικές νίκες. Η εποχή όμως αυτή της φαινομενικής ευημερίας δεν έφερε καμιά μεταβολή στις καρδιές των αμετανοήτων, και τελικά εκδόθηκε το διάταγμα: «Ο Ιεροβοάμ θέλει τελευτήσει διά ρομφαίας. ο δε Ισραήλ βεβαίως θέλει φερθή αιχμάλωτος εκ της γης αυτού.» (Αμώς 7:11).

Βασιλιάς και λαός δεν έδωσαν διόλου σημασία στη σοβαρότητα των λόγων αυτών. Τόσο αμετανόητοι είχαν γίνει. Ο Αμασίας, ένας από τους αρχηγούς των ειδωλολατρών ιερέων της Βαιθήλ, πειραγμένος από τα σαφή λόγια του προφήτη εναντίον του έθνους και του βασιλιά του, είπε στον Αμώς:

> «Ω, συ ο βλέπων, ύπαγε, φύγε εις την γην Ιούδα, και εκεί τρώγε άρτον, και εκεί προφήτευε. Εν δε τη Βαιθήλ μη προφητεύσης πλέον, διότι είναι αγιαστήριον του βασιλέως, και είναι οίκος του βασιλείου.» (Αμώς 7:12,13).

Επάνω σ'αυτό ο προφήτης απάντησε με σταθερότητα: «Ούτω λέγει Κύριος . . . ο Ισραήλ βεβαίως θέλει φερθή αιχμάλωτος εκ της γης αυτού.» (Αμώς 7:17).

Τα λόγια που ειπώθηκαν εναντίον των αποστατημένων φυλών, εκπληρώθηκαν κατά γράμμα. Η καταστροφή όμως του βασιλείου επήλθε βαθμηδόν. Τιμωρώντας ο Θεός δε λησμόνησε την ευσπλαχνία, και στην αρχή όταν «επήλθεν ο Φουλ βασιλεύς της Ασσυρίας εναντίον της γης», Μεναήμ, ο τότε βασιλιάς του Ισραήλ, δε φέρθηκε αιχμάλωτος αλλά του επιτράπηκε να παραμείνει στο θρόνο ως υποτελής της ασσυριακής επικράτειας.

> «Έδωκεν ο Μεναήμ εις τον Φουλ χίλια τάλαντα αργυρίου διά να ήναι μετ'αυτού η χειρ αυτού εις το να ενισχύση την βασιλείαν εν τη χειρί αυτού. Και απέσπασεν ο Μεναήμ το αργύριον από του Ισραήλ, από πάντων των δυνατών εις πλούτη, πεντήκοντα σίκλους αργυρίου αφ'εκάστου, διά να δώση εις τον βασιλέα της Ασσυρίας.» (Β΄Βασ. 15:19,20).

Αφού ταπείνωσαν τις δέκα φυλές, οι Ασσύριοι επέστρεψαν για ένα διάστημα στη χώρα τους.

Μακριά από του να μετανοήσει για το κακό που είχε επιφέρει στη χώρα του, «ο Μεναήμ δεν απεμακρύνθη κατά πάσας τας ημέρας αυτού από των αμαρτιών του Ιεροβοάμ υιού του Ναβάτ, όστις έκαμε τον Ισραήλ να αμαρτήση.» Οι διάδοχοί του, Φακείας και Φεκά, έπραξαν επίσης «πονηρά ενώπιον του Κυρίου» «Εν ταις ημέραις του Φεκά» ο οποίος βασίλεψε είκοσι χρόνια, ο Θε-

γλάθ-φελασάρ, ο βασιλιάς της Ασσυρίας, εισέβαλε στον Ισραήλ και έσυρε πίσω του πλήθη αιχμαλώτων από τις φυλές που κατοικούσαν στη Γαλιλαία και στην ανατολική πλευρά του Ιορδάνη. «Τους Ρουβηνίτας και τους Γαδίτας, και το ήμισυ της φυλής Μανασσή», μαζί με άλλους που κατοικούσαν στη «Γαλαάδ και την Γαλιλαίαν, πάσαν την γην Νεφθαλί». (Β΄Βασ. 15:18,24,28, Α΄Χρον. 5:26, Β΄Βασ. 15: 29), τους σκόρπισε μεταξύ των ειδωλολατρών, μετοικίζοντάς τους μακριά από την Παλαιστίνη.

Από το τρομερό αυτό πλήγμα το βασίλειο του βορρά δε συνήλθε ποτέ. Το εξασθενημένο υπόλοιπο συνέχισε να αυτοκυβερνάται, αν και στο εξής δεν του είχε επιτραπεί καμιά εξουσία. Ένας ακόμη αρχηγός, ο Ωσηέ, διαδέχθηκε το Φεκά. Σε λίγο το βασίλειο σαρώθηκε ολοκληρωτικά. Αλλά την ώρα εκείνη της θλίψης και της απελπισίας ο Θεός θυμήθηκε πάλι την ευσπλαχνία και έδωσε στο λαό Του ακόμη μια ευκαιρία να στραφούν από την ειδωλολατρία.

Τον τρίτο χρόνο της βασιλείας του Ωσηέ ο καλός βασιλιάς Εζεκίας άρχισε να βασιλεύει στον Ιούδα και όσο το δυνατό συντομότερα ανέλαβε να κάνει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στο λατρευτικό σύστημα του ναού των Ιεροσολύμων. Όρισε μια τελετή του Πάσχα και στον πανηγυρισμό αυτόν προσκάλεσε όχι μόνο τις φυλές του Ιούδα και του Βενιαμίν, στις οποίες βασιλιάς είχε χρισθεί ο Εζεκίας, αλλά επίσης και όλες τις βόρειες φυλές.

> Έγινε διακήρυξη ενός διαγγέλματος «διά παντός του Ισραήλ, από Βηρσαβεέ έως Δαν, να έλθωσι διά να κάμωσι πάσχα εις Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ εν Ιερουσαλήμ, διότι από πολλού χρόνου δεν είχον κάμει κατά το γεγραμμένον».
>
> «Και υπήγαν οι ταχυδρόμοι μετά των επιστολών, παρά του βασιλέως και των αρχόντων αυτού, διά παντός του Ισραήλ και Ιούδα, και κατά την προσταγήν του βασιλέως, λέγοντες, Υιοί Ισραήλ, επιστρέψατε προς Κύριον τον Θεόν του Αβραάμ, Ισαάκ και Ισραήλ, και Αυτός θέλει επιστρέψει εις τους εναπολειφθέντας από σας, όσοι διεσώθητε εκ χειρός των βασιλέων της Ασσυρίας . . . Μη σκληρύνητε τον τράχηλόν σας, καθώς οι πατέρες σας. Υποτάχθητε εις τον Κύριον και εισέλθετε εις το αγιαστήριον Αυτού, το οποίον ηγίασεν εις τον αιώνα. Και δουλεύσατε Κύριον τον Θεόν σας, διά να αποτρέψει την έξαψιν του θυμού Αυτού αφ'υμών. Διότι εάν επιστρέψητε προς τον Κύριον, οι αδελφοί σας και τα τέκνα σας θέλουσιν ευρεί έλεος έμπροσθεν των αιχμαλωτισάντων αυτούς, και θέλουσιν επανέλθει εις την γην ταύτην. Διότι οικτίρμων και ελεήμων είναι

Κύριος ο Θεός σας, και δεν θέλει αποστρέψει το πρόσωπον Αυτού από σας, εάν επιστρέψητε προς Αυτόν.» (Β΄Χρον. 30:5-9).

Απεσταλμένοι από τον Εζεκία με το διάγγελμα, «διήλθον οι ταχυδρόμοι από πόλεως εις πόλιν διά της γης του Εφραΐμ και Μανασσή, και έως Ζαβουλών.» Ο Ισραήλ όφειλε να αναγνωρίσει στην πρόσκληση αυτή μια έκκληση για να μετανοήσουν και να επιστρέψουν στο Θεό. Οι εναπομείναντες όμως από τις δέκα φυλές που κατοικούσαν ακόμη στα άλλοτε ακμάζοντα εδάφη του βασιλείου του βορρά, φέρθηκαν στους απεσταλμένους του Ιούδα με αδιαφορία και μάλιστα με περιφρόνηση. «Κατεγέλασαν αυτούς και εμυκτήρισαν αυτούς.» Μερικοί όμως ανταποκρίθηκαν ευχαρίστως. «Τινές όμως εκ του Ασήρ και Μανασσή και Ζαβουλών υπέκλιναν, και ήλθον εις Ιερουσαλήμ . . . διά να κάμωσι την εορτήν των αζύμων.» (Β΄Χρον. 30:10-13).

Δύο περίπου χρόνια αργότερα η Σαμάρεια υπέστη την εισβολή των ασσυριακών στρατευμάτων κάτω από την ηγεσία του Σαλμανασάρ και κατά την πολιορκία που ακολούθησε, πλήθη ολόκληρα εξολοθρεύθηκαν από το λιμό, από τις ασθένειες και από τη σφαγή. Η πόλη και το έθνος έπεσαν, και το καταμελησμένο υπόλοιπο των δέκα φυλών φέρθηκε μακριά αιχμάλωτο και διασκορπίσθηκε στις επαρχίες του ασσυριακού βασιλείου.

Η καταστροφή που βρήκε το βασίλειο του βορρά ήταν μια κατευθείαν τιμωρία από τον Ουρανό. Οι Ασσύριοι δεν ήταν παρά τα όργανα του Θεού για τη διεκπεραίωση του σκοπού Του. Μέσο του Ησαΐα, ο οποίος άρχισε να προφητεύει λίγο πριν από την πτώση της Σαμάρειας, ο Κύριος αποκαλεί τα ασσυριακά στρατεύματα «την ράβδον του θυμού Μου.» «Η εν τη χειρί αυτού (του Ασσυρίου) μάστιξ», είπε, «είναι η οργή Μου». (Ησ. 10:5).

Σοβαρά «οι υιοί Ισραήλ ημάρτησαν εις Κύριον τον Θεόν αυτών . . . και έπραττον πονηρά πράγματα.» «Δεν υπήκουσαν, αλλά . . . απέρριψαν τα διατάγματα Αυτού και την διαθήκην Αυτού, την οποίαν έκαμε μετά των πατέρων αυτών, και τας διαμαρτυρήσεις Αυτού τας οποίας διεμαρτυρήθη εναντίον αυτών.» Επειδή «εγκατέλιπον πάσας τας εντολάς Κυρίου του Θεού αυτών και έκαμον εις εαυτούς δύο χωνευτά, δύο μόσχους, και έκαμον άλση και προσεκύνησαν πάσαν την στρατιάν του ουρανού, και ελάτρευσαν τον Βάαλ», επειδή πεισματικά αρνήθηκαν να μετανοήσουν, γι'αυτό ο Κύριος «κατέθλιψεν αυτούς και παρέδωκεν αυτούς εις την χείρα των διαρπα-

ζόντων, εωσού απέρριψεν αυτούς από προσώπου Αυτού», σύμφωνα με τις σαφείς προειδοποιήσεις που τους είχε στείλει «διά χειρός πάντων των δούλων Αυτού των προφητών». Έτσι, «μετωκίσθη ο Ισραήλ από της γης αυτού εις την Ασσυρίαν έως της ημέρας ταύτης», «διότι δεν υπήκουσαν της φωνής Κυρίου του Θεού αυτών, αλλά παρέβησαν την διαθήκην Αυτού, πάντα όσα προσέταξε Μωυσής ο δούλος του Κυρίου». (Β΄Βασ. 17:7,11,14-16, 20,23, 18:12).

Στέλλοντας τις τρομερές τιμωρίες στις δέκα φυλές, ο Κύριος είχε ένα σοφό, φιλεύσπλαχνο σκοπό. Εκείνο που δεν μπορούσε πια να κάνει με αυτούς στη χώρα των πατέρων τους, θα προσπαθούσε να το επιτελέσει σκορπίζοντάς τους μεταξύ των εθνών. Το σχέδιό Του για τη σωτηρία όλων εκείνων που θα προτιμούσαν να επωφεληθούν από τη συγχώρηση μέσο του Σωτήρα της ανθρώπινης φυλής έπρεπε να εκπληρωθεί.

Και με τις συμφορές που βρήκαν τον Ισραήλ, ετοίμαζε το δρόμο της δόξας Του για να αποκαλυφθεί στα έθνη της γης. Δεν ήταν όλοι αμετανόητοι όσοι φέρθηκαν στην αιχμαλωσία. Ανάμεσά τους ήταν μερικοί που είχαν μείνει πιστοί στο Θεό, και άλλοι που είχαν ταπεινωθεί μπροστά Του. Μεταχειριζόμενος αυτούς που ήταν υιοί του Θεού του ζώντος» (Ωσηέ 1:10), θα οδηγούσε πλήθη του ασσυριακού βασιλείου στην επίγνωση των ιδιοτήτων του χαρακτήρα Του και της ευεργετικής ιδιότητας του νόμου Του.

«ΗΦΑΝΙΣΘΗ ΔΙ'ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΓΝΩΣΕΩΣ»

Η εύνοια του Θεού για τον Ισραήλ πάντοτε εξαρτάτο από την υπακοή τους. Στους πρόποδες του Σινά είχαν σφραγίσει με διαθήκη τη σχέση τους με Αυτόν ως «ο εκλεκτός από πάντων των λαών». Είχαν με επισημότητα υποσχεθεί να ακολουθήσουν το δρόμο της υπακοής. «Πάντα όσα είπεν ο Κύριος, θέλομεν πράξει», είχαν πει. Και όταν μερικές ημέρες αργότερα ο νόμος του Θεού υπαγορεύθηκε από το Σινά, και πρόσθετη νουθεσία σε μορφή διαταγμάτων και κυρώσεων είχε γνωστοποιηθεί μέσο του Μωυσή, οι Ισραηλίτες είχαν με μια πάλι φωνή υποσχεθεί: «Πάντας τους λόγους τους οποίους ελάλησεν ο Κύριος, θέλομεν κάμει.» Όταν επικυρώθηκε η διαθήκη, ο λαός είχε ακόμη μια φορά ενωθεί λέγοντας: «Πάντα όσα ελάλησεν ο Κύριος, θέλομεν κάμνει και θέλομεν υπακούει.» (Έξ. 19:5,8, 24:3,7). Ο Θεός είχε εκλέξει τον Ισραήλ για λαό Του, και εκείνοι είχαν διαλέξει Αυτόν για Βασιλιά τους.

Προς το τέλος των περιπλανήσεών τους στην έρημο, οι όροι της διαθήκης επαναλήφθηκαν. Στη Βέελ-φεγώρ, ακριβώς στα σύνορα της υποσχεμένης Γης, όπου πολλοί είχαν πέσει θύματα στα δελεάσματα του πονηρού, όσοι παρέμειναν πιστοί, ανανέωσαν τις υποσχέσεις της αφοσίωσής τους στο Θεό. Ο Μωυσής τους είχε προειδοποιήσει για τους πειρασμούς που θα συναντούσαν στο μέλλον, και είχαν νουθετηθεί προσεκτικά να μείνουν χωρισμένοι από τα γειτονικά κράτη και να λατρεύουν ξέχωρα το Θεό.

Ο Μωυσής είχε συμβουλεύσει:

> «Τώρα λοιπόν άκουε, Ισραήλ, τα διατάγματα και τας κρίσεις, τας οποίας εγώ σας διδάσκω να κάμνητε, διά να ζήσητε και να εισέλθητε και να κληρονομήσητε την γην την οποίαν Κύριος ο Θεός των πατέρων σας δίδει εις εσάς. Δεν θέλετε

προσθέσει εις τον λόγον τον οποίον εγώ σας προστάζω, ουδέ θέλετε αφαιρέσει απ'αυτού, διά να φυλάττητε τας εντολάς Κυρίου του Θεού σας, τας οποίας εγώ σας προστάζω . . . Φυλάττετε λοιπόν και κάμνετε αυτά, διότι είναι η σοφία σας και η σύνεσίς σας ενώπιον των εθνών, τα οποία θέλουσιν ακούσει πάντα τα διατάγματα ταύτα και θέλουσιν ειπεί, Ιδού λαός σοφός και συνετός είναι το μέγα τούτο έθνος.» (Δευτ. 4:1-6).

Οι Ισραηλίτες είχαν ιδιαίτερα λάβει την εντολή να μην απομακρυνθούν από τις εντολές του Θεού, στις οποίες υπακούοντας θα αποκτούσαν δύναμη και ευλογία. Ο Θεός τούς είχε πει μέσο του Μωυσή: «Πρόσεχε εις σεαυτόν και φύλαττε καλώς την ψυχήν σου, μήποτε λησμονήσης τα πράγματα τα οποία είδον οι οφθαλμοί σου, και μήποτε χωρισθώσιν από της καρδίας σου κατά πάσας τας ημέρας της ζωής σου, αλλά δίδασκε αυτά εις τους υιούς σου και εις τους υιούς των υιών σου.» (Δευτ. 4:9).

Οι σκηνές που προκαλούσαν δέος σχετικά με την παράδοση του νόμου στο Σινά δεν έπρεπε να λησμονηθούν ποτέ. Σαφείς και αποφασιστικές ήταν οι προειδοποιήσεις που είχαν δοθεί στον Ισραήλ εναντίον των ειδωλολατρικών συνηθειών που επικρατούσαν στα γειτονικά έθνη. Δόθηκε η συμβουλή:

«Φυλάττετε καλώς τας ψυχάς σας . . . μήπως διαφθαρήτε και κάμητε εις εαυτούς είδωλον, εικόνα τινός μορφής, ομοίωμα αρσενικού ή θηλυκού,» «και μήπως υψώσης τους οφθαλμούς σου εις τον ουρανόν, και ιδών τον ήλιον, και την σελήνην, και τα άστρα, πάσαν την στρατιάν του ουρανού, πλανηθής και προσκυνήσης αυτά, και λατρεύσης αυτά, τα οποία Κύριος ο Θεός σου διεμοίρασεν εις πάντα τα έθνη τα υποκάτω παντός του ουρανού.» «Προσέχετε εις εαυτούς, μήποτε λησμονήσητε την διαθήκην Κυρίου του Θεού σας, την οποίαν έκαμε προς εσάς, και κάμητε εις εαυτούς είδωλον, εικόνα τινός το οποίον απηγόρευσε Κύριος ο Θεός σου.» (Δευτ. 4:15,16,19,23).

Ο Μωυσής ανέφερε τα κακά αποτελέσματα που θα είχε η απομάκρυνσή τους από τα προστάγματα του Κυρίου. Επικαλούμενος τη μαρτυρία του ουρανού και της γης, δήλωσε ότι αν μετά από μακρά παραμονή στη γη της επαγγελίας ο λαός ασπαζόταν διαφθαρμένες λατρευτικές αρχές και προσκυνούσε τα γλυπτά εικονίσματα και αρνείτο να επιστρέψει στη λατρεία του αληθινού Θεού, αυτό θα προκαλούσε την οργή του Κυρίου, αυτοί θα φέρονταν αιχμάλωτοι μακριά και θα διασκορπίζονταν μεταξύ των εθνών. Τους προειδοποίησε:

24. «Ηφανίσθη δι'έλλειψιν γνώσεως»

«Εξάπαντος θέλετε απολεσθή από της γης, προς την οποίαν διαβαίνετε τον Ιορδάνην διά να κυριεύσητε αυτήν. Δεν θέλετε πολυχρονίσει εν αυτή, αλλ'εξ ολοκλήρου θέλετε αφανισθή. Και θέλει σας διασκορπίσει ο Κύριος μεταξύ των λαών, και θέλετε εναπολειφθή ολίγοι τον αριθμόν μεταξύ των εθνών, εις τα οποία σας φέρει ο Κύριος. Και θέλετε λατρεύσει εκεί θεούς, έργα χειρών ανθρώπων, ξύλον και λίθον, τα οποία ούτε βλέπουσιν, ούτε ακούουσιν, ούτε τρώγουσιν, ούτε οσφραίνονται.» (Δευτ. 4: 26-28).

Η προφητεία αυτή που εκπληρώθηκε κατά μέρος στην εποχή των κριτών, συνάντησε την ολοκληρωτική και επακριβή επαλήθευσή της με την αιχμαλωσία του Ισραήλ στην Ασσυρία και του Ιούδα στη Βαβυλώνα.

Η αποστασία του Ισραήλ είχε προχωρήσει βαθμηδόν. Από γενεά σε γενεά ο Σατανάς είχε καταβάλει επανειλημμένες προσπάθειες για να κάνει το εκλεκτό έθνος να λησμονήσει αυτά που ήταν «αι εντολαί, τα διατάγματα και αι κρίσεις» και που αυτοί είχαν υποσχεθεί να φυλάξουν παντοτινά (Δευτ. 6:1). Ήξερε ότι αν κατάφερνε μόνο να κάνει τον Ισραήλ να λησμονήσει το Θεό και να αναζητήσει άλλους θεούς για να τους λατρέψει και να τους προσκυνήσει, τότε εξάπαντος θα αφανιζόταν. (Δείτε Δευτ. 8:19).

Ο εχθρός της εκκλησίας του Θεού στη γη ωστόσο δεν υπολόγισε τη φιλεύσπλαχνη φύση Εκείνου ο οποίος, γνωστός ως «ουδόλως αθωόνων τον ένοχον», δοξάζεται όμως ως «οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, φυλάττων έλεος εις χιλιάδας, συγχωρών ανομίαν και παράβασιν και αμαρτίαν». (Έξ. 34:6,7).

Παρά τις προσπάθειες του Σατανά να ματαιώσει το σκοπό του Θεού για τον Ισραήλ, ο Κύριος αποκαλύφθηκε με τη χάρη Του σε μερικές από τις σκοτεινότερες στιγμές της ιστορίας τους όταν φαινόταν ότι οι δυνάμεις του κακού θα απέσπαζαν τη νίκη. Παρουσίασε μπροστά στον Ισραήλ τα πράγματα εκείνα που είχαν χορηγηθεί για το καλό του έθνους. Δήλωσε μέσο του Ωσηέ: «Έγραψα προς αυτόν τα μεγαλεία του νόμου Μου, πλην ελογίσθησαν ως αλλότριον πράγμα.» «Εγώ εδίδαξα έτι τον Εφραΐμ να περιπατή, πιάνων αυτόν από των βραχιόνων αυτού, αλλά δεν εγνώρισαν ότι ιάτρευον αυτούς.» (Ωσηέ 8:12, 11:3). Ο Κύριος είχε φερθεί με τρυφερότητα απέναντί τους, διδάσκοντάς τους με τους προφήτες Του «στίχον επί στίχον, διδασκαλίαν επί διδασκαλίαν».

24. «Ηφανίσθη δι'έλλειψιν γνώσεως»

Αν ο Ισραήλ έδινε προσοχή στις αγγελίες των προφητών, θα είχαν αποφύγει την ταπείνωση που υπέστησαν. Επειδή επέμεναν να αποστρέφονται το νόμο Του, γι'αυτό ο Θεός αναγκάσθηκε να τους αφήσει να φερθούν αιχμάλωτοι. Τους είχε μηνύσει με τον Ωσηέ: «Ο λαός Μου ηφανίσθη δι'έλλειψιν γνώσεως. Επειδή συ απέρριψας την γνώσιν, και Εγώ απέρριψά σε . . . επειδή ελησμόνησας τον νόμον του Θεού σου.» (Ωσηέ 4:6).

Σε κάθε εποχή η παράβαση του νόμου του Θεού είχε τα ίδια πάντοτε αποτελέσματα. Τον καιρό του Νώε, όταν κάθε αρχή δικαιοσύνης είχε παραβιασθεί, και η ανομία είχε τόσο πολύ χειροτερεύσει και είχε διαδοθεί ώστε ο Θεός δεν μπορούσε να την ανεχθεί περισσότερο, βγήκε η απόφαση: «Θέλω εξαλείψει τον άνθρωπον, τον οποίον εποίησα, από προσώπου της γης.» (Γέν. 6:7). Στις ημέρες του Αβραάμ οι κάτοικοι των Σοδόμων απροκάλυπτα περιφρονούσαν το Θεό και το νόμο Του. Η ίδια εξακολουθούσε και τότε παρανομία, η ίδια διαφθορά, η ίδια αχαλίνωτη τρυφηλότητα που είχε χαρακτηρίσει και τον προκατακλυσμιαίο κόσμο. Οι κάτοικοι των Σοδόμων είχαν υπερβεί τα όρια της θεϊκής ανεκτικότητας, και τότε άναψε εναντίον τους η φωτιά της εκδίκησης του Θεού.

Η εποχή που προηγήθηκε από την αιχμαλωσία του δεκάφυλου Ισραήλ ήταν εποχή της ίδιας ανυπακοής και της ίδιας ασέβειας. Ο νόμος του Θεού δεν υπολογιζόταν για τίποτε, και αυτό άνοιξε διάπλατα τις πύλες της παρανομίας για τον Ισραήλ. Ο Ωσηέ ανήγγειλε: «Ο Κύριος έχει κρίσιν μετά των κατοίκων της γης, επειδή δεν υπάρχει αλήθεια, ουδέ έλεος, ουδέ γνώσις Θεού επί της γης. Επιορκία, και ψεύδος, και φόνος, και κλοπή, και μοιχεία επλημμύρισαν, και αίματα εγγίζουσιν αίματα.» (Ωσηέ 4:1,2).

Οι προφητείες για τιμωρία είχαν εξαγγελθεί από τον Αμώς και από τον Ωσηέ, και συνοδεύονταν από προρρήσεις μελλοντικής δόξας. Στις δέκα από καιρό επαναστατικές και αμεταμέλητες φυλές δεν είχε δοθεί υπόσχεση ολοκληρωτικής αποκατάστασης του προηγούμενου κύρους τους στην Παλαιστίνη. Μέχρι τη συντέλεια του κόσμου θα ήταν «πλανώμενοι εν μέσω των εθνών». Μέσο του Ωσηέ όμως δόθηκε μια προφητεία η οποία έθετε μπροστά τους το προνόμιο του να συμμετάσχουν στην τελική αποκατάσταση που θα γίνει στο λαό του Θεού στο τέλος της ιστορίας της γης, όταν ο Χριστός παρουσιασθεί ως «Βασιλεύς βασιλέων και Κύριος κυρίων».

24. «Ηφανίσθη δι'έλλειψιν γνώσεως»

Ο προφήτης είχε εξαγγείλει ότι οι δέκα φυλές επρόκειτο να παραμείνουν «πολλάς ημέρας χωρίς βασιλέως και χωρίς άρχοντος, και χωρίς θυσίας, και χωρίς αγάλματος, και χωρίς εφόδ και θεραφείμ». Ο προφήτης συνέχισε: «Μετά ταύτα θέλουσιν επιστρέψει οι υιοί Ισραήλ, και θέλουσι ζητήσει Κύριον τον Θεόν αυτών, και Δαβίδ τον βασιλέα αυτών, και θέλουσι φοβείσθαι τον Κύριον και την αγαθότητα Αυτού εν ταις εσχάταις ημέραις.» (Ωσηέ 3:4,5).

Με συμβολική γλώσσα ο Ωσηέ παρουσίασε στις δέκα φυλές το σχέδιο του Θεού να αποκαταστήσει σε κάθε μετανοούσα ψυχή που θα ενωνόταν με την εκκλησία Του, τις ευλογίες που είχαν δοθεί στον Ισραήλ τον καιρό της αφοσίωσής του σ'Αυτόν στη γη της επαγγελίας. Αναφερόμενος στον Ισραήλ όπως σε κάποιον στον οποίο λαχταράει να δείξει την ευσπλαχνία, ο Κύριος δήλωσε:

> «Ιδού, Εγώ θέλω εφελκύσει αυτήν, και θέλω φέρει αυτήν εις την έρημον, και θέλω λαλήσει προς την καρδίαν αυτής. Και εκείθεν θέλω δώσει εις αυτήν τους αμπελώνας αυτής, και την κοιλάδα του Αχώρ διά θύραν ελπίδος. Και θέλει ψάλλει εκεί, ως εν ταις ημέραις της νεότητος αυτής και ως εν τη ημέρα της αναβάσεως αυτής από γης Αιγύπτου. Και εν τη ημέρα εκείνη, λέγει Κύριος, θέλεις Με καλέσει, Ο ανήρ μου, και δεν θέλεις Με καλέσει πλέον, Ο Βάαλ μου. Διότι θέλω αφαιρέσει τα ονόματα των Βααλείμ από του στόματος αυτής, και δεν θέλουσιν αναφέρεσθαι πλέον τα ονόματα αυτών.» (Ωσηέ 2:14-17).

Στις τελευταίες ημέρες της ιστορίας της γης η διαθήκη του Θεού με το νομοταγή λαό Του θα ανανεωθεί.

> «Εν τη ημέρα εκείνη θέλω κάνει διαθήκην υπέρ αυτών προς τα θηρία του αγρού και προς τα πετεινά του ουρανού, και τα ερπετά της γης. Τόξον δε, και ρομφαίαν, και πόλεμον θέλω συντρίψει εκ της γης, και θέλω κατοικήσει αυτούς εν ασφαλεία. Και θέλω σε μνηστευθή εις Εμαυτόν εις τον αιώνα, και θέλω σε μνηστευθή εις Εμαυτόν εν δικαιοσύνη, και εν κρίσει, και εν ελέει, και εν οικτιρμοίς. Και θέλω σε μνηστευθή εις Εμαυτόν εν πίστει, και θέλεις γνωρίσει τον Κύριον.
>
> Και εν εκείνη τη ημέρα θέλω αποκριθή, λέγει Κύριος, θέλω αποκριθή προς τους ουρανούς, και αυτοί θέλουσιν αποκριθή προς την γην. Και η γη θέλει αποκριθή προς τον σίτον και τον οίνον και το έλαιον, και ταύτα θέλουσιν αποκριθή προς τον Ιεζραέλ. Και θέλω σπείρει αυτήν δι'Εμαυτόν επί της γης, και

θέλω ελεήσει την ουκ ηλεημένην. Και θέλω ειπεί προς τον λαόν Μου, Λαός Μου είσαι, και αυτοί θέλουσιν ειπεί, Θεός μου είσαι.» (Ωσηέ 2:18-23).

«Εν εκείνη τη ημέρα» «το υπόλοιπον του Ισραήλ και οι διασεσωσμένοι του οίκου του Ιακώβ . . . θέλουσιν επιστηρίζεσθαι επί Κύριον, τον Άγιον του Ισραήλ κατά αλήθειαν.» (Ησ. 10:20). Από κάθε «έθνος, και φυλήν και γλώσσαν και λαόν» θα υπάρχουν μερικοί που ευχαρίστως θα ανταποκριθούν στην αγγελία, «Φοβήθητε τον Θεόν και δότε δόξαν εις Αυτόν, διότι ήλθεν η ώρα της κρίσεως Αυτού.» Αυτοί θα στραφούν από κάθε είδωλο που τους κρατάει δεμένους στη γη, και θα προσκυνήσουν «τον ποιήσαντα τον ουρανόν και την γην και την θάλασσαν και τας πηγάς των υδάτων.» Θα απελευθερωθούν από κάθε περιπλοκή και θα παρουσιασθούν στον κόσμο σαν μνημεία ελέους του Θεού. Υπάκουοι στις θεϊκές απαιτήσεις, θα αναγνωρισθούν τόσο από τους αγγέλους όσο και από τους ανθρώπους ως «οι φυλάττοντες τας εντολάς του Θεού και την πίστιν του Ιησού.» (Αποκ. 14:6,7,12).

«Ιδού έρχονται αι ημέραι, λέγει Κύριος, και ο αροτρεύς θέλει φθάσει τον θεριστήν, και ο ληνοβάτης τον σπείροντα τον σπόρον, και τα όρη θέλουσι σταλάξει γλεύκος, και πάντες οι βουνοί θέλουσι ρέει αγαθά. Και θέλω επιστρέψει τους αιχμαλώτους του λαού μου Ισραήλ, και θέλουσιν ανοικοδομήσει τας πόλεις τας ηρημωμένας, και κατοικήσει. Και θέλουσι φυτεύσει αμπελώνας και πίει τον οίνον αυτών, και θέλουσι κάμει κήπους, και φάγει τον καρπόν αυτών. Και θέλω φυτεύσει αυτούς επί την γην αυτών, και δεν θέλουσιν εκσπασθή πλέον από της γης αυτών, την οποίαν έδωκα εις αυτούς, λέγει Κύριος ο Θεός.» (Αμώς 9:13-15).

Η ΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΗΣΑΪΑ

Η μακρόχρονη βασιλεία του Οζία (γνωστού και με το όνομα Αζαρία) στη γη του Ιούδα και του Βενιαμίν διακρινόταν από μια ευημερία ανώτερη από την ευημερία κάθε άλλου κυβερνήτη από το θάνατο του Σολομώντα πριν από δύο περίπου αιώνες. Με την ευλογία του Ουρανού τα στρατεύματά του επανέκτησαν μερικά από τα εδάφη που είχαν χαθεί τα προηγούμενα χρόνια. Πόλεις είχαν οικοδομηθεί και οχυρωθεί και η θέση του έθνους μεταξύ των όμορων λαών είχε κατά πολύ σταθεροποιηθεί. Το εμπόριο άνθισε πάλι και τα πλούτη των εθνών έρρεαν στα Ιεροσόλυμα. «Εξήλθε το όνομα αυτού (του Οζία) μακράν, διότι εβοηθείτο θαυμασίως εωσού εκραταιώθη.» (Β΄Χρον. 26:15).

Η εξωτερική όμως αυτή ευημερία δε συνοδευόταν από την ανάλογη αναζωπύρωση πνευματικής δύναμης. Η λειτουργία εξακολουθούσε να γίνεται στο ιερό όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, και τα πλήθη συγκεντρώνονταν για να λατρέψουν το ζώντα Θεό. Πλην όμως, η περηφάνια και η τυπολατρία αντικατέστησαν την ταπεινοφροσύνη και την ειλικρίνεια. Για τον ίδιο τον Οζία αναφέρεται ότι «αφού εκραταιώθη, επήρθη η καρδία αυτού εις διαφθοράν, και ησέβησεν εις Κύριον τον Θεόν αυτού.» (Β΄Χρον. 26: 16).

Η αμαρτία που κατέληξε στην καταστροφή του Οζία ήταν αμαρτία αλαζονική. Παραβιάζοντας μια σαφή εντολή ότι μόνο οι απόγονοι του Ααρών έπρεπε να ασχολούνται με το ιερατείο, ο βασιλιάς εισήλθε στο ναό «διά να θυμιάση επί το θυσιαστήριον του θυμιάματος». Ο αρχιερέας Αζαρίας και οι σύντροφοί του διαμαρτυρήθηκαν και τον ικέτευαν να παραιτηθεί από το σκοπό του. «Ησέβησας», επέμεναν, «και τούτο δεν θέλει είσθαι προς δόξαν εις σε.» (Β΄Χρον. 26:16,18).

Ο Οζίας καταλήφθηκε από οργή ότι αυτός, ο βασιλιάς, δεχόταν τέτοιες επιπλήξεις. Δεν του επιτράπηκε όμως να βεβηλώσει το αγιαστήριο ενεργώντας ενάντια στην κοινή διαμαρτυρία εκείνων που ήταν εξουσιοδοτημένοι. Ενώ στεκόταν εκεί έξαλλα επαναστατημένος, δέχθηκε ξαφνικά μια θεϊκή τιμωρία. Στο μέτωπό του παρουσιάσθηκε λέπρα. Αμήχανος απομακρύνθηκε και ποτέ πια δεν ξαναέβαλε το πόδι του στις αυλές του ναού. Μέχρι την ημέρα του θανάτου του, λίγα χρόνια αργότερα, ο Οζίας έμεινε λεπρός - ένα ζωντανό παράδειγμα της απομάκρυνσης από το σαφές «ούτω λέγει Κύριος».

Ούτε το υψηλό του αξίωμα, ούτε η μακρόβια υπηρεσία του μπορούσαν να προβληθούν σαν δικαιολογία για την αλαζονική αμαρτία του με την οποία κηλίδωσε τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του και επέφερε την τιμωρία του Ουρανού επάνω του.

Ο Θεός δεν είναι προσωπολήπτης. «Η ψυχή ήτις πράξη αμάρτημα με χείρα υπερήφανον, είτε αυτόχθων είτε ξένος, ούτος καταφρονεί τον Κύριον, και θέλει εξολοθρευθή η ψυχή εκείνη εκ μέσου του λαού αυτής.» (Αρ. 15:30).

Η τιμωρία που έπεσε στον Οζία φάνηκε να επιδρά ευνοϊκά συγκρατώντας το γιο του. Για τον Ιωθάμ διαβάζουμε:

> «Έπραξε το ευθές ενώπιον του Κυρίου, έπραξε κατά πάντα όσα έπραξεν Οζίας ο πατήρ αυτού. Πλην οι υψηλοί τόποι δεν αφηρέθησαν. Ο λαός έτι εθυσίαζε και εθυμίαζεν επί τους υψηλούς τόπους.» (Β΄Βασ. 15:34, 35).

Η βασιλεία του Οζία πλησίαζε στο τέρμα της και ο Ιωθάμ είχε ήδη επωμισθεί πολλά από τα βάρη του κράτους, όταν ο Ησαΐας, νέος ακόμη και από βασιλική καταγωγή, κλήθηκε στην προφητική αποστολή. Οι καιροί της μελλοντικής υπηρεσίας του Ησαΐα ήταν κατάμεστοι από χαρακτηριστικούς κινδύνους για το λαό του Θεού. Ο προφήτης επρόκειτο να είναι μάρτυρας στην εισβολή του Ιούδα από τα ενωμένα στρατεύματα του Ισραήλ και της Συρίας. Του έμελλε να δει τα ασσυριακά στρατεύματα στρατοπεδευμένα στις κυριότερες πόλεις του βασιλείου. Στο διάστημα της ζωής του η Σαμάρεια επρόκειτο να πέσει και οι δέκα φυλές του Ισραήλ να σκορπισθούν στα έθνη.

Ο Ιούδας θα υφίστατο επανειλημμένες εισβολές από το στρατό των Ασσυρίων και η Ιερουσαλήμ θα ζούσε μια πολιορκία που θα κατέληγε στην πτώση της αν δεν επενέβαινε ο Θεός με θαυματουργικό τρόπο. Ήδη σοβαροί κίνδυνοι απειλούσαν την ειρήνη του νότιου βασιλείου. Η θεϊκή προστασία είχε αποσυρθεί και οι

ασσυριακές δυνάμεις πλησίαζαν να διαχυθούν στη χώρα του Ιούδα.

Οι εξωτερικοί όμως κίνδυνοι, όσο συντριπτικοί και αν φαίνονταν, δεν ήταν τόσο σοβαροί όσο οι εσωτερικοί. Η διαστροφή του λαού του ήταν εκείνη που προξένησε τη μεγαλύτερη αμηχανία και τη βαθύτερη κατάθλιψη στο δούλο του Κυρίου. Με την αποστασία και την ανταρσία τους εκείνοι που θα έπρεπε να στέκουν φωτοφόροι μεταξύ των εθνών, προκαλούσαν τις τιμωρίες του Θεού. Πολλές από τις αμαρτίες που είχαν επιταχύνει την άμεση καταστροφή του βόρειου βασιλείου και που τελευταία είχαν δημόσια καταγγελθεί από τον Ωσηέ και τον Αμώς, σύντομα διέφθειραν το βασίλειο του Ιούδα.

Η όψη που παρουσίαζαν οι κοινωνικές συνθήκες του λαού ήταν ιδιαίτερα αποθαρρυντική. Με την απληστία του κέρδους οι άνθρωποι πρόσθεταν το ένα σπίτι μετά το άλλο, το ένα χωράφι ύστερα από το άλλο. (Δείτε Ησ. 5:8). Η δικαιοσύνη είχε διαφθαρεί και στους φτωχούς δε δειχνόταν κανένα έλεος. Στις αμαρτίες αυτές αναφερόμενος ο Θεός δήλωσε: «Τα αρπάγματα του πτωχού είναι εν ταις οικίαις υμών.» «Καταδυναστεύετε τον λαόν Μου και καταθλίβετε τα πρόσωπα των πτωχών.» (Ησ, 3:14,15). Ακόμη και οι δικαστές, που το καθήκον τους ήταν να προστατεύουν τους αδυνάτους, κώφευαν στις κραυγές των φτωχών και των ενδεών, των χηρών και των ορφανών. (Δείτε Ησ. 10:1,2).

Ο πλούτος και η καταδυνάστευση έφεραν την περηφάνια και την αγάπη για επίδειξη, για κραιπάλη και ένα πνεύμα για διασκέδαση. (Δείτε Ησ. 2:11,12, 3:6,18-23, 5:22,11,12). Στις ημέρες του Ησαΐα και αυτή ακόμη η ειδωλολατρία δεν προκαλούσε έκπληξη. (Δείτε Ησ. 2:8,9). Οι παράνομες πράξεις είχαν τόσο γενικευθεί σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, ώστε οι λίγοι που έμεναν πιστοί στο Θεό έρχονταν συχνά στον πειρασμό να χάσουν το ενδιαφέρον τους και να παρασυρθούν από την απελπισία και την απόγνωση. Φαινόταν ότι ο σκοπός του Θεού για τον Ισραήλ πλησίαζε να αποτύχει και ότι το επαναστατικό έθνος επρόκειτο να υποστεί την ίδια μοίρα με τα Σόδομα και Γόμορρα.

Ενόψει των συνθηκών αυτών δεν είναι παράξενο πως, όταν τον τελευταίο χρόνο της βασιλείας του Οζία, ο Ησαΐας κλήθηκε να φέρει στον Ιούδα τα προειδοποιητικά αγγέλματα του Θεού, ο άνθρωπος οπισθοχώρησε μπροστά σε τέτοια ευθύνη. Ήξερε καλά ότι θα συναντούσε την πεισματική αντίσταση. Αναγνωρίζοντας τη δική του ανικανότητα να αντιμετωπίσει την κατάσταση και

αναλογιζόμενος την ισχυρογνωμοσύνη και την απείθεια του λαού για τον οποίον έπρεπε να εργασθεί, το καθήκον του φαινόταν απελπιστικό. Θα παραιτείτο απογοητευμένος από την αποστολή του, εγκαταλείποντας τον Ιούδα ανενόχλητο στην ειδωλολατρία του; Θα αφήνονταν οι θεοί της Νινευή να κυριαρχήσουν στη γη καταφρονώντας το Θεό του ουρανού;

Σκέψεις σαν και αυτές απασχολούσαν το νου του Ησαΐα, ενώ στεκόταν κάτω από τη στοά του ναού. Ξαφνικά η πύλη και το εσωτερικό παραπέτασμα του ναού φάνηκαν να υψώνονται ή να τραβιούνται στην άκρη, και του επιτράπηκε να ρίξει μια ματιά στο ενδότερο, στα άγια των αγίων, όπου ούτε τα πόδια του προφήτη είχαν δικαίωμα να πατήσουν. Εκεί παρουσιάσθηκε μπροστά του σε ενοραματισμό ο Κύριος καθήμενος «επί θρόνου υψηλού και επηρμένου», ενώ η παρουσία της δόξας Του πλημμύρισε το ναό. Σε κάθε πλευρά του θρόνου αιωρούνταν τα σεραφείμ με τα πρόσωπά τους καλυμμένα σε στάση λατρείας, καθώς υπηρετούσαν μπροστά στο Δημιουργό τους και ενωμένα έκαναν την ευλαβική επίκληση: «΄Αγιος, άγιος, άγιος ο Κύριος των δυνάμεων, πάσα η γη είναι πλήρης της δόξης Αυτού», μέχρι που οι παραστάτες της θύρας και οι κολόνες και η κέδρινη πύλη σείσθηκαν από τον ήχο, και ο ναός ξεχείλισε από την ένδοξή τους απόδοση τιμής (Ησ. 6:3).

΄Οταν ο Ησαΐας αντίκρισε αυτή την αποκάλυψη της δόξας και του μεγαλείου του Κυρίου του, συνταράχθηκε από τη συναίσθηση της αγνότητας και της δικαιοσύνης του Θεού. Τι χτυπητή αντίθεση ανάμεσα στην απαράμιλλη τελειότητα του Δημιουργού του και στην αμαρτωλή πορεία εκείνων οι οποίοι συγκαταλέγονταν, όπως και αυτός, στον εκλεκτό λαό του Ισραήλ και του Ιούδα! Φώναξε: «Ω τάλας εγώ! διότι εχάθην, επειδή είμαι άνθρωπος ακαθάρτων χειλέων και κατοικώ εν μέσω λαού ακαθάρτων χειλέων, επειδή οι οφθαλμοί μου είδον τον Βασιλέα, τον Κύριον των δυνάμεων.» (Ησ. 6:5). Έτσι όπως έστεκε μέσα στο άπλετο φως της θεϊκής παρουσίας, στο ενδότερο μέρος του αγιαστηρίου, αναγνώρισε ότι αν εγκαταλειπόταν στην ατέλεια και στην ανικανότητά του, θα ήταν εντελώς αδύνατο να εκπληρώσει την αποστολή στην οποία είχε κληθεί.

Ένα σεράφ όμως στάλθηκε για να τον απαλλάξει από την απελπισία του και να τον καταστήσει κατάλληλο για τη μεγάλη αποστολή του. Στα χείλη του φέρθηκε ένα αναμμένο κάρβουνο από το θυσιαστήριο με τα λόγια: «Ιδού, τούτο ήγγισε τα χείλη

σου, και η ανομία σου εξηλείφθη, και η αμαρτία σου εκαθαρίσθη.» Τότε ακούσθηκε η φωνή του Θεού να λέει: «Τίνα θέλω αποστείλει, και τίς θέλει υπάγει διά ημάς;» Ο Ησαΐας απάντησε: «Ιδού εγώ, απόστειλόν με.» (Ησ. 6:7,8). Ο ουράνιος επισκέπτης πρόσταξε στον αγγελιοφόρο που περίμενε:

«΄Υπαγε και ειπέ προς τούτον τον λαόν,
Με την ακοήν θέλετε ακούσει και δεν θέλετε εννοήσει,
Και βλέποντες θέλετε ιδεί και δεν θέλετε καταλάβει.
Επαχύνθη η καρδία του λαού τούτου
Και έγειναν βαρέα τα ώτα αυτών,
Και έκλεισαν τους οφθαλμούς αυτών,
Διά να μη βλέπωσι με τους οφθαλμούς αυτών,
Και ακούωσι με τα ώτα αυτών,
Και νοήσωσι με την καρδίαν αυτών,
Και επιστρέψωσι και θεραπευθώσι.»

Ησ. 6:9,10

Το καθήκον του προφήτη ήταν σαφές: έπρεπε να υψώσει τη φωνή του σε διαμαρτυρία εναντίον των επικρατούντων αμαρτημάτων. Φοβόταν όμως να αναλάβει το έργο του χωρίς κάποια διαβεβαίωση για ελπίδα. «Κύριε, έως πότε;» ρώτησε (Ησ. 6:11). ‘’Δεν πρόκειται κανείς από τον εκλεκτό λαό Σου να καταλάβει, να μετανοήσει και να θεραπευθεί;’’

Το βάρος που πίεζε την ψυχή του για τον πλανώμενο ιουδαϊκό λαό δεν το σήκωνε άδικα. Το κακό όμως που είχε πολλαπλασιασθεί επί ολόκληρους αιώνες δεν μπορούσε να εξαλειφθεί στις ημέρες του. Αυτός έπρεπε να είναι ένας ισόβιος, υπομονητικός, θαρραλέος δάσκαλος - ένας προφήτης της ελπίδας αλλά και της καταστροφής. ΄Οταν τελικά ο θεϊκός σκοπός θα εκπληρωνόταν, τότε οι ωραίοι καρποί των προσπαθειών του όπως και των μόχθων όλων των πιστών απεσταλμένων του Θεού, θα παρουσιάζονταν. Ένα υπόλοιπο θα σωζόταν. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, οι προειδοποιητικές και παροτρυντικές αγγελίες έπρεπε να μεταδοθούν στο επαναστατημένο έθνος. Έτσι, ο Κύριος απάντησε:

«Εωσού ερημωθώσιν αι πόλεις,
΄Ωστε να μη υπάρχη κάτοικος,
Και αι οικίαι, ώστε να μη υπάρχη άνθρωπος,

Και η γη να ερημωθή παντάπασιν,
Και απομακρύνη ο Κύριος τους ανθρώπους,
Και γείνη μεγάλη εγκατάλειψις εν τω μέσω της γης.»
Ησ. 6:11,12

Οι βαριές τιμωρίες που θα έπεφταν στους αμετανόητους - πόλεμος, εξορία, καταδυνάστευση, απώλεια της δύναμης και του γοήτρου μεταξύ των εθνών - όλα αυτά θα έρχονταν με τη σειρά, ώστε εκείνοι που θα τα αναγνώριζαν σαν δάκτυλο ενός προσβλημένου Θεού, θα έρχονταν σε μετάνοια. Οι δέκα φυλές του βόρειου βασιλείου επρόκειτο να σκορπισθούν σε λίγο ανάμεσα στα έθνη και οι πόλεις τους να ερημωθούν. Επανειλημμένα τα καταστροφικά στρατεύματα των εχθρικών κρατών θα καταπατούσαν τη χώρα τους. Και αυτή η Ιερουσαλήμ τελικά θα υπέκυπτε και ο ιουδαϊκός λαός θα σερνόταν μακριά στην αιχμαλωσία. Μολαταύτα, η γη της επαγγελίας δεν επρόκειτο να μείνει τελείως εγκαταλειμμένη για πάντα. Η διαβεβαίωση του ουράνιου απεσταλμένου στον Ησαΐα ήταν:

«Έτι όμως θέλει μείνει εν αυτή έν δέκατον,
Και αυτό πάλι θέλει καταφαγωθή,
Καθώς η τερέβινθος και η δρυς,
Των οποίων ο κορμός μένει εν αυταίς όταν κόπτωνται,
Ούτω το άγιον σπέρμα θέλει είσθαι ο κορμός αυτής.»
Ησ. 6:13

Η διαβεβαίωση της τελικής επαλήθευσης του σκοπού του Θεού έδωσε θάρρος στην καρδιά του Ησαΐα. Τι και αν οι επίγειες δυνάμεις παρατάσσονταν εναντίον του Ιούδα; Τι και αν ο απεσταλμένος του Κυρίου συναντούσε αντίδραση και αντίσταση; Ο Ησαΐας είχε δει το Βασιλιά, τον Κύριο των δυνάμεων. Είχε ακούσει τον ύμνο των σεραφείμ, «πάσα η γη είναι πλήρης της δόξης Αυτού». Είχε την υπόσχεση ότι οι αγγελίες του Θεού στον αποστατήσαντα Ιούδα θα συνοδεύονταν από την πειστική δύναμη του Αγίου Πνεύματος. Και αυτό έδωσε κουράγιο στον προφήτη για τον έργο που ήταν μπροστά του. (Ησ. 6:3). Η ανάμνηση του οράματος αυτού τον συνόδευε καθ'όλη τη μακρόχρονη και κοπιαστική αποστολή του. Εξήντα ή και περισσότερα χρόνια στεκόταν μπροστά το λαό Ιούδα ως προφήτης ελπίδας, και γινόταν

διαρκώς τολμηρότερος στις προρρήσεις του για τον τελειωτικό θρίαμβο της εκκλησίας.

«ΙΔΟΥ Ο ΘΕΟΣ ΥΜΩΝ»

Στην εποχή του Ησαΐα η πνευματική κατανόηση των ανθρώπων είχε σκοτισθεί εξαιτίας της εσφαλμένης αντίληψης που είχαν για το Θεό. Αιώνες είχε ο Σατανάς προσπαθήσει να κάνει τους ανθρώπους να θεωρούν τον Πλάστη τους υπαίτιο της αμαρτίας, της συμφοράς και του θανάτου. Εκείνοι που είχαν με τον τρόπο αυτόν εξαπατηθεί, φαντάζονταν το Θεό απαιτητικό και σκληρό. Τον θεωρούσαν σαν να παρατηρεί και να κατηγορεί, απρόθυμο να δεχθεί τον αμαρτωλό όσο υπήρχε κάποια νόμιμη δικαιολογία για να αφεθεί αυτός αβοήθητος.

Ο νόμος της αγάπης που κυβερνά τον ουρανό είχε παρουσιασθεί από τον αρχιαπατεώνα παραποιημένος σαν για να περιορίσει την ευτυχία του ανθρώπου, ένας βαρύς ζυγός από τον οποίο θα έπρεπε να απαλλαγούν. Ανήγγειλε ότι τα προστάγματά του δεν ήταν δυνατό να τηρηθούν και ότι οι κυρώσεις της παράβασης είχαν αυθαίρετα επιβληθεί.

Δεν υπήρχε για τους Ισραηλίτες δικαιολογία να αγνοούν τον πραγματικό χαρακτήρα του Κυρίου. Συχνά ο Θεός τούς είχε αποκαλυφθεί ως «οικτίρμων, και ελεήμων, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός». Και ακόμη είπε: «΄Οτε ο Ισραήλ ήτο νήπιον, τότε Εγώ ηγάπησα αυτόν, και εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον υιόν Μου.» (Ψαλμ. 86:15, Ωσηέ 11:1).

Με στοργή περιέβαλε ο Θεός το λαό Του στην απελευθέρωσή τους από την αιγυπτιακή σκλαβιά και στην οδοιπορία τους προς τη γη της επαγγελίας.

«Κατά πάσας τας θλίψεις αυτών εθλίβετο, και ο άγγελος της παρουσίας Αυτού έσωσεν αυτούς. Εν τη αγάπη

Αυτού και εν τη ευσπλαχνία Αυτού Αυτός ελύτρωσεν αυτούς. Και εσήκωσεν αυτούς, και εβάστασεν αυτούς πάσας τας ημέρας του αιώνος.» (Ησ. 63:9).

«Η παρουσία Μου θέλει είσθαι μετά σου», ήταν η υπόσχεση που τους δόθηκε ενώ οδοιπορούσαν στην έρημο. Η διαβεβαίωση αυτή είχε συνοδευθεί από μια θαυμάσια αποκάλυψη του χαρακτήρα του Κυρίου, η οποία έκανε ικανό το Μωυσή να διακηρύξει σε όλο τον Ισραήλ την αγαθότητα του Θεού και να του διδάξει καθολοκληρίαν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αόρατου Βασιλιά του. «Παρήλθε Κύριος έμπροσθεν αυτού και εκήρυξε, Κύριος ο Θεός, οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, φυλάττων έλεος εις χιλιάδας, συγχωρών ανομίαν και παράβασιν και αμαρτίαν, και ουδόλως αθωώνων τον ένοχον.» (Έξ. 33:14, 34:6,7).

Επάνω στη γνώση της μακροθυμίας του Θεού και στην άπειρη αγάπη και ευσπλαχνία Του στήριξε ο Μωυσής τη θαυμαστή του αίτηση για τη ζωή των Ισραηλιτών όταν, στα σύνορα της υποσχεμένης γης, αυτοί αρνήθηκαν να προχωρήσουν, μη υπακούοντας στην εντολή του Θεού. Στο κορύφωμα της ανταρσίας τους ο Κύριος είχε δηλώσει: «Θέλω πατάξει αυτούς με θανατικόν και θέλω εξολοθρεύσει αυτούς», προτείνοντας να κάνει τους απογόνους του Μωυσή «έθνος μεγαλύτερον και δυνατώτερον αυτών.» (Αρ. 14:12). Αλλά ο προφήτης εκλιπαρούσε τη θαυμαστή πρόνοια και τις υποσχέσεις του Θεού για το καλό του εκλεκτού έθνους. Και τότε, για σπουδαιότερη από κάθε άλλη ικεσία, επικαλέσθηκε την αγάπη του Θεού για τον αμαρτωλό άνθρωπο. (Δείτε Αρ. 14:7-9).

Ο Κύριος απάντησε με συμπάθεια: «Συγχώρησα αυτούς κατά τον λόγον σου.» Και τότε προφητικά γνωστοποίησε στο Μωυσή το σκοπό Του για τον τελειωτικό θρίαμβο του Ισραήλ. «Ζω Εγώ, και θέλει εμπλησθή πάσα η γη από της δόξης του Κυρίου.» Η δόξα του Θεού, ο χαρακτήρας Του, η σπλαχνική καλοσύνη Του και η τρυφερή αγάπη Του - στοιχεία τα οποία δεν είχε επικαλεσθεί ο Μωυσής για το καλό του Ισραήλ - επρόκειτο να αποκαλυφθούν σε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Και η υπόσχεση αυτή του Κυρίου έλαβε διπλή διαβεβαίωση. Επικυρώθηκε με όρκο. Όπως είναι ασφαλές ότι ο Θεός ζει

και βασιλεύει, έτσι θα εξήγγειλαν «εν τοις έθνεσι την δόξαν Αυτού, εν πάσι τοις λαοίς τα θαυμάσια Αυτού.»(Αρ. 14:20,21, Ψαλμ. 96: 3).

Ήταν σε συσχετισμό με τη μελλοντική εκπλήρωση της προφητείας αυτής που ο Ησαΐας είχε ακούσει την υμνωδία των λαμπρών σεραφείμ μπροστά στο θρόνο, «πάσα η γη είναι πλήρης της δόξης Αυτού». Έχοντας εμπιστοσύνη στη βεβαιότητα των λόγων αυτών, αργότερα ο ίδιος ο προφήτης θαρραλέα δήλωσε για εκείνους που προσκυνούσαν τις ξύλινες ή λίθινες εικόνες: «Θέλουσιν ιδεί την δόξαν του Κυρίου και την μεγαλωσύνην του Θεού ημών.» (Ησ. 6:3, 35:2).

Σήμερα η προφητεία αυτή εκπληρώνεται με ταχύ ρυθμό. Οι ιεραποστολικές δραστηριότητες της εκκλησίας του Θεού στη γη φέρουν πλούσια καρποφορία και σε λίγο το ευαγγελικό άγγελμα θα έχει διακηρυχθεί σε όλα τα έθνη.

> «Εις έπαινον της δόξης της χάριτος Αυτού», άνδρες και γυναίκες από κάθε φυλή και γλώσσα και έθνος και λαό γίνονται δεκτοί «διά του Ηγαπημένου Αυτού», «διά να δείξη εις τους επερχομένους αιώνας τον υπερβάλλοντα πλούτον της χάριτος Αυτού διά της προς ημάς αγαθότητος εν Χριστώ Ιησού.» «Ευλογητός Κύριος ο Θεός, ο Θεός του Ισραήλ, όστις μόνος κάμνει θαυμάσια, και ευλογημένον το ένδοξον όνομα Αυτού εις τον αιώνα, και ας πληρωθή από της δόξης Αυτού η πάσα γη.» (Εφεσ. 1:6, 2:7, Ψαλμ. 72:18,19).

Στο όραμα που παρουσιάσθηκε στον Ησαΐα στην αυλή του ναού, του δόθηκε μια καθαρή εικόνα του χαρακτήρα του Θεού του Ισραήλ. «Ο Ύψιστος και ο Υπέρτατος, ο κατοικών την αιωνιότητα, του οποίου το όνομα είναι Άγιος», είχε φανερωθεί μπροστά του με εξαιρετικό μεγαλείο. Ο προφήτης όμως έπρεπε να κατανοήσει το φιλεύσπλαχνο χαρακτήρα του Κυρίου του. Εκείνος ο οποίος κατοικεί «εν υψηλοίς και εν αγίω τόπω», κατοικεί επίσης «και μετά του συντετριμμένου την καρδίαν και ταπεινού το πνεύμα», για να ζωοποιεί «το πνεύμα των ταπεινών και . . . την καρδίαν των συντετριμμένων». Ο άγγελος που είχε λάβει την εντολή να αγγίσει τα χείλη του Ησαΐα, του ανήγγειλε: «Η ανομία σου εξηλείφθη και η αμαρτία σου εκαθαρίσθη.» (Ησ. 57:15, 6:7).

26. «Ιδού ο Θεός υμών»

΄Οταν αντίκρισε το Θεό του, όπως ο Σαύλος της Ταρσού στην πύλη της Δαμασκού, ο προφήτης όχι μόνο έλαβε μια απεικόνιση της αναξιότητάς του, αλλά και στην ταπεινωμένη του καρδιά είχε επέλθει η διαβεβαίωση για την τέλεια και τη δωρεάν συγχώρηση, και στάθηκε τότε στα πόδια του ένας αλλαγμένος άνθρωπος. Είχε ιδεί τον Κύριό του. Είχε ρίξει μια ματιά στην ωραιότητα του θεϊκού χαρακτήρα. Μπορούσε να πιστοποιήσει τη μεταλλαγή που είχε υποστεί ενατενίζοντας την ΄Απειρη Αγάπη. Από τότε είχε εμπνευσθεί με την ακατανίκητη λαχτάρα να δει τον πλανώμενο Ισραήλ να ελευθερώνεται από το βάρος και την ενοχή της αμαρτίας.

> «Διά τί παιδευόμενοι θέλετε επιπροσθέτει στασιασμόν;» ρωτάει ο προφήτης. «΄Ελθετε τώρα, και ας διαδικασθώμεν, λέγει Κύριος. Εάν αι αμαρτίαι σας ήναι ως προφυρούν, θέλουσι γείνει λευκαί ως χιών. Εάν ήναι ερυθραί ως κόκκινον, θέλουσι γείνει ως λευκόν μαλλίον.» «Λούσθητε, καθαρίσθητε, αποβάλλετε την κακίαν των πράξεών σας απ'έμπροσθεν των οφθαλμών Μου. Παύσατε πράττοντες το κακόν, μάθετε να πράττητε το καλόν.» (Ησ. 1:5,18,16,17).

Ο Θεός τον οποίο ισχυρίζονταν ότι λάτρευαν αλλά του οποίου το χαρακτήρα είχαν παρερμηνεύσει, εμφανιζόταν μπροστά τους ως ο μεγάλος Θεραπευτής της πνευματικής ασθένειας. Τι μ'αυτό αν όλο το κεφάλι ήταν άρρωστο και ολόκληρη η καρδιά αποχαυνωμένη; Τι μ'αυτό αν από το ίχνος του ποδιού μέχρι την κορυφή του κεφαλιού δεν υπήρχε ακεραιότητα παρά μόνο τραύματα και μελανίσματα και σαπισμένα έλκη; (Δείτε Ησ. 1:6). Εκείνος που είχε βαδίσει μέχρι τότε κατά την υπόδειξη της δύστροπης καρδιάς του, μπορούσε να βρει τη γιατρειά στρεφόμενος στον Κύριο. «Είδον τας οδούς αυτού και θέλω ιατρεύσει αυτόν . . . Ειρήνην, ειρήνην εις τον μακράν και εις τον πλησίον, λέγει Κύριος, και θέλω ιατρεύσει αυτόν.» (Ησ. 57:18,19).

Ο προφήτης εξύψωνε το Θεό ως Δημιουργό των πάντων. Η αγγελία που έφερνε στις πόλεις του Ιούδα ήταν:

> «Ιδού ο Θεός υμών.» «Ούτω λέγει ο Θεός, ο Κύριος, ο ποιήσας τους ουρανούς και εκτείνας αυτούς, ο στερεώσας την γην και τα γεννώμενα εξ αυτής.» «Εγώ είμαι ο Κύριος ο ποιήσας τα πάντα», «ο κατασκευάσας το φως και ποιή-

σας το σκότος.» «Εγώ έκτισα την γην και εποίησα άνθρωπον επ'αυτής, Εγώ διά των χειρών Μου εξέτεινα τους ουρανούς και έδωκα διαταγάς εις πάσαν την στρατιάν αυτών.» «Με τίνα θέλετε Με εξομοιώσει και θέλω εξισωθή; λέγει ο ΄Αγιος. Σηκώσατε υψηλά τους οφθαλμούς σας, και ιδέτε τίς εποίησε ταύτα. Ο εξαγαγών τα στρατεύματα αυτών κατά αριθμόν, ο ονομαστί καλών ταύτα πάντα εν τη μεγαλειότητι της δυνάμεως αυτού, διότι είναι ισχυρός εις εξουσίαν. Δεν λείπει ουδέν.» (Ησ. 40:9, 42:5, 44:24, 45:7,12, 40:25,26).

Σ'εκείνους που φοβόνταν ότι δε θα γίνονταν δεκτοί αν θα επέστρεφαν στο Θεό, ο προφήτης δηλώνει:

«Διά τί λέγεις, Ιακώβ, και λαλείς, Ισραήλ, Η οδός μου είναι κεκρυμμένη από του Κυρίου, και η κρίσις μου παραμελείται από του Θεού μου; Δεν εγνώρισας; δεν ήκουσας ότι ο αιώνιος Θεός, ο Κύριος, ο Ποιητής των άκρων της γης δεν ατονεί και δεν αποκάμνει; Δεν εξιχνιάζεται η φρόνησις Αυτού. Δίδει ισχύν εις τους ητονισμένους και αυξάνει την δύναμιν εις τους αδυνάτους. Και οι νέοι θέλουσιν ατονίσει και αποκάμει, και οι εκλεκτοί νέοι θέλουσιν αδυνατήσει παντάπασιν, αλλ'οι προσμένοντες τον Κύριον θέλουσιν ανανεώσει την δύναμιν αυτών, θέλουσιν αναβή με πτέρυγας ως αετοί. Θέλουσι τρέξει και δεν θέλουσιν αποκάμει. Θέλουσι περιπατήσει και δεν θέλουσιν ατονίσει.» (Ησ. 40:27-31).

Η καρδιά της ΄Απειρης Αγάπης λαχταράει γι'αυτούς που αισθάνονται ανίκανοι να απελευθερωθούν από τις παγίδες του Σατανά, και με τη χάρη Του ο Θεός προσφέρεται να τους χορηγήσει τη δύναμη να ζήσουν γι'Αυτόν. Τους λέει:

«Μη φοβού, διότι Εγώ είμαι μετά σου. Μη τρόμαζε διότι Εγώ είμαι ο Θεός σου. Σε ενίσχυσα, μάλιστα σε εβοήθησα, μάλιστα σε υπερασπίσθην διά της δεξιάς της δικαιοσύνης Μου.» «Εγώ Κύριος ο Θεός σου είμαι ο κρατών την δεξιάν σου, λέγων προς σε, Μη φοβού, Εγώ θέλω σε βοηθήσει. Μη φοβού, σκώληξ Ιακώβ, θνητοί του Ισραήλ, Εγώ θέλω σε βοηθήσει λέγει ο Κύριος, και λυτρωτής σου είναι ο ΄Αγιος του Ισραήλ.» Ησ. 41:10,13,14).

Οι κάτοικοι του Ιούδα όλοι τους ήταν ανάξιοι. Ο Θεός όμως δεν ήθελε να παραιτηθεί από αυτούς. Με αυτούς το όνο-

μά Του επρόκειτο να εξυψωθεί στα έθνη. Πολλοί που αγνοούσαν τελείως την ιδιότητά Του, θα έβλεπαν τη δόξα του θεϊκού χαρακτήρα. Η πρόθεσή Του να κάνει σαφή τα σχέδια της ευσπλαχνίας Του ήταν εκείνη που εξακολουθούσε να στέλνει τους δούλους Του τους προφήτες με το μήνυμα:

«Στράφητε τώρα έκαστος από της οδού αυτού της πονηράς.» Με τον Ησαΐα δήλωσε: «Ένεκεν του ονόματός Μου θέλω μακρύνει τον θυμόν Μου, και διά τον έπαινόν Μου θέλω βασταχθή προ σε, ώστε να μη σε εξολοθρεύσω.» «Ένεκεν Εμού, ένεκεν Εμού θέλω κάμει τούτο, διότι πώς ήθελε μολυνθή το όνομά Μου; ναι, δεν θέλω δώσει την δόξαν Μου εις άλλον.» (Ιερ. 25:5, Ησ. 48:9,11).

Η αγγελία της μετάνοιας αντηχούσε με κατάφανη σαφήνεια, καλώντας όλους να επιστρέψουν. Ο προφήτης ικέτευε:

«Ζητείτε τον Κύριον ενόσω δύναται να ευρεθή. Επικαλείσθε Αυτόν ενόσω είναι πλησίον. Ας εγκαταλείπη ο ασεβής την οδόν αυτού και ο άδικος τας βουλάς αυτού, και ας επιστρέψη προς τον Κύριον, και θέλει ελεήσει αυτόν, και προς τον Θεόν ημών διότι Αυτός θέλει συγχωρήσει αφθόνως.» (Ησ. 55:6,7).

Εσύ, αναγνώστη, έχεις ακολουθήσει τη δική σου πορεία; Έχεις απομακρυνθεί από το Θεό; Έχεις επιδιώξει την ευωχία στους καρπούς της παρανομίας για να σου δημιουργήσουν στο τέλος μόνο την αηδία; Και τώρα, με τα σχέδια της ζωής σου ναυαγημένα και τις ελπίδες σου νεκρές, κάθεσαι και θρηνείς μονάχος σου; Η φωνή εκείνη που για πολύ καιρό απευθύνεται στην καρδιά σου, έρχεται και σου μιλάει ευδιάκριτα και καθαρά:

«Σηκώθητε και αναχωρήσατε, διότι αύτη δεν είναι η ανάπαυσίς σας. Επειδή εμιάνθη, θέλει σας αφανίσει, μάλιστα εν σκληρώ αφανισμώ.» Να επιστρέψεις στο σπίτι του Πατέρα σου. Σε προσκαλεί λέγοντας: «Επίστρεψον προς Εμέ διότι Εγώ σε ελύτρωσα.» «Κλίνατε το ωτίον σας και έλθετε προς Εμέ. Ακούσατε και η ψυχή σας θέλει ζήσει, και θέλω κάμει προς εσάς αιώνιον διαθήκην, τα ελέη του Δαβίδ τα πιστά.» (Μιχ. 2:10 Ησ. 44:22, 55:3)

Μην ακούς τη σύσταση του εχθρού να μείνεις μακριά από το Χριστό μέχρι να βελτιωθείς, μέχρι να γίνεις αρκετά καλός για να έρθεις στο Θεό. Αν περιμένεις μέχρι τότε, δε θα έρθεις

ποτέ. Όταν ο Σατανάς σου δείχνει τα ρυπαρά σου ιμάτια, να επαναλάβεις την υπόσχεση του Σωτήρα: «Τον ερχόμενον προς Εμέ δεν θέλω εκβάλει έξω.» Πες στον εχθρό σου ότι το αίμα του Ιησού Χριστού καθαρίζει από όλες τις αμαρτίες. Κάνε του Δαβίδ την προσευχή δική σου: «Ράντισόν με με ύσσωπον και θέλω είσθαι καθαρός. Πλύνον με και θέλω είσθαι λευκότερος χιόνος.» (Ιωάν. 6:37, Ψαλμ. 51:7).

Οι παρακινήσεις του προφήτη στο λαό του Ιούδα να προσβλέπουν στο ζώντα Θεό και να δεχθούν τη συγκινητική προσφορά Του δεν πήγαν χαμένες. Υπήρχαν μερικοί που πρόθυμα έδωσαν προσοχή και που στράφηκαν από τα είδωλά τους στη λατρεία του Κυρίου. Έμαθαν να διακρίνουν στον Πλάστη τους την αγάπη, την ευσπλαχνία και την τρυφερή συμπόνια. Και στις σκοτεινές ημέρες που θα έρχονταν στην ιστορία του Ιούδα, όταν μόνο ένα μικρό υπόλοιπο θα έμενε στη χώρα, τα λόγια του προφήτη θα εξακολουθούσαν να παράγουν καρπούς αποφασιστικής μεταρρύθμισης. Ο Ησαΐας διακήρυττε:

> «Εν εκείνη τη ημέρα ο άνθρωπος θέλει αναβλέψει προς τον Ποιητήν αυτού, και οι οφθαλμοί αυτού θέλουσιν ενατενίσει προς τον Άγιον του Ισραήλ. Και δεν θέλει αναβλέψει προς τους βωμούς, το έργον των χειρών αυτού, ουδέ θέλει σεβασθή εκείνο το οποίον έκαμον οι δάκτυλοι αυτού, ούτε τα άλση ούτε τα είδωλα.» (Ησ. 17:7,8).

Πολλοί θα ατένιζαν Αυτόν που είναι «όλος Επιθυμητός» «διακρινόμενος μεταξύ μυριάδων». «Οι οφθαλμοί σου θέλουσιν ιδεί τον Βασιλέα εν τη ωραιότητι Αυτού» ήταν η συμπαθητική πρόσκληση που τους δινόταν. Οι αμαρτίες τους θα συγχωρούντο και την καύχησή τους θα την έβρισκαν στο Θεό και μόνο. Τη χαρμόσυνη εκείνη ημέρα της απολύτρωσης από την αμαρτία θα αναφωνούσαν: «Ο Κύριος της δόξης θέλει είσθαι εις ημάς τόπος πλατέων ποταμών και ρευμάτων . . . ο Κύριος είναι ο κριτής ημών, ο Κύριος είναι ο νομοθέτης ημών, ο Κύριος είναι ο Βασιλεύς ημών, Αυτός θέλει σώσει ημάς» (Άσμα 5:16, 10, Ησ. 33:17,21,22).

Τα μηνύματα που μετέδωσε ο Ησαΐας σ'εκείνους που προτίμησαν να στραφούν από τους αμαρτωλούς τους τρόπους, ήταν γεμάτα παρηγοριά και ενθάρρυνση. Άκουσε το λόγο του Κυρίου μέσο του προφήτη Του:

26. «Ιδού ο Θεός υμών»

«Ενθυμού ταύτα, Ιακώβ και Ισραήλ,
Διότι δούλος Μου είσαι.
Εγώ σε έπλασα,
Δούλος Μου είσαι.
Ισραήλ, δεν θέλεις λησμονηθή υπ'Εμού.
Εξήλειψα ως πυκνήν ομίχλην τας παραβάσεις σου,
Και ως νέφος τας αμαρτίας σου.
Επίστρεψον προς Εμέ,
Διότι Εγώ σε ελύτρωσα.»
«Και εν εκείνη τη ημέρα θέλεις ειπεί,
Κύριε, θέλω Σε δοξολογήσει,
Διότι αν και οργίσθης εναντίον μου,
Εστράφη ο θυμός Σου, και με παρηγόρησας.
Ιδού, ο Θεός είναι η σωτηρία μου,
Θέλω θαρρεί και δεν θέλω φοβείσθαι,
Διότι Κύριος ο Θεός είναι η δύναμίς μου και το άσμα μου,
Και εστάθη η σωτηρία μου.
Και εν ευφροσύνη θέλετε αντλήσει ύδωρ
Εκ των πηγών της σωτηρίας.
Και εν εκείνη τη ημέρα θέλετε ειπεί,
Δοξολογείτε τον Κύριον,
Επικαλείσθε το όνομα Αυτού,
Κάμετε γνωστά εις τα έθνη τα έργα Αυτού,
Μνημονεύετε ότι υψώθη το όνομα Αυτού.
Ψάλλετε εις τον Κύριον,
Διότι έκαμεν υψηλά,
Γνωστόν είναι εις πάσαν την γην.
Αγάλλου και ευφραίνου,
Κάτοικε της Σιών,
Διότι ο ΄Αγιος του Ισραήλ
Είναι μέγας εν μέσω σου.»

Ησ. κεφ.12

26. «Ιδού ο Θεός υμών»

Ο ΑΧΑΖ

Η ανάρρηση του Αχάζ στο θρόνο έφερε τον Ησαΐα και τους συντρόφους του αντιμέτωπους με τις συγκλονιστικότερες συνθήκες από όσες προϋπήρξαν ποτέ στο βασίλειο του Ιούδα. Πολλοί που μέχρι τότε είχαν αντισταθεί στη δελεαστική επιρροή των ειδωλολατρικών συνηθειών, πείθονταν τώρα να παίρνουν μέρος στην προσκύνηση των εθνικών θεοτήτων. Οι άρχοντες του Ισραήλ αποδεικνύονταν ανάξιοι της εμπιστοσύνης που τους είχε απονεμηθεί. Ψευδοπροφήτες εμφανίζονταν με παραπλανητικές αγγελίες. Ακόμη και μερικοί ιερείς δίδασκαν με πληρωμή. Μολαταύτα οι αποστατημένοι αρχηγοί τηρούσαν ακόμη τα προσχήματα της θεϊκής λατρείας, ισχυριζόμενοι ότι συγκαταλέγονταν στο λαό του Θεού.

Ο προφήτης Μιχαίας, ο οποίος έδωσε τη μαρτυρία του στους χαλεπούς εκείνους καιρούς, ανήγγειλε ότι οι αμαρτωλοί της Σιών, ενώ διατείνονταν ότι «επαναπαύονται επί τον Κύριον», και βλάσφημα καυχώντο λέγοντας: «Δεν είναι ο Κύριος εν μέσω ημών; κακόν δεν θέλει ελθεί εφ'ημάς», εξακολουθούσαν «οικοδομούντες την Σιών εν αίματι και την Ιερουσαλήμ εν ανομία.» Εναντίον των κακών αυτών ο προφήτης Ησαΐας ύψωνε τη φωνή του σε αυστηρή επίπληξη: «Ακούσατε τον λόγον του Κυρίου, άρχοντες Σοδόμων, ακροάσθητι τον νόμον του Θεού ημών, λαέ Γομόρρων. Τίνα χρείαν έχω του πλήθους των θυσιών σας; λέγει Κύριος . . . ΄Οταν έρχησθε να εμφανισθήτε ενώπιόν Μου, τίς εζήτησεν εκ των χειρών σας τούτο, να πατήτε εις τας αυλάς Μου;» (Μιχ. 3:11,10, Ησ. 1:10-12).

Η θεοπνευστία λέει: «Η θυσία των ασεβών είναι βδέλυγμα, πολλώ μάλλον όταν προσφέρουσιν αυτήν μετά πονηρίας.» «Οι οφθαλμοί Σου είναι καθαρώτεροι παρά ώστε να βλέπης τα πονηρά, και δεν δύνασαι να βλέπης την ανομίαν.» (Παρ. 21:27,

Αββ. 1:13). Ο Θεός αποστρέφεται τον παραβάτη όχι επειδή δεν έχει τη θέληση να συγχωρεί, αλλά επειδή ο αμαρτωλός αρνείται να κάνει χρήση των αφθόνων προμηθειών της χάρης, γι'αυτό δεν μπορεί ο Θεός να τον σώσει από την αμαρτία.

«Η χειρ του Κυρίου δεν εσμικρύνθη ώστε να μη δύναται να σώση, ουδέ το ωτίον Αυτού εβάρυνεν ώστε να μη δύναται να ακούση. Αλλ'αι ανομίαι σας έβαλον χωρίσματα μεταξύ υμών και του Θεού υμών, και αι αμαρτίαι σας έκρυψαν το πρόσωπον Αυτού από σας, διά να μη ακούη.» (Ησ. 59:1,2).

Ο Σολομών είχε γράψει: «Ουαί εις σε, γη της οποίας ο βασιλεύς είναι νέος!» (Εκκλ. 10:16). Αυτό συνέβη στη γη Ιούδα. Με την ακατάπαυστη παρανομία οι ηγήτορές της είχαν γίνει σαν παιδιά. Ο Ησαΐας επέστησε την προσοχή του λαού στις αδυναμίες της στάσης τους μεταξύ των εθνών και υπέδειξε ότι αυτό ήταν το αποτέλεσμα της ασέβειας εκείνων που κατείχαν τις ανώτερες θέσεις.

«Ιδού», είπε, «ο Κύριος των δυνάμεων, θέλει αφαιρέσει από την Ιερουσαλήμ και από του Ιούδα υποστήριγμα και βοήθειαν, άπαν το υποστήριγμα του άρτου και άπαν το υποστήριγμα του ύδατος, ισχυρόν και πολεμιστήν, κριτήν και προφήτην, και συνετόν και προσβύτερον, πεντηκόνταρχον και έντιμον, και σύμβουλον και σοφόν, τεχνίτην και συνετόν γοητευτήν. Και θέλω δώσει παιδάρια άρχοντας αυτών, και νήπια θέλουσιν εξουσιάζει επ'αυτών.» «Διότι ηφανίσθη η Ιερουσαλήμ και έπεσεν ο Ιούδας, επειδή η γλώσσα αυτών και τα έργα αυτών είναι ενάντια εις τον Κύριον,» (Ησ. 3:1-4,8).

Ο προφήτης συνέχισε: «Λαέ μου, οι οδηγοί σου σε κάμνουσι να πλανάσαι, και καταστρέφουσι την οδόν των βημάτων σου.» Στο διάστημα της βασιλείας του Αχάζ αυτό αλήθευε στην κυριολεξία. Επειδή γι'αυτόν έχει γραφεί: «Περιεπάτησεν εν ταις οδοίς των βασιλέων του Ισραήλ, και έκαμεν έτι είδωλα χωνευτά εις τους Βααλείμ. Και αυτός εθυμίασεν εν τη κοιλάδι του υιού Εννόμ», «και μάλιστα διεβίβασε τον υιόν αυτού διά πυρός, κατά τα βδελύγματα των εθνών, τα οποία ο Κύριος εξεδίωξεν απέμπροσθεν των υιών Ισραήλ.» (Ησ. 3:12, Β΄ Χρον. 28:2,3, Β΄Βασ. 16:3).

Πραγματικά αυτός ήταν καιρός του μεγάλου κινδύνου για το εκλεκτό έθνος. Σε λίγα μόνο χρόνια οι δέκα φυλές του βασιλείου του Ισραήλ θα διασκορπίζονταν ανάμεσα στα έθνη του ειδωλολατρικού κόσμου. Η όψη του βασιλείου του Ιούδα ήταν και

αυτή σκοτεινή. Οι δυνάμεις του καλού ελαττώνονταν ενώ οι δυνάμεις του κακού πληθύνονταν. Βλέποντας την κατάσταση αυτή ο προφήτης Μιχαίας αναγκάσθηκε να αναφωνήσει: «Ο όσιος απωλέσθη εκ της γης, και ο ευθύς δεν υπάρχει μεταξύ των ανθρώπων.» «Ο καλύτερος αυτών είναι ως άκανθα, ο ευθύς οξύτερος φραγμού ακανθώδους.» Ο Ησαΐας δήλωσε: «Αν ο Κύριος των δυνάμεων δεν ήθελεν αφήσει εις ημάς μικρόν υπόλοιπον, ως τα Σόδομα ηθέλομεν γείνει, και με τα Γόμορρα ηθέλομεν εξομοιωθή.» (Μιχ. 7:2,4, Ησ. 1:9).

Σε κάθε γενεά, για χάρη εκείνων που παρέμειναν πιστοί, καθώς επίσης και από άπειρη αγάπη Του γα τους αμαρτωλούς, ο Θεός ανεχόταν τους ανυπότακτους και τους παρακινούσε να εγκαταλείψουν την αμαρτωλή πορεία τους και να επιστρέψουν σ'Αυτόν. «Με διδασκαλίαν επί διδασκαλίαν, με στίχον επί στίχον . . . ολίγον εδώ, ολίγον εκεί», με ανθρώπους που είχε προσδιορίσει, δίδασκε στους παραβάτες την οδό της δικαιοσύνης. (Ησ. 28:10).

Και αυτό συνέβη κατά τη βασιλεία του Αχάζ. Η μία πρόσκληση μετά την άλλη στέλλονταν στον αμαρτωλό Ισραήλ για να επιστρέψει στην αφοσίωσή του προς τον Κύριο. Στοργικές ήταν οι ικεσίες των προφητών. Και καθώς αυτοί έστεκαν μπροστά στο λαό παρακαλώντας ένθερμα για μετάνοια και μεταρρύθμιση, τα λόγια τους καρποφόρησαν για τη δόξα του Θεού.

Ο Μιχαίας απεύθυνε τη θαυμάσια αυτή έκκληση:

> «Ακούσατε τώρα ό,τι λέγει ο Κύριος. Σηκώθητι, διαδικάσθητι έμπροσθεν των ορέων, και ας ακούσωσιν οι βουνοί την φωνήν σου. Ακούσατε, όρη, την κρίσιν του Κυρίου, και σεις, τα ισχυρά θεμέλια της γης, διότι ο Κύριος έχει κρίσιν μετά του λαού Αυτού, και θέλει διαδικασθή μετά του Ισραήλ. Λαέ Μου, τί σοι έκαμα; και εις τί σε παρηνόχλησα; μαρτύρησον κατ'Εμού. Διότι σε ανεβίβασα εκ γης Αιγύπτου και σε ελύτρωσα εξ οίκου δουλείας, και εξαπέστειλα έμπροσθέν σου τον Μωυσήν, τον Ααρών και την Μαριάμ. Λαέ Μου, ενθυμήθητι τώρα τί εβουλεύθη Βαλάκ ο βασιλεύς του Μωάβ, και τί απεκρίθη προς αυτόν Βαλαάμ ο υιός του Βεώρ, από Σιττείμ έως Γαλγάλων, διά να γνωρίσητε την δικαιοσύνην του Κυρίου.» (Μιχ. 6:1-5).

Ο Θεός που λατρεύουμε είναι μακρόθυμος. «Δεν εξέλιπον οι οικτιρμοί Αυτού.» Σε όλο το διάστημα της δοκιμαστικής περιόδου το Πνεύμα Του εκλιπαρεί τους ανθρώπους να δεχθούν το δώρο

της ζωής. «Ζω Εγώ, λέγει Κύριος ο Θεός, δεν θέλω τον θάνατον του αμαρτωλού, αλλά να επιστρέψη ο ασεβής από της οδού αυτού και να ζη. Επιστρέψατε, επιστρέψατε από των οδών ημών των πονηρών.» Το ιδιαίτερο τέχνασμα του Σατανά είναι να οδηγήσει τον άνθρωπο στην αμαρτία και να τον εγκαταλείψει μετά εκεί αβοήθητο και απελπισμένο, φοβούμενο ακόμη και να ζητήσει συγχώρηση. Ο Θεός όμως προσκαλεί: «Ας πιασθή από της δυνάμεώς Μου, διά να κάμη ειρήνην μετ'Εμού, και θέλει κάνει μετ'Εμού ειρήνην.» (Θρην. 3:22, Ιεζ. 33:11, Ησ. 27:5). Μέσο του Χριστού εξασφαλίζεται κάθε προμήθεια και προσφέρεται κάθε ενθάρρυνση.

Τον καιρό της αποστασίας του Ιούδα και του Ισραήλ πολλοί αναρωτιόνταν: «Με τί θέλω ελθεί ενώπιον του Κυρίου, να προσκυνήσω ενώπιον του υψίστου Θεού; Θέλω ελθεί ενώπιον Αυτού με ολοκαυτώματα, με μόσχους ενιαυσίους; Θέλει ευαρεστηθή ο Κύριος εις χιλιάδας κριών, ή εις μυριάδας ποταμών ελαίου;» Η απάντηση είναι σαφής και θετική. «Αυτός σοι έδειξεν, άνθρωπε, τί το καλόν και τί ζητεί ο Κύριος παρά σου, ειμή να πράττης το δίκαιον και να αγαπάς έλεος, και να περιπατής ταπεινώς μετά του Θεού σου;» (Μιχ. 6:6-8).

Συνιστώντας την αξία της έμπρακτης ευλάβειας, ο προφήτης επαναλάμβανε απλώς τη συμβουλή που είχε δοθεί στον Ισραήλ πριν από αιώνες. Ενώ ήταν έτοιμοι να εισέλθουν στη γη της επαγγελίας, ο λόγος του Θεού μέσο του Μωυσή ήταν:

> «Και τώρα, Ισραήλ, τί ζητεί Κύριος ο Θεός σου παρά σου, ειμή να φοβήσαι Κύριον τον Θεόν σου, και να περιπατής εις πάσας τας οδούς Αυτού, και να αγαπάς Αυτόν, και να λατρεύης Κύριον τον Θεόν σου εξ όλης της καρδίας σου, και εξ όλης της ψυχής σου, και να φυλάττης τας εντολάς του Κυρίου, και τα διατάγματα Αυτού, τα οποία εγώ προστάζω εις σε σήμερον διά το καλόν σου;» (Δευτ. 10:12,13).

Από γενεά σε γενεά οι συμβουλές αυτές είχαν επαναληφθεί από τους δούλους του Κυρίου σ'εκείνους που διέτρεχαν τον κίνδυνο να πέσουν στις έξεις της τυπολατρίας και που αμελούσαν να δείξουν ευσπλαχνία.

΄Οταν κάποιος νομικός πλησίασε το Χριστό με την ερώτηση: «Διδάσκαλε, ποία εντολή είναι μεγάλη εν τω νόμω;» ο Χριστός του απάντησε: «Θέλεις αγαπά Κύριον τον Θεόν σου εξ όλης της καρδίας σου, και εξ όλης της ψυχής σου και εξ όλης της διανοίας σου. Αύτη είναι πρώτη και μεγάλη εντολή. Δευτέρα δε ομοία αυ-

τής, θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν. Εν ταύταις ταις δύο εντολαίς όλος ο νόμος και οι προφήται κρέμανται.» (Ματ. 22:36-40).

Τα απλά λόγια των προφητών και του Κυρίου πρέπει εμείς να τα εκλάβουμε ως φωνή του Θεού για κάθε ψυχή. Δεν πρέπει να χάσουμε καμιά ευκαιρία για πράξεις ευσπλαχνίας, στοργικής προνοητικότητας και χριστιανικής αβρότητας στους καταδυναστευομένους. Αν δεν είμαστε σε θέση να κάνουμε τίποτε περισσότερο, μπορούμε ωστόσο να πούμε λόγια ενθαρρυντικά και ελπιδοφόρα σε αυτούς που δε γνωρίζουν το Θεό και που εύκολα μπορεί κανείς να πλησιάσει με τη συμπόνια και την αγάπη.΄Αφθονες και πλούσιες είναι οι υποσχέσεις που δίνονται σε εκείνους που επιζητούν ευκαιρίες για να φέρουν χαρά και ευλογία στη ζωή των άλλων.

> «Εάν εκβάλης εκ μέσου σου τον ζυγόν, την ανάτασιν του δακτύλου και τους ματαίους λόγους, και ανοίγης την ψυχήν σου εις τον πεινώντα και ευχαριστής την τεθλιμμμένην ψυχήν, τότε το φως σου θέλει λάμψει εν τω σκότει και το σκότος σου θέλει είσθαι ως μεσημβρία. Και ο Κύριος θέλει σε οδηγεί πάντοτε, και χορταίνει την ψυχήν σου εν ανομβρίαις, και παχύνει τα οστά σου. Και θέλεις είσθαι ως κήπος ποτιζόμενος και ως πηγή ύδατος, της οποίας τα ύδατα δεν εκλείπουσι.» (Ησ. 58: 9-11).

Η ειδωλολατρική τακτική του΄Αχαζ έναντι των ενθέρμων επικλήσεων των προφητών, ένα μόνο αποτέλεσμα μπορούσε να έχει. «Η οργή του Κυρίου ήλθεν επί τον Ιούδα και την Ιερουσαλήμ, και παρέδωκεν αυτούς εις διασποράν, εις έκστασιν και εις συριγμόν.» Το βασίλειο υπέστη τέλεια κατάπτωση, και αυτή η ύπαρξή του κινδύνεψε να χαθεί από τα στρατεύματα της εισβολής. «Τότε ανέβησαν εις Ιερουσαλήμ διά πόλεμον, Ρεσίν ο βασιλεύς της Συρίας, και Φεκά, ο υιός του Γεμαλία, βασιλεύς του Ισραήλ. Και επολιόρκησαν τον΄Αχαζ.» (Β΄Χρον. 29:8, Β΄Βασ. 16:5).

Αν ο Αχάζ και οι κύριοι συντελεστές του βασιλείου του παρέμεναν υπηρέτες πιστοί του Υψίστου, δε θα είχαν τίποτε να φοβηθούν από μια τέτοια αφύσικη συμμαχία που είχε συναφθεί εναντίον τους. Η συνεχιζόμενη παράβαση όμως τους είχε αφαιρέσει όλη τους τη δύναμη. Κατειλημμένος από έναν ακατονόμαστο φόβο των τιμωριών ενός προσβεβλημένου Θεού, «η καρδία του΄Αχαζ και η καρδία του λαού αυτού εκλονίσθη, ως τα δένδρα του

δάσους κλονίζονται υπό του ανέμου.» Στην κρίσιμη αυτή στιγμή έγινε ο λόγος του Κυρίου στον Ησαΐα ζητώντας του να πάει να συναντήσει τον τρέμοντα βασιλιά και να του πει: «Πρόσεχε να μένης ήσυχος, μη φοβηθής μηδέ μικροψυχήσης . . . Επειδή η Συρία, ο Εφραΐμ και ο υιός του Ρεμαλία, εβουλεύθησαν κακήν βουλήν εναντίον σου λέγοντες, Ας αναβώμεν εναντίον του Ιούδα, και ας στενοχωρήσωμεν αυτόν, και ας διαμερισθώμεν αυτόν εις εαυτούς, και ας βάλωμεν βασιλέα εν μέσω αυτού . . . Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός, Τούτο δεν θέλει σταθή ουδέ θέλει γείνει.» Ο προφήτης δήλωσε ότι τόσο το βασίλειο του Ισραήλ όσο και της Συρίας σύντομα πλησίαζαν στο τέλος τους. «Εάν δεν πιστεύητε, δεν θέλετε βεβαίως στερεωθή.» (Ησ. 7:4-7,9).

Καλό θα ήταν για το βασίλειο του Ιούδα αν ο Αχάζ δεχόταν το μήνυμα ως προερχόμενο από τον ουρανό. Προτίμησε όμως να στηριχθεί σε ανθρώπινο βραχίονα και ζήτησε τη βοήθεια των ειδωλολατρών. Μέσα στη μεγάλη απελπισία του μήνυσε στο βασιλιά της Ασσυρίας Θεγλάθ-φελασάρ: «Εγώ είμαι δούλος σου και υιός σου. Ανάβα, και σώσον με εκ χειρός του βασιλέως της Συρίας, και εκ της χειρός του Ισραήλ, οίτινες εσηκώθησαν εναντίον μου.» (Β΄Βασ. 16:7). Η αίτηση αυτή συνοδεύθηκε από ένα πλουσιοπάροχο δώρο προερχόμενο από τους θησαυρούς του βασιλιά και από τα αποθηκεύματα του ναού.

Στάλθηκε η βοήθεια που ζήτησε ο βασιλιάς ΄Αχαζ, και έτσι ανακουφίσθηκε προσωρινά, αλλά με τι κόστος για τον Ιούδα! Ο αποδοσμένος φόρος υποτέλειας διέγειρε την απληστία των Ασσυρίων και το επίβουλο εκείνο έθνος απείλησε σε λίγο να καταστρέψει και να λεηλατήσει τον Ιούδα. Τον Αχάζ και τους δυστυχείς υποτελείς του τώρα βασάνιζε ο φόβος τού να πέσουν ολότελα στα χέρια των απάνθρωπων Ασσυρίων. «Ο Κύριος εταπείνωσε τον Ιούδαν» εξαιτίας της συνεχιζόμενης παράβασης. Αυτό τον καιρό της τιμωρίας ο ΄Αχαζ αντί να μετανοήσει, «έτι μάλλον παρηνόμησεν εις τον Κύριον», διότι «εθυσίαζεν εις τους θεούς της Δαμασκού.» «Επειδή οι θεοί του βασιλέως της Δαμασκού βοηθούσιν αυτούς», σκέφθηκε, «εις τούτους θέλω θυσιάσει διά να βοηθήσωσιν και εμέ.» (Β΄Χρον. 28:19,22,23).

΄Οταν ο αποστάτης βασιλιάς πλησίαζε στο τέλος της ηγεμονίας του, διέταξε και έκλεισαν τις πόρτες του ναού. Οι θρησκευτικές λειτουργίες διακόπηκαν. Η επτάφωτη λυχνία δεν έκαιγε πια μπροστά στο θυσιαστήριο. Θυσίες δεν προσφέρονταν άλλο για τις αμαρτίες του λαού. Το ευωδιαστό θυμίαμα έπαψε πλέον να

ανέρχεται ψηλά την ώρα της πρωινής και εσπερινής λατρείας. Εγκαταλείποντας τις αυλές του οίκου του Θεού και αμπαρώνοντας τις πόρτες, οι κάτοικοι της άθεης πόλης έστησαν με θρασύτητα θυσιαστήρια για την προσκύνηση των ειδωλολατρικών θεοτήτων σε κάθε γωνιά του δρόμου της Ιερουσαλήμ. Η ειδωλολατρία είχε φαινομενικά θριαμβεύσει. Οι δυνάμεις του σκότους είχαν σχεδόν υπερισχύσει.

Στον Ιούδα όμως υπήρχαν μερικοί οι οποίοι εξακολουθούσαν να μένουν αφοσιωμένοι στον Κύριο, αρνούμενοι επίμονα να οδηγηθούν στην ειδωλολατρία. Σε αυτούς απέβλεπαν με ελπίδα ο Ησαΐας, ο Μιχαίας και οι σύντροφοί τους, ενώ παρατηρούσαν την καταστροφή που είχε επέλθει κατά τα τελευταία χρόνια του Αχάζ. Το αγιαστήριό τους ήταν κλειστό, αλλά οι πιστοί είχαν τη διαβεβαίωση: «Μεθ'ημών ο Θεός». «Τον Κύριον των δυνάμεων, Αυτόν αγιάσατε, και Αυτός ας ήναι ο φόβος σας, και Αυτός ας ήναι ο τρόμος σας, και θέλει είσθαι διά αγιαστήριον.» (Ησ. 8:10,13,14).

Ο ΕΖΕΚΙΑΣ

Χτυπητή αντίθεση με την καταστρεπτική ηγεμονία του Αχάζ παρουσίασε η μεταρρύθμιση που επιτελέσθηκε με την ευδόκιμη βασιλεία του γιου του. Ο Εζεκίας ανέβηκε στο θρόνο αποφασισμένος με όλη τη δύναμή του να απαλλάξει τον Ιούδα από τη μοίρα που είχε βρει το βασίλειο του βορρά. Οι αγγελίες των προφητών δεν ευνοούσαν τα ημίμετρα. Μόνο με την πιο αποφασιστική μεταρρύθμιση θα μπορούσαν να αποφευχθούν οι απειλούμενες τιμωρίες.

Στην κρίση αυτή ο Εζεκίας αποδείχθηκε ο κατάλληλος άνθρωπος για την περίσταση. Αμέσως μόλις ανέβηκε στο θρόνο, άρχισε να προγραμματίζει και να εκτελεί. Την προσοχή του πρώτα έστρεψε στην από μακρού παραμελημένη υπηρεσία του ναού, και για το έργο του αυτό ζήτησε προσεκτικά τη συνεργασία μιας ομάδας ιερέων και Λευιτών, οι οποίοι είχαν παραμείνει πιστοί στην ιερή κλήση τους. Έχοντας εμπιστοσύνη στην αφοσιωμένη τους υποστήριξη, ανεπιφύλακτα τους μίλησε για την επιθυμία του να συστήσει άμεσες και ευρύτατες μεταρρυθμίσεις. Ομολόγησε:

> «Οι πατέρες ημών παρηνόμησαν και έπραξαν πονηρά ενώπιον Κυρίου του Θεού ημών, και εγκατέλιπον Αυτόν, και απέστρεψαν τα πρόσωπα αυτών από του κατοικητηρίου του Κυρίου.» «Τώρα λοιπόν έχω εν τη καρδία μου να κάμω διαθήκην προς τον Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ, διά να αποτρέψει την οργήν του θυμού Αυτού αφ'ημών.» (Β΄Χρον. 29:6,10).

Με μερικά καλοδιαλεγμένα λόγια ο βασιλιάς αναθεώρησε την κατάσταση που αντιμετώπιζαν - το κλεισμένο αγιαστήριο και τη διακοπή κάθε λειτουργίας εντός των ορίων του, τη σκανδαλιστική ειδωλολατρία που ασκείτο στους δρόμους της πόλης και σε ολόκληρο το βασίλειο, την αποστασία πλήθους ανθρώπων που θα

είχαν μείνει πιστοί στο Θεό αν οι αρχηγοί του Ιούδα τους είχαν δώσει το καλό παράδειγμα, την κατάπτωση του βασιλείου και την απώλεια του γοήτρου του έναντι των γειτονικών εθνών. Το βόρειο βασίλειο αποσυντίθετο με γοργό ρυθμό. Πολλοί είχαν αφανισθεί με τη σφαγή. Πλήθη είχαν συρθεί αιχμάλωτοι σε μέρη μακρινά. Σε λίγο ο Ισραήλ θα έπεφτε ολότελα στα χέρια των Ασσυρίων και θα καταστρεφόταν ριζικά. Και αυτή η μοίρα θα έβρισκε ασφαλώς και τον Ιούδα, εκτός αν ο Θεός έκανε ένα πανίσχυρο έργο με εκλεκτούς αντιπροσώπους Του.

Ο Εζεκίας έκανε άμεση έκκληση στους ιερείς να συμπράξουν με αυτόν για την επιτέλεση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων. Τους ικέτευε: «Μη πλανάσθε τώρα, διότι ο Κύριος σας έκλεξε διά να παρίστασθε ενώπιον Αυτού, να υπηρετήτε Αυτόν, και να ήσθε λειτουργοί Αυτού, και να θυμιάζετε.» «Αγιάσθητε τώρα και αγιάσατε τον ναόν Κυρίου του Θεού των πατέρων σας.» (Β΄Βασ. 29:11,5).

Ήταν καιρός για άμεση δράση. Οι ιερείς άρχισαν διαμιάς. Κινητοποιώντας τη συνεργασία και άλλων από τις τάξεις τους οι οποίοι δεν ήταν παρόντες στη συνδιάσκεψη αυτή, επιδόθηκαν ολόψυχα στο έργο του καθαρισμού και του εξαγνισμού του αγιαστηρίου. Επειδή χρόνια είχε διαρκέσει η βεβήλωση και η παραμέληση, το έργο αυτό εκτελείτο με μεγάλη δυσκολία. Οι ιερείς όμως και οι Λευίτες δούλευαν ακούραστα και σε ένα εξαιρετικά σύντομο διάστημα ήταν σε θέση να αναγγείλουν τη διεκπεραίωση του υπεύθυνου έργου τους. Οι θύρες του ναού είχαν επιδιορθωθεί και είχαν ανοιχθεί διάπλατα. Τα ιερά σκεύη είχαν συγκεντρωθεί και είχαν τοποθετηθεί στο μέρος τους. Όλα ήταν έτοιμα για την επανασύσταση της λειτουργίας του αγιαστηρίου.

Στην πρώτη λειτουργία που έγινε, οι άρχοντες της πόλης ενώθηκαν με το βασιλιά Εζεκία και με τους ιερείς και τους Λευίτες για να ζητήσουν συγχώρηση για τις αμαρτίες του έθνους. Προσφέρθηκαν θυσίες «περί αμαρτίας επί το θυσιαστήριον διά να κάμωσιν εξιλέωσιν υπέρ παντός του Ισραήλ». «Και ως ετελείωσαν προσφέροντες, έκλιναν ο βασιλεύς και πάντες οι ευρεθέντες μετ’αυτού, και προσεκύνησαν.» Στις αυλές του ιερού αντήχησαν πάλι φωνές δοξολογίας και λατρείας. Οι ύμνοι του Δαβίδ και του Ασάφ ψάλλονταν με χαρά και οι προσκυνητές αναγνώριζαν ότι είχαν λυτρωθεί από τη σκλαβιά της αμαρτίας και της αποστασίας. «Ευφράνθη ο Εζεκίας, και πάς ο λαός ότι ο Θεός προδιέθεσε τον

λαόν, επειδή το πράγμα έγεινεν αιφνιδίως.» (Β΄Χρον. 29:24,29,36).

Πραγματικά είχε ο Θεός προδιαθέσει τις καρδιές των ηγητόρων του Ιούδα στο να αναλάβουν ένα αποφασιστικό μεταρρυθμιστικό κίνημα για να μπορέσει να αναχαιτισθεί το κύμα της αποστασίας. Με τους προφήτες Του είχε στείλει στον εκλεκτό λαό Του το ένα παρακελευστικό μήνυμα μετά το άλλο - μηνύματα που είχαν περιφρονηθεί και απορριφθεί από τις δέκα φυλές του Ισραήλ ο οποίος είχε τώρα παραδοθεί στον εχθρό. Στον Ιούδα όμως έμενε ένα αρκετά μεγάλο υπόλοιπο, και σε αυτούς εξακολουθούσαν να απευθύνονται οι εκκλήσεις των προφητών. «Επιστράφειτε προς Εκείνον, από του οποίου οι υιοί Ισραήλ όλως απεστάτησαν.» Ακούστε το Μιχαία να δηλώνει με πεποίθηση:

> «Εγώ δε θέλω επιβλέψει επί Κύριον, θέλω προσμείνει τον Θεόν της σωτηρίας μου. Ο Θεός μου θέλει μου εισακούσει. Μη ευφραίνου εις εμέ, η εχθρά μου. Αν και έπεσα, θέλω σηκωθή, αν και εκάθισα εν σκότει, ο Κύριος θέλει είσθαι φως εις εμέ. Θέλω υποφέρει την οργήν του Κυρίου, διότι ημάρτησα εις Αυτόν εωσού διαδικάση την δίκην μου και κάμη την κρίσιν μου. Θέλει με εξάξει εις το φως, θέλω ιδεί την δικαιοσύνην Αυτού.» (Ησ. 31:6, Μιχ. 7:7-9).

Αυτές και άλλες παρόμοιες αγγελίες φανερώνοντας την προθυμία του Θεού να συγχωρεί και να δέχεται εκείνους που θα επέστρεφαν σ'Αυτόν με όλη την καρδιά τους, είχαν φέρει την ελπίδα σε πολλές αποκαμωμένες ψυχές στα σκοτεινά χρόνια όταν οι θύρες του ναού έμεναν κλειστές. Και τώρα, όταν οι αρχηγοί άρχισαν να εγκαινιάζουν μια μεταρρύθμιση, πλήθη λαού, κουρασμένα από τη σκλαβιά της αμαρτίας, ήταν έτοιμα να ανταποκριθούν.

Σε εκείνους οι οποίοι εισέρχονταν στις αυλές του ναού για να ζητήσουν συγχώρηση και να ανανεώσουν τις υποσχέσεις της αφοσίωσής τους, προσφέρονταν θαυμάσια ενθαρρυντικά μηνύματα από τις προφητικές περικοπές των Γραφών. Οι επίσημες κατά της ειδωλολατρίας προειδοποιήσεις που είχαν δοθεί μέσο του Μωυσή ''εις επήκοον'' ολόκληρου του Ισραήλ, είχαν συνοδευθεί από προφητείες αναφερόμενες στην προθυμία του Θεού να ακούσει και να συγχωρήσει εκείνους που σε καιρούς αποστασίας θα Τον εκζητούσαν με όλη την καρδιά τους. Ο Μωυσής είχε πει:

«Θέλεις επιστρέψει προς Κύριον τον Θεόν σου και θέλεις ακούσει την φωνήν Αυτού. Διότι Κύριος ο Θεός σου είναι Θεός οικτίρμων. Δεν θέλει σε εγκαταλείψει, ουδέ θέλει σε εξολοθρεύσει, ουδέ θέλει λησμονήσει την διαθήκην των πατέρων σου, την οποίαν ώμοσε προς αυτούς.» (Δευτ. 4:30,31).

Και την προφητική προσευχή που είχε απευθύνει κατά τα εγκαίνια του ναού, του οποίου τη λειτουργία επανέφεραν τώρα ο Εζεκίας και οι σύντροφοί του, ο Σολομών είχε ικετεύσει:

«Όταν κτυπηθή ο λαός Σου Ισραήλ έμπροσθεν του εχθρού, διότι ημάρτησαν εις Σε, και επιστρέψωσι προς Σε, και δοξάσωσι το όνομά Σου, και προσευχηθώσι, και δεηθώσι ενώπιόν Σου εν τω οίκω τούτω, τότε Συ επάκουσον εκ του ουρανού και συγχώρησον την αμαρτίαν του λαού Σου Ισραήλ.» (Α΄Βασ.8:33,34).

Η προσευχή αυτή είχε επικυρωθεί με τη σφραγίδα της θεϊκής επιδοκιμασίας. Επειδή μόλις τελείωσε, φωτιά κατέβηκε από τον ουρανό για να καταναλώσει το ολοκαύτωμα και τις λοιπές θυσίες, και η δόξα του Θεού πλημμύρισε το ναό. (Δείτε Β΄Χρον. 7:1) Και τη νύχτα ο Θεός παρουσιάσθηκε στο Σολομώντα για να του πει ότι η προσευχή του είχε εισακουσθεί και ότι θα δειχνόταν ευσπλαχνία σε αυτούς που θα προσκυνούσαν εκεί. Η φιλεύσπλαχνη διαβεβαίωση είχε δοθεί:

«Εάν . . . ο λαός Μου, επί τον οποίον εκλήθη το όνομά Μου, ταπεινώσωσιν εαυτούς, και προσευχηθώσι, και εκζητήσωσι το πρόσωπόν Μου, και επιστρέψωσιν από των οδών αυτών των πονηρών, τότε εγώ θέλω επακούσει εκ του ουρανού, και θέλω συγχωρήσει την αμαρτίαν αυτών και θεραπεύσει την γην αυτών.» (Β΄Χρον. 7:14).

Οι υποσχέσεις αυτές βρήκαν πλούσια επαλήθευση την εποχή της μεταρρύθμισης κάτω από την αιγίδα του Εζεκία.

Η καλή αρχή που έγινε τον καιρό της εξάγνισης του ναού, συνεχίσθηκε με ευρύτερη ενέργεια στην οποία τόσο ο Ισραήλ όσο και ο Ιούδας πήραν μέρος. Με το ζήλο του να καταστήσει τη λειτουργία του ναού πραγματική ευλογία για το λαό, ο Εζεκίας αποφάσισε να επαναφέρει την παλιά συνήθεια της συγκέντρωσης των Ισραηλιτών για τον πανηγυρισμό της γιορτής του Πάσχα.

Επί πολλά χρόνια το Πάσχα δεν είχε τηρηθεί σαν εθνική γιορτή. Η διαίρεση του κράτους στο τέλος της βασιλείας του Σολομώντα παρουσίαζε τη συνήθεια αυτή σαν ανεφάρμοστη. Οι τρομερές όμως τιμωρίες που είχαν πέσει στις δέκα φυλές, ξύπνησαν

σε μερικών την καρδιά την επιθυμία για κάτι το καλύτερο, και οι συγκλονιστικές αγγελίες των προφητών έφεραν το αποτέλεσμά τους. Με βασιλικούς ταχυδρόμους η πρόσκληση για το γιορτασμό του Πάσχα στα Ιεροσόλυμα είχε διακηρυχθεί παντού, «από πόλεως εις πόλιν, διά της γης του Εφραΐμ και Μανασσή, και έως Ζαβουλών». Οι κομιστές της φιλεύσπλαχνης αυτής πρόσκλησης συνήθως απωθούντο. Οι αμετανόητοι απομακρύνονταν αδιάφοροι. Όμως παρόλα αυτά μερικοί, πρόθυμοι να εκζητήσουν το Θεό για μια σαφέστερη γνώση του θελήματός Του, «υπέκλιναν και ήλθον εις Ιερουσαλήμ.» (Β΄Χρον. 30:10,11).

Στη γη του Ιούδα η ανταπόκριση ήταν γενική. Επειδή επάνω σ'αυτούς «ήτο η χειρ του Θεού, ώστε να δώση εις αυτούς καρδίαν μίαν, διά να κάμωσι την προσταγήν του βασιλέως και των αρχόντων» - μια προσταγή σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, όπως αυτό είχε εκδηλωθεί μέσο των προφητών Του. (Β΄Χρον. 30:12).

Η ευκαιρία αυτή είχε μέγιστα αποτελέσματα για τα συναχθέντα πλήθη. Οι βεβηλωμένοι δρόμοι της πόλης καθαρίσθηκαν από τους ειδωλολατρικούς βωμούς που είχαν τοποθετηθεί εκεί στο διάστημα της βασιλείας του Άχαζ. Το Πάσχα τηρήθηκε την καθορισμένη μέρα, και ολόκληρη την εβδομάδα ο λαός την πέρασε προσφέροντας ειρηνικές προσφορές και πληροφορούμενος τι περιμένει ο Θεός από αυτούς. Καθημερινά δίδασκαν οι Λευίτες «σύνεσιν αγαθήν περί Κυρίου», και εκείνοι που είχαν προετοιμάσει τις καρδιές τους για να εκζητήσουν το Θεό, βρήκαν συγχώρηση. Τα πλήθη των προσκυνητών καταλήφθηκαν από μεγάλη χαρά. «Ύμνουν οι Λευίται και οι ιερείς τον Κύριον με όργανα δυνατά.» Και όλοι μαζί ήταν ενωμένοι με την κοινή επιθυμία να δοξολογήσουν Εκείνον ο οποίος ήταν τόσο μεγαλόψυχος και ευσπλαχνικός. (Β΄Χρον. 30:22,21).

Οι οκτώ συνήθεις ημέρες της γιορτής του Πάσχα κύλησαν πολύ γρήγορα, και οι προσκυνητές αποφάσισαν να περάσουν άλλες επτά ημέρες για να μάθουν εκτενέστερα το θέλημα του Κυρίου. Οι κατηχητές ιερείς εξακολούθησαν το έργο τους της διδασκαλίας από το βιβλίο του νόμου. Ο λαός συγκεντρωνόταν κάθε μέρα στο ναό για να αποδώσουν τη λατρεία και τις ευχαριστίες τους. Και όταν η μεγάλη σύναξη πλησίαζε να τελειώσει, ήταν φανερό ότι ο Θεός είχε εργασθεί με ένα θαυμάσιο τρόπο για την επιστροφή των αποστατημένων Ιουδαίων και για την αναχαίτιση του ρεύματος της ειδωλολατρίας που απειλούσε να σαρώσει τα πάντα

μπροστά του. Οι σοβαρές προειδοποιήσεις των προφητών δεν είχαν λεχθεί μάταια.

«Έγεινεν ευφροσύνη μεγάλη εν Ιερουσαλήμ, διότι από των ημερών του Σολομώντα υιού του Δαβίδ βασιλέως του Ισραήλ, δεν έγεινε τοιούτον πράγμα εν Ιερουσαλήμ.» (Β΄Χρον..30:26).

Είχε φθάσει ο καιρός να επιστρέψουν οι προσκυνητές στα σπίτια τους. «Μετά ταύτα σηκωθέντες οι ιερείς και οι Λευίται ηυλόγησαν τον λαόν. Και επηκούσθη η φωνή αυτών, και ήλθεν η προσευχή αυτών εις τον ουρανόν, το άγιον κατοικητήριον του Κυρίου.» (Β΄Χρον. 30:27). Ο Θεός είχε δεχθεί εκείνους που με συντριβή καρδιάς είχαν εξομολογηθεί τις αμαρτίες τους και με αποφασιστικό σκοπό είχαν στραφεί σε Αυτόν για συγνώμη και βοήθεια.

Ένα σπουδαίο έργο υπολειπόταν τώρα να γίνει, στο οποίο εκείνοι που επέστρεφαν στα σπίτια τους όφειλαν να λάβουν ενεργό μέρος και η αποτελεσματικότητα του οποίου παρουσίασε κατάφανη μαρτυρία για τη γνησιότητα της επιτελεσθείσας μεταρρύθμισης. Στα κατάστιχα αναφέρεται:

«Πας ο Ισραήλ οι ευρεθέντες εξήλθον εις τας πόλεις του Ιούδα, και συνέτριψαν τα αγάλματα, και κατέκοψαν τα άλση, και εκρήμνισαν τους υψηλούς τόπους και τα θυσιαστήρια από παντός του Ιούδα και Βενιαμίν, το οποίον έκαμον και εις τον Εφραΐμ και Μανασσή εωσότου συνετέλεσαν. Τότε επέστρεψαν πάντες οι υιοί Ισραήλ, έκαστος εις την ιδιοκτησίαν αυτού, εις τας εαυτών πόλεις.» (Β. Χρον. 31:1).

Ο Εζεκίας και οι σύντροφοί του θέσπισαν διάφορες μεταρρυθμίσεις για την ανάταση των πνευματικών και των επίγειων συμφερόντων του βασιλείου.

«Ούτως έκαμεν ο Εζεκίας καθ'όλον τον Ιούδαν, και έπραξε το καλόν και ευθές και αληθινόν, ενώπιον Κυρίου του Θεού αυτού. Και εις παν έργον το οποίον ήρχισεν . . . έκαμεν εξ όλης της καρδίας αυτού, και ευωδούτο.» «Επί Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ ήλπισε, . . . δεν απεμακρύνθη από όπισθεν Αυτού, αλλ'εφύλαξε τας εντολάς Αυτού, τας οποίας ο Κύριος προσέταξεν εις τον Μωυσήν. Και ήτο ο Κύριος μετ'αυτού και κατευωδούτο.» (Χρον. 31:20,21, Β΄Βασ. 18:5-7).

Η ηγεμονία του Εζεκία χαρακτηρίσθηκε από μια σειρά θαυμαστών προνοήσεων που φανέρωναν στα γύρω έθνη ότι ο Θεός του Ισραήλ ήταν με το λαό Του. Η επιτυχία των Ασσυρίων να

αιχμαλωτίσουν τη Σαμάρεια και να διασκορπίσουν στα έθνη το συντριμμένο υπόλοιπο των δέκα φυλών κατά το διάστημα των πρώτων ετών της βασιλείας του, έκανε πολλούς να αμφισβητούν τη δύναμη του Θεού των Εβραίων. Παίρνοντας θάρρος από τις επιτυχίες τους, οι Νινευίτες είχαν προ πολλού παραγκωνίσει το μήνυμα του Ιωνά και έδειχναν την περιφρόνησή τους με το να προβάλλουν αντίσταση στις προθέσεις του Ουρανού.

Μερικά χρόνια μετά την πτώση της Σαμάρειας, τα νικηφόρα (ασσυριακά) στρατεύματα ξαναεμφανίσθηκαν στην Παλαιστίνη, τη φορά αυτή κατευθύνοντας τις δυνάμεις τους εναντίον των οχυρών πόλεων του Ιούδα με σχετική κάπως επιτυχία. Αποσύρθηκαν όμως για ένα διάστημα εξαιτίας των δυσκολιών που ανεφύησαν σε άλλα τμήματα της επικράτειάς τους. Δεν ήταν παρά μόνο μερικά χρόνια αργότερα, προς το τέλος της βασιλείας του Εζεκία που θα δειχνόταν στα έθνη του κόσμου αν οι θεοί των ειδωλολατρών επρόκειτο τελικά να υπερισχύσουν.

ΟΙ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗ ΒΑΒΥΛΩΝΑ

Στα μέσα της ακμάζουσας βασιλείας του ο βασιλιάς Εζεκίας προσβλήθηκε ξαφνικά από μια ολέθρια αρρώστια. Όταν «ηρρώστησεν ο Εζεκίας εις θάνατον», η περίπτωσή του ήταν έξω από κάθε ανθρώπινη παροχή βοήθειας. Και το τελευταίο ίχνος ελπίδας εξέλιπε όταν ο προφήτης Ησαΐας εμφανίσθηκε μπροστά του με το μήνυμα: «Ούτω λέγει Κύριος, Διάταξον περί του οίκου σου, επειδή αποθνήσκεις και δεν θέλεις ζήσει.» (Ησ. 38:1).

Τα πράγματα φαίνονταν εντελώς σκοτεινά. Ο βασιλιάς όμως μπορούσε ακόμη να προσευχηθεί σ'Εκείνον που μέχρι τότε του ήταν «καταφυγή . . . και δύναμις, βοήθεια ετοιματάτη εν ταις θλίψεσι.» «Τότε έστρεψε το πρόσωπον αυτού προς τον τοίχον και προσηυχήθη εις τον Κύριον λέγων, Δέομαι, Κύριε, ενθυμήθητι τώρα πώς περιεπάτησα ενώπιόν Σου εν αληθεία, και εν καρδία τελεία, και έπραξα το αρεστόν ενώπιόν Σου. Και έκλαυσεν ο Εζεκίας κλαυθμόν μέγαν.» (Ψαλμ. 46:1, Β΄Βασ. 20:2,3). Από των ημερών του Δαβίδ βασιλιάς δεν είχε ηγεμονεύσει που να έχει τόσο σκληρά εργασθεί για την επανασύσταση της θεοκρατίας σε καιρό αποστασίας και αποθάρρυνσης, όπως εργάσθηκε ο Εζεκίας. Ο ετοιμοθάνατος αρχηγός είχε υπηρετήσει το Θεό πιστά και είχε στερεώσει την εμπιστοσύνη του λαού στον Κύριο ως τον Ανώτατο Άρχοντά τους. Όπως ο Δαβίδ, μπορούσε και αυτός τώρα να παρακαλέσει:

«Ας έλθη ενώπιόν Σου η προσευχή μου,
Κλίνον το ωτίον Σου εις την κραυγήν μου.
Διότι ενεπλήσθη κακών η ψυχή μου,
Και η ζωή μου πλησιάζει εις τον άδην.»
«Συ είσαι η ελπίς μου, Κύριε Θεέ,
Το θάρρος μου εκ νεότητός μου, επί Σε επεστηρίχθην.»

«΄Οταν εκλείπη η δύναμίς μου, μη με εγκαταλίπης.»
«Θεέ, μη μακρυνθής απ'εμού,
Θεέ μου, τάχυνον εις βοήθειάν μου.»
«Μη με εγκαταλίπης μηδέ μέχρι γήρατος και πολιάς, Θεέ,
Εωσού κηρύξω τον βραχίονα Σου εις ταύτην την γενεάν,
Την δύναμίν Σου εις πάντας τους μεταγενεστέρους.»
Ψαλμ. 88:2,3, 71:5,6,9,12,18

Εκείνος, του οποίου «δεν εξέλιπον οι οικτιρμοί», άκουσε την προσευχή του δούλου Του.

«Και πριν εξέλθη ο Ησαΐας εις την αυλήν την μεσαίαν, έγεινε λόγος Κυρίου προς αυτόν, λέγων, Επίστρεψον και ειπέ προς τον Εζεκίαν τον ηγεμόνα του λαού Μου, Ούτω λέγει Κύριος, ο Θεός του Δαβίδ του πατρός σου. ΄Ηκουσα την προσευχήν σου, είδον τα δάκρυά σου. Ιδού, Εγώ θέλω σε ιατρεύσει. Την τρίτην ημέραν θέλεις αναβή εις τον οίκον του Κυρίου, και θέλω προσθέσει εις τας ημέρας σου δεκαπέντε έτη. Και θέλω ελευθερώσει σε και την πόλιν ταύτην εκ της χειρός του βασιλέως της Ασσυρίας, και θέλω υπερασπισθή την πόλιν ταύτην, ένεκεν Εμού, και ένεκεν του δούλου Μου Δαβίδ.» (Θρήν.3:22, Β΄Βασ.20:4-6).

Χαρούμενος ο προφήτης επέστρεψε με τα λόγια της διαβεβαίωσης και της ελπίδας. Συνιστώντας να τεθεί επάνω στο πονεμένο μέρος ένα έμπλαστρο από σύκα, ο προφήτης μετέδωσε στο βασιλιά το μήνυμα της ευσπλαχνίας και της προστατευτικής φροντίδας του Θεού. ΄Οπως ο Μωυσής στη γη Μαδιάμ, όπως ο Γεδεών στην παρουσία του ουράνιου απεσταλμένου, όπως ο Ελισαιέ πριν την ανάληψη του κυρίου του, έτσι και ο Εζεκίας ικέτεψε για κάποιο σημείο ότι το μήνυμα προερχόταν από τον ουρανό. Ρώτησε τον προφήτη: «Τί είναι το σημείον ότι ο Κύριος θέλει με ιατρεύσει, και ότι θέλω αναβή εις τον οίκον του Κυρίου την τρίτην ημέραν;»

Ο προφήτης απάντησε: «Τούτο θέλει είσθαι εις σε το σημείον ότι θέλει κάμει ο Κύριος το πράγμα το οποίον ελάλησε, Να προχωρήση η σκιά δέκα βαθμούς ή να στραφεί δέκα βαθμούς;» Ο Εζεκίας αποκρίθηκε: «Ελαφρόν πράγμα είναι να καταβή η σκιά δέκα βαθμούς. Ουχί, αλλ'ας στραφή οπίσω δέκα βαθμούς η σκιά.»

Μόνο με την άμεση παρέμβαση του Θεού μπορούσε η σκιά του ηλιακού ωρολογίου να πάει πίσω δέκα βαθμούς. Και αυτό για

τον Εζεκία θα ήταν σημείο ότι ο Θεός εισάκουσε την προσευχή του. Έτσι λοιπόν, «εβόησεν ο Ησαΐας ο προφήτης προς τον Κύριον, και έστρεψεν οπίσω την σκιάν δέκα βαθμούς, διά των βαθμών τους οποίους κατέβη διά των βαθμών του Άχαζ.» (Β΄Βασ. 20:8-11).

Αποκαταστημένος στην πρότερη δύναμή του, ο βασιλιάς του Ιούδα αναγνώρισε υμνολογώντας τα ελέη του Κυρίου και ορκίσθηκε να περάσει τις υπόλοιπες μέρες του υπηρετώντας πρόθυμα το Βασιλέα των βασιλέων. Η ευγνώμονη αναγνώρισή του της σπλαχνικής συμπεριφοράς του Θεού προς αυτόν αποτελεί έμπνευση για όλους εκείνους οι οποίοι έχουν την επιθυμία να διαθέσουν τα χρόνια τους για τη δόξα του Δημιουργού τους.

«Εγώ είπα, εν τη μεσημβρία των ημερών μου,
Θέλω υπάγει εις τας πύλας του τάφου,
Εστερήθην το υπόλοιπον των ετών μου.
Είπα, Δεν θέλω ιδεί πλέον τον Κύριον εν γη ζώντων,
Δεν θέλω ιδεί πλέον άνθρωπον μετά των κατοίκων του κόσμου.
Η ζωή μου έφυγε και μετετοπίσθη απ’εμού ως ποιμένος σκηνή,
Εκόπη η ζωή μου ως υπό υφαντού.
Από του στημονίου θέλει με κόψει,
Από πρωίας έως εσπέρας θέλεις με τελειώσει.
Ως γερανός, ως χελιδών, ούτως εψέλλιζον,
Ωδυρόμην ως τρυγών.
Οι οφθαλμοί μου απέκαμον ατενίζοντες εις τα άνω.
Καταθλίβομαι, Κύριε, ανακούφισόν με.
Τί να είπω; Αυτός και είπε προς εμέ και εξετέλεσε.
Θέλω διάγει πάντα τα έτη μου εν τη πικρία της ψυχής μου.
Εν τούτοις, Κύριε, ζώσιν οι άνθρωποι,
Και εν πάσι τούτοις υπάρχει η ζωή του πνεύματός μου.
Συ βεβαίως με θεραπεύεις και με αναζωοποιείς.
Ιδού, αντί ειρήνης, επήλθεν επ’εμέ μεγάλη πικρία,
Αλλά Συ, δι’αγάπην της ψυχής μου
Ελύτρωσας αυτήν από του λάκκου της φθοράς,
Διότι έρριψας οπίσω των νώτων Σου πάσας τας αμαρτίας μου.
Διότι ο τάφος δεν θέλει Σε υμνήσει,
Ο θάνατος δεν θέλει Σε δοξολογήσει,

Οι καταβαίνοντες εις τον λάκκον
Δεν θέλουσιν ελπίζει επί την αλήθειάν Σου.
Ο ζων, ο ζων, αυτός θέλει Σε υμνεί,
Καθώς εγώ ταύτην την ημέραν.
Ο Πατήρ θέλει εις τα τέκνα γνωστοποιήσει την αλήθειάν Σου.
Ο Κύριος ήλθε να με σώση,
Διά τούτο θέλομεν ψάλλει το άσμα μου
Επί των εντεταμένων οργάνων
Πάσας τας ημέρας της ζωής ημών
Εν τω οίκω του Κυρίου.» (Ησ. 38:10-20).

Στις εύφορες πεδιάδες του Τίγρη και του Ευφράτη κατοικούσε μια αρχαία φυλή η οποία, αν και υποτελής τον καιρό εκείνο στην Ασσυρία, προοριζόταν να κυβερνήσει μια μέρα τον κόσμο. Ανάμεσα στο λαό της υπήρχαν άνθρωποι σοφοί που έδιναν μεγάλη προσοχή στη μελέτη της αστρονομίας. Και όταν αυτοί παρατήρησαν ότι η σκιά του ηλιακού ωρολογίου είχε κάνει δεκαβάθμια στροφή προς τα πίσω, έμειναν κατάπληκτοι. Ο βασιλιάς τους, Μερωδαχβαλαδάν, όταν έμαθε πως το θαύμα αυτό είχε γίνει για σημείο στο βασιλιά του Ιούδα επειδή ο Θεός του ουρανού του χορηγούσε παράταση ζωής, έστειλε πρέσβεις στον Ιεζεκία με σκοπό να τον συγχαρεί για την ανάρρωσή του και να πληροφορηθεί, αν ήταν δυνατό, καλύτερα για το Θεό ο οποίος ήταν ικανός να επιτελέσει ένα τόσο μεγάλο θαύμα.

Η επίσκεψη των αγγελιοφόρων αυτών σταλμένων από τον κυβερνήτη μιας μακρινής χώρας, παρουσίαζε στον Εζεκία την ευκαιρία να εγκωμιάσει το ζώντα Θεό. Πόσο εύκολο θα ήταν γι'αυτόν να τους μιλήσει για το Θεό ο οποίος υποβαστάζει όλα τα δημιουργημένα πράγματα, και με τη χάρη του οποίου αυτή η ίδια η ζωή του διαφυλάχθηκε όταν κάθε άλλη ελπίδα είχε χαθεί! Τι βαρυσήμαντες μεταλλαγές θα είχαν επιτευχθεί αν αυτοί οι ζητητές της αλήθειας, προερχόμενοι από τις πεδιάδες της Χαλδαίας, είχαν οδηγηθεί να αναγνωρίσουν την ανώτατη κυριαρχία του αληθινού Θεού!

Η καρδιά όμως του Εζεκία καταλήφθηκε από περηφάνια και με αυτοεξύψωση εξέθεσε μπροστά σε μάτια λαίμαργα τους θησαυρούς με τους οποίους ο Θεός είχε πλουτίσει το λαό Του. Ο βασιλιάς «έδειξεν εις αυτούς τον οίκον των πολυτίμων πραγμάτων αυτού, τον άργυρον, και τον χρυσόν, και τα αρώματα, και τα πολύτιμα μύρα, και πάσαν την οπλοθήκην αυτού, και παν ό,τι ευρίσκετο εν τοις θησαυροίς αυτού. Δεν ήτο ουδέν εν τω οίκω αυτού,

ουδέ υπό πάσαν την εξουσίαν αυτού, το οποίον ο Εζεκίας δεν έδειξεν εις αυτούς.» (Ησ. 39:2). Αυτό δεν το έκανε για να δοξάσει το Θεό, αλλά για να εξυψώσει τον εαυτό του στα μάτια των ξένων αρχόντων. Δε σκέφθηκε ότι οι άνθρωποι αυτοί ήταν αντιπρόσωποι ενός ισχυρού κράτους που δεν είχαν ούτε το φόβο ούτε την αγάπη του Θεού στην καρδιά τους και ότι δεν ήταν σωστό να τους θεωρήσει έμπιστους φίλους του σχετικά με τα κοσμικά πλούτη του έθνους.

Η επίσκεψη των πρέσβεων στον Εζεκία ήταν μια δοκιμή της ευγνωμοσύνης του και της προσήλωσής του, όπως είναι καταχωρημένο: «Επί των πρέσβεων όμως των αρχόντων της Βαβυλώνος, οίτινες έστειλαν προς αυτόν διά να ερευνήσωσι περί του θαύματος του γενομένου εν τη γη, ο Θεός εγκατέλιπεν αυτόν, διά να δοκιμάση αυτόν, ώστε να γνωρίση πάντα τα εν τη καρδία αυτού.» Αν ο Εζεκίας είχε επωφεληθεί από την ευκαιρία που του δόθηκε για να καταστήσει γνωστή τη δύναμη, την αγαθότητα και τη σπλαχνικότητα του Θεού του Ισραήλ, η αναφορά που θα έδιναν οι πρεσβευτές, θα ήταν σαν το φως που διαπερνάει το σκότος. Μεγάλυνε όμως τον εαυτό του αντί για τον Κύριο των δυνάμεων. «Δεν ανταπέδωκεν ο Εζεκίας κατά την εις αυτόν ευεργεσίαν, διότι επήρθη η καρδία αυτού.» Τι καταστρεπτικά αποτελέσματα επρόκειτο να ακολουθήσουν! Στον προφήτη Ησαΐα αποκαλύφθηκε ότι επιστρέφοντας οι πρέσβεις ανέφεραν για τα πλούτη που είχαν δει και ότι ο βασιλιάς της Βαβυλώνας και οι σύμβουλοί του θα έκαναν σχέδια για να πλουτίσουν τη δική τους χώρα με τους θησαυρούς της Ιερουσαλήμ. Ο Εζεκίας είχε σοβαρά αμαρτήσει, «όθεν επήλθεν οργή επ' αυτόν και επί τον Ιούδαν και την Ιερουσαλήμ.» (Β΄Χρον. 32:31,25).

> «Τότε ήλθεν ο Ησαΐας ο προφήτης προς τον βασιλέα Εζεκίαν και είπε προς αυτόν, Τί λέγουσιν ούτοι οι άνθρωποι και πόθεν ήλθον προς σε; Και ο Εζεκίας είπεν, Από γης μακράς έρχονται προς εμέ, από Βαβυλώνος. Ο δε είπε, Τί είδον εν τω οίκω σου; Και απεκρίθη Εζεκίας, Είδον πάν ό,τι είναι εν τω οίκω μου. Δεν είναι ουδέν εν τοις θησαυροίς μου το οποίον δεν έδειξα εις αυτούς. Τότε είπεν ο Ησαΐας προς τον Εζεκίαν, ΄Ακουσον τον λόγον του Κυρίου των δυνάμεων. Ιδού έρχονται ημέραι, καθ'άς παν ό,τι είναι εν τω οίκω σου, και ό,τι οι πατέρες σου εναποταμίευσαν μέχρι της ημέρας ταύτης, θέλει μετακομισθή εις Βαβυλώνα. Δεν θέλει μείνει ουδέν, λέγει Κύριος. Και εκ των υιών σου οίτινες θέλουσιν εξέλθει από σου, τους

οποίους θέλεις γεννήσει, θέλουσι λάβει, και θέλουσι γείνει ευνούχοι εν τω παλατίω του βασιλέως της Βαβυλώνος. Τότε είπεν ο Εζεκίας προς τον Ησαΐαν καλός ο λόγος του Κυρίου τον οποίον ελάλησας.» (Ησ. 39: 3-8).

΄Ολος τύψεις, «εταπεινώθη ο Εζεκίας διά την έπαρσιν της καρδίας αυτού, ούτος και οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ, και δεν ήλθεν επ'αυτούς η οργή του Κυρίου εν ταις ημέραις του Εζεκίου.» (Β΄ Χρον. 32:26). Ο κακός όμως σπόρος είχε σπαρθεί και με τον καιρό επρόκειτο να φυτρώσει και να αποδώσει τους καρπούς της ερήμωσης και της συμφοράς. Στα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του ο βασιλιάς του Ιούδα έλαχε να απολαύσει μεγάλη ευημερία για το λόγο του στερεού σκοπού του να επανορθώσει το σφάλμα του παρελθόντος και να αποδώσει τιμή στο όνομα του Θεού τον οποίον λάτρευε. Η πίστη του όμως έμελλε να δοκιμασθεί σκληρά, και εκείνος έπρεπε να μάθει ότι μόνο αν είχε την εμπιστοσύνη του εξολοκλήρου στον Κύριο μπορούσε να ελπίζει ότι θα θριάμβευε εναντίον των δυνάμεων του σκότους που απεργάζονταν την καταστροφή του και τον παντελή εξολοθρεμό του λαού του.

Η ιστορία της αποτυχίας του Εζεκία στο να φανεί πιστός στο καθήκον του τον καιρό της επίσκεψης των πρέσβεων είναι περιεκτικότατη με ένα σπουδαίο μάθημα για όλους μας. Οφείλουμε πολύ περισσότερο από ό,τι το κάνουμε, να μιλάμε για το έλεος και την τρυφερή φροντίδα του Θεού και για την απαράμιλλη αγάπη του Σωτήρα. ΄Οταν ο νους και η καρδιά είναι γεμάτα από θεϊκή αγάπη, δε θα είναι δύσκολο να γνωστοποιήσουμε ό,τι σχετίζεται με την πνευματική ζωή. Αγνές σκέψεις, ευγενικές επιδιώξεις, καθαρές ενοράσεις της αλήθειας, αφίλαυτες προθέσεις, βαθιές επιθυμίες για ευλάβεια και αγιοσύνη θα βρουν την έκφρασή τους σε λόγια που φανερώνουν την υφή του θησαυρού της καρδιάς.

Εκείνοι με τους οποίους σχετιζόμαστε κάθε μέρα, χρειάζονται τη βοήθειά μας, την καθοδήγησή μας. Μπορεί να βρίσκονται σε τέτοια κατάσταση που ένας λόγος ειπωμένος την κατάλληλη ώρα μπορεί να πιάσει τόπο. Πιθανόν αύριο μερικοί από τους ανθρώπους να βρεθούν εκεί όπου δεν μπορούμε ποτέ να τους ξαναπλησιάσουμε. Ποια είναι η επιρροή μας σ'αυτούς τους συνταξιδιώτες της ζωής;

Η κάθε μέρα στη ζωή είναι φορτωμένη με ευθύνες που πρέπει να σηκώσουμε. Κάθε μέρα τα λόγια και οι πράξεις μας δημιουργούν εντυπώσεις σ'αυτούς με τους οποίους συναναστρεφόμαστε. Πόσο μεγάλη ανάγκη είναι να φυλάγουμε τα χείλη μας και να

προσέχουμε τα βήματά μας! Μια απερίσκεπτη κίνηση, ένα απρόσεκτο βήμα φθάνουν για να παρασύρουν τα ορμητικά κύματα κάποιου μεγάλου πειρασμού μια ψυχή στο κατηφορικό μονοπάτι. Δεν μπορούμε να συλλέξουμε τις σκέψεις που σκορπίσαμε στο νου των ανθρώπων. Αν οι σκέψεις ήταν κακές, μπορεί να έχουμε θέσει σε κίνηση μια ολόκληρη σειρά από περιστάσεις, ένα κύμα κακού που είμαστε ανήμποροι να σταματήσουμε.

Από το άλλο μέρος, αν με το παράδειγμά μας βοηθούμε άλλους να αποκτήσουν καλές αρχές, τους ενισχύουμε να κάνουν το καλό. Αυτοί με τη σειρά τους ασκούν την ίδια καλοπροαίρετη επιρροή επάνω σε άλλους. Έτσι, εκατοντάδες και χιλιάδες άνθρωποι βοηθούνται από την ασυνειδητοποίητη επιρροή μας. Ο πραγματικός οπαδός του Χριστού ενισχύει τις αγαθές προθέσεις όλων εκείνων με τους οποίους έρχεται σε επαφή. Σε έναν κόσμο που δεν πιστεύει και που αγαπά την αμαρτία, φανερώνει τη δύναμη της χάρης του Θεού και την τελειότητα του χαρακτήρα Του.

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΣΥΡΙΑ

Σε μια εποχή σοβαρού εθνικού κινδύνου, όταν τα στρατεύματα της Ασσυρίας εισέβαλαν στη γη του Ιούδα και φαινόταν ότι τίποτε δεν μπορούσε να σώσει την Ιερουσαλήμ από την καταστροφή, ο Εζεκίας συγκέντρωσε τις στρατιωτικές δυνάμεις του βασιλείου του για να αντισταθούν με αδιάπτωτο θάρρος στους ειδωλολάτρες καταδυνάστες τους, εμπιστευόμενοι στη δύναμη του Κυρίου για απολύτρωση. Ο Εζεκίας ενθάρρυνε τους άνδρες του Ιούδα:

> «Ενδυναμούσθε και ανδρίζεσθε, μη φοβηθήτε, μηδέ πτοηθήτε από προσώπου του βασιλέως της Ασσυρίας και από προσώπου παντός του πλήθους τού μετ'αυτού. Μετ'αυτού είναι βραχίονες σάρκινοι, μεθ'ημών δε είναι Κύριος ο Θεός ημών, διά να βοηθή ημάς και να μάχηται τας μάχας ημών. Και ενεθαρρύνθη ο λαός εις τους λόγους Εζεκίου του βασιλέως του Ιούδα.» (Β΄Χρον. 32:7,8).

Δεν ήταν χωρίς λόγο που ο Εζεκίας μπορούσε να μιλήσει με βεβαιότητα για το αποτέλεσμα. Ο υπερόπτης Ασσύριος, τον οποίο για ένα διάστημα είχε μεταχειρισθεί ο Θεός σαν ράβδο της οργής Του για την τιμωρία των εθνών, δε θα υπερίσχυε για πάντα. (Δείτε Ησ. 10:5). Ο Κύριος είχε μηνύσει με τον Ησαΐα στους κατοίκους της Σιών πριν από μερικά χρόνια:

> «Μη φοβηθής από του Ασσυρίου . . . Διότι έτι ολίγον και η οργή θέλει παύσει . . . Και ο Κύριος των δυνάμεων θέλει σηκώσει επ'αυτόν μάστιγα, κατά την πληγήν του Μαδιάμ εν τω βράχω Ωρήβ. Και καθώς η ράβδος αυτού θέλει υψωθή επί την θαλασσαν, ούτω θέλει υψώσει αυτήν κατά τον τρόπον της Αιγύπτου. Και εν εκείνη τη ημέρα το φορτίον αυτού θέλει αφαιρεθή από του ώμου σου και ο ζυγός αυτού από του τραχήλου

σου, και ο ζυγός θέλει συντριφθή εξ αιτίας του χρίσματος.» (Ησ. 10: 24-27).

Με ένα άλλο προφητικό μήνυμα, «εν τω έτει καθ'ό απέθανεν ο βασιλεύς Άχαζ», ο προφήτης είχε εξαγγείλει:

«Ώμοσεν ο Κύριος των δυνάμεων, λέγων, Εξάπαντος καθώς εβουλεύθην, ούτω θέλει γείνει, και καθώς απεφάσισα, ούτω θέλει μείνει, να συντρίψω τον Ασσύριον εν τη γη Μου και να καταπατήσω αυτόν επί των ορέων Μου. Τότε ο ζυγός αυτού θέλει σηκωθή απ'αυτών, και το φορτίον αυτού θέλει αφαιρεθή από των ώμων αυτών. Αύτη είναι η βουλή η βεβουλευμένη καθ'όλης της γης, και αύτη η χειρ η εξηπλωμένη επί πάντα τα έθνη. Διότι ο Κύριος των δυνάμεων απεφάσισε, και τίς θέλει αναιρέσει; Και η χειρ Αυτού εξηπλώθη, και τίς θέλει αποστρέψει αυτήν;» (Ησ. 14:28,24-27).

Η δύναμη του καταδυνάστη θα συντριβόταν. Αλλά στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του ο Εζεκίας πλήρωνε στην Ασσυρία φόρο υποτέλειας, σύμφωνα με τη σύμβαση που είχε συνάψει ο Άχαζ. Στο μεταξύ ο βασιλιάς «συνεβουλεύθη μετά των αρχόντων αυτού και μετά των δυνατών αυτού», και έκανε ό,τι ήταν δυνατό για την άμυνα του βασιλείου του. Εξασφάλισε άφθονη ποσότητα νερού μέσα από τα τείχη της Ιερουσαλήμ σε περίπτωση που έξω από την πόλη θα εξέλιπε το νερό. «Ενδυναμωθείς έτι, ωκοδόμησεν όλο το τείχος το κεχαλασμένον, και ύψωσεν έως των πύργων, και άλλο τείχος έξω, και επεσκεύασε την Μιλλώ της πόλεως Δαβίδ, και έκαμεν όπλα πολλά και θυρεούς. Και έβαλε πολεμάρχους επί τον λαόν.» (Β΄Χρον. 32:3,5,6). Τίποτε από ό,τι έπρεπε να γίνει δεν αφέθηκε ανεκτέλεστο στην προετοιμασία ενδεχόμενης πολιορκίας.

Τον καιρό της ανάρρησης του Εζεκία στο θρόνο του Ιούδα οι Ασσύριοι είχαν ήδη αιχμαλωτίσει μεγάλο αριθμό Ισραηλιτών από το βόρειο βασίλειο. Και λίγα χρόνια μετά την αρχή της ηγεμονίας του, και ενώ ακόμη έπαιρνε αμυντικά μέτρα για την υπεράσπιση της Ιερουσαλήμ, οι Ασσύριοι πολιόρκησαν και κατέλαβαν τη Σαμάρεια, σκορπίζοντας τις δέκα φυλές στις διάφορες επαρχίες του ασσυριακού βασιλείου. Τα σύνορα της γης του Ιούδα απείχαν μερικά μόνο μίλια, και η Ιερουσαλήμ βρισκόταν σε απόσταση μικρότερη από πενήντα μίλια. Και τα πλούτη στο εσωτερικό του ναού θα γίνονταν πειρασμός για την επάνοδο του εχθρού.

Ο βασιλιάς όμως του Ιούδα ήταν αποφασισμένος να κάνει το μέρος του στην προετοιμασία για την προβολή αντίστασης κατά

του εχθρού. Και όταν είχε εκτελέσει κάθε τι που η ανθρώπινη εφευρετικότητα και ικανότητα μπορούσε να επιτελέσει, συγκέντρωσε τότε τις δυνάμεις του και τους συνέστησε να έχουν θάρρος. «Ο ΄Αγιος του Ισραήλ είναι μέγας εν τω μέσω σου», είχε εξαγγείλει ο προφήτης Ησαΐας στον Ιούδα, και τώρα ο βασιλιάς με ακλόνητη πίστη δήλωνε: «Μεθ'ημών είναι Κύριος ο Θεός ημών, διά να βοηθή ημάς και να μάχηται τας μάχας ημών.» (Ησ. 12:6, Β΄Χρον. 32:8).

Τίποτε δεν εμπνέει γρηγορότερα την πίστη από την εξάσκηση της πίστης. Ο βασιλιάς του Ιούδα είχε προετοιμασθεί για την επερχόμενη θύελλα. Και τότε, έχοντας πεποίθηση ότι η προφητεία εναντίον των Ασσυρίων θα επαλήθευε, στήριξε το θάρρος του στο Θεό. «Και ενεθαρρύνθη ο λαός εις τους λόγους του Εζεκίου του βασιλέως του Ιούδα.» (Β΄Χρον. 32:8). Τι και αν τα ασσυριακά στρατεύματα, πρόσφατα επιστρέφοντας από την κατάκτηση των μεγαλύτερων εθνών της γης και θριαμβολογώντας για την ήττα της Σαμάρειας του Ισραήλ, έστρεφαν τώρα τις δυνάμεις τους εναντίον του Ιούδα; Τι και αν καυχώντο: «Καθώς η χειρ μου κατεκράτησε τα βασίλεια των ειδώλων, των οποίων τα γλυπτά ίσχυον μάλλον παρά τα της Ιερουσαλήμ και της Σαμαρείας, δεν θέλω κάμει, ως έκαμον εις την Σαμάρειαν και εις τα είδωλα αυτής, ούτω και εις την Ιερουσαλήμ και εις τα είδωλα αυτής;» (Ησ. 10:10,11). Ο Ιούδας δεν είχε τίποτε να φοβηθεί επειδή είχε το θάρρος του στον Κύριο.

Τέλος η προ πολλού αναμενόμενη κρίσιμη στιγμή έφθασε. Προχωρώντας από θρίαμβο σε θρίαμβο, οι ασσυριακές δυνάμεις εμφανίσθηκαν στην Ιουδαία. Σίγουροι για τη νίκη τους, οι αρχηγοί διαίρεσαν τις δυνάμεις τους σε δύο στρατεύματα, το ένα για να συναντηθεί με τον αιγυπτιακό στρατό στο νότο, και το άλλο για να επιληφθεί την πολιορκία της Ιερουσαλήμ. Τώρα η μόνη ελπίδα του Ιούδα ήταν στο Θεό. Κάθε εφικτή βοήθεια από την Αίγυπτο είχε αποκοπεί, και άλλα έθνη δεν υπήρχαν γύρω για να συνδράμουν.

Οι ασσύριοι αξιωματικοί σίγουροι για τη σφοδρότητα των πειθαρχημένων στρατιωτικών τους δυνάμεων, προγραμμάτισαν μια διάσκεψη με τους προεστώτες του Ιούδα, κατά την οποία απαίτησαν θρασύτατα την παράδοση της πόλης. Η απαίτηση αυτή συνοδευόταν από βλάσφημα στηλιτεύματα εναντίον του Θεού των Εβραίων. Εξαιτίας της αδυναμίας και της αποστασίας του Ισραήλ και του Ιούδα, το όνομα του Θεού δεν προκαλούσε πια φόβο

μεταξύ των εθνών, αλλά είχε γίνει αντικείμενο συνεχούς διακωμώδησης.

Είπε ο Ραβ-σάκης, ένας από τους κυριότερους στρατηγούς: «Είπατε τώρα προς τον Εζεκίαν, Ούτω λέγει ο βασιλεύς ο μέγας, ο βασιλεύς της Ασσυρίας, Ποίον είναι το θάρρος τούτο εις το οποίον θαρρείς; Συ λέγεις, (πλην είναι λόγοι χειλέων), έχω βουλήν και δύναμιν διά πόλεμον. Αλλ'επί τίνα θαρρείς, ώστε απεστάτησας εναντίον μου;» (Β΄Βασ. 18:19, 20).

Οι ανώτατοι λειτουργοί συσκέπτονταν έξω από τις πύλες της πόλης, αλλά ακούγονταν από τους φρουρούς επάνω στα τείχη. Όταν οι αντιπρόσωποι του ασσύριου βασιλιά συνιστούσαν μεγαλόφωνα τις προτάσεις τους στους εκπροσώπους του Ιούδα, τους ζητήθηκε να μιλήσουν στη συριακή αντί για την ιουδαϊκή γλώσσα, ώστε αυτοί που ήταν επάνω στα τείχη να μην είναι γνώστες των συνεδριακών συζητήσεων. Ειρωνευόμενος την πρόταση αυτή, ο Ραβ-σάκης ύψωσε τη φωνή του ακόμη περισσότερο και εξακολουθώντας να μιλάει εβραϊκά, είπε:

«Ακούσατε τους λόγους του βασιλέως του μεγάλου, του βασιλέως της Ασσυρίας. Ούτω λέγει ο βασιλεύς, Μη σας απατά ο Εζεκίας, διότι δεν θέλει δυνηθή να σας λυτρώσει. Και μη σας κάμνη ο Εζεκίας να θαρρήτε επί τον Κύριον, λέγων, Ο Κύριος βεβαίως θέλει μας λυτρώσει. Η πόλις αύτη θέλει παραδοθή εις την χείρα του βασιλέως της Ασσυρίας. Μη ακούετε του Εζεκίου, διότι ούτω λέγει ο βασιλεύς της Ασσυρίας, Κάμετε συμβιβασμόν μετ'εμού και εξέλθετε προς εμέ, και φάγετε έκαστος από της αμπέλου αυτού και έκαστος από της συκής αυτού, και έκαστος από των υδάτων της δεξαμενής αυτού, εωσού έλθω και σας λάβω εις γην ομοίαν με την γην σας, γην σίτου και οίνου, γην άρτου και αμπελώνων. Μη σας απατά ο Εζεκίας λέγων, Ο Κύριος θέλει μας λυτρώσει. Ελύτρωσε τις εκ των θεών των εθνών την γην αυτού εκ της χειρός του βασιλέως της Ασσυρίας; Πού οι θεοί της Αιμάθ και Αρφάδ; πού οι θεοί της Σεφαρουί; Μήπως ελύτρωσαν εκ της χειρός μου την Σαμάρειαν; Τίνες μεταξύ πάντων των θεών των τόπων τούτων ελύτρωσαν την γην αυτών εκ της χειρός μου, ώστε και ο Κύριος να λυτρώση την Ιερουσαλήμ εκ της χειρός μου;» (Ησ. 36:13-20).

Στους χλευασμούς αυτούς τα τέκνα του Ιούδα «δεν απεκρίθησαν λόγον». Η διάσκεψη έληξε. Οι Ιουδαίοι αντιπρόσωποι επέστρεψαν στον Εζεκία «με διεσχισμένα ιμάτια και απήγγειλαν προς αυτόν τους λόγους του Ραβ-σάκη.» Μόλις ο βασιλιάς πλη-

ροφορήθηκε τη βλάσφημη αυτή πρόκληση, «διέσχισε τα ιμάτια αυτού, και εσκεπάσθη με σάκκον, και εισήλθεν εις τον οίκον του Κυρίου.» (Ησ. 36:21,22, Β΄Βασ. 19:1).

Ένας αγγελιοφόρος στάλθηκε εσπευσμένα στον Ησαΐα για να τον πληροφορήσει για το αποτέλεσμα της διάσκεψης. «Ημέρα θλίψεως και ονειδισμού και βλασφημίας η ημέρα αύτη», ήταν ο λόγος που έστειλε ο βασιλιάς. «Είθε να ήκουσε Κύριος ο Θεός σου πάντας τους λόγους του Ραβ-σάκη, τον οποίον ο βασιλεύς της Ασσυρίας, ο κύριος αυτού, απέστειλε διά να ονειδίση τον ζώντα Θεόν, και να υβρίσει διά των λόγων τους οποίους ήκουσε Κύριος ο Θεός σου. Διά τούτο ύψωσον δέησιν υπέρ του υπολοίπου, του σωζομένου.» «Και προσευχήθη περί τούτων Εζεκίας ο βασιλεύς, και Ησαΐας ο προφήτης, ο υιός του Αμώς, και εβόησαν προς τον Ουρανόν.» (Β΄Βασ. 19:3,4, Β΄Χρον. 32:20).

Ο Θεός απάντησε στις προσευχές των δούλων Του. Στον Ησαΐα δόθηκε το ακόλουθο μήνυμα για τον Εζεκία:

> «Ούτω λέγει Κύριος, Μη φοβού από των λόγων τους οποίους ήκουσας, διά των οποίων οι δούλοι του βασιλέως της Ασσυρίας Με ωνείδησαν. Ιδού, Εγώ θέλω βάλει εις αυτόν τοιούτο πνεύμα, ώστε ακούσας θόρυβον, θέλει επιστρέψει εις την γην αυτού. Και θέλω κάμει αυτόν να πέση διά μαχαίρας εν τη γη αυτού.» (Β΄Βασ. 19:6,7).

Οι Ασσύριοι αντιπρόσωποι, αφού χωρίσθηκαν από τους άρχοντες του Ιούδα, επικοινώνησαν αμέσως με το βασιλιά τους ο οποίος ηγείτο των τάξεων του στρατού που εμπόδιζε την προσέγγιση των Αιγυπτίων. Μόλις άκουσε την αναφορά, ο Σενναχειρείμ «επιστολάς έγραψε διά να ονειδίση Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ, και να λαλήση κατ'Αυτού, λέγων, Καθώς οι θεοί των εθνών της γης δεν ελύτρωσαν τον λαόν αυτών εκ της χειρός μου, ούτω και ο Θεός του Εζεκίου δεν θέλει λυτρώσει τον λαόν Αυτού εκ της χειρός μου.» (Β΄Χρον. 32:17).

Η κομπαστική απειλή συνοδευόταν από το μήνυμα:

> «Ο Θεός σου επί τον οποίον θαρρείς, ας μη σε απατά λέγων, Η Ιερουσαλήμ δεν θέλει παραδοθή εις την χείρα του βασιλέως της Ασσυρίας. Ιδού, συ ήκουσας τι έκαμον οι βασιλείς της Ασσυρίας εις πάντας τους τόπους, καταστρέφοντες αυτούς. Και συ θέλεις λυτρωθή; Μήπως οι θεοί των εθνών ελύτρωσαν εκείνους τους οποίους οι πατέρες μου κατέστρεψαν, την Γωζάν, και την Χαρράν, και Ρεσέφ, και τους υιούς του Εδέν τους εν Τελασσάρ; Πού ο βασιλεύς της Αιμάθ και ο βασι-

λεύς της Αρφάδ, και ο βασιλεύς της πόλεως Σεφαρουίμ,Ενά και Αυά;» (Β΄Βασ. 19:10-13)

΄Οταν ο βασιλιάς του Ιούδα έλαβε την υβριστική αυτή επιστολή, την έφερε στο ναό και «εξετύλιξεν αυτήν ενώπιον του Κυρίου» (Β΄ Βασ. 19:14), και προσευχήθηκε με πίστη για βοήθεια από τον ουρανό, ώστε τα έθνη της γης να γνωρίσουν ότι ο Θεός των Εβραίων ζούσε ακόμη και βασίλευε. Η τιμή του Κυρίου διακυβευόταν. Μόνο Αυτός μπορούσε να φέρει την απολύτρωση. Ο Εζεκίας ικέτευσε:

«Κύριε Θεέ του Ισραήλ, ο καθήμενος επί των χερουβείμ, Συ Αυτός είσαι ο Θεός, ο μόνος, πάντων των βασιλείων της γης. Συ έκαμες τον ουρανόν και την γην. Κλίνον, Κύριε, το ους Σου και άκουσον. ΄Ανοιξον, Κύριε, τους οφθαλμούς Σου και ιδέ, και άκουσον τους λόγους του Σενναχειρείμ, όστις απέστειλε τούτον διά να ονειδίσει τον ζώντα Θεόν. Αληθώς, Κύριε, οι βασιλείς της Ασσυρίας ηρήμωσαν τα έθνη και τους τόπους αυτών, και έρριψαν εις το πυρ τους θεούς αυτών, διότι δεν ήσαν θεοί, αλλ' έργον χειρών ανθρώπων, ξύλα και λίθοι. Διά τούτο κατέστρεψαν αυτούς. Τώρα λοιπόν, Κύριε Θεέ ημών, σώσον ημάς, δέομαι, εκ της χειρός αυτού, διά να γνωρίσωσι πάντα τα βασίλεια της γης ότι Συ είσαι Κύριος ο Θεός, ο μόνος.» (Β΄Βασ. 19:15-19).

«Ακροάσθητι, ο ποιμαίνων τον Ισραήλ,
Συ ο οδηγών ως ποίμνιον τον Ιωσήφ,
Ο καθήμενος επί των χερουβείμ, εμφανίσθητι.
Έμπροσθεν του Εφραΐμ και του Βενιαμίν και του Μανασσή
Διέγειρον την δύναμίν Σου και ελθέ εις σωτηρίαν ημών.
Επίστρεψον ημάς, Θεέ, και επίλαμψον το πρόσωπόν Σου
Και θέλομεν λυτρωθή.
Κύριε Θεέ των δυνάμεων, έως πότε θέλεις οργίζεσθαι
Κατά της προσευχής του λαού Σου;
Τρέφεις αυτούς με άρτον δακρύων
Και ποτίζεις αυτούς αφθόνως με δάκρυα.
Έκαμες ημάς έριδα εις τους γείτονας ημών
Και οι εχθροί ημών γελώσι μεταξύ αλλήλων.
Επίστρεψον ημάς, Θεέ των δυνάμεων,
Και επίλαμψον το πρόσωπόν Σου, και θέλομεν λυτρωθή.
΄Αμπελον εξ Αιγύπτου μετεκόμισας,
Εξεδίωξας έθνη και εφύτευσας αυτήν.

Ητοίμασας τόπον έμπροσθεν αυτής,
Και βαθέως ερρίζωσας αυτήν και εγέμισε την γην.
Εσκεπάσθησαν τα όρη υπό της σκιάς αυτής
και αι αναδενδράδες αυτής ήσαν ως αι υψηλαί κέδροι.
Εξέτεινε τα κλήματα αυτής έως θαλάσσης,
Και τους βλαστούς αυτής έως του ποταμού.
Διά τί εκρήμνισας τους φραγμούς αυτής,
Και τρυγώσιν αυτήν πάντες οι διαβαίνοντες την οδόν;
Ερημώνει αυτήν ο αγριόχοιρος εκ του δάσους,
Και το θηρίον του αγρού νέμεται αυτήν.
Επίστρεψον, δεόμεθα, Θεέ των δυνάμεων.
Επίβλεψον εξ ουρανού και ιδέ,
Και επίσκεψαι την αμπελον ταύτην
Και το φυτόν το οποίον εφύτευσεν η δεξιά Σου,
Και τον βλαστόν τον οποίον εκραταίωσας εις Σεαυτόν . . .
Ζωοποίησον ημάς και το όνομά Σου θέλομεν επικαλείσθαι.
Επίστρεψον ημάς, Κύριε Θεέ των δυνάμεων,
Επίλαμψον το πρόσωπόν Σου και θέλομεν λυτρωθή.»

Ψαλμοί 80

Οι ικεσίες του Εζεκία για το καλό του Ιούδα και για την τιμή του Ανώτατου Άρχοντά τους ήταν σύμφωνες με το πνεύμα του Θεού. Στα εγκαίνια του ναού, όταν ο Σολομών έκανε τον αγιασμό, δεήθηκε στο Θεό «να κάμνη . . . το δίκαιον του λαού Αυτού, κατά την ανάγκην εκάστης ημέρας, διά να γνωρίσωσι πάντες οι λαοί της γης ότι ο Κύριος Αυτός είναι ο Θεός, ουδείς άλλος.» (Α΄Βασ. 8:59,60). Ιδιαίτερα θα έδειχνε χάρη ο Κύριος σε καιρό πολέμου ή καταδυνάστευσης από ξενικό στρατό, όταν οι ηγήτορες του Ισραήλ θα έμπαιναν στον οίκο της προσευχής και θα ικέτευαν για απολύτρωση. (Δείτε Α΄Βασ. 8:33,34). Ο Εζεκίας δεν αφέθηκε χωρίς ελπίδα. Ο Ησαΐας τού μήνυσε λέγοντας:

«Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, Ήκουσα όσα προσηυχήθης εις Εμέ κατά του Σενναχειρείμ βασιλέως της Ασσυρίας. Ούτος είναι ο λόγος τον οποίον ο Κύριος ελάλησε περί αυτού. Σε κατεφρόνησε, σε ενέπαιξεν η παρθένος, η θυγάτηρ της Σιών. Οπίσω σου έσεισε κεφαλήν η θυγάτηρ της Ιερουσαλήμ. Τίνα ωνείδισας και εβλασφήμησας; και κατά τίνος ύψωσας φωνήν, και εσήκωσας υψηλά τους οφθαλμούς σου; Κατά του Αγίου του Ισραήλ. Τον Κύριον ωνείδησας διά των πρέσβεών σου, και είπας, Με το πλήθος των αμαξών μου ανέβην

εγώ εις το ύψος των ορέων, εις τα πλευρά του Λιβάνου, και θέλω κόψει τας κέδρους αυτού, τας εκλεκτάς ελάτους αυτού, και θέλω εισέλθει εις τα έσχατα οικήματα αυτού, εις το δάσος του Καρμήλου αυτού. Εγώ ανέσκαψα και έπιον ύδατα ξένα, και με το ίχνος των ποδών μου εξήρανα πάντας τους ποταμούς των πολιορκουμένων. Μη δεν ήκουσας ότι Εγώ έκαμον τούτο παλαιόθεν, και από ημερών αρχαίων εβουλεύθην αυτό; Τώρα δε εξετέλεσα τούτο, ώστε συ να ήσαι διά να καταστρέφης πόλεις ωχυρωμένας εις ερειπίων σωρούς. Διά τούτο οι κάτοικοι αυτών ήσαν μικράς δυνάμεως, ετρόμαξαν, και κατησχύνθησαν. Ήσαν ως ο χόρτος του αγρού και ως η χλόη, ως ο χόρτος των δωμάτων και ως ο σίτος ο καιόμενος πριν καλαμώση.

Πλην, Εγώ εξεύρω την κατοικίαν σου, και την έξοδόν σου, και την είσοδόν σου, και την κατ'Εμού λύσσαν σου. Επειδή η κατ'Εμού λύσσα σου, και η αλαζονεία σου ανέβησαν εις τα ώτα Μου, διά τούτο θέλω βάλει τον κρίκον Μου εις τους μυκτήρας σου, και τον χαλινόν Μου εις τα χείλη σου, και θέλω σε επιστρέψει διά της οδού δι'ης ήλθες.» (Β΄Βασ. 19:20-28).

Η γη του Ιούδα είχε ερημωθεί από το στρατό της κατοχής, αλλά ο Θεός είχε υποσχεθεί να καλύψει θαυματουργικά τις ανάγκες του λαού Του. Ο Εζεκίας έλαβε την είδηση:

«Και τούτο θέλει είσθαι εις σε το σημείον. Το έτος τούτο θέλετε φάγει ό,τι είναι αυτοφυές, και το δεύτερον έτος ό,τι εκφύεται από αυτού. Το δε τρίτον έτος σπείρατε και θερίσατε, και φυτεύσατε αμπελώνας, και φάγετε τον καρπόν αυτών. Και το υπόλοιπον εκ του οίκου Ιούδα, το διασωθέν, θέλει ριζώσει πάλιν υποκάτωθεν και θέλει δώσει επάνω καρπούς. Διότι εξ Ιερουσαλήμ θέλει εξέλθει το υπόλοιπον, και εκ του όρους Σιών το διασωθέν. Ο ζήλος του Κυρίου των δυνάμεων θέλει εκτελέσει τούτο. ΄Οθεν, ούτω λέγει Κύριος περί του βασιλέως της Ασσυρίας, Δεν θέλει εισέλθει εις την πόλιν ταύτην, ουδέ θέλει τοξεύσει εκεί βέλος, ουδέ θέλει προβάλει κατ'αυτής ασπίδα, ουδέ θέλει υψώσει εναντίον αυτής πρόχωμα. Διά της οδού δι'ης ήλθε, δι'αυτής θέλει επιστρέψει, και εις την πόλιν ταύτην δεν θέλει εισέλθει, λέγει Κύριος. Διότι θέλω υπερασπισθή την πόλιν ταύτην, ώστε να σώσω αυτήν, ένεκεν Εμού, και ένεκεν του δούλου Μου Δαβίδ.» (Β΄Βασ. 19:29-34).

Την ίδια εκείνη νύχτα ήρθε η απολύτρωση.

30. Απολύτρωση από την Ασσυρία

«Εξήλθεν άγγελος Κυρίου και επάταξεν εν τω στρατοπέδω των Ασσυρίων εκατόν ογδοήκοντα πέντε χιλιάδας.» «Πάντας δε τους δυνατούς εν ισχύι, και τους άρχοντας, και τους στρατηγούς εν τω στρατοπέδω του βασιλέως της Ασσυρίας» ο άγγελος εξολόθρευσε με σφαγή. (Β΄Βασ. 19:35, Β΄Χρον. 32:21).

Η είδηση της τρομερής αυτής τιμωρίας η οποία βρήκε το στράτευμα που είχε σταλεί για την κατάληψη της Ιερουσαλήμ, σύντομα έφθασε στο Σενναχειρείμ, ενώ ασχολείτο ακόμη με την παρεμπόδιση της βοήθειας του Ιούδα από την Αίγυπτο. Τρομοκρατημένος ο Ασσύριος βασιλιάς έσπευσε να απομακρυνθεί και «επέστρεψε με κατησχυμμένον πρόσωπον εις την γην αυτού.» Δεν του έμελλε να βασιλεύσει για πολύ. Σύμφωνα με την προφητεία που του είχε γίνει για το αιφνίδιο τέλος του, δολοφονήθηκε από μέλη της δικής του οικογένειας και «εβασίλευσεν αντ'αυτού Εσαραδδών ο υιός αυτού.» (Β΄Χρον. 32:21, Ησ. 37:38).

Ο Θεός των Εβραίων είχε υπερισχύσει επάνω από τον υπερόπτη Ασσύριο. Η τιμή του Κυρίου είχε αποκατασταθεί στα μάτια των γειτονικών εθνών. Στην Ιερουσαλήμ η καρδιά του λαού είχε γεμίσει από ιερή χαρά. Οι ένθερμες ικεσίες τους για απολύτρωση είχαν συμπροσφερθεί με εξομολόγηση των αμαρτιών και με πολλά δάκρυα. Στη μεγάλη ανάγκη τους είχαν ολότελα εμπιστευθεί στη σωτήρια δύναμη του Θεού, και Αυτός δεν τους απογοήτευσε. Τώρα στις αυλές του ιερού αντηχούσαν πανηγυρικοί ύμνοι δοξολογίας.

Γνωστός είναι εν τη Ιουδαία ο Θεός,
Εν τω Ισραήλ μέγα το όνομα Αυτού.
Η δε σκηνή αυτού είναι εν Σαλήμ
Και το κατοικητήριον Αυτού εν Σιών.
Εκεί συνέτριψε τα βέλη του τόξου,
Την ασπίδα, και την ρομφαίαν, και τον πόλεμον.
Είσαι λαμπρότερος υπέρ τα όρη των αρπακτήρων.
Οι θρασυκάρδιοι εγυμνώθησαν, εκοιμήθησαν τον ύπνον αυτών,
Και ουδείς των ρωμαλέων ανδρών εύρηκε τας χείρας αυτού.
Από επιτιμήσεώς Σου, Θεέ του Ιακώβ,
΄Επεσον εις βαθύτατον ύπνον και η άμαξα και ο ίππος.
Συ είσαι φοβερός και τίς δύναται να σταθεί έμπροσθεν Σου
΄Οταν οργισθής;
Εξ ουρανού έκαμες να ακουσθή κρίσις,

Η γη εφοβήθη και ησύχασεν ότε εσηκώθη εις κρίσιν ο Θεός
Διά να σώση πάντας τους πράους της γης.
Βεβαίως ο θυμός του ανθρώπου
Θέλει καταντήσει εις έπαινόν Σου,
Θέλεις χαλινώσει το υπόλοιπον του θυμού.
Κάμετε ευχάς και απόδοτε εις Κύριον τον Θεόν σας.
Πάντες οι κύκλω Αυτού ας φέρωσι δώρα εις τον φοβερόν,
Τον αφαιρούντα το πνεύμα των αρχόντων,
Τον φοβερόν εις τους βασιλείς της γης.»

Ψαλμοί 76

Η άνοδος και η πτώση της ασσυριακής αυτοκρατορίας παρουσιάζει πλούσια μαθήματα για τα σύγχρονα κράτη της γης. Η θεοπνευστία παρομοιάζει τη δόξα της Ασσυρίας στο αποκορύφωμα της ευημερίας της με ένα μεγαλόπρεπο δένδρο στον κήπο του Θεού που υψωνόταν πάνω από τα τριγύρω δένδρα.

«Ο Ασσύριος ήτο κέδρος εν τω Λιβάνω με κλάδους ωραίους, και πυκνός την σκιάν, και υψηλός το μέγεθος, και η κορυφή αυτού ήτο εν μέσω κλάδων πυκνών . . . Υπό την σκιάν αυτού κατώκουν πάντα τα μεγάλα έθνη. Ήτο λοιπόν ωραίος κατά το μέγεθος αυτού και κατά την έκτασιν των κλάδων αυτού, διότι αι ρίζαι αυτού ήσαν πλησίον υδάτων πολλών. Αι κέδροι εν τω παραδείσω του Θεού δεν ηδύναντο να κρύψωσιν αυτόν. Αι έλατοι δεν εξισούντο με τους κλώνους αυτού, και αι κάστανοι δεν εξισούντο με τους κλάδους αυτού. Ουδέν δένδρον εν τω παραδείσω του Θεού ωμοίαζεν αυτόν κατά την ωραιότητα αυτού . . . Πάντα τα δένδρα της Εδέμ, τα εν τω παραδείσω του Θεού, εζήλευον αυτόν.» (Ιεζ. 31:3-9).

Οι αρχηγοί όμως της Ασσυρίας, αντί να χρησιμοποιήσουν τις σπάνιες ευλογίες τους για το καλό της ανθρωπότητας, έγιναν η μάστιγα πολλών εθνών. Αμείλικτοι, χωρίς καμιά σκέψη για το Θεό ή για τους συνανθρώπους τους, ακολούθησαν την καθιερωμένη τακτική τού να επιβάλουν σε όλα τα έθνη να αναγνωρίσουν την ανωτερότητα των θεών της Νινευή, τους οποίους εξύψωσαν πάνω από τον Ύψιστο. Ο Θεός τούς είχε στείλει τον Ιωνά με μια προειδοποιητική αγγελία και είχαν για λίγο ταπεινωθεί μπροστά στον Κύριο των δυνάμεων ζητώντας συγχώρηση. Σύντομα όμως στράφηκαν πάλι στην ειδωλολατρία και στην κατάκτηση του κόσμου.

30. Απολύτρωση από την Ασσυρία

Στην καταγγελία του εναντίον των κακοποιών της Νινευή, ο προφήτης Ναούμ αναφώνησε:

«Ουαί εις την πόλιν των αιμάτων!
΄Όλη είναι πλήρης ψεύδους και αρπαγής,
Το θήραμα δεν απολείπει.
Φωνή μαστίγων ακούεται, και φωνή θορύβου τροχών,
Και ίππων ορμώντων και αρμάτων αναπηδώντων.
Ιππέως αναβαίνοντος και ρομφαίας στιλβούσης,
Και λόγχης εξαστραπτούσης.
Και πλήθος τραυματιζομένων και μέγας αριθμός πτωμάτων . . .
Ιδού, Εγώ είμαι εναντίον σου, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.

Ναούμ 3:1-5

Με λεπτομερή ακρίβεια ο άπειρος Θεός εξακολουθεί να τηρεί λογαριασμό με τα έθνη. Ενώ η ευσπλαχνία Του είναι τρυφερή στις κλήσεις που απευθύνει για μετάνοια, ο λογαριασμός εξακολουθεί να παραμένει ανοικτός. ΄Οταν όμως οι αριθμοί φθάσουν στο σύνολο που έχει ορίσει ο Θεός, τότε πια αρχίζει να δρα η οργή Του. Οι λογαριασμοί κλείνουν. Η θεϊκή υπομονή παύει. Η ευσπλαχνία παύει πια να μεσολαβεί υπέρ αυτών.

«Ο Κύριος είναι μακρόθυμος και μέγας την ισχύν,
Και ουδόλως θέλει αθωώσει τον ασεβή.
Η οδός του Κυρίου είναι μετά ανεμοστροβίλου και θυέλλης,
Και νεφέλαι ο κονιορτός των ποδών Αυτού.
Επιτιμά την θάλασσαν και ξηραίνει αυτήν,
Και καταξηραίνει πάντας του ποταμούς.
Μαραίνεται η Βασάν και ο Κάρμηλος,
Και το άνθος του Λιβάνου μαραίνεται.
Τα όρη σείονται απ’Αυτού και οι λόφοι διαλύονται.
Η δε γη τρέμει από της παρουσίας Αυτού,
Ναι, η οικουμένη, και πάντες οι κατοικούντες εν αυτή.
Τίς δύναται να ανθέξη ενώπιον της αγανακτήσεως Αυτού;
Και τίς δύναται να σταθή εις την έξαψιν της οργής Ατού;
Ο θυμός Αυτού εκχέεται ως πυρ
Και οι βράχοι συντρίβονται έμπροσθεν Ατού.»

Ναούμ 1:3-6

Έτσι έγινε η Νινευή «η ευφραινομένη πόλις, η κατοικούσα αμερίμνως, η λέγουσα εν τη καρδία αυτής, Εγώ είμαι, και δεν είναι άλλη εκτός εμού». «Εξεκενώθη, και εξετινάχθη, και ηρημώθη» «το κατοικητήριον των λεόντων και η βοσκή των σκύμνων, όπου ο λέων, ο γηραιός λέων, περιεπάτει, και ο σκύμνος του λέοντος, και δεν υπήρχεν ο εκφοβών.» (Σοφ. 2:15, Ναούμ 2:10,11). Οραματιζόμενος τον καιρό που η περηφάνια της Ασσυρίας θα ταπεινωνόταν, ο Σοφονίας προφήτευσε για τη Νινευή:

«Ποίμνια θέλουσι βόσκεσθαι εν μέσω αυτής, πάντα τα ζώα των εθνών, και ο πελεκάν και ο ακανθόχοιρος θέλουσι κατοικεί εν τοις ανωφλίοις αυτής, η φωνή αυτών θέλει ηχήσει εις τα παράθυρα. Ερήμωσις θέλει είσθαι εν ταις πύλαις, διότι θέλει γυμνωθεί από των κεδρίνων έργων.» (Σοφ. 2:14).

Μεγάλη ήταν η δόξα της ασσυριακής αυτοκρατορίας. Μεγάλη ήταν και η πτώση της. Ο προφήτης Ιεζεκιήλ προείπε καθαρά την πτώση της Ασσυρίας εξαιτίας της υπεροψίας και της σκληρότητάςτης. Αναπτύσσοντας περισσότερο την εικόνα του μεγαλόπρεπου κέδρου, ανήγγειλε:

«Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός . . . επειδή εσήκωσε την κορυφήν αυτού μεταξύ των πυκνών κλώνων, και η καρδία αυτού επήρθη εις το ύψος αυτού, διά τούτο παρέδωκα αυτόν εις την χείρα του δυνάστου των εθνών, όστις θέλει φερθή αξίως προς αυτόν. Απέβαλεν αυτόν διά την ασέβειαν αυτού. Και ξένοι, οι τρομερότεροι των εθνών, έκοψαν αυτόν και εγκατέλιπον αυτόν. Οι κλάδοι αυτού έπεσον επί τα όρη και εν πάσαις ταις φάραγξι, και οι κλώνοι αυτού συνετρίφθησαν υπό πάντων των ποταμών της γης, και πάντες οι λαοί της γης κατέβησαν από της σκιάς αυτού και εγκατέλιπον αυτόν. Επί του πτώματος αυτού θέλουσιν επικάθεσθαι πάντα τα πετεινά του ουρανού, και επί τους κλάδους αυτού θέλουσιν είσθαι πάντα τα ζώα του αγρού. *Διά να μη υψωθή εν τω ύψει αυτού ουδέν εκ των δένδρων των υδάτων, μηδέ να σηκώσωσι την κορυφήν αυτών . . .*

Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός, Καθ'ην ημέραν κατέβη εις τον άδην, έκαμον να γείνη πένθος . . . και πάντα τα δένδρα του αγρού εμαράνθησαν δι'αυτόν. Έκαμον τα έθνη να σεισθώσιν εις τον ήχον της πτώσεως αυτού.» (Ιεζ. 31:10-16).

Η υπεροψία και η πτώση της Ασσυρίας προορίζονται να χρησιμεύσουν για παράδειγμα μέχρι τη συντέλεια του κόσμου. Στα σημερινά έθνη της γης που αλαζονικά και αγέρωχα παρατάσσο-

νται εναντίον του Θεού, Αυτός υποβάλλει την ερώτηση: «Με ποίον ωμοιώθης ούτως εν τη δόξη και εν τη μεγαλειότητι, μεταξύ των δένδρων της Εδέμ; θέλεις όμως καταβιβασθή μετά των δένδρων της Εδέμ εις τα κατώτατα της γης.» (Ιεζ. 31:18).

«Ο Κύριος είναι αγαθός, οχύρωμα εν ημέρα θλίψεως, και γνωρίζει τους ελπίζοντας επ'Αυτόν. Πλην με πλημμύραν κατακλύζουσαν θέλει κάμει συντέλειαν» (Ναούμ 1:7,8) όλων εκείνων που επιχειρούν να εξυψώσουν τον εαυτό τους πάνω από τον Ύψιστον.

«Η υπερηφανία της Ασσυρίας θέλει καταβληθή, και το σκήπτρον της Αιγύπτου θέλει αφαιρεθή.» (Ζαχ. 10:11). Αυτό αληθεύει όχι μόνο για τα έθνη στην αρχαιότητα που παρατάσσονταν εναντίον του Θεού, αλλά επίσης και για τα έθνη που στη σημερινή εποχή δεν εκπληρώνουν το θεϊκό σκοπό. Την ημέρα των τελικών αμοιβών, όταν ο δίκαιος Κριτής όλης της γης θα «κοσκινήσει τα έθνη», και σε εκείνους οι οποίοι τήρησαν την αλήθεια θα επιτραπεί να εισέλθουν στην πόλη του Θεού, ο ουράνιος θόλος θα αντηχήσει με τα θριαμβικά άσματα των λυτρωμένων. Ο προφήτης λέει:

> «Εις εσάς θέλει είσθαι άσμα, καθώς εν τη νυκτί πανηγυριζομένης εορτής, και ευφροσύνη καρδίας καθώς ότε υπάγουσι μετά αυλών διά να έλθωσιν εις το όρος του Κυρίου, προς τον Ισχυρόν του Ισραήλ. Και θέλει κάμει ο Κύριος να ακουσθή η δόξα της φωνής Αυτού . . . Ο Ασσύριος διά της φωνής του Κυρίου θέλει καταβληθή, εν ράβδω θέλει κτυπηθή. Και όθεν διαβή η διωρισμένη ράβδος, την οποίαν ο Κύριος θέλει καταφέρει επ'αυτόν, τύμπανα και κιθάραι θέλουσιν είσθαι.» (Ησ. 30:28, 29-32).

ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ

Σε όλο το διάστημα της διακονίας του, ο Ησαΐας έδωσε σαφή μαρτυρία σχετικά με την πρόθεση του Θεού για τους εθνικούς. Άλλοι προφήτες είχαν αναφέρει για το θεϊκό σχέδιο, αλλά η γλώσσα τους δεν έγινε πάντοτε κατανοητή. Στον Ησαΐα είχε ανατεθεί να κάνει ευκρινέστατη για τους Ιουδαίους την αλήθεια ότι ανάμεσα στον Ισραήλ του Θεού επρόκειτο να συναριθμηθούν πολλοί που δεν ήταν κατά σάρκα απόγονοι του Αβραάμ. Η διδασκαλία αυτή δεν εναρμονιζόταν με τη θεολογία της γενεάς του, αλλά εκείνος εξήγγειλε άφοβα τις από το Θεό δοσμένες αγγελίες, και έφερε ελπίδα σε πολλές ψυχές κατεχόμενες από βαθιά επιθυμία να αποκτήσουν τις πνευματικές ευλογίες τις υποσχεμένες στο σπέρμα του Αβραάμ.

Ο απόστολος των εθνών στην επιστολή του προς τους πιστούς της Ρώμης εφιστά την προσοχή στη χαρακτηριστική αυτή πτυχή της διδαχής του Ησαΐα. Δηλώνει ο Παύλος: «Ο δε Ησαΐας αποτολμά και λέγει, Ευρέθην παρά των μη ζητούντων Με, εφανερώθην εις τους μη ερωτώντας περί Εμού.» (Ρωμ. 10:20).

Πολλές φορές οι Ισραηλίτες φαίνονταν ανήμποροι ή απρόθυμοι να καταλάβουν την πρόθεση του Θεού για τους εθνικούς. Αλλά αυτός ακριβώς ήταν ο σκοπός που τους έκανε ένα ξέχωρο λαό και τους είχε εμπεδώσει σαν έθνος ανεξάρτητο ανάμεσα στα έθνη της γης. Ο πατέρας τους ο Αβραάμ, στον οποίο για πρώτη φορά δόθηκε η υπόσχεση της διαθήκης, είχε κληθεί να απομακρυνθεί από τη φυλή του στις επέκεινα περιοχές για να μεταφέρει το φως στους εθνικούς. Παρόλο που η προς αυτόν υπόσχεση περιλάμβανε απογόνους τόσο πολυάριθμους όσο η άμμος της θάλασσας, δεν ήταν για λόγους εγωιστικούς που θα γινόταν ο ιδρυτής ενός μεγάλου έθνους στη χώρα της Χαναάν. Η διαθήκη που έκανε ο Θεός με αυτόν, περιλάμβανε όλα τα έθνη. Ο Κύριος

δήλωσε: «Θέλω σε κάμει εις έθνος μέγα, και θέλω σε ευλογήσει, και θέλω μεγαλύνει το όνομά σου, και θέλεις είσθαι εις ευλογίαν. Και θέλω ευλογήσει τους ευλογούντας σε, και τους καταρωμένους σε θέλω καταρασθή, και θέλουσιν ευλογηθή εν σοι πάσαι αι φυλαί της γης.» (Γέν. 12:2,3).

Με την ανανέωση της διαθήκης, λίγο πριν τη γέννηση του Ισαάκ, η πρόθεση του Θεού για την ανθρωπότητα διασαφηνίσθηκε και πάλι. «Θέλουσιν ευλογηθή εις αυτόν πάντα τα έθνη», ήταν η διαβεβαίωση του Κυρίου για το τέκνο της επαγγελίας. Και αργότερα ο ουράνιος επισκέπτης δήλωσε άλλη μια φορά, «εν τω σπέρματί σου θελουσιν ευλογηθή πάντα τα έθνη της γης.» (Γέν. 22:18).

Οι όροι της προς όλους εφικτής αυτής διαθήκης ήταν γνωστοί στα παιδιά του Αβραάμ και στων παιδιών του τα παιδιά. Ήταν για να μπορέσουν να γίνουν ευλογία στα έθνη και για να καταστεί το όνομα του Θεού γνωστό «εν πάση τη γη» (Έξ. 9:16), που τους απελευθέρωσε από την αιγυπτιακή σκλαβιά. Αν υπάκουαν στις αξιώσεις Του, θα γίνονταν αυτοί οι πρώτοι,υπερτερούντες από τους άλλους λαούς σε σοφία και γνώση. Η υπεροχή όμως αυτή θα γινόταν εφικτή και θα διατηρείτο με το αδικό σκοπό να εκπληρωθεί μέσο αυτών η πρόθεση του Θεού για «πάντα τα έθνη της γης».

Οι θαυμαστές αποδείξεις της θείας πρόνοιας σχετικά με την απολύτρωση των Ισραηλιτών από την αιγυπτιακή δουλεία και με την κατάκτηση της γης της επαγγελίας, έκαναν πολλούς ειδωλολάτρες να αναγνωρίσουν το Θεό του Ισραήλ ως τον ύπατο Άρχοντα. Η υπόσχεση έλεγε: «Θέλουσι γνωρίσει οι Αιγύπτιοι ότι Εγώ είμαι ο Κύριος, όταν εκτείνω την χείρα Μου εις την Αίγυπτον και εξαγάγω τους υιούς Ισραήλ εκ μέσου αυτών.» Και αυτός ο αγέρωχος Φαραώ αναγκάσθηκε να αναγνωρίσει τη δύναμη του Κυρίου. Συνέστησε παρακαλώντας το Μωυσή και τον Ααρών: «Υπάγετε, λατρεύσατε τον Κύριον, ευλογήσατε δε και εμέ.» (Έξ. 7:5, 12:31,32).

Τα προελαύνοντα στρατεύματα του Ισραήλ ανακάλυψαν ότι η γνώση των θαυμαστών επιτευγμάτων του Θεού των Εβραίων είχε προηγηθεί και ότι μερικοί από τους ειδωλολάτρες γνώριζαν ότι Αυτός μόνο είναι ο αληθινός Θεός. Στην ασεβή πόλη της Ιεριχώ η μαρτυρία μιας ειδωλολάτρισσας γυναίκας ήταν: «Κύριος ο Θεός σας, Αυτός είναι Θεός εν τω ουρανώ άνω και επί της γης κάτω.» Η επίγνωση για τον Κύριο που είχε αποκτήσει με τον

τρόπο αυτό, επέφερε τη σωτηρία της. «Διά πίστεως η πόρνη Ραάβ δεν συναπωλέσθη με τους απειθήσαντας.» (Ιησούς 2:11, Εβρ. 11:31). Και η δική της μεταλλαγή δεν ήταν μια απομονωμένη περίπτωση της ευσπλαχνίας του Θεού προς τους ειδωλολάτρες που αναγνώριζαν τη θεϊκή εξουσία. Στην καρδιά της χώρας, ένας πολυάριθμος λαός - οι Γαβαωνίτες - αποκήρυξαν την ειδωλολατρία τους και ενώθηκαν με τον Ισραήλ, γινόμενοι συμμέτοχοι των ευλογιών της διαθήκης.

Ο Θεός δεν κάνει καμιά εθνική, φυλετική ή κοινωνική διάκριση. Αυτός είναι ο Πλάστης ολόκληρης της ανθρωπότητας. Ξεκινώντας από τη δημιουργία, όλοι οι άνθρωποι κατάγονται από την ίδια οικογένεια, και με την απολύτρωση λογίζονται πάλι ένα. Ο Χριστός ήρθε για να γκρεμίσει κάθε μεσότοιχο φραγμού, να ανοίξει διάπλατα κάθε διαμέρισμα στις αυλές του ναού, ώστε ο καθένας να μπορεί να πλησιάζει στο Θεό. Η αγάπη Του είναι τόσο πλατιά, τόσο βαθιά και τόσο περιεκτική που εισχωρεί παντού. Αποσπά από την επιρροή του Σατανά αυτούς που παρασύρθηκαν από τις απάτες του, και τους τοποθετεί σε προσιτή απόσταση από το θρόνο του Θεού, το θρόνο που περιβάλλεται από το τόξο της υπόσχεσης. Εν Χριστώ δεν είναι Ιουδαίος ή Έλληνας, δούλος ή ελεύθερος.

Στα χρόνια που ακολούθησαν την κατάκτηση της γης της επαγγελίας, τα καλοπροαίρετα σχέδια του Κυρίου για τη σωτηρία των εθνών είχαν σχεδόν εξολοκλήρου εξαφανισθεί, και ήταν απαραίτητο ο Θεός να εκθέσει απ'αρχής το σχέδιό Του. Ο ψαλμωδός είχε εμπνευσθεί να υμνήσει:

> «Θέλουσιν ενθυμηθή και επιστραφή προς τον Κύριον πάντα τα πέρατα της γης, και θέλουσι προσκυνήσει ενώπιόν Σου.» «Θέλουσιν ελθεί μεγιστάνες εξ Αιγύπτου. Η Αιθιοπία ταχέως θέλει εκτείνει τας χείρας αυτής προς τον Θεόν.» «Τότε τα έθνη θέλουσι φοβηθή το όνομα του Κυρίου, και πάντες οι βασιλείς της γης την δόξαν Σου.» «Τούτο θέλει γραφθή διά την γενεάν την επερχομένην, και ο λαός όστις θέλει δημιουργηθή, θέλει αινεί τον Κύριον. Διότι έκυψεν εκ του ύψους του αγιαστηρίου Αυτού, εξ ουρανού επέβλεψεν ο Κύριος επί την γην, διά να ακούση τον στεναγμόν των δεσμίων, διά να λύση τους καταδεδικασμένους εις θάνατον, διά να κηρύττωσιν εν Σιών το όνομα του Κυρίου και την αίνεσιν Αυτού εν Ιερουσαλήμ. Όταν συναχθώσιν ομού οι λαοί και αι βασιλείαι, διά να δουλεύσωσι τον Κύριον.» (Ψαλμ. 22:27, 68:31 102:15,18-22).

31. Ελπίδα για τους Εθνικούς

Αν ο Ισραήλ είχε μείνει πιστός στο καθήκον του, όλα τα έθνη της γης θα είχαν γίνει συμμέτοχα των ευλογιών Του. Οι καρδιές όμως εκείνων στους οποίους ήταν εμπιστευμένη η επίγνωση της σώζουσας αλήθειας έμειναν ασυγκίνητες από τις ανάγκες αυτών που ζούσαν γύρω τους. Όταν ο σκοπός του Θεού χάθηκε από μπροστά τους, έφθασαν στο σημείο να θεωρούν τους εθνικούς εντελώς απόβλητους της ευσπλαχνίας του Θεού. Το φως της αλήθειας κατακρατήθηκε και το σκότος υπερίσχυσε. Τα έθνη είχαν καλυφθεί από το πέπλο της άγνοιας. Η αγάπη του Θεού ήταν ελάχιστα γνωστή. Η πλάνη και η δεισιδαιμονία άκμαζαν.

Αυτή ήταν η κατάσταση που αντιμετώπισε ο Ησαΐας όταν κλήθηκε στο προφητικό του λειτούργημα. Μολαταύτα δεν αποθαρρύνθηκε, επειδή στα αυτιά του αντηχούσαν οι θριαμβευτικές υμνωδίες των αγγέλων που περιβάλλουν το θρόνο του Θεού: «Πάσα η γη είναι πλήρης της δόξης Αυτού.» Και η πίστη του δυνάμωνε από τις ενοράσεις των ενδόξων επιτευγμάτων της εκκλησίας του Θεού, τότε που «η γη θέλει είσθαι πλήρης της γνώσεως του Κυρίου, καθώς τα ύδατα σκεπάζουσι την θάλασσαν». «Το πρόσωπον του περικαλύμματος του περικαλύπτοντος πάντας τους λαούς, και το κάλυμμα το καλύπτον επί πάντα τα έθνη», τελικά θα εξαφανίζονταν. Το Πνεύμα του Θεού επρόκειτο να διαχυθεί επάνω σε κάθε σάρκα. Εκείνοι που πεινούσαν και διψούσαν για τη δικαιοσύνη, επρόκειτο να συναριθμηθούν με τον Ισραήλ του Θεού. Ο προφήτης είπε: «Θέλουσι βλαστήσει ως μεταξύ χόρτου, ως ιτέαι παρά τους ρύακας των υδάτων. Ο μεν θέλει λέγει, Εγώ είμαι του Κυρίου, ο δε θέλει ονομάζεσθαι με το όνομα Ιακώβ, και άλλος θέλει υπογράφεσθαι με την χείρα αυτού εις τον Κύριον, και επονομάζεσθαι με το όνομα Ισραήλ.» (Ησ. 6:3, 11:9, 25:7, 44:4,5).

Στον Ησαΐα είχε αποκαλυφθεί το ευεργετικό σχέδιο του Θεού για τον αμεταμέλητο και διασκορπισμένο στα έθνη της γης Ιούδα. Ο Κύριος δήλωσε: «Ο λαός Μου θέλει γνωρίσει το όνομά Μου, διά τούτο θέλει γνωρίσει εν εκείνη τη ημέρα ότι εγώ είμαι ο λαλών.» Όχι μόνο εκείνοι θα διδάσκονταν το μάθημα της υπακοής και της εμπιστοσύνης, αλλά στους τόπους της εξορίας τους θα μετέδιδαν και σε άλλους τη γνώση του ζώντος Θεού.

Πολλοί απόγονοι των ξένων θα μάθαιναν να Τον αγαπούν ως Δημιουργό τους και Λυτρωτή τους. Επρόκειτο να αρχίσουν να τηρούν την ημέρα του αγίου Σαββάτου ως αναμνηστικό της δημιουργικής Του δύναμης. Και όταν θα γύμνωνε «τον άγιον βραχίο-

να Αυτού ενώπιον πάντων των εθνών», για να απολυτρώσει το λαό Του από την αιχμαλωσία, «πάντα τα πέρατα της γης» θα έβλεπαν τη σωτηρία του Θεού. Πολλοί από τους πρώην ειδωλολάτρες αυτούς προσήλυτους θα επιθυμούσαν να ενωθούν πραγματικά με τους Ισραηλίτες και να τους συνοδεύσουν στο ταξίδι της επιστροφής στην Ιουδαία. Κανείς από αυτούς δεν επρόκειτο να πει «ο Κύριος διόλου θέλει με χωρίσει από του λαού Αυτού», επειδή ο λόγος που απεύθυνε ο Θεός με τους προφήτες Του σ'εκείνους οι οποίοι θα Του παραχωρούσαν τον εαυτό τους και θα τηρούσαν το νόμο Του, ήταν ότι στο εξής θα συναριθμούντο με τον πνευματικό Ισραήλ - δηλαδή την επίγεια εκκλησία Του. (Ησ. 52:6,10, 56:3).

«Περί δε των υιών του αλλογενούς, οίτινες ήθελον προστεθή εις τον Κύριον, διά να δουλεύωσιν εις Αυτόν και να αγαπώσι το όνομα του Κυρίου, διά να ήναι δούλοι Αυτού, όσοι φυλάττουσι το Σάββατον ώστε να μη βεβηλώσωσιν αυτό, και κρατούσι την διαθήκην Μου, και τούτους θέλω φέρει εις το άγιόν Μου όρος, και θέλω ευφραίνει αυτούς εν τω οίκω της προσευχής Μου. Τα ολοκαυτώματα αυτών και αι θυσίαι αυτών θέλουσιν είσθαι δεκταί επί το θυσιαστήριόν Μου, διότι ο οίκος Μου θέλει ονομάζεσθαι, Οίκος προσευχής διά πάντας τους λαούς. Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός ο συνάγων τους διεσκορπισμένους του Ισραήλ, Θέλω συνάξει έτι και άλλους εις Αυτόν εκτός των συνηγμένων Αυτού.» (Ησ. 56:6-8).

Ο προφήτης είχε το προνόμιο να βυθίσει το βλέμμα του στους αιώνες, στην εποχή του ερχομού του αναμενόμενου Μεσσία. Στην αρχή διέκρινε μόνο «ταραχή και σκότος, θάμβωμα αγωνίας». (Ησ. 8:22). Πολλοί που λαχταρούσαν το φως της αλήθειας, παραπλανήθηκαν από ψευδείς δασκάλους στον καταπληκτικό λαβύρινθο της φιλοσοφίας και του πνευματισμού. Άλλοι έδειξαν εμπιστοσύνη σε μια μορφή ευσέβειας, χωρίς όμως να την εφαρμόζουν στη ζωή τους. Η προοπτική φαινόταν απελπιστική. Σε λίγο η σκηνή άλλαξε. Μπροστά στα μάτια του προφήτη εκτυλίχθηκε μια θαυμάσια οπτασία. Είδε τον Ήλιο της Δικαιοσύνης να υψώνεται «με ίασιν εν ταις πτέρυξιν Αυτού», και συνεπαρμένος από θαυμασμό, αναφώνησε:

«Δεν θέλει είσθαι όμως τοιούτον θάμβωμα εις την γην την τεθλιμμένην. Εν τοις προτέροις καιροίς εξουθένισε την γην Ζαβουλών και την γην Νεφθαλείμ, εν δε τοις υστέροις καιροίς έκαμεν ένδοξα τα μέρη τα προς την οδόν της θαλάσσης, πέ-

ραν του Ιορδάνου, την Γαλιλαίαν των εθνών. Ο λαός ο περιπατών εν τω σκότει είδε φως μέγα, εις τους καθημένους εν γη σκιάς θανάτου, φως έλαμψεν επ'αυτούς.» (Ησ. 9:1,2).

Το ένδοξο αυτό Φως του κόσμου επρόκειτο θα έφερνε σωτηρία σε κάθε έθνος, φυλή, και γλώσσα και λαό. Σχετικά με το προκείμενο έργο, ο προφήτης άκουσε τον αιώνιο Πατέρα να δηλώνει:

«Μικρόν είναι το να ήσαι δούλος Μου διά να ανορθώσης τας φυλάς του Ιακώβ και να επαναφέρης το υπόλοιπον του Ισραήλ. Θέλω προσέτι σε δώσει φως εις τα έθνη διά να ήσαι η σωτηρία Μου έως εσχάτου της γης.» «Εν καιρώ δεκτώ επήκουσά σου, και εν ημέρα σωτηρίας σε εβοήθησα, και θέλω σε διαφυλάξει και θέλω σε δώσει εις διαθήκην των λαών, διά να ανορθωσης την γην και να κληροδοτήσης κληρονομίας ηρημωμένας, λέγων προς τους δεσμίους, Εξέλθετε, προς τους εν σκότει, Ανακαλύφθητε.» «Ιδού, ούτοι θέλουσιν ελθεί μακρόθεν, και ιδού, ούτοι από βορρά και από νότου, και ούτοι από της γης του Σινείμ.» (Ησ. 49:6,8,9,12).

Παρατηρώντας ακόμη πιο μακριά μέσα από τους αιώνες, ο προφήτης διέκρινε την εκπλήρωση των ενδόξων αυτών υποσχέσεων. Είδε τους κομιστές των αγαθών αγγελιών της σωτηρίας να πηγαίνουν στα άκρα της γης, σε κάθε φυλή και λαό. Άκουσε τον Κύριο στην εκκλησία του Ευαγγελίου: «Ιδού, εις αυτήν θέλω στρέψει την ειρήνην ως ποταμόν, και την δόξαν των εθνών ως χείμαρρον πλημμυρούντα», και άκουσε την εντολή:

«Πλάτυνον τον τόπον της σκηνής σου, και ας εκτείνωσι τα παραπετάσματα των κατοικιών σου. Μη φεισθής. Μάκρυνον τα σχοινία σου και στερέωσον τους πασσάλους σου. Διότι θέλεις εκτανθή εις τα δεξιά και εις τα αριστερά, και το σπέρμα σου θέλει κληρονομήσει τα έθνη.» (Ησ. 66:12, 54:2,3).

Ο Κύριος είπε στον προφήτη ότι θα έστελνε τους μάρτυρές Του «εις τα έθνη, εις Θαρσείς, Φουλ και Λουδ, οίτινες σύρουσι τόξον, εις Θουβάλ και Ιαβάν, εις τας νήσους τας μακράν.» (Ησ. 66:19).

«Πόσον ωραίοι είναι επί των ορέων
Οι πόδες του ευαγγελιζομένου,
Του κηρύττοντος ειρήνην!
Του ευαγγελιζομένου αγαθά,
Του κηρύττοντος σωτηρίαν,
Του λέγοντος προς την Σιών,

31. Ελπίδα για τους Εθνικούς

Ο Θεός σου βασιλεύει!» Ησαΐας 52:7

Ο προφήτης άκουσε τη φωνή του Θεού να καλεί την εκκλησία Του στο καθορισμένο έργο της, ώστε να προετοιμασθεί ο δρόμος για την έλευση της αιώνιας βασιλείας Του. Η αγγελία ήταν σαφής:

«Σηκώθητι, φωτίζου, διότι το φως σου ήλθε
Και η δόξα του Κυρίου ανέτειλεν επί σε.
Διότι, ιδού σκότος θέλει σκεπάσει την γην και ζόφος τα έθνη.
Επί σε όμως θέλει ανατείλει ο Κύριος,
Και η δόξα Αυτού θέλει φανερωθή επί σε.
Και τα έθνη θέλουσιν ελθεί εις το φως σου,
Και οι βασιλείς εις την λάμψιν της ανατολής σου.
Ύψωσον κύκλω τους οφθαλμούς σου και ιδέ.
Πάντες ούτοι συναθροίζονται, έρχονται προς σε,
Οι υιοί σου θέλουσιν ελθεί μακρόθεν
Και αι θυγατέρες σου θέλουσι τραφή εις τα πλευρά σου.»
«Και οι υιοί των αλλογενών θέλουσιν οικοδομήσει τα τείχη σου,
Και οι βασιλείς αυτών θέλουσι σε υπηρετήσει,
Διότι εν τη οργή Μου σε επάταξα,
Πλην διά την εύνοιάν Μου σε ηλέησα.
Και αι πύλαι σου θέλουσιν είσθαι πάντοτε ανοικταί,
Δεν θέλουσι κλεισθή ημέραν και νύκτα,
Διά να εισάγωσιν εις σε τας δυνάμεις των εθνών,
Και να εισφέρωνται οι βασιλείς αυτών.»
«Εις Εμέ βλέψατε και σώθητε πάντα τα πέρατα της γης,
Διότι Εγώ είμαι ο Θεός, και δεν υπάρχει άλλος.»
Ησ. 60:1-4,10,11, 45:22

Οι προφητείες αυτές που αναφέρονται σε μια μεγάλη πνευματική αφύπνιση, σε μια εποχή ζοφερού σκότους, βρίσκονται σήμερα στην εκπλήρωσή τους στις προκεχωρημένες γραμμές των ιεραποστολικών σταθμών που προσεγγίζουν τα σκοτεινά σημεία της γης. Οι ιεραποστολικοί όμιλοι στις ειδωλολατρικές χώρες παρομοιάζονται από τον προφήτη με λάβαρα υψωμένα για την καθοδήγηση εκείνων που αναζητούν το φως της αλήθειας. Ο Ησαΐας λέει:

«Εν εκείνη τη ημέρα, προς την ρίζαν του Ιεσσαί, ήτις θέλει ίστασθαι σημαία των λαών, προς αυτόν θέλουσι προστρέξει τα έθνη, και η ανάπαυσις αυτού θέλει είσθαι δόξα. Και εν εκείνη τη ημέρα ο Κύριος θέλει βάλει την χείρα Αυτού πάλιν δευτέραν φοράν διά να αναλάβη το υπόλοιπον του λαού Αυτού . . . Και θέλει υψώσει σημαίαν εις τα έθνη, και θέλει συνάξει τους απερριμένους του Ισραήλ και συναθροίσει τους διεσκορπισμένους του Ιούδα από των τεσσάρων γωνιών της γης.» (Ησ. 11:10-12).

Η ημέρα της απολύτρωσης πλησιάζει. «Οι οφθαλμοί του Κυρίου περιτρέχουσι διά πάσης της γης, διά να δειχθή δυνατός υπέρ των εχόντων την καρδίαν αυτών τελείαν προς Αυτόν.» (Β΄Χρον. 16:9). Μέσα σε όλα τα έθνη, τις γλώσσες και τις φυλές, βλέπει άνδρες και γυναίκες που προσεύχονται για φως και γνώση. Η ψυχή τους δεν ικανοποιείται. Χρόνια ολόκληρα τρέφονται με στάχτες (Δείτε Ησ. 44:20). Ο εχθρός της δικαιοσύνης τούς έχει αποπλανήσει και αυτοί ψάχνουν ψηλαφητά σαν τυφλοί Αν και στα σκοτεινά βάθη της ειδωλολατρίας, χωρίς τη γνώση του γραπτού νόμου του Θεού ή του Υιού Του Ιησού, με διάφορους τρόπους αυτοί έχουν αποκαλύψει μια θεϊκή δύναμη που επιδρά στο νου και στο χαρακτήρα.

Πολλές φορές εκείνοι που γνωρίζουν το Θεό μόνο από ό,τι τους μετέδωσε η θεϊκή χάρη, φέρθηκαν με καλοσύνη στους δούλους Του, προστατεύοντάς τους με κίνδυνο της ζωής τους. Το Πνεύμα εμφυτεύει τη χάρη του Χριστού στην καρδιά πολλών ευλαβών ερευνητών της αλήθειας, καθοδηγώντας τα συναισθήματά τους με τρόπο αντίθετο προς τη φύση τους, αντίθετο προς την πρότερη ανατροφή τους. «Το φως το αληθινόν, το οποίον φωτίζει πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον», φέγγει στην ψυχή τους. Και αν στο φως αυτό δοθεί προσοχή, θα οδηγήσει τα βήματά τους στη βασιλεία του Θεού. Ο προφήτης Μιχαίας είπε: «Αν και εκάθισα εν σκότει, ο Κύριος θέλει είσθαι φως εις εμέ . . . Θέλει με εξάξει εις το φως, θέλω ιδεί την δικαιοσύνην Αυτού.» (Ιωάν. 1:9, Μιχ. 7:8,9).

Το σχέδιο του ουρανού για τη σωτηρία είναι τόσο ευρύ που μπορεί να συμπεριλάβει όλο τον κόσμο. Ο Θεός λαχταράει να εμφυσήσει στην εξασθενημένη ανθρωπότητα την πνοή της ζωής, και δε θα επιτρέψει να απογοητευθεί καμιά ψυχή που έχει την ειλικρινή επιθυμία για κάτι το ανώτερο και πολυτιμότερο από οτιδήποτε ο κόσμος μπορεί να προσφέρει. Στέλνει διαρκώς τους

αγγέλους Του σ'εκείνους που, ενώ περιβάλλονται από τις πιο δυσμενείς συνθήκες, προσεύχονται με πίστη για να τους καταλάβει μια δύναμη ανώτερη από αυτούς, που να τους φέρει την απολύτρωση και τη γαλήνη. Με ποικίλους τρόπους ο Θεός τούς αποκαλύπτεται και με την πρόνοιά Του σταθεροποιεί την εμπιστοσύνη τους σ'Εκείνον ο οποίος προσφέρθηκε λύτρο για όλους, «διά να θέσωσιν επί τον Θεόν την ελπίδα αυτών και να μη λησμονώσι τα έργα του Θεού, αλλά να φυλάττωσι τας εντολάς Αυτού». (Ψαλμ. 78:7).

«Δύναται το λάφυρον να αφαιρεθή από του ισχυρού, ή να ελευθερωθώσιν οι δικαίως αιχμαλωτισθεντες; Αλλ'ο Κύριος ούτω λέγει, Και οι αιχμάλωτοι του ισχυρού θέλουσιν αφαιρεθή, και το λάφυρον του τρομερού θέλει αποσπασθή.» «Κατησχύνθησαν οι θαρρούντες επί τα γλυπτά, οι λέγοντες προς τα χωνευτά, Σεις είσθε οι θεοί ημών.» (Ησ. 49:24,25, 42:17).

«Μακάριος εκείνος του οποίου βοηθός είναι ο Θεός του Ιακώβ, του οποίου η ελπίς είναι επί Κύριον τον Θεόν αυτού.» «Επιστρέψατε εις το οχύρωμα της ελπίδος!» Για τους ειλικρινείς την καρδιά στις ειδωλολατρικές χώρες - τους «ευθείς» στα μάτια του Ουρανού - «φως ανατέλλει εν τω σκότει». Ο Κύριος μίλησε: «Θέλω φέρει τους τυφλούς δι'οδού την οποίαν δεν ήξευρον, θέλω οδηγήσει αυτούς εις τρίβους τας οποίας δεν εγνώριζον. Το σκότος θέλω κάμει φως έμπροσθεν αυτών, και τα σκολιά ευθέα. Ταύτα τα πράγματα θέλω κάμει εις αυτούς και δεν θέλω εγκαταλείψει αυτούς.» (Ψαλμ. 146:5, Ζαχ. 9:12, 112:4, Ησ. 42:16).

Ο ΜΑΝΑΣΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΩΣΙΑΣ

Το βασίλειο του Ιούδα που είχε τόσο ευοδωθεί στα χρόνια του Εζεκία, υπέστη καινούρια κατάπτωση κατά την πολυετή διεστραμμένη βασιλεία του Μανασσή με την επαναφορά της ειδωλολατρίας και τον ενστερνισμό της από ένα μεγάλο μέρος του λαού. «Επλάνησεν ο Μανασσής τον Ιούδαν και τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, ώστε να πράττωσι πονηρότερα παρά τα έθνη.» (Β΄Χρον. 33:9). Το ένδοξο φως των προηγούμενων γενεών το διαδέχθηκε το σκότος της δεισιδαιμονίας και της πλάνης. Μεγάλες αμαρτίες παρουσιάσθηκαν και γενικεύθηκαν, όπως η τυραννία, η καταδυνάστευση και το μίσος για κάθετι το καλό. Η δικαιοσύνη διαστρεβλώθηκε, η βία υπερίσχυσε.

Παραταύτα, οι χαλεποί εκείνοι καιροί δεν πέρασαν χωρίς τους εκπροσώπους του Θεού και του δικαίου. Οι δύσκολες πείρες από τις οποίες οι Ιουδαίοι είχαν περάσει με επιτυχία τον καιρό που βασίλευε ο Εζεκίας, είχαν δημιουργήσει στις καρδιές πολλών μια σταθερότητα του χαρακτήρα που χρησίμευε τώρα σαν προπύργιο εναντίον της επικρατούσας ανομίας. Η μαρτυρία τους για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη προκάλεσε την οργή του Μανασσή και των κυβερνητικών συμβούλων του που επιδίωξαν να στερεωθούν στην υπηρεσία του κακού κατασιγάζοντας κάθε αποδοκιμαστική φωνή. «Αίμα έτι αθώον έχυσεν ο Μανασσής πολύ σφόδρα, εωσού ενέπλησε την Ιερουσαλήμ απ’άκρου έως άκρου.» (Β΄Βασ. 21:16).

Ένας από τους πρώτους που έπεσε, ήταν ο Ησαΐας ο οποίος επί μισόν αιώνα στάθηκε μπροστά στον Ιούδα ως ο υποδειχθείς απεσταλμένος του Κυρίου.

> «΄Αλλοι δε εδοκίμασαν εμπαιγμούς και μάστιγας, έτι δε και δεσμά και φυλακήν. Ελιθοβολήθησαν, επριονίσθησαν, με

σφαγήν μαχαίρας απέθανον, περιεπλανήθησαν με δέρματα προβάτων, με δέρματα αιγών, υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, των οποίων δεν ήτο άξιος ο κόσμος. Πλανώμενοι εν ερημίαις, και όρεσι, και σπηλαίοις, και ταις τρύπαις της γης.» (Εβρ. 11:36-38).

Μερικοί από εκείνους που υπέστησαν διωγμό στο διάστημα της βασιλείας του Μανασσή, είχαν λάβει την εντολή να φέρουν ιδιαίτερες αγγελίες επιτίμησης και τιμωρίας. Οι προφήτες ανήγγειλαν ότι ο βασιλιάς του Ιούδα «έπραξε βδελύγματα . . . πονηρότερα υπέρ πάντα όσα έπραξαν . . . οι προ αυτού.» Εξαιτίας της βδελυρότητας αυτής, το βασίλειό του πλησίαζε σ'ένα κρίσιμο σημείο. Σε λίγο οι κάτοικοι της χώρας θα φέρνονταν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα για να καταντήσουν εκεί «εις διαρπαγήν και λεηλασίαν εις πάντας τους εχθρούς αυτών.» (Β΄Βασ. 21:11,14). Ο Κύριος όμως δε θα εγκατέλειπε εντελώς αυτούς που στην ξένη χώρα θα Τον αναγνώριζαν ως Αρχηγό τους. Θα υφίσταντο θλίψεις μεγάλες, αλλά Εκείνος θα τους απελεθέρωνε στο δικό Του καιρό και με το δικό Του τρόπο. Εκείνοι που θα Τον εμπιστεύονταν ολότελα, θα έβρισκαν κοντά Του σίγουρο καταφύγιο.

Πιστά συνέχισαν οι προφήτες να δίνουν τις αγγελίες τους και τις παραινέσεις τους. Άφοβα μιλούσαν στο Μανασσή και στο λαό του. Αλλά ο αποστατημένος Ιούδας δεν έδινε προσοχή και ειρωνευόταν τις αγγελίες. Προκειμένου όμως να δείξει τι περίμενε το λαό αν εξακολουθούσε να μένει αμετανόητος, ο Θεός επέτρεψε να αιχμαλωτισθεί ο βασιλιάς από μια μονάδα ασσυρίων στρατιωτών, οι οποίοι «δήσαντες αυτόν με αλύσεις, έφεραν αυτόν εις Βαβυλώνα», την προσωρινή τους πρωτεύουσα.

Η κατάθλιψη αυτή έφερε το βασιλιά στα σύγκαλά του. «Ικέτευσε Κύριον τον Θεόν αυτού, και εταπεινώθη σφόδρα ενώπιον του Θεού των πατέρων αυτού, και προσηυχήθη εις Αυτόν. Τότε ηλέησεν αυτόν και επήκουσε της δεήσεως αυτού, και επανέφερεν αυτόν εις Ιερουσαλήμ, εις το βασίλειον αυτού. Τότε εγνώρισεν ο Μανασσής ότι ο Κύριος αυτός είναι ο Θεός.» (Β΄Χρον. 33:11-13). Η μετάνοια όμως αυτή, όσο αξιόλογη και να ήταν, ήρθε πολύ αργά για να σώσει το βασίλειο από τη φθοροποιό επιρροή ολόκληρων ετών από ειδωλολατρικές συνήθειες. Πολλοί είχαν σκοντάψει και είχαν πέσει χωρίς ποτέ να ξανασηκωθούν.

Ανάμεσα σ'εκείνους των οποίων η ζωή είχε ανέκκλητα σχηματισθεί από τη μοιραία αποστασία, ήταν ο ίδιος ο γιος του που ανέβηκε στο θρόνο σε ηλικία είκοσι δύο ετών. Για το βασιλιά Α-

μών έχει καταχωρηθεί: «Περιεπάτησεν εις πάσας τας οδούς, εις τας οποίας περιεπάτησεν ο πατήρ αυτού. Και ελάτρευσε τα είδωλα, τα οποία ελάτρευσεν ο πατήρ αυτού, και προσεκύνησεν αυτά. Και εγκατέλιπε Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτού.» «Και δεν εταπεινώθη ενώπιον του Κυρίου καθώς εταπεινώθη Μανασσής ο πατήρ αυτού, αλλ'αυτός ο Αμών ηνόμησε μάλλον και μάλλον.» Στον ασεβή βασιλιά δεν επιτράπηκε να βασιλέψει πολύν καιρό. Ενώ επιδιδόταν στη μεγάλη ανευλάβεια, δύο μόλις χρόνια μετά που είχε ανεβεί στο θρόνο, δολοφονήθηκε μέσα στο παλάτι από δύο πιστικούς του. «Και έκαμεν ο λαός της γης βασιλέα αντ'αυτού Ιωσίαν τον υιόν αυτού.» (Β΄Βασ΄. 21:21,22, Β΄Χρον. 33:23,25).

Με την ανάρρηση του Ιωσία στο θρόνο, τον οποίον επρόκειτο να κατέχει τριάντα ένα χρόνια, εκείνοι που είχαν διατηρήσει την αγνότητα της πίστης τους, άρχισαν να ελπίζουν ότι ο κατήφορος του βασιλείου είχε αναχαιτισθεί. Επειδή ο νέος βασιλιάς, αν και ηλικίας μόνο οκτώ ετών, ήταν θεοφοβούμενος, και από μιας αρχής «έπραξε το ευθές ενώπιον του Κυρίου και περιεπάτησεν εις πάσας τας οδούς Δαβίδ του πατρός αυτού, και δεν εξέκλινε δεξιά ή αριστερά». (Β΄Βασ. 22:2). Γόνος ενός ασεβούς βασιλιά, τριγυρισμένος από πειρασμούς να ακολουθήσει τα βήματα του πατέρα του, με λιγοστούς μόνο συμβούλους που να τον ενθαρρύνουν να πράξει το σωστό, ο Ιωσίας μολαταύτα ήταν πιστός στο Θεό του Ισραήλ. Προειδοποιημένος από τα λάθη των προηγουμένων γενεών, διάλεξε να κάνει το σωστό, αντί να κατέβει στο χαμηλό επίπεδο της αμαρτίας και της εξαχρείωσης όπου ο πατέρας και ο παππούς του είχαν πέσει. «Δεν εξέκλινεν αριστερά ή δεξιά». Ως μέλλων να καταλάβει μια θέση εμπιστευτική, αποφάσισε να υπακούσει στη νουθεσία που είχε δοθεί για την καθοδήγηση των ηγετών του Ισραήλ, και η υπακοή του κατέστησε δυνατό στο Θεό να τον χρησιμοποιήσει ως σκεύος τιμής.

Στην αρχή της ηγεμονίας του Ιωσία, αλλά και σε πολλά από τα προηγούμενα χρόνια, τα ειλικρινή άτομα στη γη του Ιούδα αναρωτιόνταν αν οι υποσχέσεις του Θεού στον αρχαίο Ισραήλ ήταν ποτέ δυνατό να πραγματοποιηθούν. Από ανθρώπινη άποψη η θεϊκή πρόθεση για το εκλεκτό έθνος φαινόταν μάλλον αδύνατο να βρει την επαλήθευσή της. Η αποστασία των παρελθόντων αιώνων είχε σταθεροποιηθεί με το πέρασμα του χρόνου. Δέκα από τις δώδεκα φυλές είχαν σκορπισθεί στα διάφορα έθνη. Μόνο οι φυλές του Ιούδα και του Βενιαμίν απέμειναν, αλλά τώρα και αυτές ακόμη φαινόταν ότι είχαν φθάσει στο χείλος της ηθικής και

εθνικής καταστροφής. Οι προφήτες είχαν ήδη αρχίσει να προλέγουν την ολοσχερή καταστροφή της ωραίας πόλης τους στην οποία βρισκόταν ο ναός ο οικοδομημένος από το Σολομώντα, και στην οποία όλες οι επίγειες ελπίδες εθνικού μεγαλείου ήταν συγκεντρωμένες. Μπορούσε αυτό να σημαίνει ότι ο Θεός πλησίαζε να αποσυρθεί από την ορκωτή Του πρόθεση να φέρει την απολύτρωση σε όσους έθεταν την εμπιστοσύνη τους σ'Αυτόν; Μπροστά στο μακροχρόνιο κατατρεγμό των δικαίων και της φαινομενικής ευημερίας των ασεβών, μπορούσαν αυτοί που είχαν μείνει πιστοί στο Θεό να ελπίζουν για καλύτερες ημέρες;

Αυτές οι αγωνιώδεις ερωτήσεις εκφράσθηκαν από τον προφήτη Αββακούμ. Βλέποντας την καταστροφή των πιστών στις ημέρες του, εκδήλωσε το βάρος που πίεζε την καρδιά του με την ερώτηση:

> «Έως πότε, Κύριε, θέλω κράζει, και δεν θέλεις εισακούει; θέλω βοά προς Σε, Αδικία! και δεν θέλεις σώζει; Διά τί με κάμνεις να βλέπω ανομίαν, και να θεωρώ ταλαιπωρίαν, και αρπαγήν, και αδικίαν έμπροσθέν μου; και υπάρχουσι διεγείροντες έριδα και φιλονεικίαν. Διά τούτο ο νόμος είναι αργός, και δεν εξέρχεται κρίσις τελεία, επειδή ο ασεβής καταδυναστεύει τον δίκαιον, διά τούτο εξέρχεται κρίσις διεστραμμένη.» (Αββ. 1:2-4).

Ο Θεός απάντησε στην κραυγή των αφοσιωμένων παιδιών Του. Με τον εκλεγμένο Του εκπρόσωπο γνωστοποίησε την απόφασή Του να τιμωρήσει το έθνος που στράφηκε μακριά από Αυτόν για να λατρεύσει τους θεούς των εθνικών. Στην εποχή μερικών που τότε ακόμη υπέβαλλαν ερωτήσεις για το μέλλον, ο Θεός θα διαμόρφωνε με θαυματουργό τρόπο τις υποθέσεις των κυβερνώντων τη γη εθνών, καθιστώντας κυρίαρχους του Βαβυλωνίους. Αυτοί οι «φοβεροί και τρομεροί» Χαλδαίοι θα εισέβαλλαν ξαφνικά στη γη του Ιούδα σαν μάστιγα προσδιορισμένη από το Θεό. (Αββ. 1:7). Οι άρχοντες του Ιούδα και η αφρόκρεμα του λαού θα φέρονταν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα. Οι ιουδαϊκές πόλεις και τα χωριά και οι καλλιεργημένες εκτάσεις θα ερημώνονταν. Τίποτε δε θα γλίτωνε.

Βέβαιος ότι και με αυτή ακόμη την τρομερή τιμωρία ο σκοπός του Θεού για το λαό Του μπορούσε κατά κάποιον τρόπο να εκπληρωθεί, ο Αββακούμ έσκυψε υποταγμένος στο αποκαλυμμένο θέλημα του Κυρίου. «Δεν είσαι Συ απ'αιώνος, Κύριε Θεέ μου;» φώναξε. Και τότε, με πίστη που έφθανε μακρύτερα από την απει-

λητική προσδοκία του άμεσου μέλλοντος και στερεά βασιζόμενος στις πολύτιμες υποσχέσεις που φανερώνουν την αγάπη του Θεού για τα πιστά παιδιά Του, ο προφήτης πρόσθεσε: «Δεν θέλομεν αποθάνει.» (Αββ.1:12). Με αυτή τη δήλωση της πίστης εναπόθεσε την υπόθεση του κάθε πιστού Ισραηλίτη στα χέρια ενός εύσπλαχνου Θεού. Αυτή δεν ήταν του Αββακούμ η μοναδική πείρα εξάσκησης ακλόνητης πίστης. Σε μια άλλη περίπτωση, όταν βαθιά στοχαζόταν το μέλλον, είπε:

> «Επί της σκοπιάς μου θέλω σταθή, και θέλω στηλωθή επί του πύργου, και θέλω αποσκοπεύει διά να ίδω τί θέλει λαλήσει προς εμέ.» Ο Θεός του απάντησε με συμπάθεια: «Γράψον την όρασιν, και έκθεσον αυτήν επί πινακιδίων, ώστε τρέχων να αναγινώσκη τις αυτήν. Διότι όρασις μένει έτι εις ωρισμένον καιρόν, αλλ'εις το τέλος θέλει λαλήσει και δεν θέλει ψευσθή. Αν και αργοπορή, πρόσμενε αυτήν, διότι βεβαίως θέλει ελθεί, δεν θέλει βραδύνει. Ιδού, η ψυχή αυτού επήρθη, δεν είναι ευθεία εν αυτώ. *Ο δε δίκαιος θέλει ζήσει διά της πίστεως αυτού.*» (Αββ. 2:1-4).

Η πίστη που ενίσχυε τον Αββακούμ και όλους τους αγίους και δικαίους στις ημέρες εκείνες της μεγάλης δοκιμασίας, ήταν η ίδια πίστη που στηρίζει το λαό του Θεού στις ημέρες μας. Στις σκοτεινότερες στιγμές, κάτω από τις πιο δυσμενείς συνθήκες, ο Χριστιανός πιστός μπορεί να διατηρεί την ψυχή του αναπαυμένη στη μόνη Πηγή του φωτός και της δύναμης. Μέρα με τη μέρα, με την πίστη στο Θεό, η ελπίδα και το θάρρος του μπορούν να ανανεώνονται. «Ο δίκαιος θέλει ζήσει εκ πίστεως.» Στην υπηρεσία του Θεού δε χρειάζεται καθόλου αποθάρρυνση, καθόλου κλονισμός, καθόλου φόβος. Ο Κύριος θα εκπληρώσει με το παραπάνω τις μεγαλύτερες προσδοκίες εκείνων που έχουν την εμπιστοσύνη σ'Αυτόν. Θα τους δώσει τη σύνεση που απαιτούν οι διάφορες ανάγκες τους.

Ο απόστολος Παύλος δίνει μια εύγλωττη μαρτυρία για την άφθονη προμήθεια που έχει γίνει για την κάθε πειραζόμενη ψυχή. Σ'αυτόν είχε δοθεί η θεϊκή διαβεβαίωση: «Αρκεί εις σε η χάρις Μου, διότι η δύναμίς Μου εν αδυναμία δεικνύεται τελεία.» Με ευγνωμοσύνη και εμπιστοσύνη ο δοκιμαζόμενος δούλος του Θεού απάντησε: «Με άκραν λοιπόν ευχαρίστησιν θέλω καυχηθή μάλλον εις τας αδυναμίας μου, διά να κατοικήση εν εμοί η δύναμις του Χριστού. Όθεν, ευαρεστούμαι εις τας αδυναμίας, εις τας ύβρεις, εις τας ανάγκας, εις τους διωγμούς, εις τας στενοχωρίας

υπέρ του Χριστού. Διότι όταν ήμαι αδύνατος, τότε είμαι δυνατός.» (Β΄Κορ. 12:9,10).

Οφείλουμε να διατηρούμε και να καλλιεργούμε την ίδια πίστη για την οποία προφήτες και απόστολοι έδωσαν τη μαρτυρία τους - την πίστη εκείνη που βασίζεται στις υποσχέσεις του Θεού και περιμένει την απολύτρωση στο δικό Του κατάλληλο καιρό και με το δικό Του τρόπο. Ο βέβαιος λόγος της προφητείας θα βρει την τελειωτική του επαλήθευση με την ένδοξη παρουσία του Κυρίου και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, που θα έρθει ως Βασιλεύς βασιλέων και Κύριος κυρίων. Ο καιρός της αναμονής μπορεί να φαίνεται μακρύς, η ψυχή ίσως να πιέζεται από συνθήκες αποθαρρυντικές, πολλοί στους οποίους είχε τοποθετηθεί η εμπιστοσύνη μπορεί να πέφτουν καθ'οδόν. Πλην όμως, μαζί με τον προφήτη που προσπάθησε να ενθαρρύνει τον Ιούδα σε μια εποχή απαράμιλλης αποστασίας, ας λέμε κι εμείς με εμπιστοσύνη: «Ο Κύριος είναι εν τω ναώ τω αγίω Αυτού, σιώπα ενώπιον Αυτού πάσα η γη.» Ας θυμόμαστε πάντοτε το χαρμόσυνο άγγελμα: «Η όρασις μένει έτι εις ωρισμένον καιρόν, αλλ'εις το τέλος θέλει λαλήσει, και δεν θέλει ψευσθή. Αν και αργοπορή, πρόσμενον αυτήν, διότι βεβαίως θέλει ελθεί, δεν θέλει βραδύνει . . . ο δε δίκαιος θέλει ζήσει διά της πίστεως αυτού.» (Αββ. 2:20, 3,4).

«Κύριε, ήκουσα την ακοήν Σου και εφοβήθην.
Κύριε, ζωοποίει το έργον Σου εν μέσω των ετών,
Εν μέσω των ετών γνωστοποίει αυτό,
Εν τη οργή Σου μνήσθητι ελέους.
Ο Κύριος ήλθεν από Θαιμάν,
Και ο ΄Αγιος από του όρους Φαράν.
Εκάλυψεν ουρανούς η δόξα Αυτού,
Και της αινέσεως Αυτού ήτο πλήρης η γη.
Η λάμψις Αυτού ήτο ως το φως,
Ακτίνες εξήρχοντο εκ της χειρός Αυτού
Και εκεί ήτο ο κρυψών της ισχύος Αυτού.
Έμπροσθεν Αυτού προεπορεύετο ο θάνατος,
Και αστραπαί εξήρχοντο υπό τους πόδας Αυτού.
Εστάθη και διεμέτρησε την γην,
Επέβλεψε και διέλυσε τα έθνη,
Και τα όρη συνετρίβησαν,
Οι αιώνιοι βουνοί εταπεινώθησαν,
Αι οδοί Αυτού είναι αιώνιοι.»
«Εξήλθες εις σωτηρίαν του λαού Σου,

Εις σωτηρίαν του χριστού Σου.»
«Αν και η συκή δεν θέλει βλαστήσει,
μηδέ θέλει είσθαι καρπός εν τοις αμπέλοις,
Ο κόπος της ελαίας θέλει ματαιωθή
Και οι αγροί δεν θέλουσι δώσει τροφήν,
Το ποίμνιον θέλει εξολοθρευθή από της μάνδρας
Και δεν θέλουσιν είσθαι βόες εν τοις σταύλοις,
Εγώ όμως θέλω ευφραίνεσθαι εις τον Κύριον,
Θέλω χαίρει εις τον Θεόν της σωτηρίας μου.
Κύριος ο Θεός είναι η δύναμίς μου.»

Αββακούμ 3:2-6,13,17-19

Ο Αββακούμ δεν ήταν ο μόνος με τον οποίον στάλθηκε ένα μήνυμα λαμπρής ελπίδας και μελλοντικού θριάμβου καθώς και τιμωρίας του παρόντος καιρού. Τον καιρό της βασιλείας του Ιωσία ο λόγος του Θεού ήρθε στο Σοφονία καθορίζοντας με σαφήνεια τα αποτελέσματα της συνεχιζόμενης αποστασίας και εφιστώντας την προσοχή της πραγματικής εκκλησίας στις ένδοξες μελλοντικές προσδοκίες. Οι προφητείες του για την επικείμενη τιμωρία του Ιούδα την ίδια περιέχουν σφοδρότητα όσον αφορά τις τιμωρίες που θα πέσουν επάνω σ'έναν κόσμο αμετανόητο τον καιρό της δευτέρας παρουσίας του Χριστού:

«Εγγύς είναι η ημέρα του Κυρίου η μεγάλη,
Εγγύς και σπεύδει σφόδρα.
Φωνή της ημέρας του Κυρίου,
Πικρώς θέλει φωνάξει εκεί ο ισχυρός.
Ημέρα οργής η ημέρα εκείνη,
Ημέρα θλίψεως και στενοχωρίας,
Ημέρα ερημώσεως και αφανισμού,
Ημέρα σκότους και γνόφου,
Ημέρα νεφέλης και ομίχλης,
Ημέρα σάλπιγγος και αλλαλαγμού
Κατά των οχυρών πόλεων, κατά των υψηλών πύργων.

Σοφονίας 1:14-16

«Θέλω καταθλίψει τους ανθρώπους και θέλουσι περιπατεί ως τυφλοί, διότι ημάρτησαν εις τον Κύριον. Και το αίμα αυτών θέλει διαχυθή ως κόνις, και αι σάρκες αυτών ως κόπρος. Αλλ' ουδέ το αργύριον αυτών, ουδέ το χρυσίον αυτών θέλει δυνηθή

να λυτρώση αυτούς εν τη ημέρα της οργής του Κυρίου. Και πάσα η γη θέλει καταναλωθή υπό του πυρός του ζήλου Αυτού. Διότι θέλει κάμει συντέλειαν, μάλιστα ταχείαν, επί πάντας τους κατοικούντας την γην.» Σοφ. 1:17,18.

«Συνάχθητε και συναθροίσθητε,
Το έθνος το μη επιθυμητόν.
Πριν το ψήφισμα γεννήση το αποτέλεσμα αυτού
Και η ημέρα παρέλθη ως χνους,
Πριν επέλθη εφ'ημάς η έξαψις της οργής του Κυρίου,
Πριν επέλθη εφ'ημάς η ημέρα του θυμού του Κυρίου.
Ζητείτε τον Κύριον, πάντες οι πραείς της γης,
Οι εκτελούντες τας κρίσεις Αυτού.
Ζητείτε δικαιοσύνην, ζητείτε πραότητα,
Ίσως σκεπασθήτε εν τη ημέρα της οργής του Κυρίου.»
Σοφονίας 2:1-3

«Ιδού, εν τω καιρώ εκείνω θέλω αφανίσει πάντας τους καταθλίβοντάς σε, και θέλω σώσει την χωλαίνουσαν, και συνάξει την εξωσμένην. Και θέλω καταστήσει αυτούς έπαινον και δόξαν εν παντί τόπω της αισχύνης αυτών. Εν τω καιρώ εκείνω θέλω σας φέρει, εν τω καιρώ εκείνω θέλω σας συνάξει, διότι θέλω σας κάμει ονομαστούς και επαινετούς μεταξύ πάντων των λαών της γης, όταν Εγώ αποστρέψω την αιχμαλωσίαν σας έμπροσθεν των οφθαλμών σας, λέγει Κύριος.» Σοφ. 3:19,20.

«Ψάλλε, θύγατερ Σιών, αλαλάξατε, Ισραήλ,
Τέρπου και ευφραίνου εξ όλης καρδίας,
Θύγατερ Ιερουσαλήμ.
Αφήρεσεν ο Κύριος τας κρίσεις Σου,
Απέστρεψε τον εχθρόν σου.
Βασιλεύς του Ισραήλ είναι ο Κύριος εν μέσω σου,
Δεν θέλεις πλέον ιδεί κακόν.
Εν τη ημέρα εκείνη θέλει λεχθή προς την Ιερουσαλήμ,
Μη φοβού, Σιών, ας μη εκλύωνται αι χείρες σου.
Κύριος ο Θεός σου ο εν μέσω σου, ο δυνατός,
Θέλει σε σώσει,
Θέλει ευφρανθή επί σε εν χαρά,
Θέλει αναπαύεσθαι εις την αγάπην Αυτού,

32. Ο Μανασσής και ο Ιωσίας

Θέλει ευφραίνεσθαι εις σε εν άσμασι.»

Σοφονίας 3:14-17

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η σιωπηλή αλλά δυναμική επιρροή που άρχισαν να ασκούν τα μηνύματα των προφητών σχετικά με τη βαβυλωνιακή αιχμαλωσία, έπαιξε σοβαρό ρόλο στην προετοιμασία του εδάφους για μια μεταρρύθμιση η οποία έλαβε χώρα το δέκατο όγδοο χρόνο της ηγεμονίας του Ιωσία. Το μεταρρυθμιστικό αυτό κίνημα, χάρη στο οποίο οι απειλούμενες τιμωρίες ανεστάλησαν για ένα διάστημα, επήλθε κατά ένα εντελώς απρόσμενο τρόπο με την ανακάλυψη και τη μελέτη ενός τμήματος της Αγίας Γραφής που για πολλά χρόνια είχε κατά περίεργο τρόπο τοποθετηθεί σε εσφαλμένη θέση και είχε εξαφανισθεί.

Ένα περίπου αιώνα ενωρίτερα, στην πρώτη τελετή του Πάσχα που έκανε ο Εζεκίας, είχαν ληφθεί μέτρα για την καθημερινή δημόσια ανάγνωση του βιβλίου του νόμου στο λαό από ιερείς κατηχητές. Αυτό που τόσο πολύ ευόδωσε τη βασιλεία του Εζεκία, ήταν η τήρηση των εντολών των καταχωρημένων από το Μωυσή, ιδιαίτερα εκείνων οι οποίες αναφέρονται στο βιβλίο της διαθήκης που αποτελεί μέρος του Δευτερονομίου. Ο Μανασσής όμως τόλμησε να θέσει κατά μέρος τις εντολές αυτές, και στον καιρό της βασιλείας του το αντίγραφο του βιβλίου του νόμου που ανήκε στο ιερό, από απροσεξία και αμέλεια είχε εξαφανισθεί. Έτσι λοιπόν, για πολλά χρόνια ο λαός είχε γενικά στερηθεί τη διδασκαλία του.

Το για πολύ καιρό εξαφανισμένο χειρόγραφο ανακαλύφθηκε στο ιερό από τον αρχιερέα Χελκία, τον καιρό που στο κτίριο γίνονταν ριζικές επιδιορθώσεις σύμφωνα με το σχέδιο του βασιλιά Ιωσία για τη συντήρηση του ιερού οικοδομήματος. Ο αρχιερέας παρέδωσε τον πολύτιμο τόμο στο Σαφάν, έναν πολυμαθή γραμματέα, ο οποίος αφού τον διάβασε, στη συνέχεια το πήγε στο βασιλιά με την εξιστόρηση της ανακάλυψής του.

33. Το βιβλίο του νόμου

Ο Ιωσίας ταράχθηκε πολύ όταν άκουσε για πρώτη φορά τις νουθεσίες και τις προειδοποιήσεις τις καταχωρημένες στο αρχαίο αυτό χειρόγραφο. Ποτέ προηγουμένως δεν είχε αναγνωρίσει μέχρι αυτό το σημείο τη σαφήνεια με την οποία ο Θεός είχε θέσει μπροστά στον Ισραήλ «την ζωήν και τον θάνατον, την ευλογίαν και την κατάραν», ούτε πόσο συχνά είχαν παροτρυνθεί να εκλέξουν την οδό της ζωής για να μπορέσουν να γίνουν έπαινος στη γη, μια ευλογία για όλα τα έθνη. Μέσο του Μωυσή είχε νουθετηθεί ο Ισραήλ:

> «Ανδρίζεσθε και θαρρείτε, μη φοβείσθε, μηδέ δειλιάτε από προσώπου αυτών, διότι Κύριος ο Θεός σου, Αυτός είναι ο πορευόμενος μετά σου. Δεν θέλει σε αφήσει ουδέ σε εγκαταλείψει.» (Δευτ. 30:19, 31:6)

Το βιβλίο αφθονούσε σε βεβαιώσεις της προθυμίας του Θεού να σώσει παντελώς εκείνους που θα επέθεταν εξολοκλήρου την εμπιστοσύνη τους σ'Αυτόν. Όπως είχε ενεργήσει για την απολύτρωσή τους από την αιγυπτιακή σκλαβιά, έτσι πάλι καταπληκτικά θα ενεργούσε για να τους εγκαταστήσει στη γη της επαγγελίας και να τους καταστήσει κεφαλή των εθνών της γης.

Οι ενθαρρύνσεις που προσφέρονταν σαν αμοιβή για την υπακοή, συνοδεύονταν από προφητείες τιμωριών εναντίον των απειθών, και καθώς ο βασιλιάς άκουσε τους εμπνευσμένους λόγους, αναγώρισε στην εικόνα που παρουσιαζόταν μπροστά του συνθήκες παρόμοιες με εκείνες που υπήρχαν στην παρούσα στιγμή στο βασίλειό του.

Σχετικά με τις προφητικές αυτές περιγραφές της απομάκρυνσης από το Θεό, έμεινε κατάπληκτος όταν ανακάλυψε τις σαφείς δηλώσεις που αναφέρονταν στο γεγονός ότι η ημέρα της συμφοράς θα ακολουθούσε πολύ σύντομα και ότι δε θα υπήρχε θεραπεία. Ήταν απλή η γλώσσα. Δεν υπήρχε πιθανότητα να παρερμηνευθεί η σημασία των λέξεων. Και προς το τέλος του τόμου, με μια περίληψη της στάσης του Θεού προς τον Ισραήλ και με μια επαναληπτική εξιστόρηση των γεγονότων του μέλλοντος, τα θέματα αυτά είχαν διπλά διασαφισθεί. Ενώ όλος ο Ισραήλ άκουγε, ο Μωυσής είχε αναγγείλει:

> «Πρόσεχε, ουρανέ, και θέλω λαλήσει,
> Και ας ακούση η γη τους λόγους του στόματός μου.
> Η διδασκαλία μου θέλει σταλάξει ως βροχή,
> Ο λόγος μου θέλει καταβή ως δρόσος,

Ως η ψεκάς επί την χλόην
Και ως όμβρος επί τον χόρτον,
Διότι θέλω εξυμνήσει το όνομα του Κυρίου.
Απόδοτε μεγαλωσύνην εις τον Θεόν ημών.
Αυτός είναι ο Βράχος, τα έργα Αυτού είναι τέλεια,
Διότι πάσαι αι οδοί Αυτού είναι κρίσις,
Θεός πιστός και δεν υπάρχει αδικία εν Αυτώ,
Δίκαιος και ευθύς είναι Αυτός.»
«Ενθυμήθητι τας αρχαίας ημέρας,
Συλλογίσθητι τα έτη πολλών γενεών.
Ερώτησον τον πατέρα σου και αυτός θέλει σε αναγγείλει,
Τους πρεσβυτέρους σου και αυτοί θέλουσι σοι ειπεί.
΄Οτε διεμοίραζεν ο ΄Υψιστος τα έθνη,
΄Οτε διέσπειρε τους υιούς του Αδάμ,
Έστησε τα όρια των λαών
Κατά τον αριθμόν των υιών Ισραήλ.
Διότι η μερίς του Κυρίου είναι ο λαός Αυτού,
Ο Ιακώβ είναι το μέρος της κληρονομίας Αυτού.
Εν γη ερήμω εύρηκεν αυτόν,
Και εν ερημία φρίκης και ολολυγμού.
Περιωδήγησεν αυτόν, επαιδαγώγησεν αυτόν,
Εφύλαξεν αυτόν ως κόρην οφθαλμού Αυτού.»
Αλλά ο Ισραήλ «ελησμόνησε τον Θεόν
Τον πλάσαντα αυτόν,
Και κατεφρόνησε τον Βράχον της σωτηρίας αυτού.
Παρώξυναν Αυτόν εις ζηλοτυπίαν με ξένους θεούς,
Με βδελύγματα παρώξυναν Αυτόν εις θυμόν.
Εθυσίασαν εις δαιμόνια, ουχί εις τον Θεόν,
Εις θεούς τους οποίους δεν εγνώριζον,
Εις νέους θεούς νεωστί εισαχθέντας,
Τους οποίους δεν ελάτρευον οι πατέρες σας.
Τον δε Βράχον τον γεννήσαντά σε, εγκατέλειπες,
Και ελησμόνησας τον Θεόν τον πλάσαντά σε.
Και είδεν ο Κύριος και απεστράφη αυτούς,
Διότι παρώργισαν Αυτόν οι υιοί και αι θυγατέρες Αυτού.
Και είπε, Θέλω αποστρέψει το πρόσωπόν Μου απ’αυτών,
Θέλω ιδεί οποίον θέλει είσθαι το τέλος αυτών.
Διότι ούτοι είναι γενεά διεστραμμένη,
Υιοί εις τους οποίους δεν υπάρχει πίστις.
Αυτοί Με παρώξυναν εις ζηλοτυπίαν με τα μη όντα Θεόν,

Με τα είδωλα αυτών Με παρώργισαν.
Και Εγώ θέλω παροξύνει αυτούς εις ζηλοτυπίαν
Με τους μη όντας λαόν,
Με έθνος ασύνετον θέλω παροργίσει αυτούς.»
«Θέλω επισωρεύσει επ'αυτούς κακά,
Πάντα τα βέλη Μου θέλω εκκενώσει επ'αυτούς.
Θέλουσιν αναλωθεί εκ της πείνης,
Και θέλουσι καταφαγωθή με φλογώδεις νόσους
Και με πικρόν όλεθρον.»
«Διότι είναι έθνος ασύνετον
Και δεν υπάρχει εν αυτοίς φρόνησις
Είθε να ήσαν σοφοί, να εννόουν τούτο,
Να εσυλλογίζοντο το τέλος αυτών!
Πώς ήθελεν είς να διώξη χιλίους
Και δύο να τρέψωσιν εις φυγήν μυριάδας,
Εάν ο Βράχος αυτών δεν ήθελε πωλήσει αυτούς
Και δεν ήθελε παραδώσει αυτούς ο Κύριος;
Διότι ο βράχος αυτών δεν είναι ο Βράχος ημών,
Και αυτοί οι εχθροί ημών ας κρίνωσι.»
«Δεν είναι τούτο αποτεταμιευμένον εις Εμέ,
Εσφραγισμένον εις τους θησαυρούς Μου;
Εις Εμέ ανήκει η εκδίκησις και η ανταπόδοσις.
Ο πους αυτών εν καιρώ θέλει ολισθήσει,
Διότι πλησίον είναι η ημέρα της απωλείας αυτών,
Και τα μέλλοντα να έλθωσιν επ'αυτούς σπεύδουσι.»

Δευτ. 32: 1-4,7-10,15-21,23,24,28-31,34,35

Αυτές και άλλες παρόμοιες περικοπές αποκάλυψαν στον Ιωσία την αγάπη του Θεού για το λαό Του και τον αποτροπιασμό Του για την αμαρτία. Όταν ο βασιλιάς διάβασε τις προφητείες της ολοσχερούς τιμωρίας που θα έβρισκε τους εμμένοντες στην ανταρσία, έτρεμε για το μέλλον. Η διαστρέβλωση του Ιούδα ήταν τεράστια. Τι θα προέκυπτε από τη συνεχιζόμενη αποστασία τους;

Στα προηγούμενα χρόνια ο βασιλιάς δεν είχε μείνει αδιάφορος ως προς την επικρατούσα ειδωλολατρία.

«Εν τω ογδόω έτει της βασιλείας αυτού, νέος ων έτι», είχε καθιερωθεί τελείως στην υπηρεσία του Θεού. Τέσσερα χρόνια αργότερα, σε ηλικία είκοσι ετών, είχε κάνει μια σοβαρή προσπάθεια να απομακρύνει τον πειρασμό από τους υπηκόους του, αρχίζοντας «να καθαρίζη τον Ιούδαν και την Ιερουσαλήμ

από των υψηλών τόπων, και από των άλσεων, και των γλυπτών και των χωνευτών. Και κατέστρεψαν έμπροσθεν αυτού τα θυσιαστήρια των Βααλείμ, και τα είδωλα τα υπεράνω αυτών κατεκρήμνισε, και τα άλση, και τα γλυπτά, και τα χωνευτά κατεσύντριψε και ελέπτυνεν εις σκόνην, και έρριψεν αυτήν επί τα μνήματα των θυσιαζόντων εις αυτά. Και τα οστά των ιερέων έκαυσεν επί τα θυσιαστήρια αυτών, και εκαθάρισε τον Ιούδαν και την Ιερουσαλήμ.» (Β΄Χρον. 34:3-5).

Μη μένοντας ικανοποιημένος με το επιμελημένο έργο που έκανε στη χώρα του Ιούδα, ο νεαρός μονάρχης επέκτεινε τις προσπάθειες του σε τμήματα της Παλαιστίνης, κατεχόμενα άλλοτε από τις δέκα φυλές του Ισραήλ, από τις οποίες ένα ασθενικό υπόλοιπο είχε τώρα απομείνει.

Τα ιερά κατάστιχα αναφέρουν: «Έκαμε το αυτό εις τας πόλεις του Μανασσή, και Εφραΐμ, και Συμεών και μέχρι Νεφθαλί.» Μόνο όταν είχε περιοδεύσει κατά μήκος και κατά πλάτος την περιοχή αυτή των ερημωμένων κατοικιών τους και «κατέστρεψε τα θυσιαστήρια και τα άλση, και κατελέπτυνεν εις σκόνην τα γλυπτά και κατέστρεψε πάντα τα είδωλα διά πάσης της γης του Ισραήλ, επέστρεψεν εις Ιερουσαλήμ» τότε μόνο. (Β΄Χρον. 34:6,7).

Έτσι λοιπόν ο Ιωσίας από τα πρώτα χρόνια της ανδρικής ηλικίας του είχε προσπαθήσει να επωφεληθεί από τη θέση του σαν βασιλιάς για να εξάρει τις αρχές του αγίου νόμου του Θεού. Και τώρα, καθώς ο Σαφάν ο γραμματέας τού διάβαζε από το βιβλίο του νόμου, ο βασιλιάς διέκρινε στον τόμο αυτόν ένα θησαυρό γνώσεων, ένα ισχυρό σύμμαχο για το μεταρρυθμιστικό έργο που τόσο πολύ επιθυμούσε να επιτελέσει στη χώρα. Αποφάσισε να βαδίσει σύμφωνα με το φως των συμβούλων του και να κάνει ό,τι μπορούσε για να γνωστοποιήσει στο λαό του τα διδάγματά του και να τους οδηγήσει, αν ήταν δυνατό, να συναισθανθούν την ευσέβεια και την αγάπη για το νόμο του ουρανού.

Ήταν όμως δυνατό να επιφέρει την απαραίτητη μεταρρύθμιση; Ο Ισραήλ είχε σχεδόν φθάσει στα όρια της θεϊκής ανεκτικότητας. Σε λίγο θα εγείρετο ο Θεός για να τιμωρήσει εκείνους που είχαν αφαιρέσει την τιμή του ονόματός Του. Ήδη η οργή του Θεού είχε εξαφθεί εναντίον του λαού Του. Κατειλημμένος από λύπη και ανησυχία, ο Ιωσίας ξέσχισε τα ρούχα του και υποκλίθηκε μπροστά στο Θεό με αγωνία πνεύματος, ζητώντας συγχώρηση για τις αμαρτίες ενός αμετανόητου έθνους.

33. Το βιβλίο του νόμου

Εκείνο τον καιρό η προφήτισσα Όλδα ζούσε στα Ιεροσόλυμα κοντά στο ναό. Η γεμάτη κακά προαισθήματα σκέψη του βασιλιά στράφηκε σ'αυτήν και αποφάσισε να ρωτήσει τον Κύριο, μέσο της εκλεκτής εκείνης απεσταλμένης Του, για να πληροφορηθεί, όσο ήταν δυνατό, αν υπήρχε ένας οποιοσδήποτε τρόπος στη δικαιοδοσία του με τον οποίο θα μπορούσε να σώσει τον αμαρτωλό ιουδαϊκό λαό, έστω και τώρα στο χείλος της καταστροφής.

Η σοβαρότητα της κατάστασης και ο σεβασμός που έτρεφε για την προφήτισσα, τον έκαναν να διαλέξει για αγγελιοφόρους που θα έστελνε σ'αυτή τις επισημότερες προσωπικότητες του βασιλείου του. Τους έδωσε την εντολή:

> «Υπάγετε, ερωτήσατε τον Κύριον περί εμού και περί του λαού, και περί παντός του Ιούδα, περί των λόγων του βιβλίου τούτου το οποίον ευρέθη. Διότι μεγάλη είναι η οργή του Κυρίου η εξαφθείσα εναντίον ημών, επειδή οι πατέρες ημών δεν υπήκουσαν εις τους λόγους του βιβλίου τούτου, ώστε να πράττωσι κατά πάντα τα γεγραμμένα περί ημών.» (Β΄Βασ. 22:13).

Με την Όλδα ο Κύριος πληροφόρησε τον Ιωσία ότι η καταστροφή της Ιερουσαλήμ ήταν αναπόφευκτη. Και αν ακόμη ο λαός ταπεινωνόταν τώρα μπροστά στο Θεό, δεν μπορούσαν να αποφύγουν την τιμωρία τους. Οι αισθήσεις τους είχαν σε τέτοιο βαθμό παραλύσει από την κακοπραγία, που αν δεν τους έβρισκε η τιμωρία, σύντομα πάλι θα ξαναγύριζαν στην ίδια αμαρτωλή πορεία τους. Η προφήτισσα δήλωσε:

> «Είπατε προς τον άνθρωπον όστις σας απέστειλε προς εμέ, Ούτω λέγει Κύριος, Ιδού, Εγώ επιφέρω κακά επί τον τόπον τούτον, και επί τους κατοίκους αυτού, πάντας τους λόγους του βιβλίου, το οποίον ο βασιλεύς του Ιούδα ανέγνωσε. Διότι Με εγκατέλιπον, και εθυμίασαν εις άλλους θεούς, διά να Με παροργίσωσι διά πάντων των έργων των χειρών αυτών. Διά τούτο θέλει εκχυθή ο θυμός Μου επί τον τόπον τούτον, και δεν θέλει σβεσθή.» (Β΄Βασ. 22:15-17).

Επειδή όμως ο βασιλιάς είχε ταπεινώσει την καρδιά του μπροστά στα Θεό, ο Κύριος θα αναγνώριζε την προθυμία με την οποία ζητούσε συγχώρηση και ευσπλαχνία. Σ'αυτόν έστειλε το μήνυμα:

> «Επειδή η καρδία σου ηπαλύνθη, και εταπεινώθης ενώπιον του Κυρίου, ότε ήκουσας όσα ελάλησα εναντίον του τόπου τούτου και εναντίον των κατοίκων αυτού, ότι θέλει κατασταθή

ερήμωσις και κατάρα, και διέσχισας τα ιμάτιά σου και έκλαυσας ενώπιόν Μου, διά τούτο και Εγώ επήκουσα, λέγει Κύριος. Ιδού λοιπόν, Εγώ θέλω σε συνάξει εις τους πατέρας σου, και θέλεις συναχθή εις τον τάφον σου εν ειρήνη, και δεν θέλουσιν ιδεί οι οφθαλμοί σου πάντα τα κακά τα οποία Εγώ επιφέρω επί τον τόπον.» (Β΄Βασ 22:19,20).

Ο βασιλιάς έπρεπε να αφήσει στο Θεό τα συμβησόμενα. Δεν μπορούσε να μεταβάλει τα αιώνια θεσπίσματα του Κυρίου. Ανακοινώνοντας όμως τις ουράνιες τιμωρίες της ανταπόδοσης, ο Κύριος δεν είχε αποσύρει την ευκαιρία για μετάνοια και αναμόρφωση. Διακρίνοντας ο Ιωσίας σ'αυτό τη θέληση του Θεού να αναμείξει στις τιμωρίες Του την ευσπλαχνία, αποφάσισε να κάνει ό,τι του ήταν δυνατό για να επιφέρει αποφασιστικές μεταβολές. Κάλεσε αμέσως μια γενική συνέλευση στην οποία προσκλήθηκαν οι πρεσβύτεροι και οι δικαστικές αρχές της Ιερουσαλήμ και του Ιούδα μαζί με τον κοινό λαό. Αυτοί μαζί με τους ιερείς και τους Λευίτες συνάντησαν το βασιλιά στην αυλή του ιερού.

Στην τεράστια αυτή σύναξη ο βασιλιάς ο ίδιος διάβασε «πάντας τους λόγους του βιβλίου της διαθήκης, το οποίον ευρέθη εν τω οίκω του Κυρίου.» (Β΄Βασ. 23:2). Ο βασιλικός αναγνώστης ήταν στο έπακρο λυπημένος και έκανε το διάγγελμά του με το πάθος μιας ραγισμένης καρδιάς. Οι ακροατές του συγκινήθηκαν βαθιά. Η ένταση των αισθημάτων που φανέρωνε το παρουσιαστικό του βασιλιά, η ιεροπρέπεια αυτής της ίδιας της αγγελίας, η προειδοποίηση των επικείμενων κυρώσεων, όλα αυτά έφεραν το αποτέλεσμά τους, και πολλοί αποφάσισαν να ενωθούν με το βασιλιά για να ζητήσουν συγχώρηση.

Τότε ο βασιλιάς πρότεινε, τα ανώτερα πρόσωπα να ενωθούν με το λαό κάνοντας επίσημη διαθήκη με το Θεό, και να συνεργασθούν σε μια κοινή προσπάθεια να εμπεδώσουν αποφασιστικές μεταλλαγές.

«Σταθείς ο βασιλεύς πλησίον του στύλου, έκαμε την διαθήκην ενώπιον του Κυρίου, να περιπατή κατόπιν του Κυρίου, και να φυλάττη τας εντολάς Αυτού, και τα μαρτύρια Αυτού, και τα διατάγματα Αυτού εξ όλης της καρδίας και εξ όλης της ψυχής, ώστε να εκτελώσι τους λόγους της διαθήκης ταύτης, τους γεγραμμένους εν τω βιβλίω τούτω. Και πάς ο λαός εστάθη εις την διαθήκην.» (Β΄Βασ. 23:3).

Στη μεταρρύθμιση που ακολούθησε, ο βασιλιάς έστρεψε την προσοχή του στην εξολόθρευση κάθε ίχνους ειδωλολατρίας που

είχε απομείνει. Οι κάτοικοι της χώρας είχαν σε τέτοιο βαθμό μιμηθεί τις συνήθειες των όμορων εθνών προσκυνώντας τα ξύλινα και πέτρινα ομοιώματα, ώστε η εξάλειψη κάθε ίχνους του κακού αυτού φαινόταν σχεδόν υπεράνθρωπη. Ο Ιωσίας όμως επέμενε στην προσπάθειά του να ξεκαθαρίσει τη χώρα.

Αντιμετωπίζοντας άκαμπτα την ειδωλολατρία, θανάτωσε «πάντας τους ιερείς των υψηλών τόπων». «Αφήρεσεν έτι ο Ιωσίας και τους ανταποκριτάς των δαιμονίων, και τους μάντεις, και τα ξόανα, και τα είδωλα, και πάντα τα βδελύγματα τα οποία εφαίνοντο εν τη γη του Ιούδα και εν Ιερουσαλήμ, διά να εκτελέση τους λόγους του νόμου τους γεγραμμένους εν τω βιβλίω, το οποίον εύρηκε Χελκίας ο ιερεύς εν τω οίκω του Κυρίου.» (Β΄ Βασ. 23:20,24).

Την εποχή της διάσπασης του βασιλείου, πριν από αιώνες, όταν ο Ιεροβοάμ ο γιος του Ναβάτ, καταφρονώντας με θρασύτητα το Θεό τον οποίο ο Ισραήλ είχε λατρεύσει, προσπαθούσε να στρέψει τις καρδιές του λαού μακριά από το λειτουργικό σύστημα του ναού της Ιερουσαλήμ σε καινούριες λατρευτικές δομές, είχε στήσει ένα ανίερο θυσιαστήριο στη Βαιθήλ.

Στην τελετή αφιέρωσης αυτού του θυσιαστηρίου, όπου στα μελλοντικά χρόνια πολλοί επρόκειτο να παραπλανηθούν ακολουθώντας ειδωλολατρικές συνήθειες, είχε ξαφνικά παρουσιασθεί ένας άνθρωπος του Θεού από τη Ιουδαία, με επικριτικά λόγια για τις βλάσφημες ενέργειες. Τότε ήταν που «εφώνησε προς το θυσιαστήριον με λόγον του Κυρίου και είπε, Θυσιαστήριον, θυσιαστήριον, ούτω λέγει Κύριος, Ιδού, υιός θέλει γεννηθή εις τον οίκον του Δαβίδ, Ιωσίας το όνομα αυτού, και θέλει θυσιάσει επί σε τους ιερείς των υψηλών τόπων, τους θυμιάζοντας επί σε, και οστά ανθρώπων θέλουσι καυθή επί σε». (Β΄Βασ. 13:2). Η αγγελία αυτή συνοδεύθηκε από ένα σημείο ότι ο ειπωμένος λόγος προερχόταν από τον Κύριο.

Τρεις αιώνες είχαν περάσει από τότε. Κατά τη μεταρρύθμιση που ξεκίνησε ο Ιωσίας, ο βασιλιάς ο ίδιος βρέθηκε στη Βαιθήλ όπου υπήρχε το αρχαίο αυτό θυσιαστήριο. Η προφητεία που είχε λεχθεί στην παρουσία του Ιεροβοάμ πριν από τόσα πολλά χρόνια, επρόκειτο τώρα να εκπληρωθεί κατά γράμμα.

«Το θυσιαστήριον το εν Βαιθήλ, και τον υψηλόν τόπον τον οποίον έκαμεν ο Ιεροβοάμ ο υιός του Ναβάτ, όστις έκαμε τον Ισραήλ να αμαρτήση, και εκείνο το θυσιαστήριον και τον υψη-

λόν τόπον κατεχάλασε, και κατέκαυσε τον υψηλόν τόπον, και ελέπτυνεν αυτά εις σκόνην, και το άλσος κατέκαυσε.

΄Οτε δε ο Ιωσίας εστράφη και είδε τους τάφους τους εκεί εν τω όρει, έστειλε και έλαβε τα οστά εκ των τάφων, και κατέκαυσεν αυτά επί το θυσιαστήριον, και εβεβήλωσεν αυτό, κατά τον λόγον του Κυρίου, τον οποίον εκήρυξεν ο άνθρωπος του Θεού, ο λαλήσας τους λόγους τούτους.

Τότε είπε, Τί μνημείον είναι εκείνο το οποίον εγώ βλέπω; Και οι άνδρες της πόλεως είπον προς αυτόν, Ο τάφος του ανθρώπου του Θεού, όστις ήλθεν εξ Ιούδα, και εκήρυξε τα πράγματα ταύτα, τα οποία συ έκαμες κατά του θυσιαστηρίου της Βαιθήλ. Τότε είπε, Αφήσατε αυτόν, ας μη κινήσει μηδείς τα οστά αυτού. Και διέσωσαν τα οστά αυτού μετά των οστών του προφήτου του ελθόντος εκ Σαμαρείας.» (Β΄Βασ. 23:15-18).

Στις νότιες πλαγιές του ΄Ορους των Ελαιών αντικριστά από τον όμορφο ναό του Κυρίου, επάνω στο όρος Μοριά, βρίσκονταν οι βωμοί και τα ξόανα που είχε τοποθετήσει ο Σολομών για να ευχαριστήσει τις ειδωλολάτρισσες γυναίκες του. (Δείτε Α΄Βασ. 11:6-8). Παραπάνω από τρεις αιώνες, τα μεγάλα τερατόμορφα γλυπτά είχαν σταθεί επάνω στο «΄Ορος του Σκανδάλου», σιωπηλοί μάρτυρες της αποστασίας του σοφότερου βασιλιά του Ισραήλ. Και αυτά επίσης αφαιρέθηκαν και καταστράφηκαν από τον Ιωσία.

Ο βασιλιάς επιχείρησε επιπλέον να στηρίξει την πίστη του Ιούδα στο Θεό των πατέρων τους αναγγέλλοντας ένα μεγάλο εορτασμό του Πάσχα, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονταν στο βιβλίο του νόμου. Οι προετοιμασίες έγιναν από τους καθιερωμένους στην αγία υπηρεσία και τη μεγάλη ημέρα της γιορτής οι θυσίες προσφέρονταν σε αφθονία.

«Δεν έγεινε τοιούτον πάσχα από των ημερών των κριτών οίτινες έκρινον τον Ισραήλ, ουδέ εν πάσαις ταις ημέραις των βασιλέων του Ισραήλ και των βασιλέων του Ιούδα.» (Β΄Βασ. 23: 22).

Παρόλο όμως ότι ο ζήλος του Ιωσία ήταν ευπρόσδεκτος από το Θεό, δεν ήταν δυνατό να εξιλεώσει τα αμαρτήματα προγενεστέρων γενεών. Ούτε αρκούσε η ευλάβεια που έδειχναν οι οπαδοί του βασιλιά για να επέλθει μεταλλαγή της καρδιάς σε πολλούς που πεισματικά αρνούντο να στραφούν από την ειδωλολατρία στη λατρεία του αληθινού Θεού.

33. Το βιβλίο του νόμου

Ο Ιωσίας συνέχισε να βασιλεύει περισσότερο από μια δεκαετία μετά τον πανηγυρικό εορτασμό του Πάσχα. Τον βρήκε ο θάνατος σε ηλικία τριάντα εννέα ετών ενώ μαχόταν εναντίον των αιγυπτιακών δυνάμεων, «και ετάφη εν τοις τάφοις των πατέρων αυτού».

«Και πας ο Ιούδας και η Ιερουσαλήμ επένθησαν τον Ιωσίαν. Και εθρήνησεν ο Ιερεμίας διά τον Ιωσίαν, και πάντες οι ψάλται και αι ψάλτριαι αναφέρουσιν έως της σήμερον εις τους θρήνους αυτών τον Ιωσίαν, και έκαμον αυτούς νόμιμον εν τω Ισραήλ. Και ιδού είναι γεγραμμένον εν τοις θρήνοις.» (Β΄Χρον, 35:24, 25)

«΄Ομοιος αυτού (του Ιωσία) δεν υπήρξε προ αυτού βασιλεύς, όστις επέστρεψεν εις τον Κύριον εξ όλης της καρδίας αυτού, και εξ όλης αυτού της ψυχής, και εξ όλης αυτού της δυνάμεως, κατά πάντα τον νόμον του Μωυσέως, ουδέ ηγέρθη μετ' αυτόν όμοιος αυτού. Πλην ο Κύριος δεν εστράφη από του θυμού της οργής Αυτού της μεγάλης . . . εξ αιτίας πάντων των παροργισμών, διά των οποίων παρώργισεν Αυτόν ο Μανασσής.» (Β΄Βασ. 23:25,26).

Σύντομα πλησίαζε ο καιρός που η Ιερουσαλήμ θα καταστρεφόταν ολοσχερώς και οι κάτοικοι της χώρας θα φέρονταν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα για να μάθουν εκεί τα μαθήματα που αρνήθηκαν να μάθουν κάτω από ευνοϊκότερες συνθήκες.

Ο ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Ανάμεσα σ'εκείνους που περίμεναν μόνιμη πνευματική αναζωπύρωση ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης του Ιωσία, ήταν ο Ιερεμίας ο οποίος από νέος, το δέκατο τρίτο έτος της ηγεμονίας του Εζεκία κλήθηκε από το Θεό στο προφητικό λειτούργημα. Μέλος της λευιτικής ιεροσύνης, ο Ιερεμίας από παιδί μαθητεύθηκε στην άγια υπηρεσία. Στα ευτυχισμένα εκείνα χρόνια της προκατάρτισης ελάχιστα μπορούσε να σκεφθεί ότι εκ γενετής χειροτονήθηκε να γίνει «προφήτης εις τα έθνη». Γι'αυτό, όταν έλαβε τη θεϊκή κλήση, καταλήφθηκε από ένα αίσθημα αναξιότητας. Αναφώνησε: «Ω Κύριε, ιδού δεν εξεύρω τί να λαλήσω διότι είμαι παιδίον.» (Ιερ. 1:5,6).

Στο νεαρό Ιερεμία ο Θεός διέκρινε έναν ο οποίος ήταν πιστός στο καθήκον του και θα υπερασπιζόταν το δίκαιο αντιμετωπίζοντας μεγάλη αντίσταση. Στην παιδική ηλικία του υπήρξε πιστός. Στο εξής θα υφίστατο σκληρότητες σαν καλός στρατιώτης του σταυρού. Ο Κύριος διέταξε στον αγγελιοφόρο της εκλογής Του:

> «Μη λέγε, Είμαι παιδίον, διότι θέλεις υπάγει προς πάντας, προς τους οποίους θέλω σε αποστείλει, και πάντα όσα σε προστάξω, θέλεις ειπεί. Μη φοβηθής από προσώπου αυτών, διότι Εγώ είμαι μετά σου διά να σε ελευθερόνω.» «Συ λοιπόν περίζωσον την οσφύν σου, και σηκώθητι, και ειπέ προς αυτούς πάντα όσα Εγώ σε προστάζω. Μη φοβηθής από προσώπου αυτών, μήποτε τάχα σε αφήσω να πέσης εις αμηχανίαν έμπροσθεν αυτών. Διότι, ιδού, Εγώ σε έθεσα σήμερον ως πόλιν οχυράν και ως στήλην σιδηράν, και ως τείχη χάλκινα εναντίον πάσης της γης, εναντίον των βασιλέων του Ιούδα, εναντίον των αρχόντων αυτού, εναντίον των ιερέων αυτού και εναντίον του λαού της γης. Και θέλουσι σε πολεμήσει, αλλά δεν θέλουσιν υπερισχύσει κατά σου, διότι Εγώ είμαι μετά σου

διά να σε ελευθερόνω.» (Ιερ. 1:7,8,17-19).

Σαράντα χρόνια θα στεκόταν ο Ιερεμίας μπροστά στο έθνος ως μάρτυρας για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. Σε μια εποχή απαράμιλλης αποστασίας, με τη ζωή και με το χαρακτήρα του θα χρησίμευε ως παράδειγμα για τη λατρεία του μόνου αληθινού Θεού. Στις τρομερές πολιορκίες της Ιερουσαλήμ θα γινόταν το φερέφωνο του Κυρίου. Θα προανήγγειλε την πτώση του οίκου του Δαβίδ και την καταστροφή του ωραίου ναού που είχε οικοδομήσει ο Σολομών. Και όταν θα φυλακιζόταν για τα ατρόμητα προφητικά λόγια, θα εξακολουθούσε να μιλάει καθαρά, κτυπώντας την αμαρτία της ηγεσίας. Περιφρονημένος, μισούμενος, απορριμμένος από τους ανθρώπους, τελικά επρόκειτο να παραστεί μάρτυρας της κυριολεκτικής εκπλήρωσης της ίδιας της προφητείας του για την επικείμενη καταστροφή και να συμμετέχει στη θλίψη και στη συμφορά που θα ακολουθούσαν την καταστροφή της καταδικασμένης πόλης.

Μέσα από τη γενική όμως ερήμωση, την οποία σύντομα έμελλε να υποστεί το έθνος, ο Ιερεμίας είχε το προνόμιο να κοιτάξει πέρα από τις καταθλιπτικές σκηνές του παρόντος στις ένδοξες προσδοκίες του μέλλοντος, όταν ο λαός του Θεού θα απολυτρωνόταν από τη χώρα του εχθρού και θα ξαναβρισκόταν πάλι στη Σιών. Προείδε τον καιρό κατά τον οποίον ο Κύριος θα ανανέωνε τις σχέσεις Του με αυτούς. «Η ψυχή αυτού θέλει είσθαι ως παράδεισος περιποτιζόμενος, και παντελώς δεν θέλουσι λυπηθή πλέον.» (Ιερ. 31:12).

Σχετικά με την κλήση του ως προφήτη, ο Ιερεμίας έγραψε:

> «Εξέτεινεν ο Κύριος την χείρα Αυτού και ήγγισε το στόμα μου, και είπε Κύριος προς εμέ, Ιδού, έθεσα τους λόγους Μου εν τω στόματί σου. Ιδέ, σε κατέστησα σήμερον επί τα έθνη, και επί τας βασιλείας, διά να εκριζόνης, και να κατασκάπτης, και να καταστρέφης, και να κατεδαφίζης, να ανοικοδομής και να καταφυτεύης.» (Ιερ. 1:9,10).

Δοξασμένος ο Θεός για τις λέξεις: «να ανοικοδομής και να καταφυτεύης.» Χάρη στις λέξεις αυτές ο Ιερεμίας ήταν βέβαιος για την πρόθεση του Θεού να επανορθώσει και να θεραπεύσει. Αυστηρά ήταν τα αγγέλματα που θα δίνονταν στα ακόλουθα χρόνια. Προφητείες καλπάζουσας καταστροφής έπρεπε να κοινοποιηθούν. Από τις πεδιάδες του Σενναάρ επρόκειτο να «εκχυθή το κακόν επί πάντας τους κατοίκους της γης.» Ο Κύριος δήλωσε: «Θέλω προφέρει τας κρίσεις Μου εναντίον αυτών, περί πάσης

της κακίας αυτών, διότι Με εγκατέλιπον.» (Ιερ. 1:14,16). Ο προφήτης όμως έπρεπε να συνοδεύσει αυτές τις αγγελίες με τη διαβεβαίωση της συγνώμης προς όλους όσοι σταματούσαν να πράττουν το κακό.

Ως συνετός πρωτομάστορας, ο Ιερεμίας από την αρχή του ισόβιου έργου του προσπάθησε να ενθαρρύνει τους κατοίκους του Ιούδα να ρίξουν τα θεμέλια της πνευματικής ζωής βαθιά, κάνοντας προσεκτικά το έργο της μετάνοιας. Πολύ καιρό οικοδομούσαν με υλικά που ο απόστολος Παύλος παρομοιάζει με ξύλα, χόρτο, καλάμι, και ο ίδιος ο Ιερεμίας με σκύβαλα. Αναφερόμενος στο αμετανόητο έθνος, ανήγγειλε: «Αργύριον αποδεδοκιμασμένον θέλουσιν ονομάσει αυτούς, διότι ο Κύριος απεδοκίμασεν αυτούς.» (Ιερ.6:30). Τώρα παρακινήθηκαν να αρχίσουν την οικοδομή με σύνεση και για την αιωνιότητα, πετώντας τα απορρίμματα της αποστασίας και χρησιμοποιώντας τα οικοδομήσιμα υλικά, το ατόφιο χρυσάφι, το καθαρό ασήμι και τις πολύτιμες πέτρες, δηλαδή την πίστη, την υπακοή και τα καλά έργα, που μόνο αυτά είναι δεκτά από το Θεό.

Ο λόγος που ο Κύριος απεύθυνε με τον Ιερεμία στο λαό ήταν:

> «Επίστρεψον Ισραήλ η αποστάτις . . . και δεν θέλω κάμει να πέση η οργή Μου εφ'υμάς, διότι ελεήμων είμαι, λέγει Κύριος. Δεν θέλω φυλάττει την οργήν διαπαντός. Μόνον γνώρισον την ανομίαν σου, ότι ημάρτησας εις Κύριον τον Θεόν σου . . . Επιστρέψατε, υιοί αποστάται, λέγει Κύριος, αν και Εγώ σας απεστράφην.» «Συ θέλεις με κράξει, Πάτερ μου, και δεν θέλεις αποστρέψει από όπισθέν Μου.» «Επιστρέψατε, υιοί αποστάται, και θέλω ιατρεύσει τας αποστασίας σας.» (Ιερ. 3:12-14,19,22).

Και συνεκδοχικά, με τις θαυμαστές αυτές ικεσίες, ο Κύριος μετέδωσε στον παραστρατημένο λαό Του τα λόγια εκείνα με τα οποία να επιστρέψουν σ'Αυτόν. Έπρεπε να πουν:

> «Ιδού, ημείς ερχόμεθα προς Σε, διότι Συ είσαι Κύριος ο Θεός ημών. Τωόντι εις μάτην ελπίζεται σωτηρία εκ των λόφων και εκ του πλήθους των ορέων. Μόνον εν Κυρίω τω Θεώ ημών είναι η σωτηρία του Ισραήλ . . . Εν τη αισχύνη ημών κατακείμεθα, και η ατιμία ημών καλύπτει ημάς. Διότι ημαρτήσαμεν εις Κύριον τον Θεόν ημών, ημείς και οι πατέρες ημών, εκ της νεότητος ημών έως της ημέρας ταύτης, και δεν υπηκούσαμεν εις την φωνήν Κυρίου του Θεού ημών.» (Ιερ. 3:22-25).

34. Ο Ιερεμίας

Η μεταρρύθμιση του Ιωσία είχε καθαρίσει τη χώρα από τους ειδωλολατρικούς βωμούς, αλλά οι καρδιές του πλήθους δεν είχαν μεταλλαγεί. Οι σπόροι της αλήθειας που είχαν φυτρώσει και υπόσχονταν πλούσιο θερισμό, πνίγηκαν από τα αγκάθια. Άλλο ένα τέτοιο ολίσθημα θα ήταν ολέθριο. Και ο Κύριος προσπάθησε να αφυπνίσει το έθνος για να καταλάβει τον κίνδυνο που αντιμετώπιζε. Μόνο αν θα παρέμεναν αφοσιωμένοι στον Κύριο, μπορούσαν να περιμένουν τη θεϊκή εύνοια και κατευόδωση.

Ο Ιερεμίας επανειλημμένα έστρεψε την προσοχή τους στις συμβουλές που περιέχονται στο Δευτερονόμιο. Τόνισε περισσότερο από κάθε άλλο προφήτη τις διδασκαλίες του μωσαϊκού νόμου, και υπέδειξε πως αυτές θα επέφεραν τις μεγαλύτερες πνευματικές ευλογίες στο έθνος και σε κάθε ατομική ψυχή. Ικέτευε: «Ερωτήσατε περί των αιωνίων τρίβων, πού είναι η αγαθή οδός, και περιπατείτε εν αυτή, και θέλετε ευρεί ανάπαυσιν εις τας ψυχάς σας.» (Ιερ. 6:16).

Σε μια περίπτωση, κατά την εντολή του Κυρίου, ο προφήτης στάθηκε σε μια από τις κυρίες εισόδους της πόλης, και από εκεί εξέθεσε τη σπουδαιότητα της τήρησης της αγίας ημέρας του Σαββάτου. Οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ κινδύνευαν να λησμονήσουν την ιερότητα του Σαββάτου, και σοβαρά ειδοποιήθηκαν τώρα να μην επιδίδονται στις καθημερινές ενασχολήσεις τους. Αν θα υπάκουαν, θα τους χορηγείτο η υπόσχεση μιας ευλογίας. Δήλωσε ο Κύριος:

> «Εάν υπακούσητε εις Εμέ . . . να αγιάζητε την ημέραν του σαββάτου, μη κάμνοντες εν αυτή μηδεμίαν εργασίαν, τότε θέλουσιν εισέλθει διά των πυλών της πόλεως ταύτης βασιλείς και άρχοντες καθήμενοι επί του θρόνου του Δαβίδ, εποχούμενοι επί αμάξας και ίππους, αυτοί, και οι άρχοντες αυτών, οι άνδρες Ιούδα και οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ. Και η πόλις αύτη θέλει κατοικείσθαι εις τον αιώνα.» (Ιερ. 17:24,25).

Η υπόσχεση αυτή της ευημερίας συνοδευόταν από μια προφητεία τρομερών τιμωριών που θα έπεφταν στην πόλη, αν οι κάτοικοί της δεν έδειχναν νομιμοφροσύνη στο Θεό και στο νόμο Του. Αν δεν πρόσεχαν στα κελεύσματα να υπακούσουν στο Θεό των πατέρων τους και να αγιάσουν το Σάββατο, η πόλη και τα παλάτια της θα καταστρέφονταν από τη φωτιά. Έτσι, ο προφήτης τόνισε σταθερά τις υγιείς αρχές του ορθού τρόπου ζωής, που τόσο καθαρά περιγράφονται στο βιβλίο του νόμου. Οι συνθήκες όμως που επικρατούσαν στη χώρα του Ιούδα ήταν τέτοιες, που

μόνο με αποφασιστικά μέτρα μπορούσε να επέλθει η βελτίωση. Γι'αυτό ο Ιερεμίας μοχθούσε όσο μπορούσε για χάρη των αμετανοήτων. Τους παρακαλούσε: «Αροτριάσατε τους κεχερσωμένους αγρούς σας και μη σπείρητε μεταξύ των ακανθών.» «Ιερουσαλήμ, απόπλυνον την καρδίαν σου από κακίας διά να σωθής.» (Ιερ. 4:3,14).

Για το μεγαλύτερο μέρος του λαού η κλήση για μετάνοια και μεταστροφή πέρασε απαρατήρητη. Μετά το θάνατο του καλού βασιλιά Ιωσία τα ηγετικά στελέχη του έθνους αποδείχθηκαν απειθή στο καθήκον τους, κάνοντας πολλούς να παραδρομήσουν. Τον Ιωάχαζ, εκθρονισμένο με τη μεσολάβηση του βασιλιά της Αιγύπτου, είχε διαδεχθεί ο Ιωακείμ, ένας μεγαλύτερος γιος του Ιωσία. Από την αρχή της βασιλείας του Ιωακείμ, ο Ιερεμίας είχε ελάχιστη ελπίδα για το γλιτωμό της αγαπημένης πατρίδας του από την καταστροφή και του λαού της από την αιχμαλωσία. Παραταύτα δεν του επιτράπηκε να μείνει σιωπηλός τη στιγμή που το βασίλειο απειλείτο με ολοσχερή όλεθρο. Όσοι έμειναν αφοσιωμένοι στο Θεό, έπρεπε με θάρρος να εμμένουν στη δικαιοπραγία, και οι αμαρτωλοί έπρεπε να παρακινηθούν να επιστρέψουν κατά το δυνατό από την ανομία.

Η κρίση αυτή απαιτούσε γενική και έντονη προσπάθεια. Ο Ιερεμίας είχε λάβει εντολή από τον Κύριο να σταθεί στην αυλή του ναού και να μιλήσει σε όλο το λαό Ιούδα που θα τύχαινε να περνάει μέσα και έξω. Από τις αγγελίες που του δόθηκαν, δεν έπρεπε να παραλείψει ούτε λέξη, ώστε οι αμαρτωλοί της Σιών να έχουν όσο το δυνατό μεγαλύτερη ευκαιρία να ακούσουν και να αφήσουν την αμαρτωλή πορεία τους. Ο προφήτης υπάκουσε. Στάθηκε στην πύλη του οίκου του Κυρίου, και εκεί ύψωσε τη φωνή του προειδοποιώντας και ικετεύοντας. Με θεϊκή έμπνευση διακήρυξε:

> «Ακούσατε τον λόγον του Κυρίου, πάντες οι Ιούδα, οι διά των πυλών τούτων εισερχόμενοι διά να προσκυνήτε τον Κύριον. Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Διορθώσατε τας οδούς σας και τας πράξεις σας, και θέλω σας στερεώσει εν τω τόπω τούτω. Μη πεποίθατε εις λόγους ψευδείς, λέγοντες, Ο ναός του Κυρίου, ο ναός του Κυρίου, ο ναός του Κυρίου είναι ούτος. Διότι εάν αληθώς διορθώσητε τας οδούς σας και τας πράξεις σας, εάν εντελώς εκτελέσητε κρίσιν αναμέσον ανθρώπου και του πλησίον αυτού, εάν δεν καταδυναστεύητε τον ξένον, τον ορφανόν και την χήραν, και δεν χύ-

νητε αίμα αθώον εν τω τόπω τούτω, μηδέ περιπατήτε οπίσω ξένων θεών εις φθοράν σας, τότε θέλω σας κάμει να κατοικήτε εν τω τόπω τούτω, εν τη γη την οποίαν έδωκα εις τους πατέρας σας, εις αιώνα αιώνος.» (Ιερ. 7:2-7).

Η απροθυμία του Θεού να τιμωρήσει, φαίνεται εδώ καθαρά. Καθυστερεί τις τιμωρίες Του για να προτρέψει τους αμεταμέλητους. Ο «ποιών έλεος, κρίσιν και δικαιοσύνην επί της γης» λαχταράει για τα παραστρατημένα παιδιά Του, και με κάθε δυνατό τρόπο προσπαθεί να δείξει σ'αυτά το δρόμο της αιώνιας ζωής. (Ιερ. 9:24). Είχε βγάλει τους Ισραηλίτες από τη σκλαβιά για να μπορούν να λατρεύσουν Αυτόν, το μόνο αληθινό και ζώντα Θεό. Παρόλο ότι είχαν παρεκτραπεί επί μακρόν στην ειδωλολατρία και είχαν περιφρονήσει τα προειδοποιητικά Του μηνύματα, τώρα όμως Εκείνος εκφράζει την προθυμία Του να αναβάλει την τιμωρία, δίνοντάς τους άλλη μια ευκαιρία να μετανοήσουν. Καθιστά σαφές το γεγονός ότι μόνο με τη βαθιά αλλαγή της καρδιάς η επικείμενη καταστροφή θα μπορούσε να αποτραπεί. Μάταια στήριζαν την εμπιστοσύνη τους στο ναό και στις λειτουργίες του. Οι ιεροτελεστίες και οι εθιμοτυπίες δε θα τους εξιλέωναν από την αμαρτία. Παρά τον ισχυρισμό τους ότι ήταν ο εκλεκτός λαός του Θεού, μόνο η μεταστροφή της καρδιάς και του τρόπου ζωής θα μπορούσε να τους γλιτώσει από το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της συνεχούς παράβασης.

Έτσι όπως είχαν τα πράγματα, «εν ταις πόλεσι του Ιούδα και εν ταις οδοίς της Ιερουσαλήμ», το μήνυμα του Ιερεμία για τον Ιούδα ήταν: «Ακούσατε τους λόγους της διαθήκης ταύτης» - των σαφών δηλαδή ενταλμάτων του Κυρίου όπως είναι καταχωρημένα στην Αγία Γραφή - «και πράττετε αυτούς.» (Ιερ. 11:6). Και αυτό ήταν το άγγελμα που διακήρυξε ενώ έστεκε στις αυλές του ναού, στην αρχή της βασιλείας του Ιωακείμ.

Έγινε σύντομη ανασκόπηση της εμπειρίας του Ισραήλ από τον καιρό της εξόδου. Η διαθήκη του Θεού με αυτούς ήταν: «Ακούσατε την φωνήν Μου, και θέλω είσθαι Θεός σας, και σεις θέλετε είσθαι λαός Μου. Και περιπατείτε εν πάσαις ταις οδοίς, τας οποίας διώρισα εις εσάς, διά να ευημερήτε.» Συχνά και ανεπαίσχυντα η διαθήκη αυτή είχε παραβιασθεί. Οι ανήκοντες στο εκλεκτό έθνος «περιεπάτησαν εν ταις βουλαίς, εν ταις ορέξεσι της πονηράς αυτών καρδίας, και υπήγαν εις τα οπίσω και ουχί εις τα εμπρός.» (Ιερ. 7:23,24).

34. Ο Ιερεμίας

Ο Κύριος ρωτούσε: «Διά τί ο λαός ούτος της Ιερουσαλήμ εστράφη παντοτεινήν στροφήν;» Κατά τα λεγόμενα του προφήτη, αυτό έγινε επειδή δεν είχαν υπακούσει στη φωνή του Κυρίου και αρνήθηκαν να διορθωθούν. Θρηνούσε λέγοντας:

«Η αλήθεια εξέλιπε και εχάθη από του στόματος αυτών.» «Ο πελαργός εν τω ουρανώ γνωρίζει τους διωρισμένους καιρούς αυτού, και η τρυγών και ο γερανός και η χελιδών φυλάττουσι τον καιρόν της ελεύσεως αυτών, ο δε λαός Μου δεν γνωρίζει την κρίσιν του Κυρίου.» «Δεν θέλω επισκεφθή αυτούς διά ταύτα; λέγει Κύριος. Η ψυχή Μου δεν θέλει εκδικηθή εναντίον έθνους τοιούτου;» (Ιερ. 8:5, Δείτε Ιερ. 5:3, Ιερ. 7:28, 8:7, 9:9).

Ο καιρός είχε φθάσει για βαθιά ενδοσκόπηση. Όταν ο Ιωσίας ήταν ο αρχηγός τους, ο λαός είχε κάποιους λόγους για ελπίδα. Εκείνος όμως δεν μπορούσε πια να μεσολαβήσει γι'αυτούς επειδή είχε πέσει μαχόμενος. Οι αμαρτίες του έθνους ήταν τέτοιες που ο καιρός για μεσολάβηση είχε περάσει για καλά. Ο Κύριος δήλωσε:

«Και αν ο Μωυσής και ο Σαμουήλ ίσταντο ενώπιόν Μου, η ψυχή Μου δεν ήθελεν είσθαι υπέρ του λαού τούτου. Αποδίωξον αυτούς απ'έμπροσθέν Μου, και ας εξέλθωσι. Και εάν είπωσι προς σε, Πού θέλομεν εξέλθει; τότε θέλεις ειπεί προς αυτούς. Ούτω λέγει Κύριος, Όσοι είναι διά θάνατον, εις θάνατον, και όσοι διά την μάχαιραν, εις μάχαιραν, και όσοι διά την πείναν, εις πείναν, και όσοι διά την αιχμαλωσίαν, εις αιχμαλωσίαν.» (Ιερ. 15:1,2).

Η άρνηση να δώσουν προσοχή στη σπλαχνική πρόσκληση που τους πρόσφερε τώρα ο Κύριος, θα έφερνε στο αμετανόητο έθνος τις τιμωρίες που είχαν πέσει στο βόρειο βασίλειο του Ισραήλ έναν αιώνα ενωρίτερα. Τώρα το μήνυμα σ'αυτούς ήταν:

«Εάν δεν Μου ακούσητε, ώστε να περιπατήτε εν τω νόμω Μου, τον οποίον έθεσα έμπροσθέν σας, να υπακούητε εις τους λόγους των δούλων Μου των προφητών, τους οποίους απέστειλα προς εσάς, εγειρόμενος πρωί και αποστέλλων, πλην σεις δεν ηκούσατε, τότε θέλω καταστήσει τον οίκον τούτον ως την Σηλώ, και την πόλιν ταύτην θέλω καταστήσει κατάραν εις πάντα τα έθνη της γης.» (Ιερ. 26:4-6).

Αυτοί που στέκονταν στην αυλή του ναού και άκουγαν την ομιλία του Ιερεμία, κατάλαβαν τι σημασία είχε η Σηλώ και τα όσα συνέβησαν στις ημέρες του Ηλεί όταν οι Φιλισταίοι είχαν νικήσει τους Ισραηλίτες και απήγαγαν την κιβωτό της διαθήκης. Η αμαρ-

τία του Ηλεί έγκειτο στο ότι δεν πήρε σοβαρά την παρανομία των γιων του στο ιερό τους λειτούργημα, ούτε το κακό που κυριαρχούσε σε όλη τη χώρα. Η παραμέλησή του να διορθώσει τα τρωτά αυτά επέφερε στον Ισραήλ τρομερή συμφορά. Οι γιοι του φονεύθηκαν στη μάχη, ο ίδιος ο Ηλεί έχασε τη ζωή του, η κιβωτός του Κυρίου είχε απαχθεί από τη γη του Ισραήλ, τριάντα χιλιάδες λαού είχαν πέσει μαχόμενοι, και όλα αυτά επειδή η αμαρτία αφέθηκε να αυξηθεί ανεξέλεγκτη. Ο Ισραήλ μάταια συλλογιζόταν ότι παρά τις αμαρτωλές πράξεις του η παρουσία της κιβωτού θα τους εξασφάλιζε τη νίκη κατά των Φιλισταίων. Με τον ίδιο τρόπο, στις ημέρες του Ιερεμία, οι κάτοικοι του Ιούδα είχαν την τάση να πιστεύουν ότι η αυστηρή τήρηση των λειτουργιών του ναού που ο Θεός είχε καθορίσει, θα τους φύλαγε από τη δίκαιη τιμωρία για την ασεβή τους διαγωγή.

Τι μάθημα είναι αυτό για εκείνους που κατέχουν υπεύθυνες θέσεις στην εκκλησία του Θεού! Τι σοβαρή προειδοποίηση για να αντιμετωπίσουν τα λάθη που ντροπιάζουν το έργο της αλήθειας! Κανείς από αυτούς που ισχυρίζονται ότι είναι θεματοφύλακες του νόμου του Θεού ας μη βαυκαλίζεται με την ιδέα ότι ο σεβασμός που εξωτερικεύουν για τις εντολές θα τους διαφυλάξει από την εξάσκηση της θεϊκής δικαιοσύνης. Κανείς ας μη αρνείται να ελέγχεται για το κακό, ούτε κανείς πρέπει να κατηγορεί τους δούλους του Θεού ότι είναι στο έπακρο ζηλωτές στο να καθαρίσουν το στρατόπεδο από την κακοπραγία. Ένας Θεός που αποδοκιμάζει την αμαρτία, καλεί εκείνους που διατείνονται ότι τηρούν το νόμο Του να απομακρυνθούν από κάθε ανομία. Η παραμέληση της μετάνοιας και της πρόθυμης υπακοής θα έχει για τους ανθρώπους τις ίδιες σοβαρές συνέπειες που είχε για τον αρχαίο Ισραήλ. Υπάρχει κάποιο όριο πέρα από το οποίο οι τιμωρίες του Κυρίου δεν είναι δυνατό να καθυστερήσουν περισσότερο. Η ερήμωση της Ιερουσαλήμ στις ημέρες του Ιερεμία είναι μια σοβαρή προειδοποίηση για το σύγχρονο Ισραήλ ότι οι συμβουλές και οι παραινέσεις που χορηγήθηκαν σ'εκείνους μέσο εκλεκτών οργάνων δεν μπορούν να αγνοηθούν χωρίς δυσάρεστες συνέπειες.

Το μήνυμα του Ιερεμία προς τους ιερείς και το λαό διέγειρε τον ανταγωνισμό πολλών. Με θορυβώδη δημόσια επίκριση, κραύγασαν: «Διά τί προεφήτευσας εν ονόματι Κυρίου, λέγων, ο οίκος ούτος θέλει είσθαι ως η Σηλώ, και η πόλις αύτη θέλει ερημωθή, ώστε να μη ήναι ο κατοικών;» «Και πας ο λαός συνήχθη κατά του Ιερεμίου εν τω οίκω του Κυρίου.» (Ιερ. 26:9). Ιερείς, ψευδοπρο-

φήτες και λαός όρμησαν οργισμένοι επάνω σ'εκείνον που δεν τους έλεγε ευχάριστα πράγματα, ούτε προφήτευε απατηλά. Έτσι, η αγγελία του Θεού καταφρονήθηκε και ο δούλος Του απειλήθηκε με θάνατο.

Η είδηση της ομιλίας του Ιερεμία έφθασε στους άρχοντες του Ιούδα, οι οποίοι έσπευσαν από το βασιλικό ανάκτορο στο ναό για να πληροφορηθούν οι ίδιοι τα καθέκαστα. «Τότε οι ιερείς και οι προφήται ελάλησαν προς τους άρχοντας και προς πάντα τον λαόν λέγοντες, Κρίσις θανάτου πρέπει εις τον άνθρωπον τούτον, διότι προεφήτευσε κατά της πόλεως ταύτης, ως ηκούσατε με τα ώτα σας.» Ο Ιερεμίας όμως ορθώθηκε με θάρρος μπροστά στους άρχοντες και στο λαό δηλώνοντας:

> «Ο Κύριος με απέστειλε διά να προφητεύσω κατά του οίκου τούτου και κατά της πόλεως ταύτης πάντας τους λόγους τους οποίους ηκούσατε. Διά τούτο τώρα διορθώσατε τας οδούς υμών και τας πράξεις υμών, και υπακούσατε εις την φωνήν Κυρίου του Θεού υμών. Και ο Κύριος θέλει μετανοήσει περί του κακού, το οποίον ελάλησε καθ'υμών. Εγώ δε, ιδού, είμαι εν ταις χερσίν υμών. Κάμετε εις εμέ όπως είναι καλόν και όπως αρεστόν εις τους οφθαλμούς υμών. Πλην εξεύρετε μετά βεβαιότητος, ότι εάν με θανατώσητε, αίμα αθώον θέλετε βεβαίως φέρει εφ'υμάς, και επί την πόλιν ταύτην, και επί τους κατοίκους αυτής, διότι τη αληθεία ο Κύριος με απέστειλε προς υμάς, διά να λαλήσω εις τα ώτα υμών πάντας του λόγους τούτους.» (Ιερ. 26:11- 15).

Αν ο προφήτης είχε φοβηθεί από την απειλητική στάση των εκπροσώπων της εξουσίας, η αγγελία του θα έμενε χωρίς αποτέλεσμα και εκείνος θα έχανε τη ζωή του. Αλλά το θάρρος με το οποίο μετέδωσε το σοβαρό μήνυμα, επέβαλε το σεβασμό του λαού και έστρεψε τους άρχοντες του Ισραήλ με το μέρος του. Αυτοί συζήτησαν με τους ιερείς και τους ψευδοπροφήτες δείχνοντάς τους πόσο ασύμφορα θα ήταν τα μέτρα των άκρων που πρότειναν, και τα λόγια τους βρήκαν απήχηση στη σκέψη του λαού. Έτσι, ο Θεός δημιούργησε υπερασπιστές για το δούλο Του.

Οι πρεσβύτεροι επίσης ενώθηκαν στη διαμαρτυρία εναντίον της απόφασης των ιερέων όσον αφορά την τύχη του Ιερεμία. Ανάφεραν την περίπτωση του Μιχαία ο οποίος είχε προφητεύσει τιμωρίες κατά της Ιερουσαλήμ λέγοντας: «Η Σιών θέλει αροτριασθή ως αγρός και η Ιερουσαλήμ θέλει γείνει σωροί λίθων, και το όρος του οίκου ως υψηλοί τόποι δρυμού.» Και αυτοί ρώτησαν:

«Μήπως ο Εζεκίας ο βασιλεύς του Ιούδα και πας ο Ιούδας εθανάτωσαν αυτόν; δεν εφοβήθη τον Κύριον, και παρεκάλεσε το πρόσωπον του Κυρίου, και ο Κύριος μετενόησε περί του κακού το οποίον ελάλησε κατ' αυτών; Ημείς λοιπόν ηθέλομεν προξενήσει μέγα κακόν κατά των ψυχών ημών;» (Ιερ. 26:18,19).

Χάρη στις εκκλήσεις των ανθρώπων αυτών με επιρροή, η ζωή του προφήτη γλίτωσε, αν και πολλοί από τους ιερείς και ψευδοπροφήτες, απρόθυμοι να ανεχθούν τις καταδικαστικές αλήθειες που πρόφερε, ευχαρίστως θα τον έβλεπαν φονευμένο με το πρόσχημα της αναταραχής.

Από την ημέρα που κλήθηκε μέχρι το τέλος της υπηρεσίας του, ο Ιερεμίας στάθηκε μπροστά στον Ιουδαϊκό λαό σαν «σκοπιά και φρούριο» εναντίον του οποίου η οργή των ανθρώπων δεν μπορούσε να κατισχύσει. Ο Κύριος είχε προειδοποιήσει το δούλο Του: «Θέλουσι σε πολεμήσει, αλλά δεν θέλουσιν υπερισχύσει εναντίον σου, διότι Εγώ είμαι μετά σου διά να σε σώζω και να σε ελευθερόνω, λέγει Κύριος. Και θέλω σε ελευθερώσει εκ της χειρός των πονηρών, και θέλω σε λυτρώσει εκ της χειρός των καταδυναστευόντων.» (Ιερ. 6:27, 15:20,21).

Με τη διστακτική και συνεσταλμένη φύση του, ο Ιερεμίας ποθούσε να αποτραβηχθεί σε μια ζωή ειρήνης και ησυχίας, όπου να μη βλέπει την ακατάπαυστη αμετανοησία του προσφιλούς έθνους. Η καρδιά του έσφιγγε από την αγωνία της καταστροφής που θα προξενούσε η αμαρτία. Θρηνούσε:

> «Είθε να ήτο η κεφαλή μου ύδατα και οι οφθαλμοί μου πηγή δακρύων, διά να κλαίω ημέραν και νύκτα τους πεφονευμένους της θυγατρός του λαού μου! Είθε να είχον εν τη ερήμω κατάλυμα οδοιπόρων, διά να εγκαταλείψω τον λαόν μου και να απέλθω απ'αυτών.» (Ιερ. 9:1,2).

Σκληροί ήταν οι εμπαιγμοί που κλήθηκε να υποστεί. Την ευαίσθητη ψυχή του διαπέρασαν πέρα για πέρα τα βέλη του σαρκασμού που εκσφενδόνιζαν εναντίον του εκείνοι οι οποίοι περιφρονούσαν τα μηνύματά του και δεν έδιναν σημασία στο βάρος που ένιωθε για να τους μεταπείσει. Δήλωσε:

> «Έγεινα γέλως εις πάντα τον λαόν μου, άσμα αυτών όλην την ημέραν.» «Έγεινα χλευασμός όλην την ημέραν, πάντες με εμπαίζουσι.» «Πάντες οι ειρηνεύοντες μετ'εμού παρεφύλαττον το πρόσκρουσμά μου λέγοντες, Ίσως δελεασθή και θέλομεν υπερισχύσει εναντίον αυτού, και εκδικηθή κατ' αυτού.» (Θρήν. 3: 14, Ιερ. 20:7,10).

Αλλά ο πιστός προφήτης καθημερινά λάμβανε δύναμη για να αντέξει. Δήλωνε με πίστη:

«Ο Κύριος είναι μετ'εμού ως ισχυρός πολεμιστής. Διά τούτο οι διώκται μου θέλουσι προσκόψει και δεν θέλουσιν υπερισχύσει. Θέλουσι καταισχυνθή σφόδρα διότι δεν ηνόησαν. Η αιώνιος αισχύνη αυτών δεν θέλει λησμονηθή.» «Ψάλατε εις τον Κύριον, αινείτε τον Κύριον, διότι ηλευθέρωσε την ψυχήν του πτωχού εκ χειρός πονηρευομένων.» (Ιερ. 20:11,13).

Οι πείρες που ο Ιερεμίας πέρασε στα νιάτα του και αργότερα στα χρόνια της υπηρεσίας του τον δίδαξαν το μάθημα «ότι η οδός του ανθρώπου δεν εξαρτάται απ'αυτού. Του περιπατούντος ανθρώπου δεν είναι να κατευθύνη τα διαβήματα αυτού». Έμαθε να προσεύχεται: «Κύριε, παίδευσόν με, πλην εν κρίσει, μη εν τω θυμώ Σου, διά να μη με συντελέσης.» (Ιερ. 10:23.24).

Όταν καλείτο να πιει το ποτήρι της δυστυχίας και της θλίψης, και όταν του ερχόταν ο πειρασμός μέσα στη δυστυχία του να πει: «Απωλέσθη η δύναμίς μου και η ελπίς μου υπό του Κυρίου», θυμόταν την πρόνοια του Θεού και αναφωνούσε θριαμβευτικά:

«Έλεος του Κυρίου είναι ότι δεν συνετελέσθημεν, επειδή δεν εξελιπον οι οικτιρμοί Αυτού. Ανανεώνονται εν ταις πρωίαις. Μεγάλη η πιστότης Σου. Ο Κύριος είναι η μερίς μου, είπεν η ψυχή μου. Διά τούτο θέλω ελπίζει επ'Αυτόν. Αγαθός ο Κύριος εις τους προσμένοντας Αυτόν, εις την ψυχήν την εκζητούσαν Αυτόν. Καλόν είναι και να ελπίζη τις, και να εφησυχάζη εις την σωτηρίαν του Κυρίου.» (Θρήν. 3:18,22-26).

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Στα πρώτα χρόνια της ηγεμονίας του Ιωακείμ αφθονούσαν οι αγγελίες για την καταστροφή που πλησίαζε. Ο ειπωμένος από τους προφήτες λόγος του Θεού πλησίαζε να εκπληρωθεί. Στο βορρά η ασσυριακή δύναμη, επί μακρόν κυρίαρχος, δε θα εξακολουθούσε στο εξής να εξουσιάζει τα έθνη. Η Αίγυπτος στο νότο, στη δύναμη της οποίας ο βασιλιάς του Ιούδα μάταια στήριζε την εμπιστοσύνη του, έμελλε σε λίγο να δεχθεί ένα καινούριο πλήγμα. Εντελώς αναπάντεχα μια νέα αυτοκρατορία - η βαβυλωνιακή - ανερχόταν στην Ανατολή, επισκιάζοντας με καταπληκτική ταχύτητα όλα τα άλλα έθνη.

Μέσα σε λίγα χρόνια ο βασιλιάς της Βαβυλώνας θα χρησιμοποιείτο ως όργανο της οργής του Θεού εναντίον του αμεταμέλητου Ιούδα. Η Ιερουσαλήμ επρόκειτο να υποστεί επανειλημμένες πολιορκίες και εισβολές από τα πολιορκητικά στρατεύματα του Ναβουχοδονόσορ. Η μια ομάδα μετά την άλλη - λιγοστοί στην αρχή, αλλά αργότερα ανερχόμενοι σε χιλιάδες και δεκάδες χιλιάδων - έμελλαν να φερθούν αιχμάλωτοι στη γη Σενναάρ για να ζήσουν εκεί καταδικασμένοι στην εξορία. Ο Ιωακείμ, ο Ιωαχείν, ο Σεδεκίας - όλοι αυτοί οι Ιουδαίοι βασιλείς θα γίνονταν, με τη σειρά, υποτελείς του βαβυλώνιου κυρίαρχου, και όλοι τους, με τη σειρά, θα επαναστατούσαν. Σκληρές και όλο σκληρότερες ποινές θα επιβάλλονταν στο επαναστατημένο έθνος, μέχρις ότου τελικά ολόκληρη η χώρα θα ερημωνόταν, η Ιερουσαλήμ θα ρήμαζε και θα γινόταν παρανάλωμα της φωτιάς, ο ναός που είχε οικοδομήσει ο Σολομών θα καταστρεφόταν και το βασίλειο του Ιούδα θα έπεφτε χωρίς πια να επανακτήσει την προηγούμενη θέση του ανάμεσα στα έθνη της γης.

Τα χρόνια αυτά των αλλαγών, γεμάτα κινδύνους για το ισραηλινό κράτος, σημαδεύθηκαν από πολλά μηνύματα του Ουρανού

μέσο του Ιερεμία. Με τον τρόπο αυτόν ο Κύριος πρόσφερε στο λαό του Ιούδα υπεραρκετές ευκαιρίες για να προφυλαχθούν από του να συνάψουν συμμαχία με την Αίγυπτο και να αποφύγουν τις προστριβές με τους βαβυλώνιους κυριάρχους. Καθώς ο προμηνυόμενος κίνδυνος πλησίαζε περισσότερο, ο Ιερεμίας δίδασκε το λαό με μια σειρά εμπράκτων παραβολών, ελπίζοντας να τους κάνει με τον τρόπο αυτό να συναισθανθούν τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο Θεό και να τους ενθαρρύνει επίσης να διατηρήσουν φιλικές σχέσεις με τη βαβυλωνιακή κυβέρνηση.

Προκειμένου να επεξηγήσει τη σπουδαιότητα της υπακοής τους στις απαιτήσεις του Θεού, ο Ιερεμίας συγκέντρωσε μερικούς Ρηχαβίτες στις αίθουσες του ναού και βάζοντας μπροστά τους κρασί, τους κάλεσε να πιουν. Όπως ήταν φυσικό να το περιμένει, αντιμετώπισε διαμαρτυρία και απαρέγκλιτη άρνηση. Δήλωσαν με σταθερότητα οι Ρηχαβίτες: «Δεν θέλομεν πίει οίνον, διότι Ιωναδάβ, ο υιός του Ρηχάβ, ο πατήρ ημών, προσέταξεν ημάς λέγων, Δεν θέλετε πίει οίνον, σεις και οι υιοί σας εις τον αιώνα.»

> «Και έγεινε λόγος Κυρίου προς τον Ιερεμίαν λέγων, Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Ύπαγε και ειπέ προς τους ανθρώπους του Ιούδα και προς τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, Δεν θέλετε λάβει παιδείαν διά να ακούητε τους λόγους Μου; λέγει Κύριος. Οι μεν λόγοι του Ιωναδάβ, υιού του Ρηχάβ, όστις προσέταξεν εις τους υιούς αυτού να μη πίνωσιν οίνον, εξετελέσθη. Και έως της ημέρας ταύτης δεν πίνουσι, διότι υπακούουσιν εις την προσταγήν του πατρός αυτών.» (Ιερ. 35: 6,12-14).

Με τον τρόπο αυτόν προσπάθησε ο Θεός να φέρει σε χτυπητή αντίθεση την υπακοή των Ρηχαβιτών με την παρακοή και την ανταρσία του λαού Του. Οι Ρηχαβίτες είχαν υπακούσει στην εντολή του πατέρα τους, και τώρα αρνούντο να παρασυρθούν στην παράβαση. Οι άνδρες του Ιούδα όμως δεν είχαν δώσει προσοχή στα λόγια του Κυρίου, και σαν αποτέλεσμα επρόκειτο σε λίγο να υποστούν τις αυστηρές τιμωρίες Του. Ο Κύριος δήλωσε:

> «Εγώ δε ελάλησα προς εσάς, εγειρόμενος πρωί και λαλών. Πλην δεν Μου ηκούσατε. Και απέστειλα προς εσάς πάντας τους δούλους Μου τους προφήτας, εγειρόμενος πρωί και αποστέλλων, λέγων, Επιστρέψατε έκαστος από της οδού της πονηράς, και διορθώσετε τας πράξεις υμών, και μη υπάγετε οπίσω άλλων θεών διά να λατρεύητε αυτούς, και θέλετε κα-

τοικήσει εν τη γη, την οποίαν έδωκα εις εσάς και εις τους πατέρας σας. Αλλά δεν εκλίνατε το ωτίον σας, και δεν Μου εισηκούσατε. Επειδή οι υιοί του Ιωναδάβ υιού του Ρηχάβ εξετέλεσαν την προσταγήν του πατρός αυτών, την οποίαν προσέταξεν εις αυτούς, ο δε λαός ούτος δεν Μου εισήκουσε, διά τούτο ούτω λέγει Κύριος, ο Θεός των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Ιδού, θέλω φέρει επί τον Ιούδαν, και επί πάντας τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, πάντα τα κακά τα οποία ελάλησα κατ'αυτών. Διότι ελάλησα προς αυτούς και δεν ήκουσαν, και έκραξα προς αυτούς και δεν απεκρίθησαν.» (Ιερ. 35:14-17).

΄Οταν οι καρδιές των ανθρώπων απαλύνονται και υποτάσσονται κάτω από την επιρροή του Αγίου Πνεύματος, τότε αυτοί θα προσέξουν τις συμβουλές. ΄Οταν όμως απορρίπτουν τις παραινέσεις μέχρις ότου η καρδιά σκληρύνεται, ο Κύριος τους αφήνει να οδηγούνται από άλλους διαφορετικούς παράγοντες. Αρνούμενοι την αλήθεια, παραδέχονται το ψέμα που τους γίνεται παγίδα για την ίδια την καταστροφή τους.

Ο Κύριος είχε εκλιπαρήσει τους Ιουδαίους να μην προκαλέσουν την οργή Του, αλλά αυτοί δεν έδωσαν καμιά σημασία. Τελικά, πάρθηκε η απόφαση εναντίον τους. Θα φέρονταν αιχμάλωτοι μακριά στη Βαβυλώνα. Οι Χαλδαίοι θα χρησίμευαν για όργανα με τα οποία ο Θεός θα τιμωρούσε τον ατίθασο λαό Του. Τα βάσανα του λαού του Ιούδα θα ήταν ανάλογα με το φως που είχαν λάβει, και με τις προειδοποιήσεις που είχαν περιφρονήσει και απορρίψει. Ο Θεός είχε καθυστερήσει για πολύ τις τιμωρίες Του, αλλά τώρα θα τους γνωστοποιούσε την απαρέσκειά Του σαν μια τελευταία προσπάθεια για την παρεμπόδιση της αμαρτωλής πορείας τους.

Στον οίκο των Ρηχαβιτών πρόφερε μια διαρκή ευλογία. Ο προφήτης ανήγγειλε:

«Επειδή υπηκούσατε εις την προσταγήν Ιωναδάβ του πατρός σας, και εφυλάξατε πάσας τας εντολάς αυτού, και εκάματε κατά πάντα όσα προσέταξεν εις εσάς, διά τούτο ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Δεν θέλει λείψει άνθρωπος από του Ιωναδάβ υιού του Ρηχάβ, παριστάμενος ενώπιόν Μου εις τον αιώνα.» (Ιερ. 35:18,19).

Έτσι δίδαξε στο λαό Του ο Θεός ότι η πιστότητα και η υπακοή θα επέστρεφαν στον Ιούδα με ευλογία, όπως ακριβώς οι Ρηχαβίτες ευλογήθηκαν επειδή υπάκουσαν στην εντολή του πατέρα τους.

35. Προσέγγιση της καταστροφής

Το μάθημα είναι για μας. Αν οι αξιώσεις ενός καλού και συνετού πατέρα, ο οποίος έλαβε τα καλύτερα και αποτελεσματικότερα μέτρα προκειμένου να προστατεύσει τους απογόνους του από τα κακά αποτελέσματα της ακράτειας άξιζαν την επακριβή τους τήρηση, τότε ασφαλώς η εξουσία του Θεού πρέπει να θεωρηθεί τόσο αξιότερη σεβασμού όσο αγιότερος είναι Εκείνος από τον άνθρωπο. Ο Δημιουργός και κυβερνήτης μας, άπειρος σε δύναμη και τρομερός σε κρίση, προσπαθεί με κάθε μέσο να κάνει τους ανθρώπους να δουν τις αμαρτίες τους και να τις εγκαταλείψουν. Με το στόμα των δούλων Του προλέγει τους κινδύνους της παρακοής. Στέλνει σήμα της προειδοποίησης και αποδοκιμάζει ανεξαίρετα την αμαρτία. Ο λαός Του απολαμβάνει την ευημερία μόνο χάρη στην ευσπλαχνία Του και στην άγρυπνη παρακολούθηση από μέρους επίλεκτων οργάνων Του. Δεν μπορεί να υπερασπίζεται και να διαφυλάττει ένα λαό που απορρίπτει τη νουθεσία Του και αγνοεί την αποδοκιμασία Του. Μπορεί να αναστείλει για ένα διάστημα τις τιμωρίες της ανταπόδοσής Του, αλλά δε θα ακινητοποιεί επ'άπειρον το χέρι Του.

Τα τέκνα του Ιούδα συγκαταλέγονται μεταξύ εκείνων στους οποίους ο Θεός είχε δηλώσει, «σεις είσθε εις Εμέ βασίλειον ιεράτευμα, έθνος άγιον». (Έξ. 19:6). Ο Ιερεμίας ποτέ δε λησμόνησε τη ζωτική σημασία της αγιοσύνης της καρδιάς στις διάφορες εκδηλώσεις της ζωής και ιδιαίτερα στην υπηρεσία του Υψίστου Θεού. Προείδε καθαρά την πτώση του βασιλείου και τη διασπορά των κατοίκων του Ιούδα στα διάφορα έθνη. Με τα μάτια της πίστης όμως έβλεπε μακρύτερα από όλα αυτά στον καιρό της παλιννόστησης. Στα αυτιά του αντηχούσε η θεϊκή υπόσχεση:

> «Εγώ θέλω συνάξει το υπόλοιπον των προβάτων Μου εκ πάντων των τόπων όπου εδίωξα αυτά, και θέλω επιστρέψει αυτά πάλιν εις τας βοσκάς αυτών . . . Ιδού, έρχονται ημέραι, λέγει Κύριος, και θέλω ανεγείρει εις τον Δαβίδ βλαστόν δίκαιον, και βασιλεύς θέλει βασιλεύσει, και ευημερήσει, και εκτελέσει κρίσιν και δικαιοσύνην επί της γης. Εν ταις ημέραις αυτού ο Ιούδας θέλει σωθή και ο Ισραήλ θέλει κατοικήσει εν ασφαλεία. Και τούτο είναι το όνομα αυτού με το οποίον θέλει ονομασθή, Ο ΚΥΡΙΟΣ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΗΜΩΝ.» (Ιερ. 23:3-6).

Έτσι, οι προφητείες της επικείμενης τιμωρίας ήταν συγκερασμένες με τις υποσχέσεις της τελικής και ένδοξης απολύτρωσης. Εκείνοι που θα επέλεγαν να συμφιλιωθούν με το Θεό και να ζήσουν μια άγια ζωή μέσα στην επικρατούσα αποστασία, θα λάμ-

βαναν δύναμη για κάθε δοκιμασία και θα ήταν ικανοί να δώσουν τη μαρτυρία τους γι'Αυτόν με μεγάλη ισχύ. Και στις επερχόμενες γενεές η απολύτρωση που θα γινόταν γι'αυτούς, θα υπερέβαινε σε φήμη την απολύτρωση που έγινε για τα τέκνα του Ισραήλ στον καιρό της εξόδου. Πλησίαζαν οι ημέρες, δήλωσε ο Κύριος με τον προφήτη Του, όταν «δεν θέλουσιν ειπεί πλέον, Ζη Κύριος, όστις ανήγαγε τους υιούς Ισραήλ εκ γης Αιγύπτου, αλλά, Ζη Κύριος, όστις ανήγαγε και όστις έφερε το σπέρμα του οίκου Ισραήλ εκ της γης του βορρά, και εκ πάντων των τόπων όπου είχα διώξει αυτούς, και θέλουσι κατοικήσει εν τη γη αυτών.» (Ιερ. 23:7,8). Τέτοιες ήταν οι θαυμάσιες προφητείες που έκανε ο Ιερεμίας στο διάστημα των τελευταίων ετών της ιστορίας του βασιλείου του Ιούδα, τότε που οι Βαβυλώνιοι αποκτούσαν παγκόσμια εξουσία και ακόμη τότε που οδηγούσαν τα πολιορκητικά τους στρατεύματα εναντίον των τειχών της Σιών.

Σαν την πιο γλυκιά μουσική έφθαναν οι υποσχέσεις αυτές της απολύτρωσης στα αυτιά εκείνων που είχαν μείνει σταθεροί στη λατρεία του Κυρίου. Στα σπίτια πλουσίων και φτωχών, εκεί όπου οι συμβουλές ενός πιστού στη διαθήκη του Θεού εξακολουθούσαν να θεωρούνται σεβαστές, τα λόγια του προφήτη επαναλαμβάνονταν διαρκώς. Και αυτά τα παιδιά ακόμη, συγκινούντο και επάνω στις επιδεκτικές τους διάνοιες δημιουργούντο μόνιμες εντυπώσεις.

Η τήρηση των εντολών της Αγίας Γραφής στις ημέρες του Ιερεμία ήταν εκείνη που έδωσε στο Δανιήλ και στους συντρόφους του διάφορες ευκαιρίες για να εξάρουν το Θεό στα μάτια των εθνών της γης. Η διαπαιδαγώγηση που τα εβραιόπαιδα αυτά είχαν λάβει στο πατρικό σπίτι τους, τα είχε κάνει δυνατά στην πίστη και σταθερά στην υπηρεσία του ζώντος Θεού, του Δημιουργού του ουρανού και της γης. ΄Οταν στην αρχή της βασιλείας του Ιωακείμ ο Ναβουχοδονόσορ, κατά την πρώτη πολιορκία και κατάκτηση της Ιερουσαλήμ αιχμαλώτισε το Δανιήλ και τους συντρόφους του μαζί με άλλους που είχαν ιδιαίτερα επιλεγεί για την υπηρεσία στη βαβυλωνιακή αυλή, η πίστη των εβραίων αιχμαλώτων δοκιμάσθηκε στο έπακρο. Εκείνοι όμως που είχαν μάθει να έχουν εμπιστοσύνη στις υποσχέσεις του Θεού, έβρισκαν σ'αυτές ό,τι τους χρειαζόταν για κάθε πείρα που αναγκάσθηκαν να περάσουν κατά τη διαμονή τους στην ξένη χώρα. Οι Γραφές έγιναν σ'αυτούς οδηγός και στήριγμα.

35. Προσέγγιση της καταστροφής

Ως ερμηνευτής της σημασίας των τιμωριών που είχαν αρχίσει να πλήττουν τον Ιούδα, ο Ιερεμίας υπερασπίσθηκε γενναία τη δικαιοσύνη του Θεού, όπως και τα μεγαλόψυχα σχέδιά Του που είναι πάντα εμφανή και στους αυστηρότερους ακόμη κολασμούς. Ο προφήτης εργάσθηκε ακαταπόνητα. Επιθυμώντας να πλησιάσει όλες τις κοινωνικές τάξεις, επέκτεινε τη σφαίρα της επιρροής του πέρα από τα Ιεροσόλυμα στις τριγύρω περιοχές, επισκεπτόμενος συχνά τα διάφορα τμήματα του βασιλείου.

Στις μαρτυρίες του προς την εκκλησία ο Ιερεμίας συνεχώς αναφερόταν στις διδασκαλίες του βιβλίου του νόμου που είχε τόσο πολύ τιμηθεί και εξαρθεί κατά τη βασιλεία του Ιωσία. Τόνισε εκ νέου τη σπουδαιότητα της διατήρησης των σχέσεων που συνεπάγεται η διαθήκη με την πολυέλεη και ευσπλαχνική εκείνη Ύπαρξη, η οποία από τα ύψη του Σινά είχε υπαγορεύσει τις εντολές του Δεκαλόγου. Τα προειδοποιητικά και παρακελευστικά λόγια του Ιερεμία έφθασαν σε κάθε περιοχή του βασιλείου, και όλοι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το θέλημα του Θεού για το έθνος.

Ο προφήτης κατέστησε σαφές το γεγονός ότι ο ουράνιος Πατέρας μας επιτρέπει να πέσουν οι τιμωρίες Του για «να γνωρίσωσι τα έθνη ότι είναι άνθρωποι.» «Εάν πορεύησθε ενάντιοι εις Εμέ, και δεν θέλετε να Μου υπακούσητε», προειδοποίησε ο Κύριος το λαό Του, «τότε Εγώ . . . θέλω σας διασπείρει μεταξύ των εθνών και θέλω σύρει οπίσω σας μάχαιραν, και η γη σας θέλει μείνει έρημος και αι πόλεις σας θέλουσιν είσθαι έρημοι.» (Ψαλμ. 9:20, Λευιτ. 26: 21,28,33)

Τον ίδιο καιρό που τα μηνύματα της επερχόμενης καταστροφής πίεζαν τους προεστώτες και το λαό, ο ηγεμόνας τους ο Ιωακείμ, ο οποίος όφειλε να είναι συνετός πνευματικός αρχηγός, πρώτιστος στην εξομολόγηση των αμαρτιών, στην ανάνηψη και στα καλά έργα, περνούσε τον καιρό του με φίλαυτες απολαύσεις. «Θέλω οικοδομήσει εις εμαυτόν οίκον μέγαν» ήταν η πρόθεσή του. Και αυτόν τον οίκο «στεγάζοντα με κέδρον και χρωματίζοντα με σμάλτον» τον έκτισε με χρήματα και εργασία που εξασφάλισε με την εξαπάτηση και την καταδυνάστευση. (Ιερ. 22:14).

Ο προφήτης εξοργίσθηκε και εμπνεύσθηκε για να αναγγείλει στον ασεβή αρχηγό την τιμωρία. Είπε:

> «Ουαί εις τον οικοδομούντα τον οίκον αυτού ουχί εν δικαιοσύνη, και τα υπερώα αυτού ουχί εν ευθύτητι. Τον μεταχειριζόμενον την εργασίαν του πλησίον αυτού αμισθί, και μη απο-

δίδοντα εις αυτόν τον μισθόν του κόπου αυτού . . . Θέλεις βασιλεύει διότι εγκλείεις σεαυτόν εις κέδρον; ο πατήρ σου δεν έτρωγε και έπινε, και, επειδή έκαμνε κρίσιν και δικαιοσύνην ευημέρει; Έκρινε την κρίσιν του πτωχού και του πένητος, και τότε ευημέρει. Δεν ήτο τούτο να Με γνωρίζη; λέγει Κύριος. Αλλ'οι οφθαλμοί σου και η καρδία σου δεν είναι παρά εις την πλεονεξίαν σου, και εις το να εκχέης αίμα αθώον, και εις την δυναστείαν, και εις την βίαν, διά να κάμνης ταύτα. Διά τούτο ούτω λέγει Κύριος περί του Ιωακείμ, υιού του Ιωσίου, βασιλέως του Ιούδα, Δεν θέλουσι κλαύσει λέγοντες, Ουαί, αδελφέ μου! ή, Ουαί, αδελφή μου! Δεν θέλουσι κλαύσει αυτόν λέγοντες, Ουαί, κύριε! ή, ουαί, δόξα! Θέλεις ταφή ταφήν όνου συρόμενος και ριπτόμενος πέραν των πυλών της Ιερουσαλήμ.» (Ιερ. 22:13-19).

Σε μερικά χρόνια η τρομερή αυτή τιμωρία θα ερχόταν στον Ιωακείμ. Πρώτα όμως ο Κύριος πληροφόρησε με ευσπλαχνία το αμετανόητο έθνος για την αμετάκλητη απόφασή Του. Το τέταρτο έτος της ηγεμονίας του Ιωακείμ «Ιερεμίας ο προφήτης ελάλησε προς πάντα τον λαόν του Ιούδα και προς πάντας του κατοίκους της Ιερουσαλήμ», τονίζοντας ότι περισσότερο από είκοσι χρόνια, «από του δεκάτου τρίτου έτους του Ιωσίου, . . . έως της ημέρας ταύτης» είχε κάνει γνωστή την επιθυμία του Θεού να σώσει, αλλά ότι οι αγγελίες του είχαν καταφρονηθεί. (Ιερ. 25:2,3). Και τώρα ο λόγος του Θεού γι'αυτούς ήταν:

«Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Επειδή δεν ηκούσατε τους λόγους Μου, Ιδού, Εγώ θέλω αποστείλει και λάβει πάσας τας οικογενείας του βορρά, λέγει Κύριος, και Ναβουχοδονόσορ τον βασιλέα της Βαβυλώνος, τον δούλον Μου, και θέλω φέρει αυτούς εις την γην ταύτην, και επί τους κατοίκους αυτής, και επί πάντα ταύτα τα έθνη κύκλω, και θέλω εξολοθρεύσει αυτούς, και καταστήσει αυτούς έκπληξιν και ερημώσεις αιωνίους. Και θέλω αφαιρέσει απ'αυτών την φωνήν της χαράς και την φωνήν της ευφροσύνης, την φωνήν του νυμφίου και την φωνήν της νύμφης, τον ήχον των μυλοπετρών και το φως του λύχνου. Και πάσα η γη θέλει είσθαι εις ερήμωσιν και θάμβος. Και τα έθνη θέλουσι δουλεύσει τον βασιλέα της Βαβυλώνος εβδομήκοντα έτη.» (Ιερ. 25:8-11).

Μολονότι η ολέθρια καταδίκη είχε με σαφήνεια διατυπωθεί, ελάχιστα η τρομερή σημασία της κατανοήθηκε από τα πλήθη που την άκουσαν. Προκειμένου να σχηματίσουν σαφέστερη εντύπω-

ση, ο Κύριος επιδίωξε να σκιαγραφήσει την έννοια των ειπωμένων λόγων. Ζήτησε από τον Ιερεμία να παρομοιάσει τη μοίρα του έθνους με ένα ποτήρι γεμάτο με το κρασί της θεϊκής οργής. Πρώτα με τη σειρά θα πότιζε από το ποτήρι αυτό της συμφοράς «την Ιερουσαλήμ και τας πόλεις του Ιούδα, και τους βασιλείς αυτού».Και σε άλλους, στους οποίους θα έδινε να συμμετέχουν στο ίδιο ποτήρι ήταν στο «Φαραώ βασιλέα της Αιγύπτου και τους δούλους αυτού, και τους μεγιστάνας αυτού, και άπαντα τον λαόν αυτού», και σε πολλά ακόμη έθνη της γης μέχρις ότου εκπληρωθεί ο σκοπός του Θεού. (Δείτε Ιερ. 25:).

Για να απεικονίζει ευκρινέστερα ακόμη τη φύση των εσπευσμένων κυρώσεων, ο προφήτης διατάχθηκε να φέρει «τινάς εκ των πρεσβυτέρων του λαού και εκ των πρεσβυτέρων των ιερέων» και να εξέλθει «εις την φάραγγα του υιού Εννόμ», όπου, αφού θα έκανε μια ανασκόπηση της αποστασίας του Ιούδα, θα καταθρυμμάτιζε ένα πήλινο λαγήνι του κεραμέα, δηλώνοντας από μέρους του Κυρίου, του οποίου ήταν υπηρέτης, «Ούτω θέλει συντρίψει τον λαόν τούτον και την πόλιν ταύτην, καθώς συντρίβει τις το αγγείον του κεραμέως, το οποίον δεν δύναται να διορθωθή πλέον.» Ο προφήτης έκανε όπως διατάχθηκε. Κατόπιν, επιστρέφοντας στην πόλη, στάθηκε στην αυλή του ναού και ανήγγειλε σε επήκοο όλου του λαού: «Ούτω λέγει Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Ιδού, θέλω φέρει επί την πόλιν ταύτην, και επί πάσας τας κώμας αυτής, πάντα τα κακά όσα ελάλησα κατ'αυτής. Διότι εσκλήρυναν τον τράχηλον αυτών, ώστε να μη ακούσωσι τον λόγον Μου.» (Δείτε. Ιερ. 19:).

Αντί να οδηγήσουν σε εξομολόγηση και σε μετάνοια, τα λόγια του προφήτη διέγειραν τον εξοργισμό των ανωτέρων κυβερνητικών επιτρόπων, με αποτέλεσμα να στερηθεί ο Ιερεμίας την ελευθερία του. Μολονότι φυλακισμένος και με ποδόδεσμα, ο προφήτης εξακολουθούσε να μεταδίδει τις αγγελίες του ουρανού σ'εκείνους που πλησίαζαν. Η φωνή του δεν μπορούσε να σιγήσει με τον κατατρεγμό. Ο λόγος της αλήθειας, έλεγε, «ήτο εν τη καρδία μου ως καιόμενον πυρ περικεκλεισμένον εν τοις οστέοις μου, και απέκαμον χαλινώνων εμαυτόν, και δεν ηδυνάμην πλέον.» (Ιερ. 20:9).

Στον καιρό αυτό περίπου ο Κύριος διέταξε τον Ιερεμία να καταχωρήσει γραπτώς τα μηνύματα που ήθελε να μεταδώσει σ'εκείνους για τη σωτηρία των οποίων η συμπονετική καρδιά του έτρεφε ασταμάτητη λαχτάρα. Ο Κύριος πρόσταξε στο δούλο Του:

35. Προσέγγιση της καταστροφής

«Λάβε εις σεαυτόν τόμον βιβλίου, και γράψον εν αυτώ πάντας τους λόγους τους οποίους ελάλησα προς σε κατά του Ισραήλ και κατά του Ιούδα, και κατά πάντων των εθνών, αφ'ης ημέρας ελάλησα προς σε, από των ημερών του Ιωσίου, έως της ημέρας ταύτης. Ίσως ακούσει ο οίκος Ιούδα πάντα τα κακά, τα οποία Εγώ βουλεύομαι να κάμω εις αυτούς, ώστε να επιτρέψωσιν έκαστος από της οδού αυτής της πονηράς, και να συγχωρήσω την ανομίαν αυτών και την αμαρτίαν αυτών.» (Ιερ. 36: 2,3).

Υπακούοντας στην εντολή αυτή, ο Ιερεμίας ζήτησε τη βοήθεια ενός πιστού φίλου του, του Βαρούχ του γραμματέα, και υπαγόρευσε «πάντας τους λόγους του Κυρίου, τους οποίους ελάλησε προς αυτόν.» (Ιερ. 36:4). Οι λόγοι καταγράφηκαν προσεκτικά σ'ένα τόμο περγαμηνής και αποτελούσαν μια αυστηρή επίπληξη της αμαρτίας, μια προειδοποίηση για το αναπόφευκτο επακόλουθο της συνεχιζόμενης αποστασίας, και μια σοβαρή έκκληση για την αποκήρυξη της αμαρτίας.

΄Οταν το γράμμα τελείωσε, ο Ιερεμίας που περίμενε φυλακισμένος, έστειλε το Βαρούχ να διαβάσει τον τόμο μπροστά στα πλήθη τα συγκεντρωμένα στο ναό με την ευκαιρία μιας εθνικής νηστείας, «εν τω πέμπτω έτει του Ιωακείμ, υιού του Ιωσίου βασιλέως του Ιούδα, εν τω εννάτω μηνί». Ο προφήτης είπε: «Ίσως η δέησις αυτών φθάση ενώπιον του Κυρίου, και επιστρέψωσιν έκαστος από της οδού αυτού της πονηράς. Διότι μέγας είναι ο θυμός και η οργή, την οποίαν ο Κύριος ελάλησε κατά του λαού τούτου.» (Ιερ. 36:9,7).

Ο Βαρούχ υπάκουσε και ο τόμος αναγνώσθηκε μπροστά σε όλο το λαό Ιούδα. Μετά από αυτό οι άρχοντες κάλεσαν το γραμματέα να τους διαβάσει τα λόγια εκείνα. ΄Ακουγαν με μεγάλο ενδιαφέρον και υποσχέθηκαν να πληροφορήσουν το βασιλιά για όσα είχαν ακούσει. Συμβούλεψαν όμως το γραμματέα να κρυφθεί, επειδή φοβόνταν ότι ο βασιλιάς θα απέρριπτε τη μαρτυρία και θα ζητούσε να θανατώσει αυτούς που ετοίμασαν και μετέδωσαν την αγγελία.

΄Οταν ο βασιλιάς πληροφορήθηκε από τους άρχοντες αυτά που τους είχε αναγνώσει ο Βαρούχ, διέταξε να φέρουν αμέσως τον τόμο μπροστά του και να τον διαβάσουν σε επήκοό του. Ένας από τους βασιλικούς ακολούθους, Ιουδεί το όνομα, έφερε τον τόμο και άρχισε να διαβάζει τα επιπληκτικά και προειδοποιητικά του περιεχόμενα. ΄Ηταν χειμώνας, και ο βασιλιάς και οι κυβερνη-

τικοί εκπρόσωποι, οι άρχοντες του Ιούδα είχαν συγκεντρωθεί γύρω από μια αναμμένη εστία. Μόλις ένα μικρό μέρος είχε προλάβει να διαβασθεί, ο βασιλιάς, αντί να τρέμει για τον κίνδυνο που πλανιόταν επάνω από το κεφάλι του και επάνω από το λαό του, άρπαξε τον τόμο και σ'ένα ξέσπασμα οργής «έκοπτε αυτό διά μαχαιριδίου του γραμματέως και έρριπτε εις το πυρ επί της εστίας, εωσού κατηναλώθη άπας ο τόμος». (Ιερ. 36:23).

Ούτε ο βασιλιάς ούτε οι άρχοντες «δεν ετρόμαξαν, ουδέ διέσχισαν τα ιμάτια αυτών». Αν και μερικοί από τους άρχοντες «εμεσίτευον προς τον βασιλέα να μη καύση τον τόμον, δεν ήκουσεν αυτούς.» Αφού το γραπτό καταστράφηκε, η οργή του βασιλιά στράφηκε κατά του Ιερεμία και του Βαρούχ, και έστειλε αμέσως να τους συλλάβουν. «Πλην ο Κύριος έκρυψεν αυτούς.» (Ιερ. 36:24-26).

Εφιστώντας την προσοχή των προσκυνητών του ναού και των αρχόντων του βασιλιά στις γραπτές παραινέσεις που περιέχονταν στον εμπνευσμένο τόμο, ο Θεός μεγαλόψυχα επιδίωκε να ειδοποιήσει το λαό του Ιούδα για το καλό τους. Είπε: «Ίσως ακούση ο οίκος Ιούδα πάντα τα κακά, τα οποία Εγώ βούλομαι να κάμω εις αυτούς, ώστε να επιστρέψωσιν έκαστος από της οδού αυτού της πονηράς, και να συγχωρήσω την αμαρτίαν αυτών.» (Ιερ. 36:3). Ο Θεός λυπάται τους ανθρώπους που αγωνίζονται μέσα στην τύφλωση της διαστροφής. Επιζητεί να διαφωτίσει τη σκοτισμένη αντίληψη στέλλοντας επιπλήξεις και απειλές που σκοπό έχουν να κάνουν και αυτούς ακόμη τους πιο επηρμένους να συναισθανθούν την άγνοιά τους και να θρηνήσουν για τα σφάλματά τους. Προσπαθεί να κάνει τους αυτάρεσκους να νιώσουν δυσαρέσκεια για τα ματαιόδοξα επιτεύγματά τους και να αναζητήσουν την πνευματική ευλογία, διατηρώντας στενή σχέση με τον ουρανό.

Το σχέδιο του Θεού δεν είναι να στέλνει αγγελιοφόρους για να ευχαριστούν και να κολακεύουν τους αμαρτωλούς. Δε στέλνει αγγελίες ειρήνης για να αποκοιμίσει τους ανόσιους σε μια αισθησιακή ασφάλεια. Αντί γι'αυτό πιέζει δυνατά τη συνείδηση του ενόχου, διαπερά την ψυχή του με τα αιχμηρά βέλη της συναίσθησης της ενοχής. Λειτουργικοί άγγελοι τους παρουσιάζουν τις τρομερές κρίσεις του Θεού, έτσι που να αισθανθούν βαθύτερα την ανάγκη και να προκαλέσουν την αγωνιώδη εκείνη κραυγή: «Τί πρέπει να κάμω διά να σωθώ;» (Πράξ. 16:30). Το Χέρι όμως που ταπεινώνει μέχρις εδάφους, που επιτιμά την αμαρτία και εκμηδε-

νίζει την περηφάνια και τη φιλοδοξία, είναι το ίδιο εκείνο Χέρι που ανυψώνει το μετανοημένο, τον τραυματισμένο άνθρωπο. Με βαθιά συμπόνια, Εκείνος που επιτρέπει να επέλθει η τιμωρία, ρωτάει: «Τί θέλεις να σοι κάμω:» (Μάρκ 10:51).

΄Οταν ο άνθρωπος αμαρτήσει προς ένα άγιο και φιλεύσπλαχνο Θεό, δεν μπορεί να ακολουθήσει καλύτερη πορεία από του να μετανοήσει ειλικρινά και να ομολογήσει τα σφάλματά του με δάκρυα και με πόνο ψυχής. Νά, τι ζητάει ο Θεός από αυτόν. Δε δέχεται τίποτε άλλο από μια συντριμμένη καρδιά και ένα ταπεινό πνεύμα. Αλλά ο βασιλιάς Ιωακείμ και οι μεγιστάνες του με την υπεροψία και την περηφάνια τους απέρριψαν την πρόσκληση του Θεού. Δε θέλησαν να ακούσουν την προειδοποίηση και να μετανοήσουν.

Η φιλεύσπλαχνη ευκαιρία που τους προσφέρθηκε με τον ιερό τόμο που κάηκε, ήταν η τελευταία τους. Ο Θεός είχε γνωστοποιήσει ότι αν εκείνη τη φορά θα αρνούντο να ακούσουν τη φωνή Του, θα τους ανάγκαζε να υποστούν τρομερή ανταπόδοση. Αυτοί αρνήθηκαν να ακούσουν και Εκείνος πρόφερε τις τελευταίες τιμωρίες Του κατά του Ιούδα, και θα επιφύλασσε ιδιαίτερη οργή για τον άνθρωπο που είχε αγέρωχα ορθώσει τον εαυτό του κατά του Παντοδυνάμου.

> «Ούτω λέγει Κύριος περί του Ιωακείμ του βασιλέως του Ιούδα, Δεν θέλει έχει καθήμενον επί του θρόνου του Δαβίδ, και το πτώμα αυτού θέλει εκριφθή την ημέραν εις το καύμα και την νύκτα εις τον πάγον. Και θέλω παιδεύσει αυτόν, και το σπέρμα αυτού, και τους δούλους αυτού διά την ανομίαν αυτών. Και θέλω φέρει επ'αυτούς και επί τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, και επί τους ανθρώπους του Ιούδα, πάντα τα κακά τα οποία ελάλησα προς αυτούς.» (Ιερ. 36:30,31).

Η υπόθεση δεν έληξε με το κάψιμο του τόμου. Τα γραπτά λόγια ήταν ευκολότερο να εξαφανισθούν από ό,τι η μομφή και η ειδοποίηση που περιέχονται σ'αυτά καθώς και η καλπάζουσα τιμωρία που είχε εξαγγείλει ο Θεός εναντίον του αποστάτη Ισραήλ. Αλλά και ο καμένος τόμος επρόκειτο να αναπαραχθεί. Διέταξε στο δούλο Του ο Κύριος: «Λάβε πάλιν εις σεαυτόν άλλον τόμον και γράψον εν αυτώ πάντας τους προτέρους λόγους, οίτινες ήσαν εν τω πρώτω τόμω, τον οποίον κατέκαυσεν ο Ιωακείμ ο βασιλεύς του Ιούδα.» Το κατάστιχο των προφητειών που αφορούσαν τον Ιούδα και την Ιερουσαλήμ, είχε γίνει στάχτη. Τα λόγια του όμως εξακολουθούσαν να ζουν στην καρδιά του Ιερεμία ως

«καιόμενον πυρ» (Ιερ. 20:9), και στον προφήτη δόθηκε το δικαίωμα να ξαναδημιουργήσει αυτό που η οργή του ανθρώπου ευχαρίστως θα είχε καταστρέψει.

Παίρνοντας καινούριο τόμο, ο Ιερεμίας τον παρέδωσε στο Βαρούχ, ο οποίος «έγραψεν εν αυτώ εκ στόματος Ιερεμίου πάντας του λόγους του βιβλίου το οποίον κατέκαυσεν εν πυρί Ιωακείμ ο βασιλεύς του Ιούδα. Και έτι προσετέθησαν εις αυτούς πολλοί λόγοι.» (Ιερ. 36:28,32). Η οργή του ανθρώπου είχε προσπαθήσει να εμποδίσει τους μόχθους του προφήτη του Θεού. Τα ίδια όμως μέσα με τα οποία ο Ιωακείμ επιχείρησε να περιστείλει την επιρροή του δούλου του Κυρίου, παραχωρούσαν καινούρια ευκαιρία για τη διασάφηση των θεϊκών απαιτήσεων.

Το αντιδραστικό πνεύμα κατά της μομφής το οποίο κατέληξε στην καταδίωξη και στη φυλάκιση του Ιερεμία, υπάρχει και σήμερα. Πολλοί αρνούνται να δώσουν προσοχή στις επανειλημμένες προειδοποιήσεις, προτιμώντας μάλλον να ακούουν ψευδείς δασκάλους οι οποίοι κολακεύουν τη ματαιοδοξία τους και παραβλέπουν τα σφάλματά τους. Στην ημέρα της θλίψης, τα άτομα αυτά δε θα έχουν σίγουρο καταφύγιο, δε θα λάβουν βοήθεια από τον ουρανό.

Οι εκλεκτοί υπηρέτες του Θεού πρέπει να αντιμετωπίζουν με θάρρος και υπομονή τις δοκιμασίες και τα βάσανα που τους βρίσκουν εξαιτίας των κατηγοριών, της αμέλειας και της διαστρέβλωσης των γεγονότων. Πρέπει να συνεχίσουν να εκτελούν το έργο που ο Θεός τους ανέθεσε να κάνουν, έχοντας πάντοτε υπόψη ότι οι προφήτες του παλαιού καιρού και ο Σωτήρας της ανθρωπότητας και οι απόστολοί Του υπέμειναν και αυτοί την κακομεταχείριση και τον κατατρεγμό χάρη του Λόγου,

Η πρόθεση του Θεού ήταν να δώσει ο Ιωακείμ προσοχή στις συμβουλές του Ιερεμία ώστε να κερδίσει την εύνοια του Ναβουχοδονόσορ και να γλιτώσει από μεγάλη θλίψη. Ο νεαρός βασιλιάς είχε κάνει ένορκη αφοσίωση υπηκόου στον ηγεμόνα της Βαβυλώνας, και εάν είχε μείνει πιστός στην υπόσχεσή του, θα είχε κερδίσει το σεβασμό των ειδωλολατρών, και αυτό θα παρουσίαζε πολύτιμες ευκαιρίες για τη μεταλλαγή ψυχών.

Περιφρονώντας τα σπάνια προνόμια που του προσφέρονταν, ο βασιλιάς του Ιούδα θεληματικά ακολούθησε την πορεία που ο ίδιος διάλεξε. Παρέβηκε το λόγο τιμής που είχε δώσει στο βαβυλώνιο ηγέτη, και επαναστάτησε. Αυτό έφερε τον ίδιο και το βασίλειό του σε πολύ δυσμενή θέση. Εναντίον του εξαπολύθηκαν «τα

τάγματα των Χαλδαίων, και τα τάγματα των Συρίων, και τα τάγματα των υιών Αμμών» που αυτός δεν είχε τη δυνατότητα να εμποδίσει, ώστε η χώρα να μη κατακλυσθεί από τους επιδρομείς αυτούς. (Β΄ Βασ. 24:2). Σε λίγα χρόνια τερμάτισε την ολέθρια βασιλεία του μέσα στο αίσχος, απορριμμένος από τον Ουρανό, μισούμενος από το λαό του και περιφρονημένος από τους άρχοντες της Βαβυλώνας, των οποίων την εμπιστοσύνη είχε προδώσει. Και όλα αυτά ήταν το αποτέλεσμα του μοιραίου λάθους να απορρίψει το σκοπό του Θεού όπως του είχε αποκαλυφθεί από τον υποδειχθέντα αγγελιοφόρο Του.

Ο Ιωαχείν - γνωστός και με την προσωνυμία Ιεχωνίας ή Χονίας - γιος του Ιωακείμ, είχε καταλάβει το θρόνο του τρεις μόνο μήνες και δέκα μέρες πριν να παραδοθεί στα στρατεύματα των Χαλδαίων, τα οποία είχαν αναλάβει την πολιορκία της καταδικασμένης πόλης εξαιτίας της ανταρσίας του βασιλιά του Ιούδα. Στην περίπτωση αυτή ο Ναβουχοδονόσορ «μετώκισε τον Ιωαχείν εις την Βαβυλώνα, και την μητέρα του βασιλέως, και τας γυναίκας του βασιλέως, και τους ευνούχους αυτού, τους δυνατούς της γης», ανερχόμενους σε αρκετές χιλιάδες, μαζί με τους «ξυλουργούς και σιδηρουργούς χιλίους». Με αυτούς ο βαβυλώνιος βασιλιάς πήρε ακόμη «πάντας τους θησαυρούς του οίκου του Κυρίου και τους θησαυρούς του οίκου του βασιλέως.» (Β΄Βασ. 24:15,16,13).

Με ανακομμένη τη δύναμή του και στερημένο από τη ρώμη των ανδρών και από τους θησαυρούς του, μολαταύτα το βασίλειο του Ιούδα εξακολουθούσε να υφίσταται με ανεξάρτητη κυβέρνηση. Ο Ναβουχοδονόσορ έβαλε επικεφαλής το Ματθανία, ένα νεότερο γιο του Ιωσία, που τον μετονόμασε Σεδεκία.

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

Στην αρχή της ηγεμονίας του ο Σεδεκίας απολάμβανε απόλυτη εμπιστοσύνη από μέρους του βασιλιά της Βαβυλώνας και για έμπιστο σύμβουλο του είχε τον προφήτη Ιερεμία. Αν ακολουθούσε μια έντιμη στάση έναντι των Βαβυλωνίων και αν έδινε προσοχή στις αγγελίες του Κυρίου μέσο του Ιερεμία, θα είχε εξασφαλίσει το σεβασμό πολλών που κατείχαν περίοπτες θέσεις και θα είχε την ευκαιρία να τους μεταδώσει την επίγνωση του αληθινού Θεού. Με τον τρόπο αυτόν οι αιχμάλωτοι εξόριστοι ήδη στη Βαβυλώνα θα βρίσκονταν σε προνομιούχο θέση και θα απολάμβαναν πολλές ελευθερίες. Το όνομα του Θεού θα έχαιρε εκτίμησης σε μέρη μακρινά, ενώ εκείνοι που είχαν απομείνει στη γη Ιούδα, θα είχαν αποφύγει τις τρομερές συμφορές που τους βρήκαν στο τέλος.

Μέσο του Ιερεμία, ο Σεδεκίας και όλος ο λαός Ιούδα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που είχαν απαχθεί και μεταφερθεί στη Βαβυλώνα, νουθετήθηκαν να υποταγούν ήρεμα στην προσωρινή ηγεσία των κατακτητών τους. Ήταν πολύ σημαντικό να επιδιώξουν οι αιχμάλωτοι την ειρήνη της χώρας στην οποία είχαν φερθεί. Αυτό όμως ήταν αντίθετο με την απόκλιση της ανθρώπινης καρδιάς. Και ο Σατανάς, επωφελούμενος από τις περιστάσεις, έκανε να εμφανισθούν ψευδοπροφήτες μεταξύ του λαού, τόσο στην Ιερουσαλήμ όσο και στη Βαβυλώνα, οι οποίοι ανήγγειλαν ότι ο ζυγός της σκλαβιάς σε λίγο θα συντριβόταν και η προηγούμενη αίγλη του έθνους θα αποκαθίστατο.

Το να δώσουν προσοχή σε τέτοιες βαυκαλιστικές προφητείες, θα μπορούσε να οδηγήσει το βασιλιά και τους εξόριστους να κάνουν ορισμένες αψυχολόγητες κινήσεις και θα ανέτρεπε τα ευσπλαχνικά σχέδια του Θεού για το καλό τους. Για να μην υποκινηθεί καμιά εξέγερση και επακολουθήσει κάποια μεγάλη συμφορά, ο Κύριος διέταξε τον Ιερεμία να αντιμετωπίσει την κρίση

χωρίς χρονοτριβή, ειδοποιώντας το βασιλιά του Ιούδα για το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της ανταρσίας. Επίσης, στους αιχμαλώτους στάλθηκε γραπτή η νουθεσία να μην παραπλανηθούν περιμένοντας σύντομα την απολύτρωσή τους. «Ας μη απατώσιν υμάς οι προφήται υμών και οι μάντεις υμών, οι εν μέσω υμών», τους παρότρυνε. (Ιερ. 29: 8). Πάνω σ'αυτό έγινε και η μνεία του προγραμματισμού του Κυρίου να αποκαταστήσει τον Ισραήλ έπειτα από εβδομήντα χρόνια αιχμαλωσίας όπως είχε προλεχθεί από τους απεσταλμένους Του.

Με πόση τρυφερή συμπόνια πληροφορούσε ο Θεός τον αιχμάλωτο λαό Του για τα σχέδιά Του για τον Ισραήλ! Ήξερε ότι αν αυτοί πείθονταν από ψευδοπροφήτες να αποβλέπουν σε μια σύντομη απελευθέρωση, η θέση τους στη Βαβυλώνα θα δυσχεραινόταν πολύ. Οποιαδήποτε διαδήλωση ή εξέγερση από μέρους τους θα προκαλούσε την επαγρύπνηση και τη σκληρότητα των χαλδαϊκών αρχών και θα οδηγούσε σε μεγαλύτερο περιορισμό των ελευθεριών τους. Αυτό θα κατέληγε στην κακουχία και στην καταστροφή, ενώ ο Θεός ήθελε να υποταχθούν σιωπηλά στη μοίρα τους και να καταστήσουν τη δουλεία τους όσο γινόταν πιο υποφερτή. Η συμβουλή Του γι'αυτούς ήταν:

> «Οικοδομήσατε οίκους και κατοικήσατε, και φυτεύσατε κήπους και φάγετε τον καρπόν αυτών . . . Και ζητήσατε την ειρήνην της πόλεως, όπου Εγώ σας έκαμον να φερθήτε αιχμάλωτοι, και προσεύχεσθε υπέρ αυτής προς τον Κύριον, διότι εν τη ειρήνη αυτής θέλετε έχει ειρήνην.» (Ιερ. 29:5-7).

Ανάμεσα στους ψευδείς δασκάλους της Βαβυλώνας ήταν δύο άνδρες που παρίσταναν τον άγιο, αλλά που ζούσαν διεφθαρμένη ζωή. Ο Ιερεμίας είχε καταδικάσει την κακή στάση αυτών των ανθρώπων και είχε προειδοποιήσει για τον κίνδυνο που διέτρεχαν.

Αυτοί, οργισμένοι για την επίπληξη που τους έγινε, προσπάθησαν να εναντιωθούν στο έργο του πραγματικού προφήτη διεγείροντας το λαό, να δυσφημίσουν τα λόγια του και να αντιδράσουν στη συμβουλή του Θεού όσον αφορά την υποταγή τους στο βασιλιά της Βαβυλώνας. Ο Θεός υπέδειξε μέσο του Ιερεμία ότι αυτοί οι ψευδοπροφήτες θα παραδίδονταν στα χέρια του Ναβουχοδονόσορ και θα φονεύονταν μπροστά στα μάτια του. Λίγο αργότερα η πρόρρηση αυτή εκτελέσθηκε κατά γράμμα.

Μέχρι το τέλος του κόσμου θα παρουσιάζονται άνθρωποι που θα δημιουργούν σύγχυση και ανταρσία, προερχόμενοι από εκεί-

νους που διατείνονται ότι είναι αντιπρόσωποι του αληθινού Θεού. Εκείνοι που προφητεύουν ψέματα, θα ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να μη παίρνουν την αμαρτία στα σοβαρά. Όταν φανούν τα τρομερά αποτελέσματα των κακών τους πράξεων, θα προσπαθήσουν όσο μπορούν να κάνουν υπεύθυνο των δυσχερειών τους εκείνον που τους προειδοποίησε πιστά, όπως ακριβώς οι Ιουδαίοι κατηγόρησαν τον Ιερεμία για τις κακοτυχίες τους. Με την ίδια όμως ακρίβεια που τα λόγια του Κυρίου μέσο του προφήτη Του δικαιώθηκαν στην αρχαιότητα, θα δικαιωθεί και η βεβαιότητα των αγγελιών Του στη σημερινή εποχή.

Από μιας αρχής ο Ιερεμίας είχε ακολουθήσει αμετάβλητη πορεία συμβουλεύοντας υποταγή στους Βαβυλωνίους. Η συμβουλή αυτή δεν είχε δοθεί μόνο στον Ιούδα αλλά και σε πολλά από τα τριγύρω έθνη. Στο πρώτο μέρος της βασιλείας του Σεδεκία, πρεσβευτές από τους ηγεμόνες του Εδώμ, του Μωάβ, της Τύρου και άλλων κρατών, είχαν επισκεφθεί το βασιλιά του Ιούδα για να μάθουν αν, κατά τη γνώμη του, ο καιρός ήταν κατάλληλος για ένα συνασπισμό μεταξύ τους για την καταπολέμηση του βασιλιά της Βαβυλώνας. Ενώ οι πρεσβευτές αυτοί περίμεναν απάντηση, ο λόγος του Κυρίου ήρθε στον Ιερεμία δηλώνοντας:

> «Κάμε εις σεαυτόν δεσμά, και ζυγούς, και επίθες αυτά επί τον τράχηλόν σου. Και πέμψον αυτά προς τον βασιλέα του Εδώμ, και προς τον βασιλέα του Μωάβ, και προς τον βασιλέα των υιών Αμμών, και προς τον βασιλέα της Τύρου, και προς τον βασιλέα της Σιδώνος, διά χειρός των μηνυτών των ερχομένων εις την Ιερουσαλήμ προς τον Σεδεκίαν βασιλέα του Ιούδα.» (Ιερ. 27:2,3).

Ο Ιερεμίας έλαβε εντολή να νουθετήσει τους πρέσβεις να πληροφορήσουν τους ηγέτες τους ότι ο Θεός τούς είχε παραδώσει όλους στα χέρια του Ναβουχοδονόσορ, του βασιλιά της Βαβυλώνας, και ότι αυτοί επρόκειτο να δουλέψουν «εις αυτόν και εις τον υιόν αυτού, και εις τον υιόν του υιού αυτού, εωσού έλθη ο καιρός της γης και αυτού.» (Ιερ. 27:7).

Οι πρεσβευτές νουθετήθηκαν επιπλέον να δηλώσουν στους αρχηγούς τους ότι αν αρνούντο να δουλέψουν στο βασιλιά της Βαβυλώνας, θα τιμωρούντο «εν μαχαίρα, και εν πείνη, και εν λοιμώ» μέχρι που θα εξολοθρεύονταν. Ιδιαίτερα έπρεπε να απορρίψουν τη διδασκαλία των ψευδοπροφητών που θα τους συμβούλευαν διαφορετικά. Ο Κύριος δήλωσε:

«Μη ακούετε τους προφήτας σας, μήτε τους μάντεις σας, μήτε τους ενυπνιαστάς σας, μήτε τους μάγους σας, οίτινες λαλούσι προς εσάς, λέγοντες, Δεν θέλετε δουλεύσει εις τον βασιλέα της Βαβυλώνος. Διότι αυτοί προφητεύουσι ψεύδος προς εσάς διά να σας απομακρύνωσιν από της γης σας, και διά να σας διώξω και να απολεσθήτε. Το δε έθνος το οποίον υποβάλλει τον τράχηλον αυτού υπό τον ζυγόν του βασιλέως της Βαβυλώνος, και δουλεύει εις αυτόν, εκείνο θέλω αφήσει να μείνη ακόμη εν τη γη αυτού, λέγει Κύριος. Και θέλει εργάζεσθαι αυτήν και κατοικεί εν αυτή.» (Ιερ. 27:8-11).

Η ελαφρότερη τιμωρία που ένας ευσπλαχνικός Θεός μπορούσε να επιβάλει σ'ένα τόσο επαναστατικό λαό, ήταν η υποταγή στον αρχηγό της Βαβυλώνας. Αν όμως θα καταπολεμούσαν το διάταγμα αυτό της δουλείας, θα γνώριζαν τοτε την ολοσχερή δριμύτητα της τιμωρίας Του.

Η έκπληξη του συνελθόντος συμβουλίου των εθνών δεν είχε όρια όταν ο Ιερεμίας, φέροντας στο λαιμό του το ζυγό της υποταγής, τους γνωστοποίησε το θέλημα του Θεού.

Παρά την αποφασιστική αντίδραση, ο Ιερεμίας υποστήριζε ακλόνητα την πολιτική κατεύθυνση της υποταγής. Πρωτοστάτης μεταξύ εκείνων που τολμούσαν να εναντιωθούν στη συμβουλή του Κυρίου ήταν ο Ανανίας, ένας ψευδοπροφήτης εναντίον του οποίου ο λαός είχε προειδοποιηθεί. Νομίζοντας ότι με αυτό θα κέρδιζε την εύνοια του βασιλιά και της βασιλικής αυλής, ύψωσε φωνή διαμαρτυρίας, δηλώνοντας ότι ο Θεός τού είχε δώσει λόγια ενθαρρυντικά για τους Ιουδαίους. Είπε:

«Ούτως είπεν ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, λέγων, Συνέτριψα τον ζυγόν του βασιλέως της Βαβυλώνος. Εν τω διαστήματι δύο ολοκλήρων ετών θέλω επαναφέρει εις τον τόπον τούτον πάντα τα σκεύη του οίκου του Κυρίου, τα οποία Ναβουχοδονόσορ ο βασιλεύς της Βαβυλώνος έλαβεν εκ του τόπου τούτου, και έφερεν αυτά εις την Βαβυλώνα. Και εις τον τόπον τούτον θέλω επαναφέρει, λέγει Κύριος, Ιεχονίαν τον υιόν του Ιωακείμ τον βασιλέα του Ιούδα, και πάντας τους αιχμαλώτους του Ιούδα οίτινες εφέρθησαν εις την Βαβυλώνα. Διότι θέλω συντρίψει τον ζυγόν του βασιλέως της Βαβυλώνος.» (Ιερ. 28:2-4).

Ο Ιερεμίας παρουσία των ιερέων και του λαού, τους παρακαλούσε ένθερμα να υποταχθούν στο βασιλιά της Βαβυλώνας για το ορισμένο από το Θεό χρονικό διάστημα. Ανέφερε στους άν-

δρες του Ιούδα τις προφητείες του Ωσηέ, του Αββακούμ, του Σοφονία και άλλων, των οποίων οι επιπλήξεις και οι προειδοποιήσεις ήταν όμοιες με τις δικές του. Τους ανέφερε γεγονότα που είχαν μεσολαβήσει ως αποτέλεσμα των προφητειών της θεϊκής ανταπόδοσης για την εμμονή στην αμαρτία. Στο παρελθόν οι τιμωρίες του Θεού είχαν επέλθει στους αμετανόητους σε ακριβή εκπλήρωση του σκοπού Του, όπως τους είχε κάνει γνωστό με τους απεσταλμένους Του.

Ο Ιερεμίας πρότεινε καταλήγοντας: «Ο προφήτης όστις προφητεύει περί ειρήνης, όταν ο λόγος του προφήτου εκπληρωθή, τότε θέλει γνωρισθή ο προφήτης, ότι αληθώς απέστειλεν αυτόν ο Κύριος.» (Ιερ. 28:9). Αν ο Ισραήλ αποτολμούσε να κάνει αυτό, η μελλοντική εξέλιξη των πραγμάτων θα έδινε την οριστική απόδειξη για το ποιος ήταν ο πραγματικός προφήτης.

Τα λόγια του Ιερεμία που συνιστούσαν υποταγή, διέγειραν στον Ανανία μια τολμηρή πρόκληση για την αξιοπιστία της δοθείσας αγγελίας. Παίρνοντας το συμβολικό ζυγό που ο Ιερεμίας έφερε στον τράχηλό του, ο Ανανίας τον έσπασε λέγοντας:

> «Ούτω λέγει Κύριος, Κατά τούτον τον τρόπον θέλω συντρίψει τον ζυγόν του Ναβουχοδονόσορ βασιλέως της Βαβυλώνος από του τραχήλου πάντων των εθνών, εν τω διαστήματι δύο ολοκλήρων ετών.»
>
> «Και ο προφήτης Ιερεμίας υπήγε την οδόν αυτού.» (Ιερ. 28: 11).

Ήταν φανερό ότι ο προφήτης δεν μπορούσε να κάνει τίποτε περισσότερο, παρά να αποσυρθεί από τη σκηνή του ανταγωνισμού. Στον Ιερεμία όμως δόθηκε άλλη μια αγγελία.

> «Ύπαγε και ειπέ προς τον Ανανίαν, λέγων, Ούτω λέγει Κύριος, Συ συνέτριψας τους ζυγούς τους ξυλίνους, αλλ'αντί τούτων θέλεις κάμει ζυγούς σιδηρούς. Διότι ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Ζυγόν σιδηρούν έθεσα επί τον τράχηλον πάντων τούτων των εθνών, διά να δουλεύωσιν εις τον Ναβουχοδονόσορ τον βασιλέα της Βαβυλώνος, και θέλουσι δουλεύσει εις αυτόν . . . Τότε είπεν Ιερεμίας ο προφήτης προς τον Ανανίαν τον προφήτην, Άκουσον τώρα, Ανανία, δεν σε απέστειλεν ο Κύριος, αλλά συ κάμνεις τον λαόν τούτον να ελπίζει εις το ψεύδος. Διά τούτο, ούτω λέγει Κύριος, Ιδού Εγώ θέλω σε απορρίψει από προσώπου της γης. Εν τούτω τω έτει θέλεις αποθάνει, διότι ελάλησας στασιασμόν

κατά του Κυρίου.» «Και απέθανεν Ανανίας ο προφήτης εν εκείνω τω έτει, τον έβδομον μήνα.» (Ιερ. 28:13-17).

Ο ψευδοπροφήτης είχε ενισχύσει τη δυσπιστία του λαού προς τον Ιερεμία και την αγγελία του. Με ασέβεια είχε αυτοκηρυχθεί απεσταλμένος του Κυρίου, και υπέστη τη συνέπεια να πεθάνει. Ο Ιερεμίας τον πέμπτο μήνα προείπε το θάνατο του Ανανία, και η εκπλήρωση της προφητείας τον έβδομο μήνα απέδειξε τα λόγια του αληθινά.

Ο αναβρασμός που προκάλεσαν οι παραστάσεις των ψευδοπροφητών, εξέθεσε το Σεδεκία ως ύποπτο προδοσίας, και μόνο χάρη σε μια ταχεία και αποφασιστική από μέρους του κίνηση του επιτράπηκε να συνεχίσει τη βασιλεία του ως υποτελής. Η ευκαιρία για την κίνηση αυτή παρουσιάσθηκε όταν λίγο μετά την επιστροφή των πρεσβευτών από τα Ιεροσόλυμα στα γειτονικά τους έθνη, ο βασιλιάς του Ιούδα, συνοδευόμενος από το Σεραΐα, έναν «κοιτωνάρχη», πήγε για σημαντική αποστολή στη Βαβυλώνα. (Ιερ. 51: 59). Κατά την επίσκεψη αυτή, ο Σεδεκίας ανανέωσε την ένορκη υποταγή του στο Ναβουχοδονόσορ.

Μέσο του Δανιήλ και άλλων Εβραίων αιχμαλώτων, ο βαβυλώνιος μονάρχης είχε αποκτήσει τη γνώση για τη δύναμη και την ύπατη εξουσία του αληθινού Θεού. Και όταν ο Σεδεκίας υποσχέθηκε άλλη μια φορά να παραμείνει πιστός, ο Ναβουχοδονόσορ απαίτησε από αυτόν να επισημοποιήσει την υπόσχεση αυτή ορκιζόμενος στο όνομα του Κυρίου, του Θεού του Ισραήλ. Αν ο Σεδεκίας είχε σεβασθεί αυτή την ανανέωση της ένορκης συνθήκης του, η αφοσίωσή του θα είχε κάνει βαθιά εντύπωση στη σκέψη πολλών οι οποίοι παρακολουθούσαν τη στάση εκείνων που ισχυρίζονταν ότι σέβονται το όνομα του Θεού των Εβραίων και υπολήπτονται την τιμή Του.

Ο βασιλιάς του Ιούδα όμως λησμόνησε το μεγάλο του προνόμιο να τιμήσει το όνομα του ζώντος Θεού. Για το Σεδεκία έχει καταχωρηθεί:

> «Έπραξε πονηρά ενώπιον Κυρίου του Θεού αυτού. Δεν εταπεινώθη ενώπιον Ιερεμίου του προφήτου, λαλούντος εκ στόματος του Κυρίου. Και έτι απεστάτησεν εναντίον του βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, όστις ώρκωσεν αυτόν εις τον Θεόν. Και εσκλήρυνε τον τράχηλον αυτού, και επεισμάτωσε την καρδίαν αυτού, ώστε να μη επιστρέψη εις Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ.» (Ιερ. 36:12,13).

36. Ο τελευταίος βασιλιάς του Ιούδα

Ενώ ο Ιερεμίας εξακολουθούσε να δίνει τη μαρτυρία του στη χώρα του Ιούδα, ο προφήτης Ιεζεκιήλ εμφανίσθηκε μεταξύ των αιχμαλώτων στη Βαβυλώνα για να προειδοποιήσει και να παρηγορήσει τους εξορίστους, και επίσης για να επικυρώσει το λόγο του Κυρίου που μετέδιδε ο Ιερεμίας. Στα υπόλοιπα χρόνια της βασιλείας του Σεδεκία, ο Ιεζεκιήλ είχε σαφέστατα αποδείξει την ανοησία του να δίνει εμπιστοσύνη στις ψεύτικες προρρήσεις εκείνων που έκαναν τους αιχμαλώτους να ελπίζουν ότι σύντομα θα επανέρχονταν στην Ιερουσαλήμ. Καθοδηγήθηκε επίσης να προείπει, χρησιμοποιώντας ποικιλία συμβόλων και επιβλητικών μηνυμάτων, την πολιορκία και την ολοσχερή καταστροφή της Ιερουσαλήμ.

Τον έκτο χρόνο της ηγεμονίας του Σεδεκία ο Κύριος σε όραμα φανέρωσε στον Ιεζεκιήλ μερικά από τα βδελύγματα που διαπράττονταν στην Ιερουσαλήμ, και μέσα από την πύλη του οίκου του Κυρίου, ακόμη και στο ενδότερο της αυλής. Οι αίθουσες με τις παραστάσεις και τα είδωλα, «παν ομοίωμα ερπετών, και βδελυκτών ζώων, και πάντα τα είδωλα του οίκου Ισραήλ», όλα αυτά πέρασαν με γρήγορη συνεκδοχή μπροστά από τα έκπληκτα μάτια του προφήτη. (Ιεζ. 8:10).

Εκείνοι που όφειλαν να είναι οι πνευματικοί αρχηγοί του λαού, «οι πρεσβύτεροι του οίκου Ισραήλ», εβδομήντα τον αριθμό, παρουσιάσθηκαν να λιβανίζουν μπροστά στις ειδωλολατρικές παραστάσεις που είχαν εισχωρήσει μέσα σε κρυφές αίθουσες, εντός του ιερού χώρου της αυλής του ναού. «Ο Κύριος δεν μας βλέπει», βαυκαλίζονταν οι άνδρες του Ιούδα, ενώ καταγίνονταν με τις ειδωλολατρικές πράξεις τους. «Ο Κύριος εγκατέλιπε την γην», δήλωναν βλάσφημα. (Ιεζ. 8:11,12).

Ακόμη υπήρχαν «μεγαλύτερα βδελύγματα» να παρατηρήσει ο προφήτης. Στα πρόθυρα της πύλης που οδηγούσε στο εσωτερικό της αυλής, του παρουσιάσθηκαν γυναίκες «θρηνούσαι τον Θαμμούζ» και «εις την εσωτέραν αυλήν του οίκου του Κυρίου, . . . εν τη θύρα του ναού του Κυρίου, μεταξύ της στοάς και του θυσιαστηρίου, περίπου εικοσιπέντε άνδρες με τα νώτα αυτών προς τον ναόν του Κυρίου, και με τα πρόσωπα αυτών προς ανατολάς, προσεκύνουν τον ήλιον κατά ανατολάς.» (Ιεζ. 8:13-16).

Και τότε η ένδοξη εκείνη Ύπαρξη που συνόδευε τον Ιεζεκιήλ στο καταπληκτικό αυτό όραμα της ασέβειας σε τόπους ιερούς στη χώρα του Ιούδα, ρώτησε τον προφήτη:

«Είδες, υιέ ανθρώπου; Μικρόν είναι τούτον εις τον οίκον του Ιούδα, να κάμνωσι τα βδελύγματα τα οποία ούτοι κάμνουσιν ενταύθα; ώστε εγέμισαν την γην από καταδυναστείας, και εξέκλιναν διά να Με παροργίσωσι. Και ιδού βάλλουσι τον κλάδον εις τους μυκτήρας αυτών. Και Εγώ λοιπόν θέλω φερθή μετ'οργής. Ο οφθαλμός Μου δεν θέλει φεισθή, ουδέ θέλω ελεήσει, και όταν κράξωσιν εις τα ώτα Μου μετά φωνής μεγάλης, δεν θέλω εισακούσι αυτούς.» (Ιεζ. 8:17,18).

Μέσο του Ιερεμία ο Θεός είχε δηλώσει για τους ασεβείς ανθρώπους που αλαζονικά τολμούσαν να παρουσιασθούν στο λαό στο όνομά Του: «Ο προφήτης και ο ιερεύς εμολύνθησαν. Ναι, εν τω οίκω Μου εύρηκα τας ασεβείας αυτών.» Στην τρομερή αποδοκιμασία του Ιούδα, όπως αναφέρεται στην τελευταία αφήγηση του χρονικογράφου της βασιλείας του Σεδεκία, αυτή η κατηγορία της παραβίασης της ιερότητας του ναού επαναλαμβάνεται. Ο ιερός συγγραφέας ανέφερε: «Πάντες προσέτι οι πρώτοι των ιερέων και ο λαός ηθέτησαν καθ'υπερβολήν κατά πάντα τα βδελύγματα των εθνών, και εμίαναν τον οίκον του Κυρίου, τον οποίον ηγίασεν εν Ιερουσαλήμ.» (Ιερ. 23:11, Β΄Χρον. 36:14).

Η ημέρα του αφανισμού του βασιλείου του Ιούδα πλησίαζε γοργά. Ο Κύριος δεν μπορούσε πια να τους δώσει ελπίδα ότι οι πιο σκληρές από τις τιμωρίες Του μπορούσαν να αναβληθούν. Ρωτάει: «Σεις θέλετε μείνει λοιπόν ατιμώρητοι; Δεν θέλετε μείνει ατιμώρητοι.» (Ιερ. 25:29).

Και αυτά ακόμη τα λόγια αντιμετωπίσθηκαν με περιφρονητικούς χλευασμούς.

«Αι ημέραι μακρύνονται και πάσα η όρασις εχάθη» έλεγαν οι αμετανόητοι. Μέσο του Ιεζεκιήλ όμως αυτή η άρνηση του βέβαιου λόγου της προφητείας επικρίνεται αυστηρά Ο Κύριος ανήγγειλε:

«Θέλω κάμει την παροιμίαν ταύτην να παύση, και πλέον δεν θέλουσι παροιμιάζεσθαι αυτήν εν τω Ισραήλ, αλλ'ειπέ προς αυτούς, Πλησιάζουσιν αι ημέραι και η εκπλήρωσις πάσης οράσεως. Διότι δεν θέλει είσθαι πλέον ουδεμία όρασις ψευδής, ουδέ μάντευμα κολακευτικόν, εν μέσω του οίκου Ισραήλ. Διότι Εγώ είμαι ο Κύριος, Εγώ θέλω λαλήσει, και ο λόγος τον οποίον θέλω λαλήσει, θέλει εκτελεσθή. Δεν θέλει πλέον μακρυνθή, διότι εν ταις ημέραις υμών, οίκος αποστάτης, θέλω λαλήσει λόγον και εκτελέσει αυτόν, λέγει Κύριος ο Θεός.»

Και πάλι ο Ιεζεκιήλ έδωσε τη μαρτυρία του:

«Και έγεινε λόγος Κυρίου προς εμέ λέγων, Υιέ ανθρώπου, ιδού, ο οίκος Ισραήλ λέγουσιν, η όρασις, την οποίαν ούτος βλέπει, εκτείνεται εις ημέρας πολλάς, και προφητεύει περί χρόνων μακρών. Διά τούτο ειπέ προς αυτούς, Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός, Ουδείς των λόγων Μου θέλει πλέον μακρυνθή, αλλ'ο λόγος τον οποίον ελάλησα, θέλει εκτελεσθή, λέγει Κύριος ο Θεός.» (Ιεζ. 12:21-28)

Πρώτιστος μεταξύ εκείνων οι οποίοι οδηγούσαν στη γρήγορη καταστροφή του έθνους, ήταν ο Σεδεκίας ο βασιλιάς τους. Εγκαταλείποντας εντελώς τις εντολές του Κυρίου τις οποίες Αυτός είχε δώσει με τους προφήτες Του, λησμονώντας το χρέος της ευγνωμοσύνης που όφειλε στο Ναβουχοδονόσορ, παραβιάζοντας τον επίσημο όρκο υποταγής που είχε κάνει στο όνομα Κυρίου του Θεού του Ισραήλ, ο βασιλιάς του Ιούδα επαναστάτησε εναντίον των προφητών, εναντίον του ευεργέτη του και εναντίον του Θεού του. Βασιζόμενος στη ματαιοδοξία της δικής του σοφίας, στράφηκε για βοήθεια στον παλιό εχθρό της ευταξίας του Ισραήλ, «εξαποστείλας πρέσβεις εαυτού εις την Αίγυπτον, διά να δώσωσιν ίππους και λαόν πολύν.»

Ρώτησε ο Κύριος γι'αυτόν που είχε με τόση χυδαιότητα προδώσει κάθε ιερή παρακαταθήκη:

«Θέλει ευοδωθή; θέλει διασωθή ο πράττων ταύτα; ο παραβαίνων την συνθήκην, θέλει διασωθή; Ζω Εγώ, λέγει Κύριος ο Θεός, βεβαίως εν τω τόπω του βασιλέως του βασιλεύσαντος αυτόν, του οποίου τον όρκον κατεφρόνησε, και του οποίου την συνθήκην παρέβη, μετ'αυτού εν μέσω της Βαβυλώνος θέλει τελευτήσει. Και δεν θέλει κάμει υπέρ αυτού ουδέν εν τω πολέμω ο Φαραώ, με το δυνατόν στράτευμα και με το μέγα πλήθος . . . Διότι κατεφρόνησε τον όρκον παραβαίνων την συνθήκην. Και ιδού, επειδή, αφού έδωκε την χείρα αυτού, έπραξε ταύτα, δεν θέλει διασωθή.» (Ιεζ. 17:15-18).

Για τον βέβηλο και ασεβή ηγεμόνα η ημέρα των τελικών λογαριασμών είχε τώρα φθάσει. Ο Κύριος διέταξε: «Σήκωσον το διάδημα και αφαίρεσον το στέμμα». Δεν επρόκειτο στο εξής να επιτραπεί στον Ιούδα να έχει βασιλιά παρά μόνο όταν ο ίδιος ο Χριστός θα εγκαθίδρυε τη βασιλεία Του. Έλεγε το θεϊκό διάταγμα για το στέμμα του Δαβίδ: «Θέλω ανατρέψει, ανατρέψει, ανατρέψει αυτό, και δεν θέλει υπάρχει εωσού έλθη Εκείνος εις ον ανήκει, και εις Τούτον θέλω δώσει αυτό.» (Ιεζ. 21:25-27).

36. Ο τελευταίος βασιλιάς του Ιούδα

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΣΤΗ ΒΑΒΥΛΩΝΑ

Τον ένατο χρόνο της βασιλείας του Σεδεκία, «ήλθε Ναβουχοδονόσορ ο βασιλεύς της Βαβυλώνος, αυτός και παν το στράτευμα αυτού, κατά της Ιερουσαλήμ» (Β΄Βασ. 25:1), για να πολιορκήσει την πόλη. Για τον Ιούδα η εικόνα παρουσιαζόταν απελπιστική. Ο ίδιος ο Κύριος δήλωσε μέσο του Ιεζεκιήλ:

«Ιδού, Εγώ είμαι εναντίον σου . . . Εγώ ο Κύριος έσυρα την μάχαιράν Μου εκ της θήκης αυτής. Δεν θέλει επιστρέψει πλέον . . . Πάσα καρδία θέλει λυώσει και πάσαι αι χείρες θέλουσι παραλυθή, και παν πνεύμα θέλει λειποθυμήσει, και πάντα τα γόνατα θέλουσι ρεύσει ως ύδωρ.» «Και θέλω εκχέει την οργήν Μου επί σε, και θέλω σε παραδώσει εις χείρας ανδρών αγρίων, τεκταινόντων όλεθρον.» (Ιεζ. 21:3,5-7,31).

Οι Αιγύπτιοι επιχείρησαν να βοηθήσουν την πολιορκημένη πόλη, και οι Χαλδαίοι, για να τους απωθήσουν, εγκατέλειψαν προσωρινά την πολιορκία της ιουδαϊκής πρωτεύουσας. Η ελπίδα αναπτερώθηκε στο Σεδεκία και έστειλε έναν αγγελιοφόρο στον Ιερεμία ζητώντας του να προσευχηθεί στο Θεό για το εβραϊκό έθνος. Η τρομακτική απάντηση του προφήτη ήταν ότι οι Χαλδαίοι θα επέστρεφαν για να καταστρέψουν την πόλη. Το διάταγμα είχε εκδοθεί. Το αμετανόητο έθνος δε θα μπορούσε περισσότερο να αναστείλει τις θεϊκές τιμωρίες. Ο Κύριος ενημέρωσε το λαό Του: «Μη πλανάσθε . . . Οι Χαλδαίοι . . . δεν θέλουσιν απέλθει. Διότι και αν πατάξητε άπαν το στράτευμα των Χαλδαίων, το οποίον σας πολεμεί, και εναπολειφθώσι πεπληγωμένοι τινές μεταξύ αυτών, ούτοι θέλουσι σηκωθή έκαστος εκ της σκηνής αυτού και κατακαύσει την πόλιν εν πυρί.» (Ιερ. 37:9,10). Το υπόλοιπο του Ιούδα επρόκειτο να φερθεί σε αιχμαλωσία, για να διδαχθεί από τις αντιξοότητες τα μαθήματα που αρνήθηκε να μάθει κάτω από ευνοϊκότερες συνθήκες. Το διάταγμα αυτό του αγίου Παρατηρητή δεν επιδεχόταν καμιά έφεση.

37. Αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα

Μεταξύ των δικαίων που εξακολουθούσαν να μένουν στην Ιερουσαλήμ και που είχαν εννοήσει καλά το θεϊκό σκοπό, υπήρχαν μερικοί αποφασισμένοι να φυλάξουν μακριά από το άγγιγμα μολυσμένων χεριών την ιερή κιβωτό που περιείχε τις λίθινες πλάκες στις οποίες είχαν χαραχθεί οι εντολές του Δεκαλόγου. Και αυτό το εξετέλεσαν. Με θρήνους και με λύπη έκρυψαν την κιβωτό σε μια σπηλιά όπου επρόκειτο να παραμείνει κρυμμένη από το λαό του Ισραήλ και του Ιούδα εξαιτίας των αμαρτιών τους, και δεν επρόκειτο να αποδοθεί ξανά σ'αυτούς. Το άγιο αυτό κιβώτιο βρίσκεται ακόμη κρυμμένο. Από τότε που κρύφθηκε, δεν έχει ποτέ πειραχθεί.

Πολλά χρόνια στάθηκε ο Ιερεμίας πιστός του Θεού μάρτυρας προς το λαό. Και τώρα, ενώ η καταδικασμένη πόλη πλησίαζε να πέσει στα χέρια των ειδωλολατρών, θεώρησε το έργο του τελειωμένο και θέλησε να φύγει. Εμποδίσθηκε όμως από το γιο ενός των ψευδοπροφητών, ο οποίος ανέφερε ότι ο Ιερεμίας πήγαινε να ενωθεί με τους Βαβυλωνίους, στους οποίους επανειλημμένα είχε παροτρύνει τους Ιουδαίους να υποταχθούν. Ο προφήτης αρνήθηκε την ψευδή κατηγορία. Όμως «ωργίσθησαν οι άρχοντες κατά του Ιερεμία, και επάταξαν αυτόν, και εφυλάκισαν αυτόν.» (Ιερ. 37:15).

Οι αναπτερωμένες ελπίδες στις καρδιές των αρχόντων και του λαού, όταν τα στρατεύματα του Ναβουχοδονόσορ στράφηκαν στο νότο να αντιμετωπίσουν τους Αιγυπτίους, σε λίγο κατέρρευσαν εντελώς. Ο λόγος του Κυρίου ήταν: «Εγώ είμαι εναντίον σου, Φαραώ βασιλεύ της Αιγύπτου.» Η δύναμη της Αιγύπτου δεν ήταν παρά ένα σπασμένο καλάμι. Η θεοπνευστία είχε αναγγείλει: «Πάντες οι κατοικούντες την Αίγυπτον θέλουσι γνωρίσει ότι Εγώ είμαι ο Κύριος, διότι εστάθησαν ράβδος καλαμίνη εις τον οίκον Ισραήλ.» «Τους βραχίονας όμως του βασιλέως της Βαβυλώνος θέλω ενισχύσει, οι δε βραχίονες του Φαραώ θέλουσι πέσει, και θέλουσι γνωρίσει ότι Εγώ είμαι ο Κύριος, όταν δώσω την ρομφαίαν μου εις την χείρα του βασιλέως της Βαβυλώνος, και θέλει εκτείνει αυτήν επί την γην της Αιγύπτου.» (Ιεζ. 29:3,6, 30:25).

Ενώ οι άρχοντες του Ιούδα μάταια απέβλεπαν ακόμη στην Αίγυπτο για βοήθεια, ο βασιλιάς Σεδεκίας έχοντας κακά προαισθήματα, σκεπτόταν τον προφήτη του Θεού που είχε ριχθεί στη φυλακή. Ύστερα από πολλές ημέρες ο βασιλιάς έστειλε και του μήνυσε στα κρυφά:

«Είναι λόγος παρά Κυρίου;» Ο Ιερεμίας απάντησε: «Είναι, και είπεν, Εις την χείρα του βασιλέως της Βαβυλώνος θέλεις παραδοθή.» «Και είπεν ο Ιερεμίας προς τον βασιλέα Σεδεκίαν, Τί ημάρτησα εις σε, ή εις τους δούλους σου, ή εις τον λαόν τούτον, και με εβάλατε εις το δεσμωτήριον; Και πού είναι οι προφήται σας, οι προφητεύσαντες εις εσάς, λέγοντες, Ο βασιλεύς της Βαβυλώνος δεν θέλει ελθεί εφ'υμάς και επί την γην ταύτην; Διά τούτο άκουσον τώρα, παρακαλώ, κύριέ μου βασιλεύ. Ας γείνη δεκτή, παρακαλώ, η δέησίς μου ενώπιόν σου, και μη με επαναστρέψης εις την οικίαν Ιωνάθαν του γραμματέως, διά να μη αποθάνω εκεί.» (Ιερ. 37:17-20).

Τότε ο Σεδεκίας έδωσε την εντολή να φυλάξουν «τον Ιερεμίαν εν τη αυλή της φυλακής, και έδιδον εις αυτόν καθ'ημέραν ολίγον άρτον εκ των αρτοπωλείων, εωσού εξέλιπεν όλος ο άρτος της πόλεως. Και έμεινεν ο Ιερεμίας εν τη αυλή της φυλακής.» (Ιερ. 37:21).

Ο βασιλιάς δεν τολμούσε φανερά να δείξει εμπιστοσύνη στον Ιερεμία. Παρόλο ότι ο φόβος τον έκανε να ζητήσει εμπιστευτικά από αυτόν πληροφορίες, κατά βάθος όμως ήταν πολύ αδύνατος να αντιμετωπίσει με θάρρος την αποδοκιμασία των αρχόντων και του λαού αν θα υποτασσόταν στο αποκαλυμμένο από τον προφήτη θέλημα του Θεού. Από την αυλή της φυλακής ο Ιερεμίας εξακολουθούσε να συνιστά υποταγή στο βαβυλώνιο μονάρχη. Η προβολή αντίστασης θα σήμαινε πρόκληση για βέβαιο θάνατο. Του Κυρίου το άγγελμα για τον Ιούδα ήταν:

«Όστις κάθηται εν τη πόλει ταύτη, θέλει αποθάνει υπό μαχαίρας, υπό πείνης και υπό λοιμού, αλλ'όστις εξέλθη προ τους Χαλδαίους, θέλει ζήσει. Και η ζωή αυτού θέλει είσθαι ως λάφυρον εις αυτόν, και θέλει ζήσει.» Ρητά και κατηγορηματικά ήταν τα λόγια. Στο όνομα του Κυρίου ο προφήτης δήλωσε με τόλμη: «Η πόλις αύτη θέλει εξάπαντος παραδοθή εις την χείρα του στρατεύματος του βασιλέως της Βαβυλώνος, και θέλει κυριεύσει αυτήν.» (Ιερ. 38:2,3).

Τελικά, οι άρχοντες εξοργισμένοι από τις επανειλημμένες συμβουλές του Ιερεμία, που ήταν αντίθετος προς την αδιάλλακτη πολιτική τους για αντίσταση, υπέβαλαν μια βίαιη διαμαρτυρία στο βασιλιά, υποστηρίζοντας ότι ο προφήτης ήταν εχθρός του έθνους και ότι οι λόγοι του είχαν εξασθενίσει τα χέρια του λαού και προκάλεσαν τη δυστυχία του. Επομένως, έπρεπε αυτός να θανατωθεί.

37. Αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα

Ο άνανδρος βασιλιάς ήξερε ότι οι κατηγορίες ήταν ψευδείς. Προκειμένου όμως να καταπραΰνει εκείνους που κατείχαν περίοπτες θέσεις επιρροής στο κράτος, προσποιήθηκε ότι πίστεψε στα ψέματά τους, και παρέδωσε τον Ιερεμία στα χέρια τους για να τον κάνουν ό,τι ήθελαν. Τότε «έρριψαν αυτόν εις τον λάκκον του Μαλχίου υιού του Αμμέλεχ, τον εν τη αυλή της φυλακής, και κατεβίβασαν τον Ιερεμίαν διά σχοινίων. Και εν τω λάκκω δεν ήτο ύδωρ, αλλά βόρβορος, και εχώθη ο Ιερεμίας εις τον βόρβορον.» (Ιερ. 38:6). Ο Θεός όμως του παρουσίασε φίλους οι οποίοι παρακάλεσαν το βασιλιά γι'αυτόν και τον μετέφεραν πάλι στην αυλή της φυλακής.

Ακόμη μια φορά ο βασιλιάς έστειλε εμπιστευτικά μήνυμα στον Ιερεμία, ζητώντας του να του να αναφέρει με ειλικρίνεια την πρόθεση του Θεού για την Ιερουσαλήμ. Απαντώντας σ'αυτό ο Ιερεμίας ρώτησε: «Εάν φανερώσω τούτο προς σε, δεν θέλεις τωόντι με θανατώσει; και αν σε συμβουλεύσω, δεν θέλεις με ακούσει;» Ο βασιλιάς έκανε μια μυστική συμφωνία με τον προφήτη υποσχόμενος: «Ζη Κύριος, όστις έκαμεν εις ημάς την ψυχήν ταύτην, δεν θέλω σε θανατώσει, ουδέ θέλω σε δώσει εις την χείρα των ανθρώπων τούτων οίτινες ζητούσι την ψυχήν σου.» (Ιερ. 38:15,16).

Ήταν ακόμη ευκαιρία για το βασιλιά να δείξει προθυμία στο να προσέξει στις ειδοποιήσεις του Κυρίου και να μετριάσει έτσι με το έλεος τις τιμωρίες που ήδη είχαν αρχίσει να πέφτουν επάνω στην πόλη και στο έθνος. Το μήνυμα που δόθηκε στο βασιλιά ήταν:

> «Εάν τωόντι εξέλθης προς τους άρχοντας του βασιλέως της Βαβυλώνος, τότε η ψυχή σου θέλει ζήσει, και η πόλις αύτη δεν θέλει κατακαυθή εν πυρί, και θέλεις ζήσει συ και ο οίκος σου. Αλλ'εάν δεν εξέλθης προς τους άρχοντας του βασιλέως της Βαβυλώνος, τότε η πόλις αύτη θέλει παραδοθή εις την χείρα των Χαλδαίων, και θέλουσι κατακαύσει αυτήν εν πυρί, και συ δεν θέλεις εκφύγει εκ της χειρός αυτών.
>
> Και είπεν ο Σεδεκίας προς τον Ιερεμίαν, Εγώ φοβούμαι τους Ιουδαίους, οίτινες κατέφυγον προς τους Χαλδαίους, μήποτε με παραδώσωσιν εις την χείρα αυτών, και με εμπαίξωσι.
>
> Και είπεν ο Ιερεμίας, Δεν θελουσι σε παραδώσει. Υπάκουσον, παρακαλώ, εις την φωνήν του Κυρίου, την οποίαν εγώ λαλώ προς σε, και θέλει είσθαι καλόν εις σε, και η ψυχή σου θέλει ζήσει.» (Ιερ. 38:17-20).

37. Αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα

Έτσι, μέχρι και την τελευταία στιγμή ο Θεός έδειξε καθαρά την επιθυμία Του να κάνει έλεος σ'εκείνους που θα προτιμούσαν να υποταχθούν στις δίκαιες αξιώσεις Του. Αν ο βασιλιάς αποφάσιζε να υπακούσει, η ζωή των ανθρώπων θα είχε σωθεί και η πόλη θα είχε γλιτώσει από την ολέθρια πυρκαγιά. Αλλά νόμιζε ότι είχε απομακρυνθεί πάρα πολύ ώστε να γυρίσει τώρα πίσω. Φοβόταν τους Ιουδαίους, φοβόταν τη γελοιοποίηση, φοβόταν για τη ζωή του. Ύστερα από χρόνια ανταρσίας εναντίον του Θεού, ο Σεδεκίας θεώρησε πολύ ταπεινωτικό να πει στο λαό του: ''Δέχομαι το λόγο του Κυρίου όπως τον μετέδωσε ο προφήτης Ιερεμίας. Δεν τολμώ να επιχειρήσω πόλεμο εναντίον του εχθρού ενόψει όλων αυτών των προειδοποιήσεων.''

Με δάκρυα ο Ιερεμίας ικέτευε το Σεδεκία να γλιτώσει τον εαυτό του και το λαό του. Με αγωνία ψυχής τον διαβεβαίωνε ότι αν δεν έδινε προσοχή στην προτροπή του Θεού, δεν μπορούσε να διαφύγει ζωντανός, και ότι όλα τα υπάρχοντά του θα έπεφταν στα χέρια των Βαβυλωνίων. Ο βασιλιάς όμως είχε πάρει την κακή κατεύθυνση και δεν μπορούσε τώρα να οπισθοχωρήσει. Αποφάσισε να ακολουθήσει τη συμβουλή των ψευδοπροφητών και των ανθρώπων που ειλικρινά περιφρονούσε και που τον ειρωνεύονταν για την αδυναμία του να υποκύπτει τόσο εύκολα στις επιθυμίες τους. Θυσίασε την ηγεμονική ελευθερία του ανδρισμού του και έγινε ο φοβισμένος σκλάβος της κοινής γνώμης. Χωρίς προμελετημένο σκοπό να κάνει το κακό, στερήθηκε την αποφασιστικότητα να ακολουθήσει σταθερά το καλό. Παρόλο ότι ήταν πεπεισμένος για την αξία των συμβουλών που του έδινε ο Ιερεμίας, δεν είχε το ηθικό σθένος να υπακούσει. Σαν κατακλείδα, προχώρησε σταθερά ακολουθώντας το στραβό δρόμο.

Σε τέτοιο σημείο έφθανε η αδυναμία του βασιλιά, ώστε δεν ήθελε να μάθουν ούτε οι αυλικοί του ότι είχε έρθει σε σύσκεψη με τον Ιερεμία. Τόσο πολύ είχε ο ανθρώπινος φόβος κυριεύσει την ψυχή του. Αν ο Σεδεκίας φερόταν με θάρρος και δήλωνε ότι πίστευε στα λόγια του προφήτη που είχαν ήδη κατά το ήμισυ επαληθευθεί, τι μεγάλη ερήμωση θα είχε αποφευχθεί! Όφειλε να πει: ''Θα υπακούσω στον Κύριο και θα γλιτώσω την πόλη από την ολοσχερή καταστροφή. Δεν τολμώ να αψηφήσω τις προσταγές του Θεού εξαιτίας του φόβου ή της εύνοιας των ανθρώπων. Αγαπώ την αλήθεια, μισώ την αμαρτία και θα ακολουθήσω τη συμβουλή του Ισχυρού Θεού του Ισραήλ.'' Τότε ο λαός θα είχε σεβασθεί το θαρραλέο πνεύμα του, και εκείνοι που χώλαιναν ανάμεσα

στην πίστη και στην απιστία, θα πήγαιναν θετικά με το δίκαιο. Και μόνο η αφοβία και η δικαιοσύνη μιας τέτοιας στάσης θα ενέπνεε στους υπηκόους του θαυμασμό και αφοσίωση. Θα είχε άφθονη υποστήριξη και ο Ιούδας θα απέφευγε την ανείπωτη συμφορά της σφαγής, της σιτοδείας και της φωτιάς.

Η αδυναμία του Σεδεκία αποτελούσε αμαρτία για την οποία πλήρωσε τρομακτική τιμωρία. Σαν ακατάσχετη χιονοστιβάδα εισόρμησε ο εχθρός και ερήμωσε την πόλη. Τα εβραϊκά στρατεύματα κατατροπώθηκαν μέσα στη σύγχυση. Το κράτος κατακτήθηκε, ο Σεδεκίας φυλακίσθηκε και τα παιδιά του σφάγησαν μπροστά στα μάτια του. Ο βασιλιάς οδηγήθηκε μακριά από την Ιερουσαλήμ αιχμάλωτος, με τα μάτια του εξορυγμένα, και φθάνοντας στη Βαβυλώνα βρήκε οικτρό θάνατο. Οι Χαλδαίοι δε φείσθηκαν τον ωραίο ναό που για τέσσερες αιώνες στεφάνωνε την κορυφή του όρους Σιών. «Κατέκαυσαν τον οίκον του Θεού, και κατέσκαψαν το τείχος της Ιερουσαλήμ, και πάντα τα παλάτια αυτής κατέκαυσαν εν πυρί, και πάντα τα πολύτιμα σκεύη αυτής ηφάνισαν.» (Β΄Χρον. 36:19).

Τον καιρό της τελικής άλωσης της Ιερουσαλήμ από το Ναβουχοδονόσορ, πολλοί είχαν διαφύγει τη φρίκη της μακρόχρονης πολιορκίας, για να βρουν τελικά θάνατο με σφαγή. Από εκείνους που απέμειναν ακόμη, μερικοί από αυτούς - διασημότητες του ιερατείου και του κυβερνητικού σώματος - μεταφέρθηκαν στη Βαβυλώνα όπου εκτελέσθηκαν ως προδότες. ΄Αλλοι οδηγήθηκαν ως αιχμάλωτοι για να ζήσουν ως δούλοι στο Ναβουχοδονόσορ και στους γιους του «μέχρι του καιρού της βασιλείας των Περσών, διά να πληρωθή ο λόγος του Κυρίου ο διά στόματος Ιερεμίου». (Β΄ Χρον. 36:20,21).

΄Οσο για τον ίδιο τον Ιερεμία έχει καταχωρηθεί:

> «Και έδωκε διαταγήν Ναβουχοδονόσορ ο βασιλεύς της Βαβυλώνος περί του Ιερεμίου εις τον Νεβουζαραδάν τον αρχισωματοφύλακα, λέγων, Λάβε αυτόν και επιμελήθητι αυτού, και μη κάμης εις αυτόν κακόν, αλλ' όπως λαλήση προς σε, ούτω κάμε εις αυτόν.» (Ιερ. 39:11,12).

Αποφυλακισμένος από τους Βαβυλωνίους αξιωματικούς, ο προφήτης προτίμησε να δέσει τη μοίρα του με το ασθενικό υπόλοιπο, «εκ των πτωχών της γης» που οι Χαλδαίοι είχαν αφήσει για αμπελουργούς και γεωργούς. Επικεφαλής αυτών οι Βαβυλώνιοι είχαν ορίσει διοικητή τον Γεδαλία. Λίγους μόνο μήνες αργότερα ο νεοδιορισμένος διοικητής δολοφονήθηκε προδοτικά. Ο

φτωχός λαός αφού πέρασε πολλές δοκιμασίες, πείσθηκε στο τέλος από τους αρχηγούς του να ζητήσει καταφύγιο στην Αίγυπτο. Εναντίον αυτής της κίνησης ο Ιερεμίας ύψωσε φωνή διαμαρτυρίας. «Μη υπάγετε εις Αίγυπτον», ικέτευε. Αλλά στην εμπνευσμένη αυτή προτροπή δεν έδωσαν προσοχή και «έλαβον πάντας τους υπολοίπους του Ιούδα . . . τους άνδρας και τας γυναίκας και τα παιδία», και έφυγαν στην Αίγυπτο. «Δεν υπήκουσαν εις την φωνήν του Κυρίου και ήλθον έως Τάφνης.» (Ιερ. 43:5-7)

Οι προφητείες της καταστροφής που έκανε ο Ιερεμίας για το υπόλοιπο που είχε επαναστατήσει εναντίον του Ναβουχοδονόσορ φεύγοντας για την Αίγυπτο, ήταν ανάμεικτες με συγχώρηση για όσους θα μετανοούσαν για το ανόητο διάβημά τους και ετοιμάζονταν να επιστρέψουν. Ενώ ο Κύριος δεν φείσθηκε εκείνους που στράφηκαν από τη συμβουλή Του στις απατηλές συνήθειες της αιγυπτιακής ειδωλολατρίας, θα έδειχνε όμως ευσπλαχνία σ'εκείνους που θα φέρονταν αφοσιωμένοι και πιστοί. Δήλωσε:

> «Οι διασεσωσμένοι εκ της μαχαίρας, ολίγοι τον αριθμόν, θέλουσιν επιστρέψει εκ της Αιγύπτου εις γην Ιούδα. Και πάντες οι υπόλοιποι του Ιούδα, οι απελθόντες εις την γην της Αιγύπτου διά να παροικήσωσιν εκεί, θέλουσι γνωρίσει τίνος ο λόγος θέλει πληρωθή, ο Εμός, ή αυτών.» (Ιερ. 44:28).

Η λύπη του προφήτη για την παντελή διαστροφή εκείνων που θα έπρεπε να έχουν γίνει το πνευματικό φως του κόσμου, η λύπη του για την τύχη της Σιών και του λαού αιχμάλωτου στη Βαβυλώνα, φαίνεται από τους θρήνους που άφησε καταχωρημένους σαν αναμνηστικό της τρέλας τους να στραφούν από τις συμβουλές του Κυρίου στην ανθρώπινη σοφία. Μέσα στην καταστροφή που επήλθε, ο Ιερεμίας μπορούσε ακόμη να πει: «Έλεος Κυρίου είναι ότι δεν συνετελέσθημεν». Και η συνεχής προσευχή του ήταν: «Ας ερευνήσωμεν τας οδούς ημών, και ας εξετάσωμεν, και ας επιστρέψωμεν εις τον Κύριον.» (Θρήν. 3:22,40).

Όταν ο Ιούδας αποτελούσε ακόμη βασίλειο μεταξύ των εθνών, ο Ιερεμίας είχε ρωτήσει το Θεό του: «Απέρριψας παντάπασι τον Ιούδαν; Απεστράφη την Σιών η ψυχή Σου;» Και είχε βρει την τόλμη να ικετεύσει: «Μη αποστραφής ημάς διά το όνομά Σου.» (Ιερ. 14: 19,21). Η ακράδαντη πίστη του προφήτη στην αιώνια πρόθεση του Θεού να αποκαταστήσει την τάξη εκεί όπου υπάρχει σύγχυση και να δείξει στα έθνη της γης και στο σύμπαν ολόκληρο τις ιδιότητές Του της δικαιοσύνης και της αγάπης, τον

οδήγησε τώρα να ικετεύσει με εμπιστοσύνη για χάρη εκείνων που θα στρέφονταν από την κακία στη δικαιοσύνη.

Αλλά τώρα η Σιών είχε εντελώς καταστραφεί. Ο λαός του Θεού βρισκόταν στην αιχμαλωσία του. Καταπτοημένος από τη λύπη, ο προφήτης αναφώνησε:

«Πώς εκάθισε μόνη η πόλις η πεπληθυμμένη λαών! Κατέστη ως χήρα, η πεπληθυμμένη εν έθνεσιν! Η άρχουσα εν ταις επαρχίαις έγεινεν υποτελής! Ακαταπαύστως κλαίει την νύκτα, και τα δάκρυα αυτής καταρρέουσιν επί της σιαγόνος αυτής. Εκ πάντων των αγαπώντων αυτήν δεν υπάρχει ο παρηγορών αυτήν. Πάντες οι φίλοι αυτής εφέρθησαν προς αυτήν απίστως, εχθροί έγειναν εις αυτήν. Ηχμαλωτίσθη ο Ιούδας υπό θλίψεως και υπό βαρείας δουλείας. Κάθηται εν τοις έθνεσι, δεν ευρίσκει ανάπαυσιν. Πάντες οι διώκται αυτού κατέλαβον αυτόν εν μέσω των στενών. Αι οδοί της Σιών πενθούσι, διότι ουδείς έρχεται εις τας εορτάς. Πάσαι αι πύλαι αυτής είναι έρημοι, οι ιερείς αυτής αναστενάζουσιν, αι παρθένοι αυτής είναι περίλυποι, και αυτή πλήρης πικρίας. Οι εναντίοι αυτής έγειναν κεφαλή, οι εχθροί αυτής ευημερούσι, διότι ο Κύριος κατέθλιψεν αυτήν διά το πλήθος των ανομιών αυτής. Τα νήπια αυτής επορεύθησαν εις αιχμαλωσίαν έμπροσθεν του εχθρού.»

«Πώς περιεκάλυψεν ο Κύριος με νέφος την θυγατέρα Σιών εν τη οργή Αυτού, κατέρριψεν από του ουρανού εις την γην την δόξαν του Ισραήλ, και δεν ενεθυμήθη εν τη ημέρα της οργής Αυτού το υποπόδιον των ποδών Αυτού! Ο Κύριος κατεπόντισε πάσας τας κατοικίας του Ιακώβ και δεν εφείσθη. Κατέστρεψεν εν τω θυμώ Αυτού τα οχυρώματα της θυγατρός Ιούδα. Κατηδαφίσθησαν αυτά. Εβεβήλωσε το βασίλειον και τους άρχοντας αυτού. Συνέθλασε εν τη εξάψει του θυμού Αυτού παν το κέρας του Ισραήλ. Έστρεψε οπίσω την δεξιάν Αυτού απ'έμπροσθεν του εχθρού, και εξήφθη κατά του Ιακώβ ως πυρ φλογερόν, κατατρώγον τα πέριξ. Ενέτεινε το τόξον Αυτού ως εχθρός, έστησε την δεξιάν Αυτού ως υπεναντίος και εφόνευσε παν το αρεστόν εις τους οφθαλμούς εν τη σκηνή της θυγατρός Σιών, εξέχεεν ως πυρ τον θυμόν Αυτού.»

«Τίνα να λάβω μάρτυρα εις σε; με τί να σε συγκρίνω, θυγάτηρ της Ιερουσαλήμ; με ποιον να σε εξομοιώσω διά να σε παρηγορήσω, παρθένε, θυγάτηρ Σιών; διότι ο συντριμμός σου είναι μέγας ως η θάλασσα. Τίς δύναται να σε ιατρεύσει;»

37. Αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα

«Ενθυμήθητι, Κύριε, τί εγεινεν εις ημάς. Επίβλεψον και ιδέ τον ονειδισμόν ημών. Η κληρονομία ημών μετεστράφη εις αλλοτρίους και αι οικείαι ημών εις ξένους. Εγείναμεν ορφανοί άνευ πατρός, αι μητέρες ημών είναι χήραι . . . Οι πατέρες ημών ημάρτησαν. Εκείνοι δεν υπάρχουσι, και ημείς φέρομεν τας ανομίας αυτών. Δούλοι εξουσιάζουσιν εφ'ημάς. Δεν υπάρχει ο λυτρώνων εκ της χειρός αυτών . . . Διά τούτο εξέλιπεν η καρδία ημών, διά ταύτα εσκοτιδινίασαν οι οφθαλμοί ημών.»

«Συ, Κύριε, κατοικείς εις τον αιώνα, ο θρόνος Σου διαμένει εις γενεάν και γενεάν. Διά τί θέλεις μας λησμονήσει διά παντός; θέλεις μας εγκαταλείψει εις μακρότητα ημερών; Επίστρεψον ημάς, Κύριε, προς Σε, και θέλομεν επιστραφή. Ανανέωσον τας ημέρας ημών ως το πρότερον.» (Θρήν. 1:1-5, 2:1-4,13, 5:1-3, 7,8,17,19-21).

ΦΩΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΟΤΟΣ

Τα μαύρα χρόνια της καταστροφής και του θανάτου που χαρακτήρισαν το τέλος του βασιλείου του Ιούδα, θα είχαν φέρει την απόγνωση και στην πιο θαρραλέα καρδιά, αν δεν υπήρχε η ενθάρρυνση που περιέχουν οι προφητείες των απεσταλμένων του Θεού. Με τον Ιερεμία στην Ιερουσαλήμ, με το Δανιήλ στη βαβυλωνιακή αυλή, με τον Ιεζεκιήλ στον ποταμό Χεβάρ, ευσπλαχνικά ο Κύριος κατέστησε σαφή την αιώνια πρόθεσή Του και διαβεβαίωσε την προθυμία Του να εκπληρώσει για τον εκλεκτό λαό Του τις προφητείες τις καταχωρημένες στα γραπτά του Μωυσή. Εκείνο που είπε ότι θα έκανε για όσους έμεναν πιστοί σ'Αυτόν, θα το πραγματοποιούσε οπωσδήποτε, «διά του λόγου του Θεού του ζώντος και μένοντος εις τον αιώνα.» (Α΄Πέτρ. 1:23).

Στις ημέρες των περιπλανήσεων στην έρημο, ο Κύριος είχε χορηγήσει αρκετά μέσα με τα οποία να θυμούνται τα τέκνα Του τα λόγια του νόμου Του. Μετά την εγκατάστασή τους στη Χαναάν, τα θεϊκά εντάλματα θα έπρεπε να επαναλαμβάνονται καθημερινά στην οικογένεια. Θα έπρεπε να γραφθούν καθαρά στους παραστάτες και στις πόρτες, και να εκτεθούν επάνω σε αναμνηστικές πλάκες. Έπρεπε να μελοποιηθούν και να ψάλλονται από μικρούς και μεγάλους. Οι ιερείς όφειλαν να διδάσκουν τις θεϊκές αυτές εντολές σε δημόσιες συγκεντρώσεις, και οι άρχοντες της χώρας να τις μελετούν καθημερινά. Ο Κύριος διέταξε τον Ιησού του Ναυή για το νόμο: «Εν αυτώ θέλεις μελετά ημέραν και νύκτα διά να προσέχης να κάμνης κατά πάντα όσο είναι γεγραμμένα εν αυτώ, διότι τότε θέλεις ευοδούσθαι εις την οδόν σου, και τότε θέλεις φέρεσθαι μετά συνέσεως.» (Ιησούς 1:8).

Ο Ιησούς του Ναυή δίδαξε τα γραπτά του Μωυσή σε όλο τον Ισραήλ. «Δεν ήτο λόγος εκ πάντων όσα προσέταξεν ο Μωυσής, τον οποίον ο Ιησούς δεν ανέγνωσεν ενώπιον πάσης της συναγωγής του Ισραήλ, μετά των γυναικών, και των παιδίων, και των

ξένων των παρευρισκομένων μεταξύ αυτών.» (Ιησούς 8: 35). Αυτό έγινε σύμφωνα με τη διατυπωμένη εντολή του Κυρίου που προμήθευε τα μέσα για μια γενική επανάληψη των λόγων του βιβλίου του νόμου κάθε επταετία, την Ημέρα της Σκηνοπηγίας. Στους πνευματικούς ηγέτες είχε δοθεί η καθοδήγηση:

> «Σύναξον τον λαόν, τους άνδρας και τας γυναίκας και τα παιδία, και τον ξένον σου τον εντός των πυλών σου, διά να ακούσωσι, και διά να μάθωσι, και να φοβώνται Κύριον τον Θεόν σας, και διά να προσέχωσι να εκτελώσι πάντας τους λόγους του νόμου τούτου. Και διά να ακούσωσι τα τέκνα αυτών, τα οποία δεν εξεύρουσι, και να μάθωσι να φοβώνται Κύριον τον Θεόν σας πάσας τας ημέρας, όσας ζήτε επί της γης, προς την οποίαν διαβαίνετε τον Ιορδάνην διά να κληρονομήσητε αυτήν.» (Δευτ. 31:12,13).

Αν αυτή η συμβουλή είχε ληφθεί υπόψη στους επόμενους αιώνες, πόσο διαφορετική θα ήταν η ιστορία του Ισραήλ! Μόνο όταν υπήρχε ο σεβασμός για τον Άγιο Λόγο του Θεού στις καρδιές των ανθρώπων, μπορούσαν να ελπίζουν ότι θα εκπλήρωναν το θεϊκό σκοπό. Ο σεβασμός που αποδιδόταν στο νόμο του Θεού, ήταν εκείνος που προσέδωσε τη δύναμη στον Ισραήλ κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Δαβίδ και του πρώτου μέρους της βασιλείας του Σολομώντα. Ήταν με την πίστη στο ζωντανό λόγο που πραγματοποιήθηκε η μεταρρύθμιση στην εποχή του Ηλία και του Ιωσία. Και τις ίδιες αυτές Γραφές της αλήθειας - την πολυτιμότερη κληρονομιά του Ισραήλ - επικαλείτο ο Ιερεμίας στην προσπάθειά του να φέρει την αναμόρφωση. Οπουδήποτε ασκούσε την υπηρεσία του, πλησίαζε το λαό με την ένθερμη ικεσία, «ακούσατε τους λόγους της διαθήκης ταύτης», λόγους οι οποίοι θα τους βοηθούσαν να κατανοήσουν την πρόθεση του Θεού να διαδώσουν σε όλα τα έθνη την επίγνωση της σώζουσας αλήθειας. (Ιερ. 11:2).

Στα τελευταία χρόνια της αποστασίας του Ιούδα οι νουθεσίες των προφητών ελάχιστη φαινόταν να έχουν σημασία, και όταν τα στρατεύματα των Χαλδαίων ήρθαν να πολιορκήσουν την Ιερουσαλήμ την τρίτη και τελευταία φορά, οι ελπίδες κατέρρευσαν στην κάθε καρδιά. Ο Ιερεμίας είχε προείπει την ολοσχερή καταστροφή, και εξαιτίας της επιμονής του να παραδοθούν, ρίχθηκε τελικά στη φυλακή. Ο Θεός όμως δεν εγκατέλειψε στην απογοήτευση το πιστό υπόλοιπο που απέμεινε στην πόλη. Και όταν ακόμη ο Ιερεμίας κρατείτο κάτω από αυστηρή επιτήρηση από εκείνους που

χλεύαζαν τα μηνύματά του, είχε δεχθεί καινούριες αποκαλύψεις σχετικά με την προθυμία του Ουρανού στο να συγχωρεί και να σώζει.

Οι αποκαλύψεις αυτές υπήρξαν μια ανεξάντλητη πηγή παρηγοριάς για την εκκλησία του Θεού από εκείνες τις ημέρες μέχρι σήμερα. Στερεά βασιζόμενος στις υποσχέσεις του Θεού, ο Ιερεμίας μεταχειρίσθηκε μια έμπρακτη παραβολή για να απεικονίσει στους κατοίκους της καταδικασμένης πόλης τη βαθιά πίστη του στην τελειωτική πραγματοποίηση του σκοπού του Θεού για το λαό Του. Παρουσία μαρτύρων και με την προσεκτική τήρηση όλων των απαιτούμενων διατυπώσεων, αγόρασε με δέκα επτά αργυρούς σίκλους ένα συγγενικό αγροτεμάχιο στο γειτονικό χωριό Ανανώθ.

΄Οπως και να το εξέταζε κανείς από ανθρώπινη άποψη, αυτή η αγορά της γης σε κατεχόμενη ήδη από τους Βαβυλωνίους περιοχή, φαινόταν παράλογη πράξη. Ο ίδιος προφήτης είχε προείπει την καταστροφή της Ιερουσαλήμ, την ερήμωση της Ιουδαίας και την παντελή καταστροφή του βασιλείου. Είχε προφητεύσει μια μεγάλη περίοδο αιχμαλωσίας στη μακρινή Βαβυλώνα. Προχωρημένος ήδη στην ηλικία, δεν μπορούσε ποτέ να ελπίζει ότι η αγορά που είχε κάνει, θα του επέφερε κάποιο προσωπικό κέρδος. Μολαταύτα, η μελέτη του για τις προφητείες τις καταχωρημένες στη Γραφή δημιούργησε στην καρδιά του την ακράδαντη πεποίθηση ότι ο Κύριος προτίθετο να επαναφέρει τους γιους της αιχμαλωσίας στην παλιά τους κατοχή της γης της επαγγελίας. Με τα μάτια της πίστης ο Ιερεμίας είδε τους εξορίστους να επιστρέφουν στο τέλος των ετών της συμφοράς και να απολαμβάνουν πάλι τη γη των πατέρων τους. Με την αγορά του κτήματος του Ανανώθ, έκανε ό,τι μπορούσε για να αναπτερώσει και στους άλλους την ελπίδα η οποία προξενούσε τόσο μεγάλη χαρά στην δική του καρδιά.

Αφού υπέγραψε το συμβόλαιο της αγοραπωλησίας και εξασφάλισε τις προσυπογραφές των μαρτύρων, ο Ιερεμίας διέταξε το Βαρούχ, το γραμματέα του: «Λάβε τα συμφωνητικά ταύτα, το συμφωνητικόν τούτο της αγοράς και το εσφραγισμένον, και το συμφωνητικόν τούτο το ανοικτόν, και θες αυτά εις αγγείον πήλινον, διά να διαμένωσιν ημέρας πολλάς. Διότι ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Οικίαι, και αγροί, και άμπελοι θέλουσιν αποκτηθή πάλιν εν ταύτη τη γη.» (Ιερ. 32:14,15).

38. Φως μέσα από το σκότος

Τόσο αποθαρρυντική ήταν η κατάσταση του Ιούδα στην εποχή της παράξενης αυτής αγοραπωλησίας, ώστε αμέσως μετά τη συμπλήρωση των λεπτομερειών της αγοράς και της τακτοποίησης για τη διαφύλαξη των συμβολαίων, η πίστη του Ιερεμία, ακλόνητη μπορεί να ήταν, αλλά δοκιμάσθηκε σκληρά. Ήταν δυνατό να είχε κάνει μια πράξη αλαζονική με την προσπάθειά του να ενθαρρύνει τους Ιουδαίους; Μήπως με την επιθυμία να συστήσει εμπιστοσύνη στις υποσχέσεις του λόγου του Θεού είχε προσφέρει έδαφος για φρούδες ελπίδες; Εκείνοι που είχαν συνάψει συνθήκη με το Θεό, είχαν πολύ νωρίτερα διακωμωδήσει τα μέσα που είχαν εξασφαλισθεί για το καλό τους. Θα μπορούσαν οι υποσχέσεις για το εκλεκτό έθνος να βρουν κάποτε την τέλεια επαλήθευσή τους;

Βρισκόμενος σε πνευματική αμηχανία, καταπτοημένος από τη λύπη για τα βάσανα εκείνων που είχαν αρνηθεί να μετανοήσουν για τις αμαρτίες τους, ο προφήτης ικέτευσε στο Θεό για μεγαλύτερη διαφώτιση σχετικά με το θεϊκό σκοπό για την ανθρωπότητα. Προσευχήθηκε:

> «Ω! Κύριε, Θεέ! ιδού, Συ έκαμες τον ουρανόν και την γην εν τη δυνάμει Σου τη μεγάλη, και εν τω βραχίονί Σου τω εξαπλωμένω. Δεν είναι ουδέν πράγμα δύσκολον εις Σε. Κάμνεις έλεος εις χιλιάδας, και ανταποδίδεις την ανομίαν των πατέρων εις τον κόλπον των τέκνων αυτών μετ'αυτούς. Ο Θεός ο μέγας, ο ισχυρός, Κύριος των δυνάμεων, το όνομα Αυτού, μέγας εν βουλή και δυνατός εν έργοις, διότι οι οφθαλμοί Σου είναι ανεωγμένοι επί πάσας τας οδούς των υιών των ανθρώπων, διά να δώσης εις έκαστον κατά τας οδούς αυτού και κατά τον καρπόν των έργων αυτού. Όστις έκαμες σημεία και τέρατα εν τη γη της Αιγύπτου, γνωστά έως της ημέρας ταύτης, και εν Ισραήλ και εν ανθρώποις. Και έκαμες εις Σεαυτόν όνομα ως την ημέραν ταύτην. Και εξήγαγες τον λαόν Σου τον Ισραήλ εκ γης Αιγύπτου με σημεία, και με τέρατα, και με κραταιάν χείρα, και με βραχίονα εξηπλωμένον, και με τρόμον μέγαν. Και έδωκας εις αυτούς την γην ταύτην, την οποίαν ώμωσας προς τους πατέρας αυτών να δώσης εις αυτούς, γην ρέουσαν γάλα και μέλι. Και εισήλθον και εκληρονόμησαν αυτήν, αλλά δεν υπήκουσαν εις την φωνήν Σου, ουδέ περιεπάτησαν εν τω νόμω Σου. Δεν έκαμον ουδέν εκ πάντων όσα προσέταξας εις αυτούς να κάμωσι, διά τούτο επέφερες επ'αυτούς άπαν τούτο το κακόν.» (Ιερ. 32:17-23).

38. Φως μέσα από το σκότος

Τα στρατεύματα του Ναβουχοδονόσορ ήταν έτοιμα να καταλάβουν εξεφόδου τα τείχη της Σιών. Χιλιάδες θανατώνονταν στην τελευταία απεγνωσμένη άμυνα της πόλης. Και περισσότερες ακόμη χιλιάδες πέθαιναν από την πείνα και τις ασθένειες. Η μοίρα της Ιερουσαλήμ είχε ήδη σφραγισθεί. Από τους πύργους των εχθρικών δυνάμεων οι πολιορκητές παρατηρούσαν κιόλα από τα υψηλά τείχη. Ο προφήτης εξακολουθούσε να προσεύχεται στο Θεό:

«Ιδού, τα χαρακώματα έφθασαν εις την πόλιν, διά να κυριεύσωσιν αυτήν, και η πόλις εδόθη εις την χείρα των Χαλδαίων, των πολεμούντων κατ'αυτής, εξ αιτίας της μαχαίρας, και της πείνης, και του λοιμού. Και ό,τι ελάλησας, έγεινε, και ιδού, βλέπεις. Και Συ είπας προς εμέ, Κύριε Θεέ, Αγόρασον εις σεαυτόν αγρόν δι'αργυρίου, και παράστησον μάρτυρας, και η πόλις εδόθη εις την χείρα των Χαλδαίων.» (Ιερ. 32:24,25).

Η προσευχή του Ιερεμία εισακούσθηκε με ευσπλαχνία. Την ώρα εκείνη της απελπισίας, όταν η πίστη του αγγελιοφόρου της αλήθειας δοκιμαζόταν, τότε «έγινε λόγος Κυρίου προς τον Ιερεμίαν, λέγων, Ιδού, Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός πάσης σαρκός. Είναι τι πράγμα δύσκολον εις Εμέ;» (Ιερ. 32:26,27). Η πόλη θα έπεφτε σε λίγο στα χέρια των Χαλδαίων. Οι πύλες της και τα παλάτια της θα γίνονταν παρανάλωμα φωτιάς. Μολαταύτα όμως, παρά το γεγονός ότι η καταστροφή επίκειτο και οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ θα φέρονταν μακριά αιχμάλωτοι, ο αιώνιος σκοπός του Κυρίου για τον Ισραήλ θα πραγματοποιείτο οπωσδήποτε. Απαντώντας συνέχεια στην προσευχή του δούλου Του, ο Κύριος δήλωσε γι'αυτούς στους οποίους έπεφταν οι τιμωρίες Του:

«Ιδού, θέλω συνάξει αυτούς εκ πάντων των τόπων, όπου εδίωξα αυτούς εν τη οργή Μου, και εν τω θυμώ Μου, και εν τη μεγάλη αγανακτήσει Μου, και θέλω επιστρέψει αυτούς εις τον τόπον τούτον, και θέλω κατοικήσει αυτούς εν ασφαλεία, και θέλουσιν είσθαι λαός Μου, και Εγώ θέλω είσθαι Θεός αυτών. Και θέλω δώσει εις αυτούς καρδίαν μίαν και οδόν μίαν, διά να Με φοβώνται πάσας τας ημέρας, διά το καλόν αυτών, και των τέκνων αυτών μετ'αυτούς. Και θέλω κάμει διαθήκην αιώνιον προς αυτούς ότι δεν θέλω αποστρέψει από οπίσω αυτών, διά να αγαθοποιώ αυτούς, και θέλω δώσει τον φόβον Μου εις τας καρδίας αυτών διά να μη αποστατήσωσιν απ'Εμού. Και θέλω ευφραίνεσθαι επ'αυτούς εις το να αγαθοποιώ αυτούς, και θέλω φυτεύσει αυτούς εν τη γη ταύτη κατά αλήθειαν, εξ όλης

Μου της καρδίας και εξ όλης Μου της ψυχής. Διότι ούτω λέγει Κύριος, Καθώς επέφερα επί τούτον τον λαόν πάντα ταύτα τα μεγάλα κακά, ούτω θέλω επιφέρει επ'αυτούς πάντα τα αγαθά τα οποία Εγώ ελάλησα περί αυτών. Και θέλουσιν αποκτηθή αγροί εν τη γη ταύτη, περί της οποίας σεις λέγετε, είναι έρημος, χωρίς ανθρώπου ή κτήνους, παρεδόθη εις την χείρα των Χαλδαίων. Θέλουσιν αγοράζει αγρούς δι'αργυρίου, και υπογράφει συμφωνητικά, και σφραγίζει, και θέλουσι παριστάνει μάρτυρας, εν τη γη Βενιαμίν, και εν τοις πέριξ Ιερουσαλήμ, και εν ταις πόλεσι του Ιούδα, και εν ταις πόλεσι της ορεινής, και εν ταις πόλεσι της πεδινής, και εν ταις πόλεσι του νότου, διότι θέλω επιστρέψει την αιχμαλωσίαν αυτών, λέγει Κύριος.» (Ιερ. 32:37-44).

Ως επικύρωση των διαβεβαιώσεων αυτών της απελευθέρωσης και της παλιννόστησης «έγεινε λόγος Κυρίου προς τον Ιερεμίαν εκ δευτέρου, ενώ αυτός ήτο κεκλεισμένος εν τη αυλή της φυλακής, λέγων,

«Ούτω λέγει Κύριος, ο κτίσας αυτήν, Κύριος ο πλάσας αυτήν διά να στερεώση αυτήν, Κύριος το όνομα αυτού. Κράξον προς Εμέ και θέλω σοι αποκριθή, και σοι δείξει μεγάλα και απόκρυφα, τα οποία δεν γνωρίζεις. Διότι ούτω λέγει Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, περί των οικιών της πόλεως ταύτης, και περί των υιών των βασιλέων του Ιούδα, οίτινες θέλουσι καταστραφή από χαρακωμάτων και από μαχαίρας . . . Ιδού Εγώ θέλω φέρει εις αυτήν υγείαν και ίασιν, και θέλω ιατρεύσει αυτούς, και θέλω κάμει αυτούς να ίδωσιν αφθονίαν ειρήνης και αληθείας. Και θέλω επιστρέψει την αιχμαλωσίαν του Ιούδα και την αιχμαλωσίαν του Ισραήλ, και θέλω οικοδομήσει αυτούς ως το πρότερον. Και θέλω καθαρίσει αυτούς από πάσης της ανομίας αυτών με την οποίαν ημάρτησαν εις Εμέ, και θέλω συγχωρήσει πάσας τας ανομίας αυτών . . . Και η πόλις αυτή θέλει είσθαι εις Εμέ όνομα ευφροσύνης, αίνεσις και δόξα έμπροσθεν πάντων των εθνών της γης, τα οποία θέλουσιν ακούσει πάντα τα αγαθά τα οποία Εγώ κάμνω εις αυτούς. Και θέλουσιν εκπλαγή και τρομάξει διά πάντα τα αγαθά, και διά πάσαν την ειρήνην την οποίαν θέλω κάμει εις αυτήν.

Ούτω λέγει Κύριος, Πάλιν θέλει ακουσθή εν τω τόπω τούτω, περί του οποίου σεις λέγετε, Είναι έρημος, χωρίς ανθρώπου και χωρίς κτήνους, εν ταις πόλεσι του Ιούδα και εν ταις πλατείας της Ιερουσαλήμ . . . η φωνή της χαράς, και η φωνή

της ευφροσύνης, η φωνή του νυμφίου, και η φωνή της νύμφης, η φωνή των λεγόντων, Αινείτε τον Κύριον των δυνάμεων, διότι αγαθός ο Κύριος, διότι το έλεος Αυτού μένει εις τον αιώνα, και των προσφερόντων ευχαριστηρίους προσφοράς εις τον οίκον του Κυρίου. Διότι θέλω επιστρέψει την αιχμαλωσίαν της γης, ως το πρότερον, λέγει Κύριος.

Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Πάλιν εν τω τόπω τούτω, όστις είναι έρημος, χωρίς ανθρώπου και χωρίς κτήνους, και εν πάσαις ταις πόλεσιν αυτού, θέλουσιν είσθαι μάνδραι ποιμένων διά να αναπαύωσι τα ποίμνια. Εν ταις πόλεσι της ορεινής, εν ταις πόλεσι της πεδινής, και εν ταις πόλεσι του νότου, και εν τη γη Βενιαμίν, και εν τοις πέριξ της Ιερουσαλήμ, και εν ταις πόλεσι του Ιούδα θέλουσι περάσει πάλιν τα ποίμνια υπό την χείρα του αριθμούντος, λέγει Κύριος.

Ιδού, έρχονται αι ημέραι, λέγει Κύριος, και θέλω εκτελέσει τον αγαθόν εκείνον λόγον, τον οποίον ελάλησα περί του οίκου Ισραήλ, και περί του οίκου Ιούδα.» (Ιερ. 33:1-14).

Έτσι η εκκλησία του Χριστού παρηγορήθηκε σε μια από τις σκοτεινότερες ώρες του μακρόχρονου αγώνα της με τις δυνάμεις του κακού. Φαινομενικά ο Σατανάς είχε θριαμβεύσει στις προσπάθειές του να καταστρέψει τον Ισραήλ. Ο Κύριος όμως απέτρεψε τα γεγονότα του παρόντος, και στα χρόνια που ακολούθησαν ο λαός Του θα είχε την ευκαιρία να επανορθώσει το παρελθόν. Η αγγελία Του προς την εκκλησία ήταν:

«Συ δε μη φοβού . . . μηδέ δειλιάσης, Ισραήλ. Διότι, ιδού, θέλω σε σώσει από του μακρυνού τόπου, και το σπέρμα σου από της γης της αιχμαλωσίας αυτών, και ο Ιακώβ θέλει επιστρέψει, και θέλει ησυχάσει και αναπαυθή, και δεν θέλει υπάρχει ο εκφοβών. Διότι Εγώ είμαι μετά σου, λέγει Κύριος, διά να σε σώσω.» «Θέλω αποκαταστήσει την υγείαν εις σε, και θέλω σε ιατρεύσει από των πληγών σου.» (Ιερ. 30:10,11,17).

Στη χαρούμενη ημέρα της αποκατάστασης οι φυλές του διαιρημένου Ισραήλ θα ενώνονταν πάλι σαν ένας λαός. Ο Κύριος θα αναγνωριζόταν ως αρχηγός «πασών των οικογενειών του Ισραήλ». «Αυτοί θέλουσιν είσθαι λαός Μου», δήλωσε επίσης.

«Ψάλλετε εν αγαλιάσει διά τον Ιακώβ, και αλαλάξατε διά την κεφαλήν των εθνών. Κηρύξατε, αινέσατε και είπατε, Σώσον, Κύριε, τον λαόν Σου το υπόλοιπον του Ισραήλ. Ιδού, Εγώ θέλω φέρει αυτούς εκ της γης του βορρά, και θέλω συνάξει αυτούς από των εσχάτων της γης, και μετ'αυτών τον τυφλόν,

και τον χωλόν . . . θέλω οδηγήσει αυτούς παρά ποταμούς υδάτων δι'ευθείας οδού, καθ'ην δεν θέλουσι προσκόψει. Διότι είμαι Πατήρ εις τον Ισραήλ, και ο Εφραΐμ είναι ο πρωτότοκός Μου.» (Ιερ. 31:1,7-9).

Ταπεινωμένοι στα μάτια των εθνών, εκείνοι που είχαν άλλοτε αναγνωρισθεί ως ευνοημένοι του Ουρανού πάνω από όλους τους άλλους λαούς της γης, είχαν να διδαχθούν στην εξορία το μάθημα της υπακοής, το τόσο σημαντικό για τη μελλοντική ευτυχία τους. Μέχρι να μάθουν το μάθημα εκείνο, ο Θεός δεν μπορούσε να κάνει γι'αυτούς εκείνο που επιθυμούσε να κάνει. «Θέλω σε παιδεύσει εν κρίσει, και δεν θέλω όλως σε αθωώσει» ανέφερε ο Θεός σαν επεξήγηση του σκοπού Του να τους τιμωρήσει για το καλό τους. (Ιερ. 30:11). Αυτοί όμως που υπήρξαν το αντικείμενο της τρυφερής αγάπης Του, δεν απορρίφθηκαν για πάντα. Μπροστά σε όλα τα έθνη του κόσμου θα εξέθετε το σχέδιό Του να φέρει τη νίκη έξω από τη φαινομενική ήττα, να σώσει αντί να καταστρέψει. Στον προφήτη δόθηκε το ακόλουθο μήνυμα:

«Ο διασκορπίσας τον Ισραήλ θέλει συνάξει αυτόν, και θέλει φυλάξει αυτόν ως ο βοσκός το ποίμνιον αυτού. Διότι ο Κύριος εξηγόρασε τον Ιακώβ, και ελύτρωσεν αυτόν εκ χειρός του δυνατωτέρου αυτού. Και θέλουσιν ελθεί και ψάλλει επί του ύψους της Σιών, και θέλουσι συρρεύσει εις τα αγαθά του Κυρίου, εις σίτον, και εις οίνον, και εις έλαιον, και εις τα γεννήματα των προβάτων και των βοών, και η ψυχή αυτών θέλει είσθαι ως παράδεισος περιποτιζόμενος, και παντελώς δεν θέλουσι λυπηθή πλέον . . . Θέλω στρέψει το πένθος αυτών εις χαράν, και θέλω παρηγορήσει αυτούς, και ευφράνει αυτούς μετά την θλίψιν αυτών. Και θέλω χορτάσει την ψυχήν των ιερέων από παχύτητος, και ο λαός Μου θέλει χορτασθή από των αγαθών Μου, λέγει Κύριος.»

«Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ο Θεός του Ισραήλ, Έτι θέλουσι λέγει τον λόγον εν τη γη του Ιούδα, και εν ταις πόλεσιν αυτού, όταν επιστρέψω την αιχμαλωσίαν αυτών, Ο Κύριος να σε ευλογήσει, κατοικία δικαιοσύνης, όρος αγιότητος! Και θέλουσι κατοικήσει εν αυτή ο Ιούδας και πάσαι αι πόλεις αυτού ομού, οι γεωργοί και οι εξερχόμενοι μετά των ποιμνίων, διότι εχόρτασα την εκλελυμένην ψυχήν και ενέπλησα πάσαν τεθλιμμένην ψυχήν.»

«Ιδού, έρχονται ημέραι, λέγει Κύριος, και θέλω κάμει προς τον οίκον Ισραήλ και προς τον οίκον Ιούδα διαθήκην νέαν.

Ουχί κατα την διαθήκην την οποίαν έκαμον προς τους πατέρας αυτών, καθ'ην ημέραν επίασα αυτούς από της χειρός διά να εξαγάγω αυτούς εκ γης Αιγύπτου. Διότι αυτοί παρέβησαν την διαθήκην Μου και Εγώ απεστράφην αυτούς, λέγει Κύριος. Αλλ' αύτη θέλει είσθαι η διαθήκη την οποίαν θέλω κάμει προς τον οίκον Ισραήλ. Μετά τας ημέρας εκείνας, λέγει Κύριος, θέλω θέσει τον νόμον Μου εις τα ενδόμυχα αυτών, και θέλω γράψει αυτόν εν ταις καρδίαις αυτών, και θέλω είσθαι Θεός αυτών, και αυτοί θέλουσιν είσθαι λαός Μου. Και δεν θέλουσι διδάσκει πλέον έκαστος τον πλησίον αυτού, και έκαστος τον αδελφόν αυτού, λέγων, Γνωρίσατε τον Κύριον, διότι πάντες ούτοι θέλουσι Με γνωρίσει από μικρού αυτών έως μεγάλου αυτών, λέγει Κύριος. Διότι θέλω συγχωρήσει την ανομίαν αυτών, και την αμαρτίαν αυτών δεν θέλω ενθυμείσθαι πλέον.» (Ιερ. 31:10-14, 23-25, 31-34).

ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΑΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δανιήλ, κεφ. 1:)

Ανάμεσα στους Ισραηλίτες που φέρθηκαν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα, στην αρχή των εβδομήντα χρόνων της αιχμαλωσίας, υπήρχαν χριστιανοί φιλοπάτριδες, άνθρωποι σαν ατσάλι, αφοσιωμένοι στις αρχές τους, οι οποίοι ήταν αποφασισμένοι να μη διαφθαρούν ενδίδοντας στη φιλαυτία, αλλά να τιμήσουν το Θεό, ακόμη και αν αυτό τους στοίχιζε τα πάντα.

Στη χώρα της αιχμαλωσίας τους οι άνθρωποι αυτοί επρόκειτο να εκπληρώσουν το σκοπό του Θεού μεταδίδοντας στα ειδωλολατρικά έθνη τις ευλογίες που προσφέρονται με την επίγνωση του Κυρίου. Αυτοί θα ήταν αντιπρόσωποί Του. Δε θα έρχονταν ποτέ σε συμβιβασμό με τους ειδωλολάτρες. Θα διατηρούσαν την πίστη τους και το όνομά τους ως λατρευτές του ζώντος Θεού σαν μια μεγάλη τιμή. Και αυτό έκαναν. Τόσο σε ευνοϊκούς όσο και σε χαλεπούς καιρούς τίμησαν το Θεό και τιμήθηκαν από το Θεό.

Το γεγονός ότι οι άνθρωποι αυτοί, οι λατρευτές του Κυρίου, βρίσκονταν αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα και ότι τα σκεύη του οίκου του Κυρίου είχαν τοποθετηθεί μέσα στο ναό των βαβυλωνιακών θεών, αναφερόταν καυχησιολογικά από τους νικητές σαν απόδειξη ότι η δική τους θρησκεία και οι συνήθειές τους ήταν ανώτερες από τη θρησκεία και τις συνήθειες των Εβραίων.

Αλλά ακριβώς με τις ταπεινώσεις που προκάλεσε στον Ισραήλ η απομάκρυνσή τους από το Θεό, Αυτός έδειξε στη Βαβυλώνα την υπεροχή Του, τον ιερό χαρακτήρα των αξιώσεών Του και των αναμφίβολων αποτελεσμάτων της υπακοής. Και τη μαρτυρία αυτή την έδωσε με το μόνο τρόπο που μπορούσε να δοθεί, μέσο εκείνων που έμειναν αφοσιωμένοι σ'Αυτόν.

39. Στην αυλή της Βαβυλώνας

Μεταξύ εκείνων που είχαν διατηρήσει την αφοσίωσή τους στο Θεό ήταν ο Δανιήλ και οι τρεις σύντροφοί του - λαμπρά παραδείγματα του τι μπορούν να γίνουν οι άνθρωποι που ενώνονται με το Θεό της σοφίας και της δύναμης.

Από τη σχετική απλότητα του εβραϊκού σπιτιού τους, οι νέοι αυτοί με βασιλική καταγωγή, φέρθηκαν στην πιο μεγαλόπρεπη από όλες τις πόλεις και στην αυλή του μεγαλύτερου μονάρχη του κόσμου.

> «Και είπεν ο βασιλεύς (ο Ναβουχοδονόσορ) προς τον Ασφενάζ τον αρχιευνούχον αυτού, να φέρη εκ των υιών Ισραήλ, και εκ του σπέρματος του βασιλικού, και εκ των αρχόντων, νεανίσκους μη έχοντας μηδένα μώμον, και ωραίους την όψιν, και νοήμονας εν πάση σοφία, και ειδήμονας πάσης γνώσεως, και έχοντας φρόνησιν, και δυναμένους να ίστανται εν τω παλατίω του βασιλέως . . . Και μεταξύ τούτων ήσαν, εκ των υιών Ιούδα, Δανιήλ, Ανανίας, Μισαήλ, και Αζαρίας.»

Διακρίνοντας στους νέους αυτούς την προοπτική εξαιρετικής ικανότητας, ο Ναβουχοδονόσορ αποφάσισε να τους εκπαιδεύσει για να καταλάβουν σημαντικές θέσεις στο βασίλειό του. Προκειμένου να εξασφαλίσουν πλήρη αρμοδιότητα για το ισόβιο αυτό έργο τους, προγραμμάτισε γι'αυτούς να μάθουν τη γλώσσα των Χαλδαίων, και για τρία χρόνια να έχουν τα ίδια εκπαιδευτικά προνόμια που προσφέρονταν στους πρίγκιπες του βασιλείου.

Τα ονόματα του Δανιήλ και των συντρόφων του αλλάχθηκαν σε ονόματα που αποδίδονταν σε χαλδαϊκές θεότητες. Τα ονόματα που οι Εβραίοι γονείς έδιναν στα παιδιά τους, είχαν μεγάλη σημασία. Συχνά δίνονταν για διακριτικά γνωρίσματα του χαρακτήρα που οι γονείς επιθυμούσαν να δουν να αναπτύσσονται στο παιδί. Ο άρχοντας στον οποίο είχε ανατεθεί η κηδεμονία των νεαρών αιχμαλώτων, «τον μεν Δανιήλ ωνόμασε Βαλτασάσαρ, τον δε Ανανίαν Σεδράχ, τον δε Μισαήλ Μισάχ, και τον Αζαρίαν Αβδενεγώ.»

Ο βασιλιάς δεν ανάγκασε τους εβραιόπαιδες να αποκηρύξουν την πίστη τους για χάρη της ειδωλολατρίας, αλλά έλπιζε να το επιτύχει αυτό σιγά-σιγά. Δίνοντάς τους ονόματα με ειδωλολατρική σημασία, φέρνοντάς τους σε καθημερινή επαφή με ειδωλολατρικά έθιμα και με την επίδραση των ειδωλολατρικών ιεροτελεστιών, νόμιζε ότι θα τους παρέσυρε να απαρνηθούν την εθνική θρησκεία τους και να ασπασθούν τη θρησκεία των Βαβυλωνίων.

39. Στην αυλή της Βαβυλώνας

Και πριν ακόμη αρχίσει η σταδιοδρομία τους, υποβλήθηκαν σε μια σοβαρή δοκιμασία του χαρακτήρα. Είχε προβλεφθεί ότι αυτοί θα έτρωγαν από τα φαγητά και θα έπιναν από το κρασί που προέρχονταν από το βασιλικό τραπέζι. Έτσι σκόπευε ο βασιλιάς να εκδηλώσει την προς αυτούς εύνοιά του και το ενδιαφέρον του για την ευημερία τους. Αλλά ορισμένα τρόφιμα, έχοντας προηγουμένως προσφερθεί στα είδωλα και αποτελώντας τα εδέσματα του βασιλικού τραπεζιού, είχαν καθιερωθεί στην ειδωλολατρία.

΄Οποιος συμμετείχε σ'αυτά, θα θεωρείτο ότι πρόσφερε τιμή στους θεούς της Βαβυλώνας. Στην απόδοση μιας τέτοιας τιμής, η αφοσίωσή τους στον Κύριο απαγόρευε στο Δανιήλ και στους συντρόφους του να πάρουν μέρος. Και αν ακόμη προσποιούνταν ότι έτρωγαν τα φαγητά και έπιναν το κρασί, θα έδιναν την εντύπωση ότι απαρνούντο τη θρησκεία τους. Αν έκαναν αυτό, θα παρατάσσονταν με την ειδωλολατρία και θα καταίσχυναν το νόμο του Θεού.

Ούτε εξάλλου τολμούσαν να πέσουν στην αποχαυνωτική επίδραση της πολυτέλειας και στην αναχαίτιση της σωματικής, πνευματικής και ψυχικής ανάπτυξης. Γνώριζαν την ιστορία του Ναδάβ και του Αβιούδ, των οποίων η καταχωρημένη ακράτεια και τα επακόλουθά της είχαν διασωθεί στις περγαμηνές της Πεντατεύχου. Ήξεραν ότι και η δική τους σωματική και πνευματική δύναμη θα επηρεαζόταν επιβλαβώς από τη χρήση του κρασιού.

Ο Δανιήλ και οι σύντροφοί του είχαν διδαχθεί από τους γονείς τους να ασκούν αυστηρή εγκράτεια. Είχαν διδαχθεί ότι ο Θεός τούς θεωρούσε υπεύθυνους για τις ικανότητές τους και ότι δεν έπρεπε να ελαττώσουν ή να εξασθενίσουν τις δυνάμεις τους. Για το Δανιήλ και τους συντρόφους του η εκπαίδευση αυτή αποτέλεσε τα μέσα της διαφύλαξής τους μέσα στις διαβρωτικές συνήθειες της Βαβυλωνιακής αυλής. Οι πειρασμοί που τους περιέβαλλαν στη διεφθαρμένη και πολυτελή εκείνη αυλή, ήταν μεγάλοι, αλλά εκείνοι έμειναν αμόλυντοι. Καμιά δύναμη, καμιά επιρροή δεν μπόρεσαν να τους κάνουν να παρεκκλίνουν από τις αρχές που είχαν αποκτήσει από μικροί με τη μελέτη του λόγου και των έργων του Θεού.

Αν ήθελε ο Δανιήλ, θα μπορούσε να έχει βρει στο περιβάλλον του εύσχημη δικαιολογία για να απομακρυνθεί από τις αυστηρές αρχές της εγκράτειας. Θα μπορούσε να ισχυρισθεί ότι, εξαρτώμενος όπως ήταν από την εύνοια του βασιλιά και υποκείμενος στη δύναμή του, δεν υπήρχε άλλος τρόπος γι'αυτόν να ακολουθήσει,

παρά να τρώει από τη βασιλική τροφή και να πίνει από το βασιλικό κρασί, επειδή αν ενέμενε στη θεϊκή διδαχή, θα δυσαρεστούσε το βασιλιά και πιθανόν να έχανε τη θέση του, ακόμη και τη ζωή του. Αν παρέβλεπε την εντολή του Θεού, θα διατηρούσε την εύνοια του βασιλιά και θα εξασφαλιζόταν με προνόμια διανοούμενου και με θελκτικές κοσμικές προσδοκίες.

Αλλά ο Δανιήλ δε δίστασε. Του Θεού η έγκριση ήταν γι'αυτόν πολυτιμότερη από την εύνοια του ισχυρότερου επίγειου δυνάστη, πολυτιμότερη από την ίδια τη ζωή. Αποφάσισε να διατηρήσει ακλόνητη την ακεραιότητά του, άσχετα του τι μπορούσε να επακολουθήσει.

> «Αλλ'ο Δανιήλ έβαλεν εν τη καρδία αυτού να μη μολυνθή από των εδεσμάτων του βασιλέως, ουδέ από του οίνου τον οποίον εκείνος έπινε.»

Στην απόφαση αυτή είχε την υποστήριξη των τριών φίλων του.

Παίρνοντας την απόφαση αυτή, οι νεαροί Εβραίοι δεν ενήργησαν αλαζονικά, αλλά στερεά βασιζόμενοι στο Θεό. Δε διάλεξαν να φανούν εκκεντρικοί, αλλά προτίμησαν αυτό παρά να καταισχύνουν το Θεό. Αν στην περίπτωση αυτή είχαν συμβιβασθεί και είχαν παρεκλίνει από το ορθό, πιεζόμενοι από τις περιστάσεις, η απομάκρυνσή τους από τις υγιείς αρχές θα εξασθένιζε τα αισθητήριά τους για το καλό και την αποστροφή τους για το κακό. Το πρώτο στραβοπάτημα θα οδηγούσε σε άλλα, μέχρις ότου, με τη σχέση τους αποκομμένη από τον Ουρανό, ο πειρασμός θα τους παρέσερνε μακριά.

> «Έκαμεν ο Θεός τον Δανιήλ να εύρη χάριν και έλεος ενώπιον του αρχιευνούχου.»

Το αίτημά του να μη μολυνθεί, έγινε δεκτό με σεβασμό, αλλά ο άρχοντας δίσταζε να το εφαρμόσει. Εξήγησε στο Δανιήλ:

> «Εγώ φοβούμαι τον κύριόν μου τον βασιλέα, μήποτε ίδη τα πρόσωπά σας σκυθρωπότερα παρά των νεανίσκων των συνομιλήκων σας, και ενοχοποιήσητε την κεφαλήν μου εις τον βασιλέα.»

Τότε ο Δανιήλ έκανε έκκληση στον Αμελσάρ, τον ιδιαίτερο επιτετραμμένο των εβραιοπαίδων, ζητώντας να εξαιρεθούν από του να τρώγουν τα βασιλικά εδέσματα και να πίνουν το κρασί. Ζήτησε να δοκιμασθεί το ζήτημα αυτό για δέκα ημέρες, κατά το οποίο διάστημα οι Εβραίοι νέοι θα εφοδιάζονταν με απλή τροφή, ενώ οι σύντροφοί τους θα έτρωγαν τις λιχουδιές του βασιλιά.

39. Στην αυλή της Βαβυλώνας

Ο Αμελσάρ, παρόλο ότι κάνοντας δεκτή την αίτηση αυτή μπορούσε να προκαλέσει τη δυσμένεια του βασιλιά, έδωσε όμως την έγκρισή του, και ο Δανιήλ ήξερε ότι η υπόθεσή του ήταν κερδισμένη. Στο τέλος των δέκα ημερών το αποτέλεσμα ήταν αντίθετο από τους φόβους του άρχοντα. «Τα πρόσωπα αυτών εφάνησαν ωραιότερα και παχύτερα εις την σάρκα, παρά πάντων των νεανίσκων, οίτινες έτρωγον τα εδέσματα του βασιλέως.» Το παρουσιαστικό των Εβραίων εφήβων ήταν κατά πολύ ανώτερο από το παρουσιαστικό των συντρόφων τους. Σαν αποτέλεσμα, στο Δανιήλ και στους φίλους του επιτράπηκε να συνεχίσουν την απλή τους δίαιτα σε όλο το διάστημα της εκπαίδευσής τους.

Τρία χρόνια οι Εβραίοι αυτοί νέοι σπούδαζαν για να μάθουν «τα γράμματα και την γλώσσαν των Χαλδαίων». Στο διάστημα αυτό έμειναν αφοσιωμένοι στο Θεό, εξαρτώμενοι διαρκώς από τη δύναμή Του. Με τη συνηθισμένη τους αυταπάρνηση συνδύαζαν και το ζήλο στην επιδίωξη, την επιμέλεια και τη σταθερότητα. Δεν ήταν η περηφάνια ούτε η φιλοδοξία που τους είχε φέρει στην αυλή του βασιλιά συντροφιά με εκείνους που ούτε τη γνώση ούτε το φόβο του Θεού είχαν. Ήταν αιχμάλωτοι σε μια ξένη χώρα, τοποθετημένοι εκεί από τον Πάνσοφο Θεό. Χωρισμένοι από την οικογενειακή επιρροή και τις όσιες συναναστροφές, φρόντιζαν να εκτελούν πιστά το καθήκον τους προς τιμή του καταδυναστευόμενου λαού τους και προς δόξα Εκείνου του οποίου ήταν υπηρέτες.

Ο Κύριος επέβλεψε με ευμένεια στη σταθερότητα και αυταπάρνηση των Εβραιοπαίδων καθώς και στα αγνά τους κίνητρα. Και η ευλογία Του τους συνόδευε. Τους έδωσε «γνώσιν και σύνεσιν εις πάσαν μάθησιν και σοφίαν, και κατέστησε τον Δανιήλ νοήμονα εις πάσαν όρασιν και ενύπνιον.» Η προφητεία «τους δοξάζοντάς Με θέλω δοξάσει» βρήκε την εκπλήρωσή της. (Α΄Σαμ. 2:30).

Καθώς ο Δανιήλ προσκολλήθηκε στο Θεό με απόλυτη εμπιστοσύνη, το πνεύμα της προφητικής δύναμης τον επισκίασε. Ενώ δεχόταν τη διδασκαλία των ανθρώπων για τα καθήκοντα της ζωής της αυλής, ταυτόχρονα διδασκόταν από το Θεό να διαβάζει τα μυστήρια του μέλλοντος, και να καταχωρεί για τις επερχόμενες γενεές, μέσο παραστάσεων και συμβόλων, γεγονότα καλύπτοντα την ιστορία της γης αυτής μέχρι το τέλος του κόσμου.

΄Οταν έφθασε ο καιρός για να δοκιμασθούν οι μαθητευόμενοι νέοι, οι Εβραίοι εξετάσθηκαν μαζί με άλλους υποψηφίους για την

υπηρεσία του βασιλείου. Αλλά «δεν ευρέθη μεταξύ πάντων αυτών όμοιος του Δανιήλ, του Ανανία, του Μισαήλ και του Αζαρία». Η οξεία τους αντίληψη, η πλατιά τους γνώση, το επιλεγμένο και ακριβές λεκτικό τους μαρτυρούσαν για την απαράμιλλη δύναμη των πνευματικών τους προσόντων.

> «Εν πάση υποθέσει σοφίας και νοήσεως, περί της οποίας ο βασιλεύς ηρώτησεν αυτούς, εύρηκεν αυτούς δεκαπλασίως καλητέρους παρά πάντας τους μάγους και επαοιδούς, όσοι ήσαν εν παντί τω βασλείω αυτού.» «Και ίσταντο ενώπιον του βασιλέως.»

Στην αυλή της Βαβυλώνας συγκεντρώνονταν αντιπρόσωποι όλων των χωρών, άνθρωποι με τα μεγαλύτερα ταλέντα, άνθρωποι πλούσια προικισμένοι με φυσικά χαρίσματα και ανήκοντες στην ανώτερη εκπολιτιστική στάθμη που μπορούσε να προσφέρει ο κόσμος. Και όμως, ανάμεσα σε όλους αυτούς, οι Εβραίοι νέοι δεν είχαν το ταίρι τους. Σε σωματική δύναμη και ομορφιά, σε πνευματική ανθηρότητα και λογοτεχνική επίτευξη ήταν ασυναγώνιστοι. Η όρθια κορμοστασιά τους, το σταθερό, ελαστικό βήμα τους, το όμορφο παρουσιαστικό τους, οι ακμαίες αισθήσεις τους, η καθαρή αναπνοή τους, όλα αποτελούσαν πλήθος αποδεικτικών καλών τρόπων, εμβλήματα αρχοντικά με τα οποία η φύση κοσμεί αυτούς που υπακούουν στους νόμους της.

Στην απόκτηση της σοφίας των Βαβυλωνίων, ο Δανιήλ και οι σύντροφοί του σημείωσαν κατά πολύ μεγαλύτερη επιτυχία από τους συμμαθητές τους. Η μάθησή τους όμως αυτή δεν οφειλόταν στην τύχη. Τη γνώση τους απέκτησαν με τη συνεχή εξάσκηση των δυνάμεών τους κάτω από την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος. Έρχονταν σε επαφή με την Πηγή κάθε σοφίας, καθιστώντας την επίγνωση του Θεού το θεμέλιο της μόρφωσής τους. Με πίστη προσεύχονταν για σοφία, και οι προσευχές τους εξωτερικεύονταν με τη ζωή τους.

Τοποθετούντο εκεί όπου ο Θεός μπορούσε να τους ευλογήσει. Απέφευγαν ό,τι μπορούσε να εξασθενήσει τις δυνάμεις τους, και εκμεταλλεύονταν κάθε ευκαιρία για να κατανοήσουν κάθε τομέα της μάθησης. Ακολουθούσαν τους κανόνες της ζωής που δε λάθαιναν προσφέροντάς τους πνευματική ικμάδα. Επιδίωκαν να αποκτήσουν γνώση για ένα σκοπό: να μπορέσουν να τιμήσουν το Θεό. Αναγνώριζαν ότι προκειμένου να παρουσιασθούν ως αντιπροσωπευτικοί τύποι της πραγματικής θρησκείας ανάμεσα στις ψεύτικες θρησκείες της ειδωλολατρίας, όφειλαν να έχουν

διαύγεια πνεύματος και να τελειοποιήσουν ένα χριστιανικό χαρακτήρα. Και Δάσκαλός τους ήταν ο ίδιος ο Θεός. Διαρκώς προσευχόμενοι, μελετώντας με ευσυνειδησία, διατηρώντας επαφή με τον Αόρατο, περπάτησαν με το Θεό όπως είχε κάνει ο Ενώχ.

Η επιτυχία σε οποιονδήποτε τομέα εργασίας δεν είναι αποτέλεσμα τύχης, ούτε έρχεται κατά σύμπτωση ή είναι γραφτό της μοίρας. Είναι το εκ περισσού έργο της θεϊκής πρόνοιας, η αμοιβή της πίστης και της περίσκεψης, της αρετής και της επιμονής. Οι εκλεπτυσμένες πνευματικές ιδιότητες και οι υγιεινές ηθικές αρχές δεν είναι κάποιο απρόβλεπτο γεγονός. Ο Θεός παρουσιάζει ευκαιρίες. Η επιτυχία εξαρτάται από το πώς αυτές χρησιμοποιούνται.

Ενώ ο Θεός εργαζόταν για το Δανιήλ και τους συντρόφους του «το θέλειν και το ενεργείν κατά την ευδοκίαν Αυτού» (Φιλιπ. 2:13), εκείνοι εργάζονταν «την εαυτών σωτηρίαν». Με αυτό φανερώνεται το περισσό έργο της θεϊκής αρχής της συνεργασίας, χωρίς την οποία πραγματική επιτυχία δεν μπορεί να υπάρξει. Η ανθρώπινη προσπάθεια δεν ωφελεί σε τίποτε χωρίς τη θεϊκή δύναμη. Και χωρίς την ανθρώπινη προσπάθεια η θεϊκή επιδίωξη δε χρησιμεύει σε τίποτε. Προκειμένου να αποκτήσουμε τη χάρη του Θεού, πρέπει να κάνουμε το μέρος μας. Η χάρη Του χορηγείται για να επιτελέσει «το θέλειν και το ενεργείν» για μας, αλλά ποτέ για να αναπληρώσει τις προσπάθειές μας.

΄Οπως ο Κύριος συνεργάσθηκε με το Δανιήλ και τους φίλους του, έτσι θα συνεργασθεί με όλους όσοι αγωνίζονται για να κάνουν το θέλημά Του. Και με τη μετάδοση του Πνεύματός Του θα προωθήσει κάθε ειλικρινή σκοπό, κάθε ευγενική απόφαση. ΄Οσοι βαδίζουν στο δρόμο της υπακοής, θα συναντήσουν πολλά εμπόδια. Δυναμικές, ύπουλες επιδράσεις μπορούν να τους κρατήσουν δεμένους με τον κόσμο. Ο Κύριος όμως είναι ικανός να αχρηστεύσει κάθε ενέργεια που δρα για την καταστροφή των εκλεκτών Του. Με τη δύναμή Του αυτοί μπορούν να υπερνικήσουν κάθε πειρασμό, να υποτάξουν κάθε δυσκολία.

Ο Θεός έφερε το Δανιήλ και τους συντρόφους του σε επαφή με τους μεγιστάνες της Βαβυλώνας για να μπορέσουν να παρουσιάσουν το χαρακτήρα Του μέσα σ'ένα έθνος από ειδωλολάτρες. Πώς έγιναν κατάλληλοι για μια τέτοια μεγάλη τιμητική θέση; Η πιστότητα στα μικροπράγματα ήταν εκείνη που χαρακτήριζε όλη τη ζωή τους. Τιμούσαν το Θεό στα μηδαμινέστερα καθήκοντα το ίδιο όπως και στις σοβαρότερες ευθύνες.

39. Στην αυλή της Βαβυλώνας

΄Οπως κάλεσε ο Θεός το Δανιήλ για να γίνει μάρτυράς Του στη Βαβυλώνα, έτσι καλεί και εμάς σήμερα να γίνουμε μάρτυρες στην εποχή μας. Τόσο στις μικρότερες όσο και στις μεγαλύτερες ενασχολήσεις της ζωής, επιθυμεί να αποκαλύπτουμε στους ανθρώπους τις αρχές της βασιλείας Του. Πολλοί περιμένουν να τους ανατεθεί κάποιο σημαντικό έργο, ενώ καθημερινά αφήνουν να τους διαφεύγουν ευκαιρίες για να φανερώσουν πιστότητα στο Θεό. Κάθε μέρα παραλείπουν να εκτελούν τα μικροκαθήκοντα της ζωής. Ενώ περιμένουν να τους παρουσιασθεί κάποιο μεγάλο έργο στην εκτέλεση του οποίου να εξασκήσουν μεγάλα, υποτίθεται, ταλέντα και να ικανοποιήσουν τις φιλοδοξίες και τις επιθυμίες τους, οι ημέρες τους κυλούν μακριά.

Στη ζωή του πραγματικού Χριστιανού δεν υπάρχουν ασήμαντα πράγματα. Στα μάτια του Παντοδύναμου κάθε καθήκον είναι σημαντικό. Ο Κύριος υπολογίζει με ακρίβεια την κάθε ικανότητα για υπηρεσία. Οι αχρησιμοποίητες ικανότητες μετριούνται εξίσου με τις χρησιμοποιούμενες. Θα κριθούμε με το τι οφείλαμε να έχουμε κάνει, αλλά δεν το κάναμε, επειδή δε χρησιμοποιήσαμε τις δυνάμεις μας για να δοξάσουμε το Θεό.

Ένας ευγενικός χαρακτήρας δεν είναι συμπτωματικός. Δεν οφείλεται σε ιδιαίτερες εύνοιες ή φυσικά προσόντα της θείας πρόνοιας. Είναι το αποτέλεσμα της αυτοπειθαρχίας, της υποταγής των κατωτέρων στις ανώτερες φυσικές κλίσεις της παραχώρησης του εγώ στην υπηρεσία του Θεού και των ανθρώπων.

Με την πιστότητα στις αρχές της εγκράτειας που έδειξαν οι Εβραίοι νέοι, ο Θεός μιλάει στους σημερινούς νέους. Υπάρχει ανάγκη για ανθρώπους οι οποίοι - όπως ο Δανιήλ - θα δείξουν δράση και τόλμη για το έργο της δικαιοσύνης. Χρειάζονται αγνές καρδιές, δυνατά χέρια, ατρόμητο θάρρος, επειδή η σύγκρουση μεταξύ αρετής και κακίας απαιτεί ακατάπαυστη επαγρύπνηση. Σε κάθε ψυχή ο Σατανάς παρουσιάζεται με πειρασμούς σε ποικίλες δελεαστικές μορφές στον τομέα της ικανοποίησης της όρεξης.

Το σώμα είναι ένας σημαντικότατος συντελεστής μέσο του οποίου αναπτύσσεται το πνεύμα και η ψυχή για το σχηματισμό του χαρακτήρα. Γι'αυτό το λόγο ο εχθρός των ψυχών κατευθύνει τους πειρασμούς του προς την εξασθένηση και τον εκφυλισμό των σωματικών δυνάμεων. Η επιτυχία του σ'αυτό το σημείο συχνά σημαίνει την ολοκληρωτική παραχώρηση της ύπαρξης στο κακό. Οι φυσικές ροπές, αν δεν τεθούν κάτω από την κυριαρχία

μιας ανώτερης δύναμης, θα επιφέρουν ασφαλώς την καταστροφή και το θάνατο.

Το σώμα πρέπει να καθυποτάσσεται στις ανώτερες δυνάμεις της ύπαρξής μας. Τα πάθη πρέπει να εξουσιάζονται από τη θέληση, που και αυτή πρέπει να τεθεί κάτω από τον έλεγχο του Θεού. Η πρυτανεύουσα δύναμη της λογικής, καθαγιασμένη από τη θεϊκή χάρη, πρέπει να κυβερνάει τη ζωή. Η πνευματική δύναμη, το σωματικό σφρίγος και η διάρκεια της ζωής εξαρτώνται από ακατάλυτους νόμους. Υπακούοντας στους νόμους αυτούς, ο άνθρωπος μπορεί να βγει νικητής ενάντια στον εαυτό του, ενάντια στις ίδιες του τις ροπές, ενάντια στις αρχές και εξουσίες «εναντίον εις τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου και εναντίον εις τα πνεύματα της πονηρίας τα εν τοις επουρανίοις.» (Εφεσ. 6:12).

Στο αρχαίο εκείνο τελετουργικό σύστημα που συμβολικά είναι το ευαγγέλιο, καμιά προσφορά με ψόγο δεν μπορούσε να προσφερθεί στο θυσιαστήριο του Κυρίου. Η θυσία που θα συμβόλιζε το Χριστό, έπρεπε να είναι άμωμη. Ο λόγος του Θεού παρουσιάζει αυτό σαν παράδειγμα του πώς πρέπει να είναι τα παιδιά Του «θυσία ζώσα», «αγία και άμωμος» (Ρωμ. 12:1, Εφεσ. 5:27).

Οι αξιέπαινοι αυτοί Εβραίοι ήταν άνθρωποι ομοιοπαθείς με εμάς. Και όμως, παρόλες τις δελεαστικές επιδράσεις της βαβυλωνιακής αυλής, έμειναν στερεοί, επειδή στηρίζονταν σε μια ανυπολόγιστη δύναμη. Μέσο αυτών ένα ειδωλολατρικό έθνος είχε την εικόνα της αγαθότητας και της ευεργεσίας του Θεού και της αγάπης του Χριστού. Και με την πείρα τους έχουμε ένα παράδειγμα θριάμβου των ηθικών αρχών κατά του πειρασμού, της αγνότητας κατά της διαφθοράς και της ευλάβειας και αφοσίωσης κατά του αθεϊσμού και της ειδωλολατρίας.

Το πνεύμα από το οποίο εμφορείτο ο Δανιήλ, μπορούν να το έχουν οι σημερινοί νέοι. Μπορούν να αντλούν από την ίδια Πηγή της δύναμης, μπορούν να έχουν την ίδια ικανότητα αυτοελέγχου και να φανερώνουν την ίδια χάρη με τη ζωή τους, ακόμη και σε περιστάσεις το ίδιο δυσμενείς. Παρόλο ότι περιβάλλονται από πειρασμούς για αυτοεντρύφηση, στις μεγάλες ιδίως πόλεις, όπου κάθε είδος αισθησιακών απολαύσεων παρουσιάζεται εύκολο και ελκυστικό, με τη θεϊκή χάρη όμως ο σκοπός τους να τιμήσουν το Θεό μπορεί να μείνει σταθερός. Με ισχυρή αποφασιστικότητα και άγρυπνη προσοχή μπορούν να αντισταθούν στον κάθε πειρασμό που προσβάλλει την ψυχή. Μόνο όμως εκείνος που αποφασίζει

να κάνει το σωστό επειδή είναι σωστό, μπορεί να αποσπάσει τη νίκη.

Τι σπουδαίο ήταν το έργο των ηγεμονικών αυτών Εβραίων! Όταν αποχαιρετούσαν τα σπίτια των παιδικών χρόνων τους, ελάχιστα μπορούσαν να σκεφθούν τη μοίρα τους. Πιστοί και σταθεροί, παραχώρησαν τον εαυτό τους στη θεϊκή καθοδήγηση, έτσι ώστε να μπορέσει ο Θεός, μέσο αυτών, να εκπληρώσει το σκοπό Του.

Τις ίδιες δυναμικές αλήθειες που αποκάλυψε με τους άνδρες αυτούς, ο Θεός επιθυμεί να αποκαλύψει με τους νέους και τα παιδιά σήμερα. Η ζωή του Δανιήλ και των φίλων του είναι μια ένδειξη του τι μπορεί να κάνει ο Θεός γι'αυτούς οι οποίοι παραχωρούν τη ζωή τους σ'Εκείνον και προσπαθούν με όλη την καρδιά τους να πραγματοποιήσουν το σκοπό Του.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δανιήλ, κεφ. 2:)

Λίγο διάστημα αφότου ο Δανιήλ και οι σύντροφοί του είχαν προσληφθεί στην υπηρεσία του βασιλιά της Βαβυλώνας, συνέβησαν γεγονότα που φανέρωσαν σ'ένα ειδωλολατρικό έθνος τη δύναμη και την πιστότητα του Θεού του Ισραήλ. Ο Ναβουχοδονόσορ είδε ένα σημαντικό όνειρο, εξαιτίας του οποίου «εταράχθη το πνεύμα αυτού και ο ύπνος αυτού έφυγεν απ'αυτού». Μολονότι αυτό είχε κάνει βαθιά εντύπωση στο βασιλιά, όταν ξύπνησε του ήταν αδύνατο να θυμηθεί τις λεπτομέρειες.

Στην αμηχανία του, ο Ναβουχοδονόσορ συγκέντρωσε τους σοφούς - «τους μάγους, και τους επαοιδούς, και τους γόητας» - και ζήτησε τη βοήθειά τους. Τους είπε: «Ενυπνιάσθην ενύπνιον, και το πνεύμα μου εταράχθη εις το να γνωρίσω το ενύπνιον.» Με αυτή την ανακοίνωση της αμηχανίας του, τους ζήτησε να φανερώσουν αυτό που θα έφερνε ανακούφιση στο πνεύμα του.

Σε αυτό οι σοφοί απάντησαν: «Βασιλεύ, ζήθι εις τον αιώνα. Ειπέ το ενύπνιον προς τους δούλους σου, και ημείς θέλομεν φανερώσει το πράγμα.»

Δυσαρεστημένος και καχύποπτος με την αοριστολογική απάντησή τους, επειδή, παρά τους πομπώδεις ισχυρισμούς τους ότι είχαν τη δυνατότητα να αποκαλύπτουν τα μυστικά των ανθρώπων, φαίνονταν απρόθυμοι να του παράσχουν βοήθεια, ο βασιλιάς διέταξε τους σοφούς του - από τη μια μεριά με υποσχέσεις πλούτου και τιμών και από την άλλη με την απειλή του θανάτου - να του αποκαλύψουν όχι μόνο την ερμηνεία του ονείρου, αλλά και αυτό το ίδιο το όνειρο. Τους είπε:

«Το πράγμα διέφυγεν απ'εμού. Εάν δεν κάμητε γνωστόν εις εμέ το ενύπνιον και την ερμηνείαν αυτού, θέλετε καταμελι-

σθή και αι οικίαι σας θέλουσι γείνει κοπρώνες. Αλλ'εάν φανερώσητε το ενύπνιον και την ερμηνείαν αυτού, θέλετε λάβει παρ'εμού δώρα, και αμοιβάς και τιμήν μεγάλην.»

Οι σοφοί επανέλαβαν την ίδια απάντηση: «Ας είπη ο βασιλεύς το ενύπνιον αυτού, και ημείς θέλομεν φανερώσει την ερμηνείαν αυτού.»

Ο Ναβουχοδονόσορ βαθιά πειραγμένος τώρα και εξοργισμένος από τη φαινομενική δολιότητα εκείνων στους οποίους εμπιστευόταν, δήλωσε:

«Επ'αληθείας καταλαμβάνω ότι σεις θέλετε να εξαγοράζητε τον καιρόν, βλέποντες ότι διέφυγεν απ'εμού το πράγμα. Αλλ' εάν δεν κάμητε γνωστόν εις εμέ το ενύπνιον, αύτη μόνη η απόφασις είναι διά σας, διότι συνεβουλεύθητε να είπητε ψευδείς και διεφθαρμένους λόγους έμπροσθέν μου, εωσού παρέλθη ο καιρός. Είπατέ μοι λοιπόν το ενύπνιον, και θέλω γνωρίσει ότι δύνασθε να φανερώσητε εις εμέ και την ερμηνείαν αυτού.»

Κατατρομαγμένοι για τις συνέπειες της αποτυχίας τους, οι μάγοι προσπάθησαν να δείξουν στο βασιλιά ότι το αίτημά του ήταν παράλογο και η δοκιμή υπερέβαινε τα όρια από ό,τι είχε ποτέ απαιτηθεί από οποιονδήποτε άνθρωπο. Διαμαρτυρήθηκαν λέγοντας:

«Δεν υπάρχει άνθρωπος επί της γης δυνάμενος να φανερώση το πράγμα του βασιλέως, καθώς δεν υπάρχει ουδείς βασιλεύς, άρχων, ή διοικητής, όστις να ζητή τοιαύτα πράγματα παρά μάγου ή επαοιδού, ή Χαλδαίου. Και το πράγμα το οποίον ο βασιλεύς ζητεί, είναι μέγα, και δεν είναι άλλος δυνάμενος να φανερώση αυτό έμπροσθεν του βασιλέως, εκτός των θεών, των οποίων η κατοικία δεν είναι μετά σαρκός.»

Τότε «εθυμώθη ο βασιλεύς και ωργίσθη σφόδρα, και είπε να απολέσωσι πάντας τους σοφούς της Βαβυλώνος».

Μεταξύ εκείνων που αναζητήθηκαν από τους αξιωματούχους τους έτοιμους να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση του βασιλικού διατάγματος, ήταν ο Δανιήλ και οι φίλοι του. Όταν έμαθαν ότι σύμφωνα με το διάταγμα έπρεπε και αυτοί να θανατωθούν, ο Δανιήλ «μετά φρονήσεως και σοφίας» ρώτησε τον Αριώχ, τον αρχισωματοφύλακα του βασιλιά: «Διά τί η βιαία αύτη απόφασις παρά του βασιλέως;» Ο Αριώχ του διηγήθηκε το ιστορικό της αμηχανίας του βασιλιά για το σημαντικό του όνειρο και για την αποτυχία του να εξασφαλίσει τη βοήθεια εκείνων, στους

οποίους μέχρι τότε είχε όλη την εμπιστοσύνη του. Μόλις άκουσε αυτό, ο Δανιήλ, διακινδυνεύοντας τη ζωή του, τόλμησε να παρουσιασθεί στο βασιλιά και ζήτησε να του δοθεί καιρός για να ρωτήσει το Θεό του να του φανερώσει το όνειρο και την ερμηνεία του.

Ο βασιλιάς συγκατατέθηκε στην αίτηση αυτή. «Και υπήγεν ο Δανιήλ εις τον οίκον αυτού, και εγνωστοποίησε το πράγμα προς τον Ανανίαν, προς τον Μισαήλ και προς τον Αζαρίαν, τους συντρόφους αυτού.» Μαζί ζήτησαν σοφία από την Πηγή του φωτός και της γνώσης. Με ισχυρή πίστη είχαν συνειδητοποιήσει ότι ο Θεός τους τοποθέτησε εκεί όπου βρέθηκαν, για να μπορέσουν να εκτελέσουν το έργο Του και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του καθήκοντος. Σε καιρό αμηχανίας και κινδύνου είχαν πάντοτε στραφεί σ'Αυτόν για καθοδήγηση και προστασία, και Εκείνος ήταν γι'αυτούς μια παντοτινή βοήθεια. Τώρα με συντριβή καρδιάς παραδόθηκαν στον Κριτή της γης, ικετεύοντάς Τον να τους ελευθερώσει από την ώρα αυτής της έκτακτης ανάγκης. Και η ικεσία τους δεν πήγε μάταιη. Ο Θεός τον οποίο είχαν τιμήσει, Αυτός τώρα τους τιμούσε. Το Πνεύμα του Κυρίου τους επισκέφθηκε και «απεκαλύφθη προς τον Δανιήλ δι'οράματος νυκτός» το όνειρο του βασιλιά και η ερμηνεία του.

Πηγαίνοντας αμέσως στον Αριώχ, τον οποίο ο βασιλιάς είχε διατάξει να εκτελέσει τους σοφούς, ο Δανιήλ είπε: «Μη απολέσης τους σοφούς της Βαβυλώνος. Είσαξόν με ενώπιον του βασιλέως, και εγώ θέλω φανερώσει την ερμηνείαν προς τον βασιλέα.» Γρήγορα ο αξιωματικός εισήγαγε το Δανιήλ στην παρουσία του βασιλιά λέγοντας: «Εύρηκα άνδρα εκ των υιών της αιχμαλωσίας του Ιούδα, όστις θέλει φανερώσει την ερμηνείαν εις τον βασιλέα.»

Παρατηρήστε τον Ιουδαίο αιχμάλωτο, ήρεμο και ψύχραιμο στην παρουσία του μονάρχη της ισχυρότερης αυτοκρατορίας του κόσμου. Με τις πρώτες λέξεις αποποιήθηκε την τιμή για τον εαυτό του και εξήρε το Θεό ως την πηγή όλης της σοφίας. Στην ανυπόμονη ερώτηση του βασιλιά: «Είσαι ικανός να φανερώσης προς εμέ το ενύπνιον το οποίον είδον και την ερμηνείαν αυτού;» απάντησε:

> «Το μυστήριον περί του οποίου ο βασιλεύς επερωτά, δεν δύνανται σοφοί, επαοιδοί, μάγοι, μάντεις να φανερώσωσι προς τον βασιλέα. Αλλ'είναι Θεός εν τω ουρανώ, όστις αποκαλύπτει μυστήρια, και κάμνει γνωστόν εις τον βασιλέα Ναβουχοδονόσορ τί μέλλει γενέσθαι εν ταις εσχάταις ημέραις.

Το ενύπνιόν σου και αι οράσεις της κεφαλής σου επί της κλίνης σου, είναι αύται. Βασιλεύ, οι διαλογισμοί σου ανέβησαν εις τον νουν σου επί της κλίνης σου, περί του τί μέλλει γενέσθαι μετά ταύτα. Και ο αποκαλύπτων μυστήρια έκαμε γνωστόν εις σε τί μέλλει γενέσθαι. Πλην, όσον το κατ'εμέ, το μυστήριον τούτο δεν απεκαλύφθη προς εμέ διά σοφίας, την οποίαν έχω εγώ μάλλον παρά πάντας τους ζώντας, αλλά διά να φανερωθή η ερμηνεία προς τον βασιλέα και δια να γνωρίσης τους διαλογισμούς της καρδίας σου.

Συ, βασιλεύ εθεώρεις, και ιδού εικών μεγάλη. Εξαίσιος ήτο εκείνη η εικών, και υπέροχος η λάμψις αυτής, ισταμένης ενώπιόν σου, και η μορφή αυτής φοβερά. Η κεφαλή της εικόνος εκείνης ήτο εκ χρυσού καθαρού, το στήθος αυτής και οι βραχίονες αυτής εξ αργύρου, η κοιλία αυτής και οι μηροί αυτής εκ χαλκού, αι κνήμαι αυτής εκ σιδήρου, οι πόδες αυτής μέρος μεν εκ σιδήρου, μέρος δε εκ πηλού.

Εθεώρεις εωσού απεκόπη λίθος άνευ χειρών, και εκτύπησε την εικόνα επί τους πόδας αυτής τους εκ σιδήρου και πηλού, και κατεσύντριψεν αυτούς. Τότε ο σίδηρος, ο πηλός, ο χαλκός, ο άργυρος και ο χρυσός κατεσυντρίφθησαν ομού, και έγειναν ως λεπτόν άχυρον αλωνίου θερινού. Και ο άνεμος εσήκωσεν αυτό, και ουδείς τόπος ευρέθη αυτών. Ο δε λίθος ο κτυπήσας την εικόνα έγεινεν όρος μέγα και εγέμισεν όλην την γην.»

«Τούτο είναι το ενύπνιον», δήλωσε ο Δανιήλ. Και ο βασιλιάς παρακολουθώντας με μεγάλη προσοχή την κάθε λεπτομέρεια, γνώρισε ότι αυτό ήταν το όνειρο το οποίο τον είχε αναστατώσει. Έτσι, ο νους του ετοιμάσθηκε να δεχθεί ευνοϊκά την ερμηνεία. Ο Βασιλεύς των βασιλέων θα γνωστοποιούσε μια μεγάλη αλήθεια στο βαβυλώνιο μονάρχη. Ο Θεός θα του αποκάλυπτε ότι Εκείνος έχει εξουσία επάνω στα βασίλεια του κόσμου - δύναμη να ενθρονίζει και να εκθρονίζει βασιλείς. Η διάνοια του Ναβουχοδονόσορ αφυπνήσθηκε σε μια αίσθηση ευθύνης προς τον Ουρανό. Τα γεγονότα του μέλλοντος, αυτά που πλησιάζουν στα τέλη των αιώνων, θα του αποκαλύπτονταν.

Ο Δανιήλ συνέχισε:

«Συ βασιλεύ, είσαι βασιλεύς βασιλέων, διότι ο Θεός του ουρανού έδωκεν εις σε βασιλείαν, δύναμιν, και ισχύν, και δόξαν. Και πάντα τόπον όπου κατοικούσιν οι υιοί των ανθρώπων, τα θηρία του αγρού και τα πετεινά του ουρανού, έδωκεν

εις την χείρα σου, και σε κατέστησε κύριον επί πάντων τούτων. Συ είσαι η κεφαλή εκείνη η χρυσή.

Και μετά σε θέλει αναστηθή άλλη βασιλεία κατωτέρα σου, και τρίτη άλλη βασιλεία εκ χαλκού, ήτις θέλει κυριεύσει επί πάσης της γης.

Και τετάρτη βασιλεία θέλει σταθή ισχυρά ως ο σίδηρος. Καθώς ο σίδηρος κατακόπτει και καταλεπτύνει τα πάντα, μάλιστα καθώς ο σίδηρος ο συντρίβων τα πάντα, ούτω θέλει κατακόπτει και κατασυντρίβει.

Περί δε του ότι είδες τους πόδας και τους δακτύλους, μέρος μεν εκ πηλού κεραμέως, μέρος δε εκ σιδήρου, θέλει είσθαι βασιλεία διηρημένη. Πλην θέλει μείνει τι εν αυτή εκ της δυνάμεως του σιδήρου, καθώς είδες τον σίδηρον αναμεμιγμένον μετ'αργιλώδους πηλού. Και καθώς οι δάκτυλοι των ποδών ήσαν μέρος μεν εκ σιδήρου και μέρος εκ πηλού, ούτως η βασιλεία θέλει είσθαι κατά μέρος ισχυρά, και κατά μέρος εύθραυστος. Και καθώς είδες τον σίδηρον αναμεμιγμένον μετ'αργιλώδους πηλού, ούτω θέλουσιν αναμιχθή διά σπέρματος ανθρώπων, πλην δεν θέλουσιν είσθαι κεκολλημένοι ο είς μετά του άλλου, καθώς ο σίδηρος δεν αναμιγνύεται μετά του πηλού.

Και εν ταις ημέραις των βασιλέων εκείνων, θέλει αναστήσει ο Θεός του ουρανού βασιλείαν, ήτις εις τον αιώνα δεν θέλει φθαρή. Και η βασιλεία αύτη δεν θέλει περάσει είς άλλον λαόν. Θέλει κατασυντρίψει και συντελέσει πάσας ταύτας τας βασιλείας, αύτη δε θέλει διαμένει εις τους αιώνας. Καθώς είδες ότι απεκόπη λίθος εκ του όρους άνευ χειρών και κατεσύντριψε τον σίδηρον, τον χαλκόν, τον πηλόν, τον άργυρον και τον χρυσόν, ο Θεός ο μέγας έκαμε γνωστόν εις τον βασιλέα ό,τι θέλει γείνει μετά ταύτα. Και αληθινόν είναι το ενύπνιον, και πιστή η ερμηνεία αυτού.»

Ο βασιλιάς πείσθηκε για την ορθότητα της ερμηνείας, και με ταπείνωση και δέος «έπεσεν επί πρόσωπον και προσεκύνησε» λέγοντας: «Επ'αληθείας ο Θεός σας, Αυτός είναι Θεός θεών και Κύριος των βασιλέων, και όστις αποκαλύπτει μυστήρια, διότι ηδυνήθης να αποκαλύψης το μυστήριον τούτο.»

Ο Ναβουχοδονόσορ ακύρωσε το διάταγμα για την εξόντωση των σοφών. Η ζωή τους σώθηκε χάρη στην επαφή του Δανιήλ με τον Αποκαλυπτή των μυστηρίων.

«Τότε ο βασιλεύς εμεγάλυνε τον Δανιήλ, και δώρα μεγάλα και πολλά έδωκεν εις αυτόν, και κατέστησεν αυτόν κύριον επί πάσης της επαρχίας της Βαβυλώνος, και αρχιδιοικητήν επί πάντας τους σοφούς της Βαβυλώνος. Και εζήτησεν ο Δανιήλ παρά του βασιλέως, και κατέστησε τον Σεδράχ, τον Μισάχ, και τον Αβδε-νεγώ επί τας υποθέσεις της επαρχίας της Βαβυλώνος. Ο δε Δανιήλ ευρίσκετο εν τη αυλή του βασιλέως.»

Στα χρονικά της ανθρώπινης ιστορίας η έγερση και η πτώση των αυτοκρατοριών παρουσιάζονται σαν εξαρτώμενες από τη θέληση και την ανδρεία του ανθρώπου. Η φορά των γεγονότων φαίνεται, μέχρις ενός βαθμού, να προσδιορίζεται από τη δύναμη και τη φιλοδοξία ή από το πείσμα του. Στο λόγο όμως του Θεού το παραπέτασμα αποσύρεται και παρατηρούμε προς τα επάνω και προς τα πίσω και προς όλες τις κατευθύνσεις που παίρνουν τα ανεβοκατεβάσματα των ανθρώπινων ενδιαφερόντων, δυνάμεων και παθών, τους παράγοντες του Παντοδύναμου Θεού να εκτελούν σιωπηλά και υπομονητικά τις προθέσεις του δικού Του θελήματος.

Με λόγια απαράμιλλης ομορφιάς και τρυφερότητας ο απόστολος Παύλος εξέθεσε στους φιλόσοφους των Αθηνών το θεϊκό σκοπό για τη δημιουργία και το διαχωρισμό των φυλών και εθνών. Ο απόστολος είπε:

«Ο Θεός όστις έκαμε τον κόσμον και πάντα τα εν αυτώ, . . . έκαμεν εξ ενός αίματος πάν έθνος ανθρώπων, διά να κατοικώσιν εφ'όλου του προσώπου της γης, και διώρισε τους προδιατεταγμένους καιρούς και τα οροθέσια της κατοικίας αυτών, διά να ζητώσι τον Κύριον, ίσως δυνηθώσι να ψηλαφήσωσιν Αυτόν και να εύρωσι.» (Πράξ. 17:24-27).

Ο Θεός κατέστησε σαφές ότι όποιος θέλει, μπορεί να συμπεριληφθεί «εις τους δεσμούς της διαθήκης». Στη δημιουργία ο σκοπός Του ήταν να κατοικηθεί η γη από όντα των οποίων η ύπαρξη θα ήταν ευλογία γι'αυτά τα ίδια και προς άλληλα, και τιμή για το Δημιουργό τους. Όλοι όσοι το επιθυμούν, μπορούν να συνταυτισθούν με το σκοπό αυτό. Γι'αυτούς λέγεται: «Ο λαός τον οποίον έπλασα εις Εμαυτόν, θέλει διηγείσθαι την αίνεσίν Μου.» (Ιεζ. 20:37, Ησ. 43:21).

Με το νόμο Του ο Θεός γνωστοποίησε τις αρχές οι οποίες αποτελούν τη βάση της πραγματικής ευταξίας τόσο των εθνών όσο και των ατόμων. Σχετικά με το νόμο αυτό ο Μωυσής δήλωσε στους Ισραηλίτες: «Αύτη είναι η σοφία σας και η σύνεσίς σας.»

«Ούτος δεν είναι εις εσάς λόγος μάταιος, επειδή αύτη είναι η ζωή σας.» (Δευτ. 4:9, 32:47).

Οι εξασφαλισμένες με αυτό τον τρόπο ευλογίες για τον Ισραήλ, εξασφαλίζονται με τους ίδιους όρους και στον ίδιο βαθμό, για κάθε έθνος και για κάθε άτομο κάτω από τον ουρανό.

Εκατοντάδες χρόνια πριν να παίξουν ορισμένα έθνη κανένα ενεργό ρόλο, ο Παντογνώστης Θεός, βλέποντας στο απώτερο μέλλον, προείπε την άνοδο και την πτώση παγκόσμιων βασιλειών. Ο Θεός δήλωσε στο Ναβουχοδονόσορ ότι το βασίλειο της Βαβυλώνας θα έπεφτε και ότι ένα άλλο βασίλειο επρόκειτο να εγερθεί, το οποίο επίσης θα περνούσε από τη δοκιμαστική του περίοδο. Με την αποτυχία του να εξάρει τον αληθινό Θεό, η δόξα του θα έσβηνε και τη θέση του θα καταλάμβανε ένα τρίτο βασίλειο. Αλλά και αυτό θα παρερχόταν και ένα τέταρτο βασίλειο ισχυρό σαν το σίδερο θα υπέτασσε τα έθνη του κόσμου.

Αν οι αρχηγοί της Βαβυλώνας, του πλουσιότερου εκείνου βασιλείου της γης, είχαν πάντοτε μπροστά τους διατηρήσει το φόβο του Κυρίου, θα είχαν λάβει τέτοια σοφία και δύναμη που θα τους ένωνε με Αυτόν και θα τους διατηρούσε ισχυρούς. Κατέφευγαν στο Θεό μόνο όταν συναντούσαν δυσκολίες και ήταν σε αμηχανία. Σε τέτοιες ώρες, μη βρίσκοντας βοήθεια από τους μεγάλους άνδρες τους, την αναζητούσαν από ανθρώπους όπως ο Δανιήλ - ανθρώπους που ήξεραν ότι τιμούσαν το Θεό, και ότι Αυτός τους τιμούσε. Σ'εκείνους τους ανθρώπους απευθύνονταν για να τους αποκαλύψουν τα μυστήρια της Θεϊκής Πρόνοιας, επειδή παρόλο που οι κυβερνήτες της υπεροπτικής Βαβυλώνας ήταν άνδρες εξαιρετικής πνευματικής υπεροχής, με τις παραβάσεις τους είχαν τόσο πολύ απομακρυνθεί από το Θεό, ώστε δεν ήταν σε θέση να κατανοήσουν τις αποκαλύψεις και τις αγγελίες που λάμβαναν για το μέλλον.

Στην ιστορία των εθνών ο μελετητής του λόγου του Θεού μπορεί να διακρίνει την κατά γράμμα εκπλήρωση της θεϊκής προφητείας. Η Βαβυλώνα εξασθενημένη και τελικά ηττημένη, έσβησε ολοκληρωτικά, επειδή στον καιρό της ευημερίας της οι αρχηγοί της θεωρούσαν τον εαυτό τους ανεξάρτητο από το Θεό, και είχαν αποδώσει τη δόξα του βασιλείου τους στα ανθρώπινα επιτεύγματα.

Το μηδοπερσικό βασίλειο δέχθηκε την οργή του ουρανού, επειδή εντός των ορίων του ο νόμος του Θεού είχε καταπατηθεί. Ο φόβος του Θεού δεν είχε βρει θέση στις καρδιές της μεγάλης

πλειονότητας του λαού. Η ασέβεια, η βλασφημία, η διαφθορά υπερίσχυαν. Τα βασίλεια που το διαδέχθηκαν, ήταν ακόμη κατώτερα και αχρειότερα. Και αυτά ξέπεφταν, όσο πήγαινε περισσότερο, στον τομέα των ηθικών αξιών.

Η ασκούμενη από κάθε επίγειο κυβερνήτη δύναμη χορηγείται από τον Ουρανό, και από τον τρόπο με τον οποίο αυτός χειρίζεται την ουρανόσταλτη δύναμη, εξαρτάται η επιτυχία του. Στον καθένα απευθύνεται ο λόγος του θεϊκού Παρατηρητή: «Εγώ σε περιέζωσα αν και δεν Με εγνώρισας.» Και για τον καθένα τα λόγια που ειπώθηκαν στο Ναβουχοδονόσορ της αρχαιότητας, αποτελούν το μάθημα της ζωής: «Έκκοψον τας αμαρτίας σου διά δικαιοσύνης και τας ανομίας σου διά οικτιρμών πενήτων, ίσως και διαρκέση η ευημερία σου.» (Ησ. 45:5, Δαν. 4:27).

Το να καταλάβει κανείς τα πράγματα αυτά, να καταλάβει δηλαδή ότι «η δικαιοσύνη υψώνει το έθνος», ότι «ο θρόνος στερεώνεται μετά δικαιοσύνης» και ότι «υποστηρίζεται υπό του ελέους», το να αναγνωρίσει τα αποτελέσματα των αρχών αυτών στην επίδειξη της δύναμής Του η οποία «καθαιρεί βασιλείς και καθιστά βασιλείς» - αυτό θα πει κατανόηση της φιλοσοφίας της ιστορίας. (Παρ. 14:34, 16:12, 20:28).

Μόνο στο λόγο του Θεού αυτό παρουσιάζεται ευδιάκριτα. Εκεί φαίνεται ότι η δύναμη των εθνών, καθώς και των ατόμων, δεν έγκειται στις ευκαιρίες ή στα μέσα που τους κάνουν να εμφανίζονται αήττητοι. Δεν έγκειται στην φανφαρονική μεγαλοσύνη τους. Μετριέται με την πιστότητα, με την οποία εκπληρώνουν το σκοπό του Θεού.

ΤΟ ΦΛΕΓΟΜΕΝΟ ΚΑΜΙΝΙ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δανιήλ, κεφ. 3:)

Το όνειρο της μεγάλης εικόνας, παρουσιάζοντας στο Ναβουχοδονόσορ γεγονότα καταλήγοντα στο τέλος του κόσμου, του είχε δοθεί για να καταλάβει το ρόλο που αυτός έμελλε να παίξει στην ιστορία του κόσμου και τη σχέση που το βασίλειό του έπρεπε να διατηρεί με το βασίλειο του ουρανού. Με την ερμηνεία του ονείρου είχε σαφώς οδηγηθεί να κατανοήσει την εγκαθίδρυση της αιώνιας βασιλείας του Θεού. Ο Δανιήλ είχε δηλώσει:

> «Εν ταις ημέραις των βασιλέων εκείνων, θέλει αναστήσει ο Θεός του ουρανού βασιλείαν, ήτις εις τον αιώνα δεν θέλει φθαρή. Και η βασιλεία αύτη δεν θέλει περάσει εις άλλον λαόν. Θέλει κατασυντρίψει και συντελέσει πάσας ταύτας τας βασιλείας, αυτή δε θέλει μείνει εις τον αιώνα . . . Και αληθινόν είναι το ενύπνιον, και πιστή η ερμηνεία αυτού.»

Ο βασιλιάς είχε αναγνωρίσει τη δύναμη του Θεού όταν είπε στο Δανιήλ: «Επ'αληθείας ο Θεός σας, Αυτός είναι Θεός θεών . . . όστις αποκαλύπτει μυστήρια.» Μετά από αυτό, ο Ναβουχοδονόσορ είχε επηρεασθεί για ένα διάστημα από το φόβο του Θεού Η καρδιά του όμως δεν είχε ακόμη καθαρισθεί από την κοσμική φιλοδοξία και την επιθυμία για αυτοεξύψωση. Η ευημερία την οποία απολάμβανε το βασίλειό του, τον γέμιζε περηφάνια. Σε λίγο έπαψε να τιμάει το Θεό και επιδόθηκε ξανά στην ειδωλολατρία του με αυξημένο ζήλο και με μισαλλοδοξία.

Τα λόγια «συ είσαι η κεφαλή εκείνη η χρυσή», έκαναν βαθιά εντύπωση στο νου του ηγεμόνα. Οι σοφοί του βασιλείου του, επωφελούμενοι από αυτό και από την επιστροφή του στην ειδωλολατρία, πρότειναν να κατασκευάσει μια εικόνα όμοια με εκείνη που είχε δει στο όνειρό του, και να τη στήσει εκεί όπου όλοι μπο-

ρούσαν να δουν το χρυσό κεφάλι, το οποίο, σύμφωνα με την ερμηνεία, παρίστανε το βασίλειό του.

Ευχαριστημένος από την κολακευτική αυτή πρόταση, αποφάσισε να την εκτελέσει και να πάει ακόμη μακρύτερα. Αντί να παραστήσει την εικόνα όπως την είχε δει, θα την έκανε έτσι που να ξεπεράσει το πρωτότυπο. Η εικόνα του δε θα έπεφτε σε αξία ξεκινώντας από το κεφάλι και φθάνοντας στα πόδια, αλλά θα ήταν ολόσωμη από χρυσό, συμβολίζοντας έτσι αποκλειστικά τη Βαβυλώνα σαν ένα αιώνιο, ακατάλυτο, πανίσχυρο βασίλειο, το οποίο θα καταθρυμμάτιζε όλα τα άλλα βασίλεια, ενώ αυτό θα έμενε παντοτινά.

Η ιδέα της εγκαθίδρυσης μιας αυτοκρατορίας και δυναστείας που θα διαρκούσε αιώνια, καταγοήτευσε τον άρχοντα, μπροστά στα στρατεύματα του οποίου τα κράτη της γης δεν μπορούσαν να σταθούν. Με ενθουσιασμό γεννημένο από απέραντη φιλοδοξία και εγωκεντρική περηφάνια, συσκέφθηκε με τους σοφούς του πώς θα πραγματοποιούσαν αυτό το σχέδιο.

Λησμονώντας τις υπέροχες αποκαλύψεις σχετικά με το όνειρο της μεγάλης εικόνας, λησμονώντας επίσης ότι ο Θεός του Ισραήλ μέσο του δούλου Του Δανιήλ είχε εξηγήσει καθαρά τη σημασία της εικόνας και ότι χάρη στην ερμηνεία αυτή οι διασημότητες του βασιλείου είχαν σωθεί από έναν επαίσχυντο θάνατο, λησμονώντας όλα εκτός από την επιθυμία τους να εμπεδώσουν τη δική τους δύναμη και κυριαρχία, ο βασιλιάς και οι κυβερνητικοί του σύμβουλοι αποφάσισαν ότι με κάθε εφικτό μέσο έπρεπε να προσπαθήσουν να εξυψώσουν τη Βαβυλώνα ως υπέρτατη εξουσία, άξια μιας παγκόσμιας υποταγής προς αυτή.

Η συμβολική παράσταση με την οποία ο Θεός είχε αποκαλύψει στο βασιλιά και στο λαό του την πρόθεσή Του για τα έθνη του κόσμου, επρόκειτο τώρα να αντιστραφεί προκειμένου να χρησιμεύσει για το δοξασμό της ανθρώπινης δύναμης. Η ερμηνεία του Δανιήλ θα απορριπτόταν και θα περνούσε στη λήθη. Η αλήθεια θα παρερμηνευόταν και θα γινόταν κακή χρήση αυτής. Το σύμβολο που ο ουρανός προόριζε για να αποκαλύψει στο νου των ανθρώπων μελλοντικά γεγονότα, θα χρησιμοποιείτο για να παρεμποδίσει τη διάδοση της γνώσης που ο Θεός επιθυμούσε να αποκτήσει ο κόσμος. Έτσι, με τα επινοήματα φιλόδοξων ανθρώπων, ο Σατανάς προσπαθούσε να ματαιώσει τη θεϊκή πρόθεση για την ανθρώπινη φυλή. Ο εχθρός της ανθρωπότητας ήξερε ότι αμιγής η αλήθεια - χωρίς πλάνη - αποτελεί μεγάλη σωτήρια δύ-

ναμη. Όταν όμως χρησιμοποιείται για την αυτοεξύψωση και την περαιτέρω διάδοση των ανθρώπινων σκοπών, γίνεται δύναμη για το κακό.

Από το πλούσιο θησαυροφυλάκιό του ο Ναβουχοδονόσορ έδωσε εντολή να κατασκευασθεί μια μεγάλη ολόχρυση εικόνα, όμοια σε γενικές γραμμές με εκείνη που είχε ονειρευθεί, με τη μοναδική εξαίρεση την ύλη της κατασκευής της. Μολονότι εξοικειωμένοι με τις παραστάσεις των ειδωλολατρικών τους θεοτήτων, οι Χαλδαίοι δεν είχαν ποτέ δημιουργήσει κάτι το τόσο επιβλητικό και μεγαλόπρεπο, όσο αυτό το αστραποβόλο άγαλμα ύψους εξήντα πηχών και πλάτους έξι πηχών. Και δεν είναι παράξενο ότι σε μια χώρα όπου επικρατούσε η λατρεία των ειδώλων, η όμορφη, η ανυπολόγιστης αξίας εικόνα της πεδιάδας του Δουρά, συμβολίζοντας τη δόξα της Βαβυλώνας, τη μεγαλοπρέπεια και τη δύναμή της, θα καθιερωνόταν σαν αντικείμενο λατρείας. Πάρθηκαν κατάλληλα μέτρα γι'αυτό με την έκδοση διατάγματος, με βάση του οποίου την ημέρα του εγκαινιασμού όλοι έπρεπε να δείξουν την υπέρτατη αφοσίωσή τους στη βαβυλωνιακή δύναμη, προσκυνώντας την εικόνα.

Η καθορισμένη μέρα έφθασε και μια μεγάλη κοσμοσυρροή - «οι λαοί, τα έθνη και αι γλώσσαι» - συγκεντρώθηκε στην πεδιάδα του Δουρά. Σύμφωνα με τη βασιλική προσταγή, όταν ο ήχος της μουσικής ακούσθηκε, ολόκληρη αυτή η ανθρωποθάλασσα, «έπεσαν και προσκύνησαν την εικόνα την χρυσήν». Τη βαρυσήμαντη εκείνη ημέρα οι δυνάμεις του σκότους φαίνονταν να κερδίζουν σημαντικό θρίαμβο. Η προσκύνηση της χρυσής εικόνας παρουσίαζε μεγάλες πιθανότητες να προσκυρωθεί μόνιμα στις καθιερωμένες φάσεις της ειδωλολατρίας, της αναγνωρισμένης θρησκείας από τον κυβερνήτη της χώρας. Με αυτό ο Σατανάς έλπιζε να εκμηδενίσει το σκοπό του Θεού όπως κάνει την παρουσία του αιχμάλωτου Ισραήλ στη Βαβυλώνα ένα μέσο ευλογίας σε όλα τα ειδωλολατρικά έθνη.

Ο Θεός όμως αποφάσισε διαφορετικά. Όλοι δεν είχαν γονατίσει μπροστά στο ειδωλολατρικό σύμβολο της ανθρώπινης δύναμης. Ανάμεσα στα πλήθη των προσκυνητών βρίσκονταν τρεις άνδρες που ήταν αμετάκλητα αποφασισμένοι να μη προσβάλουν κατ' αυτόν τον τρόπο το Θεό του ουρανού. Ο Θεός τους ήταν ο Βασιλεύς των βασιλέων και Κύριος των κυρίων. Δε θα υποκλίνονταν μπροστά σε κανέναν άλλον.

41. Το φλεγόμενο καμίνι

Στον εξημμένο από το θρίαμβο Ναβουχοδονόσορ φέρθηκε η είδηση ότι ανάμεσα στους υπηκόους του υπήρχαν μερικοί που τόλμησαν να παραβούν την προσταγή του. Μερικοί από τους σοφούς, από φθόνο για τις τιμές που είχαν απονεμηθεί στους πιστούς συντρόφους του Δανιήλ, ανάφεραν τότε στο βασιλιά την κατάφωρη παραβίαση των επιθυμιών του. «Βασιλεύ, ζήθι εις τον αιώνα», φώναξαν. «Είναι άνδρες τινές Ιουδαίοι, τους οποίους κατέστησας επί τας υποθέσεις της επαρχίας της Βαβυλώνος, ο Σεδράχ, ο Μισάχ και ο Αβδε-νεγώ. Ούτοι οι άνθρωποι, βασιλεύ, δεν σε εσεβάσθησαν, τους θεούς σου δεν λατρεύουσι και την εικόνα την χρυσήν, την οποίαν έστησας, δεν προσκυνούσι.»

Ο βασιλιάς διέταξε να φερθούν οι άνδρες μπροστά του. Τους ρώτησε: «Τωόντι, Σεδράχ, Μισάχ και Αβδε-νεγώ, τους θεούς μου δεν λατρεύετε και την εικόνα την χρυσήν, την οποίαν έστησα, δεν προσκυνείτε;» Προσπάθησε απειλώντας τους να τους εξωθήσει να ενωθούν με τα πλήθη (των προσκυνητών). Δείχνοντας το καιγόμενο καμίνι, τους υπενθύμισε την τιμωρία που τους περίμενε, αν επέμεναν στην άρνησή τους να υπακούσουν στο θέλημά του. Με σταθερότητα όμως οι Εβραίοι εξέφρασαν την αφοσίωσή τους στο Θεό του ουρανού και την πίστη τους στην απελευθερωτική Του δύναμη.

Το να πέσουν μπροστά στην εικόνα, θεωρείτο από όλους σαν προσκύνηση. Την τιμή αυτή μόνο στο Θεό μπορούσαν να την αποδώσουν. Καθώς οι τρεις Εβραίοι στέκονταν μπροστά στο βασιλιά, αυτός ήταν πεπεισμένος ότι κάτι το διαφορετικό είχαν εκείνοι που οι άλλοι δεν το είχαν. Υπήρξαν πιστοί στην εκτέλεση όλων των καθηκόντων. Θα τους έδινε ακόμη μια ευκαιρία. Αν μόνο έδειχναν τη θέληση να ενωθούν με τα πλήθη προσκυνώντας την εικόνα, όλα θα πήγαιναν καλά γι'αυτούς. «Εάν όμως δεν προσκυνήσητε», πρόσθεσε, «θέλετε ριφθή την αυτήν ώραν εις το μέσον της καμίνου του πυρός της καιομένης.» Τότε υψώνοντας το χέρι περιφρονητικά, ρώτησε: «Τίς είναι εκείνος ο Θεός, όστις θέλει σας ελευθερώσει εκ των χειρών μου;»

Μάταιες ήταν οι απειλές του βασιλιά. Δεν μπορούσε να αποτρέψει τους άνδρες από την αφοσίωσή τους στον Άρχοντα του σύμπαντος. Από την ιστορία των πατέρων τους είχαν διδαχθεί ότι η παρακοή στο Θεό καταλήγει στο όνειδος, στη συμφορά και στο θάνατο, και ότι ο φόβος του Κυρίου είναι η αρχή της σοφίας, η βάση κάθε πραγματικής ευτυχίας. Κοιτάζοντας με ηρεμία το καμίνι, απάντησαν στο Ναβουχοδονόσορ:

41. Το φλεγόμενο καμίνι

«Ημείς δεν έχομεν χρείαν να σοι αποκριθώμεν περί του πράγματος τούτου. Εάν ήναι ούτως, ο Θεός ημών, τον οποίον ημείς λατρεύομεν, είναι δυνατός να μας ελευθερώση εκ της καμίνου του πυρός της καιομένης. Και εκ της χειρός σου, βασιλεύ, θέλει μας ελευθερώσει. Αλλά και αν ουχί, ας ήναι γνωστόν εις σε, βασιλεύ, ότι τους θεούς σου δεν λατρεύομεν και την εικόνα την χρυσήν, την οποίαν έστησας, δεν προσκυνούμεν.»

Η οργή του βασιλιά δε γνώριζε όρια. «Επλήσθη θυμού, και η όψις του προσώπου αυτού ηλλοιώθη κατά του Σεδράχ, του Μισάχ, και του Αβδε-νεγώ» - τους αντιπροσώπους μιας καταφρονεμένης αιχμάλωτης φυλής. Δίνοντας οδηγίες να κάψουν το καμίνι επτά φορές περισσότερο από το συνηθισμένο, πρόσταξε τους χειροδύναμους άνδρες του στρατεύματός του να δέσουν τους λατρευτές του Θεού του Ισραήλ, ετοιμάζοντάς τους έτσι για ομαδική εκτέλεση.

«Τότε οι άνδρες εκείνοι εδέθησαν μετά των σαλβαρίων αυτών, των τιαρών αυτών, και των περικνημίδων αυτών, και των άλλων ενδυμάτων αυτών, και ερρίφθησαν εις το μέσον της καμίνου του πυρός της καιομένης. Επειδή δε η προσταγή του βασιλέως ήτο κατεπείγουσα, και η κάμινος εξεκαύθη καθ'υπερβολήν, η φλοξ του πυρός εθανάτωσε τους άνδρας εκείνους οίτινες εσήκωσαν τον Σεδράχ, Μισάχ, και Αβδε-νεγώ.»

Αλλά ο Κύριος δε λησμόνησε τους δούλους Του. Όταν οι μάρτυρές Του ρίχθηκαν μέσα στο καμίνι, ο Σωτήρας ο ίδιος τους παρουσιάσθηκε προσωπικά, και μαζί περπάτησαν στη μέση της φωτιάς. Στην παρουσία του Άρχοντα της ζέστης και του κρύου, οι φλόγες έχασαν την καταναλωτική τους δύναμη.

Από το βασιλικό θρόνο παρακολουθούσε ο βασιλιάς, περιμένοντας να δει τον ολοκληρωτικό αφανισμό των ανθρώπων, οι οποίοι τον είχαν περιφρονήσει. Τα αισθήματά του όμως του θριάμβου ξαφνικά άλλαξαν. Οι ηγεμόνες γύρω του είδαν το πρόσωπό του να χλομιάζει καθώς αναπήδησε από το θρόνο του και παρατηρούσε με έντονη προσοχή τις αδηφάγες φλόγες. Κατειλημμένος από αιφνίδιο φόβο, στράφηκε στους μεγιστάνες του και ρώτησε: «Δεν ερρίψαμεν τρεις άνδρας δεδεμένους εις το μέσον του πυρός; . . . Ιδού, εγώ βλέπω τέσσαρας άνδρας λελυμένους, περιπατούντας εν τω μέσω του πυρός, και βλάβη δεν είναι εις αυτούς, και η όψις του τετάρτου είναι ομοία με υιόν Θεού.»

41. Το φλεγόμενο καμίνι

Πώς ήξερε ο ειδωλολάτρης εκείνος βασιλιάς με τι έμοιαζε ο Υιός του Θεού; Οι Εβραίοι αιχμάλωτοι που κατείχαν εμπιστευτικές θέσεις στη Βαβυλώνα, είχαν παρουσιάσει την αλήθεια με τη ζωή και το χαρακτήρα τους. Όταν τους ζήτησαν το λόγο για την πίστη τους, τον έδωσαν χωρίς δισταγμό. Με σαφήνεια και απλότητα είχαν παρουσιάσει τις αρχές της δικαιοσύνης, διδάσκοντας έτσι αυτούς που ήταν γύρω τους για το Θεό τον οποίο λάτρευαν. Είχαν μιλήσει για το Χριστό, τον αναμενόμενο Λυτρωτή. Και στη μορφή του τέταρτου ατόμου στη μέση της φωτιάς, ο βασιλιάς αναγνώρισε τον Υιό του Θεού.

Τώρα, λησμονώντας το δικό του μεγαλείο και το αξίωμά του, ο Ναβουχοδονόσορ κατέβηκε από το θρόνο και κατευθυνόμενος προς το στόμιο της καμίνου, κραύγασε: «Δούλοι του Θεού του Υψίστου, εξέλθετε και έλθετε.»

Τότε ο Σεδράχ, ο Μισάχ και ο Αβδε-νεγώ εμφανίσθηκαν μπροστά στο πελώριο πλήθος εντελώς άθικτοι. Η παρουσία του Σωτήρα τους τούς είχε διαφυλάξει από του να πάθουν βλάβη, και μόνο τα δεσμά τους είχαν καεί.

> «Και συναχθέντες οι σατράπαι, οι διοικηταί, και οι τοπάρχαι, και οι μεγιστάνες του βασιλέως, είδον τους άνδρας τούτους, ότι επί των σωμάτων αυτών το πυρ δεν ίσχυσε, και θριξ της κεφαλής αυτών δεν εκάη, και τα σαλβάρια αυτών δεν παρήλλαξαν, ουδέ οσμή πυρός επέρασεν επ'αυτούς.»

Ξεχάσθηκε η μεγάλη χρυσή εικόνα που είχε στηθεί με τόση επιδεικτικότητα. Στην παρουσία του ζώντος Θεού οι άνθρωποι φοβήθηκαν και έτρεμαν. Ο βασιλιάς ταπεινωμένος αναγκάσθηκε να ομολογήσει:

> «Ευλογητός ο Θεός του Σεδράχ, Μισάχ και Αβδε-νεγώ, όστις απέστειλε τον άγγελον Αυτού και ηλευθέρωσε τους δούλους Αυτού, οίτινες ήλπισαν επ'Αυτόν, και παρήκουσαν τον λόγον του βασιλέως, και παρέδωκαν τα σώματα αυτών, διά να μη λατρεύσωσιν άλλον θεόν, εκτός του Θεού αυτών.»

Η πείρα της ημέρας εκείνης έκανε το Ναβουχοδονόσορ να εκδώσει ένα διάταγμα:

> «Πας λαός, έθνος, και γλώσσα, ήτις λαλήσει κακόν εναντίον του Θεού του Σεδράχ, Μισάχ και Αβδε-νεγώ, θέλει καταμελισθή και αι οικίαι αυτών θέλουσι γείνει κοπρώνες. Διότι άλλος θεός δεν είναι δυνάμενος να ελευθερώση ούτω.»

Με αυτά και με άλλα παρόμοια λόγια ο βασιλιάς επιδίωξε να διαδώσει παντού σε όλους τους λαούς της γης ότι η δύναμη και η

εξουσία του Θεού των Εβραίων άξιζε την ανώτερη λατρεία. Και ο Θεός ευαρεστήθηκε με την προσπάθεια του βασιλιά να Τον σεβασθεί και να διακκηρύξει τη βασιλική μαρτυρία του για αφοσίωση, τόσο εκτεταμένα όσο ήταν η βαβυλωνιακή αυτοκρατορία.

Σωστό ήταν να κάνει ο βασιλιάς τη δημόσια αυτή ομολογία και να εξάρει το Θεό του ουρανού πάνω από όλους τους άλλους θεούς. Αλλά να προσπαθήσει να επιβάλει στους υπηκόους του να κάνουν μια παρόμοια ομολογία πίστης και να δείξουν τον ίδιο σεβασμό, υπερέβαινε τα όρια της επίγειας δικαιοδοσίας του Ναβουχοδονόσορ. Δεν είχε κανένα τέτοιο δικαίωμα ούτε ηθικό ούτε κοινωνικό, να απειλεί τώρα τους ανθρώπους με θάνατο αν δεν προσκυνούσαν το Θεό, από ό,τι είχε όταν εξέδωσε το πρόσταγμα που παρέδιδε στις φλόγες όλους όσοι αρνούντο να προσκυνήσουν τη χρυσή εικόνα. Ο Θεός ποτέ δεν εξαναγκάζει τους ανθρώπους να υπακούσουν. Αφήνει όλους ελεύθερους να εκλέξουν ποιον θέλουν να λατρεύσουν.

Με την απελευθέρωση των πιστών Του δούλων, ο Κύριος διακήρυξε ότι βρίσκεται στο πλευρό των καταδυναστευομένων, και επιτιμά όλες τις κοσμικές δυνάμεις που αποστατούν από την εξουσία του Ουρανού. Οι τρεις Εβραίοι διακήρυξαν σε ολόκληρο το βαβυλωνιακό έθνος την πίστη τους σ'Εκείνον τον οποίο λάτρευαν. Στηρίζονταν στο Θεό. Στην ώρα της δοκιμασίας τους θυμήθηκαν την υπόσχεση:

> «΄Οταν διαβαίνης διά των υδάτων, μετά σου θέλω είσθαι, και όταν διά των ποταμών, δεν θέλουσι πλημμυρίσει επί σε. ΄Οταν περιπατής διά πυρός, δεν θέλεις καή, ουδέ θέλει εξαφθή η φλοξ επί σε.» (Ησ. 43:2)

Και με ένα αξιοθαύμαστο τρόπο η πίστη τους στο ζώντα Λόγο του Θεού είχε τιμηθεί μπροστά σε όλους. Η είδηση της θαυματουργικής απελευθέρωσής τους μεταδόθηκε σε πολλές χώρες από τους εκπροσώπους των διαφόρων εθνών, τους οποίους ο Ναβουχοδονόσορ είχε προσκαλέσει στα εγκαίνια. Με την πιστότητα των παιδιών Του, ο Θεός δοξάσθηκε σε όλη τη γη.

Σημαντικά μαθήματα μπορούν να εξαχθούν από την πείρα των Εβραιοπαίδων στην πεδιάδα του Δουρά. Στις σημερινές ημέρες πολλοί από τους υπηρέτες του Κυρίου, μολονότι αθώοι, από κακοπραγίες θα παραδοθούν να υποστούν ταπείνωση και κακομεταχείριση από εκείνους οι οποίοι εμπνεόμενοι από το Σατανά, είναι φθονεροί και αδιάλλακτοι. Η οργή των ανθρώπων θα στραφεί ιδιαίτερα εναντίον εκείνων που αγιάζουν το Σάββατο της

τετάρτης εντολής, και στο τέλος ένα παγκόσμιο διάταγμα θα τους κατηγορήσει έντονα ως άξιους θανάτου.

Ο επικείμενος για το λαό του Θεού καιρός της θλίψης θα απαιτήσει τέτοια πίστη που να μην ταλαντεύεται. Τα παιδιά Του οφείλουν να φανερώσουν ότι Αυτός είναι το μόνο αντικείμενο της λατρείας τους και ότι κανένα απολύτως τίμημα, ούτε ακόμη αυτής της ίδιας της ζωής θα μπορέσει να τους παρασύρει να κάνουν την παραμικρή παραχώρηση στην εσφαλμένη λατρεία. Για την αφοσιωμένη ψυχή, τα εντάλματα των αμαρτωλών θνητών ανθρώπων θα φαίνονται ασήμαντα, όταν αυτά συγκρίνονται με το λόγο του αιώνιου Θεού. Θα υπακούσουν στην αλήθεια και αν ακόμη το αποτέλεσμα θα είναι η φυλάκιση, ή η εξορία, ή ο θάνατος.

΄Οπως στις ημέρες του Σεδράχ, του Μισάχ και του Αβδε-νεγώ, έτσι και στην τελευταία περίοδο της ιστορίας της γης ο Κύριος θα ενεργήσει θαυμάσια για το καλό εκείνων που εμμένουν σταθερά με το μέρος του δικαίου. Εκείνος που βάδισε μαζί με τους αξιέπαινους Εβραίους στο φλογισμένο καμίνι, θα βαδίσει με τους οπαδούς Του οπουδήποτε αυτοί βρίσκονται. Η ενοικούσα παρουσία Του θα παρηγορεί και θα υποβαστάζει. Στον καιρό ακριβώς της θλίψης - τέτοιας θλίψης που δεν έγινε αφότου υπήρξε έθνος - οι εκλεκτοί Του θα σταθούν ακλόνητοι. Ο Σατανάς μαζί με όλες τις καταχθόνιες δυνάμεις του δε θα μπορέσει να καταστρέψει ούτε τον πιο αδύνατο από τους αγίους του Θεού. ΄Αγγελοι που υπερέχουν σε δύναμη, θα τους προστατέψουν και ο Κύριος θα τους αποκαλυφθεί ως «Θεός των θεών», δυνάμενος να σώζει εντελώς εκείνους που εμπιστεύονται σ’Αυτόν.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δανιήλ, κεφ. 4:)

Παρόλο ότι είχε φθάσει στον κολοφώνα της κοσμικής δόξας και είχε αναγνωρισθεί και από αυτή ακόμη τη θεοπνευστία ως «βασιλεύς βασιλέων» (Ιεζ. 26:7), ο Ναβουχοδονόσορ όμως είχε αποδώσει κατ'επανάληψη τη δόξα του κράτους του και τη λαμπρότητα της βασιλείας του στην εύνοια του Κυρίου. Μια τέτοια ήταν η περίπτωση που ακολούθησε το όνειρό του της μεγάλης εικόνας. Ο νους του ήταν βαθιά επηρεασμένος από το όνειρο εκείνο και από τη σκέψη ότι η βαβυλωνιακή αυτοκρατορία, παρά το γεγονός ότι ήταν παγκόσμια, τελικά θα έπεφτε, και άλλα βασίλεια επρόκειτο να κυριαρχήσουν μέχρις ότου στο τέλος όλες οι παγκόσμιες δυνάμεις θα εκτοπίζονταν από μια βασιλεία που θα εγκαθίδρυε ο Θεός του ουρανού, και η οποία βασιλεία δεν επρόκειτο να καταστραφεί.

Η υπέροχη αυτή αντίληψη του Ναβουχοδονόσορ για το σκοπό του Θεού όσον αφορά τα έθνη, λησμονήθηκε αργότερα στη ζωή του. Όταν όμως το περήφανο πνεύμα του ταπεινώθηκε μπροστά στα πλήθη στην πεδιάδα Δουρά, αναγνώρισε και πάλι ότι «η βασιλεία Αυτού είναι βασιλεία αιώνιος, και η εξουσία Αυτού εις γενεάν και γενεάν.» Γεννημένος και αναθρεμμένος ειδωλολάτρης, και επικεφαλής ενός ειδωλολατρικού λαού, είχε μολαταύτα μια έμφυτη συναίσθηση για το δίκαιο και το ορθό, και ο Θεός μπόρεσε να τον χρησιμοποιήσει ως όργανο για την τιμωρία των επαναστατημένων, καθώς και για την πραγματοποίηση του θεϊκού σκοπού. «Τους τρομεροτέρους των εθνών» ((Ιεζ. 28:7) είχε παραδώσει στο Ναβουχοδονόσορ ύστερα από υπομονητικό και εξαντλητικό μόχθο για την κατάκτηση της Τύρου. Η Αίγυπτος επίσης έπεσε λεία στα νικηφόρα στρατεύματά του. Και προσθέ-

τοντας το ένα έθνος μετά το άλλο στο βαβυλωνιακό βασίλειο, πρόσθετε όλο και περισσότερο στη φήμη του ως του μεγαλύτερου άρχοντα του κόσμου.

Δεν είναι περίεργο ότι ο επιτυχημένος μονάρχης, ο τόσο φιλόδοξος και περήφανος, θα έμπαινε στον πειρασμό να παρεκκλίνει από το δρόμο της ταπεινοφροσύνης, που μόνο αυτός οδηγεί στο πραγματικό μεγαλείο. Στα μεσοδιαστήματα μεταξύ των κατακτητικών πολέμων του, έδωσε μεγάλη σημασία στην ενίσχυση και στον εξωραϊσμό της πρωτεύουσάς του, μέχρι που στο τέλος η πόλη της Βαβυλώνας έγινε η κυριότερη δόξα του βασιλείου του, «η πόλις η χρυσή», «το καύχημα πάσης της γης». (Ιερ. 51:41). Το πάθος του για να οικοδομεί και η καταπληκτική επιτυχία του να κάνει τη Βαβυλώνα ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου, συνέβαλαν στην περηφάνια του, μέχρι που βρέθηκε σε σοβαρό κίνδυνο να καταστρέψει τη φήμη του ως σοφού κυβερνήτη, τον οποίο θα μπορούσε ο Θεός να συνεχίσει να χρησιμοποιεί ως όργανο για τη διεκπεραίωση των θεϊκών προθέσεων.

Από ευσπλαχνία ο Θεός έστειλε στο βασιλιά ένα άλλο όνειρο, με σκοπό να τον προειδοποιήσει για τον κίνδυνο που διέτρεχε και για την παγίδα που είχε στηθεί για την καταστροφή του. Σ'ένα νυχτερινό όραμα ο Ναβουχοδονόσορ είδε ένα μεγάλο δένδρο στη μέση της γης, με την κορυφή να φθάνει στα ουράνια και με τα κλωνάρια απλωμένα μέχρι τις άκρες της γης. Κοπάδια και αγέλες από τους λόφους και τα βουνά απολάμβαναν την προστατευτική σκιά του, και τα πουλιά έχτιζαν τις φωλιές μέσα στα φουντωτά κλαδιά του. «Τα φύλλα αυτού ήσαν ωραία, και ο καρπός αυτού πολύς, και εν αυτώ ήτο τροφή πάντων . . . και εξ αυτού ετρέφετο πάσα σαρξ.»

Και καθώς ο βασιλιάς παρατηρούσε το υψηλό δένδρο, είδε ότι ένας «φύλαξ» και μάλιστα «άγιος», πλησίασε στο δένδρο και είπε μεγαλόφωνα:

> «Κόψατε το δένδρον, και αποκόψατε τους κλάδους αυτού. Εκτινάξατε τα φύλλα αυτού, και διασκορπίσατε τον καρπόν αυτού. Ας φύγωσι τα θηρία υποκάτωθεν αυτού, και τα πετεινά από των κλάδων αυτού. Το στέλεχος όμως των ριζών αυτού, αφήσατε εν τη γη, και τούτο με δεσμόν σιδηρούν, και χαλκούν, εν τω τρυφερώ χόρτω του αγρού. Και θέλει βρέχεσθαι με την δρόσον του ουρανού, και η μερίς αυτού θέλει είσθαι μετά των θηρίων εν τω χόρτω της γης. Και η καρδία αυτού θέλει μεταβληθή εκ της ανθρωπίνης, και θέλει δοθή εις αυτόν καρδία

θηρίου, και επτά καιροί θέλουσι παρέλθει επ'αυτόν. Το πράγμα τούτο είναι διά προστάγματος των φυλάκων και η υπόθεσις διά του λόγου των αγίων. Ώστε να γνωρίσωσιν οι ζώντες ότι ο Ύψιστος είναι Κύριος της βασιλείας των ανθρώπων και εις όντινα θέλει, δίδει αυτήν, και το εξουθένημα των ανθρώπων καθιστά επ'αυτήν.»

Ταραγμένος πολύ από το όνειρο που ήταν μια κατάφανη πρόρρηση κακοτυχίας, ο βασιλιάς το επανέλαβε όταν παρουσιάσθηκαν κληθέντες «οι μάγοι, οι επαοιδοί, οι Χαλδαίοι και οι μάντεις». Παρόλη όμως τη σαφήνεια του ονείρου, κανένας από τους σοφούς δε βρέθηκε ικανός να το ερμηνεύσει.

Για μια φορά ακόμη στο ειδωλολατρικό αυτό έθνος επρόκειτο να υποστηριχθεί το γεγονός ότι μόνο εκείνοι που αγαπούν και φοβούνται το Θεό, μπορούν να κατανοήσουν τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών.

Μέσα στην αμηχανία του ο βασιλιάς έστειλε να φέρουν το Δανιήλ, άνθρωπο που εκτιμούσε για την ακεραιότητά του, την πιστότητά του και την απαράμιλλη σοφία του.

Όταν ο Δανιήλ, ανταποκρινόμενος στη βασιλική κλήση, παρουσιάσθηκε μπροστά στο βασιλιά, ο Ναβουχοδονόσορ είπε:

«Βαλτασάσαρ, άρχων των μάγων, επειδή εγνώρισα ότι το πνεύμα των αγίων θεών είναι εν σοι, και ουδέν κρυπτόν είναι δύσκολον εις σε, ειπέ τας οράσεις του ενυπνίου μου το οποίον είδον και την ερμηνείαν αυτού.» Αφού αφηγήθηκε το όνειρο, ο Ναβουχοδονόσορ είπε: «Βαλτασάσαρ, ειπέ την ερμηνείαν αυτού, διότι πάντες οι σοφοί του βασιλείου μου δεν είναι ικανοί να φανερώσωσι προς εμέ την ερμηνείαν. Συ δε είσαι ικανός, διότι το πνεύμα των αγίων θεών είναι εν σοι.»

Για το Δανιήλ η εξήγηση του ονείρου ήταν σαφής, και η σημασία του τον κατέπληξε. «Έμεινεν εκστατικός ως μιας ώρας, και οι διαλογισμοί αυτού ετάραττον αυτόν.» Βλέποντας το δισταγμό και την αγωνία του Δανιήλ, ο βασιλιάς έδειξε συμπόνια για το δούλο του και είπε: «Βαλτασάσαρ, ας μη σε ταράττη το ενύπνιον, ή η ερμηνεία αυτού.»

Ο Δανιήλ απάντησε: «Κύριέ μου, το ενύπνιον ας επέλθη επί τους μισούντας σε, και η ερμηνεία αυτού επί τους εχθρούς σου.» Ο προφήτης συνειδητοποιούσε ότι ο Θεός είχε θέσει επάνω του το δύσκολο καθήκον να φανερώσει στο Ναβουχοδονόσορ τις τιμωρίες που επρόκειτο σε λίγο να πέσουν επάνω του εξαιτίας της περηφάνιας και της υπεροψίας του. Ο Δανιήλ έπρεπε να

εξηγήσει το όνειρο σε τέτοια γλώσσα που να μπορούσε να κατανοήσει ο βασιλιάς. Και παρόλο ότι η τρομερή σημασία τον είχε κάνει να διστάσει μένοντας βουβός από την κατάπληξη, έπρεπε όμως να πει την αλήθεια, άσχετα ποιες θα ήταν οι συνέπειες για τον ίδιο.

Τότε ο Δανιήλ έκανε γνωστή τη διαταγή του Παντοδύναμου:

«Το δένδρον το οποίον είδες, το αυξηθέν και ενδυναμωθέν, του οποίου το ύψος έφθανεν έως του ουρανού, και η θέα αυτού επί πάσαν την γην, και τα φύλλα αυτού ήσαν ωραία, και ο καρπός αυτού πολύς, και τροφή πάντων ήτο εν αυτώ, και υποκάτω αυτού κατώκουν τα θηρία του αγρού, εν δε τοις κλάδοις αυτού κατεσκήνουν τα πετεινά του ουρανού, συ είσαι το δένδρον τούτο, βασιλεύ, όστις εμεγαλύνθης και ενεδυναμώθης. Και η μεγαλωσύνη σου υψώθη, και έφθασεν έως του ουρανού, και η εξουσία σου έως των περάτων της γης. Περί δε του ότι είδεν ο βασιλεύς φύλακα και άγιον καταβαίνοντα εκ του ουρανού, και λέγοντα, Κόψατε το δένδρον και καταστρέψατε αυτό, μόνον το στέλεχος των ριζών αφήσατε εν τη γη, και τούτο με δεσμόν σιδηρούν και χαλκόν εν τω τρυφερώ χόρτω του αγρού, και ας βρέχηται υπό της δρόσου του ουρανού, και μετά των θηρίων του αγρού ας ήναι η μερίς αυτού, εωσού παρέλθωσιν επτά καιροί επ'αυτό, αύτη είναι η ερμηνεία, βασιλεύ, και αύτη η απόφασις του Υψίστου, ήτις έφθασεν επί τον κύριόν μου τον βασιλέα. Και θέλεις διωχθή εκ των ανθρώπων, και μετά των θηρίων του αγρού θέλει είσθαι η κατοικία σου, και θέλεις τρώγει χόρτον ως οι βόες, και υπό της δρόσου του ουρανού θέλεις βρέχεσθαι, και επτά καιροί θέλουσι παρέλθει επί σε, εωσού γνωρίσης ότι ο Ύψιστος είναι Κύριος της βασιλείας των ανθρώπων, και εις όντινα θέλει, δίδει αυτήν. Περί δε του ότι προσετάχθη να αφήσωσι το στέλεχος των ριζών του δένδρου, το βασίλειόν σου θέλει στερεωθή εν σοι, αφού γνωρίσης την ουράνιον εξουσίαν.»

Αφού με λεπτομέρεια εξήγησε το όνειρο, ο Δανιήλ συνέστησε στον περήφανο μονάρχη να μετανοήσει και να στραφεί για βοήθεια στο Θεό, ώστε κάνοντας το σωστό να μπορέσει να αποσείσει την απειλητική συμφορά. Ο προφήτης ικέτεψε:

«Διά τούτο, βασιλεύ, ας γείνη δεκτή η συμβουλή μου προς σε, και έκκοψον τας αμαρτίας σου διά δικαιοσύνης, και τας ανομίας σου διά οικτιρμών πενήτων, ίσως και διαρκέση η ευημερία σου.»

42. Πραγματικό μεγαλείο

Για ένα διάστημα η προειδοποίηση του ονείρου και η συμβουλή του προφήτη είχαν κάνει βαθιά εντύπωση στο Ναβουχοδονόσορ. Η καρδιά όμως που δεν έχει μεταβληθεί με τη χάρη του Θεού, σε λίγο χάνει τις εντυπώσεις που δημιουργεί το Άγιο Πνεύμα. Η αυτοεντρύφηση και η φιλοδοξία δεν είχαν εντελώς εκριζωθεί από την καρδιά του βασιλιά, και αργότερα τα χαρακτηριστικά αυτά ξαναπαρουσιάσθηκαν. Παρά τη συμβουλή που του δόθηκε με τόση συμπάθεια και τις προειδοποιήσεις από την πρότερη πείρα του, ο Ναβουχοδονόσορ αφέθηκε πάλι να κυριευθεί από ένα φθονερό πνεύμα εναντίον των εθνών που επρόκειτο να διαδεχθούν το δικό του. Η ηγεσία του, η οποία μέχρι τότε υπήρξε σε μεγάλο βαθμό δίκαιη και φιλεύσπλαχνη, έγινε τυραννική. Σκληραίνοντας την καρδιά του, χρησιμοποιούσε τα τάλαντα που του είχε χαρίσει ο Θεός για τον αυτοδοξασμό του, εξυψώνοντας τον εαυτό του υπεράνω του Θεού, ο οποίος του είχε χορηγήσει ζωή και δύναμη.

Μήνες χρονοτριβούσε η τιμωρία του Θεού. Αντί όμως η μακροθυμία αυτή να τον φέρει σε μετάνοια, ο βασιλιάς παραδόθηκε στην περηφάνια του, μέχρι που έχασε την εμπιστοσύνη του στο όνειρο και γελούσε με τους προηγούμενους φόβους του.

Ένα χρόνο μετά που έλαβε την προειδοποίηση, περπατώντας ο Ναβουχοδονόσορ στο παλάτι του και σκεπτόμενος με περηφάνια τη διοικητική ικανότητα και την οικοδομική επιτυχία του, αναφώνησε: «Δεν είναι αύτη η Βαβυλών η μεγάλη, την οποίαν εγώ ωκοδόμησα διά καθέδραν του βασιλείου με την ισχύν της δυνάμεώς μου, και εις τιμήν της δόξης μου;»

Ο αλαζονικός κομπασμός ήταν ακόμη στα χείλη του βασιλιά όταν μια φωνή από τον ουρανό ανήγγειλε ότι ο προσδιορισμένος από το Θεό καιρός της τιμωρίας είχε φθάσει. Η προσταγή του Κυρίου ήρθε στα αυτιά του:

> «Προς σε αναγγέλλεται, Ναβουχοδονόσορ βασιλεύ, θέλεις εκδιωχθή εκ των ανθρώπων, και μετά των θηρίων του αγρού θέλει είσθαι η κατοικία σου. Χόρτον ως οι βόες θέλεις τρώγει, και επτά καιροί θέλουσι παρέλθει επί σε, εωσού γνωρίσης ότι ο Υψιστός είναι Κύριος της βασιλείας των ανθρώπων, και εις όντινα θέλη, δίδει αυτήν.»

Στη στιγμή το λογικό που ο Θεός τού είχε δώσει, τον εγκατέλειψε. Η κρίση που ο βασιλιάς θεωρούσε τέλεια, η σοφία για την οποία ένιωθε περήφανος, αφαιρέθηκαν, και ο άλλοτε ισχυρότατος ηγεμόνας κατάντησε παρανοϊκός. Το χέρι του πια δεν μπο-

ρούσε να κρατήσει το σκήπτρο. Και τότε,απογυμνωμένος από τη δύναμη που είχε λάβει από το Δημιουργό του και αποδιωγμένος από τους ανθρώπους, ο Ναβουχοδονόσορ «χόρτον ως οι βόες έτρωγε, και υπό της δρόσου του ουρανού το σώμα του εβρέχετο, εωσού αι τρίχες αυτού ηυξήνθησαν ως αετών πτερά, και οι όνυχες αυτού ως ορνέων.»

Επτά χρόνια ο Ναβουχοδονόσορ είχε γίνει η κατάπληξη των υπηκόων του. Επτά χρόνια είχε ταπεινωθεί στα μάτια όλου του κόσμου. Τότε επανήλθαν οι φρένες του και ατενίζοντας με ταπεινοφροσύνη το Θεό του ουρανού, αναγνώρισε το θεϊκό χέρι που τιμωρεί. Με δημόσια διακήρυξη αναγνώρισε την ενοχή του και τη μεγάλη ευσπλαχνία του Θεού για την αποκατάσταση του.

«Εν τέλει των ημερών, εγώ ο Ναβουχοδονόσορ εσήκωσα τους οφθαλμούς μου, προς τον ουρανόν, και αι φρένες μου επέστρεψαν εις εμέ, και ευλόγησα τον Ύψιστον, και ήνεσα και εδόξασα τον ζώντα εις τον αιώνα, του οποίου η εξουσία είναι εξουσία αιώνιος, και η βασιλεία Αυτού εις γενεάν και γενεάν. Και πάντες οι κάτοικοι της γης λογίζονται ενώπιον Αυτού ως ουδέν. Και κατά την θέλησιν Αυτού πράττει εις το στράτευμα του ουρανού, και εις τους κατοίκους της γης. Και δεν υπάρχει ο εμποδίζων την χείρα Αυτού, ή ο λέγων προς Αυτόν, Τί έκανες;

Εν τω αυτώ καιρώ αι φρένες μου επέστρεψαν εις εμέ, και προς δόξαν της βασιλείας μου επανήλθεν εις εμέ η λαμπρότης μου και η μορφή μου, και οι αυλικοί μου και οι μεγιστάνες μου με εζήτουν, και εστερεώθην εν τη βασιλεία μου, και μεγαλειότης περισσοτέρα προσετέθη εις εμέ.»

Ο άλλοτε περήφανος μονάρχης είχε γίνει ένα ταπεινό παιδί του Θεού. Ο τυραννικός, αγέρωχος κυβερνήτης, έγινε ένας σοφός και συμπονετικός βασιλιάς. Αυτός που είχε καταφρονήσει και είχε βλασφημήσει το Θεό του ουρανού, αναγνώρισε τώρα τη δύναμη του Υψίστου, και ειλικρινά προσπάθησε να προάγει το φόβο του Κυρίου και την ευτυχία των υπηκόων του. Με την επιτίμηση Εκείνου ο οποίος είναι «Βασιλεύς βασιλέων και Κύριος κυρίων», ο Ναβουχοδονόσορ τελικά είχε διδαχθεί το μάθημα που όλοι οι κυβερνήτες πρέπει να διδαχθούν, ότι το πραγματικό μεγαλείο έγκειται στην πραγματική καλοσύνη. Αναγνώρισε τον Κύριο ως το ζώντα Θεό λέγοντας:

«Τώρα εγώ ο Ναβουχοδονόσορ αινώ και υπερυψώ και δοξάζω τον Βασιλέα του ουρανού, διότι πάντα τα έργα Αυτού εί-

ναι αλήθεια και αι οδοί Αυτού κρίσις. Και τους περιπατούντας εν τη υπερηφανία δύναται να ταπεινώση.»

Το σχέδιο του Θεού ότι το μεγαλύτερο βασίλειο του κόσμου θα διακήρυττε τον αίνο Του, είχε τώρα εκπληρωθεί. Η δημόσια αυτή διακήρυξη στην οποία ο Ναβουχοδονόσορ ομολογεί την ευσπλαχνία, την καλοκαγαθία και την εξουσία του Θεού, αποτελεί την τελευταία πράξη του βίου του που έχει καταχωρηθεί στην Ιερή Ιστορία.

Ο ΑΟΡΑΤΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δανιήλ, κεφ. 5:)

Προς το τέλος της ζωής του Δανιήλ σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στη χώρα στην οποία πριν εξήντα χρόνια αυτός και οι Εβραίοι σύντροφοί του είχαν φερθεί αιχμάλωτοι. Ο Ναβουχοδονόσορ ο οποίος ήταν από «τους τρομεροτέρους των εθνών», είχε πεθάνει, και η Βαβυλώνα - «το καύχημα πάσης της γης» - είχε περιέλθει στην ασύνετη διακυβέρνηση των διαδόχων του, με αποτέλεσμα τη βαθμιαία και σίγουρη αποσύνθεση. (Ιεζ. 28:7, Ιερ. 51: 41).

Εξαιτίας της ανοησίας και αδυναμίας του Βαλτάσαρ, εγγονού του Ναβουχοδονόσορ, η αγέρωχη Βαβυλώνα επρόκειτο σε λίγο να καταρρεύσει. Συμμετέχοντας από τα νιάτα του στην ηγεμονική εξουσία, ο Βαλτάσαρ καυχάτο για τη δύναμή του και όρθωνε το ανάστημά του εναντίον του Θεού του ουρανού.

Πολλές υπήρξαν οι ευκαιρίες για να γνωρίσει το θεϊκό θέλημα και να κατανοήσει την ευθύνη της οφειλόμενης σ'αυτό υπακοής. Ήξερε για του παπού του την αποπομπή από την κοινωνία των ανθρώπων κατά προσταγή του Θεού και δεν αγνοούσε την ανάνηψη και τη θαυματουργική αποκατάστασή του.

Αλλά ο Βαλτάσαρ άφησε τη φιληδονία και τον αυτοδοξασμό να εξαλείψουν τα μαθήματα που έπρεπε να μην είχε λησμονήσει ποτέ. Άφησε να χαθούν οι ευκαιρίες που του είχαν μεγαλόψυχα προσφερθεί, και αμέλησε να χρησιμοποιήσει τα μέσα που είχαν τεθεί στη διάθεσή του για να γίνει βαθύτερος γνώστης της αλήθειας. Αυτό που τελικά ο Ναβουχοδονόσορ είχε αποκτήσει, έπειτα από ανείπωτα βάσανα και την ταπείνωση που είχε υποστεί, ο Βαλτάσαρ τα προσπέρασε με αδιαφορία.

43. Ο αόρατος παρατηρητής

Δεν πέρασε πολύς καιρός πριν τα πράγματα να ανατραπούν. Η Βαβυλώνα είχε πολιορκηθεί από τον Κύρο, τον ανεψιό του Δαρείου του Μήδου, και αρχιστράτηγο των συνασπισμένων στρατευμάτων των Μήδων και Περσών. Μέσα όμως από το φαινομενικά απόρθητο φρούριο, με τά συμπαγή του τείχη και τις ορειχάλκινες πύλες του, προστατευμένο από τον ποταμό Ευφράτη και εφοδιασμένο με προμήθειες σε αφθονία, ο φιλήδονος μονάρχης ένιωθε ασφαλής, και περνούσε τον καιρό του διασκεδάζοντας και οργιάζοντας.

Μέσα στην περηφάνια και την αυθάδειά του, μέσα σ'ένα απερίσκεπτο αίσθημα σιγουριάς, ο Βαλτάσαρ «έκαμε συμπόσιον μέγα εις χιλίους των μεγιστάνων αυτού, και έπινεν οίνον ενώπιον των χιλίων». Όλα τα θέλγητρα που μπορούσε να επιδείξει ο πλούτος και η δύναμη, έκαναν τη σκηνή εκθαμβωτική. Όμορφες, γοητευτικές γυναίκες ήταν μεταξύ των καλεσμένων στο αυτοκρατορικό συμπόσιο. Μορφωμένοι και μεγαλοφυείς άνδρες ήταν επίσης εκεί. Πρίγκιπες και κυβερνητικές εξοχότητες έπιναν κρασί σαν νερό, και ξεφάντωναν μεθοκοπώντας.

Με τη λογική αποβλημένη από το ελεεινό μεθύσι και με την ηγετική κυριαρχία των χαμερπών ορμών και παθών, ο ίδιος ο βασιλιάς πρωτοστατούσε τώρα στο αχαλίνωτο αυτό όργιο. Ενώ η γιορτή προχωρούσε, «προσέταξεν ο Βαλτάσαρ να φέρωσι τα σκεύη τα χρυσά και τα αργυρά, τα οποία Ναβουχοδονόσορ ο πατήρ αυτού αφήρεσεν εκ του ναού του εν Ιερουσαλήμ, διά να πίωσιν εν αυτοίς ο βασιλεύς και οι μεγιστάνες αυτού, αι γυναίκες αυτού και αι παλλακαί αυτού.» Ο βασιλιάς ήθελε να δείξει ότι τίποτε δεν ήταν τόσο ιερό που να μην μπορεί να το πιάσει στα χέρια του. «Και εφέρθησαν τα σκεύη τα χρυσά . . . και έπινον εν αυτοίς ο βασιλεύς και οι μεγιστάνες αυτού, αι γυναίκες αυτού, και αι παλλακαί αυτού. Έπινον οίνον, και ήνεσαν τους θεούς τους χρυσούς, και αργυρούς, τους χαλκούς, τους σιδηρούς, τους ξυλίνους, και τους λιθίνους.»

Ελάχιστα μπορούσε ο Βαλτάσαρ να σκεφθεί ότι παρών στο ειδωλολατρικό αυτό γλεντοκόπημα ήταν ένας ουράνιος Μάρτυρας, ότι ένας αγνώριστος θεϊκός Παρατηρητής έβλεπε τη σκηνή της βεβήλωσης, άκουγε το ιερόσυλο κέφι και παρατηρούσε την ειδωλολατρία. Αλλά σε λίγο ο απρόσκλητος επισκέπτης έκανε την παρουσία του αισθητή. Όταν το γλέντι έφθασε στο ζενίθ, ένα ωχρό χέρι παρουσιάσθηκε και χάραξε στον τοίχο του παλατιού γράμματα που άστραφταν σαν φωτιά, λέξεις που αν και άγνω-

στες στο μεγάλο πλήθος, προοιώνιζαν καταστροφή για τον ξαφνικά αφυπνισμένο από τη συνείδηση βασιλιά και τους συνδαιτυμόνες του.

Το θορυβώδες γλέντι σίγησε, ενώ άνδρες και γυναίκες, κατειλημμένοι από απερίγραπτο φόβο, παρακολουθούσαν το χέρι που σιγανά χάραζε τα παράξενα εκείνα γράμματα. Από μπροστά τους περνούσαν, σαν σε πανοραμική θέα οι πράξεις της αμαρτωλής ζωής τους. Φαίνονταν σαν παρατεταγμένοι μπροστά στο δικαστικό βήμα του αιώνιου Θεού, τη δύναμη του οποίου είχαν μόλις τότε περιπαίξει. Εκεί όπου μόλις πριν λίγες στιγμές επικρατούσαν η ευθυμία και τα βλάσφημα ευφυολογήματα, παρουσιάζονταν τώρα ωχρά πρόσωπα και τρομακτικές κραυγές. Όταν ο Θεός προκαλεί φόβο στους ανθρώπους, αυτοί δεν μπορούν να κρύψουν την ένταση του τρόμου τους.

Ο Βαλτάσαρ ήταν ο πιο τρομοκρατημένος από όλους. Αυτός, πάνω από όλους τους άλλους ήταν υπεύθυνος για την ανταρσία εναντίον του Θεού, η οποία εκείνη τη νύχτα είχε ξεπεράσει τα όριά της στο βαβυλωνιακό βασίλειο. Στην παρουσία του αόρατου Παρατηρητή, του εκπροσώπου Εκείνου, του οποίου η δύναμη είχε προκληθεί και το όνομά Του είχε βλασφημηθεί, ο βασιλιάς παρέλυσε από το φόβο. Η συνείδησή του αφυπνίσθηκε. «Οι σύνδεσμοι της οσφύος αυτού διελύοντο και τα γόνατα αυτού συνεκρούοντο.»

Ο Βαλτάσαρ είχε υψώσει βέβηλα τον εαυτό του υπεράνω του Θεού του ουρανού, εμπιστευόμενος στη δική του δύναμη, υποθέτοντας ότι κανείς δε θα τολμούσε να πει, ''γιατί το κάνεις αυτό;'' Αλλά τότε κατάλαβε ότι όφειλε να δώσει λόγο για την ευθύνη που του είχε ανατεθεί, και ότι για τις χαμένες του ευκαιρίες και για την περιφρονητική στάση του δεν μπορούσε να προβάλει δικαιολογία.

Μάταια προσπαθούσε ο βασιλιάς να διαβάσει τα φλογισμένα γράμματα. Εδώ ασφαλώς υπήρχε και κάποιο μυστικό που δεν μπορούσε να βυθομετρήσει, μια δύναμη που δεν μπορούσε να καταλάβει ούτε να αμφισβητήσει. Μέσα στην απελπισία του στράφηκε στους σοφούς του βασιλείου του για βοήθεια. Η άγρια φωνή του αντήχησε βροντερή στη συγκέντρωση, καλώντας τους αστρολόγους, τους Χαλδαίους και τους μάντεις να διαβάσουν τη γραφή. Υποσχέθηκε: «Όστις αναγνώση την γραφήν ταύτην και μοι δείξη την ερμηνείαν αυτής, θέλει ενδυθή πορφύραν, και η

άλυσος η χρυσή θέλει τεθεί περί τον τράχηλον αυτού, και θέλει είσθαι ο τρίτος άρχων του βασιλείου.»

Αλλά η έκκλησή του προς τους πιστούς συμβούλους του με προτάσεις πλουσίων αμοιβών, δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα. Η σοφία του ουρανού ούτε να αγορασθή μπορεί, ούτε να πουληθεί. «Πάντες οι σοφοί του βασιλέως . . . δεν ηδυνήθησαν να αναγνώσωσι την γραφήν, ουδέ την ερμηνείαν αυτής να φανερώσωσι προς τον βασιλέα.» Δεν ήταν αυτοί ικανότεροι να διαβάσουν τη μυστηριακή γραφή από ό,τι οι σοφοί μιας προηγούμενης γενεάς ήταν ικανοί να ερμηνεύσουν τα όνειρα του Ναβουχοδονόσορ.

Τότε η μητέρα βασίλισσα θυμήθηκε το Δανιήλ που πριν από μισό αιώνα είχε φανερώσει στο βασιλιά Ναβουχοδονόσορ το όνειρο της μεγάλης εικόνας και την ερμηνεία του, και είπε:

> «Βασιλεύ, ζήθι εις τον αιώνα. Μη σε ταράττωσιν οι διαλογισμοί σου, και η όψις σου ας μη αλλοιούται. Υπάρχει άνθρωπος εν τω βασιλείω σου, εις τον οποίον είναι το πνεύμα των αγίων θεών. Και εν ταις ημέραις του πατρός σου, φως και σύνεσις και σοφία, ως η σοφία των θεών, ευρέθησαν εν αυτώ, τον οποίον ο βασιλεύς Ναβουχοδονόσορ . . . κατέστησε άρχοντα των μάγων, των επαοιδών, των Χαλδαίων και των μάντεων. Διότι πνεύμα έξοχον, και γνώσις, και σύνεσις, ερμηνεία ενυπνίων, και εξήγησις αινιγμάτων, και λύσεις απορίων ευρέθησαν εν αυτώ τω Δανιήλ, τον οποίον ο βασιλεύς μετωνόμασε Βαλτασάσαρ. Τώρα λοιπόν ας προσκληθή ο Δανιήλ, και θέλει δείξει την ερμηνείαν.»
>
> «Τότε εισήχθη ο Δανιήλ έμπροσθεν του βασιλέως.»

Καταβάλλοντας προσπάθεια για να επανακτήσει την ψυχραιμία του, ο Βαλτάσαρ είπε στον προφήτη:

> «Συ είσαι ο Δανιήλ εκείνος, όστις είσαι εκ των υιών της αιχμαλωσίας του Ιούδα, τους οποίους έφερεν εκ της Ιουδαίας ο βασιλεύς ο πατήρ μου; Ήκουσα τωόντι περί σου ότι το πνεύμα των θεών είναι εν σοι, και φως, και σύνεσις, και σοφία έξοχος ευρέθησαν εν σοι. Και τώρα εισήλθον έμπροσθέν μου οι σοφοί, και οι επαοιδοί διά να αναγνώσωσι την γραφήν ταύτην, και να φανερώσωσιν εις εμέ την ερμηνείαν αυτής, πλην δεν ηδυνήθησαν να δείξωσι του πράγματος την ερμηνείαν. Και εγώ ήκουσα περί σου, ότι δύνασαι να ερμηνεύης και να λύης απορίας. Τώρα λοιπόν, εάν δυνηθής να αναγνώσης την γραφήν και να φανερώσης προς εμέ την ερμηνείαν αυτής, θέλεις ενδυθή πορφύραν, και η άλυσος η χρυσή θέλει τεθή περί

τον τράχηλόν σου, και θέλεις είσθαι ο τρίτος άρχων του βασιλείου.»

Μπροστά σ'εκείνο το καταπτοημένο από το φόβο πλήθος, ο Δανιήλ ανεπηρέαστος από τις υποσχέσεις του βασιλιά, στάθηκε με τη γαλήνια αξιοπρέπεια ενός υπηρέτη του Υψίστου, όχι για να προφέρει λόγια κολακευτικά, αλλά για να ερμηνεύσει ένα μήνυμα ολέθρου. Είπε: «Τα δώρα σου ας ήναι εν σοι, και δος εις άλλον τας αμοιβάς σου. Εγώ δε θέλω αναγνώσει την γραφήν εις τον βασιλέα και θέλω φανερώσει την ερμηνείαν προς αυτόν.»

Ο προφήτης υπενθύμισε πρώτα στο Βαλτάσαρ γεγονότα τα οποία του ήταν γνωστά, αλλά δεν του δίδαξαν το μάθημα της ταπείνωσης που θα μπορούσε να τον είχε σώσει. Μίλησε για το αμάρτημα και για την πτώση του Ναβουχοδονόσορ, και την προς αυτόν στάση του Θεού - την κυριαρχία και τη δόξα που του είχε επιδαψιλεύσει, τη θεϊκή τιμωρία για την περηφάνια του και την ακόλουθη από μέρους του αναγνώριση της δύναμης και της ευσπλαχνίας του Θεού του Ισραήλ. Τότε με τόλμη και με λόγια κατηγορηματικά επέπληξε το Βαλτάσαρ για τη μεγάλη του ασέβεια. Εξέθεσε την αμαρτία του βασιλιά μπροστά του, δείχνοντας τα μαθήματα που θα μπορούσε να είχε διδαχθεί, αλλά δεν τα διδάχθηκε.

Ο Βαλτάσαρ δεν είχε καλά διαβάσει την πείρα του παπού του, ούτε είχε προσέξει τα προειδοποιητικά γεγονότα που είχαν τόσο μεγάλη σημασία γι'αυτόν τον ίδιο. Η ευκαιρία να γνωρίσει και να υπακούσει στον αληθινό Θεό τού είχε χορηγηθεί, αλλά δεν την έλαβε υπόψη, και τώρα του έμελλε να δρέψει τα αποτελέσματα της ανταρσίας του.

Δήλωσε ο προφήτης:

«Και συ ο υιός αυτού, ο Βαλτάσαρ, δεν εταπείνωσας την καρδίαν σου, ενώ εγνώριζας πάντα ταύτα. Αλλ'υψώθης εναντίον του Κυρίου του ουρανού, και τα σκεύη του οίκου Αυτού έφεραν έμπροσθέν σου, και επίνετε οίνον εξ αυτών, και συ και οι μεγιστάνες σου, αι γυναίκες σου, και αι παλλακαί σου, και εδοξολόγησας τους θεούς τους αργυρούς, και τους χρυσούς, τους χαλκούς, τους σιδηρούς, τους ξυλίνους, και τους λιθίνους, οίτινες δεν βλέπουσιν, ουδέ ακούουσιν, ουδέ νοούσι. Τον δε Θεόν, εις του οποίου την χείρα είναι η πνοή σου, και εις την εξουσίαν Αυτού πάσαι αι οδοί σου, δεν εδόξασας. Διά ταύτα εστάλη απ' έμπροσθεν Αυτού η παλάμη της χειρός, και ενεχαράχθη η γραφή αύτη.»

43. Ο αόρατος παρατηρητής

Στρεφόμενος προς το ουρανόσταλτο άγγελμα του τοίχου, ο προφήτης διάβασε: «ΜΕΝΕ, ΜΕΝΕ, ΘΕΚΕΛ, ΟΥΦΑΡΣΙΝ». Το χέρι που είχε χαράξει τα λόγια αυτά, δεν ήταν πια ορατό, αλλά οι τέσσερες αυτές λέξεις αστραφτοκοπούσαν ακόμη με καταπληκτική ευκρίνεια. Και τότε, με κομμένη την αναπνοή ο λαός άκουγε, ενώ ο γηραιός προφήτης ανήγγειλε:

«Αύτη είναι η ερμηνεία του πράγματος. Μενέ, εμέτρησεν ο Θεός την βασιλείαν σου και ετελείωσεν αυτήν. Θεκέλ, εζυγίσθης εν τη πλάστιγγι και ευρέθης ελλιπής. Φερές, διηρέθη η βασιλεία σου και εδόθη εις τους Μήδους και Πέρσας.»

Την τελευταία εκείνη νύχτα της έξαλλης τρέλας ο Βαλτάσαρ και οι μεγιστάνες του είχαν υπερβεί τα όρια της ενοχής του χαλδαϊκού βασιλείου. Το αναχαιτιστικό χέρι του Θεού δεν μπορούσε να αποτρέψει περισσότερο την επερχόμενη συμφορά. Με διάφορα προνοητικά μέσα ο Θεός είχε προσπαθήσει να τους διδάξει το σεβασμό στο νόμο Του. Γι'αυτούς, των οποίων το κρίμα είχε φθάσει μέχρι τον ουρανό, είπε: «Μετεχειρίσθημεν ιατρικά διά την Βαβυλώνα, αλλά δεν ιατρεύθη.» (Ιερ. 51:9). Εξαιτίας της παράξενης διαστροφής της ανθρώπινης καρδιάς, στο τέλος ο Θεός έκρινε αναγκαίο να επιφέρει την αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση. Ο Βαλτάσαρ θα έπεφτε και το βασίλειό του θα περνούσε σε άλλα χέρια.

΄Οταν έπαψε να μιλάει ο προφήτης, ο βασιλιάς διέταξε να του απονεμηθούν οι υποσχεμένες τιμές. Σύμφωνα με αυτές, «ενέδυσαν τον Δανιήλ την πορφύραν, και περιέθηκαν την άλυσον την χρυσήν περί τον τράχηλον αυτού, και διεκήρυξαν περί αυτού, να ήναι ο τρίτος άρχων του βασιλείου».

Πριν από ένα και πλέον αιώνα, η θεοπνευστία είχε προείπει ότι η «νυξ της ευφροσύνης», κατά την οποία βασιλιάς και σύμβουλοι θα συναγωνίζονταν βλασφημούντες το Θεό, θα μεταστρεφόταν έξαφνα σε μια περίοδο φόβου και ολέθρου. Και τώρα, με ταχύτατη αλληλοδιαδοχή, βαρυσήμαντα γεγονότα ακολούθησαν το ένα μετά το άλλο, ακριβώς όπως είχε σκιαγραφηθεί στα προφητικά γραπτά, χρόνια πριν οι πρωταγωνιστές του δράματος να έχουν γεννηθεί.

Στην αίθουσα της τελετής, περιτριγυρισμένος από εκείνους των οποίων η μοίρα είχε σφραγισθεί, ο βασιλιάς πληροφορήθηκε από έναν αγγελιοφόρο ότι «η πόλις αυτού ηλώθη» από τον εχθρό, έναντι της στρατηγικής του οποίου ένιωθε τόσο ασφαλής,

«ότι αι διαβάσεις επιάσθησαν . . . και οι άνδρες του πολέμου κατετρόμαξαν.»

Ακόμη, την ώρα που αυτός και οι ευπατρίδες του έπιναν από τα ιερά σκεύη του Κυρίου και δόξαζαν τους χρυσούς και αργυρούς θεούς τους, οι Μηδοπέρσες, έχοντας στρέψει την κοίτη του Ευφράτη, βάδιζαν στην καρδιά της αφρούρητης πόλης. Ο στρατός του Κύρου βρισκόταν κάτω από τους τοίχους του παλατιού. Η πόλη είχε γεμίσει από τους στρατιώτες του εχθρού «ως από ακρίδων», και οι θριαμβευτικές ιαχές τους ακούγονταν πάνω από τις απεγνωσμένες κραυγές των κατάπληκτων συμποσιαστών. (Ιερ. 51:31,32, 14).

«Την αυτήν νύκτα εφονεύθη ο Βαλτάσαρ βασιλεύς των Χαλδαίων» και ένας ξένος μονάρχης κατέλαβε το θρόνο.

Οι Εβραίοι προφήτες είχαν μιλήσει καθαρά για τον τρόπο με τον οποίο θα έπεφτε η Βαβυλώνα. Καθώς ο Θεός τούς είχε αποκαλύψει τα γεγονότα του μέλλοντος, εκείνοι είχαν αναφωνήσει:

> «Πώς ηλώθη η Σησάχ! και εθηρεύθη το καύχημα πάσης της γης! Πώς έγεινεν η Βαβυλών θάμβος εν τοις έθνεσι!» «Πώς συνεθλίβη και συνετρίβη η σφύρα πάσης της γης! πώς έγινεν η Βαβυλών εις θάμβος μεταξύ των εθνών!» «Από του ήχου της αλώσεως της Βαβυλώνος εσείσθη η γη, και η κραυγή ηκούσθη εν τοις έθνεσι.»
>
> «Έπεσεν εξαίφνης η Βαβυλών και συνετρίβη.» «Διότι ο εξολοθρευτής ήλθεν επ'αυτήν, επί την Βαβυλώνα, και οι δυνατοί αυτής συνελήφθησαν, τα τόξα αυτών συνετρίβησαν, επειδή ο Κύριος των δυνάμεων θέλει εξάπαντος κάμει ανταπόδοσιν. Και θέλω μεθύσει τους ηγεμόνας αυτής, και τους σοφούς αυτής, τους στρατηγούς αυτής, και τους άρχοντας αυτής, και τους δυνατούς αυτής. Και θέλουσι κοιμηθή ύπνον αιώνιον, και δεν θέλουσιν εξυπνήσει, λέγει ο Βασιλεύς, του οποίου το όνομα είναι ο Κύριος των δυνάμεων.»
>
> «Έστησα παγίδα εις σε, μάλιστα και επιάσθης, Βαβυλών, και συ δεν εγνώρισας. Ευρέθης μάλιστα και συνελήφθης, διότι εις τον Κύριον αντεστάθης. Ο Κύριος ήνοιξε την οπλοθήκην Αυτού και εξήγαγε τα όπλα της οργής Αυτού, διότι το έργον τούτο έχει Κύριος ο Θεός των δυνάμεων εν τη γη των Χαλδαίων.»
>
> «Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Οι υιοί Ισραήλ και οι υιοί Ιούδα κατεδυναστεύθησαν ομού, και πάντες οι αιχμαλωτεύσαντες αυτούς κατεκράτησαν αυτούς, ηρνήθησαν να απο-

λύσωσιν αυτούς. Πλην ο Λυτρωτής αυτών είναι ισχυρός, Κύριος των δυνάμεων το όνομα Αυτού. Θέλει εξάπαντος διαδικάσει την δίκην αυτών, διά να αναπαύση την γην, και να ταράξη τους κατοίκους της Βαβυλώνος.»

'Ετσι, «τα πλατέα τείχη της Βαβυλώνος θέλουσιν ολοτελώς καταστροφή, και αι πύλαι αυτής αι υψηλαί θέλουσι καεί εν πυρί.» Ο Κύριος των δυνάμεων είπε: «Θέλω παύσει την μεγαλαυχίαν των υπερηφάνων και ταπεινώσει την υψηλοφροσύνην των φοβερών.» «Και η Βαβυλών, η δόξα των βασιλείων, το ένδοξον καύχημα των Χαλδαίων, θέλει είσθαι ως ότε κατέστρεψεν ο Θεός τα Σόδομα και τα Γόμορρα. Ουδέποτε θέλει κατοικηθή, ουδέ θέλει κατασκηνωθή έως γενεάς και γενεάς. Ούτε ΄Αραβες θέλουσι στήσει τας σκηνάς αυτών εκεί, ούτε ποιμένες θέλουσιν αναπαύεσθαι εκεί. Αλλά θηρία θέλουσιν αναπαύεσθαι εκεί και σάτυροι θέλουσι χορεύει εκεί, και αίλουροι θέλουσι φωνάζει εν ταις ηρημωμέναις οικίαις αυτών, και θώες εν τοις παλατίοις της τρυφής.» «Και θέλω καταστήσει αυτήν κληρονομίαν εχίνων, και λίμνας υδάτων. Και θέλω σαρώσει αυτήν με το σάρωτρον της απωλείας, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.»

΄Οπως στον πρώτο ηγεμόνα της Βαβυλώνας είχε έρθει η καταδίκη του θεϊκού Παρατηρητή, έτσι ήρθε και στον τελευταίο ηγεμόνα της:

«Προς σε αναγγέλλεται, . . . βασιλεύ, Η βασιλεία παρήλθεν από σου.»

(Ιερ. 51:41, 50:23,46, 51:8,56,57, 50:24,25,33,34, 51:58, Ησ. 13:11,19-22, 14:23, Δαν. 4:31.

«Κατάβα και κάθισον επί του χώματος,
Παρθένε, θυγάτηρ της Βαβυλώνος, κάθισον κατά γης.
Θρόνος πλέον δεν είναι, θυγάτηρ των Χαλδαίων . . .
Κάθισον σιωπώσα, και είσελθε εις το σκότος,
Θυγάτηρ των Χαλδαίων,
Διότι δεν θέλεις πλέον ονομάζεσθαι, Η κυρία των βασιλείων.
Ωργίσθην κατά του λαού Μου, εμίανα την κληρονομίαν Μου
Και παρέδωκα αυτούς εις την χείρα σου,
Πλην συ δεν έδειξας εις αυτούς έλεος . . .
Και είπας εις τον αιώνα θέλω είσθαι κυρία,
΄Ωστε δεν έβαλες ταύτα εν τη καρδία σου,
Ουδέ ενεθυμήθης τα έσχατα αυτών.

43. Ο αόρατος παρατηρητής

Τώρα λοιπόν άκουσον τούτο, η παραδεδομένη εις τρυφάς,
Η κατοικούσα αμερίμνως, η λέγουσα εν τη καρδία σου,
Εγώ είμαι και εκτός εμού ουδεμία άλλη,
Δεν θέλω καθίσει χήρα, δεν θέλω γνωρίσει ατέκνωσιν.
Τα δύο ταύτα βεβαίως θέλουσιν ελθεί επί σε εξαίφνης,
Εν μια ημέρα, ατέκνωσις και χηρεία.
Θέλουσιν ελθεί επί σε καθολοκληρίαν,
Διά το πλήθος των μαγειών σου,
Δια την μεγάλην αφθονίαν των γητευμάτων σου.
Διότι εθαρρεύθεις επί την πονηρίαν σου, και είπας,
Δεν με βλέπει ουδείς.
Η σοφία σου και η επιστήμη σου σε απεπλάνησαν,
Και είπας εν τη καρδία σου,
Εγώ είμαι και εκτός εμού ουδεμία άλλη.
Διά τούτο θέλει ελθεί κακόν επί σε,
Χωρίς να εξεύρης πόθεν γεννάται.
Και συμφορά θέλει πέσει κατά σου
Χωρίς να δύνασαι να αποτρέψης αυτήν,
Και όλεθρος θέλει ελθεί αιφνιδίως επί σε, χωρίς να εξεύρης.
Στήθι τώρα με τας γοητείας σου,
Και με το πλήθος των μαγειών σου,
Εις τας οποίας ηγωνίσθης εκ νεότητός σου,
αν δύνασαι να ωφεληθής, αν δύνασαι να υπερισχύσης.
Απέκαμες εν τω πλήθει των βουλών σου.
Ας σηκωθώσι τώρα οι ουρανοσκόποι, οι αστρολόγοι,
Οι μηνολόγοι προγνωστικοί,
Και ας σε σώσωσιν εκ των επερχομένων επί σε.
Ιδού, θέλουσιν είσθαι ως άχυρον . . .
Δεν θελουσι δυνηθή να σώσωσιν εαυτούς
Από της δυνάμεως της φλογός . . .
Ουδείς θέλει σε σώσει.»

Ησαΐας 47:1-15

Σε κάθε έθνος το οποίο διαδραματίζει κάποιο ρόλο, έχει επιτραπεί να καταλάβει τη θέση του επάνω στη γη για να προσδιορισθεί το γεγονός αν θα εκπληρώσει ή όχι τις προθέσεις του Φύλακα (Παρατηρητή) και του Αγίου. Η προφητεία χάραξε το ξεκίνημα και την άνοδο των μεγάλων κοσμοκρατοριών - της Βαβυλώνας, της Μηδοπερσίας, της Ελλάδας και της Ρώμης. Με την καθεμιά από αυτές, όπως και με τα μικρότερης ολκής κράτη, η ιστο-

ρία επαναλαμβάνεται. Το καθένα πέρασε από τη δοκιμαστική περίοδο και το καθένα απέτυχε, η δόξα του έσβησε, η δύναμή του εξαφανίσθηκε.

Παρόλο ότι τα έθνη απέρριψαν τις αρχές του Θεού και με την απόρριψη αυτή προξένησαν τη δική τους καταστροφή, μια θεϊκή όμως πρόθεση υπερισχύουσα βρίσκεται σε δράση στο διάβα των αιώνων. Αυτό ήταν που είδε ο προφήτης Ιεζεκιήλ στη θαυμάσια παράσταση η οποία του δόθηκε στον καιρό της εξορίας του στη γη των Χαλδαίων, όταν μπροστά στα έκπληκτα μάτια του παρουσιάσθηκαν τα σύμβολα που αποκάλυπταν μια κυριαρχούσα Δύναμη η οποία είχε να κάνει με τα ζητήματα των επίγειων αρχηγών.

Στις όχθες του ποταμού Χαβάρ, ο Ιεζεκιήλ είδε έναν ανεμοστρόβιλο που φαινόταν να έρχεται από βορρά, «νέφος μέγα, και πυρ συστρεφόμενον, πέριξ δε τούτου λάμψις, και εκ μέσου αυτού εφαίνετο ως όψις ηλέκτρου». Ένας αριθμός από τροχούς που συστρέφονταν ο ένας προς τον άλλον, κινούνταν από τέσσερες ζωντανές υπάρξεις. Επάνω από όλα αυτά ήταν ένα «ομοίωμα θρόνου ως θέα λίθου σαπφείρου, και επί του ομοιώματος του θρόνου ομοίωμα ως θέα ανθρώπου καθημένου επ'αυτόν άνωθεν». «Εφαίνετο δε ομοίωμα χειρός ανθρώπου εις τα χερουβείμ υπό τας πτέρυγας αυτών.» (Ιεζ. 1:4,26, 10:8). Οι τροχοί ήταν τόσο πολύπλοκοι, που με την πρώτη ματιά φαίνονταν συγκεχυμένοι. Κινούνταν όμως με τέλεια αρμονία. Ουράνιες υπάρξεις, υποβασταζόμενες και οδηγούμενες από το χέρι που ήταν κάτω από τα φτερά των χερουβείμ, ωθούσαν τους τροχούς αυτούς. Επάνω από αυτά, επάνω από το θρόνο του σαπφείρου βρισκόταν ο αιώνιος Θεός και γύρω από το θρόνο ήταν ένα τόξο ίριδας, το σύμβολο της θεϊκής ευσπλαχνίας.

Όπως οι πολύπλοκες κινήσεις των ομοιωμάτων των τροχών υπάγονταν στην καθοδήγηση του χεριού κάτω από τα φτερά των χερουβείμ, έτσι το πολύπλοκο δράμα των ανθρώπινων γεγονότων τίθεται κάτω από το θεϊκό έλεγχο. Μέσα από τις προστριβές και το σάλο των εθνών, Εκείνος που κατοικεί υπεράνω των σεραφείμ, εξακολουθεί να καθοδηγεί τις επίγειες υποθέσεις.

Η ιστορία των εθνών μιλάει σήμερα σ'εμάς. Στο κάθε έθνος και στο κάθε άτομο ο Θεός έχει ορίσει μια θέση στο πλαίσιο του μεγάλου σχεδίου Του. Σήμερα οι άνθρωποι και τα έθνη δοκιμάζονται από το βαρίδι της στάθμης στο χέρι Εκείνου που είναι αλάνθαστος. Όλοι, σύμφωνα με την εκλογή τους, αποφασίζουν την

ειμαρμένη τους, και ο Θεός εξουσιάζει επάνω από όλους για την πραγματοποίηση των προθέσεών Του.

Οι προφητείες τις οποίες ο μεγάλος Ο ΩΝ έχει δώσει μέσα στο λόγο Του, ενώνοντας τον έναν κρίκο μετά τον άλλο στην αλυσίδα των γεγονότων, από την αιωνιότητα του παρελθόντος μέχρι την αιωνιότητα του μέλλοντος, μας λέγουν πού βρισκόμαστε σήμερα στην πορεία των αιώνων, και τι μπορεί να αναμένεται στο μέλλον. Όλα όσα η προφητεία προείπε ότι θα συνέβαιναν, μέχρι το παρόν έχουν καταχωρηθεί στις σελίδες της ιστορίας και μπορούμε να είμαστε βέβαιοι ότι και όλα όσα μέλλουν ακόμη να συμβούν, θα εκπληρωθούν με τη σειρά τους.

Σήμερα, τα σημεία των καιρών δηλώνουν ότι βρισκόμαστε στα πρόθυρα μεγάλων και σοβαρών γεγονότων. Όλα στον κόσμο μας βρίσκονται σε αναταραχή. Μπροστά στα μάτια μας εκπληρώνεται η προφητεία του Σωτήρα για τα γεγονότα που προηγούνται της παρουσίας Του.

> «Θέλετε ακούσει πολέμους και φήμας πολέμων . . . Θέλει εγερθή έθνος επί έθνος, και βασιλεία επί βασιλείαν, και θέλουσι γείνει πείναι και λοιμοί, και σεισμοί κατά τόπους.» (Ματθ. 24: 6,7).

Το παρόν είναι καιρός καταπληκτικού ενδιαφέροντος για όλους όσοι ζουν. Αρχηγοί κρατών και κυβερνητικά στελέχη, άνθρωποι με εμπιστευτικές και εξουσιαστικές θέσεις, όλων των τάξεων άνδρες και γυναίκες της διανόησης, στρέφουν την προσοχή τους στα συμβαίνοντα που εκτυλίσσονται γύρω μας. Παρακολουθούν τις υφιστάμενες μεταξύ των εθνών σχέσεις. Παρατηρούν τη σφοδρότητα που καταλαμβάνει κάθε γήινο στοιχείο, και αναγνωρίζουν ότι κάτι το σπουδαίο και αποφασιστικό πρόκειται να συμβεί - ότι ο κόσμος βρίσκεται στο χείλος μιας καταπληκτικής κρίσης.

Η Γραφή και μόνο η Γραφή παρουσιάζει τη σωστή άποψη των ζητημάτων αυτών. Εδώ αποκαλύπτονται οι σπουδαίες τελευταίες σκηνές της ιστορίας του κόσμου μας, γεγονότα τα οποία ήδη προβάλλουν τις σκιές τους, και των οποίων ο θόρυβος κάνει τη γη να τρέμει και τις καρδιές των ανθρώπων να λιποψυχούν από το φόβο.

> «Ιδού, ο Κύριος κενόνει την γην, και ερημόνει αυτήν, και ανατρέπει αυτήν, και διασκορπίζει τους κατοίκους αυτής . . . Διότι παρέβησαν του νόμους, ήλλαξαν το διάταγμα, ηθέτησαν

διαθήκην αιώνιον. Διά τούτο η αρά κατέφαγε την γην, και οι κατοικούντες εν αυτή ηρημώθησαν.» (Ησ. 24:1-6).

«Οίμοι διά την ημέραν εκείνην! διότι η ημέρα του Κυρίου επλησίασε, και θέλει ελθεί ως όλεθρος από του Παντοδυνάμου . . . Οι σπόροι φθείρονται υπό τους βώλους αυτών, αι σιτοθήκαι ηρημώθησαν, αι αποθήκαι εχαλάσθησαν, διότι ο σίτος εξηράνθη. Πώς στενάζουσι τα κτήνη! αδημονούσιν αι αγέλαι των βοών, διότι δεν έχουσι βοσκήν. Ναι, τα ποίμνια των προβάτων ηφανίσθησαν.» «Η άμπελος εξηράνθη, και η συκή εξέλιπεν, η ροϊδιά, και ο φοίνιξ, και η μηλέα, πάντα τα δένδρα του αγρού εξηράνθησαν, ώστε εξέλιπεν η χαρά από των υιών των ανθρώπων.» (Ιωήλ 1:15-18,12).

«Πονώ εις τα βάθη της καρδίας μου . . . Δεν δύναμαι να σιωπήσω, διότι ήκουσας, ψυχή μου, ήχον σάλπιγγος, αλαλαγμόν πολέμου. Συντριμμός επί συντριμμόν διακηρύττεται, διότι πάσα η γη ερημούται.» (Ιερ. 4:19,20).

«Ουαί! Διότι μεγάλη είναι η ημέρα εκείνη, ομοία αυτής δεν υπήρξε, και είναι καιρός της στενοχωρίας του Ιακώβ. Πλην, θέλει σωθή εξ αυτής.» (Ιερ. 30:7).

«Επειδή συ τον Κύριον, την ελπίδα μου,
Τον Ύψιστον έκαμες καταφύγιόν σου,
Δεν θέλει συμβεί εις σε κακόν,
Και μάστιξ δεν θέλει πλησιάσει εις την σκηνήν σου.»

Ψαλμοί 91:9,10

«Θυγάτηρ Σιών . . . θέλει σε εξαγοράσει ο Κύριος εκ της χειρός των εχθρών σου. Τώρα δε συνήχθησαν εναντίον σου έθνη πολλά λέγοντα, Ας μιανθή, και ας επιβλέπη ο οφθαλμός ημών επί την Σιών. Αλλ'αυτοί δεν γνωρίζουσι τους λογισμούς του Κυρίου, ουδέ έννοούσι την βουλήν Αυτού.» (Μιχ. 4:10-12).

Ο Θεός δε θα εγκαταλείψει την εκκλησία Του στον καιρό του μεγαλύτερου κινδύνου της. Έχει υποσχεθεί την απολύτρωση με τη δήλωση:

«Εγώ θέλω επιστρέψει από της αιχμαλωσίας τας σκηνάς του Ιακώβ, και θέλω οικτείρει τας κατοικίας αυτού.» (Ιερ. 30:18).

Τότε ο σκοπός του Κυρίου θα εκπληρωθεί. Οι αρχές της βασιλείας Του θα τιμηθούν από όλους κάτω από τον ήλιο.

43. Ο αόρατος παρατηρητής

ΣΤΟ ΛΑΚΚΟ ΤΩΝ ΛΙΟΝΤΑΡΙΩΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δανιήλ, κεφ. 6:)

΄Οταν ο Δαρείος ο Μήδος κατέλαβε το θρόνο τον οποίο προηγουμένως κατείχαν οι βαβυλώνιοι ηγεμόνες, ανέλαβε αμέσως την αναδιοργάνωση της κυβέρνησης.

«Αρεστόν εφάνη εις τον Δαρείον να καταστήση επί του βασιλείου του εκατόν είκοσι σατράπας, διά να ήναι εφ'όλου του βασιλείου, και επ'αυτούς τρεις προέδρους, είς των οποίων ήτο ο Δανιήλ, διά να αποδίδωσι λόγον εις αυτούς οι σατράπαι ούτοι, και ο βασιλεύς να μη ζημιώνηται. Τότε ο Δανιήλ ούτος προετιμήθη υπέρ τους προέδρους και σατράπας, διότι πνεύμα έξοχον ήτο εν αυτώ. Και ο βασιλεύς εστοχάσθη να καταστήση αυτόν εφ'όλου του βασιλείου.»

Οι τιμές που αποδόθηκαν στο Δανιήλ, προκάλεσαν τη ζηλοφθονία των πολιτικών αρχηγών και ζητούσαν να βρουν αιτία διαμαρτυρίας εναντίον του. Δεν μπορούσαν όμως να βρουν καμιά, «διότι ήτο πιστός, και δεν ευρέθη εν αυτώ ουδέν σφάλμα, ουδέ αμάρτημα».

Η άψογη διαγωγή του Δανιήλ ξεσήκωνε περισσότερο ακόμη το φθόνο των εχθρών του. «Δεν θέλομεν ευρεί πρόφασιν κατά του Δανιήλ τούτου», βρέθηκαν αναγκασμένοι να ομολογήσουν «εκτός εάν εύρωμεν τι εναντίον αυτού εκ του νόμου του Θεού αυτού.»

Επάνω σ'αυτά συσκεπτόμενοι οι πρόεδροι και οι σατράπες, εφεύραν ένα σχέδιο με το οποίο έλπιζαν να επιτύχουν την εξόντωση του προφήτη. Αποφάσισαν να ζητήσουν από το βασιλιά να υπογράψει ένα διάταγμα που να απαγορεύει σε οποιοδήποτε πρόσωπο του βασιλείου να αιτήσει οτιδήποτε από θεό ή άνθρωπο, εκτός από το βασιλιά Δαρείο, για ένα διάστημα τριάντα ημε-

ρών. Η παράβαση του διατάγματος αυτού θα τιμωρείτο με το να ριχθεί ο παραβάτης στο λάκκο των λιονταριών.

Έτσι λοιπόν οι σατράπες ετοίμασαν το διάταγμα αυτό και το παρουσίασαν στο Δαρείο για να το υπογράψει. Απευθυνόμενοι στη ματαιοδοξία του, τον έπεισαν ότι η εφαρμογή του ψηφίσματος αυτού θα αύξανε σημαντικά το γόητρο και την εξουσία του. Αγνοώντας τους πανούργους σκοπούς των αρχόντων, ο βασιλιάς δε διέκρινε την εχθρότητα που περιείχε το διάταγμα και, υποχωρώντας στις κολακείες τους, το υπέγραψε.

Οι εχθροί του Δανιήλ απομακρύνθηκαν από την παρουσία του Δαρείου, ευχαριστημένοι για την παγίδα που στα σίγουρα τώρα είχε στηθεί για το δούλο του Κυρίου. Στην ετοιμασία της συνωμοσίας αυτής ο Σατανάς έπαιξε πρωτεύοντα ρόλο. Ο προφήτης κατείχε ηγετική θέση στις υποθέσεις του βασιλείου, και οι πονηροί άγγελοι φοβόνταν ότι η επιρροή του θα εξασθένιζε το δικό τους έλεγχό επάνω στους άρχοντες. Αυτές οι σατανικές δυνάμεις ήταν εκείνες που ξεσήκωσαν τη ζηλοφθονία των σατραπών. Αυτές ήταν που ενέπνευσαν το σχέδιο για την εξόντωση του Δανιήλ και οι προεστοί παραχωρώντας τον εαυτό τους σαν όργανα του κακού, το πραγματοποίησαν.

Οι εχθροί του προφήτη στηρίζονταν για την επιτυχία του σχεδίου τους στη σταθερή προσκόλληση του Δανιήλ στο καθήκον. Και στον υπολογισμό του χαρακτήρα του δεν έπεσαν έξω. Αυτός διάβασε αμέσως το μοχθηρό σκοπό τους στο διακανονισμό του διατάγματος, αλλά δεν άλλαξε την πορεία του στο ελάχιστο.

Γιατί θα σταματούσε να προσεύχεται τώρα που είχε τη μεγαλύτερη ανάγκη για προσευχή; Προτιμότερο να έχανε αυτή τη ζωή του παρά την ελπίδα του για βοήθεια από το Θεό. Εκτελούσε με ηρεμία τα καθήκοντά του ως επικεφαλής των σατραπών, και την ώρα της προσευχής αποσυρόταν στο δωμάτιό του και, ανοίγοντας κατά τη συνήθειά του τα παράθυρα προς την Ιερουσαλήμ, απεύθυνε το αίτημά του στο Θεό του ουρανού.

Δεν προσπάθησε να κρύψει την πράξη του. Παρόλο ότι γνώριζε πολύ καλά τις συνέπειες της πιστότητάς του στο Θεό, το πνεύμα του δεν κλονίσθηκε. Μπροστά σ'εκείνους που σκευωρούσαν την καταστροφή του, δε θα έδινε ούτε καν την εντύπωση ότι η επικοινωνία του με τον Ουρανό είχε αποκοπεί. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου ο βασιλιάς είχε το δικαίωμα της προσταγής, ο Δανιήλ θα υπάκουε. Αλλά ούτε ο βασιλιάς, ούτε το ψήφισμά του

θα μπορούσαν να τον κάνουν να παρεκκλίνει από την αφοσίωσή του στο Βασιλέα των βασιλέων.

Έτσι θαρραλέα, αλλά ήρεμα και ταπεινά, ο προφήτης εξήγγειλε ότι καμιά επίγεια δύναμη έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει ανάμεσα στην ψυχή και στο Θεό. Τριγυρισμένος από ειδωλολάτρες, υποστήριξε πιστά την αλήθεια αυτή. Η απτόητη αφοσίωσή του στο καθήκον ήταν ένα λαμπρό φως μέσα στο ηθικό σκοτάδι της ειδωλολατρικής εκείνης πόλης. Ο Δανιήλ ορθώνεται σήμερα μπροστά στον κόσμο ως ένα αξιομίμητο παράδειγμα χριστιανικής αφοβίας και πιστότητας.

Μια ολόκληρη μέρα παρακολούθησαν οι σατράπες το Δανιήλ. Τρεις φορές τον είδαν να πηγαίνει στο δωμάτιό του, και τρεις φορές άκουσαν τη φωνή του να υψώνεται με ένθερμη ικεσία στο Θεό. Το επόμενο πρωί υπέβαλαν τη διαμαρτυρία τους στο βασιλιά. Ο Δανιήλ, ο πιο τιμημένος και έμπιστος πολιτικός του, είχε καταφρονήσει το βασιλικό νομοθέτημα.

> «Δεν υπέγραψας απόφασιν, ότι πας άνθρωπος, όστις κάμη αίτησιν παρ'οποιουδήποτε θεού ή ανθρώπου, έως τριάκοντα ημερών, εκτός παρά σου, βασιλεύ, θέλει ριφθή εις τον λάκκον των λεόντων;»

Ο βασιλιάς απάντησε:

> «Αληθινός είναι ο λόγος, κατά τον νόμον των Μήδων και Περσών, όστις δεν αλλοιούται.»

Θριαμβολογώντας τότε πληροφόρησαν το Δαρείο για τη διαγωγή του πιο έμπιστου συμβούλου του, και αναφώνησαν:

> «Ο Δανιήλ εκείνος, ο εκ των υιών της αιχμαλωσίας του Ιούδα, δεν σε σέβεται, βασιλεύ, ουδέ την απόφασιν την οποίαν υπέγραψας, αλλά κάμνει την δέησιν αυτού τρις της ημέρας.»

Όταν ο μονάρχης άκουσε αυτά τα λόγια, κατάλαβε αμέσως την παγίδα που είχε στηθεί για τον πιστό του υπάλληλο. Είδε ότι δεν ήταν ο ζήλος για τη βασιλική τιμή και δόξα, αλλά ο φθόνος εναντίον του Δανιήλ που είχε οδηγήσει στην πρόταση για την έκδοση του διατάγματος.

Ο βασιλιάς «ελυπήθη πολύ εν αυτώ» για το ρόλο που είχε παίξει στο κακό αυτό. «Ηγωνίζετο μέχρι της δύσεως του ηλίου» για να ελευθερώσει το φίλο του. Βλέποντας οι άρχοντες την προσπάθεια αυτή του βασιλιά, τον πλησίασαν με τα λόγια: «Έξευρε, βασιλεύ, ότι ο νόμος των Μήδων και Περσών είναι, Ουδεμία απαγόρευσις ούτε διαταγή, την οποίαν ο βασιλεύς κάμει, ακυρού-

ται.» Η διαταγή, όσο εσπευσμένα και αν είχε εκδοθεί, ήταν αμετάκλητη και έπρεπε να εκτελεσθεί.

«Τότε ο βασιλεύς προσέταξε, και έφεραν τον Δανιήλ, και έρριψαν αυτόν εις τον λάκκον των λεόντων. Ελάλησε δε ο βασιλεύς και είπε προς τον Δανιήλ, Ο Θεός σου, τον οποίον συ λατρεύεις ακαταπαύστως, ούτος θέλει σε ελευθερώσει. Και εφέρθη είς λίθος, και ετέθη επί το στόμα του λάκκου, και ο βασιλεύς εσφράγισεν αυτόν διά της ιδίας αυτού σφραγίδος, και διά της σφραγίδος των μεγιστάνων αυτού, διά να μη αλλοιωθή μηδέν περί του Δανιήλ. Τότε ο βασιλεύς υπήγεν εις το παλάτιον αυτού, και διενυκτέρευσε νηστικός, και δεν εφέρθησαν έμπροσθεν αυτού όργανα μουσικά, και ο ύπνος αυτού έφυγεν απ' αυτού.»

Ο Θεός δεν εμπόδισε τους εχθρούς του Δανιήλ να τον ρίξουν στο λάκκο των λιονταριών. Επέτρεψε στους πονηρούς αγγέλους και σε ασεβείς ανθρώπους να εκπληρώσουν το σκοπό τους μέχρι σ'αυτό το σημείο. Αλλά αυτό έγινε για να φανεί πιο έντονα η απελευθέρωση του δούλου Του και να καταστήσει πληρέστερη την ήττα των εχθρών της αλήθειας και της δικαιοσύνης. «Βεβαίως ο θυμός του ανθρώπου θέλει καταντήσει εις έπαινόν Σου» (Ψαλμ. 76: 10), μαρτυρεί ο ψαλμωδός. Με το θάρρος του ενός και μόνου αυτού ανθρώπου, ο οποίος προτίμησε να ακολουθήσει το δίκαιο μάλλον παρά την πολιτική, ο Σατανάς επρόκειτο να ηττηθεί και το όνομα του Κυρίου επρόκειτο να εξαρθεί και να τιμηθεί.

Νωρίς το επόμενο πρωί ο βασιλιάς Δαρείος έσπευσε στο λάκκο.

«Εφώνησε μετά φωνής κλαυθμηράς . . . Δανιήλ, Δανιήλ, δούλε του Θεού του ζώντος, ο Θεός σου, τον οποίον συ λατρεύεις ακαταπαύστως, ηδυνήθη να σε ελευθερώση εκ των λεόντων;»

Η φωνή του προφήτη ανταπάντησε:

«Βασιλεύ, ζήθι εις τον αιώνα. Ο Θεός μου απέστειλε τον άγγελον Αυτού, και έφραξε τα στόματα των λεόντων, και δεν με έβλαψαν. Διότι αθωότης ευρέθη εν εμοί ενώπιον Αυτού, και έτι ενώπιόν σου, βασιλεύ, πταίσμα δεν έπραξα.»

«Τότε ο βασιλεύς μεγάλως εχάρη επ'αυτώ, και προσέταξε να αναβιβάσωσι τον Δανιήλ εκ του λάκκου. Και ανεβιβάσθη ο Δανιήλ εκ του λάκκου, και ουδεμία βλάβη ευρέθη εν αυτώ, διότι είχε πίστιν εις τον Θεόν αυτού. Τότε ο βασιλεύς προσέταξε, και έφεραν τους ανθρώπους εκείνους οίτινες διέβαλον τον

Δανιήλ, και έρριψαν εις τον λάκκον των λεόντων αυτούς, τα τέκνα αυτών, και τας γυναίκας αυτών. Και πριν φθάσωσιν εις το βάθος του λάκκου, οι λέοντες συνήρπασαν αυτούς, και κατεσυνέτριψαν τα οστά αυτών.»

Ακόμη μια φορά εκδόθηκε διάγγελμα από τον ειδωλολάτρη ηγεμόνα, εξαίροντας το Θεό του Δανιήλ ως τον αληθινό Θεό.

«Τότε έγραψε Δαρείος ο βασιλεύς προς πάντας τους λαούς, έθνη, και γλώσσας, τους κατοικούντας επί πάσης της γης.»

«Ειρήνη ας πληθυνθή εις εσάς! Διαταγή εξεδόθη απ'εμού, εν όλω τω κράτει της βασιλείας μου να τρέμωσιν οι άνθρωποι και να φοβώνται ενώπιον του Θεού του Δανιήλ. Διότι Αυτός είναι Θεός ζων, και διαμένων εις τον αιώνα, και η βασιλεία Αυτού δεν θέλει φθαρή, και η εξουσία Αυτού θέλει είσθαι μέχρι τέλους, Αυτός ο ελευθερωτής και σωτήρ, και ποιών σημεία και τεράστια εν τω ουρανώ και επί πάσης της γης, όστις ηλευθέρωσε τον Δανιήλ εκ της δυνάμεως των λεόντων.»

Η κακεντρεχής εναντίωση για το δούλο του Θεού είχε τώρα εκλείψει εντελώς. «Ευημέρησεν αυτός ο Δανιήλ εν τη βασιλεία του Δαρείου και εν τη βασιλεία Κύρου του Πέρσου.» Και συναναστρεφόμενοι με αυτόν οι ειδωλολάτρες εκείνοι μονάρχες βρέθηκαν αναγκασμένοι να ομολογήσουν ότι ο Θεός του «είναι Θεός ζων, διαμένων εις τον αιώνα, και η βασιλεία Αυτού δεν θέλει φθαρή.»

Από την ιστορία της απελευθέρωσης του Δανιήλ μπορούμε να διδαχθούμε ότι σε καιρό δοκιμασίας και θλίψης τα παιδιά του Θεού πρέπει να παραμένουν όπως ακριβώς ήταν τότε που η προοπτική τους ήταν γεμάτη ελπίδα και το περιβάλλον τους όπως ακριβώς το επιθυμούσαν.

Ο Δανιήλ στο λάκκο των λιονταριών ήταν ο ίδιος Δανιήλ που παρουσιαζόταν στο βασιλιά ως προεστός των κυβερνητικών λειτουργών και προφήτης του Υψίστου. Ο άνθρωπος του οποίου η καρδιά επαναπαύεται στο Θεό, θα παραμείνει ο ίδιος στην ώρα της μεγαλύτερης δοκιμασίας του όπως είναι και στην εποχή της ευημερίας του, τότε που το φως και η εύνοια του Θεού και των ανθρώπων λάμπει επάνω του. Η πίστη επεκτείνεται μέχρι τα μη βλεπόμενα και ενστερνίζεται τις αιώνιες πραγματικότητες.

Ο ουρανός προσεγγίζει εκείνους που υποφέρουν για τη δικαιοσύνη. Ο Χριστός συνταυτίζει τα συμφέροντά Του με τα συμφέροντα του πιστού λαού Του. Προσωπικά υποφέρει για τους αγί-

ους Του, και οποιοσδήποτε αγγίζει τους εκλεκτούς Του, Αυτόν τον ίδιο αγγίζει. Η δύναμη που είναι έτοιμη να ελευθερώσει από σωματική βλάβη ή κακοποίηση, είναι έτοιμη και να σώσει από τις μεγαλύτερες κακώσεις, καθιστώντας εφικτό για το δούλο του Θεού να διατηρήσει την ακεραιότητά του κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες και να θριαμβεύσει με τη χάρη του Θεού.

Η εμπειρία του Δανιήλ ως πολιτικού στα βασίλεια της Βαβυλώνας και της Μηδοπερσίας επαληθεύει το γεγονός ότι ο επαγγελματίας δεν προσχεδιάζει κατ'ανάγκη την πορεία που ακολουθεί, αλλά μπορεί σε κάθε βήμα να είναι διδακτός του Θεού. Ο Δανιήλ, ο πρωθυπουργός των μεγαλύτερων αυτοκρατοριών του κόσμου, ήταν ταυτόχρονα προφήτης του Θεού, δεχόμενος το φως της θεϊκής αποκάλυψης. Άνθρωπο ομοιοπαθή με εμάς, η πένα της θεοπνευστίας τον περιγράφει άμεμπτο. Οι πολιτικές διαπραγματεύσεις του, όταν υπέστησαν τον εξονυχιστικό έλεγχο των εχθρών του, αποδείχθηκαν εντελώς άψογες. Ο Δανιήλ αποτέλεσε παράδειγμα του τι μπορεί να γίνει κάθε επαγγελματίας όταν η καρδιά του μεταβάλλεται και καθιερώνεται, και όταν τα κίνητρά του τα βλέπει δίκαια ο Θεός.

Απόλυτη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Ουρανού φέρνει τόσο υλικές όσο και πνευματικές ευλογίες. Ακλόνητος στην αφοσίωσή του στο Θεό, άκαμπτος στην αυτοκυριαρχία, ο Δανιήλ, με την αρχοντική αξιοπρέπειά του και την άκαμπτη ακεραιότητά του, νέο ακόμη παιδί, είχε βρει «χάριν και έλεος» στην καρδιά του ειδωλολάτρη επιτρόπου, στην κηδεμονία του οποίου είχε τεθεί. (Δαν. 1:9). Οι ίδιες ιδιότητες χαρακτήριζαν την υπόλοιπη ζωή του. Σύντομα ανέβηκε τις βαθμίδες μέχρι τη θέση του πρωθυπουργού του βαβυλωνιακού βασιλείου.

Στην αλληλοδιαδοχή των μοναρχών, στην πτώση του έθνους και στην εγκαθίδρυση μιας νέας κοσμοκρατορίας, τόση ήταν η σοφία του και η πολιτική του ικανότητα, τόσο τέλεια η διακριτικότητα του, η ευγένειά του, η γνήσια καλοσύνη της καρδιάς του, η απαρέγκλιτη πιστότητά του στις αρχές, ώστε και αυτοί ακόμη οι εχθροί του ήταν αναγκασμένοι να ομολογήσουν ότι «δεν ηδύναντο να εύρωσιν ουδεμίαν πρόφασιν, ουδέ αμάρτημα, διότι ήτο πιστός.»

Τιμημένος από τους ανθρώπους, εξουσιοδοτημένος με κρατικές ευθύνες και με μυστικά βασιλειών παγκόσμιας ολκής, ο Δανιήλ τιμήθηκε από το Θεό ως εκπρόσωπός Του, και του εμπι-

στεύθηκε πολλές αποκαλύψεις των μυστηρίων των επερχόμενων αιώνων.

Οι θαυμάσιες προφητείες του, καταχωρημένες από το έβδομο μέχρι το δωδέκατο κεφάλαιο του φερώνυμου βιβλίου, δεν είχαν γίνει εντελώς κατανοητές ούτε από τον ίδιο τον προφήτη. Πριν να αναπαυθεί από το μόχθο της ζωής του, δέχθηκε την ευλογημένη διαβεβαίωση ότι «εις το τέλος των ημερών», στην τελευταία δηλαδή περίοδο της ιστορίας του κόσμου, θα του επιτρεπόταν να σταθεί στον κλήρο του και στο λαό του.

Δεν του δόθηκε να καταλάβει όλα όσα του είχε αποκαλύψει ο Θεός για τις αιώνιες προθέσεις Του. «Εγκλεισον τους λόγους και σφράγισον το βιβλίον», διατάχθηκε όσον αφορά τα προφητικά του γραφόμενα. Αυτά επρόκειτο να παραμείνουν σφραγισμένα «έως του εσχάτου καιρού». Πρόσταξε πάλι ο άγγελος στον πιστό απεσταλμένο του Κυρίου: «Ύπαγε, Δανιήλ, διότι οι λόγοι είναι κεκλεισμένοι και εσφραγισμένοι έως του εσχάτου καιρού.» «Αλλά συ ύπαγε, έως του τέλους. Και θέλεις αναπαυθή, και θέλεις σταθή εν τω κλήρω σου εις το τέλος των ημερών.» (Δαν. 12:4.9.13).

Ενώ πλησιάζουμε στο τέλος της ιστορίας αυτού του κόσμου, οι καταχωρημένες από το Δανιήλ προφητείες απαιτούν την ιδιαίτερη προσοχή μας, επειδή αναφέρονται ακριβώς στην εποχή στην οποία ζούμε. Με αυτές πρέπει να συνδεθούν οι διδασκαλίες του τελευταίου αγιογραφικού βιβλίου της Καινής Διαθήκης.

Ο Σατανάς έχει καταφέρει πολλούς να πιστεύουν ότι οι προφητικές περικοπές των γραπτών του Δανιήλ και του Ιωάννη του Αποκαλυπτή δεν μπορούν να κατανοηθούν. Η υπόσχεση όμως είναι σαφής ότι μια ιδιαίτερη ευλογία θα συνοδεύσει τη μελέτη των προφητειών αυτών.

«Οι συνετοί θέλουσι νοήσει» (Δαν. 12:10) λέχθηκε για τις οράσεις του Δανιήλ, οι οποίες επρόκειτο να αποσφραγισθούν στις έσχατες ημέρες. Και για την Αποκάλυψη που ο Χριστός έδωσε στο δούλο Του τον Ιωάννη προς καθοδήγηση του λαού του Θεού όλων των αιώνων, η υπόσχεση είναι:

> «Μακάριος ο αναγινώσκων, και οι ακούοντες τους λόγους της προφητείας, και φυλάττοντες τα γεγραμμένα εν αυτή, διότι ο καιρός είναι πλησίον.» (Αποκ, 1:3).

Από την έγερση και την πτώση των εθνών, όπως διασαφηνίζεται στα βιβλία του Δανιήλ και της Αποκάλυψης, μας χρειάζεται να μάθουμε πόσο ανάξια είναι η επιφανειακή δόξα του κόσμου. Η Βαβυλώνα με όλη της τη δύναμη και μεγαλοπρέπεια, παρόμοια

της οποίας ποτέ δεν ξαναείδε ο κόσμος μας - δύναμη και μεγαλοπρέπεια που στο λαό της εποχής εκείνης φαίνονταν τόσο ασάλευτες και μόνιμες - εξαφανίσθηκε εντελώς. «Ως άνθος χόρτου» παρήλθε. (Ιακ. 1:10).

Έτσι παρήλθε και η αυτοκρατορία της Μηδοπερσίας, και οι αυτοκρατορίες της Ελλάδας και της Ρώμης. Έτσι παρέχεται και κάθετι που δεν έχει για θεμέλιο το Θεό. Μόνο ό,τι είναι συνδεδεμένο με το σκοπό Του μπορεί να διαρκέσει. Οι αρχές Του είναι τα μόνα ασφαλή στοιχεία που γνωρίζει ο κόσμος μας.

Μια προσεκτική μελέτη των αποτελεσμάτων του σκοπού του Θεού στην ιστορία των εθνών και στην αποκάλυψη των γεγονότων του μέλλοντος, θα μας βοηθήσει να εκτιμήσουμε στην αληθινή αξία τους πράγματα ορατά και αόρατα, και να μάθουμε ποιος είναι ο πραγματικός σκοπός της ζωής.

Έτσι, εξετάζοντας τα στοιχεία κάτω από το πρίσμα της αιωνιότητας, μπορούμε και εμείς, όπως ο Δανιήλ και οι φίλοι του, να ζήσουμε για ό,τι είναι αληθινό, ευγενικό και μόνιμο. Και όταν μαθαίνουμε σ'αυτή τη ζωή τις αρχές της βασιλείας του Κυρίου και Σωτήρα μας, της ευλογημένης εκείνης βασιλείας η οποία θα διαρκέσει στους αιώνες των αιώνων, μπορούμε να βρεθούμε έτοιμοι όταν Αυτός παρουσιασθεί, για να εισέλθουμε μαζί Του στην κατάκτησή της.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΞΟΡΙΣΤΩΝ

Η παρουσία του στρατεύματος του Κύρου μπροστά στα τείχη της Βαβυλώνας για τους Ιουδαίους ήταν σημάδι ότι η απελευθέρωσή τους από την αιχμαλωσία πλησίαζε. Περισσότερο από έναν αιώνα πριν γεννηθεί ο Κύρος, η Θεοπνευστία τον είχε αναφέρει με το όνομά του και είχε καταχωρήσει μια περιγραφή του έργου που ακριβώς θα έκανε για να καταλάβει αιφνιδιαστικά την πόλη της Βαβυλώνας και να προετοιμάσει το δρόμο για την απελευθέρωση του λαού της αιχμαλωσίας. Ο λόγος είχε ειπωθεί από τον Ησαΐα:

> «Ούτω λέγει Κύριος προς τον κεχρισμένον Αυτού τον Κύρον, του οποίου την δεξιάν χείρα εκράτησα, διά να υποτάξω τα έθνη έμπροσθεν αυτού, και θέλω λύσει την οσφύν των βασιλέων, διά να ανοίξω τα δίθυρα έμπροσθεν αυτού, και αι πύλαι δεν θέλουσι κλεισθή. Εγώ θέλω υπάγει έμπροσθέν σου, και εξομαλίσει τας σκολιάς οδούς, θέλω συντρίψει τας χαλκίνας θύρας, και κόψει τους σιδηρούς μοχλούς. Και θέλω σοι δώσει θησαυρούς φυλασσομένους εν σκότει, και πλούτη κεκρυμμένα εν αποκρύφοις, διά να γνωρίσης ότι Εγώ είμαι ο Κύριος, ο καλών σε κατ'όνομα, ο Θεός του Ισραήλ.» (Ησ. 45:1-3).

Με την αιφνιδιαστική εισβολή του στρατού του Πέρση κατακτητή, μέσα στην ίδια την καρδιά της βαβυλωνιακής πρωτεύουσας, ακολουθώντας το κανάλι του ποταμού, του οποίου είχε αλλαγεί η ροή, και με τις εσωτερικές πύλες που ανέμελα είχαν αφεθεί ανοιχτές και απροστάτευτες, οι Ιουδαίοι είχαν άφθονα τεκμήρια για την κατά γράμμα εκπλήρωση της προφητείας του Ησαΐα σχετικά με την ξαφνική ανατροπή των καταδυναστών τους. Και αυτό έπρεπε να τους είναι ένα αλάθητο σημείο ότι ο Θεός διαμόρφωνε τις υποθέσεις των εθνών για λογαριασμό τους, επειδή αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την προφητεία που σκιαγραφού-

σε τον τρόπο της κατάληψης της Βαβυλώνας ήταν τα επόμενα λόγια:

> «Ο λέγων προς τον Κύρον, Ούτος είναι ο βοσκός Μου και θέλει εκπληρώσει πάντα τα θελήματά Μου, και ο λέγων προς την Ιερουσαλήμ, Θέλεις ανακτισθή, και προς τον ναόν, Θέλουσι τεθή τα θεμέλιά σου.» «Εγώ εξήγγειλα εκείνον εις δικαιοσύνην, και θέλω διευθύνει πάσας τας οδούς αυτού. Αυτός θέλει οικοδομήσει την πόλιν Μου και θέλει επιστρέψει τους αιχμαλώτους μου, ουχί με λύτρον, ουδέ με δώρα, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» (Ησ. 44:28, 45:13).

Και αυτές δεν ήταν οι μόνες προφητείες επάνω στις οποίες οι εξόριστοι είχαν τη δυνατότητα να στηρίξουν τις ελπίδες τους για τη σύντομη απελευθέρωσή τους. Τα γραπτά του Ιερεμία ήταν στη διάθεσή τους, και σ'αυτά αναφερόταν με σαφήνεια η διάρκεια του καιρού που μεσολαβούσε πριν την παλιννόστηση του Ισραήλ από τη Βαβυλώνα. Ο Κύριος προείπε μέσο του απεσταλμένου Του: «Και όταν συμπληρωθώσι τα εβδομήκοντα έτη, θέλω ανταποδώσει επί τον βασιλέα της Βαβυλώνος, και επί το έθνος εκείνο, λέγει Κύριος διά την ανομίαν αυτών, και επί την γην των Χαλδαίων, και θέλω καταστήσει αυτήν ερήμωσιν αιώνιον.» Εύνοια επρόκειτο να δειχθεί στο υπόλοιπο του Ιούδα σε απάντηση ένθερμης προσευχής: «Και θέλω ευρεθή από σας, λέγει Κύριος, και θέλω αποτρέψει την αιχμαλωσίαν σας, και θέλω σας συνάξει εκ πάντων των εθνών και εκ πάντων των τόπων όπου σας εδίωξα, λέγει Κύριος, και θέλω σας επαναφέρει εις τον τόπον όθεν σας έκαμον να φερθήτε αιχμάλωτοι.» (Ιερ. 25:12, 29:14).

Συχνά ο Δανιήλ και οι σύντροφοί του είχαν εξετάσει αυτές και άλλες προφητείες που περιέγραφαν το σκοπό του Θεού για το λαό Του. Και τώρα που η ταχεία εξέλιξη των πραγμάτων αποδείκνυε τον ισχυρό βραχίονα του Θεού καθώς εργαζόταν στα διάφορα έθνη, ο Δανιήλ έστρεψε ιδιαίτερα την προσοχή στις υποσχέσεις που αφορούσαν τον Ισραήλ. Η πίστη του στον προφητικό λόγο τον οδήγησε σε περιστατικά που είχαν αναφερθεί εκ των προτέρων από τους ιερούς συγγραφείς. Ο Κύριος είχε δηλώσει:

> «Αφού συμπληρωθώσι τα εβδομήκοντα έτη εν Βαβυλώνι, θέλω επισκεφθή υμάς, και θέλω εκτελέσει προς υμάς τον λόγον Μου τον αγαθόν, να επαναφέρω υμάς εις τον τόπον τούτον. Διότι Εγώ γνωρίζω τας βουλάς τας οποίας βουλεύομαι περί υμών, λέγει Κύριος, βουλάς ειρήνης και ουχί κακού, διά να δώσω εις υμάς το προσδοκώμενον τέλος. Τότε θέλετε κρά-

ξει προς Εμέ, και θέλετε υπάγει και προσευχηθή εις Εμέ, και θέλω σας εισακούσει. Και θέλετε Με ζητήσει, και ευρεί, όταν θέλετε Με εκζητήσει εξ όλης της καρδίας.» (Ιερ, 29:10-13).

Λίγο πριν από την πτώση της Βαβυλώνας, όταν ο Δανιήλ συλλογιζόταν τις προφητείες αυτές και ικέτευε το Θεό να τον διαφωτίσει, του παρουσιάσθηκε μια διαδοχική σειρά οράσεων σχετική με την έγερση και πτώση των βασιλειών. Με το πρώτο όραμα, όπως καταχωρείται στο έβδομο κεφάλαιο του βιβλίου του Δανιήλ, δόθηκε μια ερμηνεία. Δεν είχαν όμως όλα διασαφισθεί για τον προφήτη. Έγραψε τότε για την εμπειρία του αυτή: «Οι διαλογισμοί μου πολύ με ετάραττον, και η όψις μου ηλλοιώθη εν εμοί, πλην συνετήρησα το πράγμα εν τη καρδία μου.» (Δαν. 7:28).

Με ένα άλλο όραμα πρόσθετο φως χύθηκε επάνω στα γεγονότα του μέλλοντος. Ήταν στο τέλος αυτού του οράματος που ο Δανιήλ άκουσε «αγίου τινός λαλούντος, και άλλος άγιος έλεγε προς τον δείνα λαλούντα, έως πότε θέλει διαρκεί η όρασις;» Η απάντηση που δόθηκε, «έως δύο χιλιάδων και τριακοσίων ημερονυκτίων, τότε το αγιαστήριον θέλει καθαρισθή», τον γέμισε απορία. Ζήτησε επίμονα να μάθει την εξήγηση του οράματος. Δεν μπορούσε να καταλάβει τι σχέση είχαν οι εβδομήντα εβδομάδες της αιχμαλωσίας που προείπε ο Ιερεμίας, με τα δύο χιλιάδες τριακόσια χρόνια που στο όραμα άκουσε να λέει ο ουράνιος επισκέπτης ότι θα περνούσαν πριν καθαρισθεί το αγιαστήριο του Θεού. Ο άγγελος Γαβριήλ του έδωσε μερική μόνο εξήγηση. Όταν ο προφήτης άκουσε τα λόγια ότι η μεγάλη όραση «είναι διά ημέρας πολλάς», αφηγείται: «Και εγώ ο Δανιήλ ελειποθύμησα, και ήμουν ασθενής ημέρας τινάς. Μετά ταύτα εσηκώθην και έκαμνον τα έργα του βασιλέως, εθαύμαζα δε δια την όρασιν και δεν υπήρχεν ο εννοών.» (Δαν. 8:13,14, 26, 27).

Νιώθοντας ακόμη να πιέζεται από την έγνοια για τον Ισραήλ, ο Δανιήλ ξαναμελέτησε τις προφητείες του Ιερεμία. Αυτές ήταν τόσο σαφείς, που κατάλαβε από τις καταχωρημένες στα βιβλία μαρτυρίες «τον αριθμό των ετών περί των οποίων ο λόγος του Κυρίου έγεινε προς Ιερεμίαν τον προφήτην, ότι ήθελον συμπληρωθή εβδομήκοντα έτη εις τας ερημώσεις της Ιερουσαλήμ.» (Δαν. 9:2).

Με πίστη στηριγμένη στο βέβαιο λόγο της προφητείας, ο Δανιήλ ικέτευε τον Κύριο για την ταχεία εκπλήρωση των υποσχέσεων αυτών. Ικέτευε για τη διατήρηση της τιμής του Θεού. Στην παράκλησή του αυτή συνταύτισε τελείως τον εαυτό του με εκεί-

νους που δεν είχαν φανεί συνεπείς στο σκοπό του Θεού, εξομολογούμενος τις αμαρτίες εκείνων ως δικές του.

Ο προφήτης είπε: «Έστρεψα το πρόσωπόν μου προς Κύριον τον Θεόν, διά να κάμω προσευχήν και δεήσεις εν νηστεία, και σάκκω και σποδώ, και εδεήθην προς Κύριον το Θεόν μου, και εξομολογήθην.» (Δαν. 9:3,4). Αν και ο Δανιήλ βρισκόταν από πολύν καιρό στην υπηρεσία του Θεού και είχε ονομασθεί από τον ουρανό «σφόδρα αγαπητός», τώρα όμως παρουσιαζόταν μπροστά στο Θεό σαν αμαρτωλός, δείχνοντας έντονα τη μεγάλη ανάγκη του λαού που αγαπούσε. Η προσευχή του ήταν εύγλωττη παρά την απλότητά της, και εξαιρετικά ένθερμη. Ακούστε τον να ικετεύει:

«Ω Κύριε, ο μέγας και φοβερός Θεός, ο φυλάττων την διαθήκην και το έλεος προς τους αγαπώντας Αυτόν, και τιμώντας τας εντολάς Αυτού! Ημαρτήσαμεν, και ηνομήσαμεν, και ησεβήσαμεν, και απεστατήσαμεν και εξεκλίναμεν από των εντολών Σου, και από τον κρίσεών Σου. Και δεν υπηκούσαμεν εις τους δούλους Σου τους προφήτας, οίτινες ελάλουν εν τω ονόματί Σου προς τους βασιλείς ημών και τους πατέρας ημών, και προς πάντα τον λαόν της γης. Εις Σε, Κύριε, είναι η δικαιοσύνη, εις ημάς δε η αισχύνη του προσώπου, ως εν τη ημέρα ταύτη, εις τους άνδρας του Ιούδα και τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, και εις πάντα τον Ισραήλ, τους εγγύς και τους μακράν, κατά πάντας τους τόπους όπου εδίωξας αυτούς, διά την παράβασιν αυτών, την οποίαν περέβησαν εις Σε. . . Εις Κύριον τον Θεόν ημών οι οικτιρμοί και αι αφέσεις, διότι απεστατήσαμεν απ'Αυτού.»

«Κύριε, κατά πάσας τας δικαιοσύνας Σου ας αποστραφή, δέομαι, ο θυμός Σου και η οργή Σου από της πόλεώς Σου Ιερουσαλήμ, του όρους του αγίου Σου, διότι διά τας αμαρτίας ημών και διά τας ανομίας των πατέρων ημών, η Ιερουσαλήμ και ο λαός Σου κατεστάθημεν όνειδος εις πάντας τους πέριξ ημών. Τώρα λοιπόν εισάκουσον, Θεέ ημών, την προσευχήν του δούλου Σου, και τας δεήσεις αυτού, ένεκεν του Κυρίου επί το ηρημωμένον αγιαστήριόν Σου. Κλίνον, Θεέ μου, το ωτίον Σου και άκουσον. Άνοιξον τους οφθαλμούς Σου και ιδέ τας ερημώσεις ημών, και την πόλιν επί την οποίαν εκλήθη το όνομά Σου. Διότι ημείς δεν προσφέραμεν τας ικεσίας ημών ενώπιόν Σου διά τας δικαιοσύνας ημών, αλλά διά τους πολλούς οικτιρμούς Σου. Κύριε, εισάκουσον, Κύριε, συγχώρησον,

Κύριε, ακοράσθητι και κάμε. Μη χρονίσης ένεκέν Σου, Θεέ μου, διότι το όνομά Σου εκλήθη επί την πόλιν Σου και επί τον λαόν Σου.» (Δαν. 9:4-9,16-19).

Ο ουρανός έσκυψε χαμηλά για να ακούσει την ένθερμη παράκληση του προφήτη. Πριν προλάβει ακόμη να τελειώσει την προσευχή του για συγχώρηση και αποκατάσταση, ο ισχυρός Γαβριήλ παρουσιάσθηκε πάλι σ'αυτόν και επέστησε την προσοχή του στο όραμα που είχε δει πριν από την πτώση της Βαβυλώνας και το θάνατο του Βαλτάσαρ. Και τότε ο άγγελος σκιαγράφησε μπροστά του λεπτομερώς την περίοδο των εβδομήντα εβδομάδων, η οποία επρόκειτο να αρχίσει από τη χρονολογία «της προσταγής του να ανοικοδομηθή η Ιερουσαλήμ.» (Δαν. 9:25).

Ο Δανιήλ είχε κάνει αυτή την προσευχή «εν τω πρώτω έτει του Δαρείου», του Μήδου μονάρχη, του οποίου ο στρατηγός Κύρος είχε αποσπάσει από τη Βαβυλώνα το σκήπτρο της κοσμοκρατορίας. Η βασιλεία του Δαρείου είχε τιμηθεί από το Θεό. Σ'αυτόν είχε σταλεί ο άγγελος Γαβριήλ (όπως εξήγησε), «διά να κραταιώσω και να ενδυναμώσω αυτόν». (Δαν. 9:1, 11:1). Με το θάνατό του που επήλθε δύο περίπου χρόνια μετά την πτώση της Βαβυλώνας, ο Κύρος τον διαδέχθηκε στο θρόνο, και η αφετηρία της βασιλείας του δηλώνει τη συμπλήρωση των εβδομήντα εβδομάδων αφότου η πρώτη ομάδα των Εβραίων είχε απαχθεί από τα ιουδαϊκά τους σπίτια και μεταφέρθηκε στη Βαβυλώνα, με εντολή του Ναβουχοδονόσορ.

Η απελευθέρωση του Δανιήλ από το λάκκο των λιονταριών είχε χρησιμοποιηθεί από το Θεό με σκοπό να προξενήσει ευνοϊκή εντύπωση στον Κύρο το Μεγάλο. Τα εξαιρετικά προσόντα του ανθρώπου του Θεού ως πολιτικού με διορατική ικανότητα έκαναν τον Πέρση ηγεμόνα να του δείξει μεγάλο σεβασμό και να τιμήσει την κρίση του. Και τώρα, ακριβώς τον καιρό που ο Θεός είχε πει ότι θα φρόντιζε ώστε να ανοικοδομηθεί ο ναός Του στα Ιεροσόλυμα, παρακίνησε τον Κύρο, ως όργανό Του, να διακρίνει ό,τι ανέφεραν γι' αυτόν οι προφητείες, με τις οποίες ο Δανιήλ ήταν τόσο εξοικειωμένος, και να αποδώσει στους Ιουδαίους την ελευθερία τους.

΄Οταν ο βασιλιάς είδε τα λόγια εκείνα τα οποία, εκατό χρόνια πριν να γεννηθεί, πρόλεγαν τον τρόπο με τον οποίο θα γινόταν η κατάληψη της Βαβυλώνας, όταν διάβασε το απευθυνόμενο σ'αυτόν άγγελμα από τον ΄Αρχοντα του σύμπαντος, «Εγώ σε περιεζωσα, αν και δεν Με εγνώρισας, διά να γνωρίσωσιν από ανατο-

λών ηλίου και από δυσμών, ότι εκτός Εμού δεν υπάρχει ουδείς», όταν είδε μπροστά στα μάτια του τη διακήρυξη του αιώνιου Θεού, «διά τον Ιακώβ τον δούλον Μου και διά τον Ισραήλ τον εκλεκτόν Μου, σε εκάλεσα μάλιστα με το όνομά σου, σε επωνόμασα, αν και δεν Με εγνώρισας», όταν εξιχνίασε το εμπνευσμένο μητρώο, «Εγώ εξήγειρα εκείνον εις δικαιοσύνην και θέλω διευθύνει πάσας τας οδούς αυτού, αυτός θέλει οικοδομήσει την πόλιν Μου, και θέλει επιστρέψει τους αιχμαλώτους Μου, ουχί με λύτρον ουδέ με δώρα» (Ησ. 45:5,6,4,13), η καρδιά του συγκινήθηκε βαθιά και αποφάσισε να εκπληρώσει την αποστολή την εντεταλμένη από το Θεό. Θα ελευθέρωνε τους Ιουδαίους αιχμαλώτους και θα τους βοηθούσε να αναστηλώσουν το ναό του Κυρίου.

Με έγγραφη διακήρυξη την οποία «διεκήρυξε δι'όλου του βασιλείου αυτού», ο Κύρος γνωστοποίησε την επιθυμία του να μεριμνήσει για την επιστροφή των Εβραίων και για την ανοικοδόμηση του ναού τους. Με ευγνωμοσύνη αναγνώρισε ο βασιλιάς στη δημόσια διακήρυξή του:

> «Πάντα τα βασίλεια της γης έδωκεν εις εμέ Κύριος ο Θεός του ουρανού και Αυτός προσέταξεν εις εμέ να οικοδομήσω εις Αυτόν οίκον εν Ιερουσαλήμ, ήτις είναι εν τη Ιουδαία. Τίς εξ υμών είναι εκ παντός του λαού Αυτού; Ο Θεός αυτού έστω μετ'αυτού, και ας αναβή εις Ιερουσαλήμ, ήτις είναι εν τη Ιουδαία, και ας οικοδομήση τον οίκον Κυρίου του Θεού του Ισραήλ. Αυτός είναι ο Θεός ο εν Ιερουσαλήμ. Πάντα δε απολειπόμενον, εκ πάντων των τόπων όπου παροικεί, ας βοηθήσωσιν αυτόν οι άνδρες του τόπου αυτού με αργύριον, και με χρυσίον, και με αγαθά, και με κτήνη, εκτός της προαιρετικής προσφοράς.» (΄Εσδρ. 1:1-4).

Επιπλέον, σχετικά με το οικοδόμημα του ναού διέταξε:

> «Ας οικοδομηθή ο οίκος, ο τόπος εις τον οποίον προσφέρονται αι θυσίαι και ας τεθώσι τα θεμέλιά του δυνατά. Το ύψος αυτού εξήκοντα πήχαι, και το πλάτος αυτού εξήκοντα πήχαι, τρεις σειραί μεγάλων λίθων και μία σειρά ξύλων νέων, και τα αναλώματα ας δοθώσιν εκ του οίκου του βασιλέως. Τα χρυσά έτι και τα αργυρά σκεύη του οίκου του Θεού τα οποία ο Ναβουχοδονόσορ έλαβεν εκ του ναού του εν Ιερουσαλήμ ας αποδοθώσι και ας επανέλθωσιν εις τον ναόν τον εν Ιερουσαλήμ.»(Εσδρ.6:3-5).

Τα νέα της διακήρυξης αυτής έφθασαν στις πιο απόμακρες επαρχίες της επικράτειας του βασιλιά, και παντού κυριαρχούσε

μεγάλη χαρά ανάμεσα στο διασπαρμένο λαό. Πολλοί, όπως ο Δανιήλ, είχαν μελετήσει τις προφητείες και ικέτευαν το Θεό να επέμβει, σύμφωνα με την υπόσχεσή Του, χάρη της Σιών. Τώρα οι προσευχές τους είχαν εισακουσθεί και με τις καρδιές τους ξέχειλες από χαρά, μπορούσαν να ψάλλουν όλοι μαζί:

«΄Οταν ο Κύριος επανέφερε τους αιχμαλώτους της Σιών,
΄Ημεθα ως οι ονειρευόμενοι.
Τότε ενεπλήσθη το στόμα ημών από γέλωτος
Και η γλώσσα ημών από αγαλλιάσεως.
Τότε έλεγον μεταξύ των εθνών,
Μεγαλεία έκαμε δι'αυτούς ο Κύριος,
Μεγαλεία έκαμεν ο Κύριος δι'ημάς,
Ενεπλήσθημεν χαράς.

Ψαλμ. 126:1-3

«Οι αρχηγοί των πατριών του Ιούδα και του Βενιαμίν, και οι ιερείς και οι Λευίται, μετά πάντων όσων το πνεύμα διήγειρεν ο Θεός» - πενήντα περίπου χιλιάδες, αυτοί ήταν το πιστό υπόλοιπο των Ιουδαίων από τις διάφορες χώρες της εξορίας, οι οποίοι αποφάσισαν να επωφεληθούν από την προσφερόμενη αυτή θαυμάσια ευκαιρία - «εις το να αναβώσι διά να οικοδομήσωσι τον οίκον του Κυρίου, τον εν Ιερουσαλήμ.» Οι φίλοι τους δεν τους άφησαν να φύγουν με τα χέρια άδεια. «Πάντες οι πέριξ αυτών εβοήθησαν αυτούς με σκεύη αργυρά, με χρυσίον, με αγαθά, και με κτήνη, και με πολύτιμα πράγματα.» Και σ'αυτά και σε άλλες προαιρετικές προσφορές προστέθηκαν «τα σκεύη του οίκου του Κυρίου, τα οποία ο Ναβουχοδονόσορ είχε φέρει από Ιερουσαλήμ . . . και εξήγαγε ταύτα Κύρος ο βασιλεύς της Περσίας διά χειρός Μιθρεδάθ του θησαυροφύλακος . . . πεντακισχίλια και τετρακόσια» τον αριθμό για να χρησιμοποιηθούν στο μέλλοντα να ανεγερθεί ναό. (Έσδρ. 1:5-11).

Υπεύθυνο διοικητή της ομάδας η οποία επέστρεφε στην Ιουδαία, ο Κύρος κατέστησε το Ζοροβάβελ (γνωστό και ως Σασαβασσάρ), έναν απόγονο του βασιλιά Δαβίδ, και μαζί με αυτόν επίσης τον αρχιερέα Ιησού. Το μακρινό ταξίδι, περνώντας από αχανείς ερημότοπους, πραγματοποιήθηκε με ασφάλεια, και ο χαρούμενος όμιλος με ευγνωμοσύνη στο Θεό για τα πολλαπλά ελέη Του, άρχισε αμέσως το έργο της αναστήλωσης εκείνων τα οποία είχαν γκρεμισθεί και ρημαχθεί. «Οι αρχηγοί των πατριών»

πρώτοι πρόσφεραν από τα υπάρχοντά τους για να βοηθήσουν στην κάλυψη της δαπάνης για την ανέγερση του ναού. Και ο λαός, μιμούμενος το παράδειγμά τους, πρόσφεραν και εκείνοι αυτοπροαίρετα από τα πενιχρά τους αποθέματα. (Δείτε Έσδρ. 2:64-70).

Όσο γινόταν σύντομα, έστησαν ένα θυσιαστήριο στη θέση του παλιού θυσιαστηρίου, στην αυλή του ναού. Στην ενάσκηση των καθηκόντων που σχετίζονταν με την καθιέρωση του θυσιαστηρίου αυτού «συνηθροίσθη ο λαός ως είς άνθρωπος», και εκεί ενωμένοι επανασυνέστησαν την όσια λειτουργία που είχε διακοπεί τον καιρό της καταστροφής της Ιερουσαλήμ από το Ναβουχοδονόσορ. Πριν χωρισθούν για να κατοικήσουν στα σπίτια που σκόπευαν να επανορθώσουν, «έκαμον την εορτήν των σκηνών» (Σκηνοπηγίας). (Έσδρ. 3:1-6).

Η ανέγερση του θυσιαστηρίου των καθημερινών ολοκαυτωμάτων προξένησε μεγάλη χαρά στο πιστό υπόλοιπο. Με την καρδιά τους ανέλαβαν τις απαραίτητες προετοιμασίες για την ανοικοδόμηση του ναού, παίρνοντας θάρρος με την πρόοδο που σημείωναν οι προετοιμασίες αυτές από μήνα σε μήνα. Για πολλά χρόνια είχαν στερηθεί τα ορατά σύμβολα της παρουσίας του Θεού. Και τώρα, τριγυρισμένοι όπως ήταν από τις πολλές θλιβερές αναμνήσεις της αποστασίας των πατέρων τους, λαχταρούσαν για κάποιο μόνιμο αποδεικτικό της θεϊκής συγχώρησης και εύνοιας. Μεγαλύτερη αξία από την επανάκτηση της ατομικής περιουσίας και παλαιών προνομίων απέδιδαν στην επιδοκιμασία του Θεού. Είχε κάνει θαυμάσια πράγματα για το καλό τους και ένιωθαν τη σιγουριά της παρουσίας Του μαζί τους. Περίμεναν όμως μεγαλύτερες ακόμη ευλογίες. Προσδοκούσαν με χαρά τον καιρό όταν, με το ναό ξανακτισμένο, θα μπορούσαν να αντικρίσουν τη λάμψη της δόξας Του να διαχέεται στο εσωτερικό του.

Οι εργάτες που καταγίνονταν με την προετοιμασία των υλικών οικοδομής, βρήκαν μέσα στα ερείπια μερικές από τις πελώριες πέτρες που είχαν φερθεί στο χώρο του ναού στις ημέρες του Σολομώντα. Αυτές τις ετοίμασαν για να τις χρησιμοποιήσουν μαζί με πολύ άλλο νεωστί συγκεντρωμένο υλικό. Σε λίγο είχαν προχωρήσει στο σημείο όπου έπρεπε να κατατεθεί ο θεμέλιος λίθος. Αυτό έγινε παρουσία χιλιάδων ανθρώπων που είχαν συγκεντρωθεί για να παρακολουθήσουν την πρόοδο του έργου και να εκφράσουν τη χαρά τους για τη συμμετοχή τους σ’αυτό. Την ώρα της κατάθεσης του θεμέλιου λίθου, ο λαός συνοδευόμενος από τις

σάλπιγγες των ιερέων και τα κύμβαλα των γιων Ασάφ, «έψαλλον αμοιβαίως υμνούντες και ευχαριστούντες τον Κύριον, Ότι αγαθός, ότι εις τον αιώνα το έλεος Αυτού επί τον Ισραήλ.» (Έσδρ. 3:11).

Ο οίκος που επρόκειτο να οικοδομηθεί, υπήρξε αντικείμενο πολλών προφητειών που αφορούσαν την εύνοια την οποία ο Θεός επιθυμούσε να δείξει στη Σιών, και όλοι όσοι ήταν παρόντες στην εναπόθεση του θεμέλιου λίθου όφειλαν να επηρεασθούν βαθιά από την πνευματική ατμόσφαιρα της ώρας εκείνης. Ανάμεικτη όμως με τη μουσική και τους δοξαστικούς αλαλαγμούς που ακούγονταν τη χαρμόσυνη εκείνη ημέρα, εμφανίσθηκε και μια παραφωνία.

> «Πολλοί εκ των ιερέων και λευιτών και των αρχηγών των πατριών, γέροντες, οίτινες είχον ιδεί τον πρότερον οίκον, ενώ ο οίκος ούτος εθεμελιούτο ενώπιον των οφθαλμών αυτών, έκλαιον μετά φωνής μεγάλης.» (Έσδρ. 3:12).

Ήταν φυσικό να καταληφθούν από λύπη οι καρδιές των ηλικιωμένων εκείνων ανδρών, επειδή σκέπτονταν τα αποτελέσματα της μακρόχρονης αμετανοησίας. Αν αυτοί οι άνθρωποι της γενεάς τους είχαν υπακούσει στο Θεό και εκτελέσει το σκοπό Του για τον Ισραήλ, ο ναός που οικοδόμησε ο Σολομών δε θα καταστρεφόταν και ούτε θα υπήρχε ανάγκη για αιχμαλωσία. Εξαιτίας της αγνωμοσύνης και της ανυπακοής τους είχαν διασκορπισθεί ανάμεσα στους ειδωλολάτρες.

Τώρα οι συνθήκες άλλαξαν. Με στοργική ευσπλαχνία ο Κύριος είχε ξαναεπισκεφθεί το λαό Του και τους είχε επιτρέψει να ξαναγυρίσουν στην πατρίδα τους. Η λύπη για τα σφάλματα του παρελθόντος θα έπρεπε να έχει υποχωρήσει μπροστά στα συναισθήματα της μεγάλης χαράς. Ο Θεός είχε παρακινήσει την καρδιά του Κύρου να τους βοηθήσει να ξανακτίσουν το ναό, και αυτό έπρεπε να προξενήσει εκφράσεις βαθιάς ευγνωμοσύνης. Αλλά μερικοί δεν κατόρθωσαν να διακρίνουν τις παρουσιαζόμενες προνοητικές ευκαιρίες του Θεού. Αντί να χαίρονται, υπέθαλπαν δυσάρεστες και αποθαρρυντικές σκέψεις. Είχαν δει τη δόξα του ναού του Σολομώντα και θρηνούσαν για την κατωτερότητα του τωρινού ανεγειρόμενου οικοδομήματος.

Οι γογγυσμοί, τα παράπονα και τα δυσμενή συγκριτικά σχόλια επέδρασαν καταθλιπτικά στη σκέψη πολλών και εξασθένησαν τα χέρια των οικοδομούντων. Οι εργάτες έφθασαν να αναρωτιούνται αν θα έπρεπε να συνεχίσουν την ανέγερση του κτιρίου που

από μιας αρχής επικρίνονταν τοσο πολύ και γίνονταν αφορμή για τόσο μεγάλη θρηνωδία.

Υπήρχαν μολαταύτα και άλλοι στη σύναξη, των οποίων η μεγάλη πίστη και η πλατιά διορατικότητα, δεν τους άφηνε να δουν την κατώτερη αυτή δόξα με τέτοια δυσαρέσκεια.

> «Πολλοί δε ηλάλαξαν εν φωνή μεγάλη μετ'ευφροσύνης. Και δεν διέκρινεν ο λαός την φωνήν του αλαλαγμού της ευφροσύνης από της φωνής του κλαυθμού του λαού, διότι ο λαός ηλάλαζεν αλαλαγμόν μέγαν, και η βοή ηκούετο από μακρόθεν.» (Έσδρ. 3:12,13).

Αν εκείνοι που δε χάρηκαν με την κατάθεση του θεμέλιου λίθου του ναού, μπορούσαν να προΐδουν τα αποτελέσματα της έλλειψης της πίστης τους εκείνη την ημέρα θα είχαν τρομάξει. Ελάχιστα σκέπτονταν το βάρος των αποδοκιμαστικών και απογοητευτικών λόγων τους. Ελάχιστα γνώριζαν πόσο πολύ η εκφραζόμενη δυσαρέσκειά τους θα παρακώλυε την ολοκλήρωση του οίκου του Κυρίου.

Η μεγαλοπρέπεια του πρώτου ναού και οι επιβλητικές ιεροτελεστίες της θρησκευτικής λειτουργίας, αποτελούσαν πηγή περηφάνιας για τον Ισραήλ πριν την αιχμαλωσία του. Συχνά όμως η λατρεία τους υστερούσε στις ιδιότητες εκείνες τις οποίες ο Θεός θεωρεί σπουδαιότερες. Η δόξα του πρώτου ναού, η λαμπρότητα της υπηρεσίας του, δεν μπορούσαν να τους συστήσουν στο Θεό, επειδή το μοναδικό κατ'Αυτόν αξιόλογο πράγμα δεν το πρόσφεραν. Δεν Του πρόσφεραν τη θυσία μιας ταπεινής και συντριμμένης ψυχής.

΄Οταν οι βασικές αρχές της βασιλείας του Θεού λησμονούνται, τότε είναι που οι ιεροτελεστίες πολλαπλασιάζονται και γίνονται δαπανηρότερες. Και όταν ο σχηματισμός του χαρακτήρα παραμελείται, όταν ο στολισμός της ψυχής υστερεί, όταν η απλότητα της θεοσέβειας περιφρονείται, τότε η περηφάνια και η αγάπη της επίδειξης απαιτούν μεγαλόπρεπα εκκλησιαστικά κτίρια, περίλαμπρη διακόσμηση και επιβλητικές ιεροτελεστίες.

Με όλα αυτά όμως δε δοξάζεται ο Θεός. Εκτιμά την εκκλησία Του όχι για τα εξωτερικά προσόντα της, αλλά για τη γνήσια ευσέβεια που την ξεχωρίζει από τον κόσμο. Την εκτιμάει σύμφωνα με την αύξηση των μελών της στην επίγνωση Χριστού, σύμφωνα με την πρόοδό τους στη θρησκευτική εμπειρία. Ενδιαφέρεται για τις αρχές της αγάπης και της καλοσύνης. Στην ολότητά της, η ομορφιά της τέχνης δεν μπορεί ποτέ να συγκριθεί με την ομορφιά της

ψυχικής διάθεσης και τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν εκείνοι οι οποίοι είναι εκπρόσωποι του Χριστού.

Μια εκκλησιαστική κοινότητα μπορεί να είναι η φτωχότερη στη γη. Μπορεί να υστερεί στη γοητεία της εξωτερικής επίδειξης. Αν όμως τα μέλη της κατέχουν τις αρχές του χαρακτήρα του Χριστού, άγγελοι θα ενωθούν μαζί τους στη λατρεία τους. Η δοξολογία και η ευχαριστία που προέρχονται από ευγνώμονες καρδιές θα ανεβούν στο Θεό σαν πρόσφορο γλυκό.

Δοξολογείτε τον Κύριον, διότι είναι αγαθός,
Διότι το έλεος Αυτού μένει εις τον αιώνα.
Ας λέγωσιν ούτως οι λελυτρωμένοι του Κυρίου,
Τους οποίους ελύτρωσεν εκ χειρός του εχθρού.»
«Ψάλατε εις Αυτόν, ψαλμωδείτε εις Αυτόν,
Λαλείτε περί πάντων των θαυμασίων Αυτού.
Καυχάσθε εις το άγιον Αυτού όνομα,
Ας ευφραίνεται η καρδία των εκζητούντων τον Κύριον.»
«Διότι εχόρτασε ψυχήν διψώσαν,
Και ψυχήν πεινώσα ενέπλησεν από αγαθών.»

Ψαλμ. 107:1,2, 105:2,3, 107:9

ΒΟΗΘΟΥΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Συνορεύοντας με τους Ισραηλίτες που καταγίνονταν με το έργο της ανοικοδόμησης του ναού, κατοικούσαν οι Σαμαρείτες, μια επίμεικτη φυλή που εμφανίσθηκε με την επιγαμία των ειδωλολατρών αποίκων των προερχομένων από τις ασσυριακές επαρχίες με τα υπολείμματαα των δέκα φυλών της Σαμάρειας και της Γαλιλαίας. Στα χρόνια που ακολούθησαν, οι Σαμαρείτες ισχυρίζονταν ότι λάτρευαν τον αληθινό Θεό, αλλά στη σκέψη και στην πράξη ήταν ειδωλολάτρες. Στην πραγματικότητα νόμιζαν ότι τα είδωλά τους χρησίμευαν μόνο για να τους υπενθυμίζουν τον αληθινό Θεό, τον ΄Αρχοντα του σύμπαντος. Μολαταύτα ο λαός ήταν επιρρεπής στη λατρεία των λαξευτών εικόνων.

Στο διάστημα της παλινόρθωσης, οι Σαμαρείτες αυτοί έγιναν γνωστοί ως «εχθροί του Ιούδα και του Βενιαμίν». ΄Οταν άκουσαν ότι «οι υιοί της αιχμαλωσίας οικοδομούσι τον ναόν εις Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ», «ήλθον προς τον Ζοροβάβελ, και προς τους αρχηγούς των πατριών», και εξέφρασαν την επιθυμία να συνεργασθούν με αυτούς για την ανοικοδόμησή του. Πρότειναν: «Ας οικοδομήσωμεν με σας, διότι και ημείς εκζητούμεν τον Θεόν σας, καθώς και σεις, και εις Αυτόν θυσιάζομεν από των ημερών του Εσαραδδών βασιλέως της Ασσούρ, όστις ανεβίβασεν ημάς εδώ.»

Το προνόμιο όμως που ζήτησαν, δεν τους δόθηκε. Οι Ισραηλίτες αρχηγοί δήλωσαν: «Ουδέν κοινόν εις εσάς και εις ημάς, ώστε να οικοδομήσητε οίκον εις τον Θεόν ημών, αλλ'ημείς αυτοί ηνωμένοι θέλομεν οικοδομήσει εις Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ, καθώς προσέταξεν εις ημάς ο βασιλεύς Κύρος, ο βασιλεύς της Περσίας.» (Έσδρ. 4:1-3).

Μια μικρή μόνο μειονότητα είχε δεχθεί να επιστρέψει από τη Βαβυλώνα. Και τώρα, ενώ ασχολούντο με ένα έργο που φαινό-

ταν να είναι πάνω από τις δυνάμεις τους, οι πλησιέστεροι γείτονές τους παρουσιάσθηκαν προσφέροντάς τους βοήθεια. Οι Σαμαρείτες αναφέρθηκαν στη λατρεία του αληθινού Θεού και εξέφρασαν την επιθυμία να συμμερισθούν τα προνόμια και τις ευλογίες που σχετίζονται με τη λειτουργία του ναού. «Εκζητούμεν τον Θεόν σας καθώς και σεις», δήλωσαν. «Ας οικοδομήσωμεν με σας».

Αν οι Ιουδαίοι αρχηγοί είχαν δεχθεί αυτή την πρόταση της βοήθειας, θα άνοιγαν πόρτα για την ειδωλολατρία. Διέκριναν την ανειλικρίνεια των Σαμαρειτών. Αναγνώρισαν ότι βοήθεια που αποκτάται με τη συμμαχία των ανθρώπων αυτών δε θα ήταν τίποτε, συγκρινόμενη με την ευλογία που περίμεναν να λάβουν ακολουθώντας τις σαφείς εντολές του Κυρίου.

΄Οσον αφορά για τις σχέσεις που έπρεπε να διατηρεί ο Ισραήλ με τους γειτονικούς λαούς, ο Κύριος είχε δηλώσει μέσο του Μωυσή:

> «Δεν θέλεις κάμει συνθήκην μετ'αυτών, ουδέ θέλεις δείξει έλεος προς αυτούς, ουδέ θέλεις συμπενθερεύσει μετ'αυτών . . . διότι θέλουσιν αποπλανήσει τους υιούς σου απ'Εμού, και θέλουσι λατρεύει άλλους θεούς, και θέλει εξαφθή η οργή του Κυρίου εναντίον σας, και πάραυτα θέλει σε εξολοθρεύσει.» «Διότι λαός άγιος είσαι εις Κύριον τον Θεόν σου, και σε έκλεξεν ο Κύριος, διά να ήσαι εις Αυτόν λαός εκλεκτός, παρά πάντα τα έθνη τα επί της γης.» (Δευτ. 7:2-4, 14:2).

Το αποτέλεσμα που θα προέκυπτε από τη σύναψη μιας συμμαχίας με γειτονικά έθνη, είχε προλεχθεί ευκρινώς μέσο του Μωυσή:

> «Θέλει σε διασπείρει ο Κύριος εις πάντα τα έθνη, απ'άκρου της γης έως άκρου της γης. Και θέλετε λατρεύσει εκεί άλλους θεούς τους οποίους δεν εγνώρισας, συ ουδέ οι πατέρες σου, ξύλα και λίθους. Αλλά εν τω μέσω των εθνών τούτων δεν θέλεις ευρεί ανάπαυσιν, ουδέ θέλει έχει στάσιν το ίχνος του ποδός σου, αλλά θέλει σοι δώσει ο Κύριος εκεί καρδίαν τρέμουσαν και μαραινομένους οφθαλμούς και τηκομένην ψυχήν. Και η ζωή σου θέλει είσθαι κρεμάμενη ενώπιόν σου, και θέλεις φοβείσθαι νύκτα και ημέραν, και δεν θέλεις πιστεύει εις την ζωήν σου. Το πρωί θέλεις ειπεί, Είθε να ήτο εσπέρα! και την εσπέραν θέλεις ειπεί, Είθε να ήτο πρωί! διά τον φόβον της καρδίας σου, τον οποίον θέλεις φοβείσθαι, και διά τα θεάματα των οφθαλμών σου τα οποία θέλεις βλέπει.»

Δόθηκε όμως η υπόσχεση: «Και εκεί θέλετε εκζητήσει Κύριον τον Θεόν σας, και θέλετε ευρεί Αυτόν, όταν εκζητήσετε Αυτόν εξ όλης της καρδίας σας και εξ όλης της ψυχής σας.» (Δευτ. 28:64-67).

Ο Ζαροβάβελ και οι σύντροφοί του γνώριζαν καλά αυτές και άλλες παρόμοιες γραφικές περικοπές, και κατά την πρόσφατη αιχμαλωσία τους διαπίστωσαν τη μια ένδειξη της εκπλήρωσής τους μετά την άλλη. Τώρα, αφού είχαν πια μετανοήσει για τα σφάλματα τα οποία είχαν φέρει σ'αυτούς και στους πατέρες τους τις τόσο σαφώς προλεγμένες από το Μωυσή τιμωρίες, αφού είχαν στραφεί με όλη την καρδιά τους στο Θεό και είχαν ανανεώσει τις σχέσεις της διαθήκης τους με Αυτόν, τους είχε επιτραπεί να επιστρέψουν στην Ιουδαία για να επανορθώσουν ό,τι είχε καταστραφεί. Έπρεπε από αυτή ακόμη την αρχή της εργοληψίας να συνθηκολογήσουν με τους ειδωλολάτρες;

«Δεν θέλεις κάμει συνθήκην μετ'αυτών», είχε πει ο Θεός. Και αυτοί που είχαν πρόσφατα ανακαθιερώσει τον εαυτό τους στον Κύριο κατά την οικοδόμηση του θυσιαστηρίου εμπρός στα ερείπια του ναού Του, αναγνώριζαν ότι η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο λαό Του και στον κόσμο πρέπει να διατηρείται πάντοτε ευδιάκριτη. Αρνήθηκαν να συμμαχήσουν με εκείνους οι οποίοι, παρόλο ότι γνώριζαν τις απαιτήσεις του νόμου του Θεού, δεν υποτάσσονταν στις αξιώσεις του.

Οι αρχές που εκτίθενται στο Δευτερονόμιο για τη νουθεσία του Ισραήλ, πρέπει να εφαρμόζονται από το λαό του Θεού μέχρι το τέλος του κόσμου. Η πραγματική ευημερία εξαρτάται από τη συνέχιση της σχέσης μας με τη διαθήκη του Θεού. Δεν πρέπει ποτέ να συμβιβάσουμε τις αρχές μας συνθηκολογώντας με εκείνους που δε σέβονται το Θεό.

Υπάρχει ο συνεχής κίνδυνος αυτοί που διατείνονται ότι είναι Χριστιανοί, να φθάνουν στο σημείο να πιστεύουν πως αν πρόκειται να ασκούν επιρροή στους κοσμικούς, πρέπει να κάνουν ορισμένους συμβιβασμούς με τον κόσμο. Μια τέτοια τακτική, αν και φαίνεται να παρουσιάζει μεγάλα προνόμια, πάντοτε καταλήγει σε πνευματική απώλεια.

Ο λαός του Θεού πρέπει να φυλάγεται προσεκτικά από κάθε επιδέξια επιρροή των εχθρών της αλήθειας που προσπαθεί να επιβληθεί με δελεαστικά μέσα. Αυτοί που αποτελούν το λαό του Θεού είναι ξένοι και πάροικοι σ'αυτόν τον κόσμο και βαδίζουν σ'ένα μονοπάτι που περιβάλλεται από κινδύνους. Δεν πρέπει να

δίνουν διόλου προσοχή στα πολυμήχανα δόλια τεχνάσματα και στα σαγηνευτικά κίνητρα που τους προτείνονται για να τους απομακρύνουν από την αφοσίωσή τους στο Θεό.

Οι γνωστοί και αναγνωρισμένοι εχθροί κατά του σκοπού του Θεού δεν είναι οι περισσότερο επίφοβοι. Είναι εκείνοι που έρχονται, όπως οι εχθροί του Ιούδα και του Βενιαμίν, με γλυκόλογα και με εκλεπτυσμένη ομιλία, φαινομενικά επιζητώντας φιλικές σχέσεις με τα τέκνα του Θεού, αλλά έχουν μεγαλύτερη δύναμη για να εξαπατούν. Έναντι αυτών πρέπει ο καθένας να παραμένει άγρυπνος, μη τυχόν κάποια παγίδα με προσοχή και μαεστρία καλυμμένη τον πιάσει αιφνιδιαστικά.

Ιδιαίτερα, στη σημερινή εποχή της λήξης της ιστορίας του κόσμου, ο Κύριος απαιτεί από τα τέκνα Του μια αγρυπνία που δε γνωρίζει χαλάρωση. Αν και ο αγώνας είναι ακατάπαυστος, κανείς δεν αφήνεται να αγωνισθεί μόνος. Άγγελοι βοηθούν και προστατεύουν εκείνους που βαδίζουν ταπεινά μπροστά στο Θεό. Ο Κύριός μας δε θα προδώσει ποτέ κάποιον που εμπιστεύεται σ'Αυτόν. Όταν τα παιδιά Του πλησιάζουν για να προστατευθούν από το κακό, Εκείνος, με αγάπη και ευσπλαχνία, υψώνει γι'αυτούς ένα λάβαρο εναντίον του εχθρού λέγοντας: ''Μη τους εγγίσεις, επειδή είναι δικοί Μου. Τους έχω ζωγραφισμένους στις παλάμες των χεριών Μου.''

Ακούραστος στην αντίστασή του, ο λαός των Σαμαρειτών «παρέλυε τας χείρας του λαού του Ιούδα, και ετάραττεν αυτούς εν τη οικοδομή. Και εμίσθωνον συμβούλους εναντίον αυτών, διά να ματαιώνωσι την βουλήν αυτών, πάσας τας ημέρας του Κύρου βασιλέως της Περσίας, και έως της βασιλείας του Δαρείου». (Έσδρ. 4:4,5). Οι ψευδείς διαδόσεις δημιουργούσαν υποψίες στο νου εκείνων που εύκολα παρασύρονταν στο να υποπτεύονται. Για πολλά όμως χρόνια οι δυνάμεις του κακού αναχαιτίζονταν και οι Ιουδαίοι είχαν την ελευθερία να συνεχίσουν το έργο τους.

Ενώ ο Σατανάς αγωνιζόταν να επηρεάσει τους πρωτοκαθεδρεύοντες του μηδοπερσικού βασιλείου να φανούν δυσμενείς προς το λαό του Θεού, άγγελοι εργάζονταν για το καλό των εξορίστων. Στον ανταγωνισμό αυτόν ολόκληρος ο ουρανός έδειχνε ενδιαφέρον. Μέσο του προφήτη Δανιήλ μπορούμε να ρίξουμε μια ματιά στο μεγάλο αυτόν αγώνα μεταξύ των δυνάμεων του καλού και των δυνάμεων του κακού.

Τρεις εβδομάδες αγωνιζόταν ο Γαβριήλ εναντίον των δυνάμεων του σκότους οι οποίες προσπαθούσαν να αντενεργήσουν

στην επιρροή που επιδρούσε στη σκέψη του Κύρου. Και πριν λήξει ο αγώνας, ο ίδιος ο Χριστός ήρθε να βοηθήσει το Γαβριήλ, ο οποίος είπε: «Ο άρχων της βασιλείας της Περσίας ανθίστατο προς εμέ εικοσιμίαν ημέραν, αλλ'ιδού ο Μιχαήλ, είς των πρώτων αρχόντων, ήλθε διά να μοι βοηθήση, και εγώ έμεινα εκεί πλησίον των βασιλέων της Περσίας.» (Δαν. 10:13). Ό,τι μπορούσε να κάνει ο ουρανός για το καλό του λαού του Θεού, το είχε κάνει. Τελικά, η νίκη κερδίθηκε. Οι δυνάμεις του κακού αναχαιτίσθηκαν όλο το διάστημα που έζησε ο Κύρος και ο γιος του ο Καμβύσης, ο οποίος βασίλεψε επτάμισι χρόνια.

Αυτός ήταν καιρός θαυμάσιας ευκαιρίας για τους Ιουδαίους. Οι ανώτεροι παράγοντες του ουρανού επηρέαζαν τις καρδιές των βασιλέων και ο λαός του Θεού έπρεπε να εργάζεται με τη μεγαλύτερη δραστηριότητα για να εκτελέσει το διάταγμα του Κύρου. Δεν έπρεπε να φεισθούν καμιά προσπάθεια για να επανορθώσουν το ναό και τη λειτουργία του και να επανακτήσουν οι ίδιοι τα ιουδαϊκά σπίτια τους.

Την ημέρα όμως της δύναμης του Θεού πολλοί δείχθηκαν απρόθυμοι. Η αντίδραση των εχθρών τους ήταν σθεναρή και αποφασιστική, και λίγο κατ'ολίγο οι οικοδόμοι αποκαρδιώθηκαν. Μερικοί δεν μπορούσαν να ξεχάσουν τη σκηνή της κατάθεσης του θεμέλιου λίθου όταν πολλοί είχαν εκφράσει την έλλειψη της εμπιστοσύνης τους στο τολμηρό επιχείρημα. Και ενώ οι Σαμαρείτες αποθρασύνονταν περισσότερο, πολλοί από τους Ιουδαίους αναρωτιόνταν αν αυτός ήταν, στο κάτω-κάτω, ο κατάλληλος καιρός για την ανοικοδόμηση. Αυτό το αίσθημα σε λίγο διαδόθηκε πλατιά. Πολλοί από τους εργάτες αποθαρρυμένοι και αποκαρδιωμένοι, επέστρεψαν στα σπίτια τους για να αναλάβουν τις συνηθισμένες ασχολίες της ζωής.

Στο διάστημα της βασιλείας του Καμβύση η αναστήλωση του ναού προχωρούσε αργά. Και κατά τη διάρκεια του ψευδοΣμέρδη, τον οποίον ο Έσδρας ονομάζει Αρταξέρξη (Έσδρ. 4:7), οι Σαμαρείτες έπεισαν τον ασυνείδητο απατεώνα να εκδώσει θέσπισμα απαγορεύοντας στους Ιουδαίους να ξανακτίσουν το ναό και την πόλη τους.

Περισσότερο από ένα χρόνο ο ναός παραμελήθηκε και σχεδόν λησμονήθηκε. Οι άνθρωποι έμεναν στα σπίτια τους και πάσχιζαν να αποκτήσουν πρόσκαιρη ευημερία, αλλά η κατάστασή τους ήταν αξιοθρήνητη. Όσο και αν δούλευαν, δεν μπορούσαν να προκόψουν. Και αυτά ακόμη τα στοιχεία της φύσης φαίνονταν

να συνωμοτούν εναντίον τους. Επειδή είχαν αφήσει έρημο το ναό, ο Κύριος έστειλε στα γεννήματά τους μια καταστρεπτική ξηρασία. Ο Θεός τούς είχε δώσει τους καρπούς του αγρού και του οπωρώνα «τον σίτον, τον οίνον και το έλαιον», ως δείγματα της εύνοιάς Του. Αλλά επειδή χρησιμοποίησαν τα άφθονα αυτά δώρα με τόση φιλαυτία, οι ευλογίες αποσύρθηκαν.

Αυτές οι συνθήκες επικρατούσαν στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Δαρείου του Υστάσπη. Τόσο στην πνευματική όσο και στην κοσμική τους υπόσταση οι Ισραηλίτες βρίσκονταν σε αξιοθρήνητη κατάσταση. Τόσον καιρό είχαν ενδιαφερθεί πρώτιστα για τα ατομικά τους συμφέροντα, βλέποντας με απάθεια τον ερειπωμένο ναό του Κυρίου, ώστε πολλοί είχαν λησμονήσει για ποιον σκοπό ο Θεός τούς είχε επαναφέρει στην Ιουδαία. Και αυτοί έλεγαν: «Ο καιρός δεν ήλθεν, ο καιρός να οικοδομηθή ο οίκος του Κυρίου.» (Αγγ. 1:2).

Αλλά ούτε και αυτή η σκοτεινή ώρα ήταν χωρίς ελπίδα γι'αυτούς που εμπιστεύονταν στο Θεό. Οι προφήτες Αγγαίος και Ζαχαρίας παρουσιάσθηκαν για να αντιμετωπίσουν την κρίση. Με συγκλονιστικές μαρτυρίες οι διορισμένοι αυτοί απεσταλμένοι φανέρωσαν στο λαό την αιτία των δυσχερειών τους. Η έλλειψη πρόσκαιρης ευημερίας ήταν το αποτέλεσμα της παράλειψής τους να θεωρήσουν πρώτιστα τα συμφέροντα του Θεού, δήλωσαν οι προφήτες. Αν οι Ισραηλίτες είχαν τιμήσει το Θεό, αν Του είχαν δείξει τον οφειλόμενο σεβασμό και την ευγένεια κάνοντας την αναστήλωση του οίκου Του μέγιστο μέλημά τους, θα είχαν εξασφαλίσει την παρουσία και την ευλογία Του.

Σ'εκείνους που είχαν αποθαρρυνθεί, ο Αγγαίος υπέβαλε την ενδελεχή ερώτηση: «Είναι καιρός εις εσάς, να κατοικήτε σεις εν τοις φατνωτοίς οίκοις σας, ο δε οίκος ούτος να ήναι έρημος; Τώρα λοιπόν ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Συλλογίσθητε τας οδούς σας.» ''Γιατί ενδιαφέρεστε για τα δικά σας κτίσματα και αδιαφορείτε για το κτίσμα του Κυρίου; Πού είναι ο ζήλος σας που κάποτε αισθανόσασταν για την αποκατάσταση του οίκου του Κυρίου; Τι κερδίσατε υπηρετώντας τον εαυτό σας; Η επιθυμία σας να ξεφύγετε από τη φτώχια σάς οδήγησε να αμελήσετε το ναό, αλλά αυτή η αμέλεια επέφερε εκείνο που φοβόσασταν.'' «Εσπείρατε πολύ και εισωδεύσατε ολίγον, τρώγετε και δεν χορταίνετε, πίνετε και δεν ευχαριστείσθε, ενδύεσθε και δεν θερμαίνεσθε. Και ο μισθοδοτούμενος μισθοδοτείται διά βαλάντιον τετρυπημένον.» (Αγγ. 1:4-6).

46. Βοηθούμενοι από τους προφήτες του Θεού

Και τότε με λόγια που ήταν αδύνατο να μην τα καταλάβουν, ο Κύριος αποκάλυψε την αιτία που τους είχε φέρει στην ένδεια:

«Επεβλέψατε εις πολύ, και ιδού, έγεινεν ολίγον, και εφέρατε τούτο εις τον οίκον, και Εγώ απεφύσησα αυτό. Διά τί; λέγει ο Κύριος των δυνάμεων. Εξ αιτίας του οίκου Μου, όστις είναι έρημος, ενώ σεις τρέχετε έκαστος εις τον οίκον αυτού. Διά τούτο ο ουρανός απέκλεισεν από σας την δρόσον αυτού, και η γη απέκλεισε τον καρπόν αυτής. Και εκάλεσα ανομβρίαν επί την γην και επί τα όρη, επί τον σίτον, και επί το γλεύκος, και επί το έλαιον, και εφ'όσα εκφέρει η γη, και επί τους ανθρώπους, και επί τα κτήνη, και επί πάντας τους κόπους των χειρών αυτών.» (Αγγ. 1:9-11).

«Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Συλλογίσθητε τας οδούς σας. Ανάβητε εις το όρος και φέρετε ξύλα και οικοδομήσατε τον οίκον, και θέλω ευαρεστηθή εις αυτόν και θέλω ενδοξα- σθή.» (Αγγ. 1:7,8).

Το συμβουλευτικό και επιπληκτικό μήνυμα που μετέδωσε ο Αγγαίος, το έλαβαν σοβαρά υπόψη οι άρχοντες του Ισραήλ. Ήξεραν ότι ο Θεός τούς μιλούσε με πολλή θέρμη. Δεν τολμούσαν να αγνοήσουν τις επανειλημμένες νουθεσίες που τους έστειλε ότι η ευημερία τους - πνευματική και υλική - εξαρτάτο από την πιστή υπακοή στις εντολές Του. Παρακινούμενοι από τις ειδοποιήσεις του προφήτη, υπάκουσαν ο Ζοροβάβελ και ο Ιησούς «και παν το υπόλοιπον του λαού εις την φωνήν Κυρίου του Θεού αυτών, και εις τους λόγους Αγγαίου του προφήτου.» (Αγγ. 1:12).

Μόλις ο Ισραήλ αποφάσισε να υπακούσει, τα λόγια της επίπληξης τα διαδέχθηκε ένα ενθαρρυντικό μήνυμα.

«Και ελάλησεν Αγγαίος ο απεσταλμένος του Κυρίου, κατά την αγγελίαν του Κυρίου προς τον λαόν, λέγων, Εγώ είμαι με σας, λέγει Κύριος. Και διήγειρεν ο Κύριος το πνεύμα του Ζοροβάβελ υιού του Σαλαθαήλ, του διοικητού του Ιούδα, και το πνεύμα του Ιησού υιού του Ιωσεδέκ, ιερέως του μεγάλου, και το πνεύμα παντός του υπολοίπου του λαού, και ήλθον και ειργάζοντο εν τω οίκω του Κυρίου των δυνάμεων, του Θεού αυτών.» (Αγγ. 1:13,14).

Σε λιγότερο από ένα μήνα, αφότου επαναλήφθηκε η εργασία του ναού, οι οικοδόμοι έλαβαν ένα άλλο παρηγορητικό μήνυμα. Ο Κύριος ο ίδιος τους είπε μέσο του προφήτη Του:

«Ενδυναμού τώρα, Ζοροβάβελ, λέγει Κύριος. Και ενδυναμού, Ιησού, υιέ του Ιωσεδέκ, ο ιερεύς ο μέγας. Και ενδυναμού

πας ο λαός του τόπου, λέγει Κύριος, και εργάζεσθε. Διότι Εγώ είμαι με σας, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» (Αγγ. 2:4).

΄Οταν ο Ισραήλ είχε κατασκηνώσει μπροστά στο όρος Σινά, ο Κύριος είχε εξαγγείλει: «Θέλω κατοικεί εν μέσω των υιών Ισραήλ, και θέλω είσθαι Θεός αυτών. Και θέλουσι γνωρίσει ότι Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός αυτών, ο εξαγαγών αυτούς εκ γης Αιγύπτου, διά να κατοικώ εν μέσω αυτών. Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός αυτών.» Και τώρα, παρά το γεγονός ότι «αυτοί ηπείθησαν και ελύπησαν το ΄Αγιον Πνεύμα Αυτού», ο Θεός άλλη μια φορά με την αγγελία του προφήτη Του έτεινε το χέρι Του για να σώσει. (Έξ. 29:45,46, Ησ. 63:10). Σαν αναγνώριση της συνεργασίας τους για τη διεκπεραίωση του σκοπού Του, ανανέωνε τη διαθήκη Του ότι το Πνεύμα Του θα παρέμενε με αυτούς. Και τους πρόσταζε: «Μη φοβού».

Στα σημερινά παιδιά Του ο Κύριος λέει: «Ενδυναμούσθε . . . και εργάζεσθε, διότι Εγώ είμαι με σας.» Ο Χριστιανός έχει πάντοτε ισχυρό βοηθό, τον Κύριο. Μπορεί να μην ξέρουμε τον τρόπο παροχής βοήθειας του Κυρίου, ένα όμως πρέπει να ξέρουμε, ότι ο Θεός ποτέ δε θα απογοητέψει εκείνους που εμπιστεύονται σ'Αυτόν. Αν μπορούσαν οι Χριστιανοί να αναγνωρίσουν πόσες φορές ο Κύριος είχε προκαθορίσει την πορεία τους ώστε οι βουλές του εχθρού γι' αυτούς να αποτύχουν, δε θα σκόνταφταν βαδίζοντας παραπονούμενοι. Η πίστη τους θα στηριζόταν στο Θεό και καμιά δοκιμασία δε θα είχε τη δύναμη να τους μετακινήσει. Θα Τον αναγνώριζαν ως σοφία και ικανότητά τους, και Αυτός θα διεκπεραίωνε εκείνο που επιθυμεί να επιτελέσει μέσο αυτών.

Οι σοβαρές παρακλήσεις και ενθαρρύνσεις που δόθηκαν με τον Αγγαίο, τονίσθηκαν και επαυξήθηκαν με το Ζαχαρία, τον οποίον ο Κύριος παρουσίασε για να σταθεί στο πλευρό του, παρακινώντας τους Ισραηλίτες να εκτελέσουν την εντολή του να σηκωθούν και να οικοδομήσουν. Η πρώτη αγγελία του Ζαχαρία ήταν μια διαβεβαίωση ότι ο λόγος του Κυρίου δεν αποτυχαίνει ποτέ, και μια υπόσχεση ευλογίας για όσους θα πρόσεχαν στο βέβαιο λόγο της προφητείας.

Με τα χωράφια ανεκμετάλλευτα, με τα πενιχρά τους αποθηκευμένα τρόφιμα εξαντλημένα, και περιτριγυρισμένοι όπως ήταν από εχθρικούς λαούς, οι Ισραηλίτες παραταύτα προχωρούσαν με πίστη, ανταποκρινόμενοι στην κλήση των απεσταλμένων του Θεού, και εργάζονταν επιμελώς για να αναστηλώσουν τον καταστραμμένο ναό.

46. Βοηθούμενοι από τους προφήτες του Θεού

Ενώ ο λαός προσπαθούσε να κάνει το μέρος του και επιζητούσε μια ανανέωση της χάρης του Θεού στην καρδιά και στη ζωή, το ένα μήνυμα μετά το άλλο τους αποστέλλονταν μέσο του Αγγαίου και του Ζαχαρία με διαβεβαιώσεις ότι η πίστη τους θα αμειβόταν πλουσιοπάροχα και ότι ο λόγος του Θεού όσον αφορά τη μελλοντική δόξα του ναού, τους τοίχους του οποίου ανόρθωναν, δε θα διαψευδόταν. Σ'αυτό το ίδιο οικοδόμημα θα παρουσιαζόταν στο πλήρωμα του χρόνου ο «Εκλεκτός πάντων των εθνών» ως Δάσκαλος και Σωτήρας της ανθρωπότητας. (Αγγ. 2:7).

Έτσι, οι οικοδόμοι δεν αφέθηκαν να αγωνισθούν μόνοι τους. «Μετ'αυτών (ήσαν) οι προφήται του Θεού βοηθούντες αυτούς». Και ο ίδιος ο Κύριος των δυνάμεων είχε πει: «Ενδυναμού, πας ο λαός του τόπου, . . . και εργάζεσθε, διότι Εγώ είμαι με σας.» (Έσδρ. 5:2, Αγγ. 2:4).

Με την ολόψυχη μετάνοια και προθυμία να συνεχίσουν με πίστη, ήρθε και η υπόσχεση της επίγειας ευημερίας. Ο Κύριος δήλωσε: «Από της ημέρας ταύτης θέλω ευλογήσει αυτά.» (Αγγ. 2:19).

Στο Ζοροβάβελ τον αρχηγό τους - αυτόν που είχε τόσο σκληρά δοκιμασθεί αφότου επέστρεψαν από τη Βαβυλώνα, δόθηκε η πολυτιμότερη αγγελία. Πλησίαζε η ημέρα, ανήγγειλε ο Κύριος, όπου όλοι οι εχθροί του εκλεκτού λαού Του θα καταβάλλονταν. «Εν τη ημέρα εκείνη, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, θέλω λάβει σε, Ζοροβάβελ, τον δούλον Μου, τον υιόν του Σαλαθιήλ, λέγει Κύριος, και θέλω σε θέσει ως σφραγίδα, διότι σε έκλεξα, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» (Αγγ. 2:23). Τώρα ο ισραηλινός ηγήτορας μπορούσε να καταλάβει τη σημασία της πρόνοιας που τον είχε βοηθήσει στον καιρό της αποθάρρυνσης και της αμηχανίας. Μέσα σε όλα αυτά μπορούσε να διακρίνει το σκοπό του Θεού.

Αυτά τα λόγια τα απευθυνόμενα προσωπικά στο Ζοροβάβελ, έχουν καταχωρηθεί για την ενθάρρυνση των τέκνων του Θεού σε κάθε γενεά. Ο Θεός έχει κάποιο σκοπό όταν στέλνει δοκιμασίες στα παιδιά Του. Δεν τα οδηγεί ποτέ διαφορετικά από ό,τι θα ήθελαν να οδηγηθούν, αν μπορούσαν να δουν το τέλος από την αρχή και να διακρίνουν το σκοπό που εκπληρώνουν. Οτιδήποτε ο Θεός επιτρέπει να περάσουν σε δυσκολίες και δοκιμασίες, σκοπό έχει να τα καταστήσει ισχυρά για να εργάζονται και να υποφέρουν γι' Αυτόν.

Οι αγγελίες που μετέδωσαν ο Αγγαίος και ο Ζαχαρίας, παρακίνησαν το λαό να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την

ανοικοδόμηση του ναού. Και ενώ αυτοί εργάζονταν, δυστυχώς συναντούσαν δυσκολίες από τους Σαμαρείτες και άλλους που σοφίζονταν διάφορα εμπόδια.

Σε κάποια περίπτωση οι έπαρχοι του μηδοπερσικού βασιλείου επισκέφθηκαν την Ιερουσαλήμ και ζήτησαν το όνομα εκείνου ο οποίος είχε εξουσιοδοτήσει την αναστήλωση της οικοδομής. Αν τον καιρό εκείνο οι Ιουδαίοι δεν είχαν εμπιστευθεί στο Θεό για καθοδήγηση, η διερεύνηση αυτή θα μπορούσε να έχει ολέθρια γι'αυτούς αποτελέσματα. «Αλλ'επί τους πρεσβυτέρους των Ιουδαίων ήτο ο οφθαλμός του Θεού αυτών, και δεν ηδύναντο να παύσωσιν αυτούς, εωσού έλθη η υπόθεσις προς τον Δαρείον.» (Έσδρ. 5:5). Στους επάρχους δόθηκε μια τόσο συνετή απάντηση, ώστε αποφάσισαν να γράψουν στο Δαρείο Υστάσπη - διοικητή τότε της Μηδοπερσίας - εφιστώντας την προσοχή του στο πρώτο διάταγμα που είχε εκδώσει ο Κύρος, το οποίο έδινε την εντολή να ανοικοδομηθεί ο οίκος του Θεού στην Ιερουσαλήμ και να πληρωθούν οι δαπάνες από το βασιλικό θησαυροφυλάκιο.

Ο Δαρείος ερεύνησε για το θέσπισμα αυτό και το βρήκε. Ως εκ τούτου διέταξε αυτούς που του είχαν υποβάλει την ερώτηση, να επιτρέψουν τη συνέχιση της αναστήλωσης του ναού. Πρόσταξε:

> «Αφήσατε το έργον τούτου του οίκου του Θεού, και ο έπαρχος των Ιουδαίων και οι πρεσβύτεροι των Ιουδαίων, ας οικοδομήσωσι τον οίκον τούτον του Θεού εν τω τόπω αυτού. *Εξεδόθη έτι απ'εμού διαταγή*, τί θέλετε κάμει εις τους πρεσβυτέρους των Ιουδαίων τούτων, διά την οικοδομήν τούτου του οίκου του Θεού. Εκ των υπαρχόντων του βασιλέως, εκ του φόρου των πέραν του ποταμού, θέλουσι δοθή αμέσως αναλώματα εις τους ανθρώπους τούτους, διά να μη εμποδισθώσι. Και ούτινος πράγματος έχουσι χρείαν, και μόσχοι, και κριοί, και πρόβατα, διά τας ολοκαυτώσεις του Θεού του ουρανού, σίτος, άλας, οίνος και έλαιον, κατά την αίτησιν των ιερέων των εν Ιερουσαλήμ, ας δίδωνται εις αυτούς καθ'ημέραν, άνευ ελλείψεως. Διά να προσφέρωσι θυσίας εις οσμήν ευωδίας προς τον Θεόν του ουρανού, και να προσεύχωνται υπέρ της ζωής του βασιλέως και των υιών αυτού.» (Έσδρ. 6:7-10).

Επιπλέον, ο βασιλιάς εντέλλετο να επιβληθούν σοβαρές κυρώσεις σ'εκείνους που θα τροποποιούσαν κατ'οποιονδήποτε τρόπο τη διαταγή, και κατέληξε με μια βαρυσήμαντη δήλωση:

> «Ο Θεός όστις κατώκισε το όνομα Αυτού εκεί, ας εξολοθρεύση πάντα βασιλέα και λαόν, όστις εκτείνει την χείρα αυ-

τού διά να παραλλάξη τι, ώστε να καταστρέψη τούτον τον οίκον του Θεού τον εν Ιερουσαλήμ. Εγώ ο Δαρείος εξέδωκα την διαταγήν. Ας εκτελεσθή ταχέως.» (Έσδρ. 6:12).

Έτσι, προετοίμασε ο Κύριος το δρόμο για την αποπεράτωση του ναού.

Μήνες πριν εκδοθεί το διάταγμα αυτό, οι Ισραηλίτες εξακολουθούσαν να εργάζονται με πίστη, βοηθούμενοι από τους προφήτες του Θεού με επίκαιρα μηνύματα, μέσο των οποίων η θεϊκή πρόθεση για τον Ισραήλ παρουσιαζόταν στους εργάτες. Δύο μήνες μετά τη μετάδοση της τελευταίας καταχωρημένης αγγελίας του Αγγαίου, ο Ζαχαρίας έλαβε σειρά ενοράσεων σχετικά με το έργο του Θεού επί της γης. Οι αγγελίες αυτές σε παραβολικά και συμβολικά σχήματα, έφθασαν σε μια εποχή μεγάλης αβεβαιότητας και αγωνίας που περνούσαν οι άνθρωποι, οι οποίοι προχωρούσαν στο όνομα του Θεού του Ισραήλ. Στους αρχηγούς φαινόταν ότι η άδεια που είχε παραχωρηθεί στους Ιουδαίους να ανοικοδομήσουν, επρόκειτο να ανασταλεί. Το μέλλον παρουσιαζόταν σκοτεινό. Ο Θεός είδε ότι ο λαός Του είχε ανάγκη να υποστηριχθεί και να γευθεί χαρά με την αποκάλυψη της απεριόριστης ευσπλαχνίας και αγάπης Του.

Σε όραμα ο Ζαχαρίας άκουσε τον ακόλουθο διάλογο:

«Ο άγγελος του Κυρίου απεκρίθη και είπε, Κύριε των δυνάμεων, έως πότε δεν θέλεις σπλαχνισθή Συ την Ιερουσαλήμ και τας πόλεις του Ιούδα, κατά των οποίων ηγανάκτησας τα εβδομήκοντα ταύτα έτη; Και ο Κύριος απεκρίθη προς τον άγγελον, τον λαλούντα μετ'εμού λόγους καλούς, λόγους παρηγορητικούς.

Και είπε προς εμέ ο άγγελος ο λαλών μετ'εμού, Φώνησον, λέγων, Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Είμαι ζηλότυπος διά την Ιερουσαλήμ και διά την Σιών εν ζηλοτυπία μεγάλη. Και είμαι σφόδρα ωργισμένος κατά των εθνών των αμεριμνούντων, διότι ενώ Εγώ ωργίσθην ολίγον, αυτά επεβοήθησαν το κακόν. Διά τούτο ούτω λέγει Κύριος, Εγώ επέστρεψα εις την Ιερουσαλήμ εν οικτιρμοίς. Ο οίκος Μου θέλει ανοικοδομηθή εν αυτή, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, και σχοινίον θέλει εκτανθή επί την Ιερουσαλήμ.» (Ζαχ. 1:12-16).

Τότε ο προφήτης καθοδηγήθηκε να προείπει:

«Φώνησον έτι, λέγων, Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Αι πόλεις ου έτι θέλουσι πλημμυρίσει από αγαθών, και ο

Κύριος θέλει παρηγορήσει έτι την Σιών, και θέλει εκλέξει πάλιν την Ιερουσαλήμ.» (Ζαχ. 1:17).

Ο Ζαχαρίας είδε τότε τις δυνάμεις οι οποίες «διεσκόρπισαν τον Ιούδαν, τον Ισραήλ και την Ιερουσαλήμ», όπως συμβολιζόταν από τέσσερα κέρατα. Αμέσως μετά είδε τέσσερες κτίστες που συμβόλιζαν τους τέσσερες παράγοντες, τους οποίους χρησιμοποίησε ο Κύριος για την αποκατάσταση του λαού Του και του οίκου της λατρείας Του. (Δείτε Ζαχ. 1:18-21).

Είπε ο Ζαχαρίας:

«Ύψωσα τους οφθαλμούς μου και είδον, και ιδού ανήρ και σχοινίον μετρικόν εν τη χειρί αυτού. Και είπα, πού υπάγεις συ; Ο δε είπε προς εμέ, Να μετρήσω την Ιερουσαλήμ, διά να ίδω ποίον το πλάτος αυτής, και ποίον το μήκος αυτής. Και ιδού, ο άγγελος ο λαλών μετ'εμού εξήλθε, και έτερος άγγελος εξήλθεν εις συνάντησιν αυτού. Και είπε προς αυτόν, Δράμε, λάλησον προς τον νεανίαν τούτον, λέγων, Η Ιερουσαλήμ θέλει κατοικηθή ατειχίστως, εξ αιτίας του πλήθους των εν αυτή ανθρώπων και κτηνών. Διότι Εγώ, λέγει Κύριος, θέλω είσθαι εις αυτήν τείχος πυρός κύκλω, και θέλω είσθαι προς δόξαν εν μέσω αυτής.» (Ζαχ. 2:1-5).

Ο Κύριος είχε δώσει εντολή να ανοικοδομηθεί η Ιερουσαλήμ. Το όραμα της μέτρησης της πόλης ήταν μια διαβεβαίωση ότι Αυτός θα παραχωρούσε δύναμη και παρηγοριά στους καταδυναστευομένους Του και θα πραγματοποιούσε γι'αυτούς τις υποσχέσεις της αιώνιας διαθήκης Του. Δήλωσε ότι η προστατευτική φροντίδα Του θα ήταν «ως τείχος πυρός κύκλω», και μέσο αυτών η δόξα Του θα αποκαλυπτόταν σε όλους τους ανθρώπους. Αυτό που εκτελούσε για το λαό Του επρόκειτο να γίνει γνωστό σε όλη τη γη.

«Αγάλλου και ευφραίνου, κάτοικε της Σιών, διότι ο Άγιος του Ισραήλ είναι μέγας εν μέσω σου.» (Ησ. 12:6).

46. Βοηθούμενοι από τους προφήτες του Θεού

Ο ΙΕΡΕΑΣ ΙΗΣΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΑΓΓΕΛΟΣ

Η σταθερή πρόοδος που σημείωσαν οι οικοδόμοι του ναού, τάραξε και καταθορύβησε τις δυνάμεις του κακού. Ο Σατανάς αποφάσισε να καταβάλει μεγαλύτερη ακόμη προσπάθεια για να εξασθενήσει και να αποκαρδιώσει το λαό του Θεού, παρουσιάζοντάς τους τις ατέλειες του χαρακτήρα τους. Εκείνοι που τόσον καιρό είχαν ταλαιπωρηθεί εξαιτίας της παράβασης, αν παραμελούσαν και πάλι τις εντολές του Θεού θα οδηγούντο ξανά στη δουλεία της αμαρτίας.

Επειδή ο Ισραήλ είχε εκλεγεί να διατηρήσει τη θεογνωσία επάνω στη γη, ανέκαθεν υπήρξε το ιδιαίτερο αντικείμενο της εχθρότητας του Σατανά. Αυτός ήταν αποφασισμένος να φέρει την καταστροφή τους. Όσο παρέμεναν υπάκουοι, δεν μπορούσε να τους βλάψει. Γι'αυτό είχε επιστρατεύσει όλη τη δύναμη και τη μαεστρία του για να τους παρασύρει στην αμαρτία. Παγιδευμένοι από τους πειρασμούς του, είχαν παραβεί το νόμο του Θεού και είχαν αφεθεί λεία στους εχθρούς τους.

Μολονότι όμως είχαν οδηγηθεί αιχμάλωτοι στη Βαβυλώνα, ο Θεός δεν τους εγκατέλειψε. Τους έστειλε τους προφήτες Του με επιτιμήσεις και με προειδοποιήσεις και τους παρακίνησε να δουν το λάθος τους. Όταν ταπεινώθηκαν μπροστά στο Θεό και επέστρεψαν σ'Αυτόν με πραγματική μετάνοια, τους έστειλε ενθαρρυντικά μηνύματα, δηλώνοντας ότι θα τους απελευθέρωνε από την αιχμαλωσία, θα τους αποκαθιστούσε στην εύνοιά Του και θα τους επανέφερε στη χώρα τους. Και τώρα που το έργο αυτό της παλιννόστησης είχε αρχίσει, και ένα υπόλοιπο του Ισραήλ είχε ήδη επιστρέψει στην Ιουδαία, ο Σατανάς ήταν αποφασισμένος να ματαιώσει την πραγματοποίηση του θεϊκού σκοπού, και γι'αυτό το λόγο προσπαθούσε να ενεργοποιήσει τα ειδωλολατρικά έθνη για να τους εξοντώσουν εντελώς.

47. Ο ιερέας Ιησούς και ο Άγγελος

Σ'αυτή την κρίσιμη ώρα όμως ο Κύριος ενίσχυσε το λαό Του με «λόγους καλούς, λόγους παρηγορητικούς». (Ζαχ. 1:13). Με μια εντυπωσιακή αναπαράσταση του έργου του Σατανά και του έργου του Χριστού, έδειξε τη δύναμη του Μεσίτη τους να υπερνικά τον κατήγορο του λαού Του.

Σε ένα όραμα ο προφήτης διέκρινε «τον Ιησούν, τον ιερέα τον μέγαν», να είναι «ενδεδυμένος ιμάτια ρυπαρά» (Ζαχ. 3:1,3), και να στέκεται μπροστά στον Άγγελο του Κυρίου, ικετεύοντας για το έλεος του Θεού χάρη του καταδυναστευομένου λαού του. Ενώ αυτός εκλιπαρεί για την εκπλήρωση των υποσχέσεων του Θεού, ο Σατανάς παρουσιάζεται με θρασύτητα για να του αντισταθεί. Υποδεικνύει τις παραβάσεις των Ισραηλιτών σαν το λόγο για τον οποίο αυτοί δεν πρέπει να αποκατασταθούν στην εύνοια του Θεού. Τους απαιτεί σαν λεία δική του και ζητάει να του αποδοθούν αυτοί στα χέρια του.

Ο αρχιερέας δεν είναι σε θέση να υπερασπισθεί τον εαυτό του ούτε και το λαό του από τις κατηγορίες του Σατανά. Δεν ισχυρίζεται ότι ο Ισραήλ είναι άμεμπτος. Με ρυπαρά ιμάτια τα οποία συμβολίζουν τις αμαρτίες του λαού και τα οποία φοράει ως αντιπρόσωπός τους, στέκεται μπροστά στον Άγγελο, ομολογώντας τις αμαρτίες τους, αλλά επίσης δείχνοντας τη μετάνοια και την ταπείνωσή τους, και βασιζόμενος στην ευσπλαχνία ενός συγχωρητικού Λυτρωτή. Με πίστη κάνει έκκληση στις υποσχέσεις του Θεού.

Τότε ο Άγγελος, που είναι ο ίδιος ο Χριστός, ο Σωτήρας των αμαρτωλών, κατασιγά τον κατήγορο του λαού Του λέγοντας: «Θέλει σε επιτιμήσει ο Κύριος, διάβολε, ναι, θέλει σε επιτιμήσει ο Κύριος όστις έκλεξε την Ιερουσαλήμ. Δεν είναι ούτος δαυλός απεσπασμένος από πυρός;» (Ζαχ. 3:2).Αρκετά είχε δοκιμασθεί ο Ισραήλ στο καμίνι της θλίψης. Εξαιτίας των αμαρτιών τους είχαν σχεδόν καταναλωθεί από τις φλόγες που άναψε ο Σατανάς και οι πράκτορές του για τον εξολοθρεμό τους. Ο Θεός όμως τώρα είχε απλώσει το βραχίονά Του για να τους ελευθερώσει.

Όταν η μεσολάβηση του Ιησού γίνεται αποδεκτή, ακολουθεί η διαδικασία:

> «Και απεκρίθη και είπε προς τους ισταμένους ενώπιον Αυτού λέγων, Αφαιρέσατε τα ιμάτια τα ρυπαρά απ'αυτού. Και προς αυτόν είπεν, Ιδού, αφήρεσα από σου την ανομίαν σου, και θέλω σε ενδύσει ιμάτια λαμπρά. Και είπα, ας επιθέσωσι μίτραν καθαράν επί την κεφαλήν αυτού. Και επέθεσαν την μί-

τραν την καθαράν επί την κεφαλήν αυτού, και ενέδυσαν αυτόν ιμάτια.» (Ζαχ. 3:4,5).

Τόσο οι δικές του αμαρτίες όσο και οι αμαρτίες του λαού του είχαν συγχωρηθεί. Ο Ισραήλ φόρεσε τώρα «ιμάτια λαμπρά» - τη δικαιοσύνη του Χριστού, αποδιδόμενη σ'αυτούς. Στο κεφάλι του Ιησού τέθηκε η μίτρα, τέτοια που φορούσαν οι ιερείς με την επικεφαλίδα «Αγιασμός εις τον Κύριον» (Έξ. 28:36), πράγμα που σήμαινε ότι παρά τις παραβάσεις του παρελθόντος, θεωρείτο τώρα κατάλληλος να λειτουργήσει μπροστά στο Θεό, στο αγιαστήριό Του.

Ο Άγγελος γνωστοποίησε τώρα στον Ιησού: «Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Εάν περιπατήσης εν ταις οδοίς Μου, και εάν φυλάξης τας εντολάς Μου, τότε συ θέλεις κρίνει έτι τον οίκον Μου, και θέλεις φυλάττει έτι τας αυλάς Μου, και θέλω σοι δώσει να περιπατής μεταξύ των ενταύθα ισταμένων.» (Ζαχ. 3:7). Αν έμενε υπάκουος, θα είχε την εκτίμηση ως κριτής και επίτροπος στο ναό και σε όλες τις λειτουργίες του. Θα βάδιζε ανάμεσα σε αγγέλους και σ'ετούτη ακόμη τη ζωή, και στο τέλος θα ενωνόταν με το ένδοξο πλήθος γύρω από το θρόνο του Θεού.

«Άκουε τώρα, Ιησού, ο ιερεύς ο μέγας, συ, και οι εταίροι σου οι καθήμενοι ενώπιόν σου, επειδή αυτοί είναι άνθρωποι θαυμάσιοι, διότι ιδού, Εγώ θέλω φέρει έξω τον δούλον Μου, τον Βλαστόν.» (Ζαχ. 3:8). Στο Βλαστό, το μελλοντικό Απελευθερωτή, στηριζόταν η ελπίδα του Ισραήλ. Ήταν η πίστη στον ερχόμενο Σωτήρα αυτή που έδωσε τη συγχώρηση στον Ιησού και στο λαό του. Με την πίστη στο Χριστό είχαν επανέλθει στην εύνοια του Θεού. Με την αξία των αρετών Του, αν βάδιζαν στο δρόμο Του και τηρούσαν τις εντολές Του, θα γίνονταν «άνθρωποι θαυμάσιοι», τιμημένοι ως εκλεκτοί του Ουρανού ανάμεσα στα έθνη της γης.

Όπως κατηγόρησε τον Ιησού και το λαό του, έτσι κατηγορεί ο Σατανάς, στα βάθη των αιώνων αυτούς που εκζητούν την ευσπλαχνία και την εύνοια του Θεού. Είναι «ο κατήγορος των αδελφών ημών, ο κατηγορών αυτούς ενώπιον του Θεού ημών ημέραν και νύκτα.» (Αποκ. 12:10). Για κάθε ψυχή η οποία ελευθερώνεται από τη δύναμη του κακού, και της οποίας το όνομα έχει καταχωρηθεί στο βιβλίο της ζωής του Αρνίου, η διαμάχη επαναλαμβάνεται. Ποτέ κανείς δεν περνάει στην οικογένεια του Θεού χωρίς να προκαλέσει την αποφασιστική αντίδραση του εχθρού. Εκείνος όμως ο οποίος ήταν η ελπίδα του Ισραήλ τότε, η

υποστήριξή τους, η δικαιοσύνη και η απολύτρωσή τους, είναι η ελπίδα της εκκλησίας σήμερα.

Οι κατηγορίες του Σατανά εναντίον εκείνων οι οποίοι εκζητούν τον Κύριο, δεν οφείλονται στη δυσανασχέτηση για τις αμαρτίες τους. Θριαμβολογεί για τους ελλιπείς χαρακτήρες τους επειδή γνωρίζει ότι μόνο όταν αυτοί παραβαίνουν το θεϊκό νόμο μπορεί να τους καταβάλει.

Οι κατηγορίες του πηγάζουν αποκλειστικά από την έχθρα του για το Χριστό. Με το σχέδιο της απολύτρωσης, ο Ιησούς αποκόπτει τη λαβή του Σατανά επάνω στην ανθρώπινη οικογένεια και ελευθερώνει τις ψυχές από τη δύναμή του. Όλη η εχθρότητα και η κακία του αρχιεπαναστάτη ταράζονται όταν βλέπει τις αποδείξεις της υπεροχής του Χριστού. Και με δαιμονική δύναμη και πανουργία εργάζεται για να αποσπάσει από Αυτόν τα τέκνα των ανθρώπων που έχουν δεχθεί τη σωτηρία. Οδηγεί τους ανθρώπους στο σκεπτικισμό, κάνοντας τους να χάνουν την εμπιστοσύνη τους στο Θεό και να χωρισθούν από την αγάπη Του. Τους ωθεί να παραβούν το νόμο, και τότε τους απαιτεί ως αιχμαλώτους του, διαμφισβητώντας το δικαίωμα του Χριστού να τους αποσπάσει από αυτόν.

Ο Σατανάς γνωρίζει ότι αυτοί που ζητούν συγχώρηση και χάρη από το Θεό, θα τη λάβουν. Γι'αυτό το λόγο παρουσιάζει μπροστά τους τις αμαρτίες τους για να τους αποθαρρύνει. Διαρκώς ζητάει ευκαιρία για να παραπονεθεί εναντίον εκείνων που προσπαθούν να υπακούσουν στο Θεό. Και αυτή ακόμη την καλύτερη και την πιο ευπρόσδεκτη υπηρεσία τους πασχίζει να την παρουσιάσει μολυσμένη. Με αναρίθμητα, με τα πιο πανούργα και απάνθρωπα επινοήματα επιδιώκει να εξασφαλίσει την καταδίκη τους.

Με τη δική του δύναμη ο άνθρωπος δεν μπορεί να αντικρούσει τις κατηγορίες του εχθρού. Στέκεται μπροστά στο Θεό με ρούχα μολυσμένα από την αμαρτία, ομολογώντας την ενοχή του. Ο Ιησούς όμως, ο Συνήγορός μας, κάνει μια τελεσφόρα έκκληση για λογαριασμό όλων εκείνων οι οποίοι, με μετάνοια και με πίστη, έχουν αναθέσει τη διαφύλαξη των ψυχών τους σ'Αυτόν. Υπερασπίζεται την υπόθεσή τους, και με βάση τα ισχυρά επιχειρήματα του Γολγοθά κατατροπώνει τον κατήγορό τους. Η τέλεια υπακοή Του στο νόμο του Θεού Τού έχει δώσει κάθε δύναμη στον ουρανό και στη γη, και από τον Πατέρα Του απαιτεί το έλεος και τη συμφιλίωση για τον ένοχο άνθρωπο. Στον κατήγορο του λαού

Του δηλώνει: «Θέλει σε επιτιμήσει ο Κύριος, διάβολε.» ''Αυτοί είναι το τίμημα του αίματός Μου'', «δαυλοί απεσπασμένοι από πυρός». Και σ'εκείνους πάλι που βασίζονται σ'Αυτόν με πίστη, χορηγεί τη διαβεβαίωση: «Ιδού, αφήρεσα από σου την ανομίαν σου, και θέλω σε ενδύσει ιμάτια λαμπρά.» (Ζαχ. 3:4).

Όλοι όσοι έχουν φορέσει το ένδυμα της δικαιοσύνης του Χριστού, θα σταθούν μπροστά Του ως εκλεκτοί, πιστοί και αληθινοί. Ο Σατανάς δεν έχει τη δύναμη να τους αποσπάσει από το χέρι του Σωτήρα. Ούτε μια ψυχή που με μετάνοια και πίστη ζήτησε την προστασία Του, θα επιτρέψει ο Χριστός να περάσει στη δύναμη του εχθρού. Έχει δώσει την υπόσχεση του λόγου Του: «Ας πιασθή από της δυνάμεώς Μου διά να κάμη ειρήνην μετ'Εμού, και θέλει κάμει μετ'Εμού ειρήνην.» (Ησ. 27:5). Η υπόσχεση που δόθηκε στον Ιησού, δίδεται σε όλους: «Εάν φυλάξης τας εντολάς Μου . . . θέλω σοι δώσει να περιπατής μεταξύ των ενταύθα ισταμένων.» (Ζαχ. 3:7). Άγγελοι του Θεού θα βαδίζουν δεξιά και αριστερά τους, και τελικά αυτοί θα σταθούν με τους αγγέλους που περιβάλλουν το θρόνο του Θεού.

Το όραμα του Ζαχαρία με τον Ιησού και τον Άγγελο σχετίζεται πολύ έντονα με την εμπειρία του λαού του Θεού στις τελευταίες σκηνές της μεγάλης ημέρας του εξιλασμού. Η εκκλησία των εσχάτων ημερών θα περάσει τότε από μεγάλη δοκιμασία και θλίψη. Όσοι φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού, θα αισθανθούν την οργή του δράκοντα και των δυνάμεών του. Έχει κερδίσει την κυριότητα ακόμη και πολλών από αυτούς που διατείνονται ότι είναι Χριστιανοί. Αλλά υπάρχει μια μικρή μειονότητα, η οποία ανθίσταται στην κυριότητά του. Αν αυτός μπορούσε να τους εξαφανίσει από τη γη, ο θρίαμβος του θα ήταν ολοκληρωμένος. Όπως επηρέασε τα ειδωλολατρικά έθνη να καταστρέψουν τον Ισραήλ, έτσι θα παρακινήσει στο εγγύς μέλλον τις πονηρές δυνάμεις της γης να εξοντώσουν το λαό του Θεού. Θα απαιτηθεί από αυτούς τους ανθρώπους να υπακούσουν σε ανθρώπινα θεσπίσματα, παραβιάζοντας το θεϊκό νόμο.

Όσοι είναι πιστοί στο Θεό, θα απειληθούν, θα καταγγελθούν, θα διωχθούν. Θα παραδοθούν «υπό γονέων και αδελφών, και συγγενών, και φίλων» μέχρι και στο θάνατο. (Λουκά 21:16). Η μόνη ελπίδα τους είναι η ευσπλαχνία του Θεού. Η μόνη τους άμυνα θα είναι η προσευχή. Όπως ο ιερέας Ιησούς ικέτευε μπροστά στον Άγγελο, έτσι η εκκλησία των εσχάτων ημερών με συντριβή καρδιάς και με ακράδαντη πίστη θα ικετεύουν για συγ-

χώρηση και για απελευθέρωση μέσο του Συνηγόρου τους, του Ιησού Χριστού. Έχουν πλήρη συναίσθηση της αμαρτωλότητας του βίου τους, βλέπουν την αδυναμία και την αναξιότητά τους και κοντεύουν να απογοητευθούν.

Ο πειραστής βρίσκεται δίπλα τους για να τους κατηγορήσει, όπως ήταν δίπλα στον Ιησού τον ιερέα για να τον κατηγορήσει. Δείχνει τα μολυσμένα ρούχα τους, τους ελαττωματικούς χαρακτήρες τους. Παρουσιάζει τις αδυναμίες και τις ανοησίες τους, τις αμαρτίες της αχαριστίας, την έλλειψη ομοιότητας με το Χριστό, πράγμα που καταίσχυνε το Λυτρωτή τους. Προσπαθεί να τους φοβίσει με τη σκέψη ότι η κατάστασή τους είναι απελπιστική, ότι το στίγμα του μολυσμού τους δε θα εξαλειφθεί ποτέ. Ελπίζει έτσι να εξαλείψει την πίστη τους ώστε να ενδώσουν στους πειρασμούς του και να αποτραβηχθούν από την αφοσίωσή τους στο Θεό.

Ο Σατανάς γνωρίζει με κάθε λεπτομέρεια τις αμαρτίες στις οποίες οδήγησε το λαό του Θεού, και εντείνει τις κατηγορίες του εναντίον τους, δηλώνοντας ότι με τις αμαρτίες τους έχουν χάσει το δικαίωμα της θεϊκής προστασίας και ισχυριζόμενος ότι αυτός έχει το δικαίωμα να τους καταστρέψει. Τους ανακηρύσσει το ίδιο άξιους με τον εαυτό του για τον αποκλεισμό τους από την εύνοια του Θεού. Λέει: ‘’Αυτοί είναι οι άνθρωποι που θα πάρουν τη θέση μου στον ουρανό και τη θέση των αγγέλων που ενώθηκαν με μένα; Ισχυρίζονται ότι υπακούουν στο νόμο του Θεού. Έχουν όμως φυλάξει τις εντολές Του; Δεν υπήρξαν φίλαυτοι μάλλον παρά φιλόθεοι; Δεν έβαλαν τα δικά τους συμφέροντα πάνω από την υπηρεσία Του; Κοίταξε τις αμαρτίες που διέπραξαν στη ζωή τους. Παρατήρησε τη φιλαυτία τους, την κακία τους, το μίσος του ενός για τον άλλον. Θα εξορίσει ο Θεός εμένα και τους αγγέλους μου από την παρουσία Του, αλλά θα ανταμείψει αυτούς που έχουν ενοχοποιηθεί με τις ίδιες αμαρτίες; Δεν μπορείς να το κάνεις αυτό, Κύριε, με δικαιοσύνη. Η δικαιοσύνη απαιτεί να προφερθεί εναντίον τους καταδικαστική απόφαση.’’

Αν και έσφαλαν, οι οπαδοί όμως του Χριστού δεν παραχώρησαν τον εαυτό τους στον έλεγχο των σατανικών πρακτόρων. Έχουν μετανοήσει για τις αμαρτίες τους και έχουν εκζητήσει τον Κύριο με ταπείνωση και συντριβή, και ο θεϊκός Συνήγορος τους υπερασπίζεται. Εκείνος που έχει υποφέρει περισσότερο από την αχαριστία τους, που ξέρει την αμαρτία τους και ξέρει τη μετάνοιά τους, δηλώνει: «Θέλει σε επιτιμήσει ο Κύριος, διάβολε.» ‘’Εγώ

έδωσα τη ζωή Μου για τις ψυχές αυτές. Είναι ζωγραφισμένες στις παλάμες Μου. Μπορεί να έχουν ατέλειες του χαρακτήρα. Μπορεί να έχουν αποτύχει στις προσπάθειές τους. Έχουν όμως μετανοήσει και Εγώ τους έχω συγχωρήσει και τους έχω αποδεχθεί.''

Οι επιθέσεις του Σατανά είναι σφοδρές, οι απάτες του πανούργες. Το βλέμμα όμως του Κυρίου είναι στο λαό Του. Η θλίψη τους είναι μεγάλη. Οι φλόγες του καμινιού φαίνονται έτοιμες να τους καταναλώσουν. Ο Χριστός όμως θα τους βγάλει από εκεί σαν χρυσάφι δοκιμασμένο στη φωτιά. Κάθετι το γήινο θα αφαιρεθεί, ώστε μέσο αυτών η εικόνα του Χριστού να αποκαλυφθεί στην εντέλεια.

Μερικές φορές φαίνεται σαν να έχει λησμονήσει ο Κύριος τους κινδύνους της εκκλησίας Του και τη βλάβη που αυτή υφίσταται από τους εχθρούς της. Αλλά ο Θεός δε λησμονεί. Τίποτε σ'αυτό τον κόσμο δεν είναι προσφιλέστερο στην καρδιά Του από ότι η εκκλησία Του. Δεν είναι θέλημά Του η κοσμική πολιτική να διαφθείρει τη διαγωγή της εκκλησίας. Δεν εγκαταλείπει το λαό Του να νικηθούν από τους πειρασμούς του Σατανά. Θα τιμωρήσει εκείνους που Τον εκπροσωπούν κακώς, αλλά θα δειχθεί γενναιόψυχος σε όλους όσοι μετανοούν ειλικρινά. Σε αυτούς που Τον επικαλούνται για δύναμη προκειμένου να σχηματίσουν ένα χριστιανικό χαρακτήρα, θα δώσει όλη την απαιτούμενη βοήθεια.

Στον καιρό του τέλους ο λαός του Θεού θα κλαίει και θα θρηνεί για τα βδελύγματα που γίνονται στη γη. Με δάκρυα θα ειδοποιεί τους ασεβείς για τον κίνδυνο που διατρέχουν ποδοπατώντας το θεϊκό νόμο, και με ανείπωτη θλίψη θα ταπεινωθούν μπροστά στο Θεό σε μετάνοια. Οι ασεβείς θα τους ειρωνεύονται για τη θλίψη τους και θα χλευάζουν τις ιερόπρεπες επικλήσεις τους. Αλλά η αγωνία και η ταπείνωση του λαού του Θεού θα είναι μια αλάθητη απόδειξη ότι αυτοί επανακτούν τη δύναμη και την ευγένεια του χαρακτήρα που έχασαν, σαν αποτέλεσμα της αμαρτίας. Επειδή ελκύονται πλησιέστερα στο Χριστό, επειδή τα μάτια τους στυλώνονται στην άψογη αγνότητά Του, αυτό είναι που τους κάνει να διακρίνουν τόσο καθαρά την υπερβολική βλαβερότητα της αμαρτίας. Η πραότητα και η ταπεινοφροσύνη αποτελούν τους όρους για την επιτυχία και τη νίκη. Ένα στεφάνι δόξας περιμένει εκείνους που υποκλίνονται στα πόδια του σταυρού.

Οι προσευχόμενοι πιστοί άνθρωποι του Θεού είναι, θα έλεγε κανείς, ερμητικά κλεισμένοι κοντά Του. Ούτε αυτοί οι ίδιοι γνωρίζουν με πόση ασφάλεια είναι προφυλαγμένοι. Εξωθούμενοι από

το Σατανά, οι κυβερνήτες του κόσμου προσπαθούν να τους εξολοθρεύσουν. Αν μπορούσαν όμως τα μάτια των τέκνων Του να ανοιχθούν όπως τα μάτια του υπηρέτη του Ελισσαιέ στη Δωθάν, θα έβλεπαν αγγέλους του Θεού στρατοπεδευμένους γύρω τους να εμποδίζουν τις δυνάμεις του σκότους.

Καθώς με ψυχική οδύνη ο λαός του Θεού ικετεύει στην παρουσία Του για τον εξαγνισμό της καρδιάς, δίνεται η εντολή: «Αφαιρέσατε τα ιμάτια τα ρυπαρά», και προφέρονται τα ενθαρρυντικά λόγια: «Ιδού, αφήρεσα από σου την ανομίαν σου και θέλω σε ενδύσει ιμάτια λαμπρά.» (Ζαχ. 3:4). Ο άσπιλος χιτώνας της δικαιοσύνης του Χριστού τοποθετείται επάνω στα δοκιμαζόμενα, πειραζόμενα, πιστά τέκνα του Θεού. Το καταφρονημένο υπόλοιπο ντύνεται με ένδοξα ιμάτια που δεν πρόκειται ποτέ να μολυνθούν από τη διαφθορά του κόσμου. Τα ονόματά τους έχουν διατηρηθεί στο βιβλίο της ζωής του Αρνίου, καταχωρημένα με τους πιστούς όλων των αιώνων. Αντιστάθηκαν στις πανουργίες του απατεώνα. Δεν απέσυραν την αφοσίωσή τους εξαιτίας των βρυχηθμών του δράκοντα. Τώρα πια είναι αιώνια εξασφαλισμένοι από τα τεχνάσματα του πειραστή. Οι αμαρτίες τους μεταφέρονται στον επινοητή της αμαρτίας. Μια «μίτρα καθαρά» τοποθετείται στο κεφάλι τους.

Ενώ ο Σατανάς προβάλει τις κατηγορίες του, αόρατοι άγγελοι πηγαινοέρχονται τοποθετώντας στους πιστούς τη σφραγίδα του ζώντος Θεού. Αυτοί είναι που στέκονται στο όρος Σιών μαζί με το Αρνίο, έχοντας το όνομα του Πατέρα γραμμένο στα μέτωπά τους. Ψάλλουν την καινούρια ωδή μπροστά στο θρόνο, την ωδή εκείνη που κανείς δεν έχει μάθει εκτός από τις εκατόν σαράντα τέσσερες χιλιάδες που έχουν εξαγορασθεί από τη γη.

> «Ούτοι είναι οι ακολουθούντες το Αρνίον όπου αν υπάγη, ούτοι ηγοράσθησαν από των ανθρώπων, απαρχή εις τον Θεόν και εις το Αρνίον. Και εν τω στόματι αυτών δεν ευρέθη δόλος, διότι είναι άμωμοι ενώπιον του θρόνου του Θεού.» (Αποκ. 14: 4,5).

Τώρα τα λόγια του Αγγέλου βρίσκουν την ολοκληρωτική εκπλήρωσή τους: «Άκουε τώρα, Ιησού, ο ιερεύς ο μέγας, συ και οι εταίροι σου οι καθήμενοι ενώπιόν σου, επειδή αυτοί είναι άνθρωποι θαυμάσιοι, διότι ιδού, Εγώ θέλω φέρει έξω τον δούλον Μου, τον Βλαστόν.» (Ζαχ. 3:8). Ο Χριστός αποκαλύπτεται ως Λυτρωτής και Ελευθερωτής του λαού Του. Τώρα πραγματικά είναι το υπόλοιπο, οι «άνθρωποι θαυμάσιοι», καθώς τα δάκρυα

και η ταπείνωσή της οδοιπορίας τους παραχωρούν τη θέση τους στη χαρά και στην τιμή, στην παρουσία του Θεού και του Αρνίου.

«Εν εκείνη τη ημέρα ο κλάδος του Κυρίου θέλει είσθαι ωραίος και ένδοξος, και ο καρπός της γης εξαίρετος και ευφρόσυνος εις τους διασωθέντας εκ του Ισραήλ. Και ο υπόλοιπος εν Σιών, και ο εναπολειφθείς εν Ιερουσαλήμ, θέλει ονομασθεί άγιος, πάντες οι γεγραμμένοι μεταξύ των ζώντων εν Ιερουσαλήμ.» (Ησ. 4:2,3).

«ΟΥΧΙ ΔΙΑ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΟΥΔΕ ΔΙΑ ΙΣΧΥΟΣ»

Αμέσως μετά το όραμα που είδε ο Ζαχαρίας για τον Ιησού και τον Άγγελο, ο προφήτης δέχθηκε ένα μήνυμα που αφορούσε το έργο του Ζοροβάβελ. Λέει ο Ζαχαρίας:

«Και επέστρεψεν ο Άγγελος ο λαλών μετ'εμού, και με εξήγειρεν, ως άνθρωπον εξεγειρόμενον από του ύπνου αυτού, και είπε προς εμέ, Τι βλέπεις συ; Και είπα, Εθεώρησα, και ιδού λυχνία όλη χρυσή, και δοχείον επί της κορυφής αυτής, και οι επτά λύχνοι αυτής επ'αυτής, και επτά σωλήνες εις τους λύχνους τους εκ δεξιών του δοχείου, και μία εξ αριστερών αυτής.

Και απεκρίθην και είπα προς τον άγγελον τον λαλούντα μετ' εμού, λέγων, Τί είναι ταύτα, κύριέ μου; Και απεκρίθη ο άγγελος ο λαλών μετ'εμού και είπε προς εμέ, Δεν γνωρίζεις τί είναι ταύτα; Και είπα, Ουχί, κύριέ μου. Και απεκριθη και είπε προς εμέ, λέγων, Ούτος είναι ο λόγος του Κυρίου προς τον Ζοροβάβελ, λέγων, Ουχί διά δυνάμεως, ουδέ διά ισχύος, αλλά διά του Πνεύματός Μου, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.»

«Τότε απεκρίθην και είπα προς αυτόν, Τί είναι αι δύο αύται ελαίαι επί τα δεξιά της λυχνίας και επί τα αριστερά αυτής; Και απεκρίθην εκ δευτέρου, και είπα προς αυτόν, Τί είναι οι δύο κλάδοι των ελαιών, οίτινες διά των δύο χρυσών σωλήνων εκκενώνουσιν εξ εαυτών το έλαιον εις την χρυσήν λυχνίαν; Και είπε προς εμέ, λέγων, Δεν γνωρίζεις τί είναι ταύτα; Και είπα, Ουχί, κύριέ μου. Τότε είπεν, Ούτοι είναι οι δύο κεχρισμένοι, οι παριστάμενοι πλησίον του Κυρίου πάσης της γης.» (Ζαχ. 4:1-6,11-14).

Στο όραμα αυτό τα δύο ελαιόδενδρα που έστεκαν μπροστά στο Θεό, παρουσιάζονται να κενώνουν, περνώντας από χρυσούς σωλήνες, το χρυσό λάδι από αυτές στο δοχείο που βρισκό-

ταν στην κορυφή της λυχνίας. Από αυτά τροφοδοτούνται οι λύχνοι του αγιαστηρίου για να μπορούν να δίνουν ένα ζωηρό, συνεχές φως. Έτσι, από τους κεχρισμένους που στέκονταν στην παρουσία του Θεού, η πληρότητα του θεϊκού φωτός, της αγάπης και της δύναμης μεταδίδεται στο λαό Του, ώστε να μπορούν μετά αυτοί να μεταδίδουν στους άλλους το φως, τη χαρά και την αναψυχή. Όσοι πλουτίζονται με αυτό τον τρόπο, οφείλουν να πλουτίσουν άλλους με το θησαυρό της αγάπης του Θεού.

Για την ανοικοδόμηση του οίκου του Κυρίου, ο Ζοροβάβελ είχε εργασθεί αντιμετωπίζοντας πολλαπλές δυσκολίες. Από την αρχή ο εχθρικός λαός «παρέλυε τας χείρας του λαού του Ιούδα, και ετάραττεν αυτούς εν τη οικοδομή», «και έπαυσαν αυτούς εν βία και μετά δυνάμεως». Ο Κύριος όμως είχε επέμβει βοηθώντας τους οικοδομούντες, και τώρα απευθυνόταν με τον προφήτη Του στο Ζοροβάβελ λέγοντας: «Τίς είσαι συ, το όρος το μέγα, έμπροσθεν του Ζοροβάβελ; πεδιάς. Και θέλει εκφέρει τον ακρογωνιαίον λίθον εν αλαλαγμώ, Χάρις, χάρις εις αυτόν!» (Έσδρ. 4:4,23, Ζαχ. 4:7).

Καθ'όλη την ιστορία του λαού του Θεού, πελώρια βουνά από δυσκολίες, φαινομενικά ανυπέρβλητες, έχουν ισοπεδωθεί μπροστά σ'εκείνους που προσπαθούν να εκπληρώσουν το σκοπό του Θεού. Τέτοια εμπόδια τα επιτρέπει ο Κύριος για τη δοκιμασία της πίστης. Όταν βρεθούμε αποκλεισμένοι από παντού, τότε είναι καιρός παρά ποτέ άλλοτε να εμπιστευθούμε στο Θεό και στη δύναμη του Πνεύματός Του. Η εξάσκηση της ζωτικής πίστης σημαίνει την αύξηση της πνευματικής δύναμης και την ανάπτυξη μιας ακλόνητης εμπιστοσύνης. Με αυτό τον τρόπο γίνεται η ψυχή μια νικητήρια δύναμη. Εκεί όπου αποκτάται πίστη, τα παρεμβαλλόμενα από το Σατανά εμπόδια στο δρόμο του Χριστιανού εμφανίζονται επειδή οι δυνάμεις του ουρανού έρχονται σε βοήθειά του. «Δεν θέλει εί- σθαι ουδέν αδύνατον εις εσάς.» (Ματθ. 17:20).

Για τον κόσμο κάθε αρχή γίνεται με επιδεικτικότητα και καυχησιολογία. Για το Θεό, η «ημέρα των μικρών πραγμάτων» (Ζαχ. 4:10) λογίζεται η αρχή του ένδοξου θριάμβου της αλήθειας και της δικαιοσύνης. Μερικές φορές εκπαιδεύει τους εργάτες Του παρουσιάζοντάς τους απογοήτευση και φαινομενική αποτυχία. Σκοπός Του είναι να τους μάθει να υπερνικούν τις δυσκολίες.

Συχνά οι άνθρωποι βρίσκονται στον πειρασμό να υποχωρήσουν μπροστά στις δυσκολίες και στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν. Αν όμως διατηρήσουν από την αρχή την εμπιστοσύνη τους

σταθερή μέχρι το τέλος, ο Θεός θα ξεκαθαρίσει το δρόμο τους. Την επιτυχία θα τη βρουν όταν αγωνίζονται ενάντια στις δυσκολίες. Μπροστά στο ατρόμητο πνεύμα και στην ακλόνητη πίστη - όπως του Ζοροβάβελ - βουνά ολόκληρα από δυσκολίες θα ισοπεδωθούν. Και εκείνος του οποίου «αι χείρες . . . έθεσαν το θεμέλιον . . . αι χείρες αυτού θέλουσι τελειώσει αυτό.» «Θέλει εκφέρει τον ακρογωνιαίον λίθον εν αλαλαγμώ, Χάρις, χάρις εις αυτόν.» (Ζαχ. 4:9,7).

Η ανθρώπινη ισχύ και δύναμη δεν ίδρυσαν την εκκλησία του Θεού, ούτε και μπορούν να την καταστρέψουν. Η εκκλησία δε θεμελιώθηκε επάνω στην πέτρα της ανθρώπινης δύναμης, αλλά επάνω στο Βράχο των Αιώνων - τον Ιησού Χριστό, «και πύλαι άδου δεν θέλουσιν ισχύσει κατ'αυτής». (Ματθ. 16:18). Η παρουσία του Θεού προσδίδει σταθερότητα στο έργο Του. Μας δίνεται η συμβουλή: «Μη πεποίθατε επί άρχοντας, επί υιόν ανθρώπου, εκ του οποίου δεν είναι σωτηρία.» «Εν ησυχία και πεποιθήσει θέλει είσθαι η δύναμίς σας.» Το ένδοξο έργο του Θεού, θεμελιωμένο επάνω σε αιώνιες αρχές δικαιοσύνης, δε θα περιέλθει ποτέ στην αφάνεια. Θα προχωρεί από δύναμη σε δύναμη. «Ουχί διά δυνάμεως, ουδέ διά ισχύος, αλλά διά του Πνεύματός Μου, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» Η υπόσχεση: «Αι χείρες του Ζοροβάβελ έθεσαν το θεμέλιον του οίκου τούτου και αι χείρες αυτού θέλουσι τελειώσει αυτόν» εκπληρώθηκε στην κυριολεξία. (Ψαλμ. 146:3, Ησ. 30:15, Ζαχ. 4:6,9).

> «Και οι πρεσβύτεροι των Ιουδαίων ωκοδόμουν, και ευωδούντο, κατά την προφητείαν Αγγαίου του προφήτου, και Ζαχαρίου υιού του Ιδδώ. Και ωκοδόμησαν, και ετελείωσαν, κατά την προσταγήν του Θεού του Ισραήλ, και κατά την προσταγήν του Κύρου, και Δαρείου, και Αρταξέρξου βασιλέως της Περσίας. Και συνετελέσθη ο οίκος ούτος την τρίτην ημέραν του μηνός Αδάρ, εν τω έκτω έτει της βασιλείας Δαρείου του βασιλέως,» (Έσδρ. 6:14,15).

Λίγο αργότερα έγειναν τα εγκαίνια του αναστηλωμένου ναού.

> «Εγκαινίασαν εν ευφροσύνη οι υιοί Ισραήλ, οι ιερείς και οι Λευίται, και οι λοιποί εκ των υιών της αιχμαλωσίας, τον οίκον τούτον του Θεού.» «Και έκαμον το πάσχα οι υιοί της αιχμαλωσίας τη δεκάτη τετάρτη του πρώτου μηνός.» (Έσδρ. 6:16,19).

Ο δεύτερος αυτός ναός δεν έφθανε σε μεγαλοπρέπεια τον πρώτο, ούτε καθαγιάσθηκε με τα ορατά εκείνα τεκμήρια της θεϊκής παρουσίας που είχαν αποδοθεί στον πρώτο ναό. Δε μεσολά-

βησε καμιά ένδειξη υπερφυσικής δύναμης για να χαρακτηρίσει την καθιέρωσή του. Κανένα σύννεφο δόξας δεν παρουσιάσθηκε για να γεμίσει το νεόκτιστο αγιαστήριο. Καμιά φωτιά δεν έπεσε από τον ουρανό για να καταναλώσει το θύμα επάνω στο βωμό του. Η δόξα του Θεού δεν υπήρχε πια μεταξύ των χερουβείμ μέσα στα άγια των αγίων. Η κιβωτός, το ιλαστήριο και οι πλάκες του μαρτυρίου δε βρίσκονταν εκεί. Κανένα ουρανόσταλτο σημείο δεν καθιστούσε γνωστό το θέλημα του Κυρίου στον ιερέα που το αναζητούσε.

Παρόλα αυτά ήταν το κτίριο για το οποίο ο Κύριος είχε δηλώσει με τον προφήτη Αγγαίο:

> «Η δόξα του εσχάτου τούτου οίκου θέλει είσθαι μεγαλυτέρα της του πρώτου.» «Θέλω σείσει πάντα τα έθνη, και θέλει ελθεί ο Εκλεκτός πάντων των εθνών, και θέλω εμπλήσει τον οίκον τούτον δόξης, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» (Αγγ. 2:9,7).

Για αιώνες προσπάθησαν οι πολυμαθείς άνθρωποι του κόσμου να καταλάβουν πώς η υπόσχεση που έδωσε ο Θεός στον Αγγαίο εκπληρώθηκε. Και όμως στην παρουσία του Ιησού του Ναζωραίου του «Εκλεκτού πάντων των εθνών», ο οποίος αγίασε με την προσωπική Του εμφάνιση τους χώρους του ναού, πολλοί αρνούνται επίμονα να αποδώσουν ιδιαίτερη σημασία. Η περηφάνια και η απιστία τύφλωσαν το νου τους προς τη σημασία των προφητικών αυτών λόγων.

Ο δεύτερος ναός είχε τιμηθεί όχι με το σύννεφο της παρουσίας του Κυρίου, αλλά με την ίδια την παρουσία Εκείνου «εν τω οποίω κατοικεί παν το πλήρωμα της θεότητος σωματικώς». (Κολ. 2:9, Α΄ Τιμ. 3:16). Το γεγονός ότι ο δεύτερος ναός τιμήθηκε με την προσωπική παρουσία του Χριστού, αυτό τον κάνει να υπερτερεί σε δόξα από τον πρώτο. Ο «Εκλεκτός πάντων των εθνών» είχε πράγματι έρθει στο ναό Του, όταν ο Ναζωραίος δίδασκε και θεράπευε στις αυλές του.

ΣΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΣΘΗΡ

Με την εύνοια που τους έδειξε ο Κύρος, πενήντα περίπου χιλιάδες από τους αιχμαλωτισθέντες είχαν επωφεληθεί από το διάταγμα που επέτρεπε την επιστροφή τους. Αυτοί όμως συγκρινόμενοι με τις εκατοντάδες χιλιάδες που είχαν διασκορπισθεί σε όλες τις επαρχίες της Μηδοπερσίας, αποτελούσαν μια μικρή μόνο μειονότητα. Η μεγάλη πλειοψηφία των Ισραηλιτών είχαν προτιμήσει να παραμείνουν στη χώρα της εξορίας τους παρά να υποστούν τις κακουχίες του ταξιδιού της επιστροφής και του επαναπατρισμού στα ρημαγμένα σπίτια και στις πόλεις τους.

Είκοσι και περισσότερα χρόνια είχαν περάσει όταν ένα δεύτερο διάταγμα - το ίδιο ευνοϊκό όπως και το πρώτο - εξέδωσε ο τότε κυβερνήτης Δαρείος Υστάσπης. Με αυτό ο Θεός σπλαχνικά παρουσίαζε μια νέα ευκαιρία στους Ιουδαίους της μηδοπερσικής αυτοκρατορίας για να επιστρέψουν στη χώρα των πατέρων τους.

Ο Κύριος προείδε τους χαλεπούς καιρούς που θα ακολουθούσαν στο διάστημα της βασιλείας του Ξέρξη - του Ασσουήρη όπως αναφέρεται στο βιβλίο της Εσθήρ - και όχι μόνο επέφερε την αλλαγή των αισθημάτων στις καρδιές των ανθρώπων της εξουσίας, αλλά ενέπνευσε επίσης το Ζαχαρία να εκλιπαρήσει τους εξορίστους να επιστρέψουν.

«Ω! ω! φεύγετε από της γης του βορρά», ήταν το μήνυμα που δόθηκε στις διασπαρμένες φυλές του Ισραήλ, που είχαν εγκατασταθεί σε πολλές χώρες, μακριά από την πατρίδα τους.

> «Σας διεσκόρπισα προς τους τέσσαρας ανέμους του ουρανού, λέγει Κύριος. Ω! διασώθητι, Σιών, η κατοικούσα μετά της θυγατρός της Βαβυλώνος. Διότι ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Μετά την δόξαν με απέστειλε προς τα έθνη, τα οποία σας ελεηλάτησαν, διότι όστις εγγίζει εσάς, εγγίζει την

κόρην του οφθαλμού Αυτού. Διότι, ιδού, Εγώ θέλω σείσει την χείρα Μου επ'αυτά, και θέλουσιν είσθαι λάφυρον εις τους δουλεύοντας αυτά, και θέλετε γνωρίσει ότι ο Κύριος των δυνάμεων με απέστειλε.» (Ζαχ. 2:6-9).

Ο σκοπός του Κυρίου εξακολουθούσε να παραμένει αυτός που ήταν απ'αρχής, να είναι δηλαδή ο λαός Του ο έπαινος της γης, για τη δόξα του ονόματός Του. Στο διάστημα της μακρόχρονης εξορίας τους ο Θεός είχε προσφέρει πολλές ευκαιρίες για να επιστρέψουν στην προς Αυτόν αφοσίωσή τους. Μερικοί προτίμησαν να ακούσουν και να μάθουν. Μερικοί βρήκαν τη σωτηρία μέσα στη θλίψη. Πολλοί από αυτούς επρόκειτο να αποτελέσουν το υπόλοιπο που θα επέστρεφε. Η Θεοπνευστία τούς είχε παρομοιάσει με τον «υψηλότερον κλάδον της υψηλοτέρας κέδρου» που επρόκειτο να φυτευθεί «επί όρους υψηλού και εξόχου, επί του υψηλού όρους του Ισραήλ». (Ιεζ. 17:22,23).

Ήταν εκείνοι, «όσων το πνεύμα διήγειρεν ο Θεός» (Έσδρ. 1:5), που είχαν επιστρέψει με βάση το διάταγμα του Κύρου. Ο Θεός όμως δε σταμάτησε να εκλιπαρεί αυτούς που εθελοντικά παρέμειναν στη χώρα της εξορίας τους, και με διάφορα μέσα τους έδωσε τη δυνατότητα να επιστρέψουν. Αλλά η πλειονότητα εκείνων που αστόχησαν να ανταποκριθούν στο διάταγμα του Κύρου, έμειναν αδιάφοροι στις επακόλουθες εκκλήσεις. Ακόμη, και όταν ο Ζαχαρίας τους ειδοποίησε να φύγουν από τη Βαβυλώνα χωρίς άλλη αναβολή, αυτοί κώφευσαν στην πρόσκληση.

Στο μεταξύ, οι συνθήκες στη μηδοπερσική αυτοκρατορία υφίσταντο ραγδαία μεταβολή. Το Δαρείο Υστάσπη, η βασιλεία του οποίου είχε δειχθεί εξαιρετικά ευμενής για τους Ιουδαίους, τον διαδέχθηκε ο Ξέρξης ο Μεγάλος. Ήταν στο διάστημα της ηγεμονίας του που όσοι Ιουδαίοι δεν έδωσαν προσοχή στην είδηση να φύγουν, βρέθηκαν υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουν μια τρομερή κρίση. Αφού αρνήθηκαν να επωφεληθούν από τον τρόπο διαφυγής που είχε προμηθεύσει ο Θεός, έρχονταν τώρα πρόσωπο προς πρόσωπο αντιμέτωποι με το θάνατο.

Μεταχειριζόμενος τον Αμάν τον Αγαγίτη, έναν ασυνείδητο υψηλής περιωπής πολιτικό της μηδοπερσικής εξουσίας, ο Σατανάς εργαζόταν την εποχή αυτή στο να ανατρέψει τις προθέσεις του Θεού. Ο Αμάν έτρεφε θανάσιμο μίσος εναντίον ενός Ιουδαίου, του Μαροδοχαίου. Ο Μαροδοχαίος δεν είχε κάνει κανένα κακό στον Αμάν, αλλά απλώς είχε αρνηθεί να τον τιμήσει προσκυνώντας τον. Θεωρώντας ανάξιο λόγου «να βάλη χείρα επί

μόνον τον Μαροδοχαίον», ο Αμάν σχεδίασε «να αφανίση πάντας τους Ιουδαίους τους εν παντί τω βασιλείω του Ασουήρου, τον λαόν του Μαροδοχαίου.» (Εσθήρ 3:6).

Εξαπατημένος από τον Αμάν, ο Ξέρξης παρασύρθηκε να εκδώσει ένα διάταγμα, το οποίο εντέλλετο τη σφαγή όλων των Ιουδαίων «των διεσπαρμένων και διακεχωρισμένων μεταξύ των λαών κατά πάσας τας επαρχίας» του μηδοπερσικού βασιλείου. (Εσθήρ 3:8). Μια ιδιαίτερη ημερομηνία είχε ορισθεί κατά την οποία οι Ιουδαίοι επρόκειτο να εξολοθρευθούν και οι περιουσίες τους να κατασχεθούν. Ο βασιλιάς δεν μπορούσε να φαντασθεί τα μακρόχρονα αποτελέσματα που θα είχε η εκτέλεση του διατάγματος αυτού. Ο ίδιος ο Σατανάς, ο αόρατος υποκινητής του σχεδίου, επιδίωκε να σηκώσει από τη γη εκείνους που διατηρούσαν τη γνώση του αληθινού Θεού.

> «Κατά πάσαν την επαρχίαν, όπου έφθασεν η προσταγή του βασιλέως και το διάταγμα αυτού, ήτο μέγα πένθος μεταξύ των Ιουδαίων, και νηστεία, και θρήνος, και ολολυγμός. Πολλοί εκοίτοντο με σάκκον και σποδόν.» (Έσθήρ 4:3).

Το διάταγμα των Μήδων και Περσών ήταν αδύνατο να ακυρωθεί. Όπως έδειχναν τα πράγματα, ελπίδα δεν υπήρχε καμιά. Όλοι οι Ισραηλίτες ήταν καταδικασμένοι στον αφανισμό.

Οι σκευωρίες όμως του εχθρού ματαιώθηκαν από μια Δύναμη η οποία βασιλεύει ανάμεσα στους ανθρώπους. Με την πρόνοια του Θεού, η Εσθήρ, μια Ιουδαία που είχε το φόβο του Υψίστου, είχε γίνει βασίλισσα του μηδοπερσικού βασιλείου. Ο Μαροδοχαίος ήταν στενός συγγενής της. Στον έσχατο αυτό κίνδυνο αποφάσισαν να κάνουν έκκληση στον Ξέρξη για το καλό του λαού τους. Η Εσθήρ αποτόλμησε να εμφανισθεί μπροστά του ως μεσολαβήτρια. Ο Μαροδοχαίος της είπε: «Τίς εξεύρει, αν συ δεν ήλθες εις την βασιλείαν διά τοιούτον καιρόν οποίος ούτος;» (Εσθήρ 4:14).

Η κρίση που αντιμετώπιζε η Εσθήρ, απαιτούσε άμεση και σοβαρή δράση. Τόσο εκείνη όσο και ο Μαροδοχαίος αναγνώριζαν ότι αν ο Θεός δεν επενέβαινε για λογαριασμό τους, οι δικές τους προσπάθειες θα ήταν μάταιες. Γι'αυτό η Εσθήρ διέθεσε καιρό για να επικοινωνήσει με το Θεό, την πηγή της δύναμής της. Συμβούλεψε το Μαροδοχαίο:

> «Ύπαγε, σύναξον πάντας του Ιουδαίους, τους ευρισκομένους εν Σούσαις, και νηστεύσατε υπέρ εμού, και μη φάγητε και μη πίητε τρεις ημέρας, νύκτα και ημέραν. Και εγώ και αι θεράπαιναι μου θέλομεν νηστεύσει ομοίως. Και ούτω θέλω ει-

σέλθει προς τον βασιλέα, το οποίον δεν είναι κατά τον νόμον, και αν απολεσθώ, ας απολεσθώ.» (Εσθήρ 4:16).

Τα γεγονότα που ακολούθησαν με γοργή αλληλοδιαδοχή - η παρουσίαση της Εσθήρ στο βασιλιά, η καταπληκτική εύνοια που της δείχθηκε, τα συμπόσια του βασιλιά και της βασίλισσας με μοναδικό συνδαιτυμόνα τον Αμάν, ο ταραγμένος ύπνος του βασιλιά, η τιμή που αποδόθηκε δημόσια στο Μαροδοχαίο και η ταπείνωση και πτώση του Αμάν με την ανακάλυψη της αισχρής μηχανορραφίας του - όλα αυτά αποτελούν μέρος μιας γνωστής ιστορίας.

Ο Θεός εργάσθηκε θαυμάσια για τον μεταμελούμενο λαό Του, και ένα αντίθετο διάταγμα που εξέδωσε ο βασιλιάς και που επέτρεπε στους Ιουδαίους να υπερασπισθούν τη ζωή τους, διακοινώθηκε με μεγάλη ταχύτητα σε κάθε μέρος του βασιλείου από έφιππους ταχυδρόμους οι οποίοι έφυγαν «σπεύδοντες και κατεπειγόμενοι από της προσταγής του βασιλέως». «Και εν πάση επαρχία, και εν πάση πόλει, όπου ήλθε του βασιλέως το πρόσταγμα και η διαταγή, έγεινεν εις τους Ιουδαίους χαρά και αγαλίασις, ευωχία και ημέρα αγαθή. Πολλοί εκ των λαών της γης έγειναν Ιουδαίοι, διότι ο φόβος των Ιουδαίων επέπεσεν επ'αυτούς.» (Εσθήρ 8:14-17).

Την καθορισμένη για τον αφανισμό τους ημέρα «συνήχθησαν οι Ιουδαίοι εν ταις πόλεσιν αυτών, κατά πάσας τας επαρχίας του βασιλέως Ασσουήρου, διά να επιβάλωσι χείρα εις τους ζητούντας το κακόν αυτών. Και ουδείς ηδυνήθη να αντισταθή εις αυτούς, διότι ο φόβος αυτών επέπεσεν επί πάντας τους λαούς». Άγγελοι που υπερέχουν σε δύναμη είχαν ενταλθεί από το Θεό να προστατεύσουν τα παιδιά Του και «εστάθησαν υπέρ της ζωής αυτών». (Εσθήρ 9:2,16).

Στο Μαροδοχαίο προσφέρθηκε η τιμητική θέση που κατείχε προηγουμένως ο Αμάν. «Εστάθη δεύτερος μετά τον βασιλέα Ασσουήρην, και μέγας μεταξύ των Ιουδαίων, και αγαπώμενος υπό του πλήθους των αδελφών αυτού.» (Εσθήρ 10:3). Και προσπάθησε να προάγει την ευημερία του Ισραήλ. Έτσι λοιπόν ο Θεός έφερε και ακόμη μια φορά το λαό Του στην εύνοια της μηδοπερσικής αυλής, καθιστώντας εφικτή την πραγματοποίηση του σκοπού Του να τους αποκαταστήσει στη δική τους χώρα. Δεν ήταν όμως παρά αρκετά χρόνια αργότερα, στον έβδομο χρόνο της βασιλείας του Αρταξέρξη Α΄, διαδόχου του Ξέρξη του Μεγά-

λου, που ένας σημαντικός αριθμός επέστρεψε στην Ιερουσαλήμ κάτω από την καθοδήγηση του Έσδρα.

Οι τρομερές πείρες που πέρασε ο λαός του Θεού στις ημέρες της Εσθήρ, δεν ήταν αποκλειστικές για εκείνη την εποχή. Ο Αποκαλυπτής, βλέποντας μακριά μέχρι το τέλος του κόσμου, δήλωσε:

> «Ωργίσθη ο δράκων κατά της γυναικός, και υπήγε να κάμη πόλεμον με τους λοιπούς του σπέρματος αυτής, τους φυλάττοντας τας εντολάς του Θεού και έχοντας την μαρτυρίαν του Ιησού Χριστού.» (Αποκ. 12:17).

Μερικοί από αυτούς που ζουν σήμερα στη γη, θα δουν την εκπλήρωση των λόγων αυτών. Το ίδιο εκείνο πνεύμα που στους περασμένους αιώνες οδήγησε τους ανθρώπους να καταδιώξουν την πραγματική εκκλησία, θα οδηγήσει μελλοντικά στην πειθώ μιας παρόμοιας τακτικής έναντι εκείνων οι οποίοι διατηρούν την αφοσίωση τους στο Θεό. Και τώρα ακόμη καταβάλλονται προσπάθειες γι'αυτή τη μεγάλη διαμάχη.

Το διάταγμα που θα εκδοθεί εναντίον του λαού του Θεού των εσχάτων ημερών, θα μοιάζει πολύ με εκείνο που εξέδωσε ο Ασσουήρης εναντίον των Ιουδαίων. Σήμερα οι εχθροί της πραγματικής εκκλησίας βλέπουν στη μικρή ομάδα που τηρεί το Σάββατο της τετάρτης εντολής, ένα Μαροδοχαίο στην πύλη. Ο αποδιδόμενος από το λαό του Θεού σεβασμός προς το νόμο Του, αποτελεί μια συνεχή επίπληξη γι'αυτούς που έχουν αποβάλει το φόβο του Κυρίου και ποδοπατούν το Σάββατό Του.

Ο Σατανάς θα προκαλέσει αγανάκτηση εναντίον της μειονότητας που αρνείται να παραδεχθεί τις κοινές συνήθειες και παραδόσεις. Άνθρωποι σε περίοπτες θέσεις και με επιρροή θα συνεργάζονται με ανόμους και αχρείους για να βλάψουν το λαό του Θεού. Πλούτη, ευφυία, μόρφωση θα συνενωθούν για να τους αποδώσουν καταφρόνηση. Ηγέτες διώκτες, ιεροκήρυκες και μέλη εκκλησιών θα συνωμοτήσουν εναντίον τους. Με τη φωνή ή με την πένα, με απειλές και χλευασμούς θα προσπαθήσουν να ανατρέψουν την πίστη τους. Με ανακριβείς και εξοργιστικές περιγραφές οι άνθρωποι θα εξάψουν τα λαϊκά πάθη. Μη έχοντας να προβάλουν στους υποστηρικτές της Βίβλου το «ούτω λέγει ο Κύριος», θα καταφύγουν σε καταδυναστευτικά μέσα για να καλύψουν το κενό.

Προκειμένου να εξασφαλίσουν τη λαϊκή εύνοια και υποστήριξη, οι νομοθέτες θα υποχωρήσουν στην απαίτηση των νόμων της επιβολής της Κυριακής. Εκείνοι όμως που φοβούνται το Θεό, δεν

μπορούν να παραδεχθούν ένα νομοθέτημα το οποίο παραβιάζει μια εντολή του Δεκαλόγου. Στο πεδίο αυτό της μάχης πρόκειται να διεξαχθεί ο τελειωτικός μεγάλος αγώνας μεταξύ της αλήθειας και της πλάνης. Σήμερα, όπως στις ημέρες της Εσθήρ και του Μαροδοχαίου, ο Κύριος θα υπερασπισθεί την αλήθειά Του και το λαό Του.

ΕΣΔΡΑΣ, Ο ΙΕΡΕΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Εβδομήντα περίπου χρόνια μετά την επιστροφή του πρώτου ομίλου κάτω από την καθοδήγηση του Ζοροβάβελ και του Ιησού, ο Αρταξέρξης ο Μακρόχειρας ανέβηκε στο θρόνο της Μηδοπερσίας. Το όνομα αυτού του βασιλιά συνδέεται με την Ιερή Ιστορία με μια σειρά σημαντικών γεγονότων θείας πρόνοιας. Στο διάστημα της βασιλείας του έζησαν και εργάσθηκαν ο Έσδρας και ο Νεεμίας. Αυτός είναι που το 457 π.Χ. εξέδωσε το τρίτο και τελευταίο διάταγμα για την ανοικοδόμηση της Ιερουσαλήμ.

Η βασιλεία του είδε την επιστροφή μιας ομάδας Ιουδαίων κάτω από την κηδεμονία του Έσδρα, την αποπεράτωση του τείχους της Ιερουσαλήμ από το Νεεμία και τους συντρόφους του, την αναδιοργάνωση της λειτουργίας του αγιαστηρίου και τις μεγάλες θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις που επέφεραν ο Έσδρας και ο Νεεμίας. Στο διάστημα της μακράς βασιλείας του συχνά έδειξε εύνοια στο λαό του Θεού και στους έμπιστους και πολυάριθμους Ιουδαίους φίλους του. Στον Έσδρα και στο Νεεμία αναγνώρισε ανθρώπους ταγμένους από το Θεό για την ανάληψη ενός ιδιαίτερου έργου.

Η εμπειρία του Έσδρα όταν ζούσε μεταξύ των Ιουδαίων που είχαν μείνει στη Βαβυλώνα, ήταν τόσο πρωτοφανής, που τράβηξε την προσοχή του βασιλιά Αρταξέρξη, με τον οποίο συζητούσε ελεύθερα για τη δύναμη του Θεού του ουρανού και για τη θεϊκή πρόθεση να επαναφέρει τους Ιουδαίους στα Ιεροσόλυμα.

Γόνος των γιων του Ααρών, ο Έσδρας είχε εκπαιδευθεί για την ιεροσύνη, και επιπλέον είχε αποκτήσει γνώση για τα γραπτά των μάγων, των αστρολόγων και των σοφών του μηδοπερσικού βασιλείου. Δεν έμενε όμως ικανοποιημένος από την πνευματική του κατάσταση. Λαχταρούσε να εναρμονισθεί εντελώς με το Θεό. Ποθούσε τη σοφία για να εκτελέσει το θεϊκό θέλημα. Γι'αυτό «είχεν ετοιμάσει την καρδίαν αυτού εις το να εκζητή τον νόμον του

Κυρίου, και να εκτελή». (Έσδρ. 7:10). Αυτό τον οδήγησε να επιδοθεί επιμελώς στη μελέτη της ιστορίας του λαού του Θεού, όπως ήταν καταχωρημένη στα γραπτά των προφητών και των βασιλέων. Ερεύνησε τα ιστορικά και ποιητικά βιβλία της Γραφής για να μάθει γιατί είχε ο Κύριος επιτρέψει να καταστραφεί η Ιερουσαλήμ και να φερθεί ο λαός Του αιχμάλωτος σε μια ειδωλολατρική χώρα.

Ο Έσδρας έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στις εμπειρίες του Ισραήλ αφότου η υπόσχεση είχε δοθεί στον Αβραάμ. Μελέτησε τη διαπαιδαγώγηση που είχε δοθεί στο όρος Σινά και στη μακρόχρονη περίοδο των περιπλανήσεων στην έρημο. Ενώ μάθαινε διαρκώς περισσότερα πράγματα για τη στάση του Θεού απέναντι στο λαό Του και κατανόησε την ιερότητα του νόμου που είδε δοθεί στο Σινά, η καρδιά του Έσδρα έπαλλε. Αισθάνθηκε να περνά από μια νέα προσεκτική ανάνηψη, και αποφάσισε να γνωρίσει βαθιά τα κατάστιχα της ιερής ιστορίας με σκοπό να αποκτήσει τη γνώση αυτή για την ευλογία και το φως του λαού του.

Ο Έσδρας προσπάθησε να προετοιμάσει την καρδιά του για το έργο που πίστευε ότι έμελλε να κάνει. Εξεζήτησε με επιμονή το Θεό για να μπορέσει να γίνει ένας συνετός δάσκαλος του Ισραήλ. Ενώ μάθαινε να παραχωρεί τη σκέψη και το θέλημά του στο θεϊκό έλεγχο, εισχώρησαν στη ζωή του οι αρχές της πραγματικής αγιοσύνης, η οποία στα μετέπειτα χρόνια άσκησε διαπλαστική επιρροή όχι μόνο στους νέους που ζητούσαν την καθοδήγησή του, αλλά και σε όλους τους άλλους που έρχονταν σε επαφή μαζί του.

Ο Θεός έκλεξε τον Έσδρα να είναι όργανο για το καλό του Ισραήλ, ώστε να μπορέσει να αποτίσει τιμή στην ιεροσύνη, η δόξα της οποίας είχε εκλείψει κατά μέγα βαθμό στο διάστημα της αιχμαλωσίας. Ο Έσδρας εξελίχθηκε σε άτομο καταπληκτικής μάθησης και έγινε «γραμματεύς έμπειρος εις τον νόμον του Μωυσέως». (Έσδρ. 7:6). Τα προσόντα αυτά τον κατέστησαν διαπρεπή άνδρα στο μηδοπερσικό βασίλειο.

Ο Έσδρας έγινε το φερέφωνο του Θεού, εκπαιδεύοντας τους γύρω του σε σχέση με τις αρχές που διέπουν τον ουρανό. Κατά τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του, είτε κοντά στην αυλή του βασιλείου της Μηδοπερσίας, είτε στα Ιεροσόλυμα, το κύριο έργο του ήταν αυτό του δασκάλου. Ενώ μετέδιδε στους άλλους τις αλήθειες που είχε μάθει, αύξανε η ικανότητά του για εργασία. Έγινε ευλα-

βής και ζηλωτής. Ήταν του Θεού η μαρτυρία στον κόσμο για τη δύναμη της βιβλικής αλήθειας να εξευγενίζει την καθημερινή ζωή.

Οι προσπάθειες του Έσδρα να ανακινήσει το ενδιαφέρον για τη μελέτη των Γραφών μονιμοποιήθηκε χάρη στο επίπονο και ισόβιο έργο του στο να διατηρήσει και να αυξήσει τα ιερά συγγράμματα. Συγκέντρωσε όλα τα αντίγραφα του νόμου που μπόρεσε να βρει, τα αντέγραψε και τα διένειμε. Ο αμιγής λόγος που με αυτό τον τρόπο πολλαπλασιαζόταν και περνούσε στα χέρια του λαού, κατέληξε σε γνώση ανεκτίμητης αξίας.

Η πεποίθηση του Έσδρα ότι ο Θεός επρόκειτο να κάνει ένα έξοχο έργο για το λαό Του, τον οδήγησε να μιλήσει στον Αρταξέρξη για την επιθυμία του να επιστρέψει στην Ιερουσαλήμ με σκοπό να αναζωπυρώσει το ενδιαφέρον για τη μελέτη του λόγου του Θεού και να βοηθήσει τους αδελφούς του να ανοικοδομήσουν την αγία πόλη.

Όταν ο Έσδρας εκδήλωσε την ακλόνητη εμπιστοσύνη του στο Θεό του Ισραήλ ως τον απέραντα ικανό να διαφυλάξει και να φροντίσει το λαό Του, ο βασιλιάς έδειξε βαθύ ενδιαφέρον. Κατάλαβε καλά ότι οι Ισραηλίτες επέστρεφαν στην Ιερουσαλήμ για να μπορέσουν να λατρεύσουν τον Κύριο. Και είχε τόση εμπιστοσύνη στην ακεραιότητα του Έσδρα, ώστε του έδειξε περίσσεια εύνοια αποδεχόμενος το αίτημά του και επιδαψιλεύοντας πολύτιμα δώρα για την υπηρεσία του ναού. Τον κατέστησε ιδιαίτερο αντιπρόσωπο του μηδοπερσικού βασιλείου και του παραχώρησε εκτεταμένες εξουσίες για την πραγματοποίηση των προθέσεων που είχε στην καρδιά του.

Το διάταγμα του Αρταξέρξη του Μακρόχειρα για την αποκατάσταση και ανοικοδόμηση της Ιερουσαλήμ, το τρίτο που εκδόθηκε από το τέλος της εβδομηντάχρονης αιχμαλωσίας, είναι βαρυσήμαντο για τις εκφράσεις που αναφέρονται στο Θεό του ουρανού, για την αναγνώριση των επιτευγμάτων του Έσδρα και για τη γενναιοδωρία των επιδομάτων που χορηγήθηκαν στον υπόλοιπο λαό του Θεού. Ο Αρταξέρξης αναφέρει τον Έσδρα ως «τον ιερέα, τον γραμματέα, γραμματέα των λόγων των εντολών του Κυρίου και των διαταγμάτων Αυτού προς τον Ισραήλ», «γραμματέα του νόμου του Θεού του ουρανού». Ο βασιλιάς, από κοινού με τους συμβούλους του, πρόσφερε «αυτοπροαιρέτως εις τον Θεόν του Ισραήλ, του οποίου το κατοικητήριον είναι εν Ιερουσαλήμ». Επιπλέον ανέλαβε να μεριμνήσει για τις ποικίλες βαριές δαπάνες,

δίνοντας εντολή να καλυφθούν τα έξοδα «εκ του βασιλικού θησαυροφυλακίου». (Έσδρ. 7:11.12.15.20).

Ο Αρταξέρξης δήλωσε στον Έσδρα:

> «Πέμπεσαι παρά του βασιλέως και των επτά συμβούλων αυτού, διά να επισκεφθής την Ιουδαίαν και Ιερουσαλήμ, κατά τον εν τη χειρί σου νόμον του Θεού σου.» Και παρακάτω δίνει την εντολή: «Παν ότι είναι προστεταγμένον παρά του Θεού του ουρανού, ας γείνη μετά σπουδής διά τον οίκον του Θεού του ουρανού, διά να μη έλθη οργή επί του βασιλέως και των υιών αυτού.» (Έσδρ. 7:14,23).

Χορηγώντας την άδεια της επιστροφής στους Ισραηλίτες, ο Αρταξέρξης μερίμνησε για την αποκατάσταση των μελών του ιερατείου στα προηγούμενα έθιμα και προνόμιά τους. Δήλωσε: «Γνωστοποιείται εις εσάς, ότι εις ουδένα εκ των ιερέων και Λευιτών, ψαλτωδών, θυρωρών, Νεθινείμ και υπηρετών τούτου του οίκου του Θεού δεν θέλει είσθαι νόμιμον να επιβληθή φόρος, τελώνιον, ή διαγώγιον επ'αυτούς.» Έλαβε επίσης πρόνοια για το διορισμό κρατικών λειτουργών που θα διοικούσαν το λαό με δικαιοσύνη, σύμφωνα με τον ιουδαϊκό νομικό κώδικα. Έδωσε την κατεύθυνση:

> «Και συ, Έσδρα, κατά την εν σοι του Θεού σου σοφίαν, κατάστησον κριτάς και δικαστάς, διά να κρίνωσι πάντα τον λαόν τον πέραν του ποταμού, πάντας τους ειδότας τους νόμους του Θεού σου, και να διδάσκετε τους μη ειδότας. Και πας όστις δεν κάμνει τον νόμον του Θεού σου, και τον νόμον του βασιλέως, ας εκτελήται ταχέως κρίσις επ'αυτόν, είτε εις θάνατον, είτε εις εξορίαν, ή εις δήμευσιν υπαρχόντων, ή εις φυλακήν.» (Έσδρ. 7: 24-26).

Έτσι λοιπόν, «κατά την επ'αυτόν αγαθήν χείρα του Θεού του», ο Έσδρας είχε πείσει το βασιλιά να κάνει άφθονη προμήθεια για την επιστροφή του λαού Ισραήλ και των ιερέων και Λευιτών που βρίσκονταν στο μηδοπερσικό βασίλειο, όσοι ήθελαν «αυτοπροαιρέτως να αναβώσιν εις Ιερουσαλήμ». (Έσδρ. 7:9,13). Ώστε και πάλι στα τέκνα της διασποράς δόθηκε η ευκαιρία να επιστρέψουν στη γη, με την κατοχή της οποίας ήταν συνδεμένες οι υποσχέσεις προς τον οίκο Ισραήλ. Το διάταγμα αυτό προξένησε μεγάλη χαρά σ'εκείνους που είχαν μελετήσει μαζί με τον Έσδρα τις προθέσεις του Θεού, τις αναφερόμενες στο λαό Του. Ο Έσδρας αναφώνησε:

«Ευλογητός Κύριος ο Θεός των πατέρων ημών, όστις έδωκε τοιαύτα εις την καρδίαν του βασιλέως, διά να δοξάσει τον οίκον του Κυρίου, τον εν Ιερουσαλήμ. Και έκαμε να εύρω έλεος ενώπιον του βασιλέως και των συμβούλων αυτού, και πάντων των αρχόντων του βασιλέως των δυνατών.» (Έσδρ. 7:27,28).

Στην έκδοση του διατάγματος αυτού από τον Αρταξέρξη, η πρόνοια του Θεού γίνεται ολοφάνερη. Μερικοί το διέκριναν αυτό με χαρά και επωφελήθηκαν από το προνόμιο να επιστρέψουν κάτω από τόσο ευνοϊκές συνθήκες. Ο τόπος για τη γενική συγκέντρωση είχε ανακοινωθεί, και στην καθορισμένη ημερομηνία, εκείνοι που ήθελαν να επιστρέψουν στην Ιερουσαλήμ συνάχθηκαν για το μακρινό ταξίδι τους. Ο Έσδρας λέει: «Συνήθροισα αυτούς παρά τον ποταμόν, τον ρέοντα προς Ααβά, και εκεί κατεσκήνωσαν τρεις ημέρας.» (Έσδρ. 8:15).

Ο Έσδρας περίμενε ότι ένα μεγάλο πλήθος θα επέστρεφε στην Ιερουσαλήμ, αλλά ο αριθμός που ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση ήταν απογοητευτικά μικρός. Πολλοί που είχαν αποκτήσει σπίτια και αγρούς, δεν είχαν την επιθυμία να θυσιάσουν τα κτήματά τους. Αγαπούσαν την άνεση και την καλοζωία, και ήταν υπερευχαριστημένοι να μείνουν εκεί όπου ήταν. Το παράδειγμά τους έφερε εμπόδιο σε άλλους, οι οποίοι διαφορετικά θα μπορούσαν να αποφασίσουν να συμμετέχουν στην μοίρα εκείνων που βάδιζαν με πίστη.

Όταν ο Έσδρας είδε τη συγκεντρωμένη ομήγυρη, έμεινε κατάπληκτος που δε βρήκε ούτε ένα γόνο των Λευιτών. Πού ήταν τα μέλη της φυλής που είχαν χωρισθεί για την ιερή υπηρεσία του ναού; Στην κλήση: ‘’Ποιος είναι με το μέρος του Κυρίου;’’ οι Λευίτες έπρεπε να απαντήσουν από τους πρώτους. Στο διάστημα της αιχμαλωσίας και αργότερα, τους είχαν παραχωρηθεί πολλά προνόμια. Είχαν απολαύσει πλήρη ελευθερία να καλύψουν τις πνευματικές ανάγκες των εξόριστων αδελφών τους. Είχαν οικοδομηθεί συναγωγές στις οποίες οι ιερείς διεύθυναν τη λατρεία του Θεού και δίδασκαν το λαό. Η τήρηση του Σαββάτου και η εκτέλεση των ιδιαζόντων στην ιουδαϊκή πίστη ιεροτελεστιών ήταν ανεμπόδιστη.

Ενώ όμως τα χρόνια κυλούσαν μετά το τέλος της αιχμαλωσίας, οι περιστάσεις άλλαξαν, και πολλές καινούριες ευθύνες είχαν επωμισθεί οι αρχηγοί του Ισραήλ. Ο ναός της Ιερουσαλήμ είχε ανοικοδομηθεί και εγκαινιασθεί, και απαιτούντο περισσότεροι

ιερείς για την εκτέλεση της ιερουργίας του. Υπήρχε μια επείγουσα ανάγκη για ανθρώπους του Θεού που να εργασθούν ως δάσκαλοι του λαού. Και φυσικά οι Ιουδαίοι που παρέμειναν στη Βαβυλώνα, διέτρεχαν τον κίνδυνο να τους αφαιρεθεί η θρησκευτική ελευθερία τους.

Με τον προφήτη Ζαχαρία καθώς και με την πρόσφατη πείρα τους στους χαλεπούς καιρούς της Εσθήρ και του Μαροδοχαίου, οι Ιουδαίοι της Μηδοπερσίας είχαν πολύ καλά ειδοποιηθεί να γυρίσουν στην πατρίδα τους. Είχε έρθει ο καιρός όπου ήταν επικίνδυνο γι'αυτούς να εξακολουθούν να παραμένουν ανάμεσα στις ειδωλολατρικές επιδράσεις. Ενόψει των μεταβολών αυτών, οι ιερείς της Βαβυλώνας θα έπρεπε να έχουν αμέσως διακρίνει στην έκδοση του διατάγματος μια ιδιαίτερη κλήση να επιστρέψουν στην Ιερουσαλήμ.

Ο βασιλιάς και οι άρχοντές του είχαν κάνει με το παραπάνω το καθήκον τους ανοίγοντας το δρόμο της επιστροφής. Είχαν εφοδιάσει άφθονα τα μέσα, αλλά πού ήταν οι άνθρωποι; Οι απόγονοι του Λευί απέτυχαν σε μια εποχή όπου η επιρροή της απόφασης να συνοδεύσουν τους αδελφούς τους θα είχε οδηγήσει και άλλους να μιμηθούν το παράδειγμά τους. Η περίεργη αδιαφορία τους είναι μια θλιβερή αποκάλυψη της στάσης των Ισραηλιτών της Βαβυλώνας, όσον αφορά στην πρόθεση του Θεού για το λαό Του.

Μια ακόμη φορά ο Έσδρας έκανε έκκληση στους Λευίτες, στέλνοντάς τους μια επείγουσα πρόσκληση να ενωθούν με τον όμιλό του. Για να δώσει έμφαση στη σπουδαιότητα της άμεσης ενέργειας, έστειλε την έγγραφη έκκλησή του με αρκετούς από «τους άρχοντάς» του και άνδρες «συνετούς». (Έσδρ. 7:28, 8:16).

Ενώ οι ταξιδιώτες εξακολουθούσαν να παραμένουν με τον Έσδρα, οι έμπιστοι αυτοί αγγελιοφόροι έσπευδαν με την παράκληση «να πέμψωσι προς ημάς λειτουργούς διά τον οίκον του Θεού ημών». (Έσδρ. 8:17). Η έκκληση βρήκε απήχηση. Μερικοί που δίσταζαν, πήραν την τελική απόφαση να επιστρέψουν. Συνολικά, σαράντα περίπου ιερείς και διακόσιοι Νεθινείμ - άνδρες στους οποίους μπορούσε ο Έσδρας να στηριχθεί ότι ήταν συνετοί ιερουργοί και κατάλληλοι δάσκαλοι και βοηθοί - κατέφθασαν στο στρατόπεδο.

Όλα ήταν τώρα έτοιμα για την αναχώρηση. Μπροστά τους είχαν ένα ταξίδι που θα διαρκούσε μερικούς μήνες. Οι άνδρες συνοδεύονταν από τις γυναίκες τους, τα παιδιά τους και τα υπάρχο-

ντά τους, εκτός από τους πολλούς θησαυρούς για το ναό και τη λειτουργία του. Ο Έσδρας ήξερε ότι εχθροί καραδοκούσαν στο δρόμο, έτοιμοι να λεηλατήσουν και να αφανίσουν αυτόν και τη συνοδεία του. Παραταύτα δεν είχε ζητήσει από το βασιλιά τη βοήθεια ένοπλων δυνάμεων, διότι, όπως εξηγεί, «ησχύνθην να ζητήσω παρά του βασιλέως δύναμιν και ιππείς διά να βοηθήσωσιν ημάς εναντίον του εχθρού καθ'οδόν, επειδή είχομεν ειπεί προς τον βασιλέα λέγοντες, Η χειρ του Θεού ημών είναι προς το αγαθόν επί πάντας τους ζητούντας Αυτόν, το δε κράτος Αυτού επί πάντας τους εγκαταλείποντας Αυτόν». (Έσδρ. 8:22).

Στην υπόθεση αυτή ο Έσδρας και οι συνοδοί του διέβλεπαν μια ευκαιρία για να μεγαλύνουν το όνομα του Κυρίου μπροστά στους ειδωλολάτρες. Η πίστη στη δύναμη του ζώντος Θεού θα ενισχυόταν αν οι ίδιοι οι Ισραηλίτες εκδήλωναν ανεπιφύλακτη πίστη στο θεϊκό Οδηγό τους. Αποφάσισαν λοιπόν να θέσουν εντελώς την εμπιστοσύνη τους σε Αυτόν. Δε θα ζητούσαν στρατιωτική φρουρά. Δε θα έδιναν στους ειδωλολάτρες την ευκαιρία να αποδώσουν στην ανθρώπινη δύναμη τη δόξα που ανήκει αποκλειστικά στο Θεό. Δε θα επέτρεπαν στον εαυτό τους να βάλουν στη σκέψη των ειδωλολατρών φίλων τους καμιά απολύτως αμφιβολία όσον αφορά την ειλικρίνειά τους για την εξάρτηση από το Θεό ως λαός Του. Θα αποκτούσαν δύναμη όχι με τα πλούτη ή με την ισχύ και την επιρροή των ειδωλολατρών, αλλά με τη χάρη του Θεού. Μόνο έχοντας πάντα μπροστά στα μάτια τους το νόμο του Κυρίου και τηρώντας αυτόν, θα μπορούσαν να προστατευθούν.

Αυτή η γνώση των όρων με βάση των οποίων θα μπορούσαν να συνεχίσουν απολαμβάνοντας την ευμενή εκδήλωση του Θεού, προσέδωσε περισσότερη από τη συνηθισμένη επισημότητα στη λειτουργία της καθιέρωσης που ο Έσδρας και η συνοδεία του έκαναν πριν να ξεκινήσουν. Ο Έσδρας διηγείται για την εμπειρία αυτή:

> «Τότε εκήρυξα εκεί νηστείαν, παρά τον ποταμόν Ααβά, όπως ταπεινωθέντες ενώπιον του Θεού ημών, ζητήσωμεν παρ' Αυτού ευθείαν οδόν δι'ημάς, και διά τα τέκνα ημών, και διά τα υπάρχοντα ημών.» «Ενηστεύσαμεν λοιπόν και ικετεύσαμεν τον Θεόν ημών περί τούτων, και έγεινεν ίλεως εις ημάς.» (Έσδρ 8: 21.23).

Μολαταύτα, η ευλογία του Θεού δεν καθιστούσε άσκοπη την άσκηση σύνεσης και πρόβλεψης. Σαν ιδιαίτερη προφύλαξη για

την ασφάλεια του ιερού θησαυρού, ο Έσδρας ξεχώρισε «δώδεκα εκ των αρχόντων των ιερέων» - άνδρες των οποίων η πιστότητα και η αφοσίωση είχαν αποδειχθεί, και είπε: «Εζύγισα εις αυτούς το αργύριον, και το χρυσίον, και τα σκεύη, την προσφοράν του οίκου του Θεού ημών, την οποίαν προσέφερεν ο βασιλεύς και οι σύμβυλοι αυτού, και πας ο παρευρεθείς Ισραήλ.» Αυτοί οι άνθρωποι είχαν σοβαρά ενταλθεί να φερθούν σαν άγρυπνοι φρουροί του θησαυρού ο οποίος είχε ανατεθεί στη φροντίδα τους. Ο Έσδρας δήλωσε:

> «Σεις είσθε άγιοι εις τον Κύριον, και τα σκεύη άγια, και το αργύριον και το χρυσίον αυτοπροαίρετος προσφορά εις Κύριον τον Θεόν των πατέρων σας. Προσέχετε και φυλάττετε αυτά, εωσού ζυγίσετε έμπροσθεν των αρχόντων των ιερέων και Λευιτών, και των αρχόντων των πατριών του Ισραήλ, εν Ιερουσαλήμ, εντός των οικημάτων του οίκου του Κυρίου.» (Έσδρ. 8: 24,25,28,29).

Η φροντίδα που έλαβε ο Έσδρας προνοώντας για τη μεταφορά και ασφάλεια του θησαυρού του Κυρίου, διδάσκει ένα άξιο για μελέτη μάθημα. Μόνο εκείνοι των οποίων η εντιμότητα ήταν αποδειγμένη, είχαν επιλεγεί και είχαν σαφώς νουθετηθεί για την υπευθυνότητα που έφεραν. Για τον προσδιορισμό πιστών επιτρόπων που να υπηρετήσουν ως ταμίες των αγαθών του Κυρίου, ο Έσδρας αναγνώρισε την ανάγκη και την αξία της τάξης και της διοργάνωσης που αφορά το έργο του Θεού.

Στο διάστημα της ολιγοήμερης καθυστέρησης των Ισραηλιτών στον ποταμό, κάθε εφοδιασμός είχε ολοκληρωθεί για το μακρινό ταξίδι. Ο Έσδρας γράφει: «Εσηκώθημεν από του ποταμού Ααβά την δωδεκάτην του πρώτου μηνός, διά να υπάγωμεν εις Ιερουσαλήμ. Και η χειρ του Θεού ημών ήτο εφ'ημάς, και ηλευθέρωσεν ημάς εκ χειρός εχθρού, και ενεδρεύοντος εν τη οδώ.» (Έσδρ. 8:31).

Περίπου τέσσερες μήνες διάρκησε το ταξίδι. Το πλήθος που συνόδευε τον Έσδρα, ανερχόμενο συνολικά σε μερικές χιλιάδες, συμπεριλαμβανομένων και των γυναικοπαίδων, απαιτούσε βραδυπορία. Όλοι όμως είχαν ασφαλώς προφυλαχθεί. Οι εχθροί τους εμποδίσθηκαν να τους βλάψουν. Το ταξίδι τους ήταν επιτυχημένο, και την πρώτη ημέρα του πρώτου μήνα του εβδόμου χρόνου της βασιλείας του Αρταξέρξη, έφθασαν στα Ιεροσόλυμα.

50. Έσδρας, ο ιερέας και γραμματέας

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΖΩΠΥΡΩΣΗ

Η άφιξη του Έσδρα στα Ιεροσόλυμα ήρθε στην ώρα της. Υπήρχε μεγάλη ανάγκη για την επιρροή της παρουσίας του. Ο ερχομός του έφερε θάρρος και ελπίδα στις καρδιές πολλών που είχαν εργασθεί πολύν καιρό κάτω από δύσκολες συνθήκες. Αφότου είχε επιστρέψει η πρώτη ομάδα των εξορίστων με την καθοδήγηση του Ζοροβάβελ και του Ιησού, εβδομήντα χρόνια πρωτύτερα, πολλά πράγματα είχαν επιτελεσθεί. Ο ναός είχε τελειώσει και τα τείχη της πόλης είχαν κατά μέρος επισκευασθεί. Πολλά όμως υπολείπονταν να γίνουν ακόμη.

Ανάμεσα σ'αυτούς που είχαν επιστρέψει στα Ιεροσόλυμα τα προηγούμενα χρόνια, υπήρχαν πολλοί που είχαν μείνει πιστοί στο Θεό σε όλη τους τη ζωή. Ένας μεγάλος όμως αριθμός των παιδιών τους και των παιδιών τους τα παιδιά είχαν λησμονήσει τον ιερό χαρακτήρα του νόμου του Θεού. Και μερικοί ακόμη από εκείνους στους οποίους ιδιαίτερες ευθύνες είχαν ανατεθεί, ζούσαν φανερά μέσα στην αμαρτία. Η διαγωγή τους εξουδετέρωνε σημαντικά τις προσπάθειες που άλλοι κατέβαλαν για την πρόοδο του έργου του Θεού. Όσο διάστημα οι κατάφωρες παραβάσεις του νόμου του Θεού περνούσαν ανεξέλεγκτες, η ευλογία του Ουρανού δεν μπορούσε να επισκεφθεί το λαό.

Στην πρόνοια του Θεού οφείλετο το ότι αυτοί που επέστρεψαν με τον Έσδρα, είχαν διαθέσει καιρό για να εκζητήσουν τον Κύριο. Οι εμπειρίες τις οποίες μόλις είχαν περάσει στο ταξίδι τους από τη Βαβυλώνα, απροστάτευτοι από κάθε ανθρώπινη δύναμη, τους είχαν διδάξει πολύτιμα πνευματικά μαθήματα. Πολλοί είχαν αυξηθεί στην πίστη. Και όταν αυτοί έρχονταν σε επαφή με τους αποθαρρυμένους και τους απαθείς των Ιεροσολύμων, η επιρροή τους ήταν ένας ισχυρός παράγοντας για τη μεταρρύθμιση που επρόκειτο να αρχίσει σε λίγο.

51. Πνευματική αναζωπύρωση

Την τέταρτη ημέρα μετά την άφιξή τους, οι ταμίες παρέδωσαν τους θησαυρούς από ασήμι και χρυσάφι, καθώς και τα σκεύη για την υπηρεσία του αγιαστηρίου στα χέρια των επιτρόπων του ναού, παρουσία μαρτύρων και με τη μεγαλύτερη ακρίβεια. Κάθε αντικείμενο εξετάσθηκε «κατά αριθμόν και κατά βάρος». (Έσδρ. 8:34)

Τα τέκνα της αιχμαλωσίας που είχαν επιστρέψει με τον Έσδρα, «προσέφεραν ολοκαυτώματα προς τον Θεόν του Ισραήλ» «περί αμαρτίας», επίσης και σε ένδειξη της ευγνωμοσύνης και της ευχαριστίας τους για την προστασία που τους παρείχαν οι άγιοι άγγελοι στη διάρκεια του ταξιδιού. «Και παρέδωκαν τα προστάγματα του βασιλέως εις τους σατράπας του βασιλέως και εις τους επάρχους τους πέραν του ποταμού. Και ούτοι εβοήθησαν τον λαόν και τον οίκον του Θεού.» (Έσδρ. 8:35,36).

Σε λίγο μερικοί από τους προεστώτες του Ισραήλ πλησίασαν τον Έσδρα με ένα παράπονο. Αρκετός «λαός του Ισραήλ, και οι ιερείς και οι Λευίται» είχαν σε τέτοιο σημείο αψηφήσει τις ιερές εντολές του Κυρίου, ώστε είχαν συνάψει επιγαμία με τους γειτονικούς λαούς. Αναφέρθηκε λοιπόν στον Έσδρα: «Έλαβον εκ των θυγατέρων αυτών εις εαυτούς, και εις τους υιούς αυτών, ώστε το σπέρμα το άγιον συνεμίχθη μετά του λαού των τόπων, και η χειρ των αρχόντων και των προεστώτων ήτο πρώτη εις την παράβασιν ταύτην.» (Έσδρ. 9:1,2).

Όταν ερευνούσε ο Έσδρας για τα αίτια που οδήγησαν στη βαβυλωνιακή αιχμαλωσία, έμαθε ότι η αποστασία του Ισραήλ μπορούσε να εξιχνιασθεί ως αποδιδόμενη κυρίως στην ανάμειξή τους με ειδωλολατρικά έθνη. Κατάλαβε ότι αν είχαν ακούσει την εντολή του Θεού να μείνουν χωρισμένοι από τα συνοριακά τους έθνη, θα είχαν αποφύγει πολλές θλιβερές και ταπεινωτικές εμπειρίες.

Όταν τώρα πληροφορήθηκε ότι οι προεστώτες τολμούσαν να παραβαίνουν τους νόμους που τους δόθηκαν για προστασία κατά της ειδωλολατρίας, η καρδιά του αναστατώθηκε μέσα του. Συλλογιζόμενος την αγαθότητα του Θεού που ξαναέδινε στο λαό Του σταθερό έδαφος να πατήσουν στη γενέτειρά τους, και νιώθοντας καταπτοημένος με δικαιολογημένη αγανάκτηση και λύπη για την αχαριστία τους, είπε: «Ως ήκουσα το πράγμα τούτο, διέσχισα το ιμάτιόν μου και το επένδυμά μου, και ανέσπασα τας τρίχας της κεφαλής μου και του πώγωνός μου, και εκαθήμην εκστατικός. Τότε συνήχθησαν προς εμέ πάντες οι τρέμοντες εις τους λόγους

του Θεού του Ισραήλ, διά την παράβασιν των μετοικισθέντων. Και εκαθήμην εκστατικός έως της εσπερινής προσφοράς.» (Έσδρ. 9:3,4).

Την ώρα της εσπερινής θυσίας ο Έσδρας σηκώθηκε και σχίζοντας πάλι το ένδυμά του και το μανδύα του, έπεσε στα γόνατα και προσπαθούσε να ξαλαφρώσει την καρδιά του ικετεύοντας με ταπείνωση τον Ουρανό. Υψώνοντας τα χέρια του προς τον Κύριο, έκραξε:

«Θεέ μου, αισχύνομαι και ερυθριώ να υψώσω το πρόσωπόν μου προς Σε, Θεέ μου, διότι αι ανομίαι ημών ηυξήνθησαν υπεράνω της κεφαλής, και αι παραβάσεις ημών εμεγαλύνθησαν έως των ουρανών. Από των ημερών των πατέρων ημών ήμεθα εν παραβάσει μεγάλη μέχρι της ημέρας ταύτης. Και διά τας ανομίας ημών παρεδόθημεν ημείς, οι βασιλείς ημών, οι ιερείς ημών εις την χείρα των βασιλέων των τόπων, εις μάχαιραν, εις αιχμαλωσίαν, και εις διαρπαγήν, και εις αισχύνην προσώπου, ως είναι την ημέραν ταύτην.

Και τώρα ως εν μια στιγμή έγεινεν έλεος παρά Κυρίου του Θεού ημών, ώστε να διασωθή εις ημάς υπόλοιπον, και να δοθεί εις ημάς στερέωσις εν τω αγίω Αυτού τόπω, διά να φωτίζη ο Θεός ημών τους οφθαλμούς ημών, και να δώση εις ημάς μικράν αναψυχήν εν τη δουλεία ημών. Διότι δούλοι ήμεθα, και εν τη δουλεία ημών δεν εγκατέλιπεν ημάς ο Θεός, αλλ'ηυδόκησε να εύρωμεν έλεος ενώπιον των βασιλέων της Περσίας, ώστε να δώση εις ημάς αναψυχήν, διά να ανεγείρωμεν τον οίκον του Θεού ημών, και να ανορθώσωμεν τας ερημώσεις αυτού, και να δώση εις ημάς περιτείχισμα εν Ιούδα και εν Ιερουσαλήμ. Αλλά τώρα, Θεέ ημών, τί θέλομεν ειπεί μετά ταύτα; διότι εγκατελείπομεν τα προστάγματά Σου, τα οποία προσέταξας διά χειρός των δούλων Σου των προφητών . . .

Και μετά πάντα τα επελθόντα εφ'ημάς ένεκα των πράξεων των πονηρών ημών, και της παραβάσεως ημών της μεγάλης, αφού Συ, Θεέ ημών, εκρατήθης κάτω της αξίας των ανομιών, και έδωκας εις ημάς ελευθέρωσιν τοιαύτην, πρέπει ημείς να αθετήσωμεν πάλιν τα προστάγματά Σου και να συμπενθερεύσωμεν με τον λαόν των βδελυγμάτων τούτων; Δεν ήθελες οργισθή καθ'ημών, εωσού συντελέσης ημάς, ώστε να μη μείνη υπόλοιπον ή σεσωσμένον; Κύριε Θεέ του Ισραήλ, δίκαιος είσαι, διότι εμείναμεν σεσωσμένοι, ως την ημέραν ταύτην. Ιδού, ενώπιόν Σου είμεθα με τας παραβάσεις ημών! διότι δεν ήτο

δυνατόν ένεκα τούτων να σταθώμεν ενώπιόν Σου.» (Έσδρ. 9:6-15).

Η θλίψη του Έσδρα και των συντρόφων του για τις αμαρτίες που είχαν τόσο ύπουλα εισχωρήσει μέσα στην ίδια την καρδιά του έργου του Κυρίου, έφερε τη μετάνοια. Πολλοί από εκείνους που είχαν σφάλει στον τομέα αυτόν, επηρεάσθηκαν βαθιά. «Έκλαιεν ο λαός κλαυθμόν μέγαν.» (Έσδρ. 10:1). Μέχρι ένα ορισμένο βαθμό άρχισαν να αντιλαμβάνονται τον αποτρόπαιο χαρακτήρα της αμαρτίας και την απέχθεια με την οποία τη θεωρεί ο Θεός. Είδαν την αγιοσύνη του νόμου που δόθηκε από το Σινά, και πολλοί έτρεμαν στη σκέψη της παράβασής τους.

Ένας από τους παρόντες, Σεχανίας το όνομα, παραδέχθηκε τα σωστά λόγια του Έσδρα. Ομολόγησε: «Ημείς ηνομήσαμεν εις τον Θεόν ημών και ελάβομεν ξένας γυναίκας εκ των λαών της γης. Πλην τώρα είναι ελπίς εις τον Ισραήλ περί τούτου.» Ο Σεχανίας πρότεινε, όσοι υπήρξαν παραβάτες, έπρεπε να κάνουν διαθήκη με το Θεό, να εγκαταλείψουν την αμαρτία τους και να δικασθούν «κατά τον νόμον». Είπε στον Έσδρα: «Εγέρθητι, διότι το πράγμα ανήκει εις σε, και ημείς είμεθα μετά σου. Ανδρίζου και πράττε.» «Τότε εγερθείς ο Έσδρας, ώρκωσε τους άρχοντας των ιερέων, των Λευιτών και παντός του Ισραήλ ότι θέλουσι κάμει κατά τον λόγον τούτον.» (Έσδρ. 10:2-5).

Αυτή ήταν η αρχή μιας θαυμάσιας μεταρρύθμισης. Με απεριόριστη υπομονή και διακριτικότητα, και με προσεκτική στοχαστικότητα για τα δικαιώματα και την ευτυχία του κάθε ενδιαφερομένου ατόμου, ο Έσδρας και οι σύντροφοί του αγωνίσθηκαν για να οδηγήσουν τους μετανοούντες Ισραηλίτες στον ορθό δρόμο. Πάνω απ' όλα, ο Έσδρας ήταν νομοδιδάσκαλος. Και ενώ προσωπικά εξέταζε με προσοχή κάθε υπόθεση, προσπαθούσε να εντυπώσει στο λαό την αγιοσύνη του νόμου και τις ευλογίες που θα συναποκόμιζαν αν τον τηρούσαν.

Οπουδήποτε εργαζόταν ο Έσδρας, εκεί αναπηδούσε μια αναβίωση για τη μελέτη των Αγίων Γραφών. Δάσκαλοι διορίζονταν για τη νουθεσία του λαού. Ο νόμος του Θεού εξυψωνόταν και απολάμβανε τιμή. Γινόταν έρευνα στα προφητικά βιβλία και οι περικοπές που ανήγγειλαν τον ερχομό του Μεσσία, έφερναν ελπίδα και παρηγοριά σε πολλές θλιμμένες και κουρασμένες καρδιές.

Πάνω από δύο χιλιάδες χρόνια έχουν περάσει από τότε που ο Έσδρας «είχεν ετοιμάσει την καρδίαν αυτού εις το να εκζητή τον

νόμον του Κυρίου και να εκτελή» (Έσδρ. 7:10), αλλά το πέρασμα του χρόνου δε μείωσε την επιρροή του ευλαβικού του παραδείγματος. Καθώς κυλούν οι αιώνες, το μητρώο της καθιερωμένης ζωής του έχει εμπνεύσει πολλούς με την αποφασιστικότητα να εκζητούν το νόμο του Κυρίου και να τον εκτελούν.

Τα κίνητρα του Έσδρα ήταν ανώτερα και όσια. Οτιδήποτε έκανε, είχε σαν κίνητρο τη βαθιά αγάπη για τους ανθρώπους. Η συμπόνια και η στοργή που έδειχνε γι'αυτούς που είχαν αμαρτήσει, είτε θελληματικά είτε από άγνοια, θα πρέπει να είναι ένα χρήσιμο για παράδειγμα βιβλίο για όλους εκείνους οι οποίοι προσπαθούν να φέρουν μεταρρυθμίσεις. Οι υπηρέτες του Θεού πρέπει να είναι σταθεροί σαν βράχος, εκεί όπου γεννάται ζήτημα ορθών αρχών. Παράλληλα όμως πρέπει να εκδηλώνουν συμπάθεια και μακροθυμία. Οφείλουν, όπως ο Έσδρας, να διδάσκουν στους παραβάτες την οδό της ζωής, ενσταλάζοντας αρχές που αποτελούν το θεμέλιο της ευποιίας.

Στη σημερινή εποχή του κόσμου, όταν ο Σατανάς προσπαθεί μέσα από διάφορους πράκτορες να θαμπώσει την ορατότητα ανδρών και γυναικών ως προς τις υποχρεωτικές απαιτήσεις του νόμου του Θεού, χρειάζονται άνθρωποι που να κάνουν πολλούς να «τρέμωσιν εις την εντολήν του Θεού ημών». Χρειάζονται πραγματικοί μεταρρυθμιστές, οι οποίοι να δείξουν στους παραβάτες το μεγάλο Νομοθέτη και να τους διδάξουν ότι «ο νόμος του Κυρίου είναι άμωμος, επιστρέφων ψυχήν». (Έσδρ. 10:3, Ψαλ. 19:7). Χρειάζονται άνθρωποι δυναμικοί στις Γραφές, άνθρωποι των οποίων κάθε λόγος και πράξη να εξαίρουν τις εντολές του Κυρίου, άνθρωποι που επιζητούν την αύξηση της πίστης. Δάσκαλοι χρειάζονται, ω! πόσο χρειάζονται για να εμπνεύσουν τις καρδιές με σεβασμό και αγάπη για την Αγία Γραφή.

Η τόσο πλατιά διαδεδομένη παρανομία που κυριαρχεί σήμερα, μπορεί κατά μεγάλο βαθμό να αποδοθεί στο ότι οι άνθρωποι δε μελετούν τη Γραφή και δεν υπακούουν σ'αυτή. Επειδή ο λόγος του Θεού παραμερίζεται, απορρίπτεται η δύναμή του να συγκρατεί τα αμαρτωλά πάθη της σαρκικής καρδιάς. Οι άνθρωποι σπέρνουν στη σάρκα και από τη σάρκα θερίζουν διαφθορά.

Με την παραμέριση της Γραφής επήλθε η απομάκρυνση από το νόμο του Θεού. Η θεωρία ότι οι άνθρωποι είναι απαλλαγμένοι από την υπακοή στις θεϊκές εντολές, έχει εξασθενίσει τη δύναμη της ηθικής υποχρέωσης και άνοιξε τις θύρες του υδατοφράκτη της αδικίας στον κόσμο. Παρανομία, ακολασία και διαφθορά εισβά-

λουν σαν ορμητικά νερά κατακλυσμού. Παντού απαντώνται φθόνος, κακοήθεια, υποκρισία, αποξένωση, ανταγωνισμός, έριδες, προδοσία ιερών παρακαταθηκών, σαρκικές επιθυμίες. Ολόκληρο το σύστημα των θρησκευτικών αρχών και δογμάτων που έπρεπε να αποτελούν το θεμέλιο και το πλαίσιο της κοινωνικής ζωής, φαίνεται να είναι μια ετοιμόρροπη μάζα, έτοιμη να σωριασθεί σε ερείπια.

Στις τελευταίες ημέρες της ιστορίας αυτής της γης, η φωνή η οποία μίλησε από το Σινά, εξακολουθεί να δηλώνει: «Μη έχης άλλους θεούς πλην Εμού». (Έξ. 20:3). Ο άνθρωπος προέταξε το θέλημά του εναντίον του θελήματος του Θεού, αλλά τη φωνή της προσταγής δεν μπορεί να τη σιγήσει. Ο ανθρώπινος νους δεν μπορεί να αποφύγει την υποχρέωσή του σε μια ανώτερη δύναμη. Οι θεωρίες και οι εικασίες μπορεί να αφθονούν. Οι άνθρωποι μπορεί να προσπαθήσουν να αντιτάξουν στην αποκάλυψη την επιστήμη και με αυτό να καταργήσουν το νόμο του Θεού. Η εντολή όμως παρουσιάζεται όσο πάει πιο εμφατική. *«Κύριον τον Θεόν σου θέλεις προσκυνήσει και Αυτόν μόνον θέλεις λατρεύσει.»* (Ματθ. 4:10).

Δεν υπάρχει καμιά περίπτωση που να επιδέχεται αυξηση ή μείωση ο νόμος του Κυρίου. Όπως ήταν, έτσι παραμένει. Ανέκαθεν υπήρξε και πάντοτε θα εξακολουθεί να είναι άγιος, καλός, δίκαιος και αυτοτελής. Δεν είναι δυνατόν να ακυρωθεί, ούτε να τροποποιηθεί. Το να ''τιμάται'' ή να ''υποτιμάται'' είναι ανθρώπινες κουβέντες.

Ανάμεσα στους νόμους των ανθρώπων και στις εντολές του Κυρίου θα διεξαχθεί ο τελευταίος μεγάλος αγώνας της διαμάχης μεταξύ της αλήθειας και της πλάνης. Στην αναμέτρηση αυτή εισερχόμαστε τώρα - μια μάχη όχι μεταξύ αντιζήλων εκκλησιών που αγωνίζονται για να επικρατήσουν, αλλά μεταξύ της θρησκείας της Βίβλου και των θρησκειών των μυθευμάτων και των παραδόσεων.

Οι δυνάμεις που έχουν συνασπισθεί εναντίον της αλήθειας, βρίσκονται τώρα σε ενεργή υπηρεσία. Ο άγιος λόγος του Θεού, ο οποίος έφθασε στα χέρια μας με ένα μεγάλο κόστος βασάνων και αιματοχυσίας, ελάχιστα εκτιμάται. Λίγοι είναι εκείνοι που τον αποδέχονται ως τον κανόνα της ζωής. Η απιστία επικρατεί παίρνοντας ανησυχητικές διαστάσεις, όχι μόνο στον κόσμο αλλά και μέσα στην εκκλησία. Πολλοί έχουν φθάσει να αρνούνται διδαχές οι οποίες αποτελούν τους στύλους της χριστιανικής πίστης. Τα

σημαντικά γεγονότα της δημιουργίας, όπως παρουσιάζονται από τους εμπνευσμένους συγγραφείς, η πτώση του ανθρώπου, η εξιλαστήρια θυσία του Χριστού, το διηνεκές του νόμου - όλα αυτά στην πραγματικότητα απορρίπτονται από μια μεγάλη μερίδα του λεγόμενου χριστιανικού κόσμου. Χιλιάδες που περηφανεύονται για τη γνώση τους, θεωρούν ένδειξη αδυναμίας να θέτουν απεριόριστη εμπιστοσύνη στη Βίβλο, και ένδειξη πολυμάθειας να ψέγουν αβάσιμα τη Βίβλο, να εξαϋλώνουν και να παρερμηνεύουν τις πιο σημαντικές αλήθειές της.

Οι Χριστιανοί πρέπει να ετοιμάζονται γι'αυτό που σε λίγο θα ξεσπάσει στον κόσμο σαν συντριπτική έκπληξη, και την ετοιμασία τους αυτή οφείλουν να την κάνουν μελετώντας προσεκτικά το λόγο του Θεού και προσπαθώντας να προσαρμόσουν τη ζωή τους σύμφωνα με τα διδάγματά του. Το τρομερό θέμα της αιωνιότητας απαιτεί από μας κάτι περισσότερο από μια φανταστική θρησκεία, μια θρησκεία από λόγια ή τύπους, όπου η αλήθεια κρατείται στην εξώτερη αυλή. Ο Θεός καλεί για αναζωπύρωση και μεταρρύθμιση. Τα λόγια της Γραφής και μόνο της Γραφής πρέπει να ακούγονται από τον άμβωνα. Η Γραφή έχει αποστερηθεί τη δύναμή της και τα αποτελέσματα φαίνονται στο χαμηλωμένο τόνο της πνευματικής ζωής. Σε πολλά σημερινά κηρύγματα δεν υπάρχει η θεϊκή εκείνη εκδήλωση που αφυπνίζει τη συνείδηση και ζωογονεί την ψυχή. Οι ακροατές δεν μπορούν να πουν, «Δεν εκαίετο εν ημίν η καρδία ημών, ότε ελάλει προς ημάς καθ'οδόν και μας εξήγει τας Γραφάς;» (Λουκά 24:32).

Πολλοί είναι εκείνοι που κράζουν στο ζώντα Θεό, λαχταρώντας τη θεϊκή παρουσία. Ας αφεθεί ο λόγος του Θεού να μιλήσει στην καρδιά. Αυτοί που έχουν ακούσει μόνο παραδόσεις και ανθρώπινες θεωρίες και αποφθέγματα, ας ακούσουν τη φωνή Εκείνου, ο οποίος μόνος μπορεί να ανανεώσει την καρδιά για την αιώνια ζωή.

Λαμπρό φως εξέπεμπαν οι πατριάρχες και οι προφήτες. Ένδοξα πράγματα λέχθηκαν για τη Σιών, την Πόλη του Θεού. Έτσι ο Θεός θέλει να λάμψει το φως Του μέσο των οπαδών Του σήμερα. Αν οι άγιοι της Παλαιάς Διαθήκης έδωσαν μια τέτοια λαμπρή μαρτυρία αφοσίωσης, δε θα έπρεπε αυτοί, επάνω στους οποίους λάμπει το συσσωρευμένο φως τόσων αιώνων, να δώσουν μια σημαντικότερη μαρτυρία για τη δύναμη της αλήθειας;

Η δόξα των προφητειών ρίχνει το φως της στο μονοπάτι μας. Ο τύπος συνάντησε τον αντίτυπο κατά το θάνατο του Υιού του

Θεού. Ο Χριστός αναστήθηκε από τους νεκρούς εξαγγέλλοντας επάνω από τον ανοικτό τάφο: «Εγώ είμαι η ανάστασις και η ζωή.» (Ιωάν. 11:25). Έστειλε το Πνεύμα Του στον κόσμο για να μας υπενθυμίσει όλα αυτά τα πράγματα. Με το θαύμα της δύναμης έχει διατηρήσει το γραπτό λόγο Του στο διάβα των αιώνων.

Οι Μεταρρυθμιστές, των οποίων η διαμαρτύρηση έχει δώσει την προσωνυμία Διαμαρτυρόμενοι, αισθάνονταν ότι ο Θεός τούς είχε καλέσει να δώσουν στον κόσμο το φως του ευαγγελίου. Και στην προσπάθειά τους να το κάνουν, ήταν έτοιμοι να θυσιάσουν τις περιουσίες τους, την ελευθερία τους, ακόμη και αυτή τη ζωή τους. Αντιμετωπίζοντας διωγμό και θάνατο, κήρυξαν το ευαγγέλιο σε μέρη κοντινά και μακρινά. Ο λόγος του Θεού δόθηκε στο λαό, και όλες οι τάξεις - κατώτεροι και ανώτεροι, πλούσιοι και φτωχοί, εγγράμματοι και αγράμματοι - με προθυμία τον διάβαζαν, καθένας για τον εαυτό του. Είμαστε εμείς σε αυτή την τελική σύγκρουση της μεγάλης διαμάχης το ίδιο πιστοί στο καθήκον μας όπως ήταν οι πρώτοι Μεταρρυθμιστές στο δικό τους;

«Σαλπίσατε σάλπιγγα εν Σιών,
Αγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε σύναξιν επίσημον.
Συναθροίσατε τον λαόν, αγιάσατε την σύναξιν,
Συνάξατε τους πρεσβυτέρους, συναθροίσατε τα νήπια . . .
Ας κλαύσωσιν οι ιερείς και οι λειτουργοί του Κυρίου
Μεταξύ της στοάς και του θυσιαστηρίου,
Και ας είπωσι,
Φείσαι, Κύριε, του Σου,
Και μη δώσης την κληρονομίαν Σου εις όνειδος.»
«Επιστρέψατε εις Εμέ εξ όλης της καρδίας ημών,
Και εν νηστεία, και εν κλαυθμώ και εν πένθει.
Και διαρρήξατε την καρδίαν σας και μη τα ιμάτιά σας,
Και επιστρέψατε προς Κύριον τον Θεόν σας.
Διότι είναι ελεήμων και οικτίρμων,
Μακρόθυμος και πολυέλεος,
Και μεταμελούμενος διά το κακόν.
Τίς οίδεν αν δεν θέλη επιστρέψει και μεταμεληθή,
Και αφήσει ευλογίαν κατόπιν Αυτού;»

(Ιωήλ 2:15-17,12-14)

ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Νεεμία, κεφ. 1:, 2:)

Ο Νεεμίας, ένας από τους Εβραίους εξόριστους, κατείχε τιμητική θέση στην περσική αυλή. Ως οινοχόος του βασιλιά, είχε ελεύθερη είσοδο στη βασιλική παρουσία, και λόγω της ικανότητας και της πιστότητάς του, είχε γίνει σύμβουλος του βασιλιά. Ο ευνοούμενος όμως αυτός του βασιλιά, παρά το μεγαλείο και τη λαμπρότητα, δε λησμόνησε το Θεό του, ούτε το λαό του. Με μεγάλο ενδιαφέρον η καρδιά του στρεφόταν στην Ιερουσαλήμ. Οι ελπίδες του και οι χαρές του ήταν συνδεμένες με την ευημερία της. Με τον άνθρωπο αυτό, που η παραμονή του στην περσική αυλή τον ετοίμασε για το έργο που κλήθηκε να κάνει, ο Θεός είχε πρόθεση να φέρει ευλογία στο λαό Του στη γη των πατέρων τους.

Από απεσταλμένους της Ιουδαίας, ο Εβραίος πατριώτης έμαθε ότι δύσκολες ημέρες είχαν βρει την Ιερουσαλήμ, την εκλεκτή πόλη. Οι επαναπατρισθέντες εξόριστοι γνώρισαν καταδυνάστευση και αισχύνη. Ο ναός και τμήματα της πόλης είχαν ανοικοδομηθεί, αλλά το έργο της επανόρθωσης εμποδιζόταν, η λειτουργία του ναού διαταρασσόταν, και ο λαός ζούσε σε συνεχή αγωνία εξαιτίας του γεγονότος ότι τα τείχη της πόλης βρίσκονταν ακόμη σε πολλά μέρη γκρεμισμένα.

Καταπτοημένος από τη λύπη, ο Νεεμίας δεν μπορούσε να φάει ούτε να πιει. Είπε: «Εκάθησα και έκλαυσα, και επένθησα ημέρας, και ενήστευον.» Μέσα στη θλίψη του στράφηκε στο θεϊκό Βοηθό. Συνέχισε: «Προσηυχόμην ενώπιον του Θεού του ουρανού.» Με πίστη ομολόγησε τις αμαρτίες του λαού του. Ικέτευε για να διατηρήσει ο Θεός το έργο του Ισραήλ, να επαναφέρει το θάρρος και τη δύναμή του, και να τον βοηθήσει να ανοικοδομήσει τα χαλάσματα του Ιούδα.

52. Ένας άνθρωπος για τον καιρό του

Ενώ προσευχόταν ο Νεεμίας, η πίστη και το κουράγιο του δυνάμωσαν. Αναφέρθηκε στην ατίμωση που θα έπεφτε επάνω στο Θεό, αν ο λαός τώρα που είχαν επιστρέψει σ'Αυτόν, εγκαταλειπόταν στην ανημποριά του και στην καταδυνάστευση. Και παρακαλούσε τον Κύριο να εκπληρώσει την υπόσχεσή Του:

> «Εάν επιστρέψητε προς Εμέ, και φυλάξητε τας εντολάς Μου, και εκτελήτε αυτάς, και αν ήναι από σας απερριμμένοι έως των εσχάτων του ουρανού, και εκείθεν θέλω συνάξει αυτούς, και θέλω φέρει αυτούς εις τον τόπον, τον οποίον έκλεξα, διά να κατοικίσω το όνομά Μου εκεί.» (Δείτε επίσης Δευτ. 4:29-31).

Αυτή η υπόσχεση είχε δοθεί τον Ισραήλ μέσο του Μωυσή πριν να μπουν στη Χαναάν , και με το πέρασμα των αιώνων είχε μείνει αμετάτρεπτη. Ο λαός είχε τώρα επιστρέψει σ'Αυτόν με μετάνοια και με πίστη, και η υπόσχεσή Του δεν ήταν δυνατό να αποτύχει.

Ο Νεεμίας είχε συχνά προσευχηθεί με κατάνυξη για το λαό του. Αυτή τη φορά όμως, ενώ προσευχόταν, ένας ιερός σκοπός γεννήθηκε στο νου του. Σκέφθηκε ότι αν μπορούσε να πάρει την έγκριση του βασιλιά και την απαιτούμενη βοήθεια για να προμηθευθεί τα σύνεργα και τα υλικά, αυτός ο ίδιος θα αναλάμβανε το έργο της ανοικοδόμησης του τείχους της Ιερουσαλήμ και της επαναφοράς του εθνικού κύρους του Ισραήλ. Και ζήτησε από τον Κύριο να τον βοηθήσει να βρει χάρη στην παρουσία του βασιλιά, ώστε το σχέδιο αυτό να πραγματοποιηθεί. Ικέτευε: «Ευόδωσον, δέομαι, τον δούλον Σου την ημέραν ταύτην, και χάρισον εις αυτόν έλεος ενώπιον του ανδρός τούτου.»

Τέσσερες μήνες περίμενε ο Νεεμίας για να παρουσιασθεί η κατάλληλη στιγμή να υποβάλει το αίτημά του στο βασιλιά. Στο διάστημα αυτό, αν και η καρδιά του βάραινε από λύπη, προσπαθούσε να φέρεται ευδιάθετος στη βασιλική παρουσία. Στις πολυτελείς και περίλαμπρες εκείνες αίθουσες, όλοι έπρεπε να φαίνονται ξένοιαστοι και χαρούμενοι. Η θλίψη δεν έπρεπε να ρίξει τη σκιά της στο πρόσωπο κανενός από τους θεράποντες της βασιλικής οικογένειας. Όταν όμως αποσυρόταν ο Νεεμίας, μακριά από τα ανθρώπινα βλέμματα, άφθονες ήταν οι προσευχές, οι εξομολογήσεις και άφθονα τα δάκρυα που άκουγαν και έβλεπαν ο Θεός και οι άγγελοι.

Στο τέλος όμως η λύπη που πίεζε την καρδιά του ευπατρίδη εκείνου, δεν μπορούσε να κρυφθεί περισσότερο. Άγρυπνες

νύχτες και ολόγιομες με έγνοια μέρες άφησαν τα ίχνη τους στην όψη του. Ο βασιλιάς, ενδιαφερόμενος για τη δική του ασφάλεια, ήταν μαθημένος να διαβάζει το παρουσιαστικό και να ανακαλύπτει τις προσποιήσεις. Και αντιλαμβανόμενος ότι κάποιο μυστικό βασάνιζε τον οινοχόο του, ρώτησε: «Διά τί το πρόσωπόν σου είναι σκυθρωπόν, ενώ συ άρρωστος δεν είσαι; Τούτο δεν είναι ειμή λύπη καρδίας.»

Η ερώτηση γέμισε το Νεεμία με φόβο. Δε θα θύμωνε ο βασιλιάς όταν θα άκουγε ότι ενώ επιφανειακά ασχολείτο με την υπηρεσία του, η σκέψη του αυλικού του έτρεχε μακριά στον καταδυναστευόμενο λαό του; Δε θα κινδύνευε η ζωή του ως φταίχτης; Το προσφιλές του σχέδιο να επαναφέρει τη δύναμη της Ιερουσαλήμ πήγαινε να καταρρεύσει. Γράφει: «Τότε εφοβήθην πολύ σφόδρα.» Με τρεμάμενη φωνή και δακρυσμένα μάτια φανέρωσε την αιτία της λύπης του απαντώντας: «Ζήτω ο βασιλεύς εις τον αιώνα. Διά τί το πρόσωπόν μου να μη είναι σκυθρωπόν, ενώ η πόλις, ο τόπος των τάφων των πατέρων μου κείται ηρημωμένος, και αι πύλαι αυτής κατηναλωμέναι υπό του πυρός;»

Η αφήγηση της κατάστασης της Ιερουσαλήμ αφύπνισε τη συμπάθεια του μονάρχη, χωρίς να διεγείρει τις προλήψεις του. Η επόμενη ερώτηση παρουσίασε την ευκαιρία που περίμενε τόσο καιρό ο Νεεμίας. «Περί τίνος κάμνεις συ αίτησιν;» Ο άνθρωπος του Θεού όμως δεν τόλμησε να δώσει απάντηση πριν να ζητήσει οδηγία από Κάποιον ανώτερον από τον Αρταξέρξη. Είχε να εκπληρώσει ένα ιερό καθήκον για το οποίο αιτούσε τη βοήθεια του βασιλιά. Ήξερε ότι κατά πολύ αυτό εξαρτάτο από τον τρόπο με τον οποίο θα παρουσίαζε την υπόθεση, έτσι ώστε να επιτύχει την έγκρισή του και να εξασφαλίσει τη βοήθειά του. Λέει: «Προσηυχήθην εις τον Κύριον του ουρανού.» Στη σύντομη εκείνη προσευχή ο Νεεμίας πιάσθηκε γερά από την παρουσία του Βασιλέα των βασιλέων και κέρδισε με το μέρος του τη μια δύναμη η οποία μπορεί να στρέφει τις καρδιές όπως στρέφονται τα ρεύματα των ποταμών.

Το να προσεύχεται κανείς όπως προσευχήθηκε ο Νεεμίας εκείνη την ώρα της χρείας του, είναι ένας τρόπος στη διάθεση του Χριστιανού, όταν άλλοι τρόποι προσευχής δεν είναι εφικτοί. Άνθρωποι που μοχθούν στις πολυάσχολες στράτες της ζωής, στριμωγμένοι και σχεδόν καταπτοημένοι από την αμηχανία, μπορούν να απευθύνουν ένα αίτημα στο Θεό για θεϊκή καθοδήγηση. Ταξιδιώτες στη θάλασσα ή στη στεριά, όταν απειλούνται από κάποιο

σοβαρό κίνδυνο, μπορούν με αυτό τον τρόπο να επαφίενται στην προστασία του Ουρανού.

Σε καιρό ξαφνικών δυσκολιών ή κινδύνων, η καρδιά μπορεί να εκπέμπει κραυγή για βοήθεια σε Έναν ο οποίος έχει δώσει την υπόσχεσή Του να έρθει σε βοήθεια των πιστών Του οποτεδήποτε Τον επικαλούνται. Σε κάθε περίπτωση, κάτω από οποοιεσδήποτε συνθήκες, η ψυχή που πιέζεται από θλίψεις και φροντίδες, ή προσβάλλεται δριμύτατα από τον πειρασμό, μπορεί να βρει σιγουριά, υποστήριξη και βοήθεια στην ανεξάντλητη αγάπη και δύναμη ενός Θεού που δεν ακυρώνει τη διαθήκη Του.

Στη σύντομη εκείνη στιγμή της προσευχής στο Βασιλέα των βασιλέων, ο Νεεμίας βρήκε το θάρρος να μιλήσει στον Αρταξέρξη για την επιθυμία του να αποδεσμευθεί προσωρινά από τα καθήκοντα της αυλής, και ζήτησε το δικαίωμα να ανοικοδομήσει τα ερειπωμένα μέρη της Ιερουσαλήμ, και να την καταστήσει και πάλι μια ισχυρή, προστατευμένη πόλη.

Βαρυσήμαντα αποτελέσματα για το ιουδαϊκό έθνος εξαρτώντο από την αίτηση αυτή. Ο Νεεμίας δηλώνει: «Και εχάρισεν ο βασιλεύς εις εμέ κατά την επ'εμέ αγαθήν χείρα του Θεού μου.»

Αφού εξασφάλισε τη βοήθεια που ζήτησε, ο Νεεμίας προχώρησε με σύνεση και προνοητικότητα στο να κάνει τις απαραίτητες προετοιμασίες για τη διασφάλιση της επιτυχίας της επιχείρησης. Δεν αμέλησε καμιά προφύλαξη που θα συνέβαλε στην πραγματοποίησή της. Δεν είχε φανερώσει το σκοπό του ούτε και στους συμπατριώτες του. Από το ένα μέρος ήξερε ότι πολλοί θα χαίρονταν με την επιτυχία του, από το άλλο όμως φοβόταν ότι μερικοί θα μπορούσαν από απερισκεψία να διεγείρουν τη ζηλοφθονία των εχθρών τους, και πιθανόν να επέφεραν τη ματαίωση όλης της εργοληψίας.

Η αίτησή του στο βασιλιά έγινε με τόση ευμένεια δεκτή, ώστε ο Νεεμίας πήρε το θάρρος να ζητήσει περισσότερη ακόμη βοήθεια. Προκειμένου να προσδώσει επισημότητα και δικαιοδοσία στην αποστολή του και να εξασφαλίσει την προστασία για το ταξίδι, ζήτησε στρατιωτική συνοδεία, και αυτή του δόθηκε. Απέκτησε βασιλικές επιστολές για τους διοικητές των επαρχιών πέρα από τον Ευφράτη, τα εδάφη από τα οποία έπρεπε να περάσει, πηγαίνοντας στην Ιουδαία. Και προμηθεύθηκε επίσης μια επιστολή για το φύλακα του βασιλικού δάσους του Λιβάνου, με την εντολή ο φύλακας να τον εφοδιάσει με όση ξυλεία θα χρειαζόταν. Για να αποφευχθούν παράπονα ότι είχε υπερβεί το διάταγμα της

εξουσιοδότησής του, ο Νεεμίας πρόσεξε να έχει την εξουσία και τα προνόμια που είχαν δοθεί ευκρινώς διατυπωμένα.

Αυτό το παράδειγμα της συνετής προνοητικότητας και αποφασιστικής δραστηριότητας θα έπρεπε να γίνει μάθημα για όλους τους Χριστιανούς. Τα τέκνα του Θεού δεν πρέπει μόνο να προσεύχονται με πίστη, αλλά και να εργάζονται με επιμελημένη και προβλεπτική φροντίδα. Συναντούν πολλές δυσκολίες και συχνά παρεμποδίζουν την ενέργεια της θεϊκής πρόνοιας για το καλό τους, επειδή νομίζουν ότι η σύνεση και η άοκνη προσπάθεια ελάχιστα έχουν να κάνουν με τη θρησκεία.

Ο Νεεμίας δε θεώρησε καθήκον τελειωμένο όταν έκλαψε και προσευχήθηκε στον Κύριο. Στα αιτήματά του πρόσθεσε μια ιερή, εντατική δράση, καταβάλλοντας σοβαρές προσπάθειες με προσευχή για την επιτυχία της επιχείρησης που είχε αναλάβει. Προσεκτική εξέταση και καλομελετημένα σχέδια είναι τόσο απαραίτητα για τη διεκπεραίωση των συγχρόνων ιερών επιχειρήσεων, όσο ήταν και την εποχή της ανοικοδόμησης των τειχών της Ιερουσαλήμ.

Ο Νεεμίας δε βασιζόταν στην αβεβαιότητα. Τα μέσα που του έλειπαν, τα ζήτησε από εκείνους που ήταν σε θέση να τα χορηγήσουν. Και ο Κύριος περιμένει ακόμη να αγγίσει τις καρδιές εκείνων που είναι κάτοχοι των αγαθών Του για το έργο της αλήθειας. Όσοι εργάζονται γι'Αυτόν, πρέπει να επωφελούνται από τη βοήθεια που Εκείνος παρακινεί τους ανθρώπους να προσφέρουν. Οι δωρεές αυτές μπορούν να ανοίξουν δρόμους, από τους οποίους το φως της αλήθειας να λάμψει σε πολλές βυθισμένες στο σκότος της αμάθειας χώρες. Μπορεί οι δωρητές να μη πιστεύουν στο Χριστό, μπορεί να μη γνωρίζουν το λόγο Του, αλλά αυτή δεν είναι αιτία για να απορρίπτονται οι δωρεές τους.

ΟΙ ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Νεεμία, κεφ. 2:, 3:, 4:)

Του Νεεμία το ταξίδι έγινε με ασφάλεια. Τα βασιλικά γράμματα προς τους διοικητές των επαρχιών που βρίσκονταν στο δρόμο του, του εξασφάλισαν τιμητική υποδοχή και άμεση βοήθεια. Κανένας εχθρός δεν τόλμησε να πειράξει τον αξιωματούχο, τον οποίο φρουρούσε δύναμη του Πέρση βασιλιά, και στον οποίον οι κυβερνήτες των επαρχιών φέρονταν με αξιόλογη υπόληψη.

Η άφιξή του όμως με στρατιωτική συνοδεία στα Ιεροσόλυμα που φανέρωνε ότι είχε φθάσει με κάποια σπουδαία αποστολή, διέγειρε το φθόνο των ειδωλολατρικών φυλών, οι οποίες γειτόνευαν με την πόλη και είχαν τόσο συχνά ικανοποιήσει την εχθρότητά τους έναντι των Ιουδαίων, υποβάλλοντάς τους σε ένα σωρό κακώσεις και προσβολές. Πρωτοστάτες στο μοχθηρό αυτό έργο ήταν μερικοί αρχηγοί αυτών των φυλών, ο Σαναβαλλάτ ο Ορωνίτης, ο Τωβίας ο Αμμωνίτης και ο Γησέμ ο Άραβας. Από την αρχή οι αρχηγοί αυτοί παρακολουθούσαν με επικριτικό βλέμμα τις κινήσεις του Νεεμία, και προσπαθούσαν με κάθε μέσο που είχαν στη διάθεσή τους να ανατρέψουν τα σχέδιά του και να εμποδίσουν το έργο του.

Ο Νεεμίας εξακολουθούσε να δείχνει την ίδια προσοχή και φρόνηση που είχαν χαρακτηρίσει τη μέχρι τότε πορεία του. Γνωρίζοντας ότι άσπονδοι και αποφασιστικοί εχθροί ήταν έτοιμοι να του αντισταθούν, απέκρυψε τη φύση της αποστολής του από αυτούς μέχρις ότου μια μελέτη της κατάστασης θα τον καθιστούσε ικανό να καταστρώσει τα σχέδιά του. Με αυτό έλπιζε να εξασφαλίσει τη συνεργασία του λαού και να τους βάλει στη δουλειά πριν ξεσηκωθεί η αντίσταση των εχθρών του.

53. Οι οικοδόμοι του τείχους

Διαλέγοντας μερικούς άνδρες, τους οποίους ήξερε άξιους εμπιστοσύνης, ο Νεεμίας τους μίλησε για τις συνθήκες που τον έκαναν να έρθει στην Ιερουσαλήμ, για το σκοπό που ήθελε να εκπληρώσει και για τα σχέδια που είχε πρόθεση να ακολουθήσει. Το ενδιαφέρον τους για την επιχείρησή του εξασφαλίσθηκε αμέσως, καθώς επίσης και η βοήθειά τους.

Το τρίτο βράδυ μετά την άφιξή του, ο Νεεμίας σηκώθηκε μεσάνυχτα και με μερικούς έμπιστους συντρόφους βγήκε να ερευνήσει μόνος του την ερήμωση της Ιερουσαλήμ. Ανεβασμένος στο μουλάρι του, περνούσε από το ένα μέρος της πόλης στο άλλο, επιτηρώντας τα γκρεμισμένα τείχη και τις πύλες της πόλης των πατέρων του. Ο νους του Ιουδαίου πατριώτη ήταν γεμάτος από θλιβερές σκέψεις, καθώς με καταλυπημένη καρδιά αντίκρισε τις ρημαγμένες αμυντικές θέσεις της αγαπημένης του Ιερουσαλήμ. Αναμνήσεις του παρελθόντος μεγαλείου του Ισραήλ παρουσιάζονταν σε χτυπητή αντίθεση με τα δείγματα της ταπείνωσής της.

Κρυφά και σιωπηλά ο Νεεμίας έκανε ολόκληρο τον κύκλο του τείχους. Λέει: «Οι προεστώτες δεν ήξευρον πού υπήγα και τί έκαμον. Ουδέ είχον φανερώσει έτι τούτο, ούτε εις τους Ιουδαίους, ούτε εις τους ιερείς, ούτε εις τους προκρίτους, ούτε εις τους προεστώτας, ούτε εις τους λοιπούς εργαζομένους το έργον.» Την υπόλοιπη νύχτα την πέρασε προσευχόμενος, επειδή ήξερε ότι το πρωί θα απαιτείτο σοβαρή προσπάθεια προκειμένου να παρακινήσει και να ενώσει τους αποθαρρυμένους και διαιρημένους συμπατριώτες του.

Ο Νεεμίας ήταν ο κομιστής ενός βασιλικού διατάγματος το οποίο εντέλλετο στους κατοίκους να συνεργασθούν με αυτόν για την ανοικοδόμηση των τειχών της πόλης, αλλά εκείνος δε στηρίχθηκε στην εξάσκηση της εξουσίας. Ζήτησε μάλλον να αποκτήσει την εμπιστοσύνη του λαού, γνωρίζοντας ότι οι ενωμένες καρδιές, όπως και τα ενωμένα χέρια, ήταν πράγματα απαραίτητα για το μεγάλο έργο που είχε μπροστά του. Όταν την επομένη κάλεσε το λαό σε συνέλευση, τους παρουσίασε τέτοια υπολογισμένα επιχειρήματα που να αφυπνίσουν τίς ναρκωμένες δυνάμεις τους και να συνενώσουν τους διασκορπισμένους.

Οι ακροατές του Νεεμία δεν ήξεραν και ούτε αυτός τους είχε πει τίποτα για τη μεσονύχτια περιοδεία του της περασμένης βραδιάς. Το ότι όμως είχε κάνει την περιοδεία αυτή, συντέλεσε κατά πολύ στην επιτυχία του, επειδή ήταν σε θέση να μιλήσει για την κατάσταση της πόλης με τέτοια ακρίβεια και λεπτολογία, που

κατέπληξε τους ακροατές του. Η εντύπωση που του είχε δημιουργήσει η εικόνα της εξασθένησης και της κατάπτωσης της Ιερουσαλήμ, προσέδωσε επισημότητα και κύρος στα λόγια του.

Ο Νεεμίας παρουσίασε στο λαό πώς τους έβλεπαν τα έθνη καταισχυμένους, με τη θρησκεία τους εξευτελισμένη, με το Θεό τους βλασφημούμενο. Τους είπε ότι σε μια μακρινή χώρα είχε ακούσει για την κατάθλιψή τους και ότι, ενώ προσευχόταν, πήρε την απόφαση να ζητήσει άδεια από το βασιλιά για να έρθει να τους βοηθήσει. Είχε ζητήσει από το Θεό να κάνει το βασιλιά όχι μόνο να του δώσει αυτή την άδεια, αλλά ακόμη να του χορηγήσει την εξουσιοδότηση και να του παράσχει την απαιτούμενη για την εργασία βοήθεια. Και η προσευχή αυτή εισακούσθηκε με τον τρόπο που φανέρωνε ότι το σχέδιο προερχόταν από τον Κύριο.

΄Όλα αυτά τους τα διηγήθηκε και κατόπιν, αφού έδειξε ότι είχε την υποστήριξη της συνδυασμένης εξουσίας του Θεού του Ισραήλ και του βασιλιά της Περσίας, ο Νεεμίας τους ρώτησε κατευθείαν αν ήταν διατεθειμένοι να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία αυτή και να σηκωθούν να οικοδομήσουν το τείχος..

Η έκκληση βρήκε απήχηση στην καρδιά τους. Η σκέψη πως ο Ουρανός είχε εκδηλώσει την προς αυτούς εύνοια, εκμηδένισε τους φόβους, και με θάρρος είπαν όλοι με μια φωνή, «Ας σηκωθώμεν και ας οικοδομήσωμεν.» «Ούτως ενίσχυσαν τας χείρας αυτών προς το αγαθόν.»

Ο Νεεμίας είχε δοθεί ολόψυχα στην επιχείρηση που ανέλαβε. Η ελπίδα του, η ενεργητικότητά του, ο ενθουσιασμός του, η αποφασιστικότητά του, όλα ήταν μεταδοτικά και ενέπνεαν τους άλλους με το ίδιο μεγάλο θάρρος και τον ίδιο ανώτερο σκοπό. Καθένας έγινε με τη σειρά του ένας Νεεμίας και βοηθούσε στο να ενισχύει την καρδιά και τα χέρια του γείτονά του.

΄Οταν οι εχθροί του Ισραήλ άκουσαν τι έλπιζαν να κατορθώσουν οι Ιουδαίοι, γέλασαν ειρωνικά με τα λόγια: «Τί είναι το πράγμα τούτο το οποίον κάμνετε; Θέλετε να επαναστατήσητε κατά του βασιλέως;» Ο Νεεμίας όμως απάντησε: «Ο Θεός του ουρανού, Αυτός θέλει ευοδώσει ημάς. Διά τούτο ημείς οι δούλοι Αυτού θέλομεν σηκωθή και οικοδομήσει. Σεις όμως δεν έχετε μερίδα, ουδέ δικαίωμα, ουδέ μνημόσυνον εν Ιερουσαλήμ.»

Από τους πρώτους που επηρεάσθηκαν από το πνεύμα και το ζήλο του Νεεμία ήταν οι ιερείς. Λόγω της σημαντικής θέσης τους, οι άνθρωποι αυτοί μπορούσαν να συμβάλουν αισθητά στην πρόοδο ή στην παρακώλυση του έργου. Και η πρόθυμη συνεργασία

τους από την έναρξη των εργασιών συνετέλεσε όχι λίγο στην επιτυχία του. Η πλειοψηφία των αρχόντων και κυβερνητών του Ισραήλ απάντησαν με μεγαλοψυχία στο καθήκον τους, και για τους πιστούς αυτούς ανθρώπους γίνεται μνεία στο βιβλίο του Θεού.

Υπήρχαν όμως μερικοί, οι Θεκωίτες πρόκριτοι, οι οποίοι «δεν υπέβαλον τον τράχηλον αυτών εις το έργον του Κυρίου αυτών.» Η μνήμη των οκνηρών αυτών δούλων φέρνει τη σφραγίδα της ντροπής και έχει περάσει σαν προειδοποίηση σε όλες τις ακόλουθες γενεές.

Σε κάθε θρησκευτικό κίνημα υπάρχουν πάντοτε μερικοί που, ενώ δεν αρνούνται ότι αυτό είναι του Θεού το έργο, οι ίδιοι παραμένουν αδιάφοροι και αρνούνται να καταβάλουν οποιαδήποτε προσπάθεια για να βοηθήσουν. Καλά θα έκαναν αυτοί να θυμηθούν το μητρώο που τηρείται εκεί ψηλά - το βιβλίο εκείνο στο οποίο δεν υπάρχουν παραλήψεις, ούτε λάθη, και με βάση του οποίου αυτοί θα κριθούν. Σε αυτό κάθε παραμελημένη ευκαιρία υπηρεσίας για το Θεό βρίσκεται καταχωρημένη, και σε αυτό επίσης κάθε πράξη πίστης και αγάπης τηρείται σε αιώνια ενθύμηση.

Μπροστά στην εμπνευσμένη επιρροή της παρουσίας του Νεεμία, ελάχιστη βαρύτητα είχε το παράδειγμα των Θεκωιτών προεστών. Γενικά ο λαός ήταν εμψυχωμένος με ζήλο και πατριωτισμό. Ικανοί άνθρωποι επιρροής διοργάνωσαν τις διάφορες ομάδες των πολιτών, κάθε αρχηγός θεωρούμενος υπεύθυνος για το κτίσιμο ενός ορισμένου τμήματος του τείχους. Και για μερικούς αναφέρεται ότι επιπροσθέτως έκτισαν «και απέναντι του οίκου αυτών.»

Και με την έναρξη τώρα των εργασιών δε μειώθηκε η δραστηριότητα του Νεεμία. Με ακούραστη επαγρύπνηση επιτηρούσε το κτίσιμο, οδηγούσε τους εργάτες, σημείωνε τα εμπόδια και προνοούσε για έκτακτες ανάγκες. Σε όλο το μήκος των τριών εκείνων μιλίων η επιρροή του γινόταν διαρκώς αισθητή. Με κατάλληλα λόγια ενθάρρυνε τους δειλούς, παρακινούσε τους σιγανούς και επαινούσε τους εργατικούς. Και διαρκώς παρακολουθούσε τις κινήσεις των εχθρών τους, οι οποίοι από καιρό σε καιρό συγκεντρώνονταν σε κοντινή απόσταση και καταπιάνονταν στη συζήτηση σαν να μελετούσαν κάποια σκανδαλιά, και κατόπιν πλησίαζαν στους εργάτες προσπαθώντας να αποσπάσουν την προσοχή τους.

53. Οι οικοδόμοι του τείχους

Μέσα στις πολλαπλές ασχολίες του ο Νεεμίας δε λησμόνησε την πηγή της δύναμής του. Η καρδιά του συνεχώς υψωνόταν σ'Αυτόν, το μεγάλο Επόπτη όλων. Αναφωνούσε: «Ο Θεός του ουρανού, Αυτός θέλει ευοδώσει ημάς.» Και τα λόγια αυτά ηχούσαν, και αντηχούσαν και χαροποιούσαν τις καρδιές όλων των εργατών επάνω στα τείχη.

Η αναστήλωση όμως των αμυντικών θέσεων της Ιερουσαλήμ δε συνεχίσθηκε ανεμπόδιστα. Ο Σατανάς εργαζόταν για να φέρει αντίσταση και να προκαλέσει αποθάρρυνση. Ο Σαναβαλλάτ, ο Τωβίας, ο Γησέμ, οι κύριοι πράκτορές του στην κίνηση αυτή, επιδόθηκαν τώρα να εμποδίσουν το έργο της ανοικοδόμησης. Προσπάθησαν να διασπάσουν την ενότητα των εργατών. Ειρωνεύονταν τις προσπάθειες των οικοδόμων, ονομάζοντας την επιχείρηση ακατόρθωτη και προλέγοντας την αποτυχία της.

Ο Σαναβαλλάτ κραύγασε περιπαιχτικά: «Τί κάμνουσιν οι άθλιοι ούτοι Ιουδαίοι; . . . Θέλουσιν αναζωοποιήσει εκ των σωρών του χώματος τους λίθους, και τούτους κεκαυμένους;» Ειρωνικότερος ακόμη ο Τωβίας, πρόσθεσε: «Και αν κτίσωσιν, αλώπηξ αναβαίνουσα θέλει καθαιρέσει το λίθινον τούτο τείχος.»

Σε λίγο οι οικοδομούντες πιέζονταν από δραστικότερη αντίδραση. Ήταν υποχρεωμένοι να φυλάγονται διαρκώς από τις σκευωρίες των εχθρών τους οι οποίοι, προφασιζόμενοι φιλία, προσπαθούσαν με διάφορους τρόπους να προξενήσουν σύγχυση και αμηχανία, και να παρακινήσουν σε δυσπιστία. Επιδίωκαν να πτοήσουν το θάρρος των Ιουδαίων. Δημιουργούσαν συνωμοσίες για να παρασύρουν το Νεεμία με το μέρος τους, και άστατοι Ιουδαίοι ήταν πρόθυμοι να τους βοηθήσουν στα προδοτικά εγχειρήματά τους. Κυκλοφόρησε η φήμη ότι ο Νεεμίας συνωμοτούσε εναντίον του Πέρση μονάρχη, με σκοπό να ανακηρυχθεί βασιλιάς του Ισραήλ, και ότι όλοι όσοι τον βοηθούσαν, ήταν προδότες.

Ο Νεεμίας όμως εξακολουθούσε να αποβλέπει στην καθοδήγηση και υποστήριξη του Θεού, και «ο λαός είχε καρδίαν εις το εργάζεσθαι». Η επιχείρηση προχωρούσε μέχρι που τα κενά γεμίσθηκαν, και ολόκληρο το τείχος είχε φθάσει στο μισό από το προγραμματισμένο ύψος του.

Βλέποντας την αποτυχία των προσπαθειών τους, οι εχθροί του Ισραήλ εξοργίσθηκαν. Μέχρι τότε δεν είχαν τολμήσει να χρησιμοποιήσουν βίαια μέσα, επειδή ήξεραν ότι ο Νεεμίας και οι σύντροφοί του ενεργούσαν κατ'εντολή του βασιλιά, και φοβόνταν ότι η έμπρακτη αντίσταση εναντίον του μπορούσε να τους δημι-

ουργήσει τη δυσαρέσκεια του βασιλιά. Τώρα όμως από το θυμό τους έγιναν οι ίδιοι ένοχοι για το αδίκημα για το οποίο είχαν κατηγορήσει το Νεεμία. Αφού συγκεντρώθηκαν για να συσκεφθούν, «συνώμοσαν πάντες ομού να έλθωσι να πολεμήσωσιν εναντίον της Ιερουσαλήμ».

Ταυτόχρονα με τους Σαμαρείτες, οι οποίοι συνωμοτούσαν κατά του Νεεμία και του έργου του, μερικοί από τους δυσαρεστημένους ιουδαίους προεστούς, προσπάθησαν να τον αποθαρρύνουν, μεγαλοποιώντας τις δυσχέρειες που συνεπαγόταν η επιχείρηση. Είπαν: «Η δύναμις των εργατών ητόνισε, και το χώμα είναι πολύ, και ημείς δεν δυνάμεθα να οικοδομώμεν το τείχος.»

Αποθάρρυνση προήλθε και από άλλη πηγή. «Οι Ιουδαίοι οι κατοικούντες πλησίον αυτών», εκείνοι που δεν είχαν πάρει μέρος στο έργο, συγκέντρωσαν τις δηλώσεις και τις αναφορές των εχθρών τους, και τις χρησιμοποίησαν για να εξασθενήσουν το θάρρος και να δημιουργήσουν δυσαρέσκειες.

Οι ειρωνείες όμως και οι σαρκασμοί, η αντίσταση και οι απειλές φαίνονταν μόνο να εμπνέουν στο Νεεμία σταθερότητα και αποφασιστικότητα, και να του προκαλούν μεγαλύτερη επαγρύπνηση. Αναγνώριζε τους κινδύνους που θα είχαν να συναντήσουν στην εχθροπραξία αυτή, αλλά το θάρρος του ήταν ατρόμητο. Λέει:

> «Προσηυχήθημεν εις τον Θεόν ημών, και εσηκώσαμεν φυλακάς εναντίον αυτών ημέραν και νύκτα.»
>
> «Όθεν έστησα εις τους χαμηλοτέρους τόπους όπισθεν του τείχους, και εις τους υψηλοτέρους τόπους έστησα τον λαόν κατά συγγενείας, με τας ρομφαίας αυτών, με τας λόγχας αυτών, και με τα τόξα αυτών. Και είδον, και εσηκώθην, και είπα προς τους προκρίτους, και προς τους προεστώτας, και προς το επίλοιπον του λαού, Μη φοβηθήτε απ'αυτών. Ενθυμείσθε τον Κύριον, τον μέγαν και φοβερόν, και πολεμήσατε υπέρ των αδελφών σας, των υιών σας, και των θυγατέρων σας, των γυναικών σας και των οίκων σας.
>
> Και ότε οι εχθροί ημών ήκουσαν ότι το πράγμα εγνώσθη εις ημάς, και διεσκέδασεν ο Θεός την βουλήν αυτών, επεστρέψαμεν πάντες ημείς εις το τείχος, έκαστος εις το έργον αυτού. Και απ' εκείνης της ημέρας το ήμισυ των δούλων μου ειργάζοντο το έργον, και το ήμισυ αυτών εκράτουν τας λόγχας, τους θυρεούς και τα τόξα . . . Οι οικοδομούντες το τείχος, και οι αχθοφορούντες, και οι φορτίζοντες, έκαστος διά της μιας

χειρός αυτού εδούλευεν εις το έργον, και διά της άλλης εκράτει το όπλον. Οι δε οικοδόμοι, έκαστος είχε την ρομφαίαν αυτού περιεζωσμένην εις την οσφύν αυτού, και ωκοδόμει.»

Πλάι στο Νεεμία στεκόταν ένας σαλπιγκτής, και σε διάφορα μέρη του τείχους είχαν τοποθετηθεί ιερείς βαστάζοντας τις ιερές σάλπιγγες. Οι άνθρωποι ήταν διασκορπισμένοι ενώ εργάζονταν, αλλά μόλις πλησίαζε ο κίνδυνος σε οποιοδήποτε σημείο, τους δινόταν το σύνθημα να επιδιορθώσουν εκείνο ακριβώς το σημείο χωρίς καμιά αναβολή. Ο Νεεμίας λέει: «Ούτως εργαζόμεθα εις το έργον, και το ήμισυ αυτών εκράτει τας λόγχας απ'αρχής της αυγής έως της επιτολής των άστρων.»

΄Οσοι ζούσαν σε πόλεις και χωριά έξω από την Ιερουσαλήμ, χρειάσθηκε τώρα να κατοικήσουν μέσα από τα τείχη για δύο σκοπούς: να προφυλάγουν το έργο και να είναι έτοιμοι για δουλειά το πρωί. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευγόταν η περιττή καθυστέρηση, και θα εξέλιπε η ευκαιρία την οποία οι εχθροί θα εκμεταλλεύονταν καλύτερα να επιτεθούν στους εργάτες, ενώ πηγαινοέρχονταν στα σπίτια τους. Το Νεεμία και τους συντρόφους του δεν τους πτοούσαν ούτε οι δυσχέρειες ούτε η εξαντλητική υπηρεσία. Ούτε νύχτα ούτε μέρα, ούτε ακόμη και στις λιγοστές ώρες του ύπνου έβγαζαν τα ρούχα τους ή άφηναν από τα χέρια τους τα όπλα.

Η αντίσταση και η αποθάρρυνση που οι οικοδόμοι των ημερών του Νεεμία συναντούσαν τόσο από φανερούς εχθρούς όσο και από λεγόμενους φίλους, είναι ομοιότυπη της πείρας που θα έχουν όσοι σήμερα εργάζονται για το Θεό. Οι Χριστιανοί δοκιμάζονται όχι μόνο από το θυμό, την περιφρόνηση και τη σκληρότητα των εχθρών, αλλά και από τη νωθρότητα, την αντίφαση, τη χαλαρότητα και την προδοσία των αναγνωρισμένων φίλων και βοηθών. Χλευασμοί και κατηγορίες εξακοντίζονται εναντίον τους. Και ο ίδιος εχθρός που οδηγεί στην περιφρόνηση, όταν παρουσιασθεί καταλληλότερη ευκαιρία, χρησιμοποιεί σκληρότερα και δριμύτερα μέσα.

Ο Σατανάς επωφελείται από κάθε μη καθιερωμένο στοιχείο για να πραγματοποιήσει τους σκοπούς του. Ανάμεσα σε αυτούς που ισχυρίζονται ότι είναι υποστηρικτές του έργου του Θεού, υπάρχουν εκείνοι που ενώνονται με τους αντιπάλους Του στις επιθέσεις των πιο άσπονδων εχθρών Του. Ακόμη και μερικοί που επιθυμούν την πρόοδο του έργου του Θεού, θα εξασθενήσουν τα χέρια των υπηρετών Του, με το να ακούνε, να αναφέ-

ρουν και να μισοπιστεύουν τις συκοφαντίες, τις καυχησιολογίες και τις απειλές των αντιπάλων Του.

Ο Σατανάς σημειώνει εξαιρετική επιτυχία εργαζόμενος μέσο των πρακτόρων του, και όλοι όσοι παρασύρονται από την επιρροή τους, υπόκεινται σε μια μαγική δύναμη που καταστρέφει τη σύνεση των σοφών και την κατανόηση των γνωστικών. Αλλά όπως ο Νεεμίας, ο λαός του Θεού δεν πρέπει ούτε να φοβάται, ούτε να υποτιμάει τους εχθρούς του. Έχοντας την εμπιστοσύνη του στο Θεό, πρέπει να προχωρεί σταθερά εκτελώντας αφίλαυτα το έργο Του και αναθέτοντας στην πρόνοιά Του το σκοπό τον οποίον αντιπροσωπεύουν.

Στην ώρα της μεγάλης αποθάρρυνσης, ο Νεεμίας ανέθεσε στο Θεό την εμπιστοσύνη του, την ασφαλή άμυνά του. Και Εκείνος που έγινε το στήριγμα του δούλου Του τότε, υπήρξε η εξάρτηση του λαού Του σε κάθε εποχή. Σε κάθε κρίση ο λαός Του μπορεί να δηλώνει με εμπιστοσύνη: «Εάν ο Θεός ήναι υπέρ ημών, τίς θέλει είσθαι καθ'ημών;» (Ρωμ. 8:31).

Όσο έντεχνα και αν καταστρώνουν τις σκευωρίες τους, ο Σατανάς και οι πράκτορές του, ο Θεός μπορεί να τις ανακαλύψει και να εκμηδενίσει όλα τα διαβούλιά τους. Η απάντηση της πίστης και σήμερα θα είναι η απάντηση που έδωσε ο Νεεμίας: «Ο Θεός ημών θέλει πολεμήσει υπέρ ημών», επειδή ο Κύριος συμμετέχει στο έργο και κανείς δεν μπορεί να εμποδίσει την τελική επιτυχία του.

ΕΠΙΠΛΗΞΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΚΒΙΑΣΜΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Νεεμία, κεφ. 5:)

Το τείχος της Ιερουσαλήμ δεν είχε ακόμη τελειώσει, όταν η προσοχή του Νεεμία στράφηκε στις θλιβερές συνθήκες των φτωχότερων τάξεων του λαού. Στην ασταθή κατάσταση που βρισκόταν η χώρα, η καλλιέργεια είχε κάπως παραμεληθεί. Επιπλέον, εξαιτίας της φίλαυτης συμπεριφοράς μερικών από εκείνους που είχαν επαναπατρισθεί στην Ιουδαία, η ευλογία του Κυρίου κατακρατείτο από τη γη τους και παρατηρήθηκε έλλειψη σιτηρών.

Προκειμένου να εξασφαλίσουν τροφή για την οικογένειά τους, οι φτωχοί ήταν αναγκασμένοι να αγοράζουν με πίστωση και σε υπερβολικές τιμές. Ήταν ακόμη υποχρεωμένοι να συγκεντρώνουν χρήματα, συνάπτοντας δάνεια με τόκο για να πληρώσουν τη βαριά φορολογία που τους επέβαλαν οι βασιλείς της Περσίας. Και κάνοντας τη θλίψη των φτωχών ακόμη μεγαλύτερη, οι πλουσιότεροι από τους Ιουδαίους είχαν εκμεταλλευθεί την ένδειά τους, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό τα πλούτη τους.

Ο Κύριος είχε διατάξει με το Μωυσή τον Ισραήλ ότι κάθε τρίτο χρόνο έπρεπε να προσφέρεται το ένα δέκατο για την ανακούφιση των φτωχών. Άλλη μια πρόνοια είχε ληφθεί με την αναστολή της γεωργικής καλλιέργειας κάθε έβδομο χρόνο, ώστε τα αυτοφυή προϊόντα της αγραναπαυμένης γης να αφήνονται για τους ενδεείς.

Η πιστότητα στην αφιέρωση των προσφορών αυτών για την ανακούφιση των φτωχών και για άλλους φιλανθρωπικούς σκοπούς θα βοηθούσε στο να διατηρείται νωπή στη σκέψη του λαού η αλήθεια ότι πραγματικός ιδιοκτήτης είναι μόνο ο Θεός, και ότι δική τους ήταν η ευκαιρία να γίνουν κανάλια ευλογίας. Η πρόθεση του Θεού ήταν να αποκτήσουν οι Ισραηλίτες μια εκπαίδευση

που θα ξερίζωνε τη φιλαυτία και θα σχημάτιζε γενναίους και ευγενικούς χαρακτήρες.

Ο Θεός τους είχε επίσης νουθετήσει μέσο του Μωυσή:

«Εάν δανείσης αργύριον εις τον πτωχόν γείτονά σου μεταξύ του λαού Μου, δεν θέλεις φερθή προς αυτόν ως τοκιστής, δεν θέλεις επιβάλει επ'αυτόν τόκον.» (Έξ. 22:25).

«Δεν θέλεις δανείζει εις τον αδελφόν σου χρήματα επί τόκω, τροφάς επί τόκω, ουδέν πράγμα δανειζόμενον επί τόκω.» (Δευτ. 23:19).

«Εάν ήναι εν μέσω σου πτωχός εκ των αδελφών σου εντός τινός των πυλών σου, εν τη γη σου την οποίαν Κύριος ο Θεός σου δίδει εις σε, δεν θέλεις σκληρύνει την καρδίαν σου, ουδέ θέλεις κλείσει την χείρα σου από του πτωχού αδελφού σου. Αλλ'εξάπαντος θέλεις ανοίξει την χείρα σου προς αυτόν, και εξάπαντος θέλεις δανείσει εις αυτόν ικανά διά την χρείαν αυτού, εις ό,τι χρειάζεται.» «Διότι δεν θέλει λείψει πτωχός εκ μέσου της γης σου, διά τούτο Εγώ προστάζω εις σε, λέγων, Θέλεις εξάπαντος ανοίγει την χείρα σου προς τον αδελφόν σου, προς τον πτωχόν σου, και προς τον ενδεή σου επί της γης.» (Δευτ. 15:7,8,11).

Συνέβηκε με την επιστροφή των εξορίστων από τη Βαβυλώνα, οι πλούσιοι Ιουδαίοι να κάνουν εντελώς το αντίθετο από τις εντολές αυτές. Όταν οι φτωχοί αναγκάζονταν να δανεισθούν χρήματα για να πληρώσουν τους φόρους στο βασιλιά, οι πλούσιοι τους δάνειζαν τα ποσά, αλλά ζητούσαν υπέρογκους τόκους γι'αυτά. Υποθηκεύοντας τα χωράφια των φτωχών, είχαν οδηγήσει τους κακόμοιρους χρεώστες στην έσχατη πενία.

Πολλοί αναγκάσθηκαν να πουλήσουν τους γιους τους και τις κόρες τους για σκλάβους. Και όπως φαινόταν, δεν υπήρχε καμιά ελπίδα για τη βελτίωση της κατάστασής τους, καμιά προοπτική γι'αυτούς, εκτός από τη συνεχώς αυξανόμενη κατάθλιψη με μόνιμη συντροφιά την ένδεια και τη σκλαβιά. Και όμως, αυτοί ανήκαν στο ίδιο έθνος, όντας παιδιά της ίδιας διαθήκης, όπως τα πιο ευνοούμενα από την τύχη αδέλφια τους.

Τελικά, ο λαός παρουσίασε την υπόθεση στο Νεεμία, λέγοντας:

«Ιδού, ημείς καθυποβάλλομεν εις δουλείαν τους υιούς ημών και τας θυγατέρας ημών διά να ήναι δούλοι, και τινές εκ των θυγατέρων ημών εφέρθησαν ήδη εις δουλείαν, και δεν εί-

ναι ουδέν εις την εξουσίαν ημών, διότι άλλοι έχουσι τους αγρούς και τους αμπελώνας ημών.»

΄Οταν ο Νεεμίας άκουσε για την απάνθρωπη αυτή καταδυνάστευση, η καρδιά του επαναστάτησε, και είπε: «Ηγανάκτησα σφόδρα, ακούσας την κραυγήν αυτών και τους λόγους τούτους.» Κατάλαβε ότι για να κατορθώσει να κόψει την καταδυναστική συνήθεια του εκβιασμού, έπρεπε να λάβει αποφασιστική στάση υπέρ του δικαίου. Με χαρακτηριστική δραστηριότητα και αποφασιστικότητα βάλθηκε να εργασθεί για να ανακουφίσει τα αδέλφια του.

Το γεγονός ότι οι καταπιεστές ήταν άνθρωποι πλούσιοι, των οποίων η υποστήριξη ήταν αναγκαία για την αναστήλωση της πόλης, δεν επηρέασε ούτε στιγμή το Νεεμία. Επέπληξε με δριμύτητα τους προεστώτες και τους αρχηγούς, και όταν σύναξε ένα μεγάλο μέρος του λαού, τους εξέθεσε τις απαιτήσεις του Θεού σχετικά με την υπόθεση αυτή.

Επέστησε την προσοχή τους σε γεγονότα που είχαν συμβεί στο διάστημα της ηγεμονίας του βασιλιά ΄Αχαζ. Επανέλαβε το μήνυμα που ο Θεός είχε στείλει στην περίπτωση εκείνη στον Ισραήλ για να επιτιμήσει τη σκληρότητά τους και την καταπίεση. Εξαιτίας της ειδωλολατρίας τους ο λαός του Ιούδα είχε παραδοθεί στα χέρια των χειρότερων ειδωλολατρών αδελφών τους που ήταν ο λαός του Ισραήλ. Οι τελευταίοι αυτοί ικανοποίησαν την εχθρότητά τους φονεύοντας στη μάχη χιλιάδες Ιουδαίους, και αφού αιχμαλώτισαν όλες τις γυναίκες και τα παιδιά, σκόπευαν να τους κρατήσουν για δούλους και να τους πουλήσουν για σκλάβους στους ειδωλολάτρες.

Εξαιτίας των αμαρτιών του Ιούδα, ο Κύριος δεν είχε επέμβει για να εμποδίσει τον πόλεμο. Αλλά μέσο του προφήτη Ωβήδ κατέκρινε το απάνθρωπο σχέδιο του νικηφόρου στρατού. «Λέγετε να υποτάξητε εις εαυτούς τους υιούς Ιούδα και της Ιερουσαλήμ διά δούλους και δούλας. Δεν είναι με σας, με σας μάλιστα, αμαρτίαι εναντίον Κυρίου του Θεού σας;» (Β΄Χρον. 28:10).

Ο Ωβήδ ειδοποίησε το λαό Ισραήλ ότι ο θυμός του Κυρίου είχε εξαφθεί εναντίον τους και ότι για την άδικη και τυραννική διαγωγή τους θα τους έστελνε τις τιμωρίες Του. ΄Οταν άκουσαν τα λόγια αυτά, οι ένοπλοι άνδρες άφησαν τους αιχμαλώτους και τα λάφυρα μπροστά στους άρχοντες του λαού και σε ολόκληρη τη σύναξη. Τότε μερικοί από τους ηγήτορες της φυλής του Εφραΐμ «έλαβον τους αιχμαλώτους και πάντας τους γυμνούς αυτών ενέδυσαν

εκ των λαφύρων. Και αφού ενέδυσαν αυτούς, και υπεδημάτωσαν αυτούς, και έδωκαν εις αυτούς να φάγωσι και να πίωσι, και ήλειψαν αυτούς, και πάντας τους αδυνάτους εξ αυτών, μετεκόμισαν επί όνους, και έφεραν αυτούς εις Ιεριχώ, την πόλιν των φοινίκων, προς τους αδελφούς αυτών.» (Β΄Χρον, 28:15).

Ο Νεεμίας και οι άλλοι είχαν εξαγοράσει μερικούς από τους Ιουδαίους που είχαν πουληθεί στους ειδωλολάτρες, και τώρα παρουσίασε την αντίθεση της διαγωγής αυτής και της διαγωγής εκείνων οι οποίοι χάρη πρόσκαιρου κέρδους σκλάβωναν τους αδελφούς τους, λέγοντας: «Δεν είναι καλόν το πράγμα το οποίον σεις κάμνετε. Δεν πρέπει να περιπατήτε εν τω φόβω του Θεού ημών, διά να μη ονειδίζωσιν ημάς τα έθνη, οι εχθροί ημών;»

Ο Νεεμίας απέδειξε ότι αυτός ο ίδιος, με την χορηγημένη από τον Πέρση βασιλιά εξουσία, μπορούσε να έχει απαιτήσει μεγάλες συνεισφορές για προσωπικό του συμφέρον. Αλλά όχι μόνο δεν είχε δεχθεί αυτό που του ανήκε ακριβώς, αλλά πρόσφερε και από πάνω με γενναιοδωρία για να ανακουφίσει τους φτωχούς στην ένδειά τους. Πρότρεψε εκείνους από τους Ιουδαίους άρχοντες που ενοχοποιούντο για την κατατυράννηση, να σταματήσουν την κακοήθεια αυτή, να αποδώσουν τα χωράφια στους φτωχούς, καθώς και τα επιπλέον χρηματικά ποσά που είχαν αποσπάσει εκβιαστικά από αυτούς, και να τους δανείζουν χωρίς τόκους και χρεόγραφα.

Τα λόγια αυτά τα είπε μπροστά σε ολόκληρη τη συναγωγή. Αν ήθελαν οι αρχηγοί να δικαιολογηθούν, είχαν την ευκαιρία να το κάνουν. Αλλά δεν πρόβαλαν καμιά δικαιολογία. Δήλωσαν μόνο: «Θέλομεν αποδώσει ταύτα, και δεν θέλομεν ζητήσει ουδέν παρ' αυτών. Ούτω θέλομεν κάμει καθώς συ λέγεις.»

Αυτό το καταχωρημένο περιστατικό διδάσκει ένα σημαντικό μάθημα: «Ρίζα πάντων των κακών είναι η φιλαργυρία.» (Α΄Τιμ. 6:10). Στη σημερινή γενεά η επιθυμία του κέρδους είναι ένα αποροφητικό πάθος. Συχνά ο πλούτος κατακτάται με εξαπάτηση. Πλήθη ανθρώπων παλεύουν με τη φτώχια, αναγκασμένοι να εργάζονται σκληρά, ανήμποροι να εξασφαλίσουν και αυτές τις απαραίτητες ακόμη ανάγκες της ζωής. Ο μόχθος και η στέρηση, χωρίς καμιά ελπίδα για βελτίωση, κάνουν το φορτίο τους βαρύ. Αποκαμωμένοι από τις φροντίδες και καταβασανισμένοι, δεν ξέρουν πού να στραφούν για βοήθεια. Και όλα αυτά, για να μπορούν οι πλούσιοι να επιδοτούν την εξωφρενική σπατάλη τους ή να ικανοποιούν την επιθυμία τους για τον αποθησαυρισμό.

54. Επίπληξη κατά του εκβιασμού

Η φιλοχρηματία και η επιδεικτικότητα του πλούτου κατάντησαν αυτόν τον κόσμο σπήλαιο ληστών. Η Βίβλος περιγράφει τη λαιμαργία και την καταπίεση που θα επικρατούν λίγο πριν από τη δευτέρα παρουσία του Χριστού.

«Έλθετε τώρα οι πλούσιοι,» γράφει ο Ιάκωβος, «εθησαυρίσατε διά τας εσχάτας ημέρας. Ιδού, ο μισθός των εργατών των θερισάντων τα χωράφια σας, τον οποίον εστερήθησαν από σας, κράζει. Και αι κραυγαί των θερισάντων εισήλθον εις τα ώτα Κυρίου Σαβαώθ. Ετρυφήσατε επί της γης, και εσπαταλήσατε. Εθρέψατε τας καρδίας σας ως εν ημέρα σφαγής. Κατεδικάσατε, εφονεύσατε τον δίκαιον, δεν σας αντιστέκεται.» (Ιακ. 5:1,3-6).

Και μεταξύ ακόμη αυτών που παριστάνουν ότι βαδίζουν σύμφωνα με το φόβο του Κυρίου, υπάρχουν μερικοί οι οποίοι επαναλαμβάνουν τη στάση που ακολούθησαν οι αρχηγοί του Ισραήλ. Επειδή έχουν δύναμη να το κάνουν, απαιτούν περισσότερο από ό,τι έχουν δίκαιο, και έτσι γίνονται δυνάστες.

Και επειδή η φιλαργυρία και η εξαπάτηση παρουσιάζονται στη ζωή εκείνων που αποκαλούνται με το όνομα του Χριστού, επειδή η εκκλησία διατηρεί στα βιβλία της τα ονόματα αυτών που απέκτησαν την περιουσία τους με αδικία, η θρησκεία του Χριστού δυσφημείται. Η σπατάλη, η απάτη, ο εκβιασμός διαφθείρουν την πίστη πολλών και καταστρέφουν την πνευματικότητά τους. Η εκκλησία ευθύνεται μέχρι ένα βαθμό για τις αμαρτίες των μελών της. Ενθαρρύνει το κακό αν δεν υψώνει τη φωνή εναντίον του.

Οι συνήθειες του κόσμου δεν αποτελούν γνώμονα για το Χριστιανό. Αυτός δεν πρέπει να μιμείται τις ανέντιμες πράξεις του κόσμου, τις εξαπατήσεις του, τους εκβιασμούς του. Κάθε αδικοπραγία σε βάρος ενός συνανθρώπου αποτελεί παράβαση του χρυσού κανόνα. Κάθε αδίκημα που γίνεται στα τέκνα του Θεού, γίνεται στον ίδιο το Χριστό, ο οποίος εκπροσωπείται με τους αγίους Του.

Κάθε προσπάθεια για να επωφεληθεί κανείς από την άγνοια, την αδυναμία ή την ατυχία κάποιου άλλου, καταχωρείται σαν απάτη στο βιβλίο του ουρανού. Όποιος φοβάται το Θεό, θα προτιμήσει να μοχθεί μέρα-νύχτα για να τρώει το ψωμί της φτώχιας, παρά να υποθάλπει το πάθος του κέρδους που κατατυραννάει τη χήρα και το ορφανό, ή αποστερεί τον ξένο από τα δικαιώματά του.

54. Επίπληξη κατά του εκβιασμού

Η παραμικρή απόκλιση από την ακεραιότητα καταρρίπτει τους φραγμούς και προετοιμάζει την καρδιά για μεγαλύτερη αδικία. Το γεγονός και μόνο ότι ένας άνθρωπος μπορεί να επωφεληθεί από την αδυναμία κάποιου άλλου, αναισθητοποιρί την ψηχύ του στην επιρροή του Αγίου Πνεύματος. Κέρδος που αποκτάται με αυτή την τιμή, είναι μια τρομερή απώλεια.

΄Όλοι μας είμασταν χρεώστες στη θεϊκή δικαιοσύνη, αλλά δεν είχαμε τίποτε με το οποίο να πληρώσουμε το χρέος μας. Τότε ο Υιός του Θεού που μας λυπήθηκε, πλήρωσε την τιμή της απολύτρωσής μας. Φτώχεψε για να πλουτίσουμε εμείς με τη δική Του φτώχια.

Με πράξεις γενναιόδωρες για τους φτωχούς Του μπορούμε να αποδείξουμε τη γνησιότητα της ευγνωμοσύνης μας για τη χάρη που μας χορηγήθηκε. Ο απόστολος Παύλος παραγγέλλει:

> «Ας εργαζώμεθα το καλόν προς πάντας, μάλιστα δε προς τους οικείους της πίστεως.» Και τα λόγια του συμφωνούν με τα λόγια του Σωτήρα: «Τους πτωχούς πάντοτε έχετε μεθ'εαυτών, και όταν θελήσητε, δύνασθε να ευεργετήσητε αυτούς.» «Λοιπόν, πάντα όσα αν θέλητε να κάμνωσιν οι άνθρωποι εις εσάς, ούτω και σεις κάμνετε εις αυτούς. Διότι ούτος είναι ο νόμος και οι προφήται.» (Γαλ. 6:10, Μάρκ. 14:7, Ματθ. 7:12).

ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΕΣ ΣΚΕΥΩΡΙΕΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Νεεμία, κεφ. 6:)

Ο Σαναβαλλάτ και οι συνωμότες του δεν τολμούσαν να κάνουν ανοικτό πόλεμο στους Ιουδαίους, αλλά με αυξανόμενη κακεντρέχεια συνέχιζαν τις κρυφές προσπάθειές τους να τους αποθαρρύνουν, να τους φέρουν σε αμηχανία και να τους βλάψουν. Το τείχος γύρω από την Ιερουσαλήμ πλησίαζε να ολοκληρωθεί. Όταν θα τελείωνε και θα τοποθετούντο οι πύλες του, οι εχθροί αυτοί των Ισραηλιτών δεν μπορούσαν πιανα ελπίζουν ότι θα έμπαιναν με τη βία στην πόλη. Γι'αυτό αδημονούσαν τόσο να σταματήσουν το έργο χωρίς αναβολή. Στο τέλος επινόησαν ένα σχέδιο με το οποίο έλπιζαν να αποσπάσουν το Νεεμία από το πόστο του, και όταν θα τον είχαν στη διάθεσή τους, θα τον φόνευαν ή θα τον φυλάκιζαν.

Προφασιζόμενοι ότι επιθυμούσαν να έρθουν σε συμβιβασμό με τα αντίθετα κόμματα, ζήτησαν ένα συμβούλιο με το Νεεμία, και τον κάλεσαν να συναντηθεί με αυτούς σ'ένα χωριό στην πεδιάδα Ωνώ. Αλλά εκείνος, φωτισμένος από το Άγιο Πνεύμα για την πραγματική τους πρόθεση, αρνήθηκε. Γράφει: «Απέστειλα μηνυτάς προς αυτούς, λέγων, Έργον μέγα κάμνω, και δεν δύναμαι να καταβώ. Διά τί να παύση το έργον, όταν εγώ αφήσας αυτό καταβώ προς εσάς;» Οι πειραστές όμως επέμεναν. Τέσσερες φορές έστειλαν ένα παρόμοιο μήνυμα, και κάθε φορά πήραν την ίδια απάντηση.

Βρίσκοντας το σχέδιο αυτό αποτυχημένο, κατέφυγαν σ'ένα τολμηρότερο στρατήγημα. Ο Σαναβαλλάτ έστειλε στο Νεεμία έναν αγγελιοφόρο κομίζοντας μια ανοικτή επιστολή που έλεγε:

> «Ηκούσθη μεταξύ των εθνών, και ο Γασμού λέγει, ότι συ και οι Ιουδαίοι βουλεύεσθε να επαναστατήσητε, διά τούτο συ

οικοδομείς το τείχος, διά να γείνης βασιλεύς αυτών, κατά τους λόγους τούτους. Έτι διώρισας προφήτας να κηρύττωσι περί σου εν Ιερουσαλήμ, λέγοντες, Είναι βασιλεύς εν Ιούδα. Και τώρα θέλει απαγγελθή προς τον βασιλέα κατά τους λόγους τούτους. Ελθέ λοιπόν τώρα και ας συμβουλευθώμεν ομού.»

Αν οι αναφερόμενες φήμες είχαν πράγματι κυκλοφορήσει, θα υπήρχε λόγος για ανησυχία, επειδή σε λίγο θα έφθαναν στο βασιλιά, του οποίου η ελάχιστη υποψία μπορούσε να προκαλέσει τη λήψη αυστηρότατων μέτρων. Ο Νεεμίας όμως ήταν βέβαιος ότι το γράμμα ήταν εντελώς απατηλό, γραμμένο για να του προξενήσει φόβο και να τον παρασύρει στην παγίδα. Το συμπέρασμα αυτό υποστηριζόταν από το γεγονός ότι το γράμμα είχε σταλεί ανοιχτό, ασφαλώς για να μπορέσουν οι άνθρωποι να διαβάσουν το περιεχόμενό του, να πανικοβληθούν και να τρομοκρατηθούν.

Αμέσως έστειλε την απάντηση: «Δεν είναι τοιαύτα πράγματα καθώς συ λέγεις, αλλά συ πλάττεις αυτά εκ της καρδίας σου.» Ο Νεεμίας δεν αγνοούσε τα τεχνάσματα του Σατανά. Ήξερε ότι οι απόπειρες αυτές γίνονταν με σκοπό να παραλύσουν τα χέρια των οικοδόμων και να ματαιωθούν έτσι οι προσπάθειές τους.

Επανειλημμένα είχε ηττηθεί ο Σατανάς. Αλλά τώρα με μεγαλύτερη κακία και πονηριά έστηνε μια ακόμη πιο ύπουλη και επικίνδυνη παγίδα για το δούλο του Θεού. Ο Σαναβαλλάτ και οι σύντροφοί του μίσθωσαν ανθρώπους προσποιούμενους ότι είναι φίλοι του Νεεμία για να του δώσουν κακή συμβουλή, ως προερχόμενη δήθεν από το Θεό. Το κυριότερο πρόσωπο που ανέλαβε την κακοήθη αυτή αποστολή ήταν ο Σεμαΐας, άνθρωπος που ως τότε ο Νεεμίας τον είχε σε καλή υπόληψη.

Ο άνθρωπος αυτός κλείσθηκε σ'ένα δωμάτιο του αγιαστηρίου, σαν να φοβόταν για την ασφάλεια της ζωής του. Τον καιρό εκείνο ο ναός ήταν προστατευμένος από τείχος και πύλες, αλλά οι πύλες της πόλης δεν είχαν ακόμη τοποθετηθεί. Προφασιζόμενος μεγάλο ενδιαφέρον για την ασφάλεια του Νεεμία, ο Σεμαΐας τον συμβούλεψε να ζητήσει άσυλο στο ναό. Πρότεινε: «Ας συνέλθωμεν ομού εις τον οίκον του Θεού, εντός του ναού, και ας κλείσωμεν τας θύρας του ναού, διότι αυτοί έρχονται να σε φονεύσωσι. Ναι, την νύκτα έρχονται να σε φονεύσωσι.»

Αν ο Νεεμίας είχε ακολουθήσει την απατηλή αυτή συμβουλή, θα είχε θυσιάσει την πίστη που είχε στο Θεό, και στα μάτια του λαού θα φαινόταν δειλός και αξιοκατάκριτος. Ενόψει του σπουδαίου έργου που είχε αναλάβει και της εμπιστοσύνης που ισχυρι-

ζόταν ότι είχε στη δύναμη του Θεού, θα ήταν ολωσδιόλου ανάρμοστο γι'αυτόν να κρυφθεί από φόβο. Ο πανικός θα μεταδιδόταν στο λαό, ο καθένας θα ζητούσε τη δική του ασφάλεια, και η πόλη θα είχε αφεθεί απροστάτευτη να πέσει λεία στους εχθρούς της. Αυτή μόνη η απερίσκεπτη κίνηση από μέρους του Νεεμία θα ισοδυναμούσε με πραγματική παραχώρηση όλων όσα είχαν μέχρι τότε κερδιθεί.

Ο Νεεμίας δεν άργησε να μπει στο πραγματικό νόημα και στον αντικειμενικό σκοπό του συμβουλάτορά του. Λέει:

> «Εγνώρισα ότι ο Θεός δεν απέστειλεν αυτόν να προφέρη την προφητείαν ταύτην εναντίον μου, αλλ'ο Τωβίας και ο Σαναβαλλάτ εμίσθωσαν αυτόν. Διά τούτο ήτο μισθωμένος, διά να φοβηθώ και να κάμω ούτω, και να αμαρτήσω, και να έχωσιν αφορμήν να κακολογήσωσι, διά να με ονειδίσωσι.»

Την επαίσχυντη συμβουλή του Σεμαΐα την υποστήριξαν περισσότεροι από ένας, άνθρωποι υψηλής περιωπής που, ενώ έδειχναν ότι ήταν φίλοι του Νεεμία, μυστικά ανήκαν στο συνασπισμό των εχθρών του. Δεν ωφέλησε όμως σε τίποτε το στήσιμο της παγίδας τους. Η ατρόμητη απάντηση του Νεεμία ήταν: «΄Ανθρωπος οποίος εγώ ήθελον φύγει; και τίς, οποίος εγώ, ήθελεν εισέλθει εις τον ναόν διά να σώση την ζωήν αυτού; Δεν θέλω εισέλθει.»

Παρά τις μηχανορραφίες των εχθρών, φανερές ή κρυφές, το έργο της οικοδόμησης προχωρούσε σταθερά και σε λιγότερο από δύο μήνες μετά την άφιξη του Νεεμία στην Ιερουσαλήμ, η πόλη περιζώσθηκε με τα οχυρά της, και οι οικοδόμοι μπορούσαν να περπατούν επάνω στα τείχη και να βλέπουν κάτω τους ηττημένους και έκπληκτους εχθρούς τους. Ο Νεεμίας γράφει:

> «΄Οτε ήκουσαν πάντες οι εχθροί ημών, τότε εφοβήθησαν πάντα τα έθνη τα πέριξ ημών, και εταπεινώθησαν σφόδρα εις τους οφθαλμούς εαυτών. Διότι εγνώρισαν ότι παρά του Θεού έγεινε το έργον τούτο.»

Μολαταύτα ούτε ακόμη αυτή η απόδειξη ότι ο Θεός ασκούσε τον έλεγχο, ήταν αρκετή για να συγκρατήσει τη δυσαρέσκεια, την ανταρσία και την προδοσία μεταξύ των Ισραηλιτών. «Οι πρόκριτοι του Ιούδα έπεμπαν συνεχώς τας επιστολάς αυτών προς τον Τωβίαν, και αι του Τωβία ήρχοντο προς αυτούς. Διότι ήσαν εν τω Ιούδα πολλοί ωρκωμένοι εις αυτόν, επειδή ήτο γαμβρός του Σεναχία.»

55. Ειδωλολατρικές σκευωρίες

Εδώ φαίνονται τα κακά αποτελέσματα της επιγαμίας με τους ειδωλολάτρες. Μια ιουδαϊκή οικογένεια είχε έτσι συνδεθεί με τους εχθρούς του Θεού, και η συγγένεια αυτή κατέληξε σε παγίδα. Πολλοί άλλοι είχαν κάνει το ίδιο. Αυτοί, όπως το σύμμεικτο πλήθος που είχε βγει από την Αίγυπτο μαζί με τους Ισραηλίτες, αποτελούσαν πηγή συνεχών δυσχερειών. Δε λάτρευαν το Θεό με την καρδιά τους, και όταν το έργο Του απαιτούσε θυσία, ήταν πρόθυμοι να παραβούν τον επίσημο όρκο για συνεργασία και υποστήριξη.

Μερικοί που ήταν από τους πρώτους στο να μηχανεύονται σκάνδαλα σε βάρος των Εβραίων, τώρα παρέστηναν ότι επιθυμούσαν φιλικές σχέσεις με αυτούς. Οι προεστοί του Ιούδα που ήταν μπλεγμένοι με ειδωλολατρικούς γάμους και που διατηρούσαν προδοτική αλληλογραφία με τον Τωβία, έχοντας ορκισθεί να τον υπηρετήσουν, τον παρουσίαζαν τώρα σαν άνθρωπο με επιδεξιότητα και οξυδέρκεια, η συνεργασία του οποίου θα ήταν ένα μεγάλο απόκτημα για τους Ιουδαίους. Παράλληλα πρόδιδαν σ'αυτόν τα σχέδια και τις κινήσεις του Νεεμία. Έτσι, το έργο του λαού του Θεού ήταν εκτεθειμένο στις επιθέσεις των εχθρών του, δίνοντας αφορμή να διαστρέφονται τα λόγια και οι πράξεις του Νεεμία, ή να χωλαίνει το έργο του.

Όταν οι φτωχοί και δυναστευμένοι προσέφευγαν στο Νεεμία, για να τον ενημερώσουν για τις αδικίες που υφίσταντο, εκείνος τους υποστήριξε θαρρετά, αναγκάζοντας τους υπαιτίους να αποσείσουν τη μομφή που τους βάραινε. Την εξουσία όμως που μεταχειρίσθηκε χάρη των καταπιεζομένων συμπατριωτών του, δεν τη μεταχειρίσθηκε αργότερα για τον εαυτό του.

Στις προσπάθειές του μερικοί είχαν ανταποκριθεί με αχαριστία και με προδοσία, αλλά αυτός δε χρησιμοποίησε τη δύναμή του για να τιμωρήσει τους προδότες. Με ηρεμία και αφιλαυτία συνέχισε να εξυπηρετεί το λαό του, χωρίς ποτέ να χαλαρώνει τις προσπάθειές του ή να μειώνει το ενδιαφέρον του.

Οι επιθέσεις του Σατανά πάντοτε κατευθύνονται εναντίον εκείνων που προσπαθούν να προωθήσουν το έργο και το σκοπό του Θεού. Παρόλο ότι συχνά έχει αποκρουσθεί, ανανεώνει όμως συχνά τις επιθέσεις του με καινούρια ορμητικότητα, χρησιμοποιώντας αδοκίμαστα κάθε φορά μέσα. Αλλά η μυστική συνεργασία του με αυτούς που λένε ότι είναι φίλοι του έργου του Κυρίου, είναι εκείνο που πρέπει να φοβάται κανείς περισσότερο.

55. Ειδωλολατρικές σκευωρίες

Η απροκάλυπτη αντίσταση μπορεί να είναι βίαιη και σκληρή, αλλά είναι πολύ λιγότερο επικίνδυνη για το έργο του Θεού από τη μυστική έχθρα εκείνων, που ενώ ισχυρίζονται ότι υπηρετούν το Θεό, στην πραγματικότητα είναι δούλοι του Σατανά. Αυτοί έχουν την ικανότητα να θέσουν κάθε προνόμιο στη διάθεση εκείνων που θα χρησιμοποιήσουν τη γνώση τους για να παρεμποδίσουν το έργο του Θεού και να προξενήσουν βλάβη σε αυτούς που Τον υπηρετούν.

Κάθε τέχνασμα που ο άρχοντας του σκότους μπορεί να επινοήσει, θα χρησιμοποιηθεί προκειμένου να παρασύρει τους δούλους του Θεού να συνασπισθούν με τους πράκτορες του Σατανά. Επανειλημμένες προτάσεις θα τους γίνουν για να τους αποτραβήξουν από το καθήκον. Αλλά όπως ο Νεεμίας, οφείλουν να δώσουν τη σταθερή απάντηση: «Έργον μέγα κάμνω και δεν δύναμαι να καταβώ.» Οι εργάτες του Θεού μπορούν να συνεχίσουν ασφαλώς την εργασία τους, έτσι ώστε οι προσπάθειές τους να διαψεύσουν τις ψευτιές που η κακεντρέχεια πλάθει για να τους βλάψει.

Όπως οι οικοδομούντες τα τείχη της Ιερουσαλήμ, πρέπει και αυτοί να αρνηθούν να αποσπάσουν την προσοχή τους από το έργο τους εξαιτίας των απειλών, του χλευασμού ή της ψευτιάς. Ούτε λεπτό δεν πρέπει να χαλαρώσουν την προσεκτική παρακολούθηση ή την επαγρύπνησή τους, διότι εχθροί παραμονεύουν διαρκώς στο δρόμο τους. Πρέπει να προσεύχονται αδιαλείπτως στο Θεό και να στήσουν «φυλακάς εναντίον αυτών ημέραν και νύκτα.» (Νεεμ.4:9).

Ενώ πλησιάζει ο καιρός του τέλους, οι πειρασμοί του Σατανά θα επιτίθενται με μεγαλύτερη δριμύτητα στους εργάτες του Θεού. Ο Σατανάς θα χρησιμοποιήσει ανθρώπους για να ειρωνευθούν και να γελοιοποιήσουν εκείνους που οικοδομούν τα τείχη. Αν όμως οι οικοδόμοι κατεβούν για να αντιμετωπίσουν τις επιθέσεις των εχθρών τους, αυτό θα επιβράδυνε το έργο τους. Πρέπει να προσπαθήσουν να εκμηδενίσουν τις προθέσεις των αντιπάλων τους, αλλά δεν πρέπει να επιτρέψουν σε τίποτε να τους σταματήσει από το έργο τους. Η αλήθεια είναι ισχυρότερη από το ψέμα, και το δίκαιο θα υπερισχύσει επάνω από την αδικία.

Ούτε πρέπει να επιτρέψουν στους εχθρούς τους να αποκτήσουν τη φιλία τους και να τους αποσπάσουν με δόλωμα από τη θέση του καθήκοντος. Όποιος εκθέτει με απερίσκεπτη πράξη το έργο του Κυρίου στην κατάκριση ή εξασθενεί τα χέρια των συ-

νεργατών του, δημιουργεί στον ίδιο το χαρακτήρα του μια κηλίδα που δεν μπορεί να εξαλειφθεί εύκολα, και τοποθετεί ένα σοβαρό εμπόδιο στο δρόμο της μελλοντικής του χρησιμότητας.

«΄Οσοι εγκαταλείπουσι τον νόμον, εγκωμιάζουσι τους ασεβείς.» (Παρ. 28:4). Αυτοί που έχουν γίνει ένα με τον κόσμο αν και προφασίζονται μεγάλη αγνότητα, όταν συνηγορούν με την ένωση για εκείνους που πάντοτε ήταν αντίπαλοι του έργου της αλήθειας, πρέπει να τους φοβόμαστε και να τους αποφεύγουμε το ίδιο αποφασιστικά, όπως έκανε ο Νεεμίας. ΄Ολα αυτά εμπνέονται από τον εχθρό κάθε καλού. Είναι η γλώσσα των καιροσκόπων και πρέπει να αποκρουσθεί με την ίδια σταθερότητα σήμερα, όπως τότε. Οποιαδήποτε επιρροή τείνει να κλονίσει την πίστη του λαού του Θεού στην καθοδηγητική Του δύναμη, πρέπει να αντικρουσθεί επίμονα.

Στου Νεεμία τη σταθερή αφοσίωση στο έργο του Θεού, και στην εξίσου αλύγιστη εμπιστοσύνη του στο Θεό έγκειται ο λόγος της αποτυχίας των εχθρών του να τον παρασύρουν στη δύναμή τους. Η άστατη ψυχή πέφτει εύκολη λεία στον πειρασμό, ενώ στη ζωή που εμφορείται από έναν ευγενικό σκοπό, το κακό δε βρίσκει τόπο να πατήσει. Η πίστη εκείνου που προοδεύει συνεχώς, δεν εξασθενεί, επειδή επάνω του, και κάτω, και ολόγυρά του αναγνωρίζει την άπειρη αγάπη του Θεού, η οποία εργάζεται τα πάντα για την εκπλήρωση της αγαθής Του πρόθεσης. Οι πραγματικοί υπηρέτες του Θεού εργάζονται με μια αποφασιστικότητα η οποία δεν μπορεί να αποτύχει, επειδή εξαρτώνται συνεχώς από το θρόνο της χάρης.

Ο Θεός έχει προμηθεύσει θεϊκή αρωγή για όλες τις έκτακτες περιστάσεις, για τις οποίες οι ανθρώπινοι πόροι μας δεν επαρκούν. Παραχωρεί το ΄Αγιο Πνεύμα για να βοηθήσει σε κάθε αδιέξοδο, να ενισχύσει την ελπίδα και τη βεβαιότητά μας, να φωτίσει το νου μας και να εξαγνίσει την καρδιά μας. Παρουσιάζει ευκαιρίες και ανοίγει δρόμους για εργασία. Αν ο λαός του προσέχει στις υποδείξεις της πρόνοιάς Του και είναι έτοιμος να συνεργασθεί μαζί Του, θα δει μεγάλα αποτελέσματα.

ΔΙΔΑΚΤΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Νεεμία, κεφ. 8:, 9:, 10:)

Ήταν η εποχή της Γιορτής των Σαλπίγγων. Πολλοί είχαν συγκεντρωθεί στα Ιεροσόλυμα. Η σκηνή παρουσίαζε μια κατάθλιψη. Τα τείχη της Ιερουσαλήμ είχαν ξανακτισθεί και οι πύλες είχαν τοποθετηθεί, αλλά ένα μεγάλο μέρος της πόλης βρισκόταν ακόμη σε ερείπια.

Επάνω σε μια ξύλινη εξέδρα στημένη σ'έναν από τους κεντρικότερους δρόμους και τριγυρισμένη από παντού με θλιβερές αναμνήσεις της περασμένης δόξας του Ιούδα, στεκόταν ο Έσδρας γέροντας πια. Δεξιά και αριστερά του είχαν συγκεντρωθεί οι αδελφοί του οι Λευίτες. Βλέποντας από την εξέδρα προς τα κάτω τα μάτια τους αγκάλιαζαν μια σωστή ανθρωποθάλασσα. Ο λαός της διαθήκης είχε συναχθεί από όλες τις γειτονικές χώρες. «Και ηυλόγησεν ο Έσδρας τον Κύριον, τον Θεόν τον μέγαν. Και πας ο λαός απεκρίθη, Αμήν, Αμήν, υψόνοντες τας χείρας αυτών. Και κύψαντες προσεκύνησαν τον Κύριον με τα πρόσωπα επί την γην,»

Αλλά και εδώ ακόμη υπήρχε ένδειξη της αμαρτίας του Ισραήλ. Με τη σύναψη γάμων που είχε κάνει ο λαός με άλλα έθνη, η εβραϊκή γλώσσα είχε διαφθαρεί, και απαιτείτο μεγάλη προσοχή από μέρους των ομιλητών για να εξηγήσουν το νόμο στη γλώσσα του λαού, ώστε να γίνει από όλους κατανοητός. Μερικοί από τους ιερείς και τους Λευίτες ενώθηκαν με τον Έσδρα για να ερμηνεύσουν τις αρχές του νόμου. «Ανέγνωσαν εν τω βιβλίω του νόμου του Θεού ευκρινώς, και έδωκαν την έννοιαν, και εξήγησαν τα αναγινωσκόμενα.»

«Και τα ώτα παντός του λαού προσείχον εις το βιβλίον του νόμου.» Άκουγαν με προσοχή και ευλάβεια τα λόγια του Υψί-

στου. Ενώ τους εξηγείτο ο νόμος, πείθονταν για την ενοχή τους και θρηνούσαν για τις παραβάσεις τους. Η ημέρα όμως αυτή ήταν πανηγυρική, ημέρα αγαλλίασης, ημέρα που ο Θεός είχε διατάξει να τηρείται με ευφροσύνη και χαρά. Γι'αυτό τους έγινε η σύσταση να συγκρατήσουν τη λύπη τους και να ευφρανθούν για τη μεγάλη προς αυτούς ευσπλαχνία του Θεού. Ο Νεεμίας είπε: «Η ημέρα αύτη είναι αγία εις Κύριον τον Θεόν σας. Μη πενθείτε, μηδέ κλαίετε . . . Υπάγετε, φάγετε παχέα, και πίετε γλυκάσματα, και αποστείλατε μερίδας προς τους μη έχοντας μηδέν ητοιμασμένον. Διότι η ημέρα είναι αγία εις τον Κύριον ημών, και μη λυπείσθε, διότι η χαρά του Κυρίου είναι η ισχύς σας.»

Το πρώτο μέρος της ημέρας ήταν αφιερωμένο σε θρησκευτικά καθήκοντα, και ο λαός πέρασε τον υπόλοιπο χρόνο αναμετρώντας με ευγνωμοσύνη τις ευλογίες που τους είχε προμηθεύσει ο Θεός. Μερίδες επίσης στέλλονταν στους φτωχούς που δεν είχαν τίποτε να ετοιμάσουν. Κυριαρχούσε μεγάλη χαρά, επειδή τα λόγια του νόμου είχαν αναγνωσθεί και είχαν κατανοηθεί. Την επόμενη ημέρα η ανάγνωση και η ερμηνεία του νόμου συνεχίσθηκαν. Και τον προσδιορισμένο καιρό - τη δέκατη ημέρα του έβδομου μήνα - τελέσθηκε η επίσημη λειτουργία της Ημέρας του Εξιλασμού, σύμφωνα με την εντολή του Θεού. Από τις δεκαπέντε μέχρι τις είκοσι δύο του ίδιου μήνα ο λαός και οι αρχηγοί του γιόρτασαν για άλλη μια φορά τη γιορτή της Σκηνοπηγίας.

> Είχαν διακηρύξει «εις πάσας τας πόλεις αυτών και εις την Ιερουσαλήμ λέγοντες, Εξέλθετε εις το όρος και φέρετε κλάδους ελαίας, και κλάδους αγριελαίας, και κλάδους μυρσίνης, και κλάδους φοινίκων, και κλάδους δασυφύλλων δένδρων διά να κάμητε σκηνάς, κατά το γεγραμμένον. Και εξελθών ο λαός έφερε, και έκαμον εις εαυτούς σκηνάς, έκαστος επί του δώματος αυτού, και εν ταις αυλαίς αυτών, και εν ταις αυλαίς του οίκου του Θεού . . . Και έγεινεν ευφροσύνη μεγάλη σφόδρα. Και καθ'εκάστην ημέραν, από της πρώτης ημέρας μέχρι της τελευταίας ημέρας, ανεγίνωσκεν εν τω βιβλίω του νόμου του Θεού.»

Ακούγοντας από μέρα σε μέρα τα λόγια του νόμου, οι άνθρωποι αισθάνθηκαν την ενοχή τους για τις παραβάσεις τους και για τις αμαρτίες του έθνους. Κατάλαβαν ότι επειδή είχαν απομακρυνθεί από το Θεό, γι'αυτό η προστατευτική φροντίδα Του είχε αποσυρθεί, και οι απόγονοι του Αβραάμ είχαν διασκορπισθεί σε ξένες χώρες. Πήραν την απόφαση να εκζητήσουν την ευσπλαχνία

Του και να υποσχεθούν να βαδίσουν σύμφωνα με τις εντολές Του. Πριν αρχίσει η επίσημη αυτή λειτουργία την επόμενη μέρα μετά το τέλος της Γιορτής της Σκηνοπηγίας, αποχωρίσθηκαν από τους ειδωλολάτρες που κατοικούσαν μεταξύ τους.

Καθώς ο λαός γονυπετής μπροστά στον Κύριο εξομολογείτο τις αμαρτίες του και παρακαλούσε για συγχώρηση, οι άρχοντες τους ενθάρρυναν να πιστέψουν ότι ο Θεός, κατά την υπόσχεσή Του, εισάκουσε τις προσευχές τους. Δε χρειάζονταν μόνο να κλάψουν, να θρηνήσουν, να μετανοήσουν, αλλά έπρεπε και να πιστέψουν ότι ο Θεός τούς είχε συγχωρήσει. Έπρεπε να φανερώσουν την πίστη τους μετρώντας τα ελέη Του και δοξάζοντάς Τον για την καλοσύνη Του. Είπαν οι αρχηγοί τους: «Σηκώθητε, ευλογήσατε Κύριον τον Θεόν ημών από του αιώνος έως του αιώνος.»

Τότε από το συγκεντρωμένο πλήθος που στεκόταν με υψωμένα τα χέρια προς τον ουρανό, αντήχησε ο ύμνος:

«Ας ήναι, Θεέ, ευλογημένον το όνομά Σου,

Το υπέρτερον πάσης ευλογίας και αινέσεως.

Συ Αυτός είσαι Κύριος μόνος, Συ εποίησας τον ουρανόν,

Τους ουρανούς των ουρανών και πάσαν την στρατιάν αυτών,

Την γην και πάντα τα επ'αυτής, και Συ ζωοποιείς πάντα ταύτα,

Και Σε προσκυνούσιν αι στρατιαί των ουρανών.»

΄Οταν τελείωσε ο ύμνος της δοξολογίας, οι άρχοντες της συναγωγής αφηγήθηκαν την ιστορία του Ισραήλ, δείχνοντας πόσο μεγάλη ήταν η αγνωμοσύνη τους. Τότε ολόκληρη η συναγωγή έκανε διαθήκη να τηρούν όλες τις εντολές του Θεού. Είχαν υποστεί την τιμωρία για τις αμαρτίες τους. Τώρα αναγνώριζαν τη δικαιοσύνη του Θεού και δεσμεύονταν με την υπόσχεση να τηρήσουν το νόμο Του. Και προκειμένου να την κάνουν «διαθήκην πιστήν» και να τη διατηρήσουν σε μόνιμη μορφή για αναμνηστικό της υποχρέωσης που είχαν αναλάβει, την έκαναν γραπτή και οι ιερείς, οι Λευίτες και οι άρχοντες την υπέγραψαν. Θα χρησίμευε για υπενθύμιση του καθήκοντος και για φραγμό κατά του πειρασμού. Ο λαός του Θεού έδωσε επίσημο όρκο «να περιπατώσιν εις τον νόμον του Θεού, τον δοθέντα διά χειρός Μωυσέως του δούλου του Θεού, και να φυλάττωσι και να εκτελώσι πάσας τας εντολάς του Κυρίου, του Κυρίου ημών, και τας κρίσεις Αυτού, και τα διατάγματα Αυτού.» Τη φορά αυτή σαν όρκος περιλαμβανόταν

και η υπόσχεση να μη συνάπτουν γάμους με τους ξένους λαούς της γης.

Πριν λήξει η ημέρα της νηστείας, οι άνθρωποι έδειξαν περισσότερο τη σταθερή απόφαση να επιστρέψουν στον Κύριο, δίνοντας την υπόσχεση να σταματήσουν να βεβηλώνουν το Σάββατο. Αυτόν τον καιρό ο Νεεμίας δεν είχε κάνει χρήση της εξουσίας του, όπως έκανε αργότερα, για να εμποδίσει τους εθνικούς εμπόρους να έρχονται στην Ιερουσαλήμ. Καταβάλλοντας όμως προσπάθεια να φυλάξει το λαό να μη παρασυρθούν στον πειρασμό, τους δέσμευσε με μια επίσημη συνθήκη να μη παραβούν το νόμο του Σαββάτου αγοράζοντας από τους πωλητές αυτούς. Έλπιζε ότι αυτό θα αποθάρρυνε τους εμπόρους και θα σταματούσε την εμπορική κίνηση.

Πρόνοια επίσης λήφθηκε για τη συντήρηση της δημόσιας λατρείας του Θεού. Εκτός από τα δέκατα, η συναγωγή του λαού ανέλαβε την υποχρέωση να συνεισφέρει κάθε χρόνο ένα ορισμένο ποσό για την υπηρεσία του αγιαστηρίου. Γράφει ο Νεεμίας: «Ερρίψαμεν κλήρους . . . να φέρωμεν τα πρωτογεννήματα των καρπών παντός δένδρου κατ'έτος προς τον οίκον του Κυρίου, και τα πρωτότοκα των υιών ημών, και των κτηνών ημών, κατά το γεγραμμένον εν τω νόμω, και τα πρωτότοκα των βοών ημών και των ποιμνίων.»

Ο Ισραήλ επέστρεψε στο Θεό με πραγματική λύπη για το ολίσθημα της αποστασίας. Είχαν εξομολογηθεί με κλάματα και θρήνους. Είχαν αναγνωρίσει τη δίκαιη συμπεριφορά του Θεού προς αυτούς και είχαν υπογράψει συνθήκη να υπακούουν στο νόμο Του. Τώρα έπρεπε να εκδηλώσουν πίστη στις υποσχέσεις Του. Ο Θεός είχε αποδεχθεί τη μεταμέλειά τους, και έτσι έπρεπε να χαίρονται για τη διαβεβαίωση της άφεσης των αμαρτιών και της επαναφοράς τους στη θεϊκή εύνοια. Οι προσπάθειες του Νεεμία να αποκαταστήσει τη λατρεία του αληθινού Θεού, είχαν στεφθεί με επιτυχία. Όσο ο λαός θα παρέμεινε πιστός στον όρκο που είχε πάρει, όσο θα υπάκουε στο νόμο του Θεού, ο Κύριος θα τηρούσε την υπόσχεσή Του επιδαψιλεύοντας πλούσιες ευλογίες.

Γι'αυτούς που νιώθουν την ενοχή της αμαρτίας και καταπιέζονται από αίσθημα αναξιότητας, αυτό το ιστορικό παρέχει μαθήματα πίστης και ενθάρρυνσης. Η Γραφή παρουσιάζει με ευκρίνεια το αποτέλεσμα της αποστασίας του Ισραήλ. Παρουσιάζει όμως και τη μεγάλη ταπείνωση και τη μετάνοια, τη βαθιά αφοσίωση και τη γενναιόδωρη υλική θυσία που χαρακτήρισαν τον καιρό της

επιστροφής τους στον Κύριο. Κάθε ειλικρινής επιστροφή στον Κύριο φέρνει διαρκή χαρά στη ζωή. Όταν ο αμαρτωλός αφεθεί στην επιρροή του Αγίου Πνεύματος, βλέπει την ενοχή και το μόλυσμά του σε αντίθεση με την αγιοσύνη του μεγάλου Ερευνητή των καρδιών. Βλέπει τον εαυτό του καταδικασμένο ως παραβάτη. Γι'αυτό όμως ας μην απελπίζεται, επειδή η συγχώρησή του είναι ήδη εξασφαλισμένη. Μπορεί να χαίρεται έχοντας συναίσθηση των συγχωρημένων αμαρτιών και της αγάπης ενός ουράνιου Πατέρα. Είναι δόξα για το Θεό να σφίξει στην αγκαλιά Του αμαρτωλούς, μεταμελούμενους ανθρώπους, να δέσει τις πληγές τους, να τους καθαρίσει από την αμαρτία και να τους φορέσει το ένδυμα της σωτηρίας.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

(Βασίζεται στο βιβλίο Νεεμία, κεφ. 13:)

Δημόσια και με επισημότητα ο λαός του Ιούδα είχε δώσει την υπόσχεση να υπακούσει στο νόμο του Θεού. Όταν όμως η επιρροή του Έσδρα και του Νεεμία αποσύρθηκε για ένα διάστημα, πολλοί απομακρύνθηκαν από τον Κύριο. Ο Νεεμίας είχε επιστρέψει στην Περσία. Στο διάστημα της απουσίας του κακά στοιχεία εισχώρησαν που απειλούσαν να αποπλανήσουν το έθνος. Οι ειδωλολάτρες όχι μόνο τόλμησαν να εισβάλουν στην πόλη, αλλά μόλυναν με την παρουσία τους ακόμη και τον αυλόγυρο του ναού.

Με ένα μεικτό γάμο είχε σχηματισθεί φιλικός σύνδεσμος μεταξύ του αρχιερέα Ελιασείβ και του Αμμωνίτη Τωβία, του άσπονδου εχθρού του Ισραήλ. Σαν αποτέλεσμα της ανίερης αυτής συγγένειας, ο Ελιασείβ επέτρεψε στον Τωβία να καταλάβει ένα συνεχόμενο με το ναό διαμέρισμα, το οποίο μέχρι τότε είχε χρησιμοποιηθεί για αποθήκευση των δεκάτων και προσφορών του λαού.

Εξαιτίας της σκληρής και προδοτικής διαγωγής των Αμμωνιτών και Μωαβιτών προς τον Ισραήλ, ο Θεός είχε δηλώσει μέσο του Μωυσή ότι αυτοί ήταν για πάντα αποκλεισμένοι από τη συναγωγή του λαού Του. (Δείτε Δευτ. 23:3-6). Αψηφώντας το λόγο αυτό, ο αρχιερέας είχε βγάλει έξω τις προσφορές τις αποθηκευμένες στο οίκημα του ναού του Θεού για να παραχωρήσει τον τόπο στον εκπρόσωπο μιας εκτός νόμου φυλής. Μεγαλύτερη περιφρόνηση δεν μπορούσε να δειχθεί στο Θεό από την παροχή μιας τέτοιας χάρης στον εχθρό εκείνο του Θεού και της αλήθειάς Του.

57. Μεταρρύθμιση

Επιστρέφοντας από την Περσία, ο Νεεμίας πληροφορήθηκε για τη θρασεία αυτή βεβήλωση και έλαβε άμεσα μέτρα για την έξωση εκείνου του παρείσακτου. Ο ίδιος λέει:

«Δυσηρεστήθην πολύ, και έρριψα έξω του οικήματος πάντα τα σκεύη του οίκου του Τωβία. Και προσέταξα και εκαθάρισαν τα οικήματα. Και επανέφερα εκεί τα σκεύη του οίκου του Θεού, τας εξ αλφίτων προσφοράς και το λιβάνιον.»

΄Οχι μόνο ο ναός είχε βεβηλωθεί, αλλά είχε γίνει και κατάχρηση των προσφορών. Αυτό συντέλεσε στη μείωση της γενναιοδωρίας του λαού. Είχαν χάσει το ζήλο και τη θέρμη τους, και δίσταζαν να δώσουν τα δέκατά τους. Τα αποθέματα στα θησαυροφυλάκια του οίκου του Θεού ελαττώνονταν. Πολλοί ψάλτες και άλλοι ασχολούμενοι με την υπηρεσία του ναού, μη έχοντας ικανοποιητική υποστήριξη, είχαν εγκαταλείψει το έργο του Θεού για να εργασθούν κάπου αλλού.

Ο Νεεμίας βάλθηκε να διορθώσει τις καταχρήσεις αυτές. Συγκέντρωσε εκείνους που είχαν εγκαταλείψει την υπηρεσία του οίκου του Κυρίου και τους αποκατέστησε «εις την θέσιν αυτών». Έτσι, δημιούργησε εμπιστοσύνη στο λαό, και όλος ο Ιούδας έφερε στις αποθήκες «το δέκατον του σίτου, του οίνου και του ελαίου». ΄Ανθρωποι οι οποίοι «ελογίζοντο πιστοί», έγιναν «φύλακες των αποθηκών», «το δε έργον αυτών ήτο να διανέμωσιν εις τους αδελφούς αυτών.»

Ένα άλλο αποτέλεσμα της σχέσης με τους ειδωλολάτρες ήταν η παράβλεψη του Σαββάτου - το σημείο που ξεχώριζε τους Ισραηλίτες από τα άλλα έθνη ως προσκυνητές του αληθινού Θεού. Ο Νεεμίας βρήκε ότι έμποροι και μεταπράτες από τη γύρω περιοχή, όταν έρχονταν στην Ιερουσαλήμ, είχαν παρασύρει πολλούς από τους Ισραηλίτες να καταγίνονται με εμπορικές συναλλαγές την ημέρα του Σαββάτου.

Υπήρχαν μερικοί οι οποίοι δεν πείθονταν να θυσιάσουν τις αρχές τους, αλλά άλλοι τις παρέβαιναν και ενώνονταν με τους εθνικούς στην προσπάθειά τους να καταβάλουν τους ενδοιασμούς των περισσότερο ευσυνειδήτων. Μερικοί τολμούσαν να παραβούν απροκάλυπτα το Σάββατο Ο Νεεμίας γράφει:

«Εν εκείναις ταις ημέραις είδον τινάς εν Ιούδα, ληνοπατούντας εν σαββάτω, και εισφέροντας δράγματα, και επιφορτίζοντας επί όνους, και οίνον, και σταφύλια, και σύκα, και παν είδος φορτίων, τα οποία έφερον εις Ιερουσαλήμ την ημέραν του Σαββάτου . . . Και οι Τύριοι, οι κατοικούντες εν αυτή, έφερον

ιχθύας, και παν είδος ωνίων, και επώλουν εν σαββάτω εις τους υιούς Ιούδα.»

Αυτή η κατάσταση πραγμάτων θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί αν οι άρχοντες είχαν ασκήσει την εξουσιοδότησή τους. Η επιθυμία όμως να προάγουν τα δικά τους συμφέροντα, τους οδήγησε να ευνοήσουν τους απίστους. Άφοβα ο Νεεμίας τους επέπληξε για την αμέλεια του καθήκοντος και ρώτησε αυστηρά:

«Τί είναι το πράγμα τούτο το κακόν το οποίον σεις κάμνετε, βεβηλούντες την ημέραν του σαββάτου; δεν έκαμνον ούτω οι πατέρες σας, και έφερεν ο Θεός ημών πάντα ταύτα τα κακά εφ' ημάς, και επί την πόλιν ταύτην; αλλά σεις επαναφέρετε οργήν επί τον Ισραήλ, βεβηλούντες το σάββατον.»

Τότε πρόσταξε «ότε ήρχιζε να συσκοτάζη εις τας πύλας της Ιερουσαλήμ προ του σαββάτου», να κλείνουν τις πύλες και να μην ξανανοίγουν πριν περάσει το Σάββατο. Και έχοντας μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στους δικούς του υπαλλήλους, παρά σ'εκείνους που διόριζαν οι νομικοί της Ιερουσαλήμ, τους κατέστησε στις πύλες για να βλέπουν ότι οι διαταγές του εκτελούνται.

Μη έχοντας την πρόθεση να παραιτηθούν από το σκοπό τους, «διενυκτέρευσαν οι έμποροι και οι πωληταί παντός είδους ωνίων έξω της Ιερουσαλήμ άπαξ και δις», ελπίζοντας να βρουν ευκαιρία να εμπορευθούν και με τους αστούς και με τους επαρχιώτες.

Ο Νεεμίας προειδοποίησε ότι θα τιμωρούντο αν συνέχιζαν να κάνουν αυτό. Ρώτησε: «Διά τί διανυκτερεύετε έμπροσθεν του τείχους; εάν δευτερώσητε, θέλω βάλει χείρα επάνω σας.» «Έκτοτε δεν ήλθον εν σαββάτω.» Πρόσταξε επίσης στους Λευίτες να φυλάγουν τις πύλες, επειδή ήξερε ότι αυτοί θα ενέπνεαν μεγαλύτερο σεβασμό από ό,τι ο κοινός λαός, και ήταν συνάμα λογικό να αναμένεται ότι με το στενότερο δεσμό που είχαν με την υπηρεσία του Θεού θα δείχνονταν περισσότερο ζηλωτές στο να επιβάλουν την υπακοή στο νόμο Του.

Και τώρα ο Νεεμίας έστρεψε την προσοχή του στον κίνδυνο που απειλούσε πάλι τον Ισραήλ εξαιτίας των μεικτών γάμων και των σχέσεων με τους ειδωλολάτρες. Γράφει:

«Εν ταις ημέραις εκείναις είδον τους Ιουδαίους τους λαβόντας γυναίκας Αζωτίας, Αμμωνίτιδας, και Μωαβίτιδας, και τα τέκνα αυτών λαλούντα ήμισυ Αζωτιστί, και μη εξεύροντα να λαλήσωσιν Ιουδαϊστί, αλλά κατά την γλώσσαν διαφόρων λαών.»

57. Μεταρρύθμιση

Οι παράνομοι αυτοί δεσμοί προξένησαν μεγάλη σύγχυση στον Ισραήλ, επειδή πολλοί από αυτούς που τους δημιούργησαν, ήταν άνθρωποι σε υψηλές θέσεις, κυβερνήτες, στους οποίους ο λαός είχε δικαίωμα να αποβλέπει για συμβουλή και για ασφαλές παράδειγμα. Προβλέποντας την καταστροφή που αντιμετώπιζε το έθνος αν επιτρεπόταν στο κακό αυτό να συνεχισθεί, ο Νεεμίας συζήτησε την υπόθεση σοβαρά με τους παρανομήσαντες.

Υποδεικνύοντας την υπόθεση του Σολομώντα, τους υπενθύμισε ότι σε κανένα από όλα τα άλλα έθνη δεν είχε εγερθεί βασιλιάς σαν τον άνθρωπο αυτόν, στον οποίον ο Θεός είχε χαρίσει μεγάλη σοφία. Και όμως, οι ειδωλολάτρισσες γυναίκες έστρεψαν την καρδιά του μακριά από το Θεό, και το παράδειγμά του διέφθειρε τον Ισραήλ. Ρώτησε με αυστηρότητα ο Νεεμίας:

> «Θέλομεν λοιπόν συγκατανεύσει εις εσάς, να κάμνητε άπαν τούτο το μέγα κακόν;» «Δεν θέλετε δώσει τας θυγατέρας σας εις τους υιούς αυτών, και δεν θέλετε λάβει εκ των θυγατέρων αυτών εις τους υιούς σας, ή εις εαυτούς.»

΄Οταν παρουσίασε μπροστά τους τις εντολές και τις απειλές του Θεού, καθώς και τις φοβερές τιμωρίες που δέχθηκε ο Ισραήλ στο παρελθόν εξαιτίας της ίδιας αυτής αμαρτίας, η συνείδησή τους αφυπνίσθηκε και ένα μεταρρυθμιστικό έργο άρχισε, που αποσόβησε την απειλητική οργή του Θεού και έφερε την επιδοκιμασία και την ευλογία Του.

Μερικοί που ανήκαν στο ιερατείο, ικέτευαν για τις ειδωλολάτρισσες γυναίκες τους, δηλώνοντας ότι δεν μπορούσαν να αντέξουν στο χωρισμό τους από αυτές. Αλλά καμιά εξαίρεση δεν έγινε. Κανένας σεβασμός δε δείχθηκε ούτε σε θέσεις, ούτε σε αξιώματα. Οποιοσδήποτε από τους ιερείς αρνείτο να κόψει το δεσμό με τους ειδωλολάτρες, αποχωριζόταν αμέσως από την υπηρεσία του Κυρίου. Ο εγγονός ενός αρχιερέα που είχε πανδρευθεί την κόρη του περιβόητου Σαναβαλλάτ, όχι μόνο εκδιώχθηκε από το ιερατείο, αλλά και εξορίσθηκε αμέσως από το Ισραήλ. Ο Νεεμίας προσευχήθηκε: «Μνήσθητι αυτών, Θεέ μου, διότι εβεβήλωσαν την ιερατείαν, και την διαθήκην της ιερατείας, και των Λευιτών.»

Πόση ψυχική αγωνία στοίχισε αυτή η αναγκαία αυστηρότητα στον πιστό εργάτη του Θεού, μόνο η ημέρα της κρίσης θα φανερώσει. Υπήρχε ένας διηνεκής αγώνας με τα αντίπαλα στοιχεία, και μόνο με νηστεία, με ταπείνωση και με προσευχή σημειωνόταν πρόοδος.

57. Μεταρρύθμιση

Πολλοί που είχαν πανδρευθεί ειδωλολάτρισσες, προτίμησαν να εξορισθούν μαζί με αυτές, και αυτοί οι ίδιοι μαζί με εκείνους που είχαν αποβληθεί από τη συναγωγή, ενώθηκαν με τους Σαμαρείτες. Εκεί κατέληξαν μερικοί που είχαν περίοπτες θέσεις στο έργο του Κυρίου, και ύστερα από λίγο ένωσαν τον κλήρο τους ολότελα με αυτούς.

Επιθυμώντας να στεριώσουν τη συγγένεια αυτή, οι Σαμαρείτες υποσχέθηκαν να υιοθετήσουν πληρέστερα την ιουδαϊκή πίστη και τις συνήθειες, και οι αποστάτες, αποφασισμένοι να παραβγούν με τους πρώην αδελφούς τους, έκτισαν ένα ναό επάνω στο όρος Γαριζίν σε αντίθεση με τον οίκο του Θεού στα Ιεροσόλυμα. Η θρησκεία τους συνέχισε να είναι ένα κράμα ιουδαϊσμού και ειδωλολατρίας, και ο ισχυρισμός τους ότι ήταν ο λαός του Θεού αποτελούσε την πηγή του σχίσματος, της αντιζηλίας και της εχθρότητας μεταξύ των δύο εθνών από γενεά σε γενεά.

Στο μεταρρυθμιστικό έργο που πρέπει να γίνει σήμερα, χρειάζονται άνθρωποι οι οποίοι, όπως ο Έσδρας και ο Νεεμίας, να μη μετριάζουν και να μη δικαιολογούν την αμαρτία, ούτε να φοβούνται να υπερασπισθούν την τιμή του Θεού. Εκείνοι που έχουν επιφορτισθεί το έργο αυτό, δε θα σιγήσουν μπροστά στη διάπραξη της αδικίας, ούτε θα καλύψουν το κακό με το χιτώνα της επιείκειας. Θα θυμούνται ότι δεν είναι προσωπολήπτης ο Θεός, και ότι η αυστηρότητα που επιδεικνύεται στους λίγους μπορεί να αποδειχθεί ευσπλαχνία για τους άλλους. Θα θυμούνται επίσης ότι εκείνος που επιτιμά το κακό, πρέπει πάντοτε να φανερώνει το πνεύμα του Χριστού.

Στο έργο τους ο Έσδρας και ο Νεεμίας ταπείνωσαν τον εαυτό τους μπροστά στο Θεό, εξομολογούμενοι τις αμαρτίες τους και τις αμαρτίες του λαού τους, και ικετεύοντας για συγχώρηση, σαν να ήταν οι ίδιοι ένοχοι. Με υπομονή εργάσθηκαν, και προσευχήθηκαν, και υπέφεραν.

Εκείνο που δυσκόλεψε το έργο τους περισσότερο, δεν ήταν η φανερή εχθρότητα των ειδωλολατρών, αλλά ο κρυφός ανταγωνισμός προσποιούμενων φίλων οι οποίοι, χρησιμοποιώντας την επιρροή τους στην υπηρεσία του κακού, πρόσθεταν δεκαπλάσια στο φορτίο των υπηρετών του Θεού. Οι προδότες αυτοί εφοδίαζαν τους εχθρούς του Κυρίου με μέσα για να τα χρησιμοποιήσουν στη μάχη εναντίον του λαού Του. Τα χαμερπή πάθη τους και οι επαναστατικές προθέσεις τους βρίσκονταν πάντοτε σε πόλεμο με τις σαφείς απαιτήσεις του Θεού.

57. Μεταρρύθμιση

Η επιτυχία η οποία ακολούθησε τις προσπάθειες του Νεεμία, δείχνει τι μπορεί να κατορθώσει η προσευχή, η πίστη και η συνετή και δραστήρια κίνηση. Ο Νεεμίας δεν ήταν ιερέας, δεν ήταν προφήτης. Δε διεκδίκησε κανέναν επίζηλο τίτλο. Ήταν ένας μεταρρυθμιστής που παρουσιάσθηκε σε μια σπουδαία εποχή. Στόχο του είχε βάλει να συνδιαλλάξει τους ανθρώπους έναντι του Θεού.

Εμπνευσμένος από έναν τέτοιο σκοπό, κινητοποίησε κάθε δραστηριότητα της ύπαρξής του για να τον εκπληρώσει. Τεράστια, άκαμπτη ακεραιότητα χαρακτήριζε τις προσπάθειές του. Όταν ερχόταν αντιμέτωπος με το κακό και την αντίσταση για το ορθό, έπαιρνε τέτοια αποφασιστική στάση, ώστε ο λαός παρακινείτο να εργασθεί με καινούριο ζήλο και θάρρος. Δεν μπορούσαν παρά να αναγνωρίσουν την αφοσίωσή του, τον πατριωτισμό του και τη μεγάλη αγάπη του για το Θεό. Και βλέποντας αυτό, ήταν πρόθυμοι να τον ακολουθήσουν εκεί όπου τους οδηγούσε.

Η συστηματική εργασία σ'ένα προσδιορισμένο από το Θεό καθήκον, αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της πραγματικής θρησκείας. Οι άνθρωποι οφείλουν να αρπάζουν τις ευκαιρίες ως τα όργανα του Θεού με τα οποία να εκτελούν το θέλημά Του. Γρήγορη και αποφασιστική δράση στην κατάλληλη ώρα κερδίζει ένδοξους θριάμβους, ενώ η καθυστέρηση και η παραμέληση καταλήγουν στην αποτυχία και στη στέρηση της τιμής του Θεού.

Αν οι αρχηγοί του έργου της αλήθειας δε δείχνουν ζήλο, αν είναι αδιάφοροι και αναποφάσιστοι, η εκκλησία θα είναι αμελής, αδρανής και επιρρεπής στις απολαύσεις. Αν όμως εμφορούνται από έναν άγιο σκοπό να υπηρετήσουν το Θεό και μόνο Αυτόν, ο λαός θα είναι ενωμένος, αισιόδοξος και πρόθυμος.

Ο λόγος του Θεού αφθονεί από έντονες, χτυπητές αντιθέσεις. Η αμαρτία και η αγιοσύνη παρουσιάζονται η μια δίπλα στην άλλη, έτσι ώστε, παρατηρώντας αυτές, να μπορούμε να απεχθανόμαστε τη μια και να αποδεχόμαστε την άλλη. Οι σελίδες που περιγράφουν το μίσος, την ψευτιά και την προδοσία του Σαναβαλλάτ και του Τωβία, περιγράφουν επίσης την αρχοντιά, την αφοσίωση και την αυτοθυσία του Έσδρα και του Νεεμία.

Είμαστε ελεύθεροι να μιμηθούμε μια από τις δύο παρατάξεις, σύμφωνα με την εκλογή που θα κάνουμε. Τα τρομερά αποτελέσματα της παράβασης των εντολών του Θεού τοποθετούνται αντικριστά με τις ευλογίες που απορρέουν από την υπακοή. Ε-

μείς οι ίδιοι πρέπει να αποφασίσουμε αν θα υποστούμε το πρώτο ή αν θα απολαύσουμε το δεύτερο.

Το έργο της αποκατάστασης και της μεταρρύθμισης που έκαναν οι επιστρέψαντες εξόριστοι κάτω από την ηγεσία του Ζοροβάβελ, του Έσδρα και του Νεεμία, παρουσιάζει μια εικόνα του έργου της πνευματικής αποκατάστασης που πρόκειται να γίνει στις τελευταίες ημέρες της ιστορίας της γης.

Το υπόλοιπο του Ισραήλ ήταν ένας λαός ανίσχυρος, εκτεθειμένος στην οργή των εχθρών τους. Με αυτούς όμως ο Θεός προτίθετο να διατηρήσει στη γη τη θεογνωσία και την επίγνωση του νόμου Του. Αυτοί ήταν οι φρουροί της πραγματικής λατρείας, φύλακες των ιερών ρήσεων. Ποικίλες ήταν οι πείρες που γεύθηκαν ξαναχτίζοντας το ναό και το τείχος της Ιερουσαλήμ. Σκληρή ήταν η αντίσταση που συνάντησαν. Βαριά τα φορτία που σήκωσαν οι διευθύνοντες το έργο. Οι άνθρωποι όμως εκείνοι προχωρούσαν με ακράδαντη εμπιστοσύνη, με ταπεινό πνεύμα και με στερεή πεποίθηση στο Θεό, όντας πεπεισμένοι ότι Αυτός θα έκανε την αλήθειά Του να θριαμβεύσει. Όπως ο βασιλιάς Εζεκίας, ο Νεεμίας «προσεκολλήθη εις τον Κύριον, δεν απεμακρύνθη από όπισθεν Αυτού, αλλ'εφύλαξε τας εντολάς Αυτού . . . και ήτο ο Κύριος μετ'αυτού». (Β΄ Βασ. 18:6,7).

Η πνευματική αποκατάσταση η οποία συμβολίζεται με το έργο που επιτελέσθηκε στις ημέρες του Νεεμία, σκιαγραφείται με τα λόγια του Ησαΐα:

> «Θέλουσιν ανοικοδομήσει τας παλαιάς ερημώσεις, θέλουσιν ανεγείρει τα αρχαία ερείπια, και θέλουσιν ανακαινίσει τας ερήμους πόλεις.»
>
> «Οι από σου θέλουσιν οικοδομήσει τας παλαιάς ερημώσεις, θέλεις ανεγείρει τα θεμέλια πολλών γενεών, και θέλεις ονομασθή, Ο Επιδιορθωτής των χαλασμάτων, ο Ανορθωτής των οδών διά κατοικισμόν.» (Ησ. 61:4, 58:12).

Ο προφήτης περιγράφει εδώ ένα λαό, ο οποίος σε μια εποχή γενικής απόκλισης από την αλήθεια και τη δικαιοσύνη, προσπαθεί να αναστηλώσει τις θεμελιώδεις αρχές της βασιλείας του Θεού. Αυτοί είναι οι επιδιορθωτές του χαλάσματος που έχει υποστεί ο νόμος του Θεού - ο τοίχος με τον οποίο περιέβαλε τους εκλεκτούς Του για προστασία και στου οποίου τα εντάλματα της δικαιοσύνης, της αλήθειας και της αγιότητας, η υπακοή πρόκειται να είναι η μόνιμη ασφάλειά τους.

57. Μεταρρύθμιση

Με λόγια αλάθητης σημασίας, ο προφήτης δείχνει το ιδιαίτερο έργο του υπολοίπου αυτού του λαού που οικοδομεί το τείχος:

«Εάν αποτρέψης τον πόδα σου από του σαββάτου, από του να κάμνης τα θελήματά σου εν τη αγία Μου ημέρα, και ονομάζης το σάββατον τρυφήν, αγίαν ημέραν του Κυρίου, έντιμον, και τιμάς αυτό, μη ακολουθών τας οδούς σου, μηδέ ευρίσκων εν αυτώ το θέλημά σου, μηδέ λαλών τους λόγους σου, τότε θέλεις εντρυφά εν Κυρίω. Και Εγώ θέλω σε ιππεύσει επί τους υψηλούς τόπους της γης, και σε θρέψει με την κληρονομίαν του πατρός σου Ιακώβ, διότι το στόμα του Κυρίου ελάλησε.» (Ησ. 58: 13, 14).

Στον καιρό του τέλους κάθε θεϊκό θέσπισμα πρόκειται να αποκατασταθεί. Το ρήγμα που προξενήθηκε στο νόμο με την ανθρώπινη μεταλλαγή του Σαββάτου, πρόκειται να επανορθωθεί. Το υπόλοιπον - ο λαός του Θεού - εμφανιζόμενος στον κόσμο ως μεταρρυθμιστής, πρόκειται να υποδείξει ότι ο νόμος του Θεού είναι το θεμέλιο κάθε αυθεντικής μεταρρύθμισης, και ότι το Σάββατο της τετάρτης εντολής θα παραμείνει το αναμνηστικό της δημιουργίας, μια συνεχής υπενθύμιση της δύναμης του Θεού. Καθαρά και ευδιάκριτα ο λαός του Θεού θα παρουσιάσει την ανάγκη της υπακοής σε όλες τις εντολές του Δεκαλόγου.

Ωθούμενοι από την αγάπη του Χριστού, θα συνεργασθούν μαζί Του για την ανοικοδόμηση των ερημώσεων. Θα γίνουν οι επιδιορθωτές των οδών για τον κατοικισμό. (Δείτε Ησ. 58:12).

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΕΝΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΗ

Μέσα από το κύλισμα των μακρινών αιώνων, των γεμάτων από «ταραχή και σκότος», και από «θάμβωμα αγωνίας», που σημάδεψαν την ιστορία της ανθρωπότητας από την ημέρα που οι προπάτορές μας απώλεσαν την εδεμική κατοικία τους, μέχρι την εποχή που ο Υιός του Θεού παρουσιάσθηκε ως Σωτήρας των αμαρτωλών, η ελπίδα της αμαρτωλής φυλής συγκεντρωνόταν στον ερχομό ενός Απελευθερωτή, για να ελευθερώσει άνδρες και γυναίκες από τη σκλαβιά της αμαρτίας και του θανάτου. Η πρώτη νύξη για μια τέτοια ελπίδα έγινε στον Αδάμ και στην Εύα, με την καταδίκη που εκδόθηκε εναντίον του φιδιού στην Εδέμ, όταν ο Κύριος δήλωσε στο Σατανά, ενώ αυτοί άκουγαν: «Έχθραν θέλω στήσει αναμέσον σού και της γυναικός, και αναμέσον του σπέρματός σου και του σπέρματος αυτής. Αυτό θέλει σου συντρίψει την κεφαλήν, και συ θέλεις κεντήσει την πτέρναν αυτού.» (Ησ. 8:22, Γέν. 3:15).

΄Οταν το ένοχο ζευγάρι άκουσε τα λόγια αυτά, γεννήθηκε μέσα του η ελπίδα, επειδή στην προφητεία που αφορούσε τη συντριβή της δύναμης του Σατανά διέκριναν μια υπόσχεση απελευθέρωσης από την καταστροφή που είχε προξενήσει η παράβαση. Αν και θα είχαν να υποφέρουν από τη δύναμη του ανταγωνιστή τους, έχοντας παρασυρθεί από την εξαπατητική επιρροή του και διαλέγοντας την παρακοή στη σαφή εντολή του Κυρίου, δε χρειαζόταν όμως να περιπέσουν σε παντελή απόγνωση. Ο Υιός του Θεού προσφερόταν να κάνει εξιλέωση για την παράβασή τους με το αίμα της ίδιας Του της ζωής. Σ'αυτούς θα δινόταν μια δοκιμαστική περίοδος κατά την οποία, με πίστη στη σώζουσα δύναμη του Χριστού, θα μπορούσαν να ξαναγίνουν παιδιά του Θεού.

Ο Σατανάς, έχοντας την επιτυχία να απομακρύνει τον άνθρωπο από το δρόμο της υπακοής, έγινε «ο θεός του κόσμου τούτου». Η κτίση που άλλοτε ανήκε στον Αδάμ, περιήλθε στο

σφετεριστή. Ο Υιός όμως του Θεού πρότεινε να έρθει στη γη, να πληρώσει την τιμωρία για την αμαρτία, και έτσι όχι μόνο να λυτρώσει τον άνθρωπο, αλλά και να επανακτήσει αυτός τη χαμένη εξουσία του. Γι'αυτή την αποκατάσταση προφήτεψε ο Μιχαίας όταν είπε: «Και Συ, πύργε του ποιμνίου, οχύρωμα της θυγατρός Σιών, εις Σε θέλει ελθεί η πρώτη εξουσία.» Ο απόστολος Παύλος αναφέρεται σ'αυτή με το χαρακτηρισμό «της απολυτρώσεως του αποκτηθέντος λαού». Και ο ψαλμωδός την ίδια είχε κατά νου τελική αποκατάσταση της αρχικής κληρονομίας του ανθρώπου όταν δήλωσε: «Οι δίκαιοι θέλουσι κληρονομήσει την γην, και επ'αυτής θέλουσι κατοικεί εις τον αιώνα.» (Β΄Κορ. 4:4, Μιχ. 4:8, Εφεσ. 1:14, Ψαλμ. 37:29).

Αυτή η ελπίδα της απολύτρωσης μέσο του ερχομού του Υιού του Θεού ως Σωτήρα και βασιλιά δεν έσβησε ποτέ από τις καρδιές των ανθρώπων. Από την αρχή υπήρξαν μερικοί των οποίων η πίστη ξεπέρασε τις σκιές του παρόντος, φθάνοντας στις πραγματικότητες του μέλλοντος. Με τον Αδάμ, το Σηθ, τον Ενώχ, το Μαθουσάλα, το Νώε, το Σημ, τον Αβραάμ, τον Ισαάκ και τον Ιακώβ, με αυτούς και με άλλους πιστούς, ο Κύριος διατήρησε τις πολύτιμες αποκαλύψεις του θελήματός Του. Και με τον ίδιο τρόπο, με το λαό Ισραήλ, μέσο του οποίου θα ερχόταν στον κόσμο ο υποσχεμένος Μεσσίας, ο Θεός μετέδωσε τη γνώση των απαιτήσεων του νόμου Του και της σωτηρίας η οποία θα πραγματοποιείτο με την εξιλαστική θυσία του αγαπητού Υιού Του.

Η ελπίδα του Ισραήλ ήταν ενσωματωμένη στην υπόσχεση που δόθηκε τον καιρό της κλήσης του Αβραάμ, και πολλές φορές επαναλήφθηκε αργότερα στους απογόνους του. «Εν σοι θέλουσιν ευλογηθή πάσαι αι φυλαί της γης.» Όταν η υπόσχεση του Θεού για την απολύτρωση της φυλής αποκαλύφθηκε στον Αβραάμ, ο Ήλιος της Δικαιοσύνης έλαμψε στην καρδιά του και το σκότος του διαλύθηκε. Και όταν τελικά ο ίδιος ο Σωτήρας περπάτησε και μίλησε με τους ανθρώπους, έδωσε στους Ιουδαίους μαρτυρία για τη λαμπρή ελπίδα της απολύτρωσης με τον ερχομό ενός Λυτρωτή, δηλώνοντας: «Ο πατήρ σας ο Αβραάμ είχεν αγαλλίασιν να ίδη την ημέραν την Εμήν, και είδε και εχάρη.» (Γεν. 12:3, Ιωάν. 8:56).

Η ίδια «μακαρία ελπίδα» σκιαγραφήθηκε στην ευλογία, που έδωσε πεθαίνοντας ο πατριάρχης Ιακώβ στο γιο του τον Ιούδα:

«Ιούδα, εσέ θέλουσιν επαινέσει οι αδελφοί σου,

58. Ο ερχομός ενός Απελευθερωτή

Η χειρ σου θέλει είσθαι επί τον τράχηλον των εχθρών σου,
Οι υιοί του πατρός σου θέλουσι σε προσκυνήσει. . .
Δεν θέλει εκλείψει το σκήπτρον εκ του Ιούδα,
Ουδέ νομοθέτης εκ μέσου των ποδών αυτού,
Εωσού έλθη ο Σηλώ,
Και εις Αυτόν θέλει είσθαι η υπακοή των λαών.»

Γέν. 49:8-10

Και πάλι στα σύνορα της γης της επαγγελίας, ο ερχομός του Λυτρωτή του κόσμου προλέχθηκε με την προφητεία που έκανε ο Βαλαάμ:

«Θέλω ιδεί Αυτόν, αλλ'ουχί τώρα,
Θέλω θεωρήσει Αυτόν αλλ'ουχί εκ του πλησίον.
Θέλει ανατείλει άστρον εξ Ιακώβ,
Και θέλει αναστηθεί σκήπτρον εκ του Ισραήλ,
Και θέλει πατάξει τους αρχηγούς του Μωάβ,
Και εξολοθρεύσει πάντας τους υιούς του Σηθ.»

Αριθμοί 24:17

Μέσο του Μωυσή, ο σκοπός του Θεού να στείλει τον Υιόν Του ως Λυτρωτή της αμαρτωλής ανθρώπινης φυλής, παρουσιαζόταν συνεχώς στον Ισραήλ. Σε μια περίπτωση, λίγο πριν το θάνατό του, ο Μωυσής δήλωσε: «Προφήτην εκ μέσου σου θέλει αναστήσει εις σε Κύριος ο Θεός σου εκ των αδελφών σου, ως εμέ. Αυτού θέλετε ακούει.» Για χάρη του Ισραήλ, στο Μωυσή είχε γνωστοποιηθεί με σαφήνεια το έργο του αναμενόμενου Μεσσία: «Προφήτην εκ μέσου των αδελφών αυτών θέλω αναστήσει εις αυτούς, ως σε, και θέλω βάλει τους λόγους Μου εις το στόμα Αυτού, και θέλει λαλεί προς αυτούς πάντα όσα Εγώ προστάζω εις Αυτόν.» (Δευτ. 18:15,18).

Στην εποχή των πατριαρχών, οι προσφερόμενες θυσίες που σχετίζονταν με τη θρησκευτική λατρεία, αποτελούσαν συνεχή υπενθύμιση του ερχομού ενός Σωτήρα. Το ίδιο συνέβαινε με ολόκληρο το τελετουργικό σύστημα της υπηρεσίας του αγιαστηρίου στην ιστορία του Ισραήλ. Στη λειτουργία του αγιαστηρίου και αργότερα του ναού που το αντικατέστησε, ο λαός διδασκόταν με τα μέσα των τύπων και σκιών τις σημαντικές αλήθειες που αφορούσαν την έλευση του Χριστού ως Λυτρωτή, ως Ιερέα και ως Βασιλιά. Και μια φορά το χρόνο η σκέψη τους οδηγείτο μακριά, μέχρι

τα τελευταία χρόνια της μεγάλης διαμάχης μεταξύ του Χριστού και του Σατανά, τον τελειωτικό καθαρισμό του σύμπαντος από την αμαρτία και τους αμαρτωλούς.

Οι θυσίες και οι προσφορές του μωσαϊκού και τελετουργικού συστήματος έδειχναν διαρκώς ένα καλύτερο σύστημα λατρείας, δηλαδή της επουράνιας. Το επίγειο αγιαστήριο ήταν «τύπος εις τον τότε παρόντα καιρόν», όπου προσφέρονταν θυσίες. Τα δύο ιερά του διαμερίσματα ήταν «τύποι των επουρανίων», στα οποία ο Χριστός, ο μεγάλος Αρχιερέας μας είναι σήμερα «λειτουργός των αγίων και της σκηνής της αληθινής, την οποίαν κατεσκεύασεν ο Κύριος, και ουχί άνθρωπος.» (Εβρ. 9:923, 8:2).

Από την ημέρα όπου ο Κύριος δήλωσε στο φίδι στην Εδέμ, «έχθραν θέλω στήσει αναμέσον σού και της γυναικός, και αναμέσον του σπέρματός σου και τους σπέρματος αυτής» (Γέν. 3:15), ο Σατανάς γνώριζε ότι δε θα μπορούσε ποτέ να ασκήσει απόλυτη εξουσία στους κατοίκους αυτής της γης. Όταν ο Αδάμ και οι απόγονοί του άρχισαν να προσφέρουν τις προσταγμένες από το Θεό τελετουργικές θυσίες ως τύπο του αναμενόμενου Λυτρωτή, ο Σατανάς διέκρινε σ'αυτές ένα σύμβολο επικοινωνίας μεταξύ γης και ουρανού. Στους μακρινούς αιώνες που ακολούθησαν, κατέβαλε συνεχώς προσπάθειες για να ανακόψει την επικοινωνία αυτή. Ακαταπόνητα προσπάθησε να αλλοιώσει στην περιγραφή το Θεό και να παραποιήσει τις ιεροτελεστίες που απέβλεπαν στο Σωτήρα, και το κατόρθωσε σε πολλά μέλη της ανθρώπινης οικογένειας.

Ενώ ο Θεός επιθυμούσε να διδάξει στους ανθρώπους ότι το μεγάλο Δώρο το οποίο τους συμφιλίωνε μαζί Του πηγάζει από Αυτόν, ο μέγιστος εχθρός της ανθρωπότητας προσπάθησε να παραστήσει το Θεό ως κάποιον που τέρπεται με την καταστροφή τους. Έτσι, οι θυσίες και οι λειτουργίες που είχε σχεδιάσει ο ουρανός για να αποκαλύψει τη θεϊκή αγάπη, διαστράφηκαν, παρουσιαζόμενες σαν μέσα με τα οποία μάταια προσπαθούσαν οι αμαρτωλοί να εξευμενίσουν με δώρα και καλά έργα το θυμό ενός Θεού που είχε προσβληθεί. Ταυτόχρονα, ο Σατανάς επιδίωξε να εξάψει τα κατώτερα πάθη των ανθρώπων και να τα καταστήσει σφοδρότερα, ώστε με τη συνεχή παράβαση πλήθη να οδηγούνται μακριά από το Θεό και να δεθούν αναπόσπαστα με τα δεσμά της αμαρτίας.

Όταν μέσο των Εβραίων προφητών δόθηκε ο γραπτός λόγος του Θεού, ο Σατανάς μελέτησε επιμελώς όσα αφορούσαν το

Μεσσία. Επισήμανε προσεκτικά τις εκφράσεις που σκιαγραφούσαν με αλάθητη διαύγεια το έργο του Χριστού μεταξύ των ανθρώπων ως πάσχουσα Θυσία και ως νικητή Βασιλιά. Στους κυλίνδρους από περγαμηνή της Παλαιάς Διαθήκης διάβασε ότι Εκείνος που επρόκειτο να έρθει, θα παρουσιαζόταν φερόμενος «ως αρνίον επί σφαγήν», με «το πρόσωπον Αυτού άδοξον παρά παντός ανθρώπου, και το είδος Αυτού παρά των υιών των ανθρώπων». Ο αναμενόμενος Σωτήρας της ανθρωπότητας θα ήταν «καταπεφρονημένος και απερριμμένος υπό των ανθρώπων, άνθρωπος θλίψεων και δόκιμος ασθενείας». Τον έβλεπε «πεπληγωμένον υπό του Θεού και τεταλεπωρημένον», αλλά και ως μέλλοντα να ασκήσει τη μεγάλη Του δύναμη προκειμένου να «κρίνει τους πτωχούς του λαού», να «σώσει τους υιούς των πενήτων» και να «συντρίψει τον καταδυναστεύοντα». (Ησ. 53:7, 52:14, 53:3,4, Ψαλμ. 72:4).

Οι προφητείες αυτές έκαναν το Σατανά να φοβάται και να τρέμει. Δεν παραιτήθηκε όμως από το σκοπό του να εκμηδενίσει, αν ήταν δυνατό, τα ευσπλαχνικά μέσα που προμήθευσε ο Θεός για την απολύτρωση της χαμένης φυλής. Αποφάσισε να τυφλώσει τα μάτια του λαού, όσο γινόταν περισσότερο, ως προς τη σημασία των μεσσιανικών προφητειών, προκειμένου να προετοιμάσει το δρόμο για την απόρριψη του Χριστού όταν Αυτός θα ερχόταν.

Στους αιώνες τούς προ του κατακλυσμού, επιτυχία είχε στέψει τις προσπάθειες του Σατανά να δημιουργήσει μια σχεδόν παγκόσμια επικράτηση της ανταρσίας εναντίον του Θεού. Ούτε όμως και τα μετά τον κατακλυσμό μαθήματα διατηρήθηκαν επί πολύ νωπά στη μνήμη (των ανθρώπων). Πάλι ο Σατανάς οδήγησε βήμα προς βήμα τους μεταγενεστέρους σε παράτολμη ανταρσία. Και πάλι φαινόταν ότι θα θριάμβευε, αλλά ο σκοπός του Θεού για τον αμαρτωλό άνθρωπο δε θα εγκαταλειπόταν έτσι.

Με τους απογόνους του πιστού Αβραάμ, τους προερχόμενους από τη γενεαλογία του Σημ, η γνώση των καλοπροαίρετων σχεδίων του Κυρίου θα διαφυλαγόταν για το καλό των επόμενων γενεών. Από καιρό σε καιρό αγγελιοφόροι της αλήθειας, καθορισμένοι από το Θεό, θα παρουσιάζονταν να επιστήσουν την προσοχή στη σημασία των τελετουργικών θυσιών, και ιδιαίτερα στην υπόσχεση του Κυρίου που αφορούσε Εκείνον τον οποίον έδειχναν όλες οι διατάξεις του τελετουργικού συστήματος. Με αυτό

τον τρόπο θα φυλαγόταν ο κόσμος από την παγκόσμια αποστασία.

Δεν ήταν γραφτό ο θεϊκός σκοπός να εκπληρωθεί απαλλαγμένος από την αποφασιστικότερη αντίσταση. Με κάθε δυνατό τρόπο ο εχθρός της αλήθειας και της δικαιοσύνης εργάσθηκε για να κάνει τους απογόνους του Αβραάμ να ξεχάσουν την ανώτερη και άγια κλήση τους, και να στραφούν στην ειδωλολατρία των ανύπαρκτων θεών. Και συχνά οι προσπάθειές τους επέτυχαν με το παραπάνω. Αιώνες πριν από την πρώτη παρουσία του Χριστού, σκότος κάλυπτε τα έθνη και ζόφος τους λαούς. Ο Σατανάς έρριχνε την καταχθόνια σκιά του στο δρόμο των ανθρώπων για να τους εμποδίσει να αποκτήσουν την επίγνωση του Θεού και του μελλοντικού κόσμου. Πλήθη κάθονταν στη σκιά του θανάτου. Η μόνη ελπίδα τους ήταν να σηκωθεί το ζόφος, ώστε να μπορέσει να αποκαλυφθεί ο Θεός.

Με προφητική διορατικότητα ο Δαβίδ, ο κεχρισμένος του Θεού, είχε προϊδει ότι ο ερχομός του Χριστού θα ήταν «ως το φως της πρωίας, όταν ανατέλλη ο ήλιος πρωίας ανεφέλου.» Και ο Ωσηέ μαρτυρεί ότι «η έξοδος Αυτού είναι προδιατεταγμένη ως η αυγή.» Απαλά και ήρεμα παρουσιάζεται η χαραυγή στη γη, σκορπίζοντας τη σκιά του σκότους και ξυπνώντας τον κόσμο στη ζωή. Έτσι θα υψωνόταν ο Ήλιος της Δικαιοσύνης «με ίασιν εν ταις πτέρυξιν Αυτού». Τα πλήθη που κάθονταν «εν γη σκιάς θανάτου», επρόκειτο να δουν «φως να λάμπη επ'αυτούς.» (Β΄Σαμ. 23:4, Ωσηέ 6:3, Μαλ. 4:2, Ησ. 9:2). Ο προφήτης Ησαΐας παρατηρώντας εκστατικός την ένδοξη αυτή απελευθερωτική ημέρα, αναφώνησε:

«Παιδίον εγεννήθη εις ημάς, Υιός εδόθη εις ημάς,
Και η εξουσία θέλει είσθαι επί τον ώμον Αυτού,
Και το όνομα Αυτού θέλει καλεσθή
Θαυμαστός, Σύμβουλος, Θεός ισχυρός,
Πατήρ του μέλλοντος αιώνος, Άρχων ειρήνης.
Εις την αύξησιν της εξουσίας Αυτού και της ειρήνης
Δεν θέλει είσθαι τέλος,
Επί τον θρόνον του Δαβίδ και επί την βασιλείαν Αυτού,
Διά να διατάξη αυτήν και να στερεώση αυτήν,
Εν κρίσει και δικαιοσύνη από του νυν και έως του αιώνος.
Ο ζήλος του Κυρίου των δυνάμεων θέλει εκτελέσει τούτο.»

Ησαΐας 9:6,7

58. Ο ερχομός ενός Απελευθερωτή

Στους μετέπειτα αιώνες της ιστορίας του Ισραήλ, πριν από την πρώτη παρουσία, γενικά πιστευόταν ότι η έλευση του Μεσσία αναφερόταν στην προφητεία αυτή: «Μικρόν είναι το να ήσαι δούλος Μου διά να ανορθώσης τας φυλάς του Ιακώβ και να επαναφέρης το υπόλοιπον του Ισραήλ. Θέλω προσέτι Σε δώσει φως εις τα έθνη, διά να ήσαι η σωτηρία Μου έως εσχάτου της γης.» Ο προφήτης είχε προείπει: «Η δόξα του Κυρίου θέλει φανερωθή, και πάσα σαρξ ομού θέλει ιδεί, διότι το στόμα του Κυρίου ελάλησε.» Γι'αυτό το φως των ανθρώπων μαρτύρησε αργότερα με τόση τόλμη ο Ιωάννης ο Βαπτιστής όταν ανήγγειλε: «Εγώ είμαι φωνή βοώντος εν τη ερήμω, Ευθύνατε την οδόν του Κυρίου, καθώς είπεν ο Ησαΐας ο προφήτης.» (Ησ. 49:6, 40:5, Ιωάν. 1:23).

Για το Χριστό δόθηκε η ακόλουθη προφητική υπόσχεση:

> «Ούτω λέγει Κύριος, ο Λυτρωτής του Ισραήλ, ο Άγιος αυτού, προς Εκείνον τον οποίον καταφρονεί άνθρωπος, προς Εκείνον τον οποίον βδελύττεται έθνος . . . Ούτω λέγει Κύριος . . . Θέλω Σε διαφυλάξει, και θέλω Σε δώσει εις διαθήκην των εθνών, διά να ανορθώσης την γην, να κληροδοτήσης κληρονομίας ηρημωμένας. Λέγων προς τους δεσμίους, Εξέλθετε, και προς τους εν σκότει, Ανακαλύφθητε . . . Δεν θέλουσι πεινάσει, ουδέ διψήσει. Δεν θέλει προσβάλει αυτούς ούτε καύσων, ούτε ήλιος, διότι ο ελεών αυτούς θέλει οδηγήσει αυτούς, και διά πηγών υδάτων θέλει φέρει αυτούς.» (Ησ. 49:7-10).

Οι σταθεροί μέσα στο ιουδαϊκό έθνος, οι απόγονοι της άγιας εκείνης γενεαλογικής σειράς, μέσο των οποίων η θεογνωσία είχε διατηρηθεί, τροφοδοτούσαν την πίστη τους με αυτές και άλλες παρόμοιες περικοπές. Με μεγάλη χαρά διάβαζαν πώς ο Θεός θα έχριζε Έναν για να ευαγγελίζεται «εις τους πτωχούς» να γιατρεύει «τους συντετριμμένους την καρδίαν», να κηρύττει «ελευθερίαν εις τους αιχμαλώτους» και να κηρύξει «ενιαυτόν ευπρόσδεκτον του Κυρίου.» (Ησ. 61:1,2). Οι καρδιές τους όμως γέμιζαν από λύπη όταν σκέπτονταν τους βασανισμούς που έπρεπε Αυτός να υποστεί για να πραγματοποιήσει το θεϊκό σκοπό. Με συντριβή καρδιάς διάβαζαν τους προφητικούς κυλίνδρους:

> «Τις επίστευσεν εις το κήρυγμα ημών; Και ο βραχίων του Κυρίου εις τίνα απεκαλύφθη; Διότι ανέβη ενώπιον Αυτού ως τρυφερόν φυτόν και ως ρίζα από ξηράς γης. Δεν έχει είδος, ουδέ κάλλος. Και είδομεν Αυτόν, και δεν είχεν ωραιότητα ώστε να επιθυμώμεν Αυτόν. Καταπεφρονημένος και απερριμμένος

υπό των ανθρώπων, άνθρωπος θλίψεων και δόκιμος ασθενείας, και άνθρωπος από του οποίου αποστρέφει τις το πρόσωπον, κατεφρονήθη, και ως ουδέν ελογίσθημεν Αυτόν. Αυτός τωόντι τας ασθενείας ημών εβάστασε και τας θλίψεις ημών επεφορτίσθη, ημείς δε ενομίσαμεν Αυτόν τετραυματισμένον, πεπληγωμένον υπό Θεού και τεταλαιπωρημένον. Αλλ'Αυτός ετραυματίσθη διά τας παραβάσεις ημών, εταλαιπωρήθη διά τας ανομίας ημών. Η τιμωρία ήτις έφερε την ειρήνην ημών, ήτο επ'Αυτόν, και διά των πληγών Αυτού ημείς ιάθημεν. Πάντες ημείς επλανήθημεν ως πρόβατα, εστράφημεν έκαστος εις την οδόν αυτού, και ο Κύριος έθεσεν επ'Αυτόν την ανομίαν πάντων ημών. Αυτός ήτο κατατεθλιμμένος και βεβασανισμένος, αλλά δεν ήνοιξε το στόμα Αυτού. Εφέρθη ως αρνίον επί σφαγήν, και ως πρόβατον έμπροσθεν του κείροντος Αυτού άφωνον, ούτω δεν ήνοιξε το στόμα Αυτού. Από καταθλίψεως και κρίσεως ανηρπάχθη, την δε γενεάν Αυτού τίς θέλει διηγηθή; Διότι εσηκώθη από της γης των ζώντων. Δια τας παραβάσεις του λαού Μου ετραυματίσθη. Και ο τάφος Αυτού διωρίσθη μετά των κακούργων, πλην εις τον θάνατον Αυτού εστάθη μετά του πλουσίου, διότι δεν έκαμεν ανομίαν, ουδέ ευρέθη δόλος εν τω στόματι Αυτού.» (Ησ. 53:1-9).

Για τον πάσχοντα Σωτήρα, ο ίδιος ο Θεός δήλωσε μέσο του προφήτη Ζαχαρία: «Ρομφαία εξύπνησον κατά του ποιμένος Μου, και κατά του ανδρός του συνεταίρου Μου.» (Ζαχ. 13:7). Ως αντικαταστάτης και εγγυητής του αμαρτωλού ανθρώπου, ο Χριστός θα υπέφερε με βάση τη θεϊκή δικαιοσύνη. Γνώριζε τι σημαίνει για τους αμαρτωλούς να σταθούν μπροστά στο Θεό χωρίς μεσολαβητή.

Με τον ψαλμωδό ο Λυτρωτής προφήτεψε για τον Εαυτό Του:

«Ονειδισμός συνέτριψε την καρδίαν Μου και είμαι περίλυπος, περιέμεινα δε συλλυπούμενον, αλλά δεν υπήρξε, και παρηγορητάς, αλλά δεν εύρηκα. Και έδωκαν εις Εμέ χολήν δια φαγητόν Μου, και εις την δίψαν Μου Με επότισαν όξος.» (Ψαλμ. 69:20,21).

Για τον τρόπο που θα Του φέρνονταν, προφήτεψε:

«Κύνες Με περιεκύκλωσαν, σύναξις πονηρευομένων Με περιέκλεισεν. Ετρύπησαν τας χείρας Μου και τους πόδας Μου. Δύναμαι να αριθμήσω πάντα τα οστά Μου. Ούτοι Με ενατενίζουσι και Με παρατηρούσι. Διεμερίσθησαν τα ιμάτιά

Μου εις εαυτούς και επί τον ιματισμόν Μου έβαλον κλήρον.» ((Ψαλμ. 22:16-18).

Οι απεικονίσεις αυτές των πικρών βασάνων και του σκληρού θανάτου του υποσχεμένου Σωτήρα, λυπηρές όπως ήταν, περιείχαν πλούσιες υποσχέσεις. Για Εκείνον τον οποίον «ο Κύριος ηθέλησε να βασανίση» και να θλίψει κάνοντάς Τον «προσφοράν περί αμαρτίας», δήλωσε:

«Θέλει ιδεί έκγονα, θέλει μακρύνει τας ημέρας Αυτού, και το θέλημα του Κυρίου θέλει ευοδωθή εν τη χειρί Αυτού. Θέλει ιδεί τους καρπούς του πόνου της ψυχής Αυτού και θέλει χορτασθή. Ο δίκαιος δούλος Μου θέλει δικαιώσει πολλούς διά της επιγνώσεως Αυτού, διότι Αυτός θέλει βαστάσει τας ανομίας αυτών. Διά τούτο θέλω δώσει εις Αυτόν μερίδα μετά των μεγάλων, και τους ισχυρούς θέλει μοιρασθή λάφυρον, διότι παρέδωκε την ψυχήν Αυτού εις θάνατον, και μετά ανόμων ελογίσθη, και αυτός εβάστασε τας αμαρτίας πολλών, και θέλει μεσιτεύσει υπέρ των ανόμων.» (Ησ. 53:10-12).

Η αγάπη για τους αμαρτωλούς είναι εκείνη που οδήγησε το Χριστό να πληρώσει την τιμή της απολύτρωσης. «Είδεν ότι δεν υπήρχεν άνθρωπος, και εθαύμασε ότι δεν υπήρχεν ο μεσιτεύων.» Κανείς άλλος δεν μπορούσε να εξαγοράσει με λύτρα άνδρες και γυναίκες από τη δύναμη του εχθρού. «΄Οθεν, ο βραχίων Αυτού ενήργησεν εις Αυτόν σωτηρίαν, και η δικαιοσύνη Αυτού, αυτή εβάστασεν Αυτόν.» «Ιδού ο δούλος Μου, τον οποίον υπεστήριξα, ο εκλεκτός Μου, εις τον οποίον η ψυχή Μου ευηρεστήθη. Έθεσα το πνεύμα Μου επ'Αυτόν, θέλει εξαγγείλει κρίσιν εις τα έθνη.» (Ησ. 59:16, 42:1).

Καμιά αυταρχικότητα δε θα εισχωρούσε στη ζωή Του. Η τιμή που αποδίδει ο κόσμος στις θέσεις, στα πλούτη και στα ταλέντα θα ήταν άγνωστη για τον Υιό του Θεού. Κανένα από τα μέσα που μεταχειρίζονται οι άνθρωποι για να κερδίσουν την αφοσίωση ή να επιβάλουν το σεβασμό, δε θα χρησιμοποιούσε ο Μεσσίας. Η απόλυτη αυταπάρνησή Του είχε προαγγελθεί με αυτά τα λόγια: «Δεν θέλει φωνάξει, ουδέ θέλει ανακράξει, ουδέ θέλει κάμει την φωνήν Αυτού να ακουσθή εν ταις οδοίς. Κάλαμον συντεθλασμένον δεν θέλει συντρίψει και λινάριον καπνίζον δεν θέλει σβήσει.»(Ησ. 42:2,3).

Εντελώς διαφορετικά από τους δασκάλους της εποχής Του ο Σωτήρας θα συμπεριφερόταν μεταξύ των ανθρώπων. Καμιά θορυβώδης λογομαχία, κανένας επιδεικτικός εκκλησιασμός, καμιά

ενέργεια για επευφημία δε θα εκδηλωνόταν. Ο Μεσσίας θα έμενε κρυμμένος «εν τω Θεώ» και ο Θεός θα αποκαλυπτόταν στο χαρακτήρα του Υιού Του. Χωρίς την επίγνωση του Θεού η ανθρωπότητα θα ήταν αιώνια χαμένη. Χωρίς τη θεϊκή βοήθεια οι άνθρωποι θα βυθίζονταν διαρκώς χαμηλότερα. Ζωή και δύναμη έπρεπε να μεταδοθούν από Εκείνον που δημιούργησε τον κόσμο. Οι ανάγκες του ανθρώπου δεν μπορούσαν να ικανοποιηθούν με κανέναν άλλο τρόπο.

Παραπέρα αναφέρεται η προφητεία για το Μεσσία: «Δεν θέλει εκλίπει, ουδέ θέλει μικροψυχήσει, εωσού βάλει κρίσιν εν τη γη, και αι νήσοι θέλουσι προσμένει τον νόμον Αυτού.» Ο Υιός του Θεού επρόκειτο να «μεγαλύνει τον νόμον Αυτού, και καταστήσει έντιμον.» (Ησ. 42:4,21). Δε θα μείωνε τη σπουδαιότητά του ούτε τις δεσμευτικές αξιώσεις του. Αντίθετα, θα τον εξύψωνε. Ταυτόχρονα θα απάλλασσε τις θεϊκές εντολές από τις επαχθείς εκείνες απαιτήσεις που έθεσε ο άνθρωπος επάνω τους, και εξαιτίας των οποίων πολλοί είχαν απογοητευθεί στην προσπάθειά τους να λατρέψουν το Θεό με αποδεκτό τρόπο.

Σχετικά με την αποστολή του Σωτήρα, ο λόγος του Θεού αναφέρει:

> «Εγώ ο Κύριος Σε εκάλεσα εν δικαιοσύνη, και θέλω κρατεί την χείρα Σου, και θέλω Σε φυλάττει, και θέλω Σε καταστήσει διαθήκην του λαού, φως των εθνών. Διά να ανοίξης τους οφθαλμούς των τυφλών, να εκβάλης τους δεσμίους εκ των δεσμών, τους καθημένους εν σκότει εκ του οίκου της φυλακής. Εγώ είμαι ο Κύριος, τούτο είναι το όνομά Μου, και δεν θέλω δώσει την δόξαν Μου εις άλλον, ουδέ την αίνεσίν Μου εις τα γλυπτά. Ιδού, ήλθον απ'αρχής, και Εγώ αναγγέλλω νέα πράγματα. Πριν εκφύωσι, λαλώ περί αυτών εις εσάς.» (Ησ. 42:6-9).

Με το Σπέρμα της υπόσχεσης, ο Θεός του Ισραήλ θα έφερνε την απελευθέρωση της Σιών.

> «Θέλει εξέλθει Ράβδος εκ του κορμού του Ιεσσαί, και Κλάδος θέλει αναβή εκ των ριζών αυτού.» «Ιδού, η παρθένος θέλει συλλάβει και γεννήσει υιόν, και θέλει καλεσθή το όνομα Αυτού Εμμανουήλ. Βούτυρον και μέλι θέλει φάγει, εωσού μάθη να απορρίπτη το κακόν και να εκλέγη το αγαθόν.» (Ησ. 11:1, 7:14,15).
>
> «Και το πνεύμα του Κυρίου θέλει αναπαυθή επ'Αυτόν, πνεύμα σοφίας και συνέσεως, πνεύμα βουλής και δυνάμεως, πνεύμα γνώσεως και φόβου του Κυρίου. Και θέλει κάμει Αυ-

τόν οξύνουν εις τον φόβον του Κυρίου, ώστε δεν θέλει κρίνει κατά την θεωρίαν των οφθαλμών Αυτού, ουδέ θέλει ελέγχει κατά την ακρόασιν των ωτίων Αυτού. Αλλ'εν δικαιοσύνη θέλει κρίνει τους πτωχούς, και εν ευθύτητι θέλει υπερασπίζεσθαι τους ταπεινούς της γης. Και θέλει πατάξει την γην εν τη ράβδω του στόματος Αυτού και διά της πνοής των χειλέων Αυτού θέλει θανατόνει τον ασεβή. Και δικαιοσύνη θέλει είσθαι η ζώνη της οσφύος Αυτού, και πίστις η ζώνη των πλευρών Αυτού.» «Και εν εκείνη τη ημέρα, προς την Ρίζαν του Ιεσσαί, ήτις θέλει ίστασθαι σημαία των λαών, προς Αυτόν θέλουσι προστρέξει τα έθνη, και η ανάπαυσις Αυτού θέλει είσθαι δόξα.» (Ησ. 11:2-5,10)

«Ιδού ο ανήρ, του οποίου το όνομα είναι Βλαστός . . . Αυτός θέλει οικοδομήσει τον ναόν του Κυρίου, και Αυτός θέλει λάβει την δόξαν, και θέλει καθίσει, και διοικήσει επί τον θρόνον Αυτού, και θέλει είσθαι ιερεύς επί του θρόνου Αυτού.» (Ζαχ. 6:12,13).

Μια πηγή επρόκειτο να ανοιχθεί «διά την αμαρτίαν και διά την ακαθαρσίαν» (Ζαχ. 13:1), και οι άνθρωποι θα άκουγαν την ευλογημένη πρόσκληση:

«Ω πάντες οι διψώντες, έλθετε εις τα ύδατα, και οι μη έχοντες αργύριον, έλθετε, αγοράσατε και φάγετε. Ναι, έλθετε, αγοράσατε οίνον και γάλα, άνευ αργυρίου και άνευ τιμής. Διά τί εξοδεύετε αργύρια ουχί εις άρτον; και τον κόπον σας ουχί εις χορτασμόν; Ακούσατέ Μου μετά προσοχής, και θέλετε φάγει αγαθά, και η ψυχή σας θέλει ευφρανθή εις το πάχος. Κλίνατε το ωτίον σας και έλθετε προς Εμέ. Ακούσατε και η ψυχή σας θέλει ζήσει, και θέλω κάμει προς εσάς αιώνιον διαθήκην, τα ελέη του Δαβίδ τα πιστά.» (Ησ. 55:1-3).

Στον Ισραήλ είχε δοθεί η υπόσχεση:

«Ιδού, έδωκα Αυτόν μαρτύριον εις τους λαούς, άρχοντα και προστάττοντα εις τους λαούς. Ιδού, θέλεις καλέσει έθνος το οποίον δεν εγνώριζες, και έθνη τα οποία δεν σε εγνώριζον, θέλουσι τρέξει προς σε διά Κύριον τον Θεόν σου και διά τον Άγιον του Ισραήλ, διότι σε εδόξασε.» (Ησ. 55:4,5).

«Επλησίασα την δικαιοσύνην Μου. Δεν θέλει είσθαι μακράν και η σωτηρία Μου δεν θέλει βραδύνει. Και θέλω δώσει εν Σιών σωτηρίαν εις τον Ισραήλ, την δόξαν Μου.» (Ησ. 46:13).

58. Ο ερχομός ενός Απελευθερωτή

Με λόγια και με έργα, ο Μεσσίας κατά την επίγεια διακονία Του, επρόκειτο να αποκαλύψει στην ανθρωπότητα τη δόξα του Θεού και Πατέρα. Η κάθε πράξη της ζωής Του, ο κάθε ειπωμένος λόγος, το κάθε επιτελούμενο θαύμα, θα φανέρωνε στην αμαρτωλή ανθρωπότητα την άπειρη αγάπη του Θεού.

«Συ ο φέρων εις την Σιών αγαθάς αγγελίας, ανάβα εις το όρος το υψηλόν. Συ ο φέρων αγαθάς αγγελίας εις την Ιερουσαλήμ, ύψωσον ισχυρώς την φωνήν σου, ύψωσον, μη φοβού. Ειπέ προς τας πόλεις Ιούδα, Ιδού ο Θεός υμών! Ιδού, Κύριος ο Θεός θέλει ελθεί μετά δυνάμεως, και ο βραχίων Αυτού θέλει εξουσιάζει δι'Αυτόν. Ιδού, ο μισθός Αυτού είναι μετ'Αυτού, και η αμοιβή Αυτού ενώπιον Αυτού. Θέλει βοσκήσει το ποίμνιον Αυτού ως ποιμήν, θέλει συνάξει τα αρνία, διά του βραχίονος Αυτού, και βαστάσει εν τω κόλπω Αυτού, και θέλει οδηγεί τα θηλάζοντα.» (Ησ. 40:9-11).

«Και εν εκείνη τη ημέρα οι κωφοί θέλουσιν ακούσει τους λόγους του βιβλίου, και οι οφθαλμοί των τυφλών θέλουσιν ιδεί, ελευθερωθέντες εκ του σκότους και της ομίχλης. Και οι πραείς θέλουσιν επαυξήσει την χαράν αυτών εν Κυρίω, και οι πτωχοί των ανθρώπων θέλουσιν ευφρανθή διά τον Άγιον του Ισραήλ.» «Οι δε πλανώμενοι κατά το πνεύμα θέλουσιν ελθεί εις σύνεσιν, και οι γογγύζοντες θέλουσι μάθει διδασκαλίαν.» (Ησ. 29:18,19,24).

Έτσι λοιπόν, με τους πατριάρχες και τους προφήτες, όπως και με τους τύπους και τα σύμβολα, ο Θεός γνωστοποίησε στον κόσμο τον ερχομό ενός Ελευθερωτή από την αμαρτία. Μια αλληλουχία από τις εμπνευσμένες προφητείες υποδείκνυαν τον ερχομό του «Εκλεκτού πάντων των εθνών». (Αγγ. 2:7). Ακόμη και αυτή η τοποθεσία και η χρονολογία της παρουσίας Του είχαν λεπτομερέστατα προσδιορισθεί. Ο Υιός του Δαβίδ έπρεπε να γεννηθεί στην πόλη του Δαβίδ. Από τη Βηθλεέμ, είπε ο προφήτης «θέλει εξέλθει εις Εμέ ανήρ, διά να ήναι ηγούμενος εν τω Ισραήλ, του οποίου αι έξοδοι είναι απ'αρχής, από ημερών αιώνος.» «Και συ Βηθλεέμ, γη Ιούδα, δεν είσαι ουδόλως ελαχίστη μεταξύ των ηγεμόνων του Ιούδα, διότι εκ σού θέλει εξέλθει Ηγούμενος, όστις θέλει ποιμάνει τον λαόν Μου τον Ισραήλ.» (Μιχ. 5:2, Ματθ. 2:6).

Το χρόνο της πρώτης παρουσίας και μερικά συναφή με το επίγειο έργο του Σωτήρα γεγονότα, ο άγγελος Γαβριήλ είχε γνωστοποιήσει στον προφήτη Δανιήλ. Είπε ο άγγελος: «Εβδομήκοντα εβδομάδες διωρίσθησαν επί τον λαόν σου, και επί την πόλιν

την αγίαν σου, διά να συντελεσθή η παράβασις, και να τελειώσωσιν αι αμαρτίαι, και να γείνη εξιλέωσις περί ανομίας, και να εισαχθή δικαιοσύνη αιώνιος, και να σφραγισθή όρασις και προφητεία, και να χρισθή ο άγιος των αγίων.» (Δαν. 9:24).

Στην προφητεία μια ήμερα ισοδυναμεί με ένα χρόνο. (Δείτε Αρ. 14:34, Ιεζ. 4:6). Οι εβδομήντα εβδομάδες ή οι τετρακόσιες ενενήντα ημέρες παριστάνουν τετρακόσια ενενήντα χρόνια. Το σημείο της αφετηρίας της χρονικής αυτής περιόδου έχει δοθεί. «Γνώρισον λοιπόν και κατάλαβε, ότι από της εξελεύσεως της προσταγής του να ανοικοδομηθεί η Ιερουσαλήμ, έως του Χριστού του Ηγουμένου, θέλουσιν είσθαι εβδομάδες επτά, και εβδομάδες εξήκοντα δύο» - εξήντα εννέα εβδομάδες ή τετρακόσια ογδόντα τρία χρόνια.

Η προσταγή της αποκατάστασης και ανοικοδόμησης της Ιερουσαλήμ, όπως συμπληρώθηκε με το διάταγμα του Αρταξέρξη του Μακρόχειρα, τέθηκε σε ισχύ το φθινόπωρο του 457 π.Χ. (Δείτε Έσδρ. 6:14, 7:1,9). Αρχίζοντας από αυτή τη χρονολογία, τα τετρακόσια ογδόντα τρία χρόνια καταλήγουν στο φθινόπωρο του 27 μ.Χ. Σύμφωνα με την προφητεία, η περίοδος αυτή θα έφθανε μέχρι το Μεσσία, δηλαδή τον Κεχρισμένο. Το 27 μ.Χ. ο Ιησούς κατά το βάπτισμά Του έλαβε το χρίσμα του Αγίου Πνεύματος και σε λίγο άρχισε τη διακονία Του. Τότε, έλεγε η αγγελία, «επληρώθη ο καιρός». (Μάρκ. 1:15).

Τότε, είπε ο άγγελος, «θέλει στερεώσει την διαθήκην εις πολλούς εν μια εβδομάδι (επτά χρόνια)». Επτά χρόνια μετά που ο Σωτήρας ανέλαβε τη διακονία Του, το ευαγγέλιο έπρεπε να κηρυχθεί ιδιαίτερα στους Ιουδαίους, τριάμισι χρόνια από τον ίδιο το Χριστό, και στη συνέχεια άλλα τόσα από τους αποστόλους. «Εν τω ημίσει της εβδομάδος θέλει παύσει η θυσία και η προσφορά». (Δαν. 9: 27). Την άνοιξη του 31 μ.Χ., ο Χριστός, η πραγματική Θυσία, προσφέρθηκε στο Γολγοθά. Τότε το καταπέτασμα του ναού σχίσθηκε, δείχνοντας ότι η σημασία του τελετουργικού συστήματος εξέλιπε. Ο καιρός είχε φθάσει για να «παύσει η θυσία και η προσφορά». Η μια αυτή εβδομάδα, ή τα επτά χρόνια, έληξε το 34 μ.Χ. Τότε, με το λιθοβολισμό του Στεφάνου, οι Ιουδαίοι σφράγισαν τελικά την από μέρους τους απόρριψη του ευαγγελίου. Οι απόστολοι που με το διωγμό είχαν σκορπισθεί σε όλα τα μέρη, «διασπαρέντες διήλθον ευαγγελιζόμενοι τον λόγον» (Πράξ. 8:4), και λίγο αργότερα ο διώκτης Σαούλ ανάνηψε και έγινε Παύλος, ο απόστολος των εθνών.

58. Ο ερχομός ενός Απελευθερωτή

Οι πολλαπλές προφητείες που αφορούσαν την έλευση του Σωτήρα, έκαναν τους Εβραίους να ζουν σε μια κατάσταση συνεχούς προσδοκίας. Πολλοί πέθαναν με την πίστη αυτή «μη λαβόντες τας επαγγελίας, αλλά μακρόθεν ιδόντες αυτάς, και πεισθέντες, και εγκολποθέντες, και ομολογήσαντες ότι είναι ξένοι και πάροικοι επί της γης.» (Εβρ. 11:13). Από τις ημέρες του Ενώχ οι επαναλαμβανόμενες μέσο των πατριαρχών και προφητών υποσχέσεις, διατηρούσαν ζωντανή την ελπίδα της παρουσίας Του.

Ο Θεός δεν είχε φανερώσει από την αρχή τον ακριβή χρόνο της πρώτης παρουσίας. Και όταν ακόμη η προφητεία του Δανιήλ τον έκανε γνωστό, όλοι δεν ερμήνευσαν σωστά την αγγελία.

Ο ένας αιώνας διάβηκε μετά τον άλλον. Τελικά οι φωνές των προφητών σίγησαν. Το χέρι του δυνάστη έπεφτε βαρύ επάνω στον Ισραήλ. Καθώς οι Ιουδαίοι απομακρύνονταν από το Θεό, η πίστη χανόταν και η ελπίδα σχεδόν σταμάτησε να φωτίζει το μέλλον. Τα λόγια των προφητών για πολλούς ήταν ακατανόητα. Και εκείνοι που θα ενέμεναν ισχυροί στην πίστη, ήταν έτοιμοι να φωνάξουν: «Αι ημέραι μακρύνονται και πάσα όρασις εχάθη.» (Ιεζ. 12:22). Μολαταύτα, στο συμβούλιο του ουρανού η ώρα για την έλευση του Χριστού είχε αποφασισθεί. «΄Οτε όμως ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, εξαπέστειλεν ο Θεός τον Υιόν Αυτού . . . διά να εξαγοράση τους υπό νόμον, διά να λάβωμεν την υιοθεσίαν.» (Γαλ. 4:4,5).

Τα μαθήματα πρέπει να δίνονται στους ανθρώπους στη γλώσσα των ανθρώπων. Ο ΄Αγγελος της διαθήκης πρέπει να μιλήσει. Η φωνή Του πρέπει να ακουσθεί στον ίδιο το ναό Του. Αυτός, ο δημιουργός της αλήθειας, πρέπει να ξεχωρίσει την αλήθεια από το άχυρο των ανθρώπινων λεγομένων, που την είχαν καταστήσει αναποτελεσματική. Οι αρχές της πολιτείας του Θεού πρέπει να προσδιορισθούν με σαφήνεια. Τα μαθήματα της Παλαιάς Διαθήκης πρέπει να παρουσιασθούν καθαρά στους ανθρώπους.

΄Οταν τελικά ο Σωτήρας παρουσιάσθηκε «εν μορφή ανθρώπου» (Φιλιπ. 2:7) και άρχισε την υπηρεσία Του της χάρης, ο Σατανάς δεν μπορούσε παρά μόνο να κεντήσει τη φτέρνα, ενώ με την κάθε πράξη ταπείνωσης και βασάνων ο Χριστός συνέτριβε το κεφάλι του αντιπάλου Του. Η αγωνία που προξένησε η αμαρτία, έφθασε μέχρι τα μύχια του Αναμάρτητου. Και όμως, όταν ο Χριστός υπέφερε τις αντιγνωμίες των αμαρτωλών σε βάρος Του, πλήρωνε την οφειλή του αμαρτωλού και έθραυε τα δεσμά που

είχαν κρατήσει αιχμάλωτη την ανθρωπότητα. Κάθε εναγώνια οδύνη, κάθε προσβολή συνέτεινε στην απελευθέρωση της ανθρώπινης φυλής.

Αν μπορούσε ο Σατανάς να παρασύρει το Χριστό σ'ένα μόνο πειρασμό, αν μπορούσε να Τον κάνει με μια πράξη ή ακόμη και με μια σκέψη να κηλιδώσει την άσπιλη αγνότητά Του, ο άρχοντας του σκότους θα είχε θριαμβεύσει έναντι του Εγγυητή του ανθρώπου, και θα είχε κερδίσει ολόκληρη την ανθρώπινη οικογένεια για τον εαυτό του. Ενώ ο Σατανάς ήταν ικανός να προξενήσει θλίψη, δεν μπορούσε όμως να επιφέρει μόλυσμα. Μπορούσε να προκαλέσει αγωνία, αλλά όχι ρύπανση. Έκανε τη ζωή του Χριστού μια ατέλειωτη σκηνή συγκρούσεων και δοκιμασιών, αλλά με την κάθε επίθεση έχανε το έρεισμά του επάνω στην ανθρωπότητα.

Στην έρημο του πειρασμού, στον κήπο της Γεθσημανή και στο σταυρό (του Γολγοθά), ο Σωτήρας μας αναμετρήθηκε με τον άρχοντα του σκότους. Οι πληγές Του έγιναν τα τρόπαια της νίκης Του για τη φυλή μας. Όταν ο Χριστός αγωνιούσε κρεμασμένος στο σταυρό, όταν πονηρά πνεύματα χαίρονταν και οι άνθρωποι χλεύαζαν, τότε πραγματικά η φτέρνα Του κεντήθηκε από το Σατανά. Αυτή όμως ακριβώς η πράξη συνέτριψε το κεφάλι του φιδιού. Με το θάνατο κατέστρεψε «τον έχοντα το κράτος του θανάτου, τουτέστι τον διάβολον». (Εβρ. 2:14). Αυτή η πράξη σφράγισε τη μοίρα του αρχιεπαναστάτη και επικύρωσε το απολυτρωτικό σχέδιο για πάντα. Με το θάνατό Του νίκησε το θάνατο και απέσπασε τη δύναμή του. Με την ανάστασή Του άνοιξε τη θύρα του τάφου σε όλους τους οπαδούς Του. Στο μεγάλο τελικό αυτόν αγώνα, βλέπουμε την εκπλήρωση της προφητείας «θέλει σου συντρίψει την κεφαλήν, και συ θέλεις κεντήσει την πτέρναν Αυτού». (Γεν. 3:15).

> «Αγαπητοί, τώρα είμεθα τέκνα Θεού, και έτι δεν εφανερώθη τί θέλομεν είσθαι. Εξεύρομεν όμως, ότι, όταν φανερωθή, θέλομεν είσθαι όμοιοι με Αυτόν, διότι θέλομεν ιδεί Αυτόν καθώς είναι.» (Α΄ Ιωάν. 3:2).
>
> «Κύριε, Συ είσαι ο Θεός μου, θέλω Σε υψόνει, θέλω υμνεί το όνομά Σου, διότι έκαμες θαυμάσια. Αι απ'αρχής βουλαί Σου είναι πίστις και αλήθεια.» (Ησ. 25:1).

Ο ΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

Εξαγγέλλοντας τις αλήθειες του αιώνιου ευαγγελίου σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό η σημερινή εκκλησία του Θεού στη γη εκπληρώνει την αρχαία προφητεία: «Ο Ισραήλ θέλει ανθήσει, και βλαστήσει, και γεμίσει το πρόσωπον της οικουμένης από καρπών.» Οι οπαδοί του Ιησού, συνεργαζόμενοι με ουράνιες υπάρξεις, καλύπτουν με ταχύτητα τα απόμακρα μέρη της γης. Και σαν αποτέλεσμα των μόχθων τους, συγκεντρώνεται μια πλούσια συγκομιδή από πολύτιμες ψυχές.

Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, η διάδοση της αλήθειας της Γραφής, μέσο μιας καθιερωμένης εκκλησίας, παρουσιάζει στους ανθρώπους τα σκιαγραφημένα προ αιώνων αγαθά στην υπόσχεση που δόθηκε στον Αβραάμ και σε όλο τον Ισραήλ, στην επίγεια δηλαδή απ'αιώνων εκκλησία του Θεού. «Θέλω σε ευλογήσει . . . και θέλεις είσθαι εις ευλογίαν.» (Ησ. 27:6, Γέν. 12:2).

Η υπόσχεση αυτή της ευλογίας θα έπρεπε να έχει βρει σε μεγάλο βαθμό την εκπλήρωσή της μετά την επιστροφή των Ισραηλιτών από τις χώρες της αιχμαλωσίας. Ο Θεός σχεδίαζε ολόκληρη η γη να είναι έτοιμη για την πρώτη παρουσία του Χριστού, όπως και σήμερα προετοιμάζεται ο δρόμος για τη δευτέρα παρουσία Του. Στο τέλος των ετών της ταπεινωτικής εξορίας, ο Θεός έδωσε στο λαό του Ισραήλ, μέσο του Ζαχαρία, την ακόλουθη διαβεβαίωση:

> «Επέστρεψα εις την Σιών, και θέλω κατοικήσει εν μέσω της Ιερουσαλήμ. Και η Ιερουσαλήμ θέλει ονομασθή πόλις αληθείας, και το όρος του Κυρίου των δυνάμεων, όρος άγιον.»

Και για το λαό Του λέει:

> «Ιδού . . . Εγώ θέλω είσθαι Θεός αυτών, εν αληθεία και δικαιοσύνη.» (Ζαχ. 8:3,7,8).

Οι υποσχέσεις αυτές εξαρτώντο από την υπακοή. Οι αμαρτίες οι χαρακτηριστικές των Ισραηλιτών πριν από την αιχμαλωσία,

δεν έπρεπε να επαναληφθούν. Ο Κύριος προέτρεπε αυτούς που καταγίνονταν με την ανοικοδόμηση:

«Κρίνετε κρίσιν αληθείας και κάμνετε έλεος και οικτιρμόν έκαστος προς τον αδελφόν αυτού. Και μη καταδυναστεύετε την χήραν, και τον ορφανόν, τον ξένον, και τον πένητα. Και μηδείς από σας ας μη βουλεύηται κακόν κατά του αδελφού αυτού.» «Λαλείτε έκαστος την αλήθειαν προς τον πλησίον αυτού. Αλήθειαν και κρίσιν ειρήνης κρίνετε εν ταις πύλαις σας.» (Ζαχ. 7:9, 10, 8:16).

Πλούσιες ήταν οι υποσχεμένες αμοιβές, τόσο υλικές όσο και πνευματικές, σ'εκείνους που θα εφάρμοζαν τις αρχές αυτές της δικαιοσύνης. Ο Κύριος ανήγγειλε:

«Ο σπόρος θέλει είσθαι της ειρήνης, η άμπελος θέλει δώσει τον καρπόν αυτής, και η γη θέλει δώσει τα γεννήματα αυτής, και οι ουρανοί θέλουσι δώσει την δρόσον αυτών, και θέλω κληροδοτήσει εις το υπόλοιπον του λαού τούτου πάντα ταύτα. Και καθώς είσθε κατάρα μεταξύ των εθνών, οίκος Ιούδα και οίκος Ισραήλ, ούτω θέλω σας διασώσει, και θέλετε είσθαι ευλογία.» (Ζαχ. 8:12,13).

Με τη βαβυλωνιακή αιχμαλωσία, οι Ισραηλίτες είχαν αποτελεσματικά γιατρευθεί από την προσκύνηση των λαξευτών εικόνων. Μετά την επιστροφή τους έδωσαν μεγάλη προσοχή στη θρησκευτική διδασκαλία και στη μελέτη των όσων είχαν γραφεί στο βιβλίο του νόμου και των προφητών σχετικά με την προσκύνηση του αληθινού Θεού. Η αναστήλωση του ναού τούς έδωσε την άνεση να εκτελούν επακριβώς τις ιεροτελεστίες του αγιαστηρίου. Κάτω από την ηγεσία του Ζοροβάβελ, του Έσδρα και του Νεεμία, επανειλημμένα έδωσαν επίσημη υπόσχεση να φυλάττουν όλες τις εντολές και τους κανονισμούς του Κυρίου.

Οι καιροί της ευδαιμονίας που ακολούθησαν, έδωσαν τρανή απόδειξη της προθυμίας του Θεού να δέχεται και να συγχωρεί, αλλά παραταύτα, μέσα στην αγιάτρευτη μυωπία τους, απομακρύνονταν διαρκώς από τον ένδοξο θεϊκό προκαθορισμό τους, και με φιλαυτία σφετερίζονταν τα πράγματα εκείνα που θα είχαν φέρει γιατρειά και πνευματική ζωή σε αναρίθμητα πλήθη.

Η αποτυχία αυτή στο να εκπληρώσουν το θεϊκό σκοπό έγινε κατάφανη στις ημέρες του Μαλαχία. Με αυστηρότητα ο απεσταλμένος του Κυρίου ασχολήθηκε με τα τρωτά στοιχεία που υπέκλεπταν τον Ισραήλ από την επίγεια ευημερία και από την πνευματική δύναμη. Επιτιμώντας τους παραβάτες, ο προφήτης δεν εξαί-

ρεσε ούτε ιερείς, ούτε λαϊκούς. «Το φορτίον του λόγου του Κυρίου διά χειρός Μαλαχίου προς τον Ισραήλ» ήταν το να μη λησμονηθούν τα μαθήματα του παρελθόντος και να διατηρηθεί πιστά η διαθήκη που ο Κύριος είχε κάνει με τον οίκο Ισραήλ. «Δεήθητε του Θεού διά να ελεήση ημάς», εκλιπαρούσε ο προφήτης. (Μαλ. 1:1,9).

Για καμιά όμως πρόσκαιρη αποτυχία του Ισραήλ δε θα ματαιωνόταν το αιώνιο σχέδιο για την απολύτρωση της ανθρωπότητας. Αυτοί στους οποίους μιλούσε ο προφήτης, μπορεί να μην έδιναν προσοχή στο μήνυμα που λάμβαναν, αλλά οι προθέσεις του Κυρίου οπωσδήποτε θα προχωρούσαν στην ολοκληρωτική εκπλήρωσή τους. Ο Κύριος δήλωσε με τον αγγελιοφόρο Του:

> «Από ανατολών ηλίου έως δυσμών αυτού, το όνομά Μου θέλει είσθαι μέγα μεταξύ των εθνών. Και εν παντί τόπω θέλει προσφέρεσθαι θυμίαμα εις το όνομά Μου, και θυσία καθαρά. Διότι μέγα θέλει είσθαι το όνομά Μου μεταξύ των εθνών.» (Μαλ. 1:11).

Τη διαθήκη «της ζωής και της ειρήνης», την οποία είχε κάνει ο Θεός με τους υιούς Λευί - τη διαθήκη που αν την είχαν σεβασθεί θα είχε φέρει ανείπωτες ευλογίες - ο Κύριος πρότεινε τώρα να την ανανεώσει με εκείνους που ήταν άλλοτε πνευματικοί αρχηγοί, αλλά που με την παράβαση είχαν καταντήσει «καταφρονητοί και εξουδενωμένοι εις πάντα τον λαόν.» (Μαλ. 2:5,9).

Με σοβαρότητα οι παραβάτες αυτοί είχαν προειδοποιειθεί για την επερχόμενη ημέρα της κρίσης και για την πρόθεση του Θεού να επισκεφθεί με άμεσο εξολοθρεμό κάθε παραβάτη. Μολαταύτα, κανείς δεν είχε αφεθεί χωρίς ελπίδα. Του Μαλαχία οι προφητείες της κρίσης συνοδεύονταν από εκκλήσεις στους αμετανοήτους να συμφιλιωθούν με το Θεό. Προτρέπει ο Κύριος: «Επιστρέψατε προς Εμέ, και Εγώ θέλω επιστρέψει προς εσάς.» (Μαλ. 3:7).

Φαίνεται πως κάθε καρδιά πρέπει να ανταποκριθεί σε μια τέτοια πρόσκληση. Ο Θεός του ουρανού ικετεύει τα σφάλλοντα παιδιά Του να επιστρέψουν σ'Αυτόν, για να μπορέσουν να συνεργασθούν πάλι μαζί Του στο να συνεχίσουν το έργο Του επάνω στη γη. Ο Κύριος τείνει το χέρι Του για να πιάσει το χέρι του Ισραήλ και να τον βοηθήσει στο στενό δρόμο της αυταπάρνησης και της αυτοθυσίας, να συμμετάσχουν στην κληρονομία ως υιοί του Θεού. Θα δεχθούν το Μεσσία; Θα διακρίνουν τη μόνη ελπίδα τους;

59. «Ο οίκος του Ισραήλ»

Πόσο λυπηρή η αναφορά που δίνεται ότι στις ημέρες του Μαλαχία οι Ισραηλίτες δίσταζαν να παραχωρήσουν τις περήφανες καρδιές τους σε πρόθυμη, φιλόστοργη υπακοή και ολόψυχη συνεργασία! Η αυτοδικαίωσή τους φαίνεται από την απάντησή τους: «Τίνι τρόπω θέλομεν επιστρέψει;»

Ο Κύριος αποκαλύπτει στο λαό Του μια από τις κυριότερες αμαρτίες τους: «Μήπως θέλει κλέπτει ο άνθρωπος τον Θεόν;» ερωτά. «Σεις όμως Με εκλέπτετε.» Μη μπορώντας ακόμη να πεισθούν ότι αμαρτάνουν, οι ανυπάκοοι ερωτούν: «Εις τί Σε εκλέπτομεν;»

Πραγματικά, συγεκριμένη είναι η απάντηση του Κυρίου:

> «Εις τα δέκατα και εις τας προσφοράς. Σεις είσθε κατηραμένοι με κατάραν, διότι σεις Με εκλέψατε, ναι, σεις όλον το έθνος. Φέρετε πάντα τα δέκατα εις την αποθήκην, διά να ήναι τροφή εις τον οίκον Μου, και δοκιμάσατέ Με τώρα εις τούτο, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, εάν δεν σας ανοίξω τους καταρράκτας του ουρανού και εκχέω την ευλογίαν εις εσάς, ώστε να μη αρκή τόπος δι'αυτήν. Και θέλω επιτιμήσει υπέρ υμών τον καταφθείροντα, και δεν θέλει φθείρει τους καρπούς της γης σας, ουδέ η άμπελός σας θέλει απορρίψει προ καιρού τον καρπόν αυτής εν τω αγρώ, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων. Και θέλουσι σας μακαρίζει πάντα τα έθνη, διότι σεις θέλετε είσθαι γη επιθυμητή, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» (Μαλ. 3:7-12).

Ο Θεός ευλογεί τις εργασίες των ανθρώπων για να μπορέσουν να Του ανταποδώσουν αυτό που Του ανήκει. Τους δίνει τον ήλιο και τη βροχή. Κάνει τη βλάστηση να αυξάνει. Χορηγεί υγεία και ικανότητα για την απόκτηση μέσων. Κάθε ευλογία προέρχεται από το γενναιόδωρο χέρι Του, και επιθυμεί όπως άνδρες και γυναίκες δείξουν την ευγνωμοσύνη τους επιστρέφοντας ένα μέρος σε δέκατα ή προσφορές - ευχαριστήριες προσφορές, αυτοπροαίρετες προσφορές ή προσφορές για αδικήματα.

Οφείλουν να αφιερώνουν στην υπηρεσία Του από τα μέσα που διαθέτουν, ώστε να μην ερημωθεί το αμπέλι Του. Οφείλουν να σκεφθούν τι θα έκανε ο Κύριος αν ήταν στη θέση τους. Πρέπει να Του παρουσιάσουν όλα τα δύσκολα ζητήματα με προσευχή. Να δείξουν αφιλαυτία, ενδιαφέρον για την εξάπλωση του έργου Του σε όλα τα μέρη του κόσμου.

Με μηνύματα όπως αυτά που έφερε ο Μαλαχίας, ο τελευταίος των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης, καθώς και με την καταπίεση από μέρους των ειδωλολατρών εχθρών τους, οι Ισραηλίτες

τελικά έμαθαν το μάθημα ότι η πραγματική ευημερία εξαρτάται από την υπακοή στο νόμο του Θεού.

Για πολλούς όμως από το λαό η υπακοή δεν ερχόταν σαν απόρροια της πίστης και της αγάπης. Τα κίνητρά τους ήταν εγωιστικά. Η εξωτερική άσκηση της λατρείας τους χρησίμευε σαν μέσον για την απόκτηση εθνικού μεγαλείου. Ο εκλεκτός λαός δεν έγινε το φως του κόσμου, αλλά απομονώθηκε από τον υπόλοιπο κόσμο για να προφυλαχθεί μη τυχόν παραπλανηθούν από την ειδωλολατρία.

Οι διατάξεις που είχε δώσει ο Θεός εμποδίζοντας τους μεικτούς γάμους μεταξύ του λαού Του και των ειδωλολατρών, και απαγορεύοντας τη συμμετοχή των Ισραηλιτών σε ειδωλολατρικές συνήθειες των γειτονικών εθνών, είχαν τόσο διαστραφεί ώστε ύψωσαν ένα μεσότοιχο φραγμού μεταξύ των Ισραηλιτών και όλων των άλλων λαών. Με αυτόν τον τρόπο απέκλεισαν τους άλλους ακριβώς από τις ευλογίες εκείνες που ο Θεός είχε αναθέσει στον Ισραήλ να μεταδώσει στον κόσμο.

Παράλληλα, οι Ιουδαίοι με τις αμαρτίες τους αποκόπτονταν οι ίδιοι από το Θεό. Δεν ήταν ικανοί να διακρίνουν την πνευματική σημασία της συμβολικής λατρείας τους. Με την αυτοδικαίωσή τους, εμπιστεύονταν στα δικά τους έργα, στις θυσίες αυτές και στις ιεροτελεστίες, αντί να στηρίζονται στην αξία Εκείνου στον οποίον όλα αυτά τα πράγματα πρόσβλεπαν. Έτσι, «ζητούντες να συστήσωσι την ιδίαν αυτών δικαιοσύνην» (Ρωμ. 10:3), δημιούργησαν ένα δικό τους αυτάρκη φορμαλισμό.

Υστερούμενοι στο Πνεύμα και στη χάρη του Θεού, προσπάθησαν να αναπληρώσουν την έλλειψη με μια αυστηρή τήρηση των θρησκευτικών τελετών και ιεροπραξιών. Μη ικανοποιημένοι από τις τελετές που ο ίδιος ο Θεός είχε διατάξει, επιφόρτωσαν τις θεϊκές εντολές με αμέτρητες απαιτητικές διατάξεις δικής τους επινόησης. Όσο μεγαλύτερη η απόστασή τους από το Θεό, τόσο σχολαστικότεροι γίνονταν στην τήρηση των τύπων αυτών.

Με όλες αυτές τις λεπτομέρειες και ενοχλητικές απαιτήσεις, ήταν πραγματικά αδύνατο για το λαό να τηρήσει το νόμο. Οι μεγάλες αρχές της δικαιοσύνης που παρουσιάζει ο Δεκάλογος, και οι ένδοξες πραγματικότητες που σκιαγραφούσε η συμβολική λατρεία, το ίδιο επισκιάσθηκαν, θαμμένες κάτω από ένα σωρό ανθρώπινων παραδόσεων και διαταγμάτων. Εκείνοι που πραγματικά επιθυμούσαν να τηρήσουν ολόκληρο το νόμο, όπως τον επέ-

βαλλαν οι ιερείς και οι άρχοντες, στέναζαν κάτω από ένα βαρύ φορτίο.

Σαν έθνος, ο λαός Ισραήλ ενώ επιθυμούσε τον ερχομό του Μεσσία, η καρδιά και η ζωή τους είχαν τόσο χωρισθεί από το Θεό, που δεν μπορούσαν να έχουν πραγματική αντίληψη για το χαρακτήρα ή την αποστολή του Λυτρωτή. Αντί να επιθυμούν την απολύτρωση από την αμαρτία, τη δόξα και την ειρήνη της αγιοσύνης, οι καρδιές τους στηρίζονταν στην απελευθέρωση από τους εθνικούς εχθρούς τους και στην αποκατάσταση της κοσμικής δύναμης.

Περίμεναν το Μεσσία να έρθει ως νικητής, να σπάσει κάθε ζυγό και να ανυψώσει τον Ισραήλ κυρίαρχο επάνω σε όλα τα έθνη. Έτσι, είχε κατορθώσει ο Σατανάς να προετοιμάσει τις καρδιές των ανθρώπων για να απορρίψουν το Σωτήρα όταν θα ερχόταν. Η δική τους υπεροπτική καρδιά και οι εσφαλμένες αντιλήψεις που είχαν για το χαρακτήρα Του και για την αποστολή Του, θα τους εμπόδιζαν από του να εκτιμήσουν ειλικρινά τις αποδείξεις του μεσσιανικού Του αξιώματος.

Παραπάνω από χίλια χρόνια ο ιουδαϊκός λαός περίμενε την έλευση του υποσχεμένου Σωτήρα. Επάνω στο γεγονός αυτό στήριζαν τις προσφιλέστερες ελπίδες τους. Χίλια χρόνια με ύμνους και προφητείες, με θρησκευτικές τελετές και οικογενειακές προσευχές είχαν διατηρήσει με ευλάβεια το όνομά Του. Και όμως, όταν ήρθε, δεν Τον αναγνώρισαν ως το Μεσσία που περίμεναν τόσον καιρό. «Εις τα ίδια ήλθε, και οι ίδιοι δεν εδέχθησαν Αυτόν.» Στις κοσμικές καρδιές τους ο Αγαπητός του ουρανού ήταν «ως ρίζα από ξηράς γης». Στα μάτια τους δεν είχε «είδος ουδέ κάλλος». (Ιωάν. 1:11, Ησ. 53:2).

Ολόκληρη η ζωή του Ιησού του Ναζωραίου ανάμεσα στους Ιουδαίους ήταν μια επιτίμηση για την απροθυμία τους να αναγνωρίσουν τα νόμιμα δικαιώματα του Ιδιοκτήτη του αμπελιού, για το οποίο είχαν ορισθεί υπεύθυνοι. Μισούσαν το παράδειγμά Του της ειλικρίνειας και της ευσέβειας. Και όταν έφθασε η τελευταία δοκιμή, η δοκιμή που σήμαινε υπακοή για την αιώνια ζωή ή ανυπακοή για τον αιώνιο θάνατο, απέρριψαν τον Άγιο του Ισραήλ και έγιναν υπεύθυνοι για την καθήλωσή Του στο σταυρό του Γολγοθά.

Στην παραβολή του αμπελιού, ο Χριστός προς το τέλος της επίγειας διακονίας Του, επέστησε την προσοχή των Ιουδαίων δασκάλων στις πλούσιες ευλογίες που είχαν χορηγηθεί στον

Ισραήλ, και για τις οποίες ο Θεός απαιτούσε την υπακοή τους. Με σαφήνεια τους εξέθεσε τη δόξα της θεϊκής πρόθεσης, την οποία θα πραγματοποιούσαν με την υπακοή. Σηκώνοντας το πέπλο που σκέπαζε το μέλλον, έδειξε πως με την αποτυχία να εκπληρώσουν το σκοπό Του, ολόκληρο το έθνος έχανε τις ευλογίες Του και επέφερε την αυτοκαταστροφή του.

Ο Χριστός είπε:

«Ήτο άνθρωπός τις οικοδεσπότης, όστις εφύτευσεν αμπελώνα. Και περιέβαλεν εις αυτόν φραγμόν, και έσκαψεν εν αυτώ ληνόν, και ωκοδόμησε πύργον. Και εμίσθωσεν αυτόν εις γεωργούς, και απεδήμησε.» (Ματθ. 21:33).

Αυτά ανέφερε ο Σωτήρας για τον «αμπελώνα του Κυρίου των δυνάμεων», για τον οποίο πριν από αιώνες ο προφήτης Ησαΐας είχε πει ότι ήταν «ο οίκος του Ισραήλ». (Ησ. 5:7).

«΄Οτε δε επλησίασεν ο καιρός των καρπών», ο ιδιοκτήτης του αμπελιού, είπε ο Χριστός, «απέστειλε τους δούλους αυτού προς τους γεωργούς, διά να λάβωσι τους καρπούς αυτού. Και πιάσαντες οι γεωργοί τους δούλους αυτού, άλλον μεν έδειραν, άλλον δε εφόνευσαν, άλλον δε ελιθοβόλησαν. Πάλιν απέστειλεν άλλους πλειοτέρους των πρώτων, και έκαμον και εις αυτούς ωσαύτως. ΄Υστερον δε απέστειλε προς αυτούς τον υιόν αυτού, λέγων, Θέλουσιν εντραπεί τον υιόν μου. Αλλ'οι γεωργοί ιδόντες τον υιόν, είπον προς αλλήλους, Ούτος είναι ο κληρονόμος. Έλθετε, ας φονεύσωμεν αυτόν και ας κατακρατήσωμεν την κληρονομίαν αυτού. Και πιάσαντες αυτόν, εξέβαλον έξω του αμπελώνος και εφόνευσαν.»

Αφού περιέγραψε μπροστά στους ιερείς το αποκορύφωμα της απαίσιας πράξης, ο Χριστός τούς υπέβαλε τότε την ερώτηση:

«΄Οταν λοιπόν έλθη ο κύριος του αμπελώνος, τί θέλει κάμει εις τους γεωργούς εκείνους;»

Οι ιερείς είχαν παρακολουθήσει την αφήγηση με ζωηρό ενδιαφέρον και χωρίς να σκεφθούν τη σχέση του θέματος με τον εαυτό τους, απάντησαν μαζί με το λαό:

«Κακούς κακώς θέλει απολέσει αυτούς, και τον αμπελώνα θέλει μισθώσει εις άλλους γεωργούς, οίτινες θέλουσιν αποδώσει εις αυτόν τους καρπούς εν τοις καιροίς αυτών.»

Απερίσκεπτα είχαν προφέρει την αυτοκαταδίκη τους. Ο Ιησούς τους κοίταξε και, κάτω από το ερευνητικό βλέμμα Του, ήξεραν ότι διάβασε τα μυστικά της καρδιάς τους. Η θεότητα άστραψε μπροστά τους με ακαταμάχητη δύναμη. Αναγνώρισαν στο πρό-

σωπο των αμπελουργών τον εαυτό τους, και άθελά τους φώναξαν, ‘’Μη γένοιτο!’’.

Με επισημότητα μαζί και λύπη ο Χριστός τους ρώτησε:

«Ποτέ δεν ανεγνώσατε εν ταις Γραφαίς, ο λίθος τον οποίον απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες, ούτος έγεινε κεφαλή γωνίας, παρά Κυρίου έγεινεν αύτη και είναι θαυμαστή εν οφθαλμοίς ημών; Διά τούτο λέγω προς υμάς, ότι θέλει αφαιρεθεί αφ’υμών η βασιλεία του Θεού, και θέλει δοθή εις έθνος κάμνον τους καρπούς αυτής. Και όστις πέσει επί τον λίθον τούτον, θέλει συντριφθή. Εις όντινα δε επιπέση, θέλει συντρίψει αυτόν.» (Ματθ. 21:34-44).

Ο Χριστός θα είχε αποτρέψει την καταστροφή του ιουδαϊκού έθνους, αν ο λαός Τον είχε δεχθεί. Η ζήλεια όμως και ο φθόνος τούς έκαναν αδιάλλακτους. Αποφάσισαν να μη δεχθούν το Ναζωραίο Ιησού για Μεσσία. Απέρριψαν το Φως του κόσμου, και από τότε η ζωή τους περιβλήθηκε από σκότος, σαν το σκότος του μεσονυκτίου. Η προλεχθείσα καταστροφή βρήκε το ιουδαϊκό έθνος. Τα ίδια τους τα πάθη, τρομερά και ανεξέλεγκτα, επέφεραν την καταστροφή τους. Η επαναστατική, πεισματική περηφάνια τους προκάλεσε εναντίον τους την οργή των ρωμαίων κατακτητών τους. Η Ιερουσαλήμ καταστράφηκε και ο ναός σωριάσθηκε σε ερείπια, ενώ το μέρος όπου έστεκε, οργώθηκε σαν χωράφι. Ο ιουδαϊκός λαός αφανίσθηκε με το σκληρότερο τρόπο θανάτου. Εκατομμύρια πουλήθηκαν να δουλέψουν σκλάβοι σε ειδωλολατρικές χώρες.

Αυτό που ο Θεός είχε πρόθεση να κάνει για τον κόσμο μέσο του Ισραήλ, του εκλεκτού Του έθνους, θα το πραγματοποιήσει τελικά με τη σύγχρονη επίγεια εκκλησία Του. Μίσθωσε «τον αμπελώνα εις άλλους γεωργούς», στον φυλάττοντα τη διαθήκη Του λαό, ο οποίος πιστά θα «αποδώσει εις Αυτόν τους καρπούς εν τοις καιροίς αυτών.»

Ποτέ δεν έμεινε ο Κύριος χωρίς πραγματικούς αντιπροσώπους Του επάνω στη γη, οι οποίοι να μη θεωρήσουν τα ενδιαφέροντά Του για δικά τους. Αυτοί οι μάρτυρες του Θεού συναριθμούνται μεταξύ του πνευματικού Ισραήλ, και μέσο αυτών θα εκπληρωθούν όλες οι υποσχέσεις της διαθήκης, τις οποίες ο Θεός έδωσε στον αρχαίο λαό Του.

Σήμερα η εκκλησία μπορεί ελεύθερα να φέρει σε πέρας το θεϊκό σχέδιο για τη σωτηρία της χαμένης φυλής. Επί πολλούς αιώνες ο λαός του Θεού υπέφερε από την αναστολή της ελευθερίας

του. Το κήρυγμα του ευαγγελίου στην αγνή μορφή του είχε απαγορευθεί, και οι σκληρότερες ποινές επιβάλλονταν σ'αυτούς που τολμούσαν να παρακούσουν τις εντολές των ανθρώπων.

Σαν αποτέλεσμα, το μεγάλο πνευματικό αμπέλι του Κυρίου παρέμεινε σχεδόν εγκαταλειμμένο. Οι άνθρωποι είχαν στερηθεί το φως του λόγου του Θεού. Το σκότος της πλάνης και της δεισιδαιμονίας απειλούσε να εξαλείψει τελείως την επίγνωση της πραγματικής θρησκείας. Η εκκλησία του Θεού επάνω στη γη ήταν, στο διάστημα της μακράς αυτής περιόδου του αδυσώπητου διωγμού, στην ίδια ακριβώς αιχμαλωσία, όπως ο λαός του Ισραήλ ήταν αιχμάλωτος στη Βαβυλώνα στο διάστημα της εξορίας.

Δοξασμένος όμως ας είναι ο Θεός. Η εκκλησία Του δεν είναι πια σκλαβωμένη. Στον πνευματικό Ισραήλ έχουν αποκατασταθεί τα προνόμια που είχαν χορηγηθεί στο λαό του Θεού τον καιρό της απελευθέρωσής τους από τη Βαβυλώνα. Σε κάθε μέρος της γης, άνδρες και γυναίκες ανταποκρίνονται στην ουρανόπεμπτη αγγελία, την οποία ο Ιωάννης ο Αποκαλυπτής προφήτεψε ότι θα εξαγγελλόταν πριν από τη δευτέρα παρουσία του Χριστού:

> «Φοβήθητε τον Θεόν και δότε δόξαν εις Αυτόν, διότι ήλθεν η ώρα της κρίσεως Αυτού.» (Αποκ. 14:7).

Τα στρατεύματα του κακού δεν έχουν πλέον τη δύναμη να κρατήσουν την εκκλησία αιχμάλωτη, επειδή «έπεσεν, έπεσε Βαβυλών η πόλις η μεγάλη», η οποία «εκ του οίνου του θυμού της πορνείας αυτής επότισε πάντα τα έθνη». Και στον πνευματικό Ισραήλ απευθύνεται το άγγελμα: «Εξέλθετε εξ αυτής ο λαός Μου, διά να μη συγκοινωνήσητε εις τας αμαρτίας αυτής, και να μη λάβητε εκ των πληγών αυτής.» Όπως οι αιχμάλωτοι εξόριστοι έδωσαν προσοχή στο άγγελμα «φύγετε εκ μέσου της Βαβυλώνος», και παλιννόστησαν στη γη της επαγγελίας, έτσι δίνουν προσοχή στο άγγελμα να αποχωρήσουν από την πνευματική Βαβυλώνα αυτοί που σήμερα φοβούνται το Θεό. (Αποκ. 14:8, 18:4, Ιερ. 51:6). Σε λίγο πρόκειται να σταθούν σαν τρόπαια της θεϊκής χάρης στη νέα γη, την ουράνια Χαναάν.

Την εποχή του Μαλαχία, στην ειρωνική ερώτηση των αμετανοήτων, «πού είναι ο Θεός της κρίσεως;» δόθηκε η απάντηση που προκαλεί δέος:

> «Ο Κύριος . . . εξαίφνης θέλει ελθεί εις τον ναόν Αυτού,
> Ναι, ο Άγγελος της Διαθήκης . . .

Αλλά τίς δύναται να υπομείνη την ημέραν της ελεύσεως Αυτού;
Και τίς δύναται να σταθή εις την παρουσίαν Αυτού;
Διότι Αυτός είναι ως πυρ χωνευτού
Και ως σμίγμα γναφέων.
Και θέλει καθίσει ως ο χωνεύων και καθαρίζων το αργύριον.
Και θέλει καθαρίσει τους υιούς Λευί,
Και θέλει στραγγίσει αυτούς
Ως το χρυσίον και το αργύριον,
Και θέλουσι προσφέρει εις τον Κύριον
Προσφοράν εν δικαιοσύνη.
Τότε η προσφορά του Ιούδα και της Ιερουσαλήμ
Θέλει είσθαι αρεστή εις τον Κύριον,
Καθώς εν ταις ημέραις ταις αρχαίαις,
Καθώς εν τοις προλαβούσιν έτεσι..»

(Μαλ. 2:17, 3:1-4).

΄Οταν ο Μεσσίας της υπόσχεσης επρόκειτο να εμφανισθεί, το μήνυμα του προδρόμου του Χριστού ήταν ''Μετανοήστε, τελώνες και αμαρτωλοί, μετανοήστε, Φαρισαίοι και Σαδδουκαίοι,'' «διότι επλησίασεν η βασιλεία των ουρανών». (Ματθ. 3:2).

Σήμερα με το ίδιο πνεύμα του Ηλία και του Ιωάννη Βαπτιστή, ταγμένοι από το Θεό αγγελιοφόροι καλούν την προσοχή του κόσμου που μέλλει να περάσει από κρίση στα σημαντικά γεγονότα που πρόκειται να συμβούν σε λίγο, τα σχετιζόμενα με τις τελευταίες ώρες της δοκιμαστικής περιόδου και της παρουσίας του Χριστού που θα έρθει ως «Βασιλεύς βασιλέων και Κύριος κυρίων».Σε λίγο κάθε άνθρωπος πρόκειται να κριθεί σύμφωνα με τα «πεπραγμένα εν τω σώματι». Έφθασε η ώρα της κρίσης του Θεού, και στα μέλη της εκκλησίας Του στη γη εναπόκειται η σοβαρή ευθύνη να δώσουν την προειδοποίηση σε αυτούς που, όπως δείχνουν τα πράγματα, στέκονται στο χείλος της καταστροφής.

Στον κόσμο αυτό τον αχανή, σε κάθε ψυχή που είναι πρόθυμη να προσέξει, πρέπει να εξηγηθούν με σαφήνεια οι αρχές που διακυβεύονται στη μεγάλη εξαπολυόμενη διαμάχη, αρχές από τις οποίες εξαρτάται η μοίρα της ανθρωπότητας.

Στις τελευταίες αυτές ώρες της προθεσμίας των ανθρώπων, όταν η τύχη για την κάθε ψυχή θα έχει σε λίγο αποφασισθεί παντοτινά, ο Κύριος της γης και του ουρανού περιμένει από την

εκκλησία Του να ενεργοποιηθεί όσο ποτέ προηγουμένως. Αυτοί οι οποίοι είναι «ελεύθεροι εν Χριστώ διά της επιγνώσεως της αληθείας», θεωρούνται από τον Κύριο Ιησού ως εκλεκτοί Του, ευνοούμενοι επάνω από κάθε λαό στο πρόσωπο της γης. Και βασίζεται σε αυτούς για να εξαγγείλουν τις αρετές Εκείνου, ο οποίος τους κάλεσε από το σκότος στο θαυμαστό Του φως.

Οι ευλογίες που τους χορηγούνται με τόση γενναιοδωρία, πρέπει να μεταδίδονται σε άλλους. Η αγαθή αγγελία της σωτηρίας πρέπει να δοθεί σε κάθε έθνος, φυλή, γλώσσα και λαό.

Στις οράσεις των αρχαίων προφητών ο Κύριος της δόξας εμφανιζόταν να χορηγεί ιδιαίτερο φως στην εκκλησία Του τον καιρό του σκότους και της απιστίας που μεσολαβεί πριν από τη δευτέρα παρουσία Του. Σαν τον Ήλιο της Δικαιοσύνης έμελλε να ανατείλει στην εκκλησία Του «με ίασιν εν ταις πτέρυξιν Αυτού». (Μαλ. 4:2). Και από τον κάθε πραγματικό μαθητή διαχέετο μια επιρροή για ζωή, θάρρος, βοήθεια και πραγματική θεραπεία.

Η παρουσία του Χριστού θα γίνει στη σκοτεινότερη περίοδο της ιστορίας αυτής της γης. Οι ημέρες του Νώε και του Λωτ απεικονίζουν την κατάσταση του κόσμου ακριβώς πριν από την παρουσία του Υιού του ανθρώπου. Αναφερόμενη στον καιρό αυτό, η Γραφή δηλώνει ότι ο Σατανάς θα εργασθεί «εν πάση δυνάμει . . . και εν πάση απάτη της αδικίας».(Β΄Θεσ. 2:9,10). Το πώς εργάζεται, φαίνεται καθαρά από το συνεχώς αυξανόμενο σκότος, τις πολυάριθμες πλάνες, αιρέσεις και εξαπατήσεις αυτών των τελευταίων ημερών.

Όχι μόνο τον κόσμο σέρνει αιχμάλωτο ο Σατανάς, αλλά οι παραπλανήσεις του εμποτίζουν τις εκκλησίες τις ισχυριζόμενες ότι είναι του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Η μεγάλη αποστασία θα εξελιχθεί σε σκότος πυκνό όπως του μεσονυκτίου. Για το λαό του Θεού θα είναι μια νύχτα δοκιμασίας, μια νύχτα κλαυθμού, μια νύχτα διωγμού, χάρη της αλήθειας. Αλλά από αυτή τη σκοτεινή νύχτα θα λάμψει το φως του Κυρίου.

> Αυτός κάνει «να λάμψη φως εκ του σκότους». Όταν «η γη ήτο άμορφος και έρημος, και σκότος επί προσώπου της αβύσσου», «Πνεύμα Θεού εφέρετο επί της επιφανείας των υδάτων. Και είπεν ο Θεός, Γενηθήτω φως». Στο λαό Του ο Θεός λέει: «Σηκώθητι, φωτίζου, διότι το φως σου ήλθε, και η δόξα του Κυρίου ανέτειλεν επί σε.» (Β΄Κορ. 4:6, Γεν. 1:2,3, Ησ. 60:1).

59. «Ο οίκος του Ισραήλ»

Η Γραφή λέει: «Ιδού, σκότος θέλει σκεπάσει την γην, και ζόφος τα έθνη. Εις σε όμως θέλει ανατείλει ο Κύριος, και η δόξα Αυτού θέλει φανερωθή επί σε.» Ο Χριστός, το απαύγασμα της δόξας του Πατέρα, ήρθε στον κόσμο ως φως του κόσμου. Ήρθε να παρουσιάσει το Θεό στους ανθρώπους, και γι'Αυτόν είναι γραμμένο ότι είχε χρισθεί «με Πνεύμα Άγιον και με δύναμιν», και ότι «διήλθεν ευεργετών». (Ησ. 60:2, Πράξ. 10:38)

Στη συναγωγή της Ναζαρέτ ο Χριστός είπε:

«Πνεύμα Κυρίου είναι επ'Εμέ. Διά τούτο Με έχρισε, Με απέστειλε διά να ευαγγελίζωμαι προς τους πτωχούς, διά να ιατρεύσω τους συντετριμμένους την καρδίαν, να κηρύξω προς τους αιχμαλώτους ελευθερίαν, και προς τους τυφλούς ανάβλεψιν, να αποστείλω τους συντεθλασμένους εν ελευθερία, διά να κηρύξω ευπρόσδεκτον Κυρίου ενιαυτόν.»

Αυτό είναι το έργο που ανέθεσε στους μαθητές Του να κάνουν.

«Σεις είσθε το φως του κόσμου», είπε. «Ούτως ας λάμψη το φως σας έμπροσθεν των ανθρώπων, διά να ίδωσι τα καλά σας έργα, και δοξάσωσι τον Πατέρα σας τον εν τοις ουρανοίς.» (Λουκά 4:18,19, Ματθ. 5:14,16).

Αυτό είναι το έργο που περιγράφει ο Ησαΐας όταν λέει:

«Δεν είναι το να διαμοιράζης τον άρτον σου εις τον πεινώντα, και να εισάγης εις την οικίαν σου τους αστέγους πτωχούς; Όταν βλέπης τον γυμνόν να ενδύης αυτόν και να μη κρύπτης σεαυτόν από της σαρκός σου; Τότε το φως σου θέλει εκλάμψει ως η αυγή, και η υγεία σου ταχέως θέλει βλαστήσει, και η δικαιοσύνη σου θέλει προπορεύεσθαι έμπροσθέν σου. Η δόξα του Κυρίου θέλει είσθαι οπισθοφυλακή σου.» (Ησ. 58:7,8).

Έτσι θα λάμψει τη νύχτα του πνευματικού σκότους η δόξα του Θεού μέσα από την εκκλησία Του, στηρίζοντας τους καταπτοημένους και παρηγορώντας τους θλιμμένους.

Παντού γύρω μας ακούγονται οι θρήνοι ενός δυστυχισμένου κόσμου. Σε κάθε μεριά απαντώνται οι άποροι και οι καταπονεμένοι. Καθήκον μας είναι να βοηθήσουμε για να απαλυνθούν οι δυσκολίες και οι αθλιότητες της ζωής. Τις ελλείψεις της ψυχής μόνο η αγάπη του Χριστού μπορεί να αναπληρώσει. Αν ο Χριστός ενοικεί μέσα μας, οι καρδιές μας θα είναι γεμάτες από θεϊκή συμπάθεια. Οι βουλωμένες πηγές της γνήσιας χριστιανικής αγάπης θα ξεφραχθούν.

59. «Ο οίκος του Ισραήλ»

Υπάρχουν πολλοί που η ελπίδα τούς έχει εγκαταλείψει. Φέρτε τους στο φως του ήλιου. Πολλοί έχασαν το κουράγιο τους. Πείτε τους λόγια χαροποιά. Προσεύχεσθε γι'αυτούς. Είναι άλλοι που χρειάζονται το ψωμί της ζωής. Διαβάστε τους από το λόγο του Θεού. Πολλοί υποφέρουν από ψυχικές ασθένειες, τις οποίες κανένα γήινο βάλσαμο δεν μπορεί να ανακουφίσει, κανένας γιατρός δεν μπορεί να θεραπεύσει. Οδηγήστε τους στο Χριστό. Πείτε τους ότι υπάρχει βάλσαμο στη Γαλαάδ, ότι ένας Θεραπευτής βρίσκεται εκεί.

Το φως είναι ευλογία, μια παγκόσμια ευλογία που σκορπίζει τους θησαυρούς της σ'έναν κόσμο αχάριστο, ανόσιο, αποκαμωμένο. Αυτό συμβαίνει με τον Ήλιο της Δικαιοσύνης. Ολόκληρη η γη, τυλιγμένη όπως παρουσιάζεται στο σκοτάδι της αμαρτίας, της θλίψης και του πόνου, πρόκειται να φωτισθεί από τη γνώση της αγάπης του Θεού. Το φως που λάμπει από το θρόνο του ουρανού, δεν πρόκειται να αποκλεισθεί από καμιά θρησκευτική ομάδα, θέση ή κοινωνική τάξη των ανθρώπων.

Η αγγελία της ελπίδας και της ευσπλαχνίας πρόκειται να φθάσει στα πέρατα της γης. Οποιοσδήποτε θελήσει, μπορεί να απλώσει το χέρι του και να πιασθεί από τη δύναμη του Θεού «διά να κάμη ειρήνην» με Αυτόν, «και θέλει κάμει ειρήνην». Οι ειδωλολάτρες δε θα μείνουν περισσότερο τυλιγμένοι στα μαύρα μεσάνυχτα. Το σκότος θα διαλυθεί μπροστά στις φωτεινές ακτίνες του Ηλίου της Δικαιοσύνης.

Ο Χριστός παρέχει όλα τα μέσα για να γίνει η εκκλησία Του ένα σώμα μεταμορφωμένο, φωτισμένο από το Φως του κόσμου, εφοδιασμένο με τη δόξα του Εμμανουήλ. Ο σκοπός Του είναι να περιβάλλεται ο κάθε Χριστιανός από μια πνευματική ατμόσφαιρα φωτός και ειρήνης. Επιθυμεί να αποκαλύπτουμε με τη ζωή μας τη δική Του τη χαρά.

> «Σηκώθητι, φωτίζου, διότι το φως σου ήλθε και η δόξα του Κυρίου ανέτειλεν επί σε.» (Ησ. 60:1).

Ο Χριστός έρχεται με δύναμη και με μεγάλη δόξα. Έρχεται με τη δόξα τη δική Του και με τη δόξα του Πατέρα. Και οι άγιοι άγγελοι Τον συνοδεύουν στην πορεία Του.

Ενώ ολόκληρος ο κόσμος είναι βυθισμένος στο σκοτάδι, σε κάθε κατοικία των αγίων θα υπάρχει φως. Αυτοί θα αναγνωρίσουν το πρώτο φως της δευτέρας παρουσίας Του. Το άσπιλο φως θα λάμψει εκθαμβωτικά, και ο Λυτρωτής Χριστός θα γίνει αντικείμενο θαυμασμού από όλους όσοι Τον έχουν υπηρετήσει.

Ενώ οι ασεβείς φεύγουν, οι οπαδοί του Χριστού χαίρονται στην παρουσία Του.

Τότε είναι που οι λυτρωμένοι μεταξύ των ανθρώπων θα λάβουν την υποσχεμένη σ'αυτούς κληρονομιά. Έτσι, κυριολεκτικά εκπληρώνεται ο σκοπός του Θεού για τον Ισραήλ. Ό,τι προγραμματίζει ο Θεός, ο άνθρωπος δεν έχει τη δύναμη να το ακυρώσει. Ακόμη και όταν το κακό βρισκόταν σε δράση, του Θεού οι προθέσεις προχωρούσαν σταθερά προς την εκπλήρωσή τους. Αυτό συνέβη με τον οίκο Ισραήλ, σε όλη την ιστορία της διαιρημένης μοναρχίας. Αυτό συμβαίνει και σήμερα με τον πνευματικό Ισραήλ.

Ο προφήτης της Πάτμου, βλέποντας μακριά διά μέσου των αιώνων στον καιρό της αποκατάστασης του Ισραήλ στη νέα γη, μαρτύρησε:

> «Μετά ταύτα είδον, και ιδού όχλος πολύς, τον οποίον ουδείς ηδύνατο να αριθμήση, εκ παντός έθνους και φυλών και λαών και γλωσσών, οίτινες ίσταντο ενώπιον του θρόνου και ενώπιον του Αρνίου, ενδεδυμένοι στολάς λευκάς, έχοντες φοίνικας εν ταις χερσίν αυτών. Και κράζοντες μετά φωνής μεγάλης, έλεγον, Η σωτηρία είναι του Θεού ημών του καθημένου επί του θρόνου, και του Αρνίου. Και πάντες οι άγγελοι ίσταντο κύκλω του θρόνου και των πρεσβυτέρων και των τεσσάρων ζώων, και έπεσαν κατά πρόσωπον ενώπιον του θρόνου, και προσεκύνησαν τον Θεόν, λέγοντες, Αμήν, η ευλογία και η δόξα και η σοφία και η ευχαριστία και η τιμή και η δύναμις και η ισχύς ανήκει εις τον Θεόν ημών εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.»
>
> «Και ήκουσα ως φωνήν όχλου πολλού, και ως φωνήν υδάτων πολλών, και ως φωνήν βροντών ισχυρών, λεγόντων, Αλληλούια, διότι εβασίλευσε Κύριος ο Θεός ο Παντοκράτωρ. Ας χαίρωμεν και ας αγαλλιώμεθα, και ας δώσωμεν την δόξαν εις Αυτόν.» «Διότι είναι Κύριος των κυρίων και Βασιλεύς των βασιλέων, και όσοι είναι μετ'Αυτού, είναι κλητοί, και εκλεκτοί και πιστοί.» (Αποκ. 7:9-12, 19:6,7, 17:14).

ΟΠΤΑΣΙΕΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

Στις σκοτεινές ημέρες του μακροχρόνιου αγώνα της με το κακό, η εκκλησία του Θεού δέχθηκε αποκαλύψεις της αιώνιας πρόθεσης του Κυρίου. Στο λαό Του επιτράπηκε να ρίξει ένα βλέμμα πέρα από τις δοκιμασίες του παρόντος στους θριάμβους του μέλλοντος, όταν, με τη λήξη του πολέμου, οι λυτρωμένοι θα καταλάβουν την υποσχεμένη γη. Αυτές οι οπτασίες της μελλοντικής δόξας, σκηνές που έχουν απεικονισθεί από το χέρι του Θεού, πρέπει να είναι προσφιλείς στην εκκλησία Του σήμερα, που η διαμάχη των αιώνων πλησιάζει με ταχύτητα στο τέρμα της, και οι υποσχεμένες ευλογίες θα πραγματοποιηθούν σε λίγο, σε όλη τους την πληρότητα.

Πολλά παρηγορητικά μηνύματα πήρε η εκκλησία από τους αρχαίους προφήτες. «Παρηγορείτε, παρηγορείτε τον λαόν Μου» ήταν η εντολή που δόθηκε στον Ησαΐα από το Θεό. Και μαζί με την εντολή, δόθηκαν θαυμάσια οράματα τα οποία υπήρξαν η ελπίδα και η χαρά των πιστών στους ακόλουθους αιώνες. Περιφρονημένα από τους ανθρώπους, καταδιωκόμενα, εγκαταλειμμένα, τα τέκνα του Θεού ενισχύθηκαν από τις βέβαιες υποσχέσεις Του. Πρόσβλεπαν με πίστη στον καιρό που Εκείνος θα εκπλήρωνε τη διαβεβαίωση που έδωσε στην εκκλησία Του, «θέλω σε καταστήσει αιώνιον αγαλλίαμα, ευφροσύνην εις γενεάς γενεών.» (Ησ. 40:1, 60:15).

Συχνά η αγωνιζόμενη εκκλησία καλείται να υπομείνει θλίψεις και δοκιμασίες, επειδή δεν πρόκειται να θριαμβεύσει χωρίς σκληρή πάλη. Ο «άρτος της θλίψεως» και το «ύδωρ της στενοχωρίας» (Ησ. 30:20) είναι η κοινή μοίρα όλων. Κανείς όμως που εναποθέτει την εμπιστοσύνη του σ'Εκείνον ο οποίος είναι «ισχυρός εις το σώζειν», μπορεί να καταπτοηθεί.

«Ούτω λέγει ο Κύριος, ο δημιουργός σου, Ιακώβ, και ο πλάστης σου, Ισραήλ, Μη φοβού, διότι Εγώ σε ελύτρωσα, σε

εκάλεσα με το όνομά σου, Εμού είσαι. Όταν διαβαίνης διά των υδάτων, μετά σου θέλω είσθαι, και όταν διά των ποταμών, δεν θέλουσι πλημμυρίσει επί σε. Όταν περιπατής διά του πυρός, δεν θέλεις καή, ουδέ θέλει εξαφθή η φλοξ επί σε. Διότι Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός σου, ο Άγιος του Ισραήλ, ο Σωτήρ σου. Διά αντίλυτρόν σου έδωκα την Αίγυπτον, υπέρ σου την Αιθιοπίαν και Σεβά. Αφότου εστάθης πολύτιμος εις τους οφθαλμούς Μου, εδοξάσθης και Εγώ σε ηγάπησα. Και θέλω δώσει ανθρώπους πολλούς υπέρ σου, και λαούς υπέρ της κεφαλής σου.» (Ησ. 43:1-4).

Στο Θεό υπάρχει συγχώρηση, αποδοχή, τέλεια και δωρεάν, χάρη στην αξία του Ιησού, του σταυρωμένου και αναστημένου Κυρίου μας. Ο Ησαΐας άκουσε τον Κύριο να δηλώνει στους εκλεκτούς Του:

«Εγώ, Εγώ είμαι όστις εξαλείφω τας παραβάσεις Σου ένεκεν Εμού, και δεν θέλω ενθυμηθή τας αμαρτίας σου. Ενθύμισόν Με, ας κριθώμεν ομού, λέγε συ, διά να δικαιωθής.» «Θέλεις γνωρίσει ότι Εγώ ο Κύριος είμαι ο Σωτήρ σου και ο Λυτρωτής σου, ο Ισχυρός του Ιακώβ.» «Θέλει εξαλείψει το όνειδος του λαού Αυτού από πάσης της γης.» «Θέλουσιν ονομάσει αυτούς, Ο άγιος λαός, Ο λελυτρωμένος του Κυρίου.» Ο Κύριος είπε: «Να δώσω εις αυτούς ωραιότητα αντί της στάκτης, έλαιον ευφροσύνης αντί του πένθους, στολήν αινέσεως αντί του πνεύματος της ακηδίας, διά να ονομάζωνται δένδρα δικαιοσύνης, φύτευμα του Κυρίου, εις δόξαν Αυτού.» (Ησ. 43:25,26, 60:16, 25:8, 62:12, 61:3).

«Εξεγέρθητι, εξεγέρθητι, ενδύθητι την δύναμίν σου, Σιών, ενδύθητι τα ιμάτια της μεγαλοπρεπείας σου, Ιερουσαλήμ, πόλις αγία. Διότι του λοιπού δεν θέλει πλέον εισέλθει εις σε ο απερίτμητος και ο ακάθαρτος. Εκτινάχθητι το χώμα, σηκώθητι, κάθισον, Ιερουσαλήμ. Λύσον τα δεσμά από του τραχήλου σου, αιχμάλωτος θυγάτηρ της Σιών.» (Ησ.52:1,2)

«Ω τεθλιμμένη, τεταραγμένη, απαρηγόρητος, ιδού, Εγώ θέλω στρώσει τους λίθους σου εκ μαρμάρων πορφυρών, και θέλω βάλει τα θεμέλιά σου εκ σαπφείρων. Και θέλω κάμει τας επάλξεις σου εξ αχάτου, και τας πόλεις σου εξ ανθράκων, και πάντα τον περίβολόν σου εκ λίθων εκλεκτών. Πάντες δε οι υιοί σου θέλουσιν είσθαι διδακτοί του Κυρίου, και θέλει είσθαι μεγάλη η ειρήνη των υιών σου. Εν δικαιοσύνη θέλεις στερεωθή, μακράν από της καταδυναστείας θέλεις είσθαι, διότι δεν

θέλεις φοβείσθαι, και από του τρόμου, διότι δεν θέλει σε πλησιάζει.

Ιδού, βεβαίως θέλουσι συναχθή ομού εναντίον σου, πλην ουχί δι΄Εμού. ΄Οσοι συναχθώσιν εναντίον σου, κατά σου, θέλουσι πέσει. Ιδού, Εγώ έκαμον τον χαλκέα, όστις φυσά τους άνθρακας εν τω πυρί, και εξάγει το εργαλείον διά το έργον αυτού. Και Εγώ έκαμον τον πορθητήν διά να καταστρέφη. Ουδέν όπλον κατασκευασθέν εναντίον σου θέλει ευοδωθή, και πάσαν γλώσσαν, ήτις ήθελε κινηθή κατά σου, θέλεις νικήσει εν τη κρίσει. Αύτη είναι η κληρονομία των δούλων του Κυρίου, και η δικαιοσύνη αυτών είναι εξ Εμού, λέγει ο Κύριος.» (Ησ. 54:11-17)

Φέροντας την πανοπλία της δικαιοσύνης του Χριστού, η εκκλησία πρόκειται να εμπλακεί στην τελευταία της σύγκρουση. «Ωραία ως η σελήνη, λάμπουσα ως ο ήλιος, τρομερά ως στράτευμα με σημαίας» (΄Ασμα 6:10), πρόκειται να προχωρήσει σε όλο τον κόσμο, «νικώσα και διά να νικήση».

Η σκοτεινότερη ώρα στον αγώνα της εκκλησίας με τις δυνάμεις του κακού, είναι αυτή που προηγείται ακριβώς από την ημέρα της τελικής απελευθέρωσής της. Κανένας που εμπιστεύεται στο Θεό δεν πρέπει να φοβάται. Επειδή «όταν το φύσημα των τρομερών προσβάλη ως ανεμοζάλη κατά τοίχου», ο Θεός θα είναι για την εκκλησία Του «καταφύγιον εναντίον της ανεμοζάλης». (Ησ. 25:4).

Την ημέρα εκείνη μόνο στους πιστούς δίνεται η υπόσχεση της απελευθέρωσης.

«Οι αμαρτωλοί εν Σιών θέλουσι τρομάξει. Τρόμος θέλει καταλάβει τους υποκριτάς, ώστε θέλουσι λέγει, Τίς μεταξύ ημών θέλει κατοικήσει μετά του κατατρώγοντος πυρός; τις μεταξύ ημών θέλει κατοικήσει μετά των αιωνίων καύσεων; Ο περιπατών εν δικαιοσύνη, και ο λαλών εν ευθύτητι, ο καταφρονών το κέρδος των καταδυναστεύσεων, ο σείων τας χείρας αυτού από δωροληψίας, ο εμφράττων τα ώτα αυτού διά να μη ακούη περί αίματος, και ο κλείων τους οφθαλμούς αυτού διά να μη ίδη το κακόν. Ούτος θέλει κατοικήσει εν τοις υψηλοίς, οι τόποι της υπερασπίσεως αυτού θέλουσιν είσθαι τα οχυρώματα των βράχων. ΄Αρτος θέλει δοθή εις αυτόν, το ύδωρ αυτού θέλει είσθαι βέβαιον.» (Ησ. 33:14-16).

Ο λόγος του Κυρίου στους πιστούς είναι:

«Ελθέ, λαέ Μου, είσελθε εις τα ταμεία σου, και κλείσον τας θύρας σου οπίσω σου. Κρύφθητι διά ολίγον καιρόν, εωσού παρέλθη η οργή. Διότι, ιδού ο Κύριος εξέρχεται από του τόπου αυτού διά να παιδεύση τους κατοίκους της γης ένεκεν της ανομίας αυτών.» (Ησ, 26:20,21).

Σε οράματα για τη μεγάλη ημέρα της κρίσης, οι εμπνευσμένοι αγγελιοφόροι του Κυρίου αντίκρισαν στιγμιαία τον τρόμο εκείνων που είναι ανέτοιμοι να συναντήσουν τον Κύριό τους με ειρήνη.

«Ιδού, ο Κύριος κενόνει την γην, και ερημόνει αυτήν, και ανατρέπει αυτήν και διασκορπίζει τους κατοίκους αυτής . . . διότι παρέβησαν τους νόμους, ήλλαξαν το διάταγμα, ηθέτησαν διαθήκην αιώνιον. Διά τούτο η αρά κατέφαγε την γην, και οι κατοικούντες εν αυτή ηρημώθησαν . . . Η ευφροσύνη των τυμπάνων παύει, ο θόρυβος των ευθυμούντων τελειόνει, παύει της κιθάρας η ευφροσύνη.» «Οίμοι διά την ημέραν εκείνην! διότι η ημέρα του Κυρίου επλησίασε, και θέλει ελθεί ως όλεθρος από του Παντοδυνάμου . . . Οι σπόροι φθείρονται υπό τους βώλους αυτών, αι σιτοθήκαι ηρημώθησαν, αι αποθήκαι εχαλάσθησαν, διότι ο σίτος εξηράνθη. Πώς στενάζουσι τα κτήνη! αδημονούσιν αι αγέλαι των βοών, διότι δεν έχουσι βοσκήν. Ναί, τα ποίμνια των προβάτων ηφανίσθησαν.» «Η άμπελος εξηράνθη, και η συκή εξέλιπεν, η ροϊδιά και ο φοίνιξ, και η μηλέα, πάντα τα δένδρα του αγρού εξηράνθησαν, ώστε εξέλιπεν η χαρά από των υιών των ανθρώπων.» (Ησ. 24:1-8, Ιωήλ 1:15-18,12).

΄Οταν ο Ιερεμίας αντικρίζει τις σκηνές των ερημώσεων που εκτυλίσσονται στις τελευταίες στιγμές της ιστορίας της γης, φωνάζει:

«Πονώ εις τα βάθη της καρδίας μου. Η καρδία μου θορυβείται εν εμοί, δεν δύναμαι να σιωπήσω, διότι ήκουσας, ψυχή μου, ήχον σάλπιγγος, αλαλαγμόν πολέμου. Συντριμμός επί συντριμμόν διακηρύττεται. Πάσα η γη ερημούται.» (Ιερ. 4:19,20).

Αναφερόμενος στην ημέρα της εκδίκησης του Θεού, ο Ησαΐας λέει:

«Το ύψος του ανθρώπου θέλει υποκύψει, και η έπαρσις των ανθρώπων θέλει ταπεινωθή. Μόνος ο Κύριος θέλει υψωθή εν εκείνη τη ημέρα, και τα είδωλα θέλουσιν ολοκλήρως καταστραφή . . . Εν εκείνη τη ημέρα, θέλει ρίψει ο άνθρωπος εις τους ασπάλακας και εις τας νυκτερίδας τα αργυρά αυτού είδω-

λα, τα οποία έκαμεν εις εαυτόν, διά να προσκυνή. Διά να εισέλθωσιν εις τας σχισμάς των βράχων, και εις τα σπήλαια των πετρών, διά τον φόβον του Κυρίου, και διά την δόξαν της μεγαλειότητος αυτού, όταν εγερθή δια να κλονίση την γην.» (Ησ. 2:17-21).

Γι'αυτή τη μεταβατική περίοδο, όταν η περηφάνια των ανθρώπων πέφτει, ο Ιερεμίας μαρτυρεί:

«Επέβλεψα επί την γην, και ιδού, άμορφος και έρημος, και εις τους ουρανούς, και δεν υπήρχε το φως αυτών. Είδον τα όρη, και ιδού, έτρεμον, και πάντες οι λόφοι κατεσείοντο. Είδον και ιδού, δεν υπήρχεν άνθρωπος, και πάντα τα πετεινά του ουρανού είχον φύγει. Είδον, και ιδού, ο Κάρμηλος έρημος, και πάσαι αι πόλεις αυτού κατηδαφισμέναι.» «Ουαί, διότι μεγάλη είναι η ημέρα εκείνη. Ομοία αυτής δεν υπήρξε, και είναι καιρός της στενοχωρίας του Ιακώβ, πλην θέλει σωθή εξ αυτής.» (Ιερ. 4:23-26, 30:7).

Η ημέρα της οργής για τους εχθρούς του Θεού είναι η ημέρα της τελικής απολύτρωσης για την εκκλησία Του. Ο προφήτης λέει:

«Ενισχύσατε τας κεχαυνωμένας χείρας και στερεώσατε τα παραλελυμένα γόνατα. Είπατε προς τους πεφοβημένους την καρδίαν, Ισχύσατε, μη φοβείσθε. Ιδού, ο Θεός σας θέλει ελθεί μετ'εκδικήσεως, ο Θεός μετά ανταποδόσεως. Αυτός θέλει ελθεί και θέλει σας σώσει.» «Θέλει καταπίει τον θάνατον εν νίκη, και Κύριος ο Θεός θέλει σπογγίσει τα δάκρυα από πάντων των προσώπων, και θέλει εξαλείψει το όνειδος του λαού Αυτού από πάσης της γης. Διότι ο Κύριος ελάλησε.» (Ησ. 35:3,4, 25:8).

Και ενώ ο προφήτης παρατηρεί τη δόξα του Κυρίου να κατεβαίνει από τον ουρανό με όλους τους αγίους αγγέλους για να συνάξει την εκκλησία του υπολοίπου ανάμεσα από τα έθνη της γης, ακούει τους λυτρωμένους να ενώνονται στη θριαμβική κραυγή:

«Ιδού, Ούτος είναι ο Θεός ημών. Περιεμείναμεν Αυτόν, και θέλει σώσει ημάς. Ούτος είναι ο Κύριος, περιεμείναμεν Αυτόν. Θέλομεν χαρή και ευφρανθή εν τη σωτηρία Αύτού.» (Ησ. 25:9).

Η φωνή του Υιού του Θεού ακούγεται να καλεί τους «κεκοιμημένους αγίους», και όταν ο προφήτης τους βλέπει να βγαίνουν από τη φυλακή του θανάτου, αναφωνεί:

«Οι νεκροί θέλουσι ζήσει, μετά του νεκρού σώματός μου θέλουσιν αναστηθή. Εξεγέρθητε και ψάλλετε, σεις οι κατοικούντες εν τω χώματι, διότι η δρόσος σου είναι ως η δρόσος των χόρτων, και η γη θέλει εκρίψει τους νεκρούς.» «Τότε οι οφθαλμοί των τυφλών θέλουσιν ανοιχθή, και τα ώτα των κωφών θέλουσιν ακούσει. Τότε ο χωλός θέλει πηδά ως έλαφος, και η γλώσσα του μογιλάλου θέλει ψάλλει.» (Ησ. 26:19, 35:5,6).

Στα οράματα του προφήτη, εκείνοι που θριάμβευσαν κατά της αμαρτίας και του θανάτου, παρουσιάζονται τώρα ευτυχισμένοι μπροστά στον Πλάστη τους, μιλώντας ελεύθερα μαζί Του, όπως στην αρχή ο άνθρωπος μιλούσε με το Θεό. Ο Κύριος τους λέει:

«Ευφραίνεσθε και χαίρετε πάντοτε εις εκείνο το οποίον κτίζω. Διότι, ιδού, κτίζω την Ιερουσαλήμ αγαλλίαμα και τον λαόν αυτής ευφροσύνην. Και θέλω αγαλλιάσθαι εις την Ιερουσαλήμ και ευφραίνεσθαι εις τον λαόν Μου. Και δεν θέλει ακουσθή πλέον εν αυτή φωνή κλαυθμού και φωνή κραυγής.» «Και ο κάτοικος δεν θέλει λέγει, Ητόνησα, ο λαός ο κατοικών εν αυτή θέλει λάβει άφεσιν ανομίας.» «Εν τη ερήμω θέλουσιν αναβλύσει ύδατα, και ρεύματα εν τη ερημία. Και η ξηρά γη θέλει κατασταθή λίμνη, και η διψώσα γη πηγαί ύδατος.» «Αντί της ακάνθης θέλει αναβή κυπάρισσος, και αντί της κνίδης θέλει αναβή μυρσίνη.» «Και εκεί θέλει είσθαι λεωφόρος, και οδός, και θέλει ονομασθή, Οδός αγία. Ακάθαρτος δεν θέλει περάσει δι'αυτής, αλλά θέλει είσθαι δι'αυτούς. Ο οδεύων και οι μωροί δεν θέλουσι πλανάσθαι.» «Λαλήσατε παρηγορητικά προς την Ιερουσαλήμ, και φωνήσατε προς αυτήν ότι ο καιρός της ταπεινώσεως αυτής επληρώθη, ότι η ανομία αυτής συνεχωρήθη. Διότι έλαβεν εκ της χειρός του Κυρίου διπλάσιον διά πάσας τας αμαρτίας αυτής.» (Ησ. 65:18,19, 33:24, 35:6,7, 55:13, 35:8, 40:2).

Καθώς παρατηρεί ο προφήτης τους λυτρωμένους να κατοικούν στην πόλη του Θεού, απαλλαγμένοι από την αμαρτία και από κάθε ίχνος της κατάρας, αναφωνεί εκστατικός:

«Ευφραίνεσθε μετά της Ιερουσαλήμ, και αγάλλεσθε μετ'αυτής, πάντες οι αγαπώντες αυτήν. Χαρήτε χαράν μετ'αυτής, πάντες οι πενθούντες δι'αυτήν.» «Δεν θέλει πλέον ακούεσθαι βία εν τη γη σου, ερήμωσις και καταστροφή εν τοις ορίοις σου. Αλλά θέλεις ονομάζει τα τείχη σου Σωτηρίαν, και τας πύλας σου Αίνεσιν. Δεν θέλει είσθαι πλέον εν σοι ο ήλιος φως της ημέρας, ουδέ η σελήνη διά της λάμψεως αυτής θέλει σε φωτί-

ζει. Αλλ'ο Κύριος θέλει είσθαι εις σε φως αιώνιον, και ο Θεός σου η δόξα σου. Ο ήλιός σου δεν θέλει δύει πλέον, ουδέ θέλει λείψει η σελήνη σου, διότι ο Κύριος θέλει είσθαι το αιώνιόν σου φως, και αι ημέραι του πένθους σου θέλουσι τελειωθή. Και ο λαός σου θέλουσιν είσθαι πάντες δίκαιοι, θέλουσι κληρονομήσει την γην διά παντός, ο κλάδος του φυτεύματός Μου, το έργον των χειρών Μου, διά να δοξάζωμαι.» (Ησ. 66:10, 60:18-21).

Ο προφήτης συνέλαβε τον ήχο της μουσικής εκεί. Και τέτοια μουσική και τέτοια υμνωδία, εκτός από τα οράματα του Θεού, κανένα αυτί θνητού δεν έχει ποτέ ακούσει ή φαντασθεί.

«Οι λελυτρωμένοι του Κυρίου θέλουσιν επιστρέψει, και ελθεί εν αλαλαγμώ εις την Σιών, και ευφροσύνη αιώνιος θέλει είσθαι επί της κεφαλής αυτών. Αγαλλίασιν και ευφροσύνην θέλουσιν απολαύσει, η λύπη δε και ο στεναγμός θέλουσι φύγει.» «Ευφροσύνη και αγαλλίασις θέλει ευρίσκεσθαι εν αυτή, δοξολογία και φωνή αινέσεως.» «Και οι ψάλται, καθώς και οι λαληταί των οργάνων θέλουσι λέγει, Πάσαι αι πηγαί μου είναι εν σοι.» «Θέλουσιν υψώσει την φωνήν αυτών, θέλουσι ψάλλει διά την μεγαλειότητα του Κυρίου.» (Ησ. 35:10, 51:3, Ψαλμ. 87:7, Ησ. 24:14).

Στη νέα γη οι λυτρωμένοι θα καταγίνονται με ευχάριστες ασχολίες που στην αρχή προξενούσαν ευτυχία στον Αδάμ και στην Εύα. Θα ζήσουν την εδεμική ζωή, τη ζωή του κήπου και του λιβαδιού.

«Θέλουσιν οικοδομήσει οικίας και κατοικήσει, και θέλουσι φυτεύσει αμπελώνας και φάγει τον καρπόν αυτών. Δεν θέλουσι κτίσει αυτοί και άλλος να κατοικήση, δεν θέλουσι φυτεύσει αυτοί, και άλλος να φάγη. Διότι αι ημέραι του λαού Μου είναι ως αι ημέραι του δένδρου, και οι εκλεκτοί Μου θέλουσι παλαιώσει τα έργα των χειρών αυτών.» (Ησ. 65:21,22).

Εκεί η κάθε δύναμη θα αναπτυχθεί, η κάθε ικανότητα θα αυξηθεί. Τα μεγαλύτερα εγχειρήματα θα συνεχισθούν, οι μεγαλύτερες προσδοκίες θα επιτευχθούν, οι ανώτερες φιλοδοξίες θα πραγματοποιηθούν. Και ακόμη θα παρουσιάζονται νέα ύψη να υπερπηδηθούν, νέες εκπλήξεις να αποθαυμασθούν, νέες αλήθειες να κατανοηθούν, καινούρια θέματα μελέτης που θα απασχολούν τις δυνάμεις του σώματος, του πνεύματος και της ψυχής. Οι προφήτες στους οποίους είχαν αποκαλυφθεί οι σημαντικές αυτές

σκηνές, λαχταρούσαν να κατανοήσουν ολόκληρη τη σημασία τους.

«Εξεζήτησαν και εξηρεύνησαν οι προφήται . . ερευνώντες, εις τίνα ή ποίον καιρόν εφανέρωνε το εν αυτοίς Πνεύμα του Χριστού. Εις τους οποίους απεκαλύφθη ότι ουχί δι'εαυτούς, αλλά δι'ημάς υπηρέτουν αυτά, τα οποία τώρα ανηγγέλθησαν προς εσάς.» (Α' Πέτρ. 1:10-12).

Σ'εμάς που στεκόμαστε ακριβώς στο κατώφλι της εκπλήρωσής τους, τι θαυμάσιες στιγμές, τι εξαίρετο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα σκιαγραφήματα αυτά των μελλοντικών πραγμάτων - γεγονότα για τα οποία, αφότου οι προπάτορές μας έσυραν τα βήματά τους έξω από την Εδέμ, τα τέκνα του Θεού πάντοτε επαγρυπνούσαν, πρόσμεναν, λαχταρούσαν και προσεύχονταν!

Συνοδοιπόροι, βρισκόμαστε ακόμη μέσα στις σκιές και στο σάλο των επίγειων ενασχολήσεων. Σε λίγο όμως ο Σωτήρας μας θα παρουσιασθεί για να φέρει την απελευθέρωση και την ξεκούραση. Ας αντικρίζουμε με πίστη το μέλλον όπως το σκιαγράφησε το χέρι του Θεού. Εκείνος που πέθανε για τις αμαρτίες του κόσμου, ανοίγει διάπλατα τις πύλες του παραδείσου σε όλους όσοι πιστεύουν σ'Αυτόν. Σε λίγο η μάχη θα έχει δοθεί, η νίκη θα έχει κερδιθεί. Σε λίγο θα δούμε Αυτόν στον οποίον οι ελπίδες μας για την αιώνια ζωή είχαν επικεντρωθεί. Και στην παρουσία Του οι δοκιμασίες και τα βάσανα της τωρινής ζωής θα φανούν σαν ανύπαρκτες.

«Δεν θέλει είσθαι μνήμη των προτέρων, ουδέ θέλουσιν ελθεί εις τον νουν.» «Μη αποβάλητε λοιπόν την παρρησίαν σας, ήτις έχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. Διότι έχετε χρείαν υπομονής, διά να κάμητε το θέλημα του Θεού και να λάβητε την επαγγελίαν. Διότι έτι ολίγον καιρόν, και θέλει ελθεί ο ερχόμενος και δεν θέλει βραδύνει.» «Ο Ισραήλ θέλει σωθή διά του Κυρίου σωτηρίαν αιώνιον. Δεν θέλει αισχυνθή ουδέ εντραπή αιωνίως.» (Ησ. 65:17, Εβρ. 10:35-37, Ησ. 45:17).

Κοίτα επάνω, κοίτα επάνω, και άφησε την πίστη σου να αυξάνεται συνεχώς. Άφησε την πίστη αυτή να σε χειραγωγήσει στο στενό μονοπάτι που οδηγεί περνώντας από τις πύλες της πόλης στο λαμπρό υπερπέραν, στο αχανές, στο δίχως όρια ένδοξο μέλλον που προορίζεται για τους λυτρωμένους.

«Μακροθυμήσατε λοιπόν, αδελφοί, έως της παρουσίας του Κυρίου. Ιδού, ο γεωργός περιμένει τον πολύτιμον καρπόν της γης και μακροθυμεί δι'αυτόν εωσού λάβει βροχήν πρώιμο και

όψιμον. Μακροθυμήσατε και σεις, στηρίξατε τας καρδίας σας, διότι η παρουσία του Κυρίου επλησίασε.» (Ιακ. 5:7,8).

Οι λυτρωμένοι δε θα γνωρίζουν άλλο νόμο από το νόμο του ουρανού. Θα αποτελούν όλοι μια ευτυχισμένη, ενωμένη οικογένεια, ντυμένη με ρούχα της δοξολογίας και της ευχαριστίας. Πάνω από τη σκηνή αυτή τα άστρα της αυγής θα ψάλλουν μαζί και ο λαός του Θεού θα αλαλάζει από χαρά, ενώ ο Θεός και ο Χριστός θα εξαγγέλλουν μαζί με αυτούς: ‘’Δεν υπάρχει πια αμαρτία, δεν υπάρχει πια θάνατος.’’

«Και από νέας σελήνης έως άλλης, και από Σαββάτου έως άλλου, θέλει έρχεσθαι πάσα σαρξ διά να προσκυνή ενώπιόν Μου, λέγει Κύριος.» «Η δόξα του Κυρίου θέλει φανερωθή, και πάσα σαρξ ομού θέλει ιδεί.» «Κύριος ο Θεός θέλει κάμει την δικαιοσύνην και την αίνεσιν να βλαστήσωσιν ενώπιον πάντων των εθνών.» «Εν εκείνη τη ημέρα ο Κύριος των δυνάμεων θέλει είσθαι στέφανος δόξης, και διάδημα ωραιότητος το υπόλοιπον του λαού Αυτού.» «Ο Κύριος λοιπόν θέλει παρηγορήσει την Σιών, Ούτος θέλει παρηγορήσει πάντας τους ηρημωμένους τόπους αυτής, και θέλει κάμει την έρημον αυτής ως την Εδέμ, και την ερημίαν αυτής ως παράδεισον του Κυρίου.» «Η δόξα του Λιβάνου θέλει δοθή εις αυτήν, η τιμή του Καρμήλου και Σαρών.» «Δεν θέλεις πλέον ονομασθή, Εγκαταλελειμμένη, ουδέ η γη σου θέλει ονομασθή, Ηρημωμένη. Αλλά θέλεις ονομασθή η Ευδοκία Μου εν αυτή, και η γη σου, Η νενυμφευμένη . . . Καθώς ο νυμφίος ευφραίνεται εις την νύμφην, ούτως ο Θεός σου θέλει ευφρανθη εις σε.» (Ησ. 66:23, 40:5, 61:11, 28:5, 51:3, 35:2, 62:4).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΗΣ
ΔΡ ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

****

BOOKS AUTHORED BY
DR ELLY ECONOMOU

Για τις παραγγελίες σας αποτανθείτε στη διεύθυνση:

To order write to the following adress:

Hellenic Publications
8785 University Blvd
Berrien Springs, MI 49103 U.S.A.
Tel. (616) 473-1066

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΥΣ

Στη διδακτορική της διατριβή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, η Έλλη Οικονόμου παρουσιάζει μια βαθειά και επιμελημένη μελέτη, στηριγμένη σε εξονυχιστική έρευνα συγγραμμάτων κορυφέων Ελλήνων θεολόγων. Οι απόψεις των θεολόγων αυτών, βασισμένες στην εκκλησιολογία της Ελληνορθοδόξου Εκκλησίας, εξηγούν την απροσπέλαστη στάση της Εκκλησίας αυτής εναντι των λοιπών Εκκλησιών, όπως των Αντιχαλκιδωνίων, των Ρωμαιοκαθολικών, των Αγγλικανών και του καλειδοσκοπίου των Διαμαρτυρομένων Εκκλησιών.

Το σύγγραμμα αυτό απέσπασε τα συγχαρητήρια και την ολομελή ψήφο των Ελλήνων και Διαμαρτυρομένων θεολόγων της Επιτροπής, τα ευμενή σχόλια της επίσημης έκδοσης του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, καθώς και τη γενική απαίτηση για την εκτύπωση λόγω της πολυτιμότητας των παρεχομένων πληροφοριών σχετικά με την Ελληνική Ορθοδοξία, τόσο λίγο γνωστών ιδιαίτερα στους κύκλους του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών. (485 σελίδες στην Αγγλική γλώσσα με γαλλική περίληψη).

THE GREEK ORTHODOX CHURCH AND HER RELATIONS WITH THE HETERODOX CHURCHES

In her enlightening doctoral dissertation at the University of Strasbourg, Elly Economou presents the results of research based on ecclesiological data of prominent Greek theologians which explain the rigid attitude of the Greek Orthodox Church toward other Churches as the Roman Catholic, the Anti-Chalcedonian Church, the Aglican Church and the various Protestant Denominations.

Praised for its detail and accuracy, this work earned positive votes from both the Greek and foreign members of the Dissertation Committee. It has been unanimously recommended for publication due to the valuable information it contains regarding the Greek Orthodox attitude within the milieu of the World Council of Churches. (485 pages in English; summary also in French)

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΠΥΡΟΙ

Σειρά αρχαίων ελληνικών παπύρων του 3ου π.Χ. αιώνα, προερχόμενοι από την περιοχή Fayum της Αιγύπτου, τους οποίους η Έλλη Οικονόμου αποκρυπτογράφησε κάτω από την καθοδήγηση του κορυφαίου Γάλλου παπυρολόγου δρ. Jacques Schwartz, καθηγητού της παπυρολογίας του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Η σημαντική αυτή εργασία, σχολιασμένη στη γαλλική γλώσσα, έχει δημοσιευθεί στη Γαλλία και φυλάσσεται με τους αντίστοιχους αύξοντες αριθμούς στα Αρχεία της Εθνικής Βιβλιοθήκης του Στρασβούργου.

ANCIENT GREEK PAPYRI

A series of ancient Greek Papyri of the 3rd century B.C. from the Fayum area in Egypt. Deciphered by Elly Economou, under the guidance of French papyrologist Dr. Jacques Schwartz, professor of Papyrology of the University of Strasbourg. This valuable contribution, with a critique in the French language, has been published in France and is kept under the related file numbers at the archives of the National Library of Strasbourg.

ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ

Η βιογραφική εξιστόρηση της Έλλης Οικονόμου και της μητέρας της στη Θεσσαλονίκη, είναι ένα συγκινητικό διήγημα δραματικών γεγονότων στα μαύρα χρόνια του πολέμου, της κατοχής και του εμφύλιου σπαραγμού. Οι ακούραστες προσπάθειες ενός ζεύγους ιεραποστόλων έφεραν φως, χαρά και ελπίδα στις καρδιές τους, αλλά ταυτόχρονα έφεραν και τον πόλεμο μέσα στην οικογένεια.

Επειδή η Έλλη έτρεφε βαθιά αγάπη αφενός για τον αξιοσέβαστο, ενάρετο, πολυαγαπημένο αλλά άθεο πατέρα της και αφετέρου για τον καινούριο πολύτιμο Φίλο και Σωτήρα της Ιησού Χριστό, η εφηβική ζωή της γινόταν μέρα με τη μέρα προβληματικότερη και τραγικότερη καθώς βρέθηκε φυλακισμένη μέσα στο ίδιο της το σπίτι, προτιμώντας το θάνατο αντί να αρνηθεί τον αγαπητό Σωτήρα.

Το θαυματουργικό συμβάν κατά τις επιθανάτιες στιγμές της ζωής του πατέρα αποτελεί το επιστέγασμα της αφήγησης αυτής η οποία ενδείκνυται για όλους γενικά, αλλά ιδιαίτερα γι'αυτούς που περνούν από τη σπαραξικάρδια πείρα του ανταγωνισμού και του εξοστρακισμού από μέρους προσφιλών προσώπων που εξακολουθούν να κωφεύουν στις συγκινητικές παραινέσεις του Αγίου Πνεύματος και του Θεανθρώπου του σταυρού του Γολγοθά. Το βιβλίο, γραμμένο στην Αγγλική (158 σελίδες), έχει μεταφρασθεί και κυκλοφορεί στην ισπανική και πορτογαλική γλώσσα, και ετοιμάζεται επίσης στη ρωσσική.

BELOVED ENEMY

Enriched with a full section of family pictures, the edition of Elly Econonou's biographical story in the ancient city of Salonica is a touching account dedicated to all those who go through the agonizing experience of dealing with loved ones whose hearts have not yet been touched by the wooing of the Holy Spirit and the loving call of the Man of Calvary. (158 pages). The book has

been translated and circulates in Spanish and Portuguese and is soon to appear in Russian also.

ΠΡΟΣ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥΣ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Το βιβλίο αποτελεί η συλλογή των ετήσιων εικονογραφημένων επιστολών της οικογένειας Οικονόμου, που καλύπτει μια χρονική περίοδο 40 περίπου ετών και που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως συνέχεια του βιογραφικού βιβλίου ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ.

Με ειλικρινή εγκαρδιότητα αποκαλύπτει τα εμποδισμένα όνειρα και τις προσδοκίες για μια καλύτερη ζωή σε ένα ήσυχο, ελεύθερο μέρος ευκαιριών και προόδου, την απροσδόκητη επαλήθευση των ονείρων αυτών, τις νίκες και τις ήττες, τις χαρές και τις λύπες, την αφθονία της χριστιανικής αγάπης και γενναιοψυχίας των νέων φίλων στην υιοθετημένη πατρίδα, στο σύνολο μια αφήγηση που συγκεντρώνει την προσοχή στον οραματισμό του μακρύτερου εκείνου ταξιδιού προς την αιώνια και ουράνια πατρίδα με τους άπειρα ευρύτερους ορίζοντες για όλους.

TOWARD WIDER HORIZONS

This is a compilation of the illustrated annual newsletters and articles of the Economous representing a period of approximately 40 years, which may as well count a sequel to the biographical book BELOVED ENEMY. In a candid, heart-warning way, they reveal the long-hindered dreams and expectations for a better life in a quiet place of freedom and opportunities, the unexpected turning point, the victories and failures, the joys and sorrows, the bounty of christian love, generosity and congeniality of new

friends in their adopted country, the whole saga being focused on the vision of that ultimate journey toward the Eternal Land of unlimited wider horizons for all.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ
ΔΡ ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

****

BOOKS TRANSLATED
BY
DR ELLY ECONOMOU

ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΓΡΑΦΗ ΕΠΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΣΕ 5 ΤΟΜΟΥΣ
Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ
Από τη δημιουργία του κόσμου
μέχρι το βασιλιά Δαβίδ

ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ
Από το βασιλιά Σολομώ-
ντα
μέχρι τον προφήτη Μαλα-
χία

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
Από τη γέννησή Του
μέχρι την ανάληψή Του

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
Από την εγκαθίδρυση
της Χριστιανικής Εκκλησίας
μέχρι τις Επιστολές
των Αποστόλων

Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ
Από τους διωγμούς

των πρώτων Χριστιανών
μέχρι τα τέλη των αιώνων
και τη Νέα Γη

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

Αρχίζοντας από τη δημιουργία του κόσμου, το βιβλίο καταγίνεται με συναρπαστικά, αλληλοδιαδοχικά θέματα που απορροφούν το νου και συγκινούν την καρδιά κάθε ατόμου που ενδιαφέρεται για το υπέροχο σχέδιο της σωτηρίας του ανθρώπου και την ανέκαθεν ευσπλαχνική και δίκαιη συμπεριφορά του Θεού προς την ανά τους αιώνες παρασυρόμενη και στενάζουσα κάτω από το πέλμα της αμαρτίας ανθρώπινη φυλή. (762 σελίδες)

PATRIARCHS AND PROPHETS

Dealing with such exalted themes that stir the heart to its depths and awaken the loveliest emotions of the mind, this book is commented to all who take pleasure in studying tihe divine plan of human redemption and in God’s dealings with the human family that reveals a philosophy of history by which the evens of the past take on eternal significance (762 pages)

ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

Στη συνέχεια της ενδιαφέρουσας εξιστόρησης του βίου των διαφόρων ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΩΝ, το παρόν βιβλίο ασχολείται με γεγονότα παρμένα από τη ζωή επιφανών ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΝ κατά τη βιβλική αφήγηση. Αρχίζοντας με τον περίφημο βασιλιά Σολομώντα και φθάνοντας μέχρι το τέλος της Παλαιάς Διαθήκης, η διατριβή αυτή αποκαλύπτει ότι στις υποθέσεις των ανθρώπων διακρίνεται καθαρά το χέρι του Θεού, όπως και η προσπάθεια του μεγάλου εχθρού Θεού και ανθρώπων προς ανατροπή των θεϊκών σκοπών. (509 σελίδες).

PROPHETS AND KINGS

Folowing the preceding interesting stories of the lives of the PATRIARCHS AND PROPHETS, this book deals with events of human history as they unfold in the lives of the PROPHETS AND KINGS of the Biblical record. The book picks up with the life of the notorious king Solomon and carries on the lives of other fascinating monarchs and prophets, revealing that in the affairs of men. the hand of God and the work of the great adversary can be clearly discerned.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Είναι η ωραιότερη βιογραφία της γλυκύτερης φυσιογνωμίας που γνώρισε ποτέ ο κόσμος. Το εμπνευσμένο αυτό βιβλίο της Ελένης Χουάιτ, που αποτελεί συναρπαστικό ανάγνωσμα για όλη την οικογένεια, αφηγείται την ιστορία του Ιησού του Ναζωραίου από τη γέννηση μέχρι την ανάληψή Του.

Εντρυφά ιδιαίτερα στην εξιλαστική θυσία και στην ένδοξη επιστροφή Του, προς την οποία η ανθρωπότητα όλη στρέφει το βλέμμα της, ως τη μοναδική ελπίδα για την αποκατάσταση του γηρασμένου και αμαρτωλού αυτού κόσμου. Η εργασία αυτή αποτελεί μια εκ βαθέων αλλαγή μιας προϋπάρχουσας μετάφρασης (Α. Γρίβα). (804 σελίδες).

THE DESIRE OF AGES

A captivating account of the most dramatic biography of Jesus of Nazareth by the inspirated pen of Ellen White. This is a newest edition of an older existing translation (A. Griva). It is absolutely spell-binding and constitutes one of the freshest and most rewarding books you and your family will ever read. (804 pages).

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ένα από τα τελευταία και διαφωτιστικότερα συγγράμματα της Ελένης Χουάιτ, το βιβλίο αυτό - οπως Οι Πράξεις των Αποστόλων στην Αγία Γραφή - αναφέρεται στη γέννηση και στην εξάπλωση της χριστιανικής Εκκλησίας. Είναι ένα διαχρονικό βιβλίο με μηνύματα και για την εποχή μας.

Η προσπάθεια της συγγραφέως είναι να αποδείξει ότι και ο 20ος αιώνας θα καταστεί μάρτυρας μιας επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος που θα υπερβεί τα όρια της Πεντηκοστής. (602 σελίδες).

THE ACTS OF THE APOSTLES

One of the most illuminating volumes that came from Ellen White’s pen. Like the Biblical book of the Acts of the Apostles, it relates the story of the birth and the content of the Christian religion, and traces the development of the Christian Church from its formation clear down to our modern times. The Acts of the Apstles is up-to-date, and its relevancy is reflected in the effort of the author to show that the twentieth century will witness a bestowal of spiritual power exceeding that of Pentecost. (602 pages).

Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ

Το βιβλίο Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ αποτελεί μια συναρπαστική εξιστόρηση της καταπληκτικής αγάπης και φροντίδας του Θεού για το λαό Του από την εποχή της Δημιουργίας μέχρι τη Δευτέρα Παρουσία.

Η συγγραφέας Ελένη Χουάιτ μας βοηθάει να κατανοήσουμε τη σπουδαιότητα του μεγάλου αγώνα, η έκβαση του οποίου αφορά την ευτυχία ολόκληρου του σύμπαντος. Η παρούσα μεγάλη διαμάχη μεταξύ των δυνάμεων του καλού και του κακού, στην οποία κανένας δεν μπορεί να μείνει ουδέτερος, παρουσιάζεται κατά έναν εξαιρετικά απλό, αποκαλυπτικό, και κατανοητό τρόπο.

Σε δύο πολυτελείς τόμους. (Συνολικά 792 σελίδες).

Δεν πρέπει να λήψει από κανένα σπίτι.

.

THE GREAT CONTROVERSY

Now available in the Greek language the best seller *The Great Controversy* is a gripping account of God's care and love for His people from Creation to the Second Coming. The author, Ellen G. White, shares insights into the all-important controversy, in which the life of a universe is involved. The present impending conflict, with the vital principles involved, in which no one can be neutral, is simply, lucidly, and strongly set forth. An indispensable companion for each household. (792 pages in two volumes).

ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ

Ελάχιστα βιβλία έχουν κυκλοφορήσει σε τόσα εκατομμύρια αντίτυπα ή έχουν ασκήσει τόσο μεγάλη επιρροή για την εξύψωση της ανθρωπότητας όσο το βιβλίο ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ, γραμμένο από την Ελένη Χουάιτ.

Σε αναρίθμητες εκδόσεις το βιβλίο αυτό έχει τυπωθεί σε πάνω από εκατό γλώσσες, εμπνέοντας εκατοντάδες χιλιάδων ανδρών και γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Βήμα προς βήμα στην πορεία της χριστιανικής ζωής, το βιβλίο παραπέμπει τον αναγνώστη στον Ιησού Χριστό, ως τον Μοναδικό που μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ψυχής. (112 σελίδες)

STEPS TO CHRIST

Few books attain a distribution reckoned in millions or exert so great an influence in the uplifting of humanity as has STEPS TO CHRIST, written by Ellen White. In countless editions, this little volume has been printed in more than a hundred languages, bringing inspiration to thousands of men and women throughout the world.

Step by step, in the successful pilgrimage of one’s Christian life, the book points the reader to Jesus Christ as the Only One who is able to meet the needs of the soul. (112 pages).

ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Στο βιβλίο αυτό η συγγραφέας Ελένη Χουάιτ αναλύει με χαρακτηριστική γλαφυροτητα, κατά έναν παραστατικό και ευκολονόητο τρόπο τις θαυμάσιες παραβολές του Ιησού Χριστού.

Συνυφασμένες με την ασύγκριτη διδασκαλία Του, οι απλές παραστάσεις της καθημερινής ζωής, με τις οποίες τοσο εξοικειωμένοι ήταν οι ακροατές Του, ξυπνούσαν μέσα τους την περιέργεια και το ενδιαφέρον για τα πνευματικά.

Επιστρέφοντας στο σπιτικό τους, έπαιρναν μαζί τους τα πολύτιμα διδάγματα, που εξακολουθούν να τρέφουν το νου και την ψυχή των ανθρώπων για 2.000 χρόνια με την ίδια πάντοτε φρεσκάδα και το αμείωτο ενδιαφέρον. (331 σελίδες).

CHRIST'S OBJECT LESSONS

In this book the author Ellen White, in beautiful and simple ways, analyses the parables of Jesus Christ, which constitute His favorite method of teaching. The simple, familiar pictures of everyday life, with which His listeners were so well acquainted, were interwoven with His unprecedented teaching in such a way, as to awaken their curiosity and interest in spiritual truths. Returning to their homes, they carried with them the precious lessons, which have continued to feed the minds and souls of mankind with the same freshness and vitality for nearly 2,000 years. (331 pages).

ΖΩΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Δεν είναι η πρόθεση του Δημιουργού να υποφέρει η ανθρωπότητα από πόνο, αρρώστια και δυστυχία. Η εμφάνιση της αμαρτίας αποξένωσε τον άνθρωπο από την εξάρτησή του από το Θεό - την πηγή της ζωής και της υγείας.

Η Ελένη Χουάιτ, συγγραφέας του εξαιρετικά χρήσιμου και πρακτικού αυτού βιβλίου, εξηγεί πώς η κατανόηση των φυσικών νόμων που κυβερνούν το σώμα, και η εναρμόνιση της ζωής με τους νόμους αυτούς αποτελούν καθήκον ύψιστης σημασίας. Όταν παρουσιάζεται η αρρώστια, είναι απαραίτητο να θέσουμε σε εφαρμογή τους διάφορους βασικούς παράγοντες, που σε συνεργασία με τις προσπάθειες της φύσης, αναδημιουργούν τις σωματικές δυνάμεις και αποκαθιστούν την υγεία. (490 σελίδες).

MINISTRY OF HEALING

It is not the Creator‘s purpose that mankind should suffer from pain, sickness and misery; the intrusion of sin has alienated man from his dependence upon God - the source of life and health.

In this extremely useful and practical volume, author Hellen White explains that to understand the physical laws is a duty of vital importance. When sickness comes, it is essential that we employ the varied agencies which, in cooperation with nature’s efforts, will build up the body and restore the health. (490 pages).

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ

Αφοσιωμένη σύζυγος, χριστιανή μητέρα, περιζήτητη ομιλήτρια, ανεξάντλητη αλληλογράφος και εξαίρετη συγγραφέας, η Ελένη Χουάιτ έτρεφε ιδιαίτερα αισθήματα κατανόησης και συμπάθειας για τους νέους. Τα συγκεντρωμένα και ταξινομημένα άρθρα της που αποτελούν το βιβλίο αυτό, παρέχουν βιβλικές παραινέσεις γιά όλες τις φάσεις της νεαρής ηλικίας, όπως η στάση στην οικογένεια, στο σχολείο, στην εκκλησία, ο σεβασμός προς τους γονείς, η μόρφωση, η εκλογή της σταδιοδρομίας, οι σχέσεις με τους νέους του αντίθετου φύλου, ο γάμος κ.λ.π. (449 σελίδες).

MESSAGES TO YOUNG PEOPLE

A devoted wife, a Christian mother, a lecturer on demand, an avid correspondent, and a writer of extraordonary gifts, the author Ellen White loved and understood young people. The careful collection of her articles which comprise the book contain spiritual principles of practical Christian life, and Bible-based advice for all phases of young life, such as family life, respect for parents, education, choise of carreer, relation with members of the opposite sex, mariage e.t.c. (449 pages).

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γραμμένο σε απλή και ευκολονόητη γλώσσα, το βιβλίο αυτό είναι η παιδική διασκευή του βιβλίου Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ της Ελένης Χουάιτ.

Έχει θρέψει με τα νάματά του τρεις γενεές ως τώρα και έχει κυκλοφορήσει σε πάνω από ένα εκατομμύριο αντίτυπα. Εμπλουτισμένο με άφθονες και ενδιαφέρουσες εικόνες από τη ζωή του Ιησού του Ναζωραίου, αποτελεί ένα όμορφο και χρήσιμο δώρο που μιλάει με την απλότητα και με την αγιότητα της πίστης, συγκινώντας και εποικοδομώντας τις τρυφερές καρδιές των νεαρών αναγνωστών του. (246 σελίδες).

THE STORY OF JESUS

A wonderful adaptation of the book DESIRE OF AGES by Ellen White, this children's edition is the story of Jesus of Nazareth put into the language of the young. For three generations the material contained in this volume has delighted boys and girls with over a million copies sold. Enriched with numerous beautiful pictures, the book speaks in the hearts of children with its simplicity and purity fo faith. (246 pages).

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κάθε άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με τις πρακτικές απαιτήσεις της ζωής, και το αν θα βγει κυρίαρχος των περιστάσεων ή αν θα πέσει θύμα σ'αυτές, εξαρτάται κατά μεγάλο βαθμό από την εκπαίδευση που έλαβε, επειδή αυτή του προσφέρει τα μέσα να αγωνισθεί με εμπιστοσύνη για την επιτυχή απόκτηση του προσδοκώμενου τέλους.

Στο βιβλίο αυτό που για πολλά χρόνια υπήρξε ο ασφαλής οδηγός στα χέρια γονέων και δασκάλων, τονίζεται η αιώνια αλήθεια ότι η πραγματική εκπαίδευση αναγνωρίζει το Θεό ως την πηγή κάθε σοφίας και κατανόησης.

CHRISTIAN EDUCATION

Every person must face the practical realities of life. Whether he is to meet these experiences as a master or a victim thereof, largely depends on his education which provides him with the preparation to cope with confidence for the realization of a successful goal. The book deals with a method of education wich recognizes God as the source of all wisdom and understanding.

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ

Είναι το ωραιότερο κήρυγμα που απευθύνθηκε ποτέ στους ανθρώπους, με το οποίο ο Χριστός εγκαινίασε την επίγεια διακονία Του. Μετά τη χειροτονία των δώδεκα μαθητών, τους ξεχώρισε για την ιδιαίτερη αποστολή να κηρύξουν τη βασιλεία του Θεού στον κόσμο, και στη συνέχεια με ένα ξεκάθαρο, συναρπαστικό και βαθυστόχαστο τρόπο εξέθεσε σε όλους τις αρχές που αποτελούν τη βάση της βασιλείας αυτής.

Η τήρησή των αρχών αυτών αποτελεί το καθήκον του κάθε Χριστιανού προς το αιώνιο συμφέρον του. (172 σελίδες).

THOUGHTS FROM THE MOUNT OF BLESSING

This is the most beautiful sermon that has ever been preached - the inaugural address of Jesus Christ. By the lake He ordained the twelve, setting them apart for the proclamation of the kingdom of God to the world. Then Jesus set before all, in a captivating and thought-stirring manner, the principles upon which this kingdom is based. (pages 172).

Η ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΡΡΑΞΗ
ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΜΑΣ;

Το μεγάλο ενδιαφέρον και η ενθουσιώδης υποδοχή που το αναγνωστικό κοινό επιφύλαξε στην πρώτη έκδοση του βιβλίου Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ, μας υπαγορεύει να προβούμε σε δεύτερη έκδοσή του με άλλες 5.000 αντίτυπα.

Για οικονομικούς λόγους, τόσο του κόστους της εκτύπωσης του βιβλίου που αρχικά κυκλοφόρησε σε δύο πολυτελείς τόμους, όσο και της αποστολής τους, με την τελευταία ιδίως άνοδο των ταχυδρομικών τελών, αποφασίσαμε να προβούμε σε μια οικονομικότερη έκδοση του ιδίου βιβλίου.

Η μετάφρασή του είναι σποραδικά βελτιωμένη, παραλείπονται οι εικόνες και πρστέθηκε βιβλικό ευρετήριο. Κυκλοφορεί τώρα σε τη μισή τιμή της πρώτης έκδοσης και με τον καινούριο τίτλο Η ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΡΡΑΞΗ - ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΜΑΣ; (808 σελίδες).

THE IMPENDING FINAL CONFLICT

This is the newest edition of the book the GREAT CONTROVERSY. Due to the great demand on the part of our reading audience of the previous Great Controversy book in two volumes, HELLENIC PUBLICATIONS published 5.000 more of

this same work with its compelling message under the title THE IMPENDING FINAL CONFICT - THE FUTURE OF OUR PLANET. This is the money-saving edition in one volume (without pictures) in order to facilitate mass distribution. (808 pages).

ΑΓΙΣΑ, ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Η συγγραφέας Νόρμα Γιάγκμπερκ που έζησε για χρόνια στην εξωτική αλλά απρόσιτη στο Χριστιανισμό χώρα της Βούρμας όπου δολοφονήθηκε ο πασίγνωστος ιεραπόστολος σύζυγός της, αφηγείται με παραστατική γλαφυρότητα την πείρα της Αγίσα, μιας νεαρής Μουσουλμάνας, η οποία είχε την τόλμη να ασπασθεί τη χριστιανική θρησκεία. Η βιογραφία αυτή είναι μια αλυσίδα από συναρπαστικά γεγονότα, δολοπλοκίες, ραδιουργίες και επικίνδυνα τεχνάσματα κατά της ζωής της αποστάτριας αυτής από τη θρησκεία του Μωάμεθ, η οποία επαφίεται με εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού, τον οποίον υπεργαπά με όλη τη δύναμη, τον αυθορμητισμό και την αθωότητα της τρυφερής ηλικίας της. (122 σελίδες).

AYESHA, BELOVED OF GOD

Exotic Burma, a moslem nation, is the settng for this dramatic account by author Norma Youngberg who lived there for years where her well-known missionary husband was assassinated. It relates the experiences of Ayesha, a young Moslen girl, who found the courage to accept the Christian faith. This biography is

a chain of fascinating events, tragic intrigues, and dangerous plots against the life of this apostate of the prophet's religion who puts her total trust in the hands of God whom she loves with all the strength, spontaneity and dew of innocence characteristic of her tender age. (122 pages)

ΒΙΒΛΙΑ
ΤΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ
ΣΕ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

****

BOOKS
OF THE BIBLE
IN LARGE PRINTING

ΚΑΤΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ!
Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΕ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

Πολλοί άνθρωποι ενδιαφέρονται να μελετήσουν το λόγο του Θεού, αλλά δυσκολεύονται να διαβάσουν τα πολύ μικρά γράμματα της ελληνικής Αγίας Γραφής.

Πρώτη φορά, κατόπιν επανειλημμένων προτάσεων, ο Οργανισμός HELLENIC PUBLICATIONS ανελαβε την εκτύπωση της ελληνικής Καινής Διαθήκης σε μεγάλα ευανάγνωστα γράμματα, που καθιστούν το διάβασμα εύκολο, ευχάριστο και αποδοτικό.

Το όμορφο πολύχρωμο κάλυμμα του βιβλίου κανει επίσης την Καινή Διαθήκη ένα ελκυστικό και ωφέλιμο δώρο, κατάλληλο για οποιαδήποτε περίσταση, αφού ο Λόγος του Θεού δεν πρέπει να λείπει από κανένα χριστιανικό σπίτι. (738 σελίδες).

SOMETHING NEW!
THE GREEK NEW TESTAMENT IN BIG PRINT

Many Greeks who are interested in studying the word of God, find it difficult to read the Greek Bible in its existing very small print. After repeated requests, for the first time, the HELLENIC PUBLICATIONS undertook the publication of the Greek New Testament in big print which renders the reading easy, profitable and agreable.

The beautiful, colorful cover of the book also makes the Greek New Testament an attractive, useful, and practical gift suitable for any occasion, given that the Word of God should not be absent from any Christian home. (738 pages).

επίσης

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΨΑΛΜΩΝ

Οι εμπνευσμένες πείρες και τα συγκινητικά αισθήματα του λαού του Θεού, όπως τα εκφράσθηκε με την άρπα του ο γλυκύς ψαλμωδός του Ισραήλ και προφητάνακτας Δαβίδ, καθώς επίσης ο Ασάφ και μερικοί άλλοι, δεν αποτέλεσαν μόνον την καρδιά του αίνου και της δοξολογίας της θρησκευτικής ζωής του λαού Ισραήλ, αλλά υπήρξαν πηγή θαρρους, δύναμης, καθοδήγησης και εμπνευσης για τους πιστούς όλων των αιώνων.

Η εκτύπωση είναι σε μεγέθυνση. (225 σελίδες).

THE PSALMS

The inspiring experiences, feelings and aspirations of the people of God, described in lyrical terms by the sweet psalmist of Israel, the great king and prophet David, also Asaph e.o., have been a source of courage, strength, guidance and inspiration for His faithful followers through the ages. (225 pages).

ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΑΪΤ

Η Ελένη Χουάιτ (1827-1915) υπήρξε μια παραγωγική συγγραφέας που έχει γράψει σε ευρεία κλίμακα θέματα σχετικά με τη θρησκεία, την οικογένεια, την εκπαίδευση και την υγεία.

Τα συγγράμματά της έχουν μεταφρασθεί σε περισσότερες γλώσσες από ό,τι τα συγγράμματα οποιουδήποτε άλλου Αμερικανού συγγραφέα. Το λιγότερο ένα από τα πολλαπλά έργα της βρίσκεται μεταφρασμένο σε μια από τις 130 αντιπροσωπευτικές γλώσσες που καλύπτουν το καλειδοσκόπιο των μεταφρασμένων βιβλίων της.

Αμέτρητα άτομα έχουν ευεργετηθεί από τα υπέροχα ναματά τους και από το βάθος της πνευματικότητάς τους. Ανακάλυψαν σ'αυτά μια κινητήρια δύναμη όχι μόνο για προσωπική πνευματική ανάπτυξη, αλλά και για εκτεταμένη και αφίλαυτη εξυπηρέτηση της ανθρωπότητας με την εγκατάσταση ιατρικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο.

ELLEN WHITE

During a seventy year ministry, Ellen White has lived as a true disciple of Christ. Since 1844 at the time she was seventeen years old, until 1915 the year of her death, she lived and worked in America, in Europe and in Australia. Her writings have been published in more than 80 volumes, 200 pamphlets, and 4,600 articles for periodicals. Her sermons, her diaries, her testimonies and her letters represent 60,000 additional manuscript pages. The extent of this work is astonishing. Ellen White deals with such essential subjects as education, health, family and religion with a

clear and lively way which she knew how to apply to contemporary life the great Gospel principles.